

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG18174	ImageGroup:	I1KG18220
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད། mngon pa mdzod kyi dgongs 'grel thub bstan nor bu'i gter mdzod/
Author:	འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རོ་རྩེ། 'jam dbyangs bzhad pa'i rdo rje
Descriptor:	n/a
Original Publication:	gangs can khyad nor dpe tshogs/;232-233
Place:	lha sa/
Publisher:	ser gtsug nang bstan dpe rnying 'tshol bsdu phyogs sgrig khang /
Date:	2010
Volume:	1
Total Volumes:	2
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Avenue, Cambridge, MA 02138, USA. Comments: 7/2014

མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགེལ་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད།

སྟོད་ཆ།

ཨིར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྫིང་འཛིལ་བཟུ་བྱོགས་ཁྲི་ག་ཁང་ནས་བསྟན།

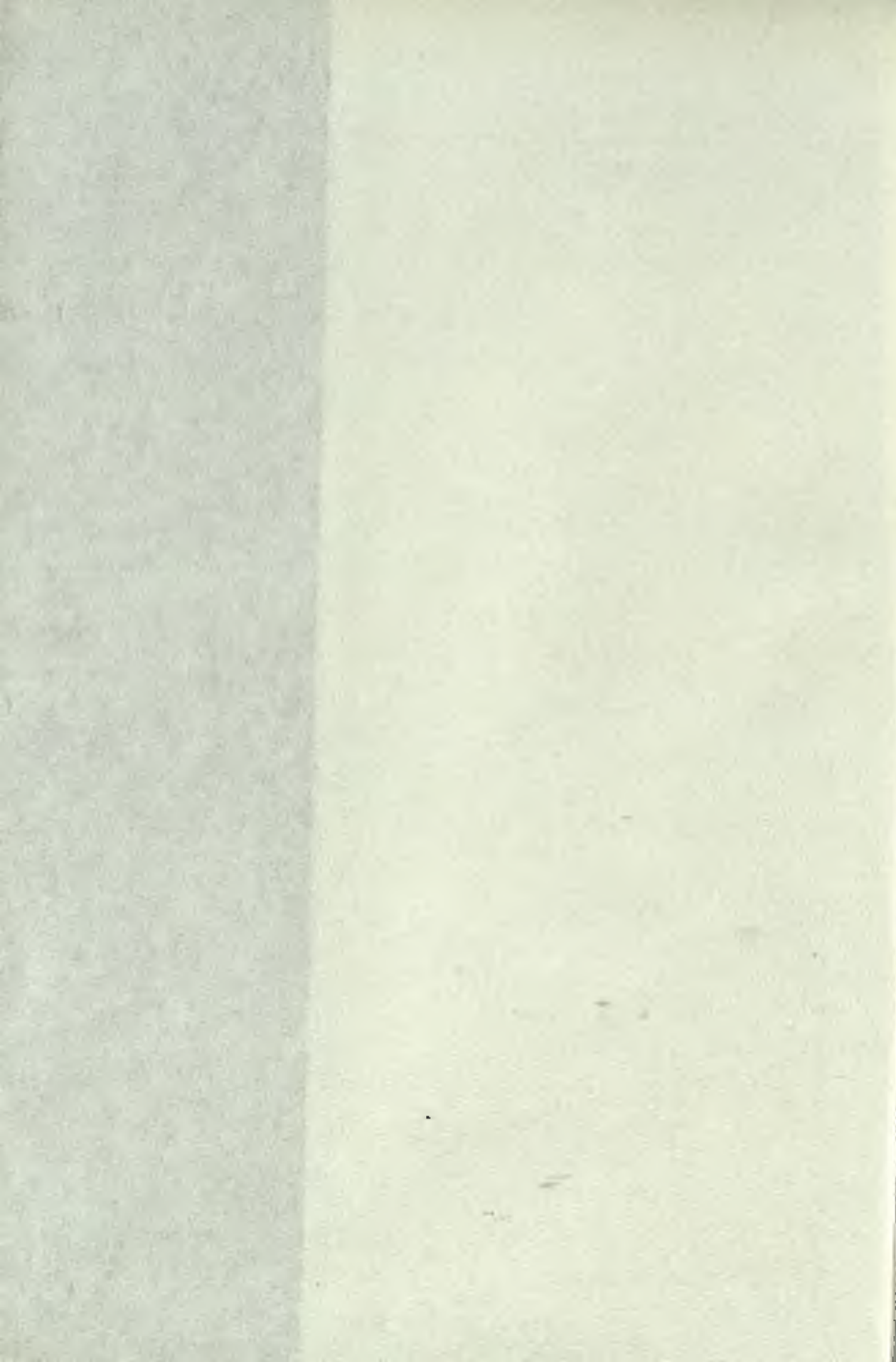
ཡོན་པ་མཐོང་བའི་དགོང་མའི་ལུང་པ་ལྟ་བུ་གྱུར་བའི་གཏེར་མཐོང་།

ཐུང་མ།

ཡོན་པ་མཐོང་བའི་དགོང་མའི་ལུང་པ་ལྟ་བུ་གྱུར་བའི་གཏེར་མཐོང་།

ཡོན་པ་མཐོང་བའི་དགོང་མའི་ལུང་པ་ལྟ་བུ་གྱུར་བའི་གཏེར་མཐོང་།

མངོན་བ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད།

སྟོད་ཆ།

མཛོད་པ་ལོ། ཀླན་མཁུན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དག་དབང་བཙུན་འགྲུལ།

སེར་གཙུག་ལྷན་དཔེ་རྒྱུ་འཛོལ་བསྟན་ཕྱོགས་སྤྱི་གཞུང་ནས་བསྟན།

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

187

၁၈၉၂ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့အသံနှင့် အသံတူသော အသံများကို တွေ့ရှိရသည်။

[illegible]

མྱེང་གཞི།

རབ་དཀར་གངས་མེའི་མྱེང་བས་མོངས་ལྷ་བསྐྱེད་ཞིང་འཛམ་གྱིང་གོ་ལ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་
ཆགས་པའི་མཐོ་སྒང་པོད་ཅེས་གྲགས་པའི་ས་ཡི་ཐོག་ལེར། ཡ་སྤྱོད་རྒྱན་དང་། མ་བྲག་སྤོན་གཉིས་
ནས་མཆོད་པའི་པོད་མེའི་ཐོག་མ་ཕྱུང་བ་ནས་བཟུང་། སྤྱི་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་རྣམ་དཔྱོད་འདྲ་
མིན་གྱི་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པའི་གནས་ཅི་རིགས་གསར་གཏོད་དང་། འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་མཁས་སྤྱ་
ལྷག་པར་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་ས་གསུམ་ན་སྟན་པའི་གྲགས་པ་མོངས་ལྷ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་པོ་མྱོང་བཅན་སྐམ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱིས་མཆོག་གང་གི་མཁུན་བཅི་རུས་པའི་བྱེད་ལས་ཉག་གཅིག་
གི་མཐུ་ལས། པོད་ཀྱི་ས་ཆེན་པོའི་ཁྱོན་ཀྱང་ལ་བྱུང་བར་རུས་ཤིང་། འཕྲིག་རྟེན་དང་། འཕྲིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལྷགས་མཐའ་དག་ཇི་བཞིན་སྟོན་པར་རུས་པ། ཆོས་པོ་མཆོར་མདྲ་དུ་
བྱུང་བའི་པོད་ཀྱི་ཡི་གེ་འདི་བཞིན་ཐོག་མར་སྟོན་གཏོད་མཛད་ལ། སྤྱི་རྒྱུའི་ཕན་བདེའི་གཞི་རྩ་ནང་
ཆོས་པོད་དུ་བསྐྱེད་འགོ་བཙུམས་པ་དང་། དུས་རབས་བཅུད་པའི་ནང་ཆོས་རྒྱལ་ཁྱིམ་པོ་མྱོང་ལྟེ་བཅན་གྱིས་
བསམ་ལས་སུ་སངས་པེ་བདུན་གྱིས་ཐོག་དྲངས་རབ་བྱུང་གི་རྟེན་དང་། སྤྱི་བསྐྱེད་སྟོན་གྱི་ཐོག་མར་བཙུགས་
ནས་སྤྱི་རིག་བཀྲ་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་དུ་མ་གསོ་སྟོང་གནང་སྟེ། ཉེ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནས་ནང་རིག་པ་
གཙོ་བོར་བྱུང་བའི་རིག་གཞིར་སྟོང་བཙུད་སྤྱི་ཆོགས་སྟོངས་འདིར་དར་སྤེལ་མཛད་དེ། ཤེས་རིག་མཛོད་
བརྒྱུའི་སྟོ་འཕར་ལངས་པོར་སྤེལ་བ་ནས་བཟུང་། དུས་རབས་རིམ་བུའི་ནང་ལྷུ་ཁམས་འདིར་འཆད་
ཅོད་རྩོམ་གསུམ་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྷན་གྱི་སྤྱིས་ཆེན་དམ་པ་ཇི་སྟེད་ཁྱོན་པ་
རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་ཕྱིར་པོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱེད་ཅིང་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དང་། གསར་རྩོམ་མཛད་པའི་བརྟན་
བཅོས་ཐམས་ཅད་ལུ་ཅག་ལྟ་བུས་ཆོ་གང་རལ་བ་བརྟེན་ནས་བཀྲངས་བྱུང་བཀྲང་བར་དཀའ་བས།
པོད་ལྷུ་གྱི་གསུང་རབ་སྤྱིགས་བས་ཐམས་ཅད་གཞི་གཅིག་ཏུ་བཅིགས་ན་རི་རྒྱལ་ལྷན་པོའི་དབངས་

ལའང་སྒྲིངས་པ་ལྟེན་རྒྱུ་མོ་ཞེས་སྒྲིངས་ཀྱང་ཅུ་མི་ཆེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཅ་ཆེའི་རིག་གཞུང་སྒྲིངས་པའི་ནད་
བརྒྱ་འཛོམས་པའི་སྒྲིན་མཆོག་བུད་ཅི་ལྟ་བུ་དེ་དག་གི་རོ་བུད་གངས་ཅན་པའི་ལུས་སེམས་སྒྲིག་
བྱ་ལྟ་མཆོས་བཞིན་དུ་སེམས་པ་ནས་བཟུང་། སྒྲི་པོ་ལལ་པ་དག་གི་སྒྲིང་དོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
ཆོད་ཀྱང་ཆེས་མཐོན་པོར་སོན་ཏེ་སྒྲི་གསུམ་དགེ་བུའི་ལས་ལ་བརྩོན་པ་དང་། དུམས་དང་སྒྲིང་རྗེས་
སྒྲིང་དུལ་ཞིང་། ལ་རབས་དང་གཤིས་བཟང་གི་མཛེས་སྟུག་རང་ཆས་སྒྲི་ལྟ་བུའི་མི་རིགས་ཀྱང་
འཕགས་ཅན་ཞིག་དུ་ཡར་རྒྱས་སྒྲིང་བའི་འབྲས་བུར། དེར་གི་དུས་སྒྲིང་འཛོམས་སྒྲིང་གར་རུལ་ལ་
གནས་པའི་སྒྲིང་འཕྲོར་རིག་གསུམ་སྒྲི་དང་། ཡར་སྒྲིས་ཆོན་རིག་ཅེར་སོན་གྱི་ལུལ་གྱུ་དག་གི་མི་སྒྲི་
གྲགས་ཅན་ནམས་ཀྱང་ལུལ་འདི་དང་འདི་ཉིད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་སྒྲོ་བ་ཕྱོགས་ས་དང་། ཞིབ་འཇུག་ཕྱི་
ལུལ་ཞིག་དུ་སྒྲིང་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ལགས།

འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་སྒྲི་མཐུན་གྱི་བསོད་ནམས་ཉམས་དམས་སྒྲི་སོང་བའི་ཉེར་ལོན་ལས། ལོ་
བཅུའི་གོད་ཆགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་སྒྲིང་གསུམ་ཅོར་གྱིས་བཀང་སྟེ་ཡོན་དུ་ལུལ་ན་ཡང་སྒྲི་ཐབས་བུལ་བའི་
གངས་སྒྲིངས་ཀྱི་ཁྲོད་ནོར་ཏེ། གསུང་རབ་པར་གིང་དང་བཅས་པ་ལས་སོ་ཆེ་མེ་ལྟ་དང་ཆུ་ལྟའི་ཞལ་དུ་
ལུལ་ཟེན་དག་ནི་བསྐྱར་གསོ་བྱ་རྒྱའི་དུས་མཐུ་རང་ཅག་སྒྲི་ལའང་མེད་ལ། དུས་རན་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྲོད་
ནས་སྒྲིང་དབང་གིས་ད་ལྟ་སྒྲིང་དུ་ལྟག་ལུས་གསུང་རབ་དག་ཀྱང་ལལ་ཆེ་བ་དཔེ་རྒྱན་དགོན་རིགས་
གི་སྟག་དུ་སྒྲིང་སྒྲིབས་དེར་སྒྲིབས་རིག་གནས་དངོས་རྒྱས་ཀྱི་ལས་ལུགས་གཞིར་བཟུང་བདག་སྒྲིང་བྱེད་
དགོས་ཤིང་། རིག་གཞུང་དོན་གཉེར་བའི་སྒྲིན་ལས་དུ་བསྐྱར་མ་སྒྲིབ་པས་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོས་པ་མི་
བཞིན་མ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་བས་ཉེན་ཆབས་ཆེ་བ་ནི་འབྱུང་བཞི་སོགས་ཀྱི་གནོད་པས་སྒྲིང་དུ་ཅ་བརྟག་
མི་གཏོང་བའི་ངེས་པ་མེད་གཤིས། འདི་ཀྱན་པདག་སྒྲིང་གནད་འཁེལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་གཞན་ལ་འགོལ་ཐབས་
མེད་པའི་རང་ཅག་ཁོ་ནའི་འགན་འཁྱིའི་ཉིད་དུ་ངེས་སོ། །

དེར་བརྟེན་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྒྲིང་དང་ལྟ་ལྟན་གཙུག་ལག་ཁང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་སེར་གཙུག་
ནང་བརྟན་དཔེ་རྒྱུང་འཛོལ་བསྒྲིགས་སྒྲིག་ཁང་ཞེས་པའི་ཆོན་པ་ཞིག་ཆོད་དུ་བརྟགས་ནས་ད་བར་

བཤང་བྱ་གསུམ་ལྷག་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་ཚུགས་གཉིས་ནས་ཐུན་མོང་དུ་མ་བཟུངས་སྒྲོར་ས་ལ་གསུམ་ལྷག་
 ཙམ་བཏང་སྟེ་དཔེ་དགོན་སྐྱུར་སྐྱོབ་དང་། དེར་སྐབས་སྐྱོབ་གཉེར་བའི་ཉེར་མཁོའི་ཆེད་དུ་གངས་ཙན་
 ཟུང་ནོར་ཞེས་པའི་དཔེ་ཆོགས་གསར་དུ་བསྐྱེགས་ཏེ་ད་ལན་པོད་འཕྲེང་ཉིས་བརྒྱར་ཉེ་བ་པར་སྐྱུན་ཟིན་
 པ་དང་། དགོན་ཟེ་དང་། སྤྱི་ཆོགས་གྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་བརྒྱ་ལ་ཉེ་བར་ཆ་ཆར་གཉིས་རེ་རིན་མེད་
 འབུལ་ལམ་ཁྱུས་བ་ལུད། དེ་བྱིངས་མ་གནས་ཙམ་གྱི་ཐོག་ནས་སྐྱུས་འཛོལ་ཁྱུས་ཏེ། རྒྱལ་བསྐྱེད་ལ་སྤྱི་
 ལུ་དང་རིས་མེད་མེར་སྐྱུ་ཐོས་བསམ་ཙན་ནམས་གྱི་ཐུགས་འདུན་སྒྲོང་ཐབས་ཁྱུ་ཐུས་སུ་ཡོད་པ་དང་།

འདས་པའི་ལོ་བླའི་ནང་ངོས་ཆོའི་ལས་གཞི་ལ་གོང་རིམ་འབྲེལ་ཡོད་ཆོན་པ་ལག་གི་དབུ་མེད་
 བས་གཞིགས་སྒྲོང་བླ་ན་མེད་པ་གནང་བ་དང་། མཁུན་དཔྱོད་མཁའ་ལྷར་ཡངས་ཤིང་། ལྷག་བསམ་
 དུང་ལྷར་དཀར་པའི་སྟེས་ཆོན་དུ་མས་ངོས་ཆོའི་ལས་ཀར་གདེང་འཛོག་ཆད་མེད་དང་། མ་ནོར་ལམ་
 སྟོན། མ་དཔེ་མཁོ་འདོན་གནང་བ་ཐོགས་གྱིས་མཆོན། ང་ཆོར་བྱར་བ་གྲུ་འདེགས་གྱིས་ལྷད་མེད་རྒྱལ་
 སྒྲོར་རོགས་རམ་གནང་བར་རྗེས་སུ་ཡིད་རངས་དང་། སྟིང་དབུས་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཁྱུ་བ་དང་
 ཆབས་ཅིག །འབྱུང་འབྱུར་ལང་མེར་གཙུག་ནས་དགོ་ལུགས་གསུང་འབུམ་གཅོ་བོར་གྱུར་པའི་རིས་
 མེད་གསུང་རབ་དཔེ་རྒྱན་དགོན་རིགས་དང་། ཞིབ་འཇུག་ཆོན་པ་ལག་དང་། སྐྱོབ་གྲུ་ལག་ལ་ཉེ་བར་
 མཁོ་བའི་རིག་གཞུང་དག་གྱང་རིམ་པས་པར་སྐྱུན་ཁྱུ་ཆུའི་འདུན་པ་སྟིང་བཅངས་སུ་ཡོད་པ་ལགས་ན།
 ལྷག་བསམ་ནམ་དཔྱོད་ཙན་གྱི་རིས་མེད་མེར་སྐྱུ་ཀྱན་ནས་མ་དཔེ་མཁོ་འདོན་དང་། ང་ཆོའི་ལས་ཀར་
 ཅ་ཆེའི་ལམ་སྟོན་བཀའ་སྐྱོབ་མུ་མཐུད་ལྷག་སྐྱུ་ཡོད་པ་མཁུན་ཞེས་ཁྱེད། །

མེར་གཙུག་ནང་བཅུན་དཔེ་རྟིང་འཛོལ་བ་སྐྱུ་ཐོགས་སྤྱི་གཤམ་ནས།

སྤྱི་ལོ་ ༡༧༧༩ ལོའི་རྒྱ་བ་ལ་བའི་ཆེས་ལམ།

[illegible]

1994

དཔེ་སྒྲུབ་གསལ་བཤད།

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དག་དབང་བཙོན་འགྲུལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་མངོན་པ་
མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏོར་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གཙོ་བོ་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་
ལས་འདས་ནས་ལོ་རྒྱུད་དུ་ཉི་པ་ན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་སྟོབ་དཔོན་དཔྱིག་གཉེན་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ཏེ།
ལྷ་དབྱ་བཙོམ་པ་རྣམས་གྱིས་སྒྱི་མཐུན་དུ་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཆེན་མོ་དང་། མངོན་པ་ལྟེ་བུ་ན་
མོགས་ཀྱི་བཛོད་བྱའི་སྒྲིང་པོ་མ་ལུས་པ་བསྟན་ནས་བཛོད་བྱ་གཞི་ལྟ་དང་། རྫོང་བྱེད་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་
བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་བསྟན་བཙོམ་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ་བམ་པོ་གཉིས་པ་ཅན་འདི་
ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་གཙོ་བོར་བཀྲལ་ཅིང་། དེའི་རང་འགྲེལ་བམ་པོ་སྒྲུལ་བྱ་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་བཅུགས་ཀྱི་
འགྲུར་དང་། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་པའི་སྤྲུལ་གྱིས་མཛད་པའི་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དོན་གསལ་
བམ་པོ་དུག་ཅུ་པ། སྟོབ་དཔོན་གང་སྤེལ་གྱིས་མཛད་པའི་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་མཆོན་ཉིད་
ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་བམ་པོ་དུག་ཅུ་པ་པཌ་ཉི་མ་གསལ་གྱི་འགྲུར། དེ་བཞིན་དཔལ་ལྷ་ར་ཐང་གི་མཐས་
པ་ཆེན་པོ་མཆིམས་ནས་མཐའ་གསལ་གྱིས་མཛད་པའི་མངོད་འགྲེལ་མངོན་པའི་རྒྱན། རྒྱལ་དབང་ལྟ་བུ་
ཆེན་པོས་མཛད་པའི་ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་འབྲེན་པའི་གིང་རྟ་བཅས་དང་། གཞན་ཡང་ཆོས་མངོན་པ་ལ་
ཉི་བར་མཁོ་པའི་འདུལ་བ་ལུང་ལྟེ་བཞི་དང་། འཕགས་བོད་ཀྱི་མཐས་དབང་རིམ་བྱོན་གྱིས་མཛད་པའི་
འདུལ་འགྲེལ་ཆེན་མོ་རྣམས་སྐབས་སུ་གང་བབས་ཐད་ཀར་བཞོད་ནས་གཞུང་སྒྲིའི་འཆད་རྒྱལ་གྱི་རིམ་
པ་དང་། ཁམས་དང་། དབང་པོ། འཛིག་རྟེན། ལས། སྤ་རྒྱས། ལམ་དང་གང་ཟག། སྟོམས་འཇུག། ཁེ་
གིས་བཅས་གནས་སོ་སོས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་རི་འདྲ་ཞིག་གཏན་ལ་འབེབས་རྒྱལ། གནས་དེ་རྣམས་སྟོ་
སོ་སོ་ནས་གཞུང་གི་ཆིག་དོན་དང་མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྟོན་པ་རྒྱས་པར་བཛོད་
པའི་སྟོ་རྣམས་ཆིག་རྗེས་འབྲང་པའི་སྒྲི་སྒྲི་ཅམ་དུ་མ་སོང་བར་དོན་ཀྱི་གོ་བ་གཏོར་བྱིན་པར་སྟེར་རྒྱས་པ་མ་
ཟད། སྟོ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་གང་གིས་བསྟན་ཀྱང་རང་རང་ལ་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གོ་བ་དེས་ཅན་

ཞིག་རྟེན་རྒྱ་ཡོད་པའི་བྱེད་ཆོས་མཛོད་འབྲེལ་གཞན་ལས་ཀྱང་འཕགས་པ་ཞིག་ཡོད་འདུག །

མཛོད་འབྲེལ་འདི་ཉིད་ཀྱི་པར་ཅན་གྱི་མེ་ར་ཐེག་ཆེན་གྱི་པ་ཀྱུ་པའི་གཟིམ་རྒྱུ་པ་དེ་པ་ཅན་དུ་
བཞུགས་པའི་འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་གྲ་ཚང་གི་པར་མ་རྩེར་གཞིར་བཟུང་ཡོད། འོན་ཀྱང་པར་ཅན་འདི་ཉིད་ལ་
ཡིག་ནོར་ཆེས་མང་པ་དང་། བྱེད་འབྲེལ་སྒོགས་ཀྱི་འབྲད་ལ་དེས་གཏན་མེད་པ། ཆོག་དུམ་རེ་བྱང་ཆད་
པའམ་ཡང་ན་རྒྱོས་པ་བཅས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་ལྷ་བྱང་པ་གྲ་གིས་འབྲེལ་ཀྱི་པར་མ་དང་། འབྲས་སྒོ་མང་གྲ་
ཚང་གིས་བསྒྲིགས་པའི་མཛོད་འབྲེལ་ལྷགས་པར་མ་བཅས་ལ་དཔེ་སྟུར་ཞུས་ཏེ་བཅོས་པ་ཞུས། ད་དུང་
སྒོ་པ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་མཛོད་ཅན་འབྲེལ་དང་། མཆིམས་ཆེན། མཆིམས་རྒྱུ་ཀྱུ་པ་དབང་དགེ་འདུན་
གྲུབ་ཀྱི་མཛོད་པའི་མཛོད་འབྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ཆོས་མཛོད་རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་གིང་རྟ་སྒོགས་
པོད་གངས་ཅན་གྱི་མཛོད་འབྲེལ་ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་ཞིབ་བཟུར་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་མཛོད་པའི་སྒྲི་རྒྱུད་དང་།
དེར་གི་སྟུམ་རྟགས་པད་དག་གི་སྒྲི་འགྲོས་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་བཅོས་གང་སྟབས་ཀྱི་མེར་གཞུག་
ནང་བཞུན་དཔེ་རྟེན་འཛོལ་བཟུ་བྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས་གངས་ཅན་བྱེད་ནོར་དཔེ་ཆོགས་པོད་ལྟེང་ཉིས་
བརྒྱ་ལོ་གཉིས་པ་དང་ཉིས་བརྒྱ་ལོ་གསུམ་པར་བསྒྲིགས་ཏེ་པར་རྒྱན་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་འདི་གའི་ཚུལ་
སྒྲིག་པ་རྣམས་གཞུང་ཆེན་མོ་ལ་གོམས་པ་གསུང་བ་དང་། པད་སྒྲོད་ཀྱི་གཞུང་ལ་ལྟུངས་པ་དམན་པས་
བཅོས་ནོར་གོར་བའམ་ཡིག་ནོར་གྱི་རིགས་མི་ལྟར་པ་ཞིག་འབྱུང་གིད་ན། རྒྱ་ཆེའི་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ལ་
བཟོད་པར་གསོལ་རྒྱ་དང་སྒྲིགས། བྱེད་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་འཆར་ལྟར་པར་ཐེངས་རྗེས་མའི་ནང་ནོར་
འབྲེལ་ཡོ་བསྐང་ཞུ་ཅིས་ཡོད་པས་འདི་གར་ལེགས་སྟེལ་ཉིས་འགོག་གི་དགོངས་འཆར་ལྟག་སྟེལ་གནང་
རིགས་ཞེས་ཞུའོ། །

ཐེར་གཞུག་ནང་བཞུན་དཔེ་རྟེན་འཛོལ་བཟུ་བྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས།

དཀར་ཆག

- དམ་པའི་ཚེས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་
གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་པའི་བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གནས་
དང་པོའི་ཚིག་དོན་མཐའ་དབྱེད་དང་བཅས་པ། (1)
- མཛོད་བཛོད་དང་རྩྭ་པར་དམ་བཅའ་པ། (1)
- གྲུང་གྱི་དོན་མཚན་དོན་དང་འགྱུར་བྱས་བཤད་པ། (3)
- གཞུང་གི་དོན་ལས་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་མཛོད་བཛོད་དང་རྩྭ་པར་དམ་
བཅའ་བཤད་པ། (4)
- ཚེས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་མཚན་དོན་བཤད་པ། (15)
- ཚེས་མངོན་པ་གསུངས་པའི་དགོངས་འབྲེལ་རག་བཤད་པ། (26)
- བརྩམ་བྱ་གཞུང་གི་དོན་ལས་བཤད་པ་ལས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ། .. (32)
- དེ་དག་མཚན་ཉིད་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱལ་པར་བཤད་པ། (40)
- འདུས་བྱས་སྒྲིའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་པ། (46)
- འདུས་བྱས་སྒྲིའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ། (54)
- ཟག་བཅས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ། (56)
- གཞུགས་སུང་གི་རང་བཞིན་བཤད་པ། (57)
- རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་བཤད་པ། (69)
- ཁར་སྤྱང་འབྱུང་བཞིའི་རྣམ་པ་ཞག་བཤད་པ། (83)
- དེ་ལས་སྤྱང་སྟེ་ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་དུ་འཛོག་རྒྱལ་བཤད་པ། (85)

གཟུགས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ག་མ་རྒྱུ་མ་བཤད་པ་ལས་ཆོས་གསུམ་གྱི་

ངོ་བོ་བཤད་པ། (90)

དེ་ལས་ཕྱང་ལྷོ་ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆོད་དུ་འཛོག་ཚུལ་བཤད་པ། (94)

སེམས་གྱིས་བསྟན་པའི་ཆོས་གསུམ་བཤད་པ་ལས་ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ། (94)

ཆོས་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་པ། (97)

ཞར་ཕྱང་ཁམས་གྱི་གངས་རིས་ལ་ཚོད་པ་སྒྲོང་པ། (106)

ཕྱང་ཁམས་སྒྲེ་མཆོད་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་བཤད་པ་ལས་ཆོས་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་དོན་

བཤད་པ། (107)

ཆོས་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ། (114)

ཆོས་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་བཤད་པ། (118)

ཆོས་གསུམ་གྱིས་གཞན་བསྟན་ཚུལ་བཤད་པ་ལས་ཆོས་ཕྱང་གིས་བསྟན་ཚུལ་བཤད་པ། (123)

ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆོད་གཞན་གྱིས་བསྟན་ཚུལ། (127)

ཁམས་གྱི་རྒྱུ་པའི་རབ་དབྱེ་ལས་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་པ། (134)

སྟུང་ཆོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་པ། (139)

བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་པ། (142)

གྲུབ་པ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་པ། (144)

ཕྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་པ། (148)

ལྷ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་པ། (155)

དམ་པའི་ཆོས་མཛོད་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་སྟབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཉེར་

མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་པའི་བཞེད་དོན་ཀྱན་གསལ་ལས་གནས་གཉིས་པ། (163)

མཛོད་བར་བཛོད་པ། (163)

- དབང་པོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལས་སྤྱི་འོན། (163)
- ཕྱེ་བྲག་གི་དོན་བཤད་པ་ལས་དབང་པོར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ། (165)
- གྲངས་ངེས་བཤད་པ། (172)
- རོ་བོ་བཤད་པ། (174)
- དབྱེ་བ་དངོས་བཤད་པ་ལས་ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ། (182)
- རྣམ་སྤྱོན་ཡིན་མིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ། (183)
- རྣམ་སྤྱོན་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ། (190)
- དགེ་མོགས་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ། (191)
- ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ། (192)
- མཐོང་སྣང་མོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ། (194)
- དབང་པོ་རྟེན་གཏོང་གི་ཚུལ་བཤད་པ་ལས་རྟེན་ཚུལ་བཤད་པ། (195)
- དབང་པོ་གཏོང་ཚུལ་བཤད་པ། (198)
- དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་རྣམ་འཕྲོ་བ་བཤད་པ། (201)
- དབང་པོ་ལྡན་ཚུལ་བཤད་པ་ལས་ངེས་ལྡན་གྱི་དབང་པོ་བཤད་པ། (206)
- མིན་ལྡན་གྱི་དབང་པོ་བཤད་པ། (209)
- འདུས་བྱས་ཀྱི་སྒྲུ་ཚུལ་ལས་གཞུགས་ཅན་གྱི་སྒྲུ་ཚུལ་བཤད་པ། (210)
- གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུ་ཚུལ་མདོར་བཅུན་པ། (218)
- མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས། སེམས་བྱུང་སྤྱི་འོན་རྣམ་བཤག་བཤད་པ། (220)
- གཙོ་སེམས་གང་གི་འཁོར་རྒྱ་སེམས་བྱུང་རྒྱ་འགྲོ་དབྱེད་པ། (228)
- སེམས་བྱུང་འགའ་ཞིག་གི་བྱུང་པར། (231)
- མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ལས་དབྱེ་བའི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བཅུན་པ། (235)

མོ་མའི་རང་བཞིན་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ལས་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་བཤད་པ། (236)

རྒྱལ་མཉམ་བཤད་པ། (248)

འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཚོགས་གསུམ་བཤད་པ། .. - (249)

སྒྲིག་སྒྲིགས་ལཱ་བཤད་པ། (255)

མིང་སྒྲིགས་གསུམ་བཤད་པ། (258)

ཆོས་གཞན་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་སྒྲིན་མདོན་བསྟན་པ། (262)

རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་ལའི་རྣམ་བཞག་ལས་རྒྱ་བཤད་པ། (264)

འབྲས་ལུ་བཤད་པ། (274)

རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་བཤད་པ་ལས་འབྲས་ལུ་འཛིན་འབྱིན་གྱི་ཁྱད་
པར་བཤད་པ། (287)

འབྲས་ལུ་གང་རྒྱ་རྒྱ་ལས་རྒྱུས་བཤད་པ། (294)

རྒྱུན་ཕྱེ་བྲག་རྒྱ་བཤད་པ་ལས་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་བཞག་སྦྱིར་བསྟན་པ། (296)

དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཕྱེ་བྲག་རྒྱ་བཤད་པ་ལས་བརྒྱ་གཉིས་སུ་དབྱེ་པ། (306)

བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་ཤུར་དབྱེ་པ། (315)

སེམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་རྟེན་རྒྱལ་ཕྱེ་བྲག་རྒྱ་བཤད་པ། (316)

དམ་པའི་ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་

མཛོད་རྒྱལ་གསུམ་རྒྱལ་པའི་བཞེད་དོན་ཀྱན་གསལ་ལས་གནས་གསུམ་པ། (319)

མཛོད་པར་བཛོད་པ། (319)

ནང་བརྒྱད་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ་ལས་བསམ་གསུམ་རྒྱ་དབྱེ་པ། (319)

འགྲོ་བ་ལྔ་དབྱེ་པ་ལས་དངོས་ཀྱི་དོན། (325)

སེམས་ཀྱི་གནས་པ་བརྟན་དང་དགྲ་དང་བཞི་བཅས་བཤད་པ། (327)

སྒྲིག་ནས་པའི་དབྱེ་བ་ལས་གང་ཏུ་འཇུག་པ་སྒྲིག་ནས་བྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། (331)

གང་འཇུག་པ་བར་མིད་བྱི་དོ་བོ་སྒྲུབ་བྱེད་མོགས་བཤད་པ། (334)

དེ་སྒྲིག་ནས་སྒྲུ་འགོ་རྩལ་དང་དེའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། (345)

སྒྲི་རྩལ་རྟེན་འབྲེལ་བྱི་རང་བཞིན་དངོས་བཤད་པ་ལས་འཁོར་བར་འཇུག་རྩལ་བྱི་སྒྲོ་ནས་
མདོར་བསྟན་པ། (347)

གྲུབ་པའི་འཁོར་བ་རྒྱས་བར་བཤད་པ་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ལྷགས་བྱི་རྫོགས་རྩལ་
བཤད་པ། (353)

བསྐྱ་རྩལ་བཤད་པ། (364)

འཁོར་རྩལ། (365)

མདོ་སྒྲི་བའི་ལྷགས་བཤད་པ་ལས་རྒྱ་བས་བབས་རྟེན་འབྲེལ་བཞིའི་རང་བཞིན་བཤད་པ། (369)

འཆད་འགྱུར་ལ་སྟོས་བར་སྟོན་པ། (382)

ཉོན་མོངས་བ་གསུམ་དབུས་མཆོན་རྩལ་བྱི་སྒྲོ་ནས་དོན་བསྐྱ་བ། (382)

མིད་པ་བཞིའི་བྱེད་པར་ལ་དབྱེད་པ། (384)

སྒྲི་བ་གནས་པའི་ཐབས་ལས་ཟས་བྱི་བྱེད་ལས་མདོར་བསྟན་པ། (386)

གཞུགས་ཅན་དང་གཞུགས་ཅན་མིན་པའི་གཞུགས་མོགས་རྒྱས་པ་བཤད་པ། (387)

གངས་པེས་བྱི་དོན་བསྐྱ་བ། (390)

གནས་པ་འཆི་འཁོ་བའི་སེམས་བཤད་པ། (392)

སེམས་ཅན་བྱི་ཆོགས་གསུམ་ཏུ་སྟུང་པ། (398)

བྱི་སྟོང་བྱི་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ་ལས་ཐེག་པ་གོང་མོག་བཞེད་རྩལ་མི་འབྱུལ་བའི་བྱིར་ཏུ་
བྱིར་བཤད་པ། (399)

གཞུང་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས་རྟེན་བྱི་དབྱེལ་འཁོར་གསུམ་བཤད་པ། (402)

- བདེན་པ་མི་མཆོ་རྒྱུད་གསུམ་བཤད་པ།(404)
- ཚ་གྲང་གི་དུལ་པའི་གནས་བཤད་པ།(430)
- ཉི་ཟླ་འཆར་ཚུལ་དང་ཚད་བཤད་པ།(437)
- ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གནས་བཤད་པ།(458)
- སྒྲིང་གསུམ་ངོས་བཟུང་པ།(469)
- འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་དང་ཆེད་ཚད་བཤད་པ།(470)
- ཚད་དེ་གཞུང་ཐབས་བཤད་པ་ལས་ལུས་ཀྱི་ཚད་བཤད་པ།(478)
- དུས་ཀྱི་ཚད་བཤད་པ་ལས་ལོ་དང་བརྒྱལ་བ་སོགས་བཤད་པ།(480)
- རྫོད་བཅུད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་བཤད་པ།(499)

༡༢། །དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་
 བཟུན་བཅས་ཐུབ་བཟུན་ནིར་བྱའི་གཏེར་མཛོད་
 ཏུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་ཀྱན་
 གསལ་ཞེས་ཐུ་བ་ལས་གནས་དང་
 བའི་ཆོག་དོན་མཐའ་དཔྱོད་དང་
 བཅས་པ་བཞུགས་སོ། །

མཛོད་བཛོད་དང་ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ།

ཆོག་ས་གཉིས་རིན་ཆེན་ལས་གྲུབ་མཚན་དཔེས་རབ་སྤྲུལ་ལྟ་བུས་མི་དོམས་སྟེ། །
 དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུས་སྒྲིེད་གྲུ་མ་ལུས་ཆོམ་པར་མཛད་པའི་གསུང་། །སྤྱི་བ་གཉིས་
 ལས་གྲོལ་ཏིང་འཛིན་བྱེ་བས་རྣམ་པ་གྲའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཐུགས། །འགྲོ་བ་འཁོར་
 མཚོ་ལས་སྒྲོལ་བུ་ཀྱ་མེད་གའི་ཞབས་སེན་གཙུག་ན་མཛེས། །མ་ལུས་སྒོ་གྲོས་གཅིག་ཏུ་
 བསྐྱས་པའི་གཏེར། །གསུང་གི་གསང་བའི་མཛོད་ལ་མཐའ་བརྟེས་པའི། །གཞོན་ནུའི་རྒྱ་
 ཅན་རྒྱལ་བའི་ཡབ་གཅིག་ལ། །སློ་གསུམ་གྲུས་འདུད་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྒྲོངས། །མཛེས་
 རྒྱལ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་བཞིན་མཁྱེན་རབ་ཀྱང་། །མ་ལུས་དོ་མཚར་བསྐྱས་མིན་མིན་ཞིན་ཞིན། །
 ཡེ་ཤེས་སྟུ་མ་འདི་ཅི་དབྱངས་ཅན་མ། །སྒོ་གྲོས་ཁྱོད་བཞིན་མཛོད་ཅིག་བུ་རྣམས་ལའོ། །
 བཀའ་རྣམས་སྟུང་མཛད་བྱམས་མགོན་གསང་(༡༣)པའི་བདག །འཇམ་དབྱངས་སྟགས་
 དང་འོད་སྒྲུངས་སྟགས་གཏད་རབས། །ཐོགས་མེད་རྒྱ་མཚོད་གང་སྤེལ་རྒྱལ་སྤྲུལ་དང་། །
 ལོ་བཅ་རོག་དོལ་ཁུ་དང་མཆིམས་སྟེ་ཕྱི། །རྒྱ་བོད་ཆོས་མངོན་མིག་སྤེལ་རྒྱལ་བའི་རྒྱ། །

ཐུབ་དབང་ག་ཤེགས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་ཉི་མ་སྒྲུབ། །འཇམ་མགོན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་བོ་ཙཱ་ཁ་
 བར། །སྒྲུལ་བའི་སློ་གྲོས་བཟང་བོའི་གྲགས་སྟོན་གྱིས། །ཐུབ་བསྟན་གདུགས་དཀར་
 འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་གསོལ། །མཁྱེན་པའི་ལང་ཆོ་དར་ཁེང་འགོ་ལ་མ་ལྟར་བཅུ། །
 ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་མ་ལུས་འབྱུང་གནས་རྒྱ་མཚོ་ཆེ། །མཁྱེན་བཅུ་རུས་མཐུའི་དགོ་
 ལེགས་ངོ་མཚར་དཔལ་ལྡན་པས། །ལམ་བཟང་སྟོན་མཛད་རིགས་ལྡན་སའི་ཉི་ཟླ་མྱོང། །
 འཇམ་དབྱངས་ཐུབ་བརྟེས་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན་དང་། །ཕྱག་ན་བརྒྱ་དགོ་འདུན་ཐུབ་
 བ་སོགས། །ཁྱ་སེར་སྡེ་སྟོད་གསུམ་གསལ་མཁས་མང་དང་། །རྒྱལ་བ་ཡབ་སྐུ་རིམ་
 སྟོན་ཐུབ་བསྟན་བདག །དག་གི་དབང་ལྷག་རྩེ་བཙུན་བཅུ་བའི་བདག །སློ་བཟང་གྲགས་
 བསྟན་སྒྲེལ་སྒྲུང་ཅུར་སྒྲིག་གར། །རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་མགོན་པོ་རྒྱལ་བའི་དབང་། །(༡༧)
 མཁན་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གྱས་ཕྱག་འཆོལ། །བལྟམས་དང་ཕེབས་པའི་ཆོན་ལྷ་
 རྣམས་ཀྱང་། །གྲས་པས་མེ་རྟོག་ཆར་འབེབས་སློ་བཟང་བསྟན། །སྒྲེལ་མཛད་ཡེ་ཤེས་
 རང་བཞིན་རྒྱལ་བའི་སྒྱ། །སྒྲིས་རབས་སྤེང་བས་ཁེངས་ལྡན་དེ་བསྟོད་འོས། །སྒྲིགས་
 མའི་ཐུན་པ་ལང་ལོང་རབ་རིབ་དག །བལྟམས་པ་ཅམ་གྱིས་ཁེ་མཛད་འཛིག་རྟེན་མགོན། །
 སློ་བཟང་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་ཆངས་དབྱངས་སོགས། །རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་བཤེས་རྣམས་
 ལྷ་མའི་མགོན། །དུལ་དུལ་རྩལ་བྲིམས་བསྐྱབ་པའི་ནོར་གྱིས་ལྷ། །མང་མང་རྣམ་དབྱེད་
 ལངས་པས་མཁའ་མཐར་སྒྲིགས། །བཟང་བཟང་བྱམས་བཅུའི་རྒྱ་མཚོ་གཏིང་མི་དཔོགས། །
 མོངས་འཛིན་ཆོགས་མང་ཡབ་གཅིག་འཇམ་དབྱངས་དེས། །ལ་ལས་མཐོང་ཆད་བྲིས་
 བའི་མུ་རྟེའི་ཕྱེ། །པལ་ཆར་སྡེ་མའི་འབྲུལ་འབྲུམས་བྲིས་བཤུས་དང་། །ལུང་རིགས་མེད་
 བའི་འོལ་ཆོད་གཞི་ལམ་འབྲས། །རི་སྒྲིང་དུས་ཆོགས་སྟོན་པའི་གར་དེ་མཚར། །མང་མང་
 དབྱེད་ན་སློ་གྲོས་ཅན་མགྱ་ཡང་། །རྒྱུང་རྒྱུང་སྒྲིང་སྒྲིབས་བཙུན་པ་ཞན་རྒྱག་པས། །དམ་དམ་
 དཀའ་གནད་ལུང་དང་རིགས་པ་བརྒྱས། །ལྷག་ལྷག་གསལ་བ་འདོད་ན་ད་ལྷོས་ཤིག །

གྲུང་གྱི་དོན་མཚན་དོན་དང་འགྱུར་ཕྱག་བཤད་པ།

དེ་ལ་འདིར་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཉི་མའི་གཉེན་ཟས་གཅིང་གི་སྤུངས་པོ་འདིས་དང་པོར་
 སྟོན་འཇུག་གི་སེམས་རིམ་བས་བསྐྱེད་དེ། གྲུངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོག་པ་གཉིས་མཐའ་ཡས་
 པ་བསགས་ནས་དུས་འཁོར་དྲི་ཀ་ཆེན་སོགས་ལྟར་ན་ཟེལ་གཞོན་མེ་རྟ་ལ་སྤྱུ་བལྟམས་
 ཉེར་དཔྱར་ཁབ་རྩ་བལྟགས་ནས་ཤིང་ཁྱི་ལ་རབ་རྩ་བྱུང་། ལོ་དུག་དཀའ་བ་སྤྱད་རྗེས་
 ཟས་གསོལ་རྗེས་སོ་བདུན་པ་རྩ་རྟའི་ས་ག་རྩ་བའི་ཆོས་བཙུག་ལྟའི་ཐུན་ཐ་མའི་དང་པོའི་
 ཆ་ལ་སངས་རྒྱས་ཉེ་བདུན་ཕྱག་བདུན་འདས་པའི་རྟར་རྩ་དུག་པའི་ཆོས་དུག་ལ་ཆོས་
 འཁོར་བསྐྱོར་ཞིང་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཞི་བའི་ཐབས་གཉིས་པ་མེད་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ལྟག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱེད་(འཛ)པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་
 རྟེན་སྟོན་གྱི་མ་མོ་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་འཆད་པ་ལ། གྲུང་གྱི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་དང་།
 མཇུག་གི་དོན་གསུམ། དང་པོ་ལ་མཚན་དོན་དང་། འགྱུར་ཕྱག་གཉིས། དང་པོ་འདི།
 རྒྱལ་ར་སྐད་དུ། ཨ་ཏྲི་རྩམ་གོ་ཏྲ་ཀཱ་རི་ཀཱ། བོད་སྐད་དུ། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་
 ལེའུར་བྱས་པ། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་ར་བས་སྤྱུ་བའི་ལྟའི་སྐད་དམ་ལེགས་
 སྤྱུར་གྱི་སྐད་དུ་བལྟན་བཙུག་འདིའི་མཚན་ལ་ཨ་ཏྲི་སོགས་སུ་འབོད་པ་གངས་ཅན་བོད་
 ཀྱི་སྐད་དུ་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའམ་ཆོག་པ་བཅད་ཅེས་པ་ཡོན་ཏེ།
 འདི་དག་དོན་དུ་མར་འཇུག་གྱུང་སྐབས་འདིར་ཨ་ཏྲི་མངོན་པ། རྩམ་ཆོས། གོ་ཏྲ་མཛོད།
 ཀཱ་རི་ཀཱ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པར་འཇུག་པའི་བྱིར། ཨ་ཏྲི་དོན་དུ་མར་འཇུག་སྟེ། ཨ་ཏྲི་
 སྤྱུ་མངོན་སྟོགས་དང་། ཨ་ཏྲི་སྤྱུ་ཡང་ཡང་དང་། ཨ་ཏྲི་སྤྱུ་ཟེལ་གཞོན་དང་། ཨ་ཏྲི་
 ས་མ་ལ་མངོན་སྟོགས་ལ་འཇུག་པ་སོགས་ཡོན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་མངོན་པའི་མིང་དོན་

བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་ལྟ་བུ་ལས། མདོན་འདྲའི་ཕྱིར་དང་ཡང་ཡང་དང་། ཁྱེད་གཞོན་
 རྟོགས་ཕྱིར་མདོན་པའི་ཆོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འཇམ་ཆོས་ཞེས་པ་དོན་
 བཅུ་ལ་འཇུག་ཏེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། ཆོས་ནི་ཤེས་བྱ་ལམ་དང་ནི། ལྟ་
 ངན་འདས་དང་ཡིད་ཀྱི་ལུལ། བསོད་ནམས་ཆོད་དང་གསུང་རབ་དང་། འབྱུང་འགྱུར་རིས་
 དང་ཆོས་ལུགས་ལའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བུ་བསྐྱར་ཚུལ་དུ་མཁོད་དེ། མར་ལོ་
 ཆེན་པོས། ལྟ་བུ་ཐད་ལོག་སྐད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བསྐྱབས། ཞེས་པ་ལྟར། སྐད་དོད་གོ་རིམ་ཐད་ཀར་
 བསྐྱར་བ་དང་གོ་རིམ་ལོག་ནས་བསྐྱར་བ་གཉིས་དང་། རྣམ་གྲངས་བསྐྱར་བ་དང་།
 བརྒྱད་དེ་བསྐྱར་བ་སོགས་ཡོད་པ་ལས། ཨ་ཏི་རྣམ་ཆོས་མདོན་བར་བསྐྱར་བ་ནི་ལོག་
 བསྐྱར་དང་ལྟག་མ་ནི་ཐད་བསྐྱར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར་འཇམ་དབྱངས་གཞོན་ལུར་(༡༧)གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །
 ཞེས་བྱུང་། ལོ་ཆེན་ལེ་ཤེས་ཏེས། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཡབ་གཅིག་འཇམ་ཁིང་མཉེན་པའི་གསུང་
 ཅན་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་དཔལ་དང་ལྡན་པས་འཇམ་དབྱངས་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པ་ལྟ་བུའི་
 གཞོན་ལུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འདི་བཀའ་བཅད་
 ལྟར་མདོན་པའི་ལྟ་བུ་ཤེས་པ་དང་འགྱུར་སོགས་དོན་གཉིས་གྲུབ་པ་དང་། དམ་
 པའི་མཛད་པ་དང་མཐུན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་གི་དོན་ལས་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་
 མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ། བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དང་། གཞུང་དོན་
 ཀྱི་དོན་དང་། རྩོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཆོད་བརྗོད་དང་།

ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་། ཚུམ་མངོན་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། མངོན་པ་བརྒྱུ་མས་
 པའི་དགོས་པ་དང་བཞི། དང་པོ་འཆད་པར། གང་ཞིག་ཀྱན་ལ། བས། རྒྱལ་འཆལ། ཞེས་
 བྱང་། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱུང་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་ལྷན་
 ལུ་མ་ཚོགས་པ་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་ཐུབ་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་བསྟོད་ནས་མགོ་
 བོ་བུ་དེ་ལྷག་འཆལ་བ་ལ་ཚིག་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་འཆལ་བས་བསོད་ནམས་
 འཕེལ་བ་དང་། དམ་པའི་སྟོད་པ་དང་མཐུན་པ་དང་། དེ་ལས་གྲུས་བས་བསོས་སོགས་ལ་
 འཇུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། བརྟན་བཅོས་བྱེད་པར་འདོད་པས་
 རང་གི་སྟོན་པའི། བས། རྒྱལ་འཆལ་བ་བརྩོམ་མོ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་ལྷན་མ་ལས། རྒྱལ་
 འཆལ་བ་རྩོམ་པས་ནི་བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་བྱིར་རོ། བས། དགོས་པ་ནི་དེར་ཟད་
 དོ། ཞེས་སོ། ལྷན་ཚོགས་གསུམ་གྱིས་བསྟོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་བ་དང་བོས་རང་དོན་
 ལྷན་ཚོགས། གཉིས་པས་གཞན་དོན་ལྷན་ཚོགས། གསུམ་པས་འཕྲིན་ལས་ལྷན་ཚོགས་
 གྱི་སྟོན་པ་བསྟོད་པའི་བྱིར། མངས་རྒྱས་བཅོས་ལྷན་འདས་གང་ཞིག་ལ་ཚིག་ཅན། ལྷན་
 ཚོགས་གསུམ་དང་ལྷན་དེ། ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་
 པའི་སྒྲིབ་པའི་ལྷན་པས་བོན་དང་བཅས་པ་གཏན་ནས་དེ་ཡོང་(༧)ཡེའམ་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དུ་བཅོས་པའི་རང་དོན་ལྷན་ཚོགས་དང་། དེ་ལྟར་ལྷན་པ་གཉིས་སྤངས་པས་ཤེས་
 བྱ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་དེ་འགོ་བ་བཀལ་དཀའ་བ་འཁོར་བའི་འདམ་དུ་བྱིང་བའམ་ལྟར་
 བ་དག་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མངོན་མཐོ་དང་དེས་ལེགས་ལ་རིམ་བས་ཚིག་བརྟན་
 བས་དངས་པར་མཛད་པའི་གཞན་དོན་ལྷན་ཚོགས་དང་། དེ་ལྟར་འདྲེན་པའི་ཐབས་ཡང་
 རང་གིས་མ་རྟོགས་ཀྱང་ཁྱབ་འཇུག་ལྟར་ལུས་སྤྲོ་ཚོགས་པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་མཐུ་དང་།
 དབང་ལྷག་ལྟར་བྱོད་དེ་ལྟར་གྱུར་ཅིག་ལྟ་བུའི་དམ་པ་སྒྲིན་པའི་མཐུས་མ་ཡིན་པར་གནས་
 ལུགས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་དོན་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་སྟོན་པའི་འཕྲིན་ལས་ལྷན་ཚོགས་གྱི་ཐབས་

ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྩ་འབྲུལ་དང་དམ་པ་སྦྱིན་པའི་མཐུས་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཚེས་ལས། ཐུབ་ནམས་སྒྲིག་པ་རྒྱ་ཡིས་མི་འབྲུ་ཞིང་། །
འགྲོ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐུག་གིས་མི་སེལ་ལ། ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་འཕོ་མིན་རྟེ། །
ཚེས་ཉིད་བདེན་པ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། འཕགས་ལུལ་གྱི་དབྱེད་ལྡན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་
འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
སྤྲུལ་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་སྒྲོས་སྒྲོན་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་དང་བཅོམ་ལྡན་
འདས་གང་རུང་གཅིག་སྤྲུལ་པས་ཚོག་པའི་བྱིར་རྟེ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་
བྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་གྱུར་གཉིས་ཀ་སྒྲོས་པ་ནི་མ་གུས་པ་བསྒྲོག་
བྱིར་ཡིན་པའི་བྱིར་། དེར་ཐལ། ཆེ་བ་བརྗོད་པའི་ཚིག་ཉེ་བར་མ་སྦྱར་བར་མིང་ནས་སྒྲོས་
པ་ནི་མ་གུས་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་བྱིར་། དཔེར་ན། ལྷས་སྦྱིན་ཞེས་པ་ལྷ་སྤྱུ་ཡིན་པའི་བྱིར་
རྟེ། རྒྱལ་སྤྲས་མ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་གཉིས་པ་སྒྲོས་པས་ནི་མ་གུས་
པར་དོགས་པ་བསྒྲོག་པའི་བྱིར་རྟེ། འཇིག་རྟེན་ན་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ཉེ་བའི་ཚིག་མེད་
པ་ནམས་ནི་མ་གུས་པར་(༤བ)སྟངས་སྟེ། ལྷས་སྦྱིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྷ་སྤྱུ་ལྟེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་། ཚུད་པ་དེ་ལ་འཕགས་ལུལ་གྱི་འདུལ་བ་ནམ་པར་བཤད་པ་དག་ན་རེ།
སངས་རྒྱས་དང་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་རུང་རེ་སྒྲོས་མི་རིགས་པར་ཐལ། གསུང་རབ་
ནས་སངས་རྒྱས་དང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་བཤད་པ་གང་རུང་རེ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་བྱིར་རྟེ། དེར་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཡིན་མིན་ལ་སྤྱི་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར་རྟེ། གསུང་རབ་ནས་བཤད་པའི་སངས་
རྒྱས་ཡིན་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཡིན་པ་བསེ་རུ་ལྷ་སྤྱུ་རང་རྒྱལ་དང་། དེར་བཤད་
པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡིན་ལ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པ་བྱིད་པ་ཐ་མའི་བྱུང་སེམས་ལྷ་སྤྱུ་

དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་སངས་རྒྱལ་བཙུག་ལྟན་འདས་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་
 ཡིན་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་
 རྒྱལ་དག་བཙུག་ཅི་རང་བྱུང་ཡིན་པས་སངས་རྒྱལ་ཞེས་བཤད་ལ། སྦྱོར་སྟོན་གྱི་
 ཆོག་མ་ཇོག་པས་བཙུག་ལྟན་འདས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆེ་བ་དུག་དང་
 ལྟན་པ་ལ་བཙུག་ལྟན་འདས་སུ་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། འདུལ་བ་རྣམས་
 བར་བཤད་པ་བྱེད་བརྣམས་ནི་མུ་བཞིར་བྱེད་དེ། སངས་རྒྱལ་ཡིན་ལ་བཙུག་ལྟན་འདས་
 མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། རང་སངས་རྒྱལ་ནི་རང་བྱུང་ཡིན་པས། ཞེས་པ་ནས། བཙུག་ལྟན་
 འདས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱི་དོན་ཡང་ལེགས་
 པ་དུག་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞི་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་ལེགས་པ་རྣམས་པ་དུག་པོ། རང་
 དབང་དང་། རབ་རྒྱ་རྒྱུངས་པ་དང་། གཞུགས་བཟང་བ་དང་། གྲགས་པ་དང་། དཔལ་
 ལྟན་དང་། ཆེ་བ་ཉིད་ཆོག་པ་ལ་བྱ་སྟེ། སྤངས་བར་སྦྱོར་བ་ལས། རི་སྐད་དུ། རང་
 དབང་དང་ནི་རབ་རྒྱུངས་དང་། ཞེས་སྟོན་དུངས་པའི་བྱིར། ལུང་བྱི་མ་འདིས་ནི་རྒྱ་
 ཆེར་རོལ་བས་སྤངས་བར་སྦྱོར་བ་ཞེས་པ་ཡང་མདོན་བཟོད་ཡིན་པ་ཤེས་བར་གྱིས།
 རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཆོག་མ་ཇོག་པས་སངས་རྒྱལ་པའི་བྱིར། རྒྱལ་སྐས་མ་(༡༣)
 ལས། བཙུག་ལྟན་འདས་ཡིན་ལ་སངས་རྒྱལ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་བྱུང་རྒྱུ་
 སེམས་དཔའ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟོན་པའི་པ་རོལ་རྒྱ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་བྱིར་
 དང་། མདོན་བར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱལ་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ།
 བདུད་བཞི་བཙུག་པ་བྱུང་སེམས་འདིས་མ་སྟོབ་པར་གཞི་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་བྱིར།
 བཙུག་ལྟན་ནི་ལེགས་པ་དུག་ལ་བྱས་ནས་བྱུང་སེམས་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་ལ་བཤད་དོ། །རྟགས་
 བྱི་མ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཞེས་པ་ནས།
 བྱུང་བར་གཉིས་ཀ་སྦྱོས་སྟེ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། གང་སྟེལ་ལས།

གཉིས་ཀ་བཟོད་པ་ནི་སངས་རྒྱུ་གི་སྒྲ་ཉི་པའི་ཚིག་དང་བྲལ་བ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་
 སངས་རྒྱུ་དང་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་གསུམ་ཆར་འདུག་སྟེ། ཞེས་མོགས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་དག་ལ་ཞིབ་ཆ་གིས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་སྐབས་པ་
 བཅོམ་པའི་དོན་གཉིན་པོ་འདིས་བཅོམ་པའི་དོན་ཁོ་ནར་འཆད་རིགས་པར་ཐལ། རང་
 འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གིས་གཉིན་པོ་བརྟེན་ནས་ཤེས་བྱ་ཐམས་
 ཅད་ལ་བྱིས་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སྐྱར་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ།
 བྱིད་པས་བཅོམ་ཚུལ་ཅམ་སྟོན་བྱིད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ།
 སྐབས་འདིའི་སྐབས་པ་བཅོམ་པའི་དོན་ལ་འདིའི་སྐབས་པ་བཅོམ་ཞེས་དུག་སྒྲ་ལ་སྐྱར་བ་དང་།
 འདིས་སྐབས་པ་བཅོམ་ཞེས་ནམ་དབྱེ་གསུམ་པ་བྱིད་ཚིག་ལ་སྐྱར་བ་གཉིས་དགོས་པའི་བྱིར་
 ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདིའི་འམ་འདིས་སྐབས་པ་བཅོམ་པས་སྐབས་པ་བཅོམ་པའོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་དང་པོ་དགོས་པ་གང་ཞིག །གཉིས་
 པ་ཡང་དགོས་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེའི་དུག་སྒྲ་བསྐྱུས་ནས་སྐྱར་བས་ལམ་བྱིད་
 པ་པོར་གོ་བའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། དུག་པའི་འབྲུ་མང་པོ་ལ་སྐྱར་ན་ནི་ལམ་
 གི་བཅོམ་པའོ་ཞེས་ལམ་བྱིད་པ་པོ་ཡིན་པར་ཁོང་(ཤ)ནས་དྲང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། དུག་པའི་འབྲུ་མང་ཞེས་པ་ནི་དུག་སྒྲ་བསྐྱུས་པའི་བདག་སྒྲ་ཁོང་ནས་འདོན་
 དགོས་པའི་ཚིག་སྐད་གི་མིང་སྟེ། སྐབས་པ་བཅོམ་པ་ལམ་གི་ཆོས་ཡིན་པར་སྟོན་པས་སྐབས་པ་
 བཅོམ་པ་ཅན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེའི་བྱིད་ཚིག་བསྐྱུས་ནས་སྐྱར་
 བས་ལམ་གིས་ཞེས་བྱ་བ་བྱིད་པ་ཡིན་པར་གོ་བའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། གསུམ་
 པའི་འབྲུ་མང་པོར་སྐྱར་ན་ནི་ལམ་གིས་ཞེས་བྱ་བ་བྱིད་པ་ཡིན་པར་ཁོང་ནས་དྲང་ངོ་། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །གསུམ་པའི་འབྲུ་མང་ནི་ནམ་དབྱེ་གསུམ་པའི་བྱིད་ཚིག་བསྐྱུས་

ཡང་ཕྱོད་གྱི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕུན་
 པ་གཉིས་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་ལ་འདོད་ཟེར། ལ་ལ་ན་རེ།
 སྤངས་འདིའི་དངོས་བཟུན་གྱི་སྤངས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་
 ཉོན་རང་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་སྤྱི་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་གཉིས་གྱིས་
 ཚོས་ཀུན་ལ་དེ་གཉིས་སྤངས་པ་དང་བཅོམ་གྱང་། གཏན་སྤངས་སམ་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དུ་སྤངས་པ་དང་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་ལ་ཕུན་པ་གཏན་
 བཅོམ་ཞིང་། ཞེས་པའི་ཀུན་ནི་སྤྱི་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཚོས་ཀུན་དང་། ཕུན་པ་གཉིས་
 སངས་རྒྱས་གྱིས་གཏན་སྤངས་དང་། ཉོན་རང་དག་བཅོམ་གཉིས་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཅན་
 མ་ཡིན་པའི་ཕུན་པ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་པའི་རྩལ་གྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར།
 རྩལ་སྟེ། སྤངས་འདིར་སྤངས་ལྡན་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནས་བརྒྱུད་པ་ལས། ཡན་
 ལག་སྤྱི་སྤངས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འབྲེལ་ལས་གྱང་། རི་ཅམ་
 གྱིས་ན་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཐོབ་པ་ཆད་
 པས་སོ། གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་གཟུགས་ཐམས་ཅད་དང་ཉོན་
 མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རང་གི་རྒྱུད་
 ལ་ཡོད་པ་སྤངས་པས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
 ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་མ་ཁྲལ་མཚམས་གྱི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དག་
 བཅོམ་ཡིན་པའི་(༥)ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་དག་བཅོམ་གཉིས་གྱིས་དེ་སྤངས་
 རྩལ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ང་ནི་ཚོས་གཅིག་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་ཤིང་མ་སྤངས་
 པར་རྟག་བསྐྱལ་གྱི་མཐར་བྱེད་པར་མི་སྤྱོད། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ། རྩལ་སྤངས་མ་ལས།
 དེ་ནི་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་བདེན་ཏེ་དེ་དག་གིས་ཉོན་མོངས་ཅན་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་
 ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཡང་སྤངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ན། དེ་ནི་སྤངས་གྱང་དེ་དག་ལ་མིག་ལ་

སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་གི། སངས་རྒྱས་པཅོམ་ལྟན་འདས་ལ་ནི་སྤངས་ཟིན་
ཕན་ཆད་ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་པོད་སྐ་མ་མང་པོ་དང་། བར་གྱི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་ན་པེ། གང་སྟེལ་ལྷགས་
ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཐུན་པ་དག་པཅོམ་དག་གིས་མ་སྤངས་པར་ཐལ། དེས་
སངས་རྒྱས་གྱིས་དེ་སྤངས་ལ་དག་པཅོམ་གཞན་གྱིས་མ་སྤངས་པར་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ།
གང་སྟེལ་ལས། འདི་ནི་ཞེས་བྱ་བས་ནི་སངས་རྒྱས་པཅོམ་ལྟན་འདས་དེ་ཡིན་གྱི་
གཞན་ནི་འགའ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱེད་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཅན་
མ་ཡིན་པའི་ཐུན་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གིས་སྤངས་པ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་བཤད་པའི་
དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། འདི་ནི་ཀུན་ལ་ཐུན་པ་གཏན་པཅོམ་པའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་འབྲེལ་བཤད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་ཆགས་
བྲལ་གྱིས་སྤངས་པ་ཡང་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། སྤངས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་
རྣམ་པ་ལྟོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་པེ། ཉོན་མོངས་དེ་སྤངས་པའི་
སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་ན་དེ་སྟེ་མི་རུང་དུ་བྱས་པས་བྱེད་ཟེར་ན། ཉམས་པའི་
ཆོས་ཅན་གྱི་དག་པཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རོ་རྩེ་ལྟ་
བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་ཐོབ་པའི་བརྟགས་འགོག་རྒྱད་ལྟན་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་
རུས་ཏེ། ཉམས་པའི་དེ་ལྟ་རང་གི་འབྲས་བྱ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་པའི་བྱིར་ཏེ། བཞི་
ནི་རིགས་ལས་ལྟ་འབྲས་ལས། ཉམས་འགྱུར་དང་པོ་ལས་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་
པའི་(མ་)བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དག་པཅོམ་པ་ཡིན་ན། ཐོབ་བུའི་ཡོན་
ཏན་གང་ལས་ཀྱང་མི་ཉམས་པས་བྱེད་ཟེར་ན། འོན་ཀྱང་གནས་དྲུག་པར། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་
ཉེར་སྤྱད་ལས། ཡོངས་ཉམས་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་

ཐལ། ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ལས་ཉམས་པ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པའི་དོན་དང་། ཐོབ་བྱའི་ཡོན་
 ཏན་མ་ཐོབ་པ་དེ་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པའི་དོན་དང་། ཡོན་ཏན་དེ་ཐོབ་ཀྱང་མཛོན་དུ་
 མི་བྱེད་པ་དེ་ཉེར་སྤྱད་ལས་ཉམས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དག་བཙམ་
 སྤྱག་གི་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་ཆོས་ཅན། སྟོབས་པའུ་སྟོགས་ཐོབ་བྱའི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་
 པ་ལས་ཉམས་པར་ཐལ། བྱེད་དེ་གང་ཞིག །དེ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ཅིང་དྲགས་གྲུབ་
 རྟེ། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་པ་ཡིན་ན། ཉམས་པ་གསུམ་གྱི་བར་
 མ་དང་ལྡན་པའི་བྱེད་པ། དག་བཙམ་སྤྱག་མ་ལུ་ལ་གསུམ་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། གནས་
 སྤྱག་པར། མི་གཡོ་ལ། བར་མཁའ་གཞན་ལ་རྣམ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། སངས་རྒྱས་ཡིན་ན་ཡོན་ཏན་གང་ལས་ཀྱང་མི་ཉམས་པས་
 བྱེད་ཟེར་ན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས་
 འདོད་མི་རུས་དེ། ཐོབ་བྱའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ཉེར་སྤྱད་ལས་ཉམས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཐོབ་བྱའི་ཡོན་ཏན་འགོག་སྟོམས་ཐོབ་ཀྱང་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 བྱེད་རྟེ། དེ་འགོག་སྟོམས་ཉེར་སྤྱད་ལས་ཉམས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། གནས་སྤྱག་
 པར། སྟོན་ལ་ཐ་མ། ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་བྱེད་མཚམས་ལ་དྲགས་གྲུབ་རྟེ།
 དེ་དབང་གིས་ལུ་མཛོན་གྱི་དུ་སྤྱད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། མི་གཡོ་བའི་རྒྱ་བཞི་སྟོགས་ཉན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་དེག་
 བར་འཛིག་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག །མི་གཡོ་བའི་རྒྱ་བཞི་སྟོགས་ཉན་མོངས་ཅན་མ་
 ཡིན་པའི་སྒྲིབ་པར་འཛིག་ཟེར་ན། འོ་ན། དང་པོ་ལ། གེས་བྱ་རིང་བ་སྟོགས་རིང་བ་
 བཞི་ཆོས་ཅན། ཉན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་དེག་པར་ཐལ། (ཨ)མི་གཡོ་བའི་རྒྱ་
 བཞིར་འཛིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གེས་བྱ་རིང་བ་ཁམས་དང་འགོ་བ་དང་སྒྲིབ་གནས་དང་
 སྒྲིབ་རྟོགས་དཀའ་བ་དང་། ལུ་ལ་རིང་བ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འབྱུང་གིས་བར་ཆོད་

པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་དང་། རྒྱལ་ཡོང་བ་བསྐྱལ་བ་ཆགས་འདིག་བརྒྱ་ལྷོད་གིས་ཆོད་པའི་འདས་
མ་འོངས་དང་། དབྱེ་བ་ཡིང་བ་ཤེས་བྱའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་པ་བཞིར་འཛོག་གྱུར་དེ་དག་
མ་འོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། འདི་ཉམ་ཐོས་ལ་ཐོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་
པའི་རྒྱ་རྒྱམ་པ་བཞིར་བཤད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཡིང་བ་ཉིད་དང་། ཡུལ་ཡིང་བ་ཉིད་
དང་། རྒྱལ་ཡོང་བ་ཉིད་དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིང་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་
ཡུལ་དང་རབ་དབྱེ་དང་། །རྒྱལ་ཡོང་ཡིང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ན། །ཡིང་བ་ཉིད་བཞི་རབ་བཤད་
པ། །རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་མཐུན། །ཅེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཅ་བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུང་པོ་ལྷ་ཡང་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་དག་
གིས་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཆོས་ཟབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་དག་ལ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་ཡུལ་དང་རྒྱལ་ཡོང་བ་རྒྱལ་ཡོང་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས། མི་ཤེས་པ་ཡོད་
པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། སྤང་བྱ་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདིས་ཉམ་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་བ་པར་འདོད་པ་ཡང་ཁོགས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ རྒྱལ་ཡོང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དྲང་འོས་ཀྱི་འགོ་བ་ལ་ལམ་མ་ཞུགས་
ཀྱི་སྐལ་ལྷན་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཡུལ་གྱི་གདུལ་བྱ་
ལ་ལམ་མ་ཞུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཟུབ། རྒྱལ་ཡོང་གྱུ་བྱེ། རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལུང་གི་
ཆོད་ཏུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལམ་མ་ཞུགས་དཔག་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་
རྣམས་ཏེ། དེ་ལ་ཐར་པ་ཆམ་ཐུན་གྱི་དགོ་ཅ་སྒྲིན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་
ལས། རྒྱལ་ཡོང་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་དངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། དེའི་སྐལ་
ལྷན་ལ་དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཡང་སྐལ་པ་དང་ལྷན་པ་གང་ཞིག་ཅེ་
ན་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགོ་(པན)པའི་ཅ་བ་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་རྩལ་ལྷུ་ལྷུ་གིས་སེམས་ཅན་དངས་པ་མེད་པར་ཐལ།
 རང་འགྲེལ་ལས། རྩལ་ལྷུ་དང་དམ་པ་སྒྲིན་པའི་མཐུས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འཁོར་བ་དང་ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་བ་ལ་རང་གིས་ལམ་མ་
 བསྐྱོམ་པར་སངས་རྒྱལ་གྱི་རྩལ་ལྷུ་ལ་དད་པ་ཅིམ་གྱིས་མི་གྲོལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
 པའི་བྱིར་དེ། རྩལ་སྒྲུས་མ་ལས། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱང་རེས་འག་འགདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་
 རྩལ་ལྷུ་ལ། ཞེས་པ་ནས། འོན་ཀྱང་དེ་དག་དད་པར་བྱ་བ་ཅིམ་དུ་ཟད་གྱི། འཁོར་བ་ལས་
 གྲོལ་བ་ནི་རྩལ་སྒྲུས་པ་ལྟར་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་
 པོ་སྒྲོམ་པའི་རིམ་གྱིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟུ་བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱལ་
 ཀྱིས་རྩལ་ལྷུ་ལ་ལྟར་ནས་རན་འགྲོལ་ས་པའི་འགྲོར་དངས་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 བྱིར། འདོད་མི་རུས་དེ། དེ་དག་དད་པས་རིམ་པས་ཐར་པའི་བར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
 པའི་བྱིར་དེ། དཔེར་ན། སེར་སྒྲུ་མགོ་བརྒྱན་མི་འདྲ་པའི་ཆུ་སྒྲིན་དུ་སྒྲེས་པའི་རྣམ་ཐར་
 པ་ཞིན་དེ། པཞི་བརྒྱུ་བ་ལས། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་གཡོ་བ་ནི། །རྒྱ་མེད་འག་འཡང་ཡོད་
 མིན་དེ། ཞེས་སོགས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། གདུལ་བྱ་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་ངོ་བོའི་
 འགྲོ་བ་སྟེ། ངན་འགྲོ་གསུམ་དང་སྟེ་བ་ཉམ་ང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་འདྲེན་པས་འབྱུང་བྱངས་
 ཀྱི་དོན་འཐད་དོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་དངས་པ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ངན་
 འགྲོ་དང་། སྦྱིད་པ་དག་ལས་འདྲེན་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །

གཉིས་པ་དམ་འཆང་འཆང་པར། ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་བརྒྱན་བཅོས་རབ་བཤད་
 བྱ། ཞེས་བྱུང་། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཅན། དུག་འཆལ་ནས་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་དགོངས་
 འགྲེལ་བརྒྱན་བཅོས་མཛོད་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་མཐར་བྱིན་
 པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཚུལ་མཛོན་པ་མཛོན་གྱི་མཚན་དོན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཚུལ་མཛོན་པ་མཛོན་གྱི་མཚན་དོན་བཤད་པ་ལ། མཛོན་པའི་དེ་བཤད་པ་དང་། མཛོན་གྱི་དེ་བཤད་པ་(ལ)གཉིས། དང་པོ་ལ་དོན་དམ་པའི་ཚུལ་མཛོན་པ་དང་། བཅར་བཏགས་པའི་ཚུལ་མཛོན་པ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚུལ་མཛོན་གྲེས་རབ་བྱི་མེད་རྗེས་འབྲང་བཅས། །ཞེས་བྱུང་། ཚུལ་དོན་དང་། མཐའ་དབྱུད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་བྱི་མེད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ཚུལ་ཅན། དོན་དམ་པའི་ཚུལ་མཛོན་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པ་ཉིད་ཡིན་པའམ། དོན་དམ་པ་ལས་བྱུང་བས་ན་དོན་དམ་པ་དང་། ཚུལ་ལམ་བཤེན་དང་བྱུང་འདས་ལ་མཛོན་དུ་བྱོགས་པའམ་དེའི་ཆ་འགོག་བཤེན་མཛོན་བྱོགས་སམ་མཛོན་དུ་བྱུར་པ་ཅན་ཡིན་པས་ན་མཛོན་པ་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱུལ་མ་ལས། དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དམ་པ་ཉིད་ཡིན་པའམ། དོན་དམ་པ་ལས་བྱུང་བས་ན་དོན་དམ་པ་འོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། དོན་དམ་པའི་དགོས་པ་ཅན་ཏེ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དགོས་པ་ཅན་ཡིན་པས། །ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཛོན་པའི་དོན་མཛོན་དུ་དང་། ཡང་ཡང་དང་། ཟེལ་གཞོན་དང་། རྟོགས་པའི་དོན་བཞིར་བཤད་པའི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་སྐབས་སུ་བབས་པའི་བྱིར་ཏེ། མཛོན་དུའི་དོན་མདོ་སྟེ་རྒྱལ་གྱི་འགྲེལ་བར། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་མཛོན་དུ་བྱོགས་པའི་ཚུལ་ནི་མཛོན་པའི་ཚུལ་ཏེ། །ཞེས་སྟགས་དང་། རྟོགས་པའི་དོན་འགྲེལ་བཤེན་ལས། འདིས་མདོ་སྟེའི་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་ན་ཚུལ་མཛོན་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དོན་དམ་པའི་ཚུལ་མཛོན་པ་ཚུལ་ཅན། བྱུང་པོ་ལྟ་བུ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་གྲེས་རབ་རྗེས་འབྲང་སྟེ་འཁོར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་ཚོར་བ་འདུ་གེས་འདུ་བྱེད་རྣམ་གེས་

ལྷ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་མན་ཆད་དུ་དེའི་དངོས་
གཞིའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཟག་མེད་གྱི་ཚོར་བ་གསུམ་གང་རུང་དང་འདུ་ཤེས་དང་ཤེས་
རབ་སོགས་དང་སྒྲིབ་དང་ཐོབ་པ་འདུ་བྱེད་དང་དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་དང་
ཡང་དག་པའི་དག་དང་ལས་གྱི་མཐའ་དང་འཚོ་བས་བསྐྱུས་པ་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་
གཟུགས་གསུམ་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྒོམ་པ་དང་བཅས་པའི་ལྷ་པ་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་
དང་པོ་གསུམ་ན་སྤང་པོ་(ལན)བཞི་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྒྲེལ་ལས། དེ་ལ་མི་
སྒྲིགས་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དག་དང་ལས་གྱི་མཐའ་དང་འཚོ་བས་བསྐྱུས་པ་
རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འདུག་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཟག་པ་
མེད་པའི་སྤང་པོ་ལྷ་ལ་ཆོས་མངོན་པ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །གཟུགས་མེད་པ་གསུམ་
ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ནི་སྤང་པོ་བཞི་པའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ཟག་པ་
མེད་པའི་སྤང་པོ་ལྷ་པོ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོགས་པ་དེ་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒོམ་པ་ནི་གཟུགས་
གྱི་སྤང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་ཤེས་གཙོ་བོ་
དང་། ཤེས་རབ་འཁོར་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་དུས་
ན་ཤེས་རབ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་གཙོ་བོར་འཛོག་དགོས་ལ། རྣམ་ཤེས་དམིགས་པ་སོགས་
གྱིས་གཙོ་བོར་འཛོག་པ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོལ་ལམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་ཆོས་
མངོན་པ་ཡིན་དེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་རྗེས་འབྱུང་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། འོ་ན། ལམ་དེ་གསུམ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་རྗེས་འབྱུང་དང་བཅས་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེའི་རྟགས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཟག་མེད་གྱི་སྤང་པོ་ལྷའི་གཞི་
མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་ཡིན་

པར་ཐལ། དེ་རྗེས་འབྲང་དང་པཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་གསུམ་རེ་
རེ་ལ་ཡང་སེམས་སེམས་བྱུང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལྡན་མིན་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོ་ལྷ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་མེ། དེ་ལྷའི་རྗེས་འབྲང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་
མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་ཟག་མེད་
སེམས་ཀྱི་འཁོར་ཡིན་ཀྱང་བྱེད་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱུལ་མ་ལས།
དེས་ན་ཤེས་རབ་ནི་ད་སེམས་ཀྱི་འཁོར་ཡིན་པར་འོས་ཀྱི་སེམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་
སེམས་(ཡང་)ལས་བྱུང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེན་བདེན་མོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་དང་དེའི་ཆོར་བ་དང་དེའི་འདུ་ཤེས་རེ་རེ་ནས་
ལྡན་མིན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་རེ་རེ་ནས་སྤང་པོ་ལྷ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་དག་རེ་རེ་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྷ་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་རེ་རེ་
ནས་དེ་ལྷའི་རྗེས་འབྲང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་ན་
ཤེས་རབ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་སེམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ཟག་མེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྷ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་གཟུགས་གཟུགས་མ་ཡིན་
པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གང་ལ་ཡང་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱུལ་
མ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་སྤང་པོ་ལྷ་པོ་ལ། ཞེས་བ་ནས། ཆོར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོར་
བའི་སྤང་པོ་ཡིན་ནོ། །འདུ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡིན་ནོ། །སེམས་པ་
ལ་སོགས་པ་དང་སྒྲེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟག་མེད་
ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ལྷ་དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

དེར་ཐལ། དེ་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕྱང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་དང་ལྔ་ན་མིན་ཡིན་གྱང་དེ་ལ་ཕྱང་
པོ་ལྔ་མེད་པའི་སེམས་ཕྱང་ཡིན་པའི་བྱད་པར་མི་འཐད་པའི་བྱིར། བྱལ་ཅིང་། འདོད་མི་
ནུས་ཏེ། གང་གྲེལ་ལས། ཡང་ཅི་ཤེས་རབ་དྲི་མ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་ནམ་
ཞེན། སྒྲུལ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེན། རྗེས་འབྱེད་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། ཤིན་ཏུ་སྒྲུབ་པ་འདི་ལ་འདྲ་བུ་པོ་དག་གིས་དེ་ལྟར་སྒྲུས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲུལ་པ་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན།
གནས་བཞི་པ་ལས། ཟག་མེད་ནི། །བསམ་གཏན་བྱད་འདྲུ་ཤེས་མེད། །སེམས་ཅན་མ་
གཏོགས་གཞུགས་མེད་ནའང་། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱང་དེས་ཟག་
མེད་གྱི་སྒྲུལ་(༡༠ན)པ་འདོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན་དང་། འདྲུ་ཤེས་
མེད་པའི་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཁམས་གོང་གི་གཞུགས་གཞུགས་མེད་གྱི་འཕགས་
རྒྱད་ལ་ཡོད་པར་བཤད་པ་བཞིན་མེད་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཞུགས་མེད་
ཁམས་ན་གཞུགས་མེད་དེ། །ཞེས་དང་། སྒྲུབ་གཞུགས་མེད་ན་ཆོས་མངོན་པ་ཕྱང་པོ་
བཞི་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་
དག་སས་བསྐྱེད་དང་མངོན་གྱུར་པ་མེད་པ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར་ཏེ། འདིའི་ཐད་གྱི་
རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲུལ་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སྒྲུ་སྒྲུས་པ་རྣམས་ལ་
ཡང་ཡོད་ལ། ཞེས་པ་ནས། གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་སྒྲུ་སྒྲུས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་དེ།
དེ་དག་ནི་ལྔ་ན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་གྱི་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་ན། དེའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་དོན་
དང་དམ་པ་དང་མངོན་པ་གསུམ་ཀ་ཡིན་པས་བྱལ་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་
པ་ཡིན་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་དེ་གསུམ་དོན་གཅིག་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱེད། འདོད་ན། ལྷ་འདས་ཆོས་ཅན། དེའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་མངོན་
 པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་དོན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་
 དོན་ལ་ཤེས་བྱའི་དོན་དང་དགོས་དོན་གཉིས་ཡོད་པའི་ལྷ་འདས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ལྷ་འདས་ཀྱི་སྤྲེད་གི་འགོག་
 པ་དང་ཞི་བ་དང་གུ་ཚེ་དང་ངེས་འབྱུང་བཞི་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱའི་དོན་ཡིན། ལྷ་འདས་
 དགོས་དོན་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། དོན་གྱི་སྐྱེ་ནི་
 ཤེས་བྱའི་རྣམ་གཏངས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་ན་དོན་གྱི་སྐྱེ་ནི་དགོས་པ་བརྗོད་
 པའོ། །དགོས་པ་དམ་པ་ནི་དོན་དམ་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ཡེ་ཤེས་
 དམ་པའི་དོན་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 དེའི་དོན་ལ་མི་རྟག་སོགས་བརྒྱད་ཀྱི་ཡོད་ལ། ལྷ་འདས་དེ་འདིའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་དོན་
 དང་དམ་པ་དང་ཆོས་གསུམ་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། (༡༠བ)དེ་ལྟ་བུས་
 མ་འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ལྷ་འདས་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུབར་
 འདོད་ན། ལྷ་འདས་ཆོས་ཅན། དྲི་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སོགས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལུང་པོ་ལྟ་བུ་
 གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་སྟེ། རྣམ་སྤྱི་སོགས་ཆོད་ན་དེ་ལ་དེ་ལྟར་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། ཆོས་མངོན་ཤེས་རབ་དྲི་མེད་རྗེས་འབྱུང་བཅས།
 ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་
 རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱ་བ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཆོས་ནི་ཆོས་མངོན་
 པའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས་གྱུར། དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ།
 ཆོས་མངོན་པ་ལ་མི་སྒྲོབ་ལམ་འཛོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལྷ་འདས་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་
 མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། དེ་ལ་ལྷ་འདས་ལས་འདས་
 པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་ན་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱེད།

དེ་བཅས་བདག་ས་པའི་ཆོས་མངོན་པར་དགོངས་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་ཐོབ་བྱ་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
འགྲེལ་བཤད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་མངོན་ཤེས་རབ་སྒྲུག་གསུངས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་དེ་ཆོས་མངོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྦྱར་ལས་
པའི་རྒྱད་གྱི་སྒྲོམ་པ་བདག་ས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདྲུ་མ་བྱས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་གྱི་ཕྱང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ ཤེས་རབ་གྱིས་བསྟན་པའི་ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན།
འཕགས་རྒྱད་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟག་མེད་གྱི་གཞུགས་ཕྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེས་ས་བྱང་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས།

ཡང་ཁ་ཅིག་ ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ན། གཞུགས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། །
གཞུགས་མེད་ན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། (༡༡ན)དེར་ཐལ། གཞུགས་མེད་འཕགས་
རྒྱད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་རྒྱད་ལྔ་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཟག་མེད་འཕགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོན་ཏེ། གཞུགས་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་
སྒྲོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞུགས་མེད་འཕགས་རྒྱད་གྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་
པར་ཐལ། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་དེ་གང་གིས་བསྟན་པ་དེའི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། བཞི་པར།
ཟག་མེད་གང་དུ་སྦྱོས་པའི་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་གིན་ཏུ་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཟག་
མེད་གྱི་ལུས་དག་གི་ལས་གྱི་བསྟན་ཚུལ་ཅུ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་

པ་མེད་པའི་ལུས་དང་དག་གི་ལས་དེ་ནི་སྐུ་ལྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིས་
བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་དག་སྟགས་དབུད་དགོས།

ཡང་ཁོན་རེ། སྔ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ།
ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་སྒྲོང་སྒྲིམ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁུལ། རྟགས་
གྲུབ་ལྟེ། ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཚྭ་སྒྲིམ་པ་ན་ཡོད་པའི་
བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་དེའི་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལ་སྒྲོང་སྒྲིམ་གྱིས་ཁུལ་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་ན་ཡོད་པའི་དེ་གཉིས་གྱིས་རྩལ་འཆལ་དང་དེའི་རྩུ་ཉོན་མོངས་སྒྲོང་པའི་
བྱིར། བཞི་བར། བར་ཆད་མེད་ལམ་སྒྲིམ་དེ་གཉིས། མི་ལྟོགས་མེད་ལ་སྒྲོང་ཞེས་བྱ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་། ཟག་
མེད་གྱི་དེ་ལ་སེམས་གྱི་རྗེས་འབྲང་གིས་ཁུལ། སྔ་ཐར་གྱི་དེ་ལ་སེམས་གྱི་རྗེས་འབྲང་
མ་ཡིན་པས་ཁུལ་པའི་བྱིར་ཏེ། བཞི་བར། ཐ་མ་གཉིས་ནི་སེམས་རྗེས་འབྲང་། ཞེས་
པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁུལ་གྱི། སྒྲིམ་ལམ་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་ཡོད་ཟེར་ན། ཟག་བཅས་
སྒྲིམ་ལམ་སྒྲིམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་ན་
སྒྲིམ་ལམ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་
བྱི་རོལ་བ་ཆོས་ཅན། འཕགས་(༡༡བ)པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲིམ་ལམ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་པའི་
བྱིར། འཁོར་གསུམ།

རང་ལུགས་ལ། ཟག་མེད་གྱི་སེམས་རབ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲུབ་པོ་དེ་
དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་མཚན་ཉིད། རོ་བོའི་སྒྲོན་སྐུ་དབྱེན། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲུབ་པོ་ལ།
སྒྲུབ་བྱ་སྒྲོང་རྩལ་གྱི་སྒྲོན་སྐུ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྩལ་གྱོལ་ལམ་གཉིས་དང་། མཐོང་
སྒྲིམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་གསུམ་ཡོད། ལམ་གསུམ་ཡང་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་ན་ཟག་མེད་

གྱི་ཕུང་པོ་ལྷ་པ་ཅན་དང་། མ་བཅས་ན་ཤེས་པ་འཛིན།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཐོབ་བྱ་བྱིར་གང་དང་བསྟན་བཅོས་གང་། །ཞེས་བྱུང་། ཆོག་དོན་
དང་། མཐའ་དབྱུང་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བརྟམ་བརྟགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཆོས་ཅན།
མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པའི་དེ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ལམ་དང་དེའི་ཆོག་ས་སྟོན་པའི་གཞུང་
ཅི་རིགས་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཟག་བཅས་གྱི་མངོན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
དབྱེན་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ལམ་མངོན་པ་དང་། དེའི་ཆོག་ས་སྟོན་པའི་
གཞུང་མངོན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། ལམ་མངོན་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ།
དོན་དམ་པའི་མངོན་པ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གང་རུང་གིས་བསྟུས་པའི་
ཟག་བཅས་གྱི་མངོན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞུང་མངོན་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་ཡོད་
དེ། དོན་དམ་པའི་ཟེལ་གཞོན་དང་ཡང་ཡང་གི་དོན་གྱི་ཆོག་ས་དང་བཅས་པའི་ཟག་
བཅས་གྱི་མངོན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

མཐའ་དབྱུང་པ་ལ། ཁཅིག་ན་རེ། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་
ཡིན་ན། བརྟམ་བརྟགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བེར་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་
གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
བྱིར། འདོད་ན། ལམ་མངོན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གང་ཞིག །ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟོན་གྱི་མཁས་
པ་འཇམ་དབྱངས་པའི་ཁྱིམ་ལས། སྤྱ་ཡ་ཏི་ན་སྟོབ་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་རྟོག་
ལས་འཆོས་ཤིང་ངན་འགྲོ་དང་ཉོན་མོངས་ལས་སྟོབ་པས་ན་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དེ། རྣམ་
བཤད་རིགས་པ་(༡༩ན)ལས། ཉོན་མོངས་དག་རྣམས་མ་ལུས་འཆོས་པ་དང་། །སོགས་
འདྲོན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་སྐྱབས་བཤད་དེ་སྟོན་ཏེ་ཡིན་འདུག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
ཏུ་དང་ཏུ་ཡ་གང་རུང་བྱས་ན་ཡང་སྟོབ་པར་འཇུག་པས་སྤྱ་ཡ་ཏི་ན་ཞེས་པ་ཡང་འབྲུག་

པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །ཚོགས་སྦྱོར་གང་རུང་ཡིན་ན། ལས་མངོན་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ།
 ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྡོན་སྦྱོར་གི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་གྱི་རྟོགས་པ་སྡོན་སྦྱོར་གི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་
 སྦྱོར་ལས་དྲོད་ཅི་ལས་ལོག་ནས་སངས་རྒྱ་བ་ཡོད་ཀྱང་བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་ངན་སྦྱོར་དུ་
 མི་སྟེ་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྟེ་བ་སྡུ་ཚོགས་འཛིན་པ་དང་འགལ་བར་འདྲོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། གནས་ལོག་མར། གཉིས་སྦྱོབ་རིགས་ལས་ལོག་ནས་ནི། །སངས་རྒྱས་ལྟ་
 འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །འདྲོད་ཁམས་ན་བདར་བདགས་པའི་མངོན་པ་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་མེད་པར་
 ཐལ། འདྲོད་པའི་སས་བསྐྱེད་གྱི་སྒྲོམ་བྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
 མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སས་བསྐྱེད་གྱི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་སམ་གོང་མའི་
 སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འདྲོད་པའི་སས་བསྐྱེད་གྱི་ཐོས་
 བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཡོད་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་དེ་མེད་གཞུགས་ཁམས་ན་ཐོས་བསམ་གཉིས་
 ཡོད་ཀྱང་སས་བསྐྱེད་གྱི་དེ་གཉིས་མེད་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་ཡོད། གཞུགས་མེད་ན་ཐོས་བྱུང་
 དང་བསམ་བྱུང་མེད་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁམས་གོང་ན་བསམ་ལོང་
 མེད་པར་སྒྲོམ་བྱུང་དུ་འགྱུར་བར་གྲགས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདྲོད་ན། འདྲོད་ཁམས་ན་
 ལས་མངོན་པ་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་ཁམས་ན་སྦྱོར་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཁྱབ་སྟེ། སྦྱོར་ལས་སྒྲོམ་བྱུང་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་པ་ལས། སྒྲོམ་བྱུང་མི་ལྟོགས་
 མེད་པ་དང་། ཁྱད་པར་བསམ་གཏན་ས་པའོ། །ཞེས་པས་ངོ་བོ་སྒྲོམ་བྱུང་དང་སེམས་
 ཉན་དང་པོའི་ཉར་བཞུགས་མི་ལྟོགས་མེད་དང་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅུ་གཉིས་
 ཕྱི་མ་གསུམ་དང་རྟག་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་(༡༡བ)རྟགས་

ཐུབ་སྟེ། འདོད་པའི་ལྷ་མིའི་རྟེན་ལ་སྦྱར་ལམ་བཞི་ཀ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
འདོད་རྟེན་ཆོས་མཆོག་ལུང་མེད་གྱིས། །གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་
བསའ་དང་པོ་གསུམ་འདོད་པའི་མིའི་རྟེན་ལ་གསལ་རྒྱུ་དང་། རྒྱེས་ཟེན་འདོད་ལྷ་མིའི་རྟེན་ལ་འང་
ཡོད་ལ། ཆོས་མཆོག་ལྷ་མིའི་རྟེན་ལ་འང་གསལ་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཅན་ནི་
པོ་འམ་མོར་སྦྱོར་ཡང་ཡོད། ཆོས་མཆོག་ནི་མོར་མི་སྦྱོར་བས་ལུང་མེད་ཡིན་ན་ཆོ་དེ་ལ་ལུང་
མེད་དང་། ཕྱི་མ་སྦྱེས་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀ་ཐོབ་པས་ཁུབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལུང་གི་ཆོས་མངོན་པ་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་མངོན་པ་བསྒྲེག་
པའི་ཆོས་སྒྲོང་གི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། དེ་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ལ་དེ་ལྟར་
བྱས་པས་དེ་ལ་དེ་ལྟར་བྱས་པར་སོང་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་ལ་ངན་སེམས་
གྱིས་བྲག་ལྷུང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞན་དུ་ན་མངོན་པའི་སྒྲིགས་བམ་
ནི་ལུང་གི་ཆོས་མངོན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་སྦྱོར་མེས་སྒྲེག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །སྦྱོར་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲ་ལོགས་གྱི་སེམས་དེ་དེའི་སེམས་རྟེན་
ཡིན་ཟེར་ན། དེའི་དངོས་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལ་དེའི་སེམས་རྟེན་གྱིས་ཁུབ་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་དགོ་སེམས་གྱིས་མི་དགོ་པའི་སེམས་
རྟེན་དང་། གཟུགས་གཟུགས་མེད་གསུམ་ཀའི་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བརྟན་གསུམ་གྱི་
སེམས་རྟེན་བྱས་པ་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། གཉིས་པར། འདོད་སེམས་དགོ་པ་ལས་སེམས་
དགྱ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དེའི་སེམས་རྟེན་བྱེད་པ་ནི་རྟེན་
བརྟེན་པ་དང་སེམས་རྟེན་དེའི་རང་བཞིན་དུ་སྦྱོང་གོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བརྒྱད་པ་ལས།
རྣམ་པར་ཐར་བརྒྱད་དང་པོ་གཉིས། །མི་སྦྱེག་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། །ཅིས་རྣམ་ཐར་
བརྒྱད་གྱི་དང་པོ་གཉིས་ངོ་པོ་མི་སྦྱེག་པ་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་དང་།
ཡང་དགའ་བ་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། །ཅིས་སོགས་གྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཛོད་ཀྱི་མཚན་དོན་ནི། །འདིར་དེ་སྐབས་རྒྱུད་པ་གཉིས་སྟོས་སོ། །ཚིག་
དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། (༡༡ན)བསྟན་བཅོས་འདི་ཚོས་ཅན།
མངོན་པའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་སྟེ། མངོན་པ་སྟེ་བདུན་པོ་རེ་རེའི་མངོན་པ་གསུམ་པོ་གཅིས་
གཅིས་རྒྱུ་མས་བསྟན་བཅོས་འདིར་བཛོད་བྱའི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྟུན་པའི་བྱིར་ཏེ།
དཔེར་ན། གཅིས་གཅིས་ཀྱི་ཅོར་བུ་རྒྱུ་མས་འཛོག་པའི་གནས་ལ་མཛོད་དུ་བཛོད་པ་བཞིན་
ནོ། །ཡང་ན། མངོན་པ་སྟེ་བདུན་ཚོས་ཅན། བྱེད་ལ་མངོན་པ་མཛོད་ཅེས་བྱ་སྟེ། བསྟན་
བཅོས་འདིའི་ཚིག་དོན་གྱི་མངོན་པ་རྒྱུ་མས་འབྱུང་བའི་གནས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་
ན། རལ་གྱི་འབྱུང་འཇུག་གི་གནས་ལ་རལ་གྱི་འཇུག་གཞིས་བཛོད་པ་བཞིན་ནོ། །

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁོན་རེ། སྟེ་བདུན་གྱི་ཚིག་རྒྱུ་མས་འདིར་རྟུན་པར་བྱས་པར་ཐལ།
སྟེ་བདུན་གྱི་ཚིག་དོན་གྱི་མངོན་པ་གཅིས་གཅིས་རྒྱུ་མས་འདིར་རྟུན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་།
རྟགས་བྱུ་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། ཚོས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རི་ལྟར་
གཅིས་གཅིས་རྒྱུ་མས་དོན་དུ་འདིར་རྟུན་དེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་འདིའི་མཛོད་
ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དོན་གྱི་གཅིས་གཅིས་རྒྱུ་མས་
རྟུན་ལ་ཚིག་རྒྱུ་མས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། གཅིས་གཅིས་རྒྱུ་མས་དོན་དུ།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། བྱུ་སྟེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། དོན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚིག་གི་སྟོན་
མ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་དོན་གྱི་སྟོན་ས་རྟུན་གྱི་ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་གཅིས་
གཅིས་རྒྱུ་མས་ཞེས་སྟོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་།

ཡང་གཅིག །འདིའི་མངོན་པ་མཛོད་ཡིན་ན། དབྱིག་གཉེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་
ཡིན་པས་བྱུ་བེར་ན། སྟེ་བདུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་སྟེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
བྱིར་། སྐབས་འདིའི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་མཛོད་ལ་མངོན་པའི་མཛོད་ཅེས་འབྱུང་མདོ་བསྟེན་
བམཛོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། ཡང་ན་དེ་ལས་འདི་ལྱུང་བས། །སྐབས་དང་།

ཀུལ་ལྷས་མ་ལས། ཡང་ན་ཚེས་མངོན་པའི་གཙུག་ལག་དེ་ལས་བདག་ཅག་གི་བསྟན་
བཅོས་འདི་ལྟར་བས། ཚེས་མངོན་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་དེ། བདག་ཅག་
གི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་གནས་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། ནས། དེའི་ཕྱིར་ཚེས་མངོན་པ་དེ་ཉིད་
འདིའི་མཛོད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། (༡༥བ)གང་སྤེལ་ལས། འོག་མ་ནི་འབྱུང་པའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚེས་མངོན་པ་མཛོད་ལ། འདིའི་མངོན་པ་མཛོད་དང་།
འདི་ལ་མངོན་པའི་མཛོད་ཡོད་ཅེས་པའི་དུག་པའི་སྒྲེས་བཤུ་བདད་པ། འབྱུང་པའི་བསྟན་
བཅོས་ཀྱིས་ནས་མངོན་པ་མཛོད་ཅེས་བཞག་པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཚོགས་དོན་
གང་ཡང་མི་ཤེས་པའི་ནི་ཙཱི་འདོན་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚེས་མ་སྤྲོ་ཞིག།

ཚེས་མངོན་པ་གསུངས་པའི་དགོས་འབྲེལ་དག་བཤད་པ།

བཞི་པ་མངོན་པ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཚེས་རྣམས་རབ་རྟུན་མ་འབྱེད་སོགས་
ཚོགས་བཅད་གཅིག་ལྟར། ཚོགས་དོན་དང་། མཐའ་དབྱུད་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲིབ་དཔོན་
ཚེས་ཅན། ཚེས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩོམ་པར་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱ་
མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གིས་བསྟན་པའི་ཚེས་རྣམས་རབ་རྟུན་མ་
འབྱེད་གི་ཤེས་རབ་མེད་པར་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་ལ། ཉོན་མོངས་
པ་རྣམས་གིས་ཀྱང་འཛིན་ཉེན་ཏེ་སྒྲིབ་དབྱུན་རྣམས་མིད་པའི་རྒྱ་མཚོར་འབྱུངས་པའམ་འཁོར་
བར་གྱུར་པ་ལས་ཐར་བ་ཐོབ་པར་མི་འབྱུང་བས་རྒྱ་མཚན་དེ་བས་ན་མངོན་པ་སྤེ་བདུན་
འདི་ནི་དང་པོར་ལྟ་མའི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་གིས་གསུངས་གིང་། དགྲ་བཅོམ་བདུན་གིས་
བསྟན་པར་བྱེ་བྲག་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་པའི་ལེགས་ཆའམ་གཅེས་གཅེས་རྣམས་
བཤད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ལོ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ལ་ཚེས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱེ་སྒྲིས།

མངོན་པའི་དོན་སྟོན་པས་གསུངས་ཀྱང་། རྟེན་པ་དུན་དགུ་བཙུམ་པའམ་དེའི་མིང་ཅན་པ་དུན་
 གྱིས་བརྩམས་པར་བཞེད་པས། བྱེ་སྤྱེའི་རྟེན་པ་དུན་གྱི་གསུངས་ཚུལ་ལ་མ་རངས་པའི་
 ཆོག་ཡིན་པའི་ཐུང་། རྟེན་པ་དུན་གྱི་ཐོག་མའི་གསུང་བ་པོ་དང་སྟུང་བ་པོ་ཡོད་དེ། དང་པོར་
 སྟོན་པས་གསུངས་པ་དེ་རྗེས་སྟུང་བ་པོའམ་བྱེད་པ་པོ་རྒྱལ་སྤྱུངས་མའི་དོན་ལྟ་རྗེས་ཆོག་ཆའི་
 སྤྱུང་ལས། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་ཀྱང་ཉི་ཤུས། །རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དབྱིག་བཤེས་གྱིས། །
 རྣམ་ཤེས་ཆོག་མའི་ལྟ་སྤྱིད་གྱིས། །ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོ་ཤུ་རི་ཤུས། །གདགས་པའི་བསྟན་
 བཙུན་མོ་ལྟ་འགལ་ཤུས། །འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས་གསུམ་པོ་ཆེས། །ལམས་ཀྱི་ཆོག་མའི་
 གང་པོས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཐུང་།

(༡༤ན)མངོན་པའི་བསྟན་བཙུན་འདི་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཀྱི་དགོས་སྒྲུབ་བཞི་ཡོད་དེ།
 ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱ་དང་། འདི་ལ་བརྟེན་
 བས་དེ་རྣམས་རྟོགས་པ་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་རྟོགས་ཏེ་ཉམས་སུ་བྱུངས་ནས་ཐོབ་རྒྱུའི་
 ལུང་འདས་གཉིས་ཉིང་དགོས་དང་། འདིའི་ཉིང་དགོས་ཀྱི་ལུང་འདས་ཐོབ་པ་དགོས་པའི་
 ཤེས་རབ་དང་འབྲེལ། དེ་བསྟན་བཙུན་ལ་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་བར་འཇོག་པའི་ཐུང་། དགོས་
 འབྲེལ་ངག་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཀྱི་དགོས་སྒྲུབ་བཞི་ཡོད་དེ། བསྟན་བཙུན་གྱི་དེ་བཞི་བརྗོད་
 བྱ་དང་། བསྟན་བཙུན་ལ་དེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་ཐོས་
 སྒྲུབ་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཉིང་དགོས་དང་། ཐུམ་ཐུམ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་དེའི་འབྲེལ་
 བ་ཡིན་པའི་ཐུང་། ལྟ་སྤྱི་སྤྱི་ལ། ལྟ་སྤྱི་སྤྱི་ལ། །ཞེས་པའི་བྱེད་སྤྱུང་ལས།
 ཞི་མན་ཏུ་ལ་སྤྱི་ལ་ཞེས་པའི་ཏུ་བྱིན་ནས། ལྟ་སྤྱི་སྤྱི་ལ་ཞེས་པའི་ཐུང་། སེམས་སྤྱི་བྱིན་
 བས་རྗེས་འབྲེལ་ཐུམ་ཐུམ་བཅད་བྱས་པས་ལྟ་སྤྱི་སྤྱི་ལ། བསྟན་བཙུན་འདི་ཆོས་ཅན། བསྟན་
 བཙུན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེས་ཆོག་གིས་བཤད་ན་ངན་འགྲོ་དང་ཉོན་
 མོངས་ལས་འཆོས་ཤིང་སྤྱོད་སྤྱོད་པས་ན་བསྟན་བཙུན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཐུང་། ལྟ་སྤྱི་སྤྱི་

བ་ན་འཇམ་ཤུབ་འཆོས་པའམ་བསྟན་པ་དང་། དེའམ་ཏུ་ཡ་སྟོབ་པ་ལ་འཇམ་པས། སྒྲ་མ་
 བྱིངས་སྟབ་དང་། བྱི་མ་ཏུ་མ་བྱས་ན་དེས་ཆོག་གིས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་
 བཤད་རིགས་པའི་ལེའུ་ལྷ་པ་ལས། ཉོན་མོངས་དག་རྣམས་མ་ལུས་འཆོས་པ་དང་། །
 ངན་འགྲོའི་མྱིད་ལས་སྟོབ་བྱེད་གང་ཡིན་པ། །འཆོས་སྟོབ་ཡོན་ཏན་བྱིར་ན་བསྟན་བཅོས་
 ཏེ། །གཉིས་པོ་འདི་དག་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་མེད། །ཅིས་དང་། སྟོབ་དཔོན་སྟོབ་ཏན་གྱི་
 དཔུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དེའི་བྱིར་ཉོན་མོངས་པའི་དག་འཆོས་པ་དང་། ངན་
 འགྲོའི་མྱིད་ལས་སྟོབ་པས་བསྟན་བཅོས་གྱི་མཆོད་ཉིད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོ་
 བ། དེས་ཆོག་གི་བཤད་ཚུལ་རི་ལྷ་བྱ་སྟམ་ན། རེ་ལོ་པ་རྒྱུ་པ་དབྱངས་ཅན་གསུམ་
 ལས་མིང་དུ་བཤད་དེ། ཆོག་གམ་མིང་དེ་ལ་ཡི་གེ་ལྷ་ག་མའམ་གྲོ་བྱར་བ་བསྟན་(༡༤བ)
 བས་དང་། ཡི་གེ་དེ་དག་གོ་རིམ་བརྒྱུག་ནས་དང་། ཡི་གེ་ཉམས་པར་བྱས་ནས་དང་།
 ཡི་གེ་རྣམ་པར་བསྟར་ནས་དང་། བྱིངས་གྱི་སྟོན་ནས་བཤད་པ་དང་ལྷ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ།
 དབྱངས་ཅན་མ་ལས། ཡི་གེ་གྲོ་བྱར་ཡི་གེ་བསྟོལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་གཉིས་ནི་ཡི་གེ་
 རྣམ་འགྱུར་ཉམས། །བྱིངས་གྱི་དོན་དང་ལུལ་བྱུང་སྟོར་བ་སྟེ། །དེས་གསུངས་ཆོག་ལྷ་
 པོ་དེས་པར་བཤད། །ཅིས་དང་། འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་འདོད་འཛོལས། དེས་
 ཆོག་ནི་ཡི་གེ་ལྷ་ག་མ་དང་ཡི་གེ་བརྒྱུག་པ་ལ་སོགས་པ་དེས་པས་བཤད་པ་བྱེད་པའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ཡང་རྒྱལ་བ་གོང་མའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ནས་སྟོ་གྲོས་ཡངས་
 པ་རྣམས་ལ་དེས་ཆོག་གི་དགའ་སྟོན་བྱས་སོ། །

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། འཕགས་པོད་ཀྱི་མཛོན་པར་མཁས་པ་སྟོན་ཏེ། མི་རྒྱུ་སོགས་
 འགའ་ཞིག་ནས། ལོ་གྲག་ཟེར་གསུམ་བཤད་པའི་རྒྱན་ཡིན་པས་ལོ་ཡང་རྒྱན་ཡིན་ཟེར་ན།
 འོ་ན། འདིའི་ལོ་ཞེས་པ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་སྟོན་བྱེད་དང་མ་རངས་པའི་ཆོག་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལྷ་དང་ལྷན་པ་དག་ཡིན་ལོ། ཞེས་

པའི་ལོ་ཡང་མ་རངས་པའི་ཆོག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སློབ་
དཔོན་གྱིས་ནམ་མཁའ་སྤང་མུན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེ་ལ་མ་རངས་
པའི་ཆོག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ནམ་མཁའ་ཐོགས་རེག་
བཀག་ཅམ་དུ་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། སྤང་དང་མུན་བདག་ཡིན་ལོ། །
ཞེས་བྱ་བ་ལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་པ་ལོ་བའི་ལུགས་བཟོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་
གཞུང་ལུགས་ནི་ནམ་མཁའ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་མཉམ་བཅམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
ཐོགས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་རང་གི་བསྟན་དོན་རྟོགས་པའི་
ཆོད་མ་སྟོན་སོང་གི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོན་
བ་སྟེ་བདུན་ལ་མ་རངས་པའི་ཆོག་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ལོ་ཞེས་པའི་ཆོག་མ་རངས་
པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ལོ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ། དེ་སྤྱོད་སྟེ་བདུན་བཀའ་
ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་མ་རངས་པ་ཡིན་ཀྱང་སྟེ་བདུན་གྱི་(༡༥ན)བཟོད་དོན་ལ་མ་རངས་
པའི་ཆོག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་པར་འཐད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོ་གང་ཞིག་ བྱི་མ་
ཡང་གྲུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྟེ་བདུན་བཀའ་འདོད་པ་རང་ལུགས་མ་བྱས་
པར་བྱེ་སྤྱོད་འདོད་ཅེས་བྱོགས་སྤྱངས་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་
བ་རྣམས་ན་རེ། དེ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སེལ་ཐུང་བཤད་ལ་བཙུན་པ་ཀུ་བྱའི་བྱ་ལ་
སོགས་པས་བསྟུང་ནས་བཞག་སྟེ། བཙུན་པ་ཆོས་སྒྲོལ་གྱིས་ཆོད་དུ་བཟོད་པའི་སྟེ་སྟེ་ཆོན་
དུ་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི།
འདི་ནི་ཆོས་མདོན་པ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཡིན་གྱི། མདོ་སྟེ་བ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ནི་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལོ་གྱི་འདོད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
རྟོགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་བྱེ་སྤྱོད་ལུགས་སྤྱབས་འདིར་ཁས་ལེན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་རྩེས་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
གསུམ་གྱིས་དོན་བྱེད་རྣམས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅམ་མཁས་རྒྱུད་བརྟེན་པའི་དོན་བྱེད་
རྣམ། འགོག་པ་གཉིས་གྱིས་རང་གི་དགག་བྱ་འགོག་པའི་དོན་བྱེད་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འགོག་པ་གང་། བྱལ་བའོ་སྐྱོ་སྐྱོ་སྐྱོ་སྐྱོ་ཡིན། ཞེས་དང་། བདག་གི་མདོན་པའི་ཆོས་འདི་
ཡལ་ཆེར་ནི། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྒྲ་པའི་རྩལ་གྲུབ་བཤད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་
ལ་ཁོ་ན་རེ། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རྩེས་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ།
སྐབས་འདིར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་སྒྱིར་མ་བྱལ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
བྱེ་བྲག་སྒྲ་པའི་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཁས་ལེན་པས་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར་
དང་། སྐབས་འདིར་སྟོབ་དཔོན་སྐྱོ་སྐྱོ་སྐྱོ་སྐྱོ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོབ་དཔོན་མདོ་སྟེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩལ་སྐྱས་མ་ལས།
མདོ་སྟེ་བ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་
དང་མདོ་སྟེ་བ་གཉིས་ཀས་བཀའ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་པའི་དོན་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཅན། སྟེ་བ་དུན་བཀར་(༡༥བ)ཁས་ལེན་པར་ཐལ།
བྱེ་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། སྒར་གྱི་བྱེ་སྒྲ་ཡལ་ཆེར་གྱིས་ཁས་
ལེན་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་སྐྱོ་སྐྱོ་སྐྱོ་སྐྱོ་བཀའ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོབ་དཔོན་
རྩེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་དེ་དག་ཀྱི་ཕྱི་བྱེ་སྐྱོ་སྐྱོ་སྐྱོ་སྐྱོ་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་
ལ་བཀའ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེས་པ་དེ་ག་ལས་གྲུབ།
བསྟན་བཅོས་ལས་སོ། ཁོ་བོ་ཅག་མདོ་ཆད་མར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཆད་མར་
བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྟེ་བ་ཀར་
ཁས་ལེན་མི་ལེན་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་རྩལ་ཞི་འཆོ་སྐྱོ་སྐྱོ་སྐྱོ་སྐྱོ་བཤད་པས་སོ། བྱས་པ་ལ་
ཁོ་ན་རེ། འོན་ཀྱང་མཛོད་གྱི་རྩེས་ཀྱང་འབྲང་བའི་བྱེ་སྒྲ་རྣམས་གྱིས་བྱེ་བྲག་སྒྲ་པའི་ཁས་ལེན་ཐམས་

ཅད་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། རྟེན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་གིན་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་པ་བཙོ་
བརྒྱད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་མི་མཐུན་པར་གཞན་ཏུ་ལེགས་པར་བཤད་ཅིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་མདོ་རྟེན་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟེན་པ་དེ་ལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟེན་པ་དེ་ལ་སྐྱེས་ཀྱིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟེན་པ་དེ་ལ་པོ་ཀྱ་ཏའི་བྱ་སོགས་
མང་པོས་སོས་པ་བྱས་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་པ་སྐྱེས་པ་ལས། ཆོས་མངོན་པ་བྱེད་
པ་ནི་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་གྲགས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཡང་དག་པར་འགྲོ་བའི་རྣམས་གྲངས་
ནི་གསུམ་པོ་ཆོས་བྱས་པར་གྲགས་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་གྲག་ཅས་པ་མདོ་
རྟེན་པ་སྐྱེས་ཀྱང་དག་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱས་པར་གྲགས་ཅིམ་ཏུ་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྟེན་པ་
འགའ་ཞིག་གིས་དག་པོ་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་བརྒྱུས་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་པ་བརྒྱན་
བྱེད་པར་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་འཕགས་པ་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་རྣམས་བྱེ་སྟེ་
འདོད་པས་བཏགས་པའི། ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་མདོ་རྟེན་པ་སྐྱེས་ཀྱང་མངོན་པ་རྟེན་
པ་སོགས་པ་སྟོབ་པ་པོ་རྣམས་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་སྟོབ་པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་སོ། །

དེ་ལ་བྱེ་སྟེ་ན་རེ། འོ་ན་དག་སྟོང་རྟེན་པ་གསུམ་པ་ཞེས་པའི་རྟེན་པ་གསུམ་མེད་
པར་ཐལ། མངོན་པ་རྟེན་པ་དེ་ལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། (༡༥ན)འདོད་མི་ལུས་ཏེ། རྟེན་པ་
གསུམ་ཞེས་པའི་མངོན་པའི་རྟེན་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟེན་པ་སྐྱེས་པ་ལས། གལ་ཏེ་བརྒྱན་
བཙོས་ཆད་མར་མི་བྱེད་ན། ཞེས་པ་ནས། རྟེན་པ་གསུམ་པ་ཞེས་མངོན་པའི་རྟེན་པ་
འབྱུང་ངོ། ། ཞེས་སོ། །

དེ་ལ་མདོ་རྟེན་པ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་རྟེན་པ་གསུམ་མེད་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ།
མདོ་རྟེན་པ་དང་འདུལ་བར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་སེལ་བྱུང་བཤད་པ་རྣམས་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་པ་སྐྱེས་པ་ལས། འདི་ནི་ཉེས་པ་མེད་དེ། སོགས་བྱུང་། བྱེ་སྟེ་ན་རེ།
དེ་མངོན་པའི་རྟེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དང་པོར་མངོན་པ་བཙོས་ལུན་འདས་ཀྱིས་སེལ་

ལུས་བཤད་པ་དེ། བྱིས་དགྲ་བཙམ་པ་བདུན་གྱིས་སོ་སོར་བསྐྱས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
དཔེར་ན་དགྲ་བཙམ་པ་ཆོས་སྒྲོབ་གྱི་ཆོས་ས་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས།
བྱི་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་རྒྱུ་མས་ན་རེ། དེ་ནི་བཙམ་ལུན་འདས་གྱིས་སེལ་ལུས་བཤད་ལ། བཙུན་
པ་ཀླ་བྱའི་བྱ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱས་ནས་བཞག་སྟེ། བཙུན་པ་ཆོས་སྒྲོབ་གྱིས་ཆེད་ཏུ་
བཞེད་པའི་སྟེ་སྟེ་ཆོན་ཏུ་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྒྲུས་པ། ཆོས་མངོན་གཞི་ལའི་རྣམ་སང་ལྟ་རྒྱུ་ཤོས། །རྣམ་དབྱེད་ཆོན་མང་བཀྲ་
བའི་ལྟ་བ་ལྟ་བུ་ཅན། །དབྱེད་གསུམ་དག་པའི་ཆད་མའི་དྲོག་འབར་བའི། ཆོས་མངོན་རྒྱལ་
མཆོན་མངོན་པར་མཐོན་པོར་བསྒྲིང་། ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་ཀུན་འབྱེན་གྱི་དྲ་ཆེའི། །
ལུས་རྒྱན་ནོར་བུའི་ཐུང་བ་ཆེས་མང་བ། སྒྲེལ་མཛེས་ལུང་རིགས་བཀྲ་བ་སྟེ་བསྒྲུབ་གྱི། །
གཡེར་ཁའི་སེལ་སེལ་སྒྲོགས་པའི་སྒྲེད་གྲུ་ཆོམ། །པར་སྒྲུབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

བཙུན་པ་གཞུང་གི་དོན་ལུས་བཤད་པ་ལས་ཟག་བཅས་

ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོན་ས་མདོར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་བཙུན་པའི་གཞུང་གི་བཞེད་དོན་ལ། ལུས་བཤད་པ་དང་། ཡན་ལག་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོན་ས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་
དག་མཆོན་ཉིད་སོགས་གྱི་སྒྲོན་ས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། ཟག་
བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་རྣམས། ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལུང་པོ་ལྟ་(༡༩༦)དང་བསྟན་ཡོད་བསྟན་མེད་གྱི་སྒྲོ་
ན་སེལ་འཆད་པར་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལུང་པོ་སོགས་སུ་མི་འདུ་ལ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་རྒྱུ་མཆོན་

གྱིས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྟུན་ཏེ་
 བསྟན་པའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། ཡང་ཅིའི་བྱིར་སྤང་པོ་ལྟོ་ཞེས་སྤང་པོ་བསྟན་
 པ་མ་སྟུས་གཤེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་རྣམས་སྟུ་མ་འདུས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། །ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་སྟགས་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདུས་ཀྱང་མི་སྟོན་པར་འདིར་ཟག་
 བཅས་ཟག་མེད་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། །ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་ལ་ཀྱན་ཉོན་དང་
 རྣམ་བྱང་གི་གོ་རིམ་མེད། འདིར་ཀྱན་ཉོན་དང་རྣམ་བྱང་གི་གོ་རིམ་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་དེ་
 གཉིས་ཟག་བཅས་སྟོན་དང་ཟག་མེད་རྗེས་སྟུ་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། དེ་
 ལྟར་ན་འོག་ན་ཁམས་བསྟན་དང་སྟེ་མཆེད་བསྟན་པར་ཡིན་ལ་རག་གོ་ཞེན། ཀྱན་ནས་
 ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་འཆོལ་བའི་བྱིར་ལ། འདིར་ནི། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་
 པར་བྱང་བ་ནི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་པོ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟག་པ་
 དང་བཅས་པ་སྟར་སྟོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཞེས་སྟོས་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདག་དང་བདག་གི་བས་སྟོང་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
 གང་སྟེལ་ལས། ཆོས་སྟོས་པས་ནི་འདི་ནི་ཆོས་ཅམ་ཁོན་སྟེ། འདི་ནི་བདག་གམ་བདག་
 གི་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་
 ལྡན་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ས་ཟག་པ་རྒྱས་སྟུ་རུང་བ་དེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་
 དག་པོ་ཅོམ་པའི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 ལམ་བཟོན་དུ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྱབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། ལམ་
 མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། ཟག་བཅས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མ་ལྱབ་
 མཚན་ལ་དྲགས་གྱུ་བ་སྟེ། སྟོམ་སྤང་ཡིན་པའི་བྱིར། (༡)པ་དེར་ཐལ། གཟུགས་ཅན་
 གྱི་ཁམས་བརྩེ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྱབ་སྟེ། དེ་བརྩེ་དང་མིག་སྟགས་ཀྱི་རྣམ་

གཤམ་གྱི་ཁམས་ལྷ་ལ་སྒྲོམ་སྤང་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། བརྩ་ནི་སྒྲོམ་
 བའི་སྤང་བྱ་ཡིན། ལྷ་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། མཚུངས་ལྷན་
 གྱི་སྒྲོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་སུ་རུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དག་བཅོམ་པའི་
 རྒྱུད་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་མདོ་སྡེ་པ་སྡེ་རབས་དག་ན་རེ། ཟག་པ་གང་ལ་སྒྱེ་རུང་
 དེ་ཟག་བཅས་གྱི་དོན་ཡིན་ཟེར་ཏེ། གང་སྒྲེལ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་སྡེ་རབས་རྣམས་གང་
 རུ་ཉོན་མོངས་པ་སྒྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའོ་ཞེས། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། འགོག་ལམ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དམིགས་མཚུངས་གང་རུང་གི་སྒྲོ་ནས་
 ཟག་པ་རྒྱས་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གང་རུང་གི་སྒྲོ་ནས་ཟག་པ་སྒྱེ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་བ་ལས། དྲགས་གྲུབ་སྡེ། དེ་གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་སྒྲེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། འགོག་པ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་གསུམ་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་
 གསུམ་དང་དྲག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགོག་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་བྱ་བ། །ལྷ་དང་ཐེ་ཆོས་དེ་
 དག་དང་། །ལྷན་དང་འབའ་ཞིག་མ་རིག་བ། །དྲག་ནི་ཟག་མེད་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
 ཅིང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་འགེལ་ལས། དེ་གཉིས་ལ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བས་དེ་
 གཉིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་རུ་ཐལ་བ་མེད་དོ། ཞེས་དང་། གང་སྒྲེལ་ལས། དེ་
 དག་པའི་ཕྱིར་འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་བས་ཀྱང་ཞེས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་
 པ་སྒྲོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག ཟག་པ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་ཆོས་ཟག་བཅས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན།
 འོན་ཟག་བཅས་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་སྤྱུལ་མ་ལས།

ཡང་དེ་དག་ནི་ལྟར་ན་ཟག་པ་དང་(༡༥)བཅས་པ་ཡིན། གཤམ་ཏེ་ཟག་པ་དང་མཚུངས་
བར་ལྟན་པའི་བྱིར་ཡིན་ན་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དག་ཁོ་
ན་ཟག་པ་དང་བཅས་བར་འགྱུར་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་

ཡང་ཁ་ཅིག །ཟག་པ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཆོས་དེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
ཟེར་ན། འོན་ཏེ། བྱིར་ཆོས་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་མ་ཡིན་པས་ཐུབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱིར་ཟག་བཅས་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱུ་
མ་ལས། འོན་ཏེ་ཟག་པ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཡིན་ན་ནི་རྒྱད་གཅིག་ལ་ཅི་མཁས་
བར་སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་རྒྱུ་སྤྱོད་པ་ཉི་བར་ལེན་པའི་ཡུང་པོ་དག་ཟག་པ་དང་
བཅས་བར་འགྱུར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་རྒྱུ་མི་སྤྱོད་པའི་ཡང་མ་ཡིན་ལ། བྱིར་ཆོས་རྣམས་
ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འཕགས་ལུལ་གྱི་པར་ཆེན་ཡོན་ཏན་གློ་གྲོས་
ན་རེ། ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཁོན་ཟག་བཅས་སུ་བགད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཟག་པ་འམ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་
ཏེ། རི་སྐད་དུ། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ལས། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་གློ་གྲོས་ན་རེ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཟག་པ་དག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ན་ཅིའི་བྱིར་ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་དག་
ཁོན་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེས་ཟེར་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོན་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཟག་པ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་པའི་སློན་ས་ཟག་
བཅས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་
མོངས་རྣམས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ཅམ་མ་ཁའ་དང་སོ་སོར་
བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་བྱིད་པ་དང་ཞེ་སྤང་སོགས་ཡོད་པར་ཐལ།
དེ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། ཟག་པའི་དམིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་སོགས་དང་

འགལ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དྲེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཟག་པ་རྣམས་ཀྱི་
དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་(༡༥ན)བ་འདི་ནི་ཆོས་མངོན་པ་བ་མ་ཡིན་དྲེ། བམ་མཁའ་
དང་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་དག་ཟག་པའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་དེ་གཉིས་ཟག་པའམ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་
པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་དྲོ། །

གཞན་ཡང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་བདག་རྩ་ལྟ་བུ་བ་དང་སྟེད་པ་དག་
གིས་བདག་གིར་བྱས་པར་ཐལ། བྱོད་དམིགས་པའི་ཟག་པཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ།
དེ་གཉིས་གང་རུང་གིས་བདག་གིར་མ་བྱས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཟག་པའམ་སྤྱ་རྒྱས་ཉོན་
མོངས་རྣམས་རྒྱས་མི་རུང་པའི་ཕྱིར་དྲེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། དངོས་པོ་གང་ཞིག་བདག་
རྩ་ལྟ་བུ་བ་དང་སྟེད་པ་དག་གིས་བདག་གིར་བྱས་པ་དེ་ལ་ནི་སྤྱ་རྒྱས་གཞན་དག་གྱང་རྒྱས་
པར་བྱས་དྲེ། རས་གཤེར་པ་ལ་རྒྱལ་ཆགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཟག་པ་མེད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ལ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དང་ལམ་བཤེན་ལ་ཡང་
བདག་ལྟ་བུ་དང་སྟེད་པས་བདག་གིར་བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་དྲེ།
ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། ཟག་མེད་གོང་མའི་སྟོང་ཡུལ་མིན། །
བདག་གིར་མ་བྱས་གཉོན་པོའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟག་པའི་རྟེན་ཡིན་པ་དེ་ཟག་པཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན།
ཟག་པཅས་ལ་ནང་གི་སྟེ་མཆོད་དུག་གང་རུང་གིས་བྱབ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་བྱས་དྲེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ཅི་སྟེ་ཟག་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་
དག་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན་ནི་ནང་གི་སྟེ་མཆོད་དུག་ཁོ་ན་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་
འབྱུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་སྟེ་བ་སོགས་ཀྱི་བརྟན་རྒྱལ་ཡོད་
གྱང་མ་སྟོས་དེ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལ་ལྟོས་གིག །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལུན་གང་རུང་གི་སྒྲོ་ནས་ཟག་
 བཤམ་ཉོན་མོངས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་ཆོས་དེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་ཉིད་
 ལས། ཟག་བཅས་གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ། །ཟག་རྒྱམས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །(༡༥)
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དབྱེ་ན་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལུན་གྱི་ཟག་བཅས་གཉིས་
 ཡོད། གང་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་
 ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་གཟུགས་ཅན་བརྒྱུ་ལྟ། གང་དང་
 མཚུངས་ལུན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཟག་པཤམ་ཉོན་མོངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་མཚུངས་ལུན་
 གྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ཕྱ་རྒྱས་རྒྱམས་ལྟ། དམིགས་པཤམ་མཚུངས་
 ལུན་གང་གི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་ཟག་པ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
 དབྱེ་ན་རང་ཡིན་གྱི་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ཡོད།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོན་རེ། ལམ་བཤེད་ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཆོས་ཅན།
 དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཟག་བཅས་ཡིན་པར་ཐལ། རྩོད་རང་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་
 རྒྱས་རུང་གི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་པའི་སྒྲོ་
 ནས་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་དུག་
 དང་ལྷག་མའི་ཕྱ་རྒྱས་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཕྱ་རྒྱས་བརྟན་པ་
 ལས། དུག་ནི་ཟག་མེད་རྩོད་ལུལ་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དུག་ནི་
 ཞེས་པའི་རྒྱམ་བཅད་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཁོན་རེ། རྩོད་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་གོ་དོན་བྱེ་སྒྲུའི་ལུགས་ཡིན་པས་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 ཟག་བཅས་ཀྱི་གོ་དོན་མདོ་སྟེ་པ་ལྟར་འཐད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཟག་པ་རྒྱས་ཚུལ་
 གྱི་དོན་མདོ་སྟེ་པ་ལྟར་འཐད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱ་རྒྱས་ཀྱི་དོན་མདོ་སྟེ་པ་ལྟར་འཐད་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོ་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ལེགས་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྤ་རྒྱས་ཀྱི་རོ་བོ་མདོ་སྡེ་པས་མཚུངས་
ལྡན་མ་ཡིན་པ་དང་ས་པོན་རྩ་འདོད་པ་མདོ་དང་མཐུན་པར་བཞད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཟག་བཅས་མ་ཡིན་ལ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒྲོ་ནས་
ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་སྤ་རྒྱས་མེད་པར་ཐལ། རོན་མོངས་(༡༧)ཡིན་ན་དམིགས་པའི་
སྒྲོ་ནས་ཟག་བཅས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། སྤ་རྒྱས་ཀྱི་འགོ་དང་སྤ་
རྒྱས་ཀྱི་འགོ་མ་ཡིན་པ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལྷ་མ་རང་གིས་ཐམས་ཅད་
དང་ཕྱི་མ་རང་རིས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཟག་བཅས་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ལྷ་པ་ལས། སྤ་རྒྱས་ཀྱི་རྩ་འགོ་རྣམས་ནི། དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་གིས། ཐམས་
ཅད་རྩ་ནི་རྒྱས་པར་འགྱུར། ཀྱི་འགོ་མ་ཡིན་རང་རིས་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདིས་སྤ་རྒྱས་དགྲ་བཅུ་ཅེ་བཅུད་ཀྱི་ཟག་མེད་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་དུག་མ་ཡིན་
པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཟག་བཅས་སུ་བསྟན་ལ། རང་གི་དམིགས་
པའི་སྒྲོ་ནས་ཟག་བཅས་དང་རང་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཟག་བཅས་གཉིས་མི་འདྲའོ། །
ཅེ་བར་འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་པའི་སྒྲོ་
ནས་ཟག་བཅས་མིན་ལ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཟག་བཅས་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་ཁྱབ། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གྲང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྒྲོ་
ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་གྱི། དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ནི་མ་ཡིན་པའི་སྤ་རྒྱས་དག་ལྟ་ཡོད་དམ་
ཞེན། ཡོད་དེ་སྒྲུལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ས་ཀྱི་རྩ་འགོ་པའི་སྤ་རྒྱས་རྣམས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞི་གྲུབ་ན། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་རུང་གིས་མ་ཁྱབ་
པར་ཐལ། ལྷ་ག་མེད་ཕྱང་འདས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་ལམ་བཟོན་

གྱི་ཐོབ་པ་གསུམ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ།
དེ་གསུམ་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཟག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་ལམ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཐོབ་དགོས་པའི་ཟག་མེད་གྱི་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་ལྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།
དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་ཐོབ་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་ཐོབ་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་
བ་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ། ཟག་མེད་གྱི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་དང་ཟག་བཅས་གྱི་ཐོབ་པ་ཟག་
བཅས་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། ཟག་བཅས་གྱི་ཐོབ་པ་ལ་ཟག་བཅས་གྱིས་(ཀལ)བྱུང་།
ཟག་མེད་གྱི་ཐོབ་པ་ལ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། ཟག་མེད་གྱི་ཐོབ་
པ་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཟག་མེད་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་
པའི་དེ་དང་། སོ་སྤྱེས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཟག་བཅས་དང་།
འཕགས་རྒྱུད་གྱི་ཟག་མེད་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། སྤང་བྱ་
མིན་པའི་རྣམ་གཉིས་འདོད། ཅིས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། སྤང་བར་བྱ་བ་མ་
ཡིན་པའི་ཆོས་དག་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ལས་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མིན་
པའི་འགོག་པ་དང་། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་པ་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པའི་ཐོབ་
པ་ནི་སྒྲིམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་དེ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་ལ་ཟག་མེད་གྱིས་བྱུང་ཟེར་ན།
སོ་སྤྱེས་ཐོབ་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲིམ་གྱི་འདོད་ཉོན་ལྟ་བུ་པ་སོགས་སྤངས་པའི་སོ་སོར་
བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཅིང་འདོད་མི་
རྣམས་ཏེ། ཆགས་བྱལ་སྒྲིམ་སོང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་སོ་སྤྱེས་རྒྱུད་གྱི་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པས་ཐོབ་པ་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་
པའི་ཐོབ་པ་ནི་སྒྲིམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་མཚན་ཉིད་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ཟག་བཅས་བཤད་པ། ཟག་མེད་
 བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། ཟག་བཅས་གང་
 བྱིར་དེ་དག་ལ། ཟག་རྣམས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
 ལམ་བཤེན་དང་དེ་དངོས་མིན་གྲང་དེའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཟག་མེད་གཟུགས་སུང་
 ལྟ་བུ་དེར་གཏོགས་པ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་
 མཚན་གང་གི་བྱིར་ན་འདུས་བྱས་དེ་དག་ལ་རང་ག་ཞན་གྱི་ཟག་པ་རྣམས་གང་རུང་རེ་ཀུན་ཏུ་
 རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། འོ་ན། ཟག་པ་སྤངས་པའི་མིག་སོགས་ཇི་ལྟར་ཟག་བཅས་
 ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཟག་པ་རྒྱས་སུ་ཟེན་པ་དང་རྒྱས་པ་ཞིན་པ་དང་རྒྱས་
 འགྱུར་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྒྲི་རྒྱ་དགའ་(༡༠ན)བས་རྒྱལ་པོ་ཞེས་
 པ་བཞིན་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར། རྒྱལ་སྤུས་མ་ལས། དེ་དག་སྤངས་ཟེན་པ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་
 ཟག་པ་དང་བཅས་པར་རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། གང་དག་ལ་ཟག་པ་རྒྱས་པ་དང་། རྒྱས་
 པར་གྱུར་པ་དང་། རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཟག་མེད་ལམ་
 ཀྱི་བཤེན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་གསུམ་ཡང་སྟེ། ཞེས་བྱུང་། འདུས་མ་བྱས་
 གསུམ་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མ་ལས་རྒྱུད་རྟེན་པའི་དོན་བྱེད། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་
 གིས་སྤང་བྱ་འགོག་པའི་དོན་བྱེད། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་འགོག་པས་མ་འོངས་པ་སྟེ་
 བ་འགོག་པའི་དོན་བྱེད་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཡོད་དེ། ལམ་

བདེན་དང་། དང་སྒྲིམ་དེར་མ་ཟད་ནམ་མཁའ་དང་འགོག་པ་གཉིས་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་
གསུམ་པ་དེ་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་གྲེལ་ལས། དང་གི་སྒྲིམ་ནི་པ་སྒྲིམ་པའི་དོན་ཏེ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་སྒྲིའི་དོན་ཡོད་དེ། གནས་མ་སྒྲིམ་པ་འདུས་མ་བྱས་སྒྲིང་
འདས་གཅིག་ཕྱར་སྒྲིམ་པ་དང་། བྱེ་བྱག་པས་རྒྱལ་ཕྱར་པ་མོགས་མང་པོར་སྒྲིམ་པ་དགག་པའི་
ཆེད་དུ་རྣམ་གསུམ་དང་ཡང་སྒྲིམ་སྒྲིམ་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་གྲེལ་ལས། ཡང་གི་སྒྲིམ་ནི་དེས་པར་
གཞུང་པའི་དོན་ཏེ་ལུགས་གཞན་དགག་པར་བྱ་བའི་བྱིར་རྣམ་པ་གསུམ་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་སྟོན་པར་
བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་ཕྱས་མ་ལས། རྣམ་གསུམ་སྒྲིམ་པ་ནི་འདི་ཙམ་ཡིན་པས་དེས་
པར་གཞུང་པའི་བྱིར་ཏེ། ཁ་ཅིག་འདུས་མ་བྱས་གཅིག་ཁོ་ནར་ཟད་པར་སྒྲིམ་པ་ཡོད་དེ་འདི་
ལྟ་སྟེ་གནས་མ་སྒྲིམ་པའི་སྟེ་བ་དག་ལྟ་སྟེ། །བྱེ་བྱག་པ་དག་ནི་འདུས་མ་བྱས་རྒྱལ་ཕྱར་
པ་ལ་མོགས་པ་མང་དུ་བཟོད་དེ། དེད་གཞི་གཞུང་ལུགས་དགག་པའི་བྱིར་འདི་ཙམ་ཞིག་
དུ་དེས་པར་གཞུང་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཡང་སྒྲིའི་དོན་འདོད་རྒྱལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། དེའི་དོན་སྒྲོབ་དཔོན་ཡོན་
ཏན་སྒོ་གྲོས་དེ་བྱུང་པར་དུ་བྱ་བའི་བྱིར་བཟོད་པར་འདོད། མཐས་པ་གཞན་དག་ཟག་
བཅས་ཟག་མེད་གང་རུང་མ་ཡིན་(༡༠བ)པའི་ཕྱང་གསུམ་སེལ་བའི་བྱིར་ཡང་སྒྲིམ་སྒྲིམ་
ཟེར། དཔེ་སྟོན་སྟེ་པས་རྣམ་གྲངས་པའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཡིན་གྱི་དོགས་པ་
བསལ་བའི་བྱིར་གསུམ་ཡང་སྒྲིམ་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་སོས་པ་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་ནམ་མཁའ་མི་སྒྲིབ་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། འགོག་
གཞན་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་པས། །ཞེས་བྱུང་། འདུས་མ་བྱས་གྱི་རྣམ་མཁའ་འོ་པོ་ཡོད་དེ།
གཞུགས་ཅན་གཞན་ལ་ཕར་མི་སྒྲིབ་པར་མ་ཟད་གཞུགས་ཅན་གཞན་གྱིས་རྒྱུར་མི་སྒྲིབ་
པའི་རྟག་རྟམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་ཕྱས་མ་ལས། ཆོས་གང་ཞིག་གཞན་དག་
ལ་སྒྲིབ་པར་མི་བྱེད་པའོ། །གཞན་དག་གིས་སྒྲིབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་མཁའ་

སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སེམས་དང་སེམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ནམ་མཁའ་ཐལ། དེ་དག་གིས་
ཡར་སྒྲིབ་པ་དང་རྩྱུར་སྒྲིབ་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། མི་སྒྲིབ་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་གིས་
གཞན་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྩྱུལ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
མཐུས་གཞན་གྱི་འགོ་སོགས་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྩལ་སྒྲས་མ་ལས།
གཞན་དག་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་རྟེ། རྩྱུལ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་པའི་མཐུས་གཞན་དག་གི་འགོ་བའམ་སེམས་ལ་སོགས་པའི་
གོགས་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་མི་སྒྲིབ་པ་ཡང་ཡིན་རྟེ། རམ་མཁའ་ས་
གཟུགས་སོགས་གཞན་ལ་གོ་འབྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། དེ་ལའམ་དེས་སྒྲིབ་ན་
དེ་དང་དེ་ལ་གོ་འབྱེད་པར་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་ཀྱི་གོ་སར་
ནམ་མཁའ་མེད་པར་ཐལ། དེར་གཟུགས་ཅན་གཞན་མི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་ན་མ་རྩལ་སྟེ།
དེར་གཟུགས་གཞན་མི་འབྱུང་པ་གཟུགས་ཀྱིས་གོགས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ནམ་མཁའ་མེད་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེར་ནམ་མཁའ་མེད་ན་གཟུགས་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་
རྟེ། བྱོགས་གྲུང་གི་མཛོད་འགེལ་གནད་སྟོན་ལས། རམ་མཁའ་ནི་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་རང་
བཞིན་རྟེ། གང་ན་གཟུགས་ཀྱི་གོ་ཡོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བཤད་(༡༡ན)
ཡོད་དེ། གོ་འབྱེད་པས་ན་ནམ་མཁའ་ཞེས་བཛོད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བཤད་པོན་གཞན་དག་ན་རེ།
ལྷ་བཤད་ཡོད་དེ། འདིའི་ནང་ན་དངོས་པོ་ཤིན་ཏུ་སྤང་བས་ན་ནམ་མཁའ་ཞེས་ཟེར། ཉན་
སྒྲིབ་སྤངས་པའི་འགོག་པ་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཡིན་རྟེ། བདེན་བཞི་ལ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་པས་ཐོབ་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་
སོ་སོར་བརྟགས་པ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱུང་པར་ཁོ་ནར་འཛོག་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་

ནི་གོང་ལོག་ཞི་རགས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བདེན་པ་རྣམས་ལ་སོ་
 སོར་རྟོག་པ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གོ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་ལྷན་
 མ་ལས། ལྷག་བསྐལ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཞེས་བྱང་བར་དུ་
 སྒྲིམ་པའི་བྱིར་སོ་སོར་བརྟགས་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཁོན་ཡིན་པར་གསུང་སྟེ།
 སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷག་བསྐལ་མཐོང་སྒྲང་སོགས་བཞི་སྒྲངས་པའི་བརྟགས་
 འགོག་བཞི་ཆོས་ཅན། རྣམས་སོ་སོ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་བྱེད་ཀྱི་རྣམས་སོ་སོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁོ་
 ན་རེ། དེ་བཞི་སྒྲངས་པའི་འགོག་པ་རྣམས་གཅིག་ཟེར་ན། འོན་ལྷག་བསྐལ་མཐོང་སྒྲང་
 སྒྲངས་ན་མཐོང་སྒྲང་ཀྱན་སྒྲངས་པར་ཐལ་བ་དང་། མཐོང་སྒྲང་སྒྲངས་ན་སྒྲང་བྱ་ཀྱན་
 སྒྲངས་པར་ཐལ། འགོག་པ་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། མཛོད་
 སྒྱུན་མའི་མདོ་ལས། འགོག་པ་ནི་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་ཐལ།
 མཐོང་སྒྲང་སྒྲངས་པའི་འགོག་པ་ལ་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུབ་སྟེ། དེ་འགོག་པ་
 ཅན་པན་རྒྱུན་འདྲ་བ་མེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དོན་འགོག་པ་
 འདྲས་མ་བྱས་ཡིན་པས་འགོག་པ་ལ་རང་གི་འདྲ་བའི་རྒྱ་མེད་ཅིང་འགོག་པས་ཀྱང་
 ཆོས་གཞན་གྱི་འདྲ་བའི་རྒྱ་མི་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོག་
 དོན་ནི་འདིའི་འདྲ་བའི་རྒྱ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ལ། འདི་ཡང་གང་གི་འདྲ་བའི་རྒྱ་ཡང་མ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱའི། འདི་ལ་འདྲ་བ་(༡༧)གང་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་
 པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། དགག་བྱའི་ཆོས་མ་འོངས་པ་སྟེ་བ་ལ་གཏན་ཏུ་གིགས་བྱེད་ཅིང་།
 བྲལ་བ་ལས་གཞན་པའི་འགོག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྲལ་བ་ལས་གཞན་ཞེས་པས་
 བརྟགས་འགོག་གཅོད་དེ། འདི་སོ་སོར་བརྟགས་པས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱུན་མཚན་བས་ཐོབ་
 པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གནད་སྒྲུན་ལས། འདི་སོ་སོར་བརྟགས་པས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་ཁོ་ན་ཐོབ་ཀྱི་བརྟགས་འགོག་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེ། ཆོས་ཅན་དེ་
 དག་ཟག་མེད་ཡིན་པས་དེ་སྤངས་པའི་བརྟགས་འགོག་མེད་ལ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མ་ཆར་བས་
 བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་སྟོས་
 པས་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་དང་འབྱུང་བ་ལ་དེ་ཡོད་པ་གཅོད།
 ཟག་མེད་སྟོས་པས་ཟག་བཅས་དེ་འདྲ་ཡིན་པ་གཅོད། འདུས་བྱས་སྟོས་པས་འདུས་མ་བྱས་
 མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། ཟག་མེད་ཡིན་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཡིན་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
 འགོག་པ་གཉིས་ཀ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་ལ། འདུས་
 བྱས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་བརྟགས་མིན་འགོག་པ་ཡང་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ།
 རང་འབྱེལ་ལས། གང་དག་གི་གཉིས་ཀ་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་དེ་འདི་ལྟ་སྟེ་ཟག་པ་དང་བཅས་
 པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདིའི་
 འགོག་པ་ཅིག་ཅར་ཐོབ་པ་མ་ཞེན་ཅིག་ཅར་གྱི་དེས་པ་མེད་དེ། དུས་ནམ་རུང་བ་ན་ཐོབ་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩོན་ལ་ཆོས་དེའི་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་ནས་རྗེས་སུ་ཆོས་དེའི་
 བརྟགས་མིན་གྱི་དེ་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད། དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་ཡང་ཡོད། ཅིག་ཅར་ཐོབ་པ་
 ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དག་པོ་ཅོམ་པ་གཟུགས་གཅིག་ལ་མིག་དང་ཡིད་
 གཡེང་བའི་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྟའི་འགོག་
 (༡༩བ)པ་གཉིས་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བཟོད་པར་ངན་འགྲོའི་
 བརྟགས་མིན་འགོག་པ་རྩོན་དང་། མཐོང་ལམ་ནས་ངན་འགྲོའི་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པ་
 ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྤངས་མ་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་ཅིག་ཅར་དེ་
 མཐོང་བས་ཐོབ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་ཆེན་པོའི་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པ་ན། ཉོན་
 མོངས་པ་ཆེན་པོ་མཛོངས་པ་དེ་དག་གི་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་

པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་ཅིག་ཅར་ཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་མ་ཤེས་ན་
འགོག་པ་མ་ཐོབ་ཚུལ་དང་། རྒྱུན་རེ་ཞིག་མ་ཆང་བ་ཡང་བརྟགས་མིན་འདོད་པ་སོགས་
ཀྱི་ལབུལ་མུན་མི་སངས་བས་གསལ་བྱེད་ཉི་མ་ལྟ་བུ་འདི་ཁོ་བོས་བྱས་སོ། །

སྒྲུལ་པ། ཆོས་མཛོན་རྩ་འགྲེལ་གཏིང་ཟབ་རྒྱ་མཚོའི་གཏུམ། རི་བཞིན་བཤད་ཆེ་ཐོས་
ལྟར་ཁོན་ནང་གི་ ཁྲོ་དམན་རུས་སྒྲལ་འཛིགས་པ་སྦྱེད་དོགས་ནས། ལུང་མང་མ་སྒྲོས་
ལྟར་གསལ་མཛད་བྱུང་བྱས། །ཞེ་མ་ཉོན་མོངས་མི་སྦྱོང་ཤེས་རབ་སྦྱོང་། །ལེགས་བཤད་མི་
སྦྱོང་དུག་གསུམ་སྦྱོད་པ་སྦྱོང་། །སངས་རྒྱས་གསུང་འགལ་ལྷུགས་ཇི་ར་གྲུབ་ཐོབ་ཅེས། །
ཐུབ་བསྟན་དག་རྣམས་ཉི་མས་མུན་བཞིན་བཅོམ། །དབྱེད་གསུམ་རིད་བང་སྦྱོར་གནས་ཆོས་
མཛོན་མཛོད། །གནས་ལཱའི་དཀའ་གནད་སིཾ་མ་རའི་འདཔ། །ཁོད་གན་ཉི་མའི་འོད་
ཀྱིས་མི་བྱེད་པ། །འཇམ་མགོན་ཏེ་སའི་འགྲམ་ཆང་བཏབ་པས་བཞད། །བར་སྒྲུབས་
ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

འདུས་བྱས་སྒྱུའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལས་ མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། །གང་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་གནས་
ངོས་བརྒྱུད་བ་དང་། དེ་ལྟར་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཁས་
བྱའི་གནས་དང་། དེ་ཉིད་ངོས་པར་བྱེད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ལུལ་ལྟར་ཁམས་སྒྱེ་
མཆེད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དང་། ལུལ་ཅན་དབང་པོའི་རབ་དབྱེ་གཉིས། དང་པོ་ལ་འདུས་
བྱས་སྒྱུའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཆོས་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་དང་། ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་
དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གཉིས།

(༡༩ན)དང་པོ་ནི། འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་དག་གྱང་། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་
ལ། །ཞེས་བྱང་། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
འདུས་བྱས་ཆོས་ཅན། དབྱེན་ལྡེ་ཡོད་དེ། །གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། ཆོར་བའི་ཕུང་པོ་དང་།
འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་
བ་དེ་དག་ནི་སྤར་བཤད་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བཤད་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟ་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་ཞེས་པའི་སྐྱེ་བཤད་ཡོད་དེ། རྒྱ་རྒྱུན་རྣམས་འདུས་ཤིང་ཕྱད་
ནས་བྱས་པས་ན་འདུས་བྱས་ཞེས་བཛོད་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་རྒྱུན་རྣམས་
འདུས་ཤིང་ཕྱད་ནས་བྱས་པ་དག་ནི་འདུས་བྱས་རྣམས་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་
གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་ལྟ་བུས་པ་ཡིན་པས་བྱས་པ་ཞེས་པས་ཆོག་མོད་འདུས་ཞེས་པའི་
དོན་ཅི་ཡོད་ཅེན། དེའི་ཆོག་སོ་སོའི་རྣམ་པ་ཅད་ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ། བྱས་ཞེས་པས་རྒྱུན་གཅིག་
གིས་བྱས་སམ་སྒྲུབ་པ་མི་ཞིགས་པས་འདུས་ཤིང་ཞེས་བཛོད་པའི་ཕྱིར་དེ། འདི་ཉིད་ལས།
བཞེ་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་ཕུང་རྣམས། །གསུམ་གྱིས་སྒྲོམས་པར་འཇུག་རྣམ་གཉིས། །
གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱུན་ཏུ་ཡང་གཉིས་དེས་ཅན་
དགོས་པས་རྒྱུན་འདུས་པ་ཞིག་དགོས་ལ། འདུས་པའི་སྐྱེ་ནི་ཕྱད་པ་དང་ཐན་རྒྱུན་ལྟོས་
པའི་རྣམ་གངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྟེལ་ལས། བྱས་ཞེས་བཛོད་ན་ནི་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་རྒྱུན་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་མ་པ་གསུམ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐྱས་
མ་ལས། འདུས་ཤིང་ཕྱད་ནས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་ནི་རྣམ་གངས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྒྲིད་དོད་སྒྲི་ཏུ་འདུས་བྱས་དང་ལེགས་སྐྱར་ལ་འཇུག་
པ་འདིའི་སྒྲི་ཀྱན་དང་ཡང་དག་སོགས་དང་སྒྲི་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དེས་ཆོག་ས་མ་ཡ་
འདུས་པ་དང་ས་མ་ག་མཇུག་པ་འཇུག་ཕྱད་པ། སྒྲི་སྒྲི་བསྐྱུན་པ་དང་འདུ་འཛི་དང་ཕྱད་
པར་འཇུག་པས་ན་རྒྱུན་ཀྱན་རྣམས་འདུས་(༡༩བ)ཤིང་ཕྱད་ནས་བྱས་པ་ཞེས་པའི་དོན་

ཡིན། ཚིག་སོ་སོའི་རྣམ་པཅད་ཡོངས་གཅོད་དག་ཡོད་དེ། ཡང་སྐྱུས་ཟག་བཅས་ཟག་
མེད་གཉིས་སུ་མ་བཟང་ཡང་དབྱེ་བ་དང་ཚོས་ཞེས་པས་བདག་མེད་སྟོན་པ་དང་། དེ་
དག་ཅེས་འིང་ཚིག་སྐྱུས་པས་བར་དུ་འདུས་མ་བྱས་པའདད་ཀྱང་མུར་བཤད་པའི་འདུས་བྱས་
རྣམས་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར་དེ། ཤེས་བྱེད་རིམ་པ་བཞིན། རྒྱལ་སྤྱུས་མ་ལས། ཡང་ཞེས་བྱ་
པའི་སྐྱེ་ནི་གོང་དུ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཅེས་རབ་དུ་དབྱེ་བ་བཤད་ཟེན་དེ། འདིར་ནི་ཡང་
རབ་དུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤྱེལ་ལས། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་བདག་མེད་པ་གསལ་
པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱུས་མ་ལས། དེ་དག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྐབས་སུ་
བབས་པ་གོང་མ་དང་སྒྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། འདུས་བྱས་སུང་པོ་ལྟ་མིག་སུངས་
པར་ག་ཟུགས་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚུལ་བླིམས་སུ་ཏིང་འཛིན་
ཤེས་རབ་རྣམ་གྲོལ་དང་རྣམ་གྲོལ་མཐོང་བའི་སུང་པོ་སྟེ་ཟག་མེད་ཀྱི་སུང་པོ་ཙམ་ཡིན་
པ་བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། རྒྱལ་སྤྱུས་མ་ལས། ག་ཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སྐྱུས་
པས་ནི་ཚུལ་བླིམས་ལ་སོགས་པའི་སུང་པོ་བསལ་བའི་བྱིར་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། བྱས་
པ་ལ་ཁོན་རེ། ཚོས་ཞེས་པ་ཙམ་གྱིས་བདག་མེད་པ་སྟོན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་ཚོས་
ཞེས་པ་བདག་མེད་སྟོན་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱེད། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་
ཚོས་འདི་ཙམ་ཡོད་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པོ་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་།
རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་དེ། བདག་མེད་སྟོན་འདོད་མིན་ན་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་པའི་བྱིར་།
དེར་ཐལ། ཚིག་གི་རུས་པ་བརྗོད་འདོད་ལ་ལྟོས་པའི་བྱིར་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྐྱེ་
བརྗོད་འདོད་རྗེས་འབྱང་བྱིར་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་།

ཡང་ཁོན་རེ། འདུས་བྱས་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་སྐྱེ་བྱི་གཉིས་ལ་དོགས་པ་མི་འདྲ་བ་རེ་
གཅོད་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། འདུས་ཞེས་པ་མདོར་བསྟན་དང་། བྱས་ཞེས་པ་རྒྱས་པའདད་
ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱེད། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། བྱས་པ་ཞེས་པ་ཡང་རྒྱ་རྒྱེན་འདུས་པ་དང་བྱེད་

པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྟེལ་(༡༧ན)ལས། གཞན་དག་ན་རེ། ལྷ་མ་
བརྟན་པའི་ཆོག་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་ནི་བཤད་པའི་ཆོག་ཡིན་དེ། ལྷ་མ་ཁོ་ནའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་པར་འདོད་མི་རུས་དེ། འདུས་ཞེས་པས་རྒྱ་
རྒྱུན་ཆོག་ས་པ་སྟོན་པས་རྒྱ་རྒྱུན་རེ་རེས་བསྐྱེད་དམ་སྟེ་མ་པ་མེལ། བྱས་ཞེས་པས་རྒྱ་རྒྱུན་
གྱི་འབྲས་བུ་ལ་བྱེད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྟེལ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ་སྟེ་
མས་ནི་པན་རྒྱུན་ཤད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མས་ནི་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་གྱི་བྱེད་པ་སྟོན་དོ། །
ལྷ་མའི་སྟོས་ནི་རེས་འགའ་རྒྱུན་གཅིག་གིས་གྲང་བྱས་སོ་སྟེ་མ་དུ་དོགས་པར་འགྱུར་རོ། །
དེ་ནི་ད་གྱི་ཕྱིར་རྒྱུན་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སྟོས་དེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འོ་ན། འདིའི་འདུས་བྱས་ཡིན་ན་བྱུང་བྱེད་པས་བྱུང་པར་ཐལ། གྱི་དྲ་བྱས་པ་
ཞེས་པ་བྱུང་བྱེད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་བྱས་བྱེད་དང་བྱེད་འགྱུར་དང་དུས་
ལ་ལྟོས་པའི་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱས་པ་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་
པ་དེ་བྱས་བྱེད་དང་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་བྱེད་འགྱུར་དང་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་གསུམ་
ག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དེ། དཔེར་ན་འོ་མའི་སྒྲ་ནི་བཞེས་བྱེད་དང་འཛོལ་བར་གྱུར་པ་དང་འཛོལ་
འགྱུར་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས།
དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པ་དག་ལ་ཡང་མི་འགའ་དེ་འོ་མ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
དང་། རྒྱལ་སྐྱུ་མ་ལས། འདུས་བྱས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་མཐར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐར་
བྱེད་པའི་སྒྲ་ནི་ད་གྱིས་དཔེར་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་པ་ཅིག །གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཡིན་ན་གཟུགས་ཁམས་ཡིན་པས་བྱུང་བྱེད་ན།
སྒྲའི་ཁམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དབང་པོ་ལྷ་དང་དོན་ལྷ་སྟེ་ཁམས་དང་པོ་བརྒྱུ་པོ་གང་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རུས་དེ། བརྟན་ཡོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བྱེད་དུགས་བྱུང་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་དེ།

གཟུགས་ཅན་བརྩེན་ནང་ནས་གཟུགས་ཁོན་བསྟན་ཡོད་གཞན་དགུ་(༡༧བ)བསྟན་མེད་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། བསྟན་ཡོད་འདིར་ནི་གཟུགས་གཅིག་ལ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །འདྲ་བྱེད་ལ་ལྡན་མིན་འདྲ་བྱེད་གྱིས་བྱུང་བེར་ན། འོ་ན། སེམས་པ་
ཆོས་ཅན། ལྡན་མིན་འདྲ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདྲ་བྱེད་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འདྲ་བྱེད་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདྲ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོར་འདྲ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་
སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདྲ་
བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ལྡན་མིན་འདྲ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། ལྡན་མིན་ཞེས་པ་
མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བ་གནད་སྟོན་ལས། འདྲ་
བྱེད་འདི་དག་ནི་སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་གཟུགས་གྱི་རང་བཞིན་ཡང་
མ་ཡིན་པས་སེམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ཅེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ།
འདྲ་བྱེད་འདི་དག་ནི་སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། འདིས་ནི་སེམས་པ་ལྡན་མིན་དུ་འདོད་པ་སོགས་ཞེས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཡིན་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བརྩེན་པོ་གང་རུང་
ཡིན་པས་བྱུང་བེར་ན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། དབང་པོ་ལྟ་དང་དོན་ལྟ་གང་རུང་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། འདི་ཉིད་
ལས། དབང་དོན་དེ་དག་ཁོན་ལ། སྟེ་མཆེད་དང་ནི་ཁམས་བརྩེན་འདོད། ཅེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དོན་ལྟ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ནང་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་དང་

གཟུགས་ཁམས་འགལ་བ་ནས་ལུས་དང་རྒྱ་བྱ་འགལ་བའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 དེ་བཙོ་བརྒྱད་རེ་རེ་ནས་མན་ཚུན་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ།
 འདོད་(༡༥ན)མི་རྒྱས་ཏེ། ཡིད་ཁམས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ནས་མི་འགལ་
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དྲུག་གང་རུང་ལ་ཡིད་ཁམས་ཀྱིས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁའི་གན་རེ། ལྷ་མིའི་བར་དོ་བའི་རྒྱད་ལ་མིག་སྐྱེས་སྐྱེས་དབང་པོ་ལྷ་ཡོད་པར་ཐལ།
 གཉིད་ལོག་པ་ལ་འང་དབང་པོ་ལྷ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་
 བར་དོ་བ་ལ་དབང་པོ་ལྷ་ལྷན་གྱིས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་
 ཀྱི་བར་དོ་བ་ལ་དབང་ཤེས་ལྷ་ལྷན་གྱིས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ།
 འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་བར་གྱིད་པ་ལ་སྣ་ལྟེ་རྣམ་ཤེས་དང་བྱི་རོ་གཉིས་ཏེ་ཁམས་
 བཞི་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་སས་བརྒྱས་ཀྱི་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་དང་།
 གཟུགས་ཀྱི་སས་བརྒྱས་ལ་དེ་བཞི་མེད་པས་བརྒྱབ་ཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས།
 འདོད་ཁམས་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་བརྒྱབ་ཞིའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁའི་གན་རེ། ཟིན་པའི་འབྲུང་བ་ལས་གྲུར་པའི་སྒྲ་ཡིན་ན། ཟིན་པའི་ཁམས་ཡིན་
 པས་ཁྲུབ་ཟེར་ན། ལག་པ་བརྒྱབ་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 རྒྱས་ཏེ། མ་ཟིན་པའི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་སྟེ།
 སྒྲ་ཡིན་ན་མ་ཟིན་པའི་ཁམས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་
 དོན་དབང་པོས་ཟིན་མ་ཟིན་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སེམས་ཀྱི་
 ཁམས་བདུན་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱེད་སེམས་བྱུང་དང་བརྒྱད་སྒྲ་དང་དགུ་པོ་མ་ཟིན་པར་འཛོག་
 གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་གཞན་དགུ་ལ་ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་
 ལས། མ་ཟིན་དགུ་ །བརྒྱད་པོ་དེ་དག་རྣམས་དང་སྒྲ། དགུ་པོ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཀུན་མཁེན་གོ་བོ་ན་རེ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྡོམ་པ་དང་སྡོམ་མིན་དང་པར་མ་གསུམ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བཞི་པ་ལས། རྣམ་རིག་མིན་རྣམ་གསུམ་ཞེས་
བྱ། སྡོམ་དང་སྡོམ་པ་མིན་དང་གཞན། །(༡༥༧)ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ།
དེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རང་ཡིན་གྱི་དེ་གསུམ་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་
པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། བཞི་པ་ལས། དང་པོའི་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། །སོ་
སོར་ཐར་དང་བྱ་བའི་ལས། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྐྱངས་
པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་པོ་དག་ནི་སོ་སོར་ཐར་པ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་སྟོན་པ་ལས་སོ་སོར་ཐར་པའི་བྱིར་ཏེ། སྐྱངས་པའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་
ཆོག་གོ། །སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་ཞེས་གྲུང་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་
རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། དེ་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་འདོད་པ་ཡང་རྩ་སྒྲིམ་ཆོད་པ་དང་ཆོས་ཅན་ཕྱོགས་གཅིག་
ལ་མ་གྲུབ་པའི་དྲགས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁས་སྐྱངས་ཆོག་ན་གཟུགས་གཟུགས་ཅན་
བརྩུ་བོ་གང་རུང་ཡིན་ཞེས་ཁས་སྐྱངས་ཆོག་པར་གྱུར་པའི་བྱིར་རོ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། བརྩན་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཁམས་
ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་།
དྲགས་བྱུང་སྟེ། བཅོ་བརྒྱད་པ་ཆོས་ཁམས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་པར་རིག་
བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། སྐྱང་བོ་བར་པ་གསུམ་དང་རྣམ་
པར་རིག་མིན་གྱི་གཟུགས་འདུས་མ་བྱས་ཏེ་ལྷ་པོ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆོད་དང་ཆོས་ཀྱི་

ཁམས་ཀྱིས་བྱུང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། མཛོད་ལས། དེ་གསུམ་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་དང་། །
འདུལ་མ་བྱས་རྣམས་བཅས་པ་ནི། ཚེས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆོད་ཁམས་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཅུ་པར་འདོད་མི་རུས་དེ། བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དེ། ཚེས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་ན། འདོད་
པའི་སས་བསྟན་ཀྱིས་བྱུང་བེར་ན། དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་(༡༥ན)གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་མིག་དབང་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་
ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་ཆེ། རྟེན་དང་དབང་པོ་དང་
ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ས་མི་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟེན་འདོད་པའི་སས་
བསྟན་དང་ལྷག་མ་རྣམས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
བསམ་གཏན་དང་པོ་བ་དེས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིས་པའི་
གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཆེ། རྟེན་དང་རྣམ་ཤེས་དང་པོའི་སས་བསྟན་དང་ལྷག་མ་གཉིས་
བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སས་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་གསུམ་
བ་བ་དེས་བསམ་གཏན་བཞི་བ་པའི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིས་པའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་
བའི་ཆེ་རྟེན་གསུམ་པའི་སས་བསྟན་དང་། མིག་དབང་བཞི་པའི་སས་བསྟན་དང་། ཡུལ་
གཉིས་པའི་སས་བསྟན་དང་། རྣམ་ཤེས་དང་པོའི་སས་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་དག་གི་རྒྱ་མཚན་བསམ་གཏན་གཉིས་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དབང་ཤེས་ལ་བསམ་གཏན་
དང་པོ་མན་ཆད་ཀྱི་འོག་མའི་དབང་ཤེས་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། འདི་ཉིད་ལས།
ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འོག་དང་ནི། །རང་གི་ས་ཡིད་མ་ངེས་དེ། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་།
གནས་བརྒྱུད་པ་ལས། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། རྩ་བའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་

རིག་སྒྲིང་། །གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འདུས་བྱས་སྒྱུ་འཛི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། འདུས་བྱས་སྒྱུ་འཛི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། ཟག་བཅས་གྱི་མིང་གི་
རྣམ་གྲངས་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་ཉིད་དུས་གངས་གཞི་དང་། །འེས་པར་འབྱུང་
བཅས་གཞི་དང་བཅས། །ཞེས་བྱུང་། འདུས་བྱས་དེ་དག་ཉིད་ཆོས་ཅན། དུས་ཞེས་བྱ་སྟེ།
སོང་བ་དང་འགོ་བ་དང་འགོ་བའི་བྱིར་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་གྱིས་ཟད་པའི་བྱིར། དེ་དག་
ཆོས་ཅན། གངས་གྱི་གཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། གངས་ནི་དག་སྟེ་ཆོས་དུ་མ་འདུས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་
གཞི་འཇམ་རྒྱ་ནི་མིང་སྟེ་དོན་(༡༥བ)དང་བཅས་པའི་མིང་དམ་གཞིས་བསྐྱས་པའི་བྱིར།
འདིའི་གཞི་མིང་ཁོ་ནར་མི་རུང་སྟེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དེར་མ་འདུས་པའི་བྱིར་དང་།
བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བའི་སྒྲིན་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་
མ་ཡིན་ན་རབ་རྒྱ་བྱེད་པས་གངས་གྱི་གཞི་རྣམས་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་གྱིས་བསྐྱས་སོ་
ཞེས་བྱུང་བའི་གཞི་དང་འགལ་བར་འགྱུར་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོན་ཁམས་བཅོ་
བརྒྱད་ལ་གངས་གྱི་གཞི་ཡོད་ན། འདུས་མ་བྱས་ཅིའི་བྱིར་གངས་གྱི་གཞིར་མ་བཤད་
ཅེ་ན། དེ་མ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ཡོད་དེ། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་དུས་མ་ཡིན་པ་
དང་། གངས་གྱི་གཞི་ལ་གངས་གྱི་ཡུལ་དང་རྒྱ་རྒྱུན་ཡིན་པ་གཅིག་དགོས་པས་མ་
བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། གང་ཞིག་གངས་གྱི་ཡུལ་དང་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ཡིན་
པ་དེ་ནི་གངས་གྱི་གཞི་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་ནི་གངས་གྱི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་མ་ཡིན་པས་
གངས་གྱི་གཞི་མ་ཡིན་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིའི་གངས་མམ་དག་ནི་ཆོས་རྒྱ་
མ་འདུས་པ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཅན་པའི་སྐབས་དུག་པའི་རྒྱང་པ་གསུམ་པར། རྒྱང་པའི་དང་

པོ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆོག་ལས་དག་གཅིག་ལའོ། །ཞེས་པའི་འབྲེལ་པ་རྣམས་དྲུག་པར། ཆོག་
ཅེས་པ་འདི་ཡི་དོན་ནི་སྤྱུ་གྱི་མཐའ་དང་ཉིང་གི་མཐའ་ཆོག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཆོག་
ཆོགས་པ་ནི་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་དག་ཆོས་ཅན། དེས་པར་འབྱུང་བཅས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལ་
ལྷོས་ནས་ལམ་བདེན་སོགས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྐབས་འདིའི་བྱ་ངན་ཡིན་ལ། དེ་
ལས་གདོན་མི་ཟ་བར་དེས་པར་འབྱུང་བས་ན་དེས་འབྱུང་དང་། དེས་འབྱུང་དེ་འདུས་
བྱས་དེ་དག་ལ་ཡོད་པས་ན་དེས་པར་འབྱུང་བཅས་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་
ལས། གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་བ་ནི་དེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་
ངན་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་ངན་
ལས་འདས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མ་ལུས་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། (༡༥ན)ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལ་ལྷོས་ནས་ལམ་
བདེན་ཡང་སྤང་བྱར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དེ་ལ་ལྷོས་པའི་བྱ་ངན་ཡིན་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། ལམ་བདེན་ཡང་སྤང་བྱར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། ལྷག་
མེད་ལ་ལྷོས་ཏེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒྱན་ལྷག་དགོས་པས་ལམ་བདེན་ཡང་དོར་དགོས་པར་
བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཟིངས་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་སྤང་བར་བྱ་ན་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཞེས་བྱུང་བས་
ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡང་དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཟེར། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། ཁུབ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱང་སྤང་བར་བྱ་ན། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས།
ལམ་ཡང་གཟིངས་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བར་བཤད་དེ། དེའི་བྱིར་འདུས་
བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་
དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞི་དང་བཅས་པའི་དོན་དུ་མ་ཡོད་པས་འདུས་བྱས་ཀྱི་

སྐབས་འདིར་རྒྱ་དང་བཅས་པས་གཞི་བཅས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཞི་དང་བཅས་
 པའི་དོན་ལྟ་གསུང་རབ་ལས་བཤད་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་དམིགས་པ་དང་ཀུན་ཏུ་སྦྱར་
 བའམ་ལྟ་པ་དང་རྒྱ་དང་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་སྟེ་ལཱ་འཛིན་མཁས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་གཞི་ནི་ཆོས་གང་ཐོབ་པ་དེ་དང་ལྟ་པ་ལྟ་བུ་དང་། དམིགས་པའི་གཞི་
 ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཀུན་སྦྱར་རམ་ལྟ་པའི་གཞི་ནི་ཆགས་སྣང་དང་
 ལྟ་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱའི་གཞི་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལྟ་བུ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་
 པའི་གཞི་ནི་ཁིང་གི་གཞི་དང་བྱིས་གྱི་གཞི་དང་ཟོང་གི་གཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། གསུང་རབ་ལས་ནི་གཞི་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ངོ་བོ་དང་། དམིགས་
 པ་དང་ཀུན་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་དང་། རྒྱ་དང་། ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་དོན་ལྟ་ཡིན་པར་
 སྣང་སྟེ། ཞེས་དང་། གང་སྟེ་ལ་ལས། གསུང་རབ་ལས་ནི་དོན་ལྟ་ལ་གཞིའི་སྒྲ་མང་བ་སྟེ།
 རང་བཞིན་དང་། སྤུལ་དང་ལྟ་པ་དང་། རྒྱ་(༡༥)དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྒྲ་བས། གཞིའི་སྒྲ་རྒྱ་ཁོ་ནར་འདོད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། གཞི་
 ལྟར་བཤད་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་རྣམས་
 བ་རེ། གཞི་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་རྒྱའི་ཆོག་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཟག་བཅས་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འཆད་པར། གང་དག་ཟག་བཅས་ཉིར་ལེན་པའི། །སྤང་བོ་འང་དེ་དག་
 འཐབ་བཅས་ཀྱང་། །སྤྱག་བསྐལ་ཀུན་འབྱུང་འཛིག་རྟེན་དང་། །ལྟ་གནས་སྤྱིད་པའང་
 དེ་དག་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། མདོ་ལས། སྤང་བོ་དང་འཐབ་བཅས་དང་སྤྱག་བསྐལ་དང་
 ཀུན་འབྱུང་དང་འཛིག་རྟེན་དང་ལྟ་གནས་དང་སྤྱིད་པ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་རྣམས་གང་དག་

ཡིན་པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། གནད་ཀྱི་སྒྲིན་མེ་
 ལས། འདི་དག་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དོན་དང་མཐུན་
 པ་དག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱད་པོ་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱད་
 པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉེར་ལེན་ནི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ། དཔེར་ན།
 ཅུའི་མེ་དང་སྟག་མའི་མེ་བཞིན་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་དང་རྒྱལ་པོའི་མི་བཞིན་རག་ལས་པའི་སྒོ་
 བས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱད་པོ་ཞེས་བཟོད་དེ། ཁྱེད་
 ལས་ཉེར་ལེན་ཉོན་མོངས་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ། དཔེར་ན་མེ་དོག་གི་གིང་དང་
 འབྲས་བུའི་གིང་བཞིན་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱད་པོ་
 དེ་དག་ཆོས་ཅན། འཐབ་བཅས་ཞེས་བཟོད་དེ། ཉོན་མོངས་ནི་རང་གཞན་ལ་གཞོད་པས་
 འཐབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་འཐབ་བཅས་སྐབས་ད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
 ན་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་ཟག་བཅས་སྐབས་ད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ལྷག་
 བསྐྱལ་ཞེས་བྱ་སྟེ་འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཀྱན་འབྱུང་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱེད་ལས་ལྷག་བསྐྱལ་ཀྱན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། འཛིག་དྲེན་
 ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ནས་འཛིག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ལྷ་གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 ཁྱེད་ལ་ལྷ་བ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། (༡༥ན)མྱིད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷག་
 བསྐྱལ་དང་ཀྱན་འབྱུང་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར།

གཟུགས་ཕྱད་གི་རང་བཞིན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཕྱད་ཁམས་སྒྲེ་མཛོད་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཆོས་གསུམ་
 སོ་སའི་རང་བཞིན་དང་། ཆོས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་། ཆོས་གསུམ་གྱིས་གཞན་བསྐྱེས་

ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཞུགས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཚོས་གསུམ་དང་། གཞུགས་སེམས་
གཉིས་ལས་གཞན་པས་བསྐྱུས་པའི་ཚོས་གསུམ་དང་། སེམས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཚོས་
གསུམ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ། གཞུགས་སྤང་གི་རང་བཞིན་དང་། དེ་ལས་སྤང་སྟེ
སྤང་ལམས་སྟེ་མཆོད་དུ་འཛོལ་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་།
རྒྱས་བར་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་འཆད་པར། གཞུགས་ནི་དབང་པོ་ལྟ་དང་དོན། །ལྟ་དང་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་
ཉིད། །ཞེས་སྤྱད། མིག་ན་བསྟོ་ལྟེ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ་དང་། གཞུགས་སྤྱད་རིམ་རིག་བྱ་སྟེ།
དོན་ལྟ་དང་རྣམ་རིག་མིན་པའི་གཞུགས་དང་བརྒྱ་གཅིག་ཚོས་ཅན། གཞུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡིན་ཏེ།
སྟོའི་ལུལ་དུ་དུ་མ་སྤངས་པ་ལྟར་སྤང་བའི་གཞུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་གཞུགས་
སྤྱང་བ་དེ་གཞུགས་སྤང་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དག་སྤྱོད་དག་གཞུགས་
སྤྱོད་ཅིང་། གཞུགས་སྤྱང་བས་ནི་དཔེ་བྱིར་གཞུགས་ཉི་བར་ཡིན་པའི་སྤང་པོ་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། དབྱེན་དུ་མ་ཡོད་དེ། དབྱེན་དོན་ལྟ་
དང་དབང་པོ་ལྟ་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་བརྒྱ་གཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དབང་པོ་ལྟ་དང་། དོན་ལྟ་དང་། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་
བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྟེན། །མིག་ལ་སོགས་གཞུགས་
དང་བ་རྣམས། །ཞེས་སྤྱད། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མིན་
པའི་བདག་རྟེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ནང་གི་གཞུགས་དང་བ་ཡིན་པ་དེ།
རང་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དག་སྤྱོད་དག་
མིག་ནི་ནང་གི་སྟེ་མཆོད་དེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་(༡༥)གཞུགས་
དང་བའོ། །ཞེས་དང་། བསྟན་བཅོས་རབ་རྟེན་བྱེད་པ་ལས། མིག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེན།
མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གཞུགས་དང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རིགས་

གནས་སྒྲིལ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོ་བསྐྱུས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལྟ་ཡོད་དེ། གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ནང་གི་གཞུགས་དང་བ་དེ་
 མིག་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ནས། རེག་བྱའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ནང་གི་གཞུགས་
 དང་བ་དེ་ལས་ཀྱི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛོག་པའི་བར་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་རེ་རེ་ལ་
 དབྱེ་ན་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་
 གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། མཚན་གཞི་དང་པོ་ལྟ་གཉིད་དུས་ཀྱི་དེ་ལྟ་ལྟ་བུ་དང་།
 གཉིས་པ་རྣམ་ཤེས་དང་ལྟན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། གཞུགས་རྣམ་གཉིས་དང་རྣམ་ཉི་ཤུ་། སྒྲུ་མི་རྣམ་པ་བརྒྱད་
 ཡོད་དེ། །རྟེན་རྣམ་དུག་ཉི་རྣམ་པ་ཞི། །རེག་བྱ་བཅུ་གཅིག་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་བུང་།
 གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་བྱ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ཏེ། ཀྱན་བརྟུས་ལས། གཞུགས་གང་ཞེན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་མིག་
 གི་དབང་པོའི་སྒྱུད་ལུགས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུ་
 མཆེད་ཆོས་ཅན། རྟོད་ལ་རྩ་བའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རང་ཡིན་པའི་
 ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་གཞུགས་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དབྱིབས་འདི་དབྱིབས་ཀྱི་བྱེ་
 བྲག་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། དབྱིབས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དབྱིབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གོ། །
 ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། རྟོད་ལ་ཡན་ལག་གི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། ཁ་
 དོག་བཅུ་གཉིས་དང་། དབྱིབས་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། འདི་ལྟ་
 སྟེ་རིང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནས་བྱ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྐྱག་པའི་བར་ཀྱི་དབྱིབས་རྣམ་པ་
 བརྒྱད་དང་ལྟག་མ་སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཁ་དོག་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དེ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བའི་ཁ་དོག་བཞི་དང་ཡན་ལག་གསུ་
 བྱེ་བྲག་གི་ཁ་དོག་བརྒྱད་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་(༡༩ན)གྲུབ་སྟེ། སྒྲོན་པོ་མེར་པོ་དམར་

བོ་དག་པོ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཆེ། སྤྱིན་དང་དུ་བ་དང་རྩལ་དང་ཁྱེད་
 སྤྱིན་དང་གྲིབ་མ་དང་ཉི་མ་དང་སྤང་བ་དང་སྤྲོད་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་དྲུག་མ་གཉིས་
 པ་གྲུབ་ཆེ། རིང་པོ་བྱང་དུ་ལྷམ་པ་རྒྱམ་པོ་མཐོ་བ་དམའ་བ་བྱ་ལེ་བ་བྱ་ལེ་བ་མ་ཡིན་
 པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཞེས་བྱ་ཆེ། འདི་ལྟ་ཆེ།
 སྤྱིན་པོ་དང་མཐོན་པོ་དང་དམའ་བོ་དང་དག་པོ་དང་རིང་པོ་དང་བྱང་དུ་དང་ལྷམ་པ་དང་
 རྒྱམ་པོ་དང་མཐོན་པོ་དང་དམའ་བ་དང་བྱ་ལེ་བ་དང་བྱ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་སྤྱིན་དང་
 དུ་བ་དང་རྩལ་དང་ཁྱེད་སྤྱིན་དང་གྲིབ་མ་དང་ཉི་མ་དང་སྤང་བ་དང་སྤྲོད་པ་ལོ། །ཞེས་བྱུང་།
 སྤང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱ་བ་དང་སྤྲོད་པ་དང་མེ་དང་སྤྲོད་པ་དང་ཞོ་ར་སྤྲོད་པ་ཉི་ལྔ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གྲིབ་མ་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། གྲིབ་མ་ནི། གང་ན་གཟུགས་རྣམས་སྤང་
 པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྲོད་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་མི་སྤང་བར་བྱེད་པའི་
 ཁ་དོག་ནག་པོ་གཅིག་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བརྒྱུག་པ་ནི་སྤྲོད་
 པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷམ་པ་ཡོད་དེ། རིས་ཀྱང་ནས་མཉམ་པའི་གྲུབ་ཆི་ལྟ་
 སུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལས། ལྷམ་པ་གྲུབ་ཆི་ལོ། །ཞེས་སོ། །རྒྱམ་པོ་ཡོད་དེ།
 རིལ་རིལ་ལྟ་སུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལས། རྒྱམ་པོ་ནི་རིལ་རིལ་པོ་ལོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐོན་པོ་ཡོད་དེ། གཟུགས་རགས་པ་སོགས་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར།
 དམའ་བ་ཡོད་དེ། གཟུགས་དམའ་བ་སོགས་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། འདིར་གཟུགས་ཀྱི་
 སྒྲིམ་ཆེད་ཉི་ཤུར་ལྷང་ཁུ་སོགས་མ་འདུས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།
 དོགས་པ་བརྒྱུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལས། སྤྱིན་ལ་སོགས་པ་
 དེ་དག་སྤྱིན་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པར་རྒྱུ་མའི་གཟུགས་དང་འདྲ་
 པའི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཤད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་
 དག་ག་པའི་ཕྱིར་སྤྱིན་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་བཤད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་ངོ་བོ་

ཉིད་འདི་དག་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། ། ཁྱེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། (༡༥བ) ཁྱེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་ལ་འདྲེན་རྒྱུ་ལ་གཞན་ཡང་ཡོད་པས་ཤེས་པར་བྱ།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གཞུགས་རྣམས་གཉིས་དང་། ཁྱེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་གྲུབ་སྟེ།
འདིའི་དབྱིབས་དབྱིབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཡིན་མིན་ཅི་རིགས་ལ་སྦྱ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
གཞུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དང་ཁ་དོག་གཉིས་སྦྱ་ཡོད་ལ་དབྱིབས་སྦྱ་མེད་པ་སྟེ་སེར་སོགས་
ཀྱང་ཡོད་དབྱིབས་སྦྱ་ཡོད་ཀྱང་ཁ་དོག་དང་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དུ་མེད་པ་ལས་ཀྱིས་
སྦྱང་བྱར་བྱར་པའི་རིང་པོ་སོགས་ཀྱང་ཡོད། དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གཉིས་ཀར་ཡོད་པ་
སྒྲིན་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཞུགས་ཀྱི་སྒྲེ་
མཆེད་དང་ཁ་དོག་དུ་ཡོད་ལ་དབྱིབས་སྦྱ་མེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྒྲིན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་
དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་དང་གྱིབ་མ་དང་ཉི་མ་དང་སྒྲུང་བ་དང་སྒྲན་པ་ཁྱེས་བྱའོ། ། ཁྱེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རིང་པོ་སོགས་ཀྱི་ཚྭ་གསལ་གཅིག་དེ་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དབྱིབས་སྦྱ་ཡོད་ལ་ཁ་དོག་དུ་མེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རིང་པོ་
ལ་སོགས་པའི་ཚྭ་གསལ་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། ། ཁྱེས་དང་། གང་སྟེལ་
ལས། རིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཚྭ་གསལ་ཁྱེས་བྱ་བ་ནི་རིང་པོ་དང་སྦྱང་དུ་དང་ལྷུ་མ་བ་དང་
རྒྱུ་པོ་དང་མཐོན་པོ་དང་དམའ་བ་དང་བྱ་ལེ་བ་དང་བྱ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་
ཚྭ་གསལ་གཅིག་གོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཚྭ་གསལ་གཅིག་ཅེས་པ་འདིས་གོང་འོག་
ཀྱན་ལ་ཞིབ་ཆ་ཐོན་ཅིག། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཉིས་ཀར་
ཡོད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། གཞུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ལྟག་མའོ། ། ཁྱེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས།
གཞུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ལྟག་མའོ། ཁྱེས་བྱ་བ་ནི་རིང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསལ་བ་གང་ཡིན་པ་

དང་སྒྲིན་དང་རྩ་བ་དང་རྩལ་དང་ཁྱུག་སྒྲ་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཟུགས་ཀྱི་
སྒྲེ་མཆེད་བཤད་ཟིན་དོ། །

སྒྲེ་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ། (༣༠ན)ན་གསེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
བྱིར་དེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། སྒྲ་གང་ཞེན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་ན་པའི་
དབང་པོས་བཟུང་བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཅ་
པའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། དབང་པོས་ཟིན་པ་དང་དེས་མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་
ཆེན་པོ་རྒྱུར་བྱས་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། མཆོན་གཞི་ལག་པ་དང་ནགས་ཆལ་
ཀྱི་སྒྲ་ལྟ་བུ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ད་ལྟར་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དབང་པོ་དང་ཐ་མི་དད་པར་
འདུག་པ་དག་ནི་ཟིན་པ་ཡིན་ལ། གཞན་དག་ནི་མ་ཟིན་པ་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་
ཅན། ལན་ལག་གིས་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་ལང་
སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་སྟེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་སྟེ་རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་མི་སྟོན་
ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བ་དང་སེམས་ཅན་མིན་པར་བགྲང་བ་
ཟེར་ཅིང་དེའི་དོན་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལས་བྱུང་མ་བྱུང་ལ་འཆད་པ་མི་འཐད་པའི་བྱིར་
དེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མི་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དག་གི་རྣམ་
པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་དེ་ལས་མ་གཏོགས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་སྟོབ་
དཔོན་གྱི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ནི་དག་གི་
རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལོ། །གཞན་ནི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་དང་། གནད་སྟོན་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཉིང་ལག་
གིས་དབྱེ་ན་བརྒྱུད་ཡོད་དེ། ཟིན་པའི་སྒྲ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ལ་སྟོན་མི་སྟོན་གཉིས་དང་།
ཟིན་པའི་སྒྲ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྟོན་མི་སྟོན་གཉིས་ཏེ་བཞི་ཡོད་པ་གང་

ཞིག། མ་ཟིན་པའི་སྐྱ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ལ་ཡང་སྟན་མི་སྟན་གཉིས་དང་། མ་ཟིན་པའི་སྐྱ་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པ་ལ་ཡང་སྟན་མི་སྟན་གཉིས་དང་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྐྱ་སེམས་སྤྱི་ལོན་པ་དང་སྐྱ་སེམས་ཚིག་རྒྱུ་བ་(༣༠བ)སྐྱ་བ་དང་། སྐྱ་སེམས་སྤྱི་བ་ལ་ལུང་པ་དང་། ལུང་བ་གྱི་སྐྱ་བཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སྐྱ་ལ་པས་ཚོས་འཆད་པ་དང་། སྐྱ་ལ་པས་ཚིག་རྒྱུ་བ་དང་། ར་སྐྱ་དང་། ལུང་བཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕྲིན། མ་ཟིན་མ་ཟིན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་ལས་པས་རྒྱ་རྒྱ་བ་དང་བ་ལྟ་བུ་ལ་འདོད་པ་ཀྱན་བཏུས་དང་མཐུན་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་འདིས་བཀའ་གོ། །

སྐྱ་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་བྱེད་དོན་དེའི་སྐྱ་མཆོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་བཏུས་ལས། དྲི་གང་ཞེན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱར་བྱས་པ་སྤྱི་དབང་པོས་བཟུང་བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཅུ་བའི་དབྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། དྲི་ཞིམ་པ་དང་དྲི་ང་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་གི་སྟོན་ས་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། དྲི་ཞིམ་པ་ལ་མཉམ་མི་མཉམ་གཉིས་དང་། དྲི་ང་བ་ལ་མཉམ་མི་མཉམ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཉམ་པའི་དྲི་དང་མི་མཉམ་པའི་དྲི་དོན་ཡོད་དེ། ཤས་མི་ཆེ་བའི་དྲི་ནི་མཉམ་པའི་དྲི་དོན་དང་། ཤས་ཆེ་བའི་དྲི་ནི་མི་མཉམ་པའི་དྲི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། དེ་ལ་དྲི་མཉམ་པ་ནི་གང་ཤས་མི་ཆེ་བའོ། དྲི་མི་མཉམ་པ་ནི་ཤས་ཆེ་བའོ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐྱས་མ་ལས། དྲི་མཉམ་པ་དང་དྲི་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དྲི་ཤས་ཆེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དེ་མཉམ་མི་མཉམ་ལྟར་སྐྱ་སེམས་རེ་རེ་རུང་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོར་རྒྱར་བའི་དྲི་འཕྲོགས་པའི་དྲི་དགོས་ཏེ། མཉམ་མི་མཉམ་གྱི་རྒྱལ་དབྱེད་པས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་བཤད་ཡོད་དེ། སྐྱ་པས་ན་དྲི་ཞེས་བཟོད་པའི་ཕྱིར།

སྐྱ་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་དོན་སྐྱ་མཆོད་དེ་རོའི་སྐྱ་མཆོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་བཏུས་

ལས། རོག་ཁེན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་ལྟེ་འི་རྣམ་པར་གྲེས་པའི་གཟུང་
བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེན་དུ་མ་
ཡོད་དེ། ཅུ་བའི་དབྱེན་དུ་ག་དང་དེ་ལས་ཉིང་ལག་གིས་བྱེན་དུ་ག་དུ་ག་སྟེ་སོ་དུ་ག་དང་།
དེ་དག་གི་རོ་འཇུ་བ་དང་(༡༡ན)ཕན་པ་སོགས་གྱིས་བྱེན་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་དང་། བཟེས་
པས་སྦྱོར་བས་བྱེན་མངར་བ་གཅིག་ལྟ་ལའང་རོ་མང་པོ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་མཐའ་ལས་
བ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མངར་སྦྱར་གཉིས་ཁ་བ་དང་སྒྲ་བ་གཉིས་ལྔ་བ་དང་
ལན་ལྔ་བ་གཉིས་ཉེ་དུ་ག་ཡོད་པའི་བྱིར་དེ། ཉིག་ཉའི་རོ་ལྟ་བུ་ཁ་བ་དང་ཨ་རུ་འའི་རོ་
ལྟ་བུ་སྒྲ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མངར་བའི་མངར་བ་སོགས་དུ་ག་དུ་ག་བྱེན་པས་
སོ་དུ་ག་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་སོ་དུ་ག་གི་རེ་རེ་ལའང་ལྷང་ཆེ་ལྟེ་གེས་
ལ་ཕན་པའི་རོ་རེ་དང་། འཇུ་བར་མངོན་དུ་སྒྲོགས་ཆེ་ལུས་གེས་ལ་མི་གཞོད་པའི་རོ་
རེ་དང་། ལྷ་ཆེ་ལུས་སེམས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རོ་རེ་སྟེ་གསུམ་གསུམ་བྱེན་པས་བརྒྱ་
དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་བྱིར། ཉགས་བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེ་ལ་ལས། རང་བཞིན་གྱི་བྱེ་
བྲག་ཁས་སྤངས་ནས་བྱེ་བྲག་དུ་ག་བརྟན་གྱི་དེ་དག་སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་ནི་མཐའ་
ལས་སོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྒྲས་མ་ལས། གཞིའི་རིགས་དུ་ག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་
སྒྲིབ་བཤད་གྱི་རོ་དུ་ག་ཕན་ལྔ་ན་སྤྱད་པའི་བྱུད་པར་ལས་ནི་རོ་འི་རྣམ་པ་མང་པོར་འགྱུར་དེ།
སྒྲིབ་དབྱུང་ཅན་ལས། གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་དང་བཞི་དང་ལྔ་དང་དུ་ག་སྤྱད་
པའི་སྦྱོར་བ་ལས་རོ་དུ་ག་ཅུ་ཅུ་གསུམ་བརྟན་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
སྒྲ་བཤད་ཡོད་དེ། ལྷང་བར་བྱ་བས་ན་རོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྱིར་དེ། རྒྱལ་སྒྲས་མ་ལས།
ལྷང་བར་བྱ་བས་ན་རོ་སྟེ། ཞེས་སོ། །

ལུས་གེས་གྱི་གཟུང་དོན་གྱི་སྦྱེ་མཆོད་དེ་རིག་བྱའི་སྦྱེ་མཆོད་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་དེ།
ཀུན་བརྟན་ལས། རིག་བྱའི་སྒྲོགས་གཅིག་གང་ཁེན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་

བྱས་པ་ལུས་ཀྱི་གཟུང་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རེག་བྱའི་
 རྩོགས་གཅིག་ཞེས་པ་འབྱུང་བ་བཞི་ཡང་རེག་བྱའི་རྩོགས་གཅིག་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་དེ་
 གཉིས་སྟོན་པའི་ཆོག་གོ། གླེ་མཆོད་ལྷ་ལ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིས་རྒྱར་བྱས་སྟུག་དུ་མ་
 ཡོད་དེ། གླེད་པའི་དང་རྟེན་པའི་དང་གནས་པའི་དང་རྟེན་པའི་དང་འཕེལ་བའི་རྒྱ་བྱེད་
 པའི་བར་ལྷ་པོ་ཅི་རེགས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཀྱན་བརྟམ་(༢༡)པ་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས།
 འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱར་བྱས་པ་ནི་གླེད་པ་དང་རྟེན་པ་དང་གནས་པ་དང་རྟེན་པ་
 དང་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ གླེ་མཆོད་ལྷ་ཀའི་མཆོན་ཉིད་ལ་ཕྱིའི་གླེ་མཆོད་ཅེས་སྦྱར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་
 ལྷ་ལ་ཕྱིའི་གླེ་མཆོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། ཕྱི་ནང་གི་འཛོག་སྟུག་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ཆོས་ཅན། དབྱེན་བརྟག་གཅིག་ཡོད་དེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་འབྱུང་འགྱུར་བདུན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་དང་འཇམ་པ་ཉིད་དང་
 རྒྱབ་པ་ཉིད་དང་ཕྱི་བ་ཉིད་དང་། ཡང་བ་ཉིད་དང་གང་བ་དང་བ་གྲེས་པ་དང་སྒྲོམ་པ་ལོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་ཡང་གི་དོན་ཡོད་དེ། ཞེ་སྲང་སོགས་སྟུག་ཞལ་རྒྱ་ཡོད་པ་
 ཕྱིད་ཅན་དང་། དེ་མེད་པའི་རེག་བྱ་ཡང་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། མཆོན་གཞི་གསེར་ལྷ་
 སྟུག་མ་དང་བྱ་སྟོ་ལྷ་སྟུག་མ་ཡིན་ནོ། །གཞུགས་ལམས་ན་བ་གྲེས་སྒྲོམ་མེད་ཀྱང་འབྱུང་
 འགྱུར་གྱི་རེག་བྱ་ལྟག་མ་ཡོད་དེ། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རེག་བྱ་ལྟག་མ་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ།
 གང་སྟེལ་ལས། ཡང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལྟག་མ་རྣམས་པ་ལྷ་ནི་ཡོད་དོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་གདགས་པ་ལས། བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་དཔག་
 བསམ་གྱིང་གི་གོས་ནི་སྲང་གཅིག་འཇལ་ལོ། །རྒྱལ་ཆེན་སྟེ་བཞི་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དེའི་བྱེད་
 དོ། །སྟུམ་རུ་རྩ་གསུམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དེའི་བྱེད་དོ། ཞེས་པ་ནས། གཞན་འབྱུལ་དབང་
 བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་དཔག་བསམ་གྱིང་གི་གོས་ནི་སྲང་གི་བཞི་ཆའི་བརྟུ་དུག་ཆ་འཇལ་

གྱི་དེ་ཡན་ཆད་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གོས་དག་ནི་མི་འཇམ་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་
 སྒྲ་མི་སྟན་གྱི་དཔག་པས་མ་གྲིང་གི་གོས་ལ་ལྷིད་སྤང་གང་རྒྱལ་ཆེན་སྡེ་བཞིའི་གོས་དེ་
 ལ་ལྷིད་སྤང་བྱེད། ལུས་རྩ་རྩ་གསུམ་པའི་དེ་ལ་ལྷིད་དེ་ཡི་བྱེད་དང་། དེ་ལྟར་རིམ་བས་
 འདོད་ལྟ་རིགས་དུག་གི་ལྷག་མའི་གོས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མའི་གོས་ལས་ལྷིད་བྱེད་བྱེད་བྱི་ནས།
 གཞན་འབྲུལ་པའི་དེ་ལ་ལྷིད་སྤང་གི་བཞི་ཆའི་ཡང་བརྩ་དུག་ཆ་དང་། དེ་ཡན་ཆད་གཟུགས་
 ན་མེད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་(༢༩ན)པར་ཐལ། གཟུགས་ཁམས་ན་ལྷི་བ་ཡོད་པའི་
 བྱིར་ན་མ་བྱལ། བྱལ་སྟེ། ལྷི་བ་ཡོད་ན་གཞལ་ཏུ་རུང་བའི་བྱིར་ན་ཡང་མ་བྱལ། དེ་ན་དེ་
 མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་རྣམས་དང་། དེའི་རྟེན་རྣམས་
 རོར་བུའི་འོད་བཞིན་དངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། དེ་ན་གོས་རེ་རེ་
 ནས། མི་འཇམ་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཡང་དུ་མ་བསགས་གྲིང་འདུས་ན་འཇམ་རྒྱ་ཡོད་
 པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཀ་གྲིང་མེ་ཏོག་གི་སྣལ་མ་བསྟུས་པ་དང་བརྒྱངས་པ་བཞིན་ནོ། །
 རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ན་གོས་རེ་རེ་ནས་མི་འཇམ་ཡང་བསགས་པ་དག་ནི་
 འཇམ་ལོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། དེ་ལ་གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་གཞུང་གཟུགས་
 པར་བྱ་བའི་བྱིར། ཞེས་པ་ནས། འདི་རི་ལྟར་གསུངས་པར་བྱ་ཞེན། བསྟུས་པ་དང་བརྒྱངས་
 པ་ལས་ཏེ། ཀ་གྲིང་མེ་ཏོག་གི་སྣལ་མ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གང་བ་
 ཡོད་རྒྱལ་ལ་བརྩད་རྒྱལ་མང་ཡང་མ་སྒྲོས། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆོད་དབྱེ་བ་དེ་ལྟར་བཤད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀུན་བརྟུས་ལས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆོད་ཉེར་ལྟར་བཤད་པ་དེ།
 མཚན་ཉིད་དང་། གནས་དང་། ཡན་གཞོད་དང་། བྱེད་པའི་རྟེན་དང་། བྱེད་པའི་མཚན་
 ཉིད་དང་། རྒྱན་དང་དུག་གི་སྟོན་སྤྱོད་བཟུ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བཞག་རྒྱལ་
 ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་ལས་ཁ་དོག་བཞི་དང་། གནས་ལས་རིང་པོ་ནས་དམའ་བའི་བར་
 བརྩ་དང་། ཡན་གཞོད་ཀྱི་གྲིབ་མ་ནས་ཁྱུང་སྟེ་བར་བརྒྱད་དང་། བྱེད་པའི་རྟེན་གྱིས་

མཛོན་པར་སྐབས་ཡོད་དང་། བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། རྒྱུན་གྱིས་
 རྒྱུན་ནམ་མཁའ་ཁདོག་གཅིག་པ་བཞག་པའི་ཕྱིར་དེ། ཀྱན་བརྟམ་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ་
 རྫོན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་དང་རིང་པོ་དང་བྱང་ཏུ་དང་ལྷམ་པ་
 དང་རྒྱམ་པོ་དང་རྩལ་ཕྱ་མོ་དང་རགས་པ་དང་བྱ་ལེ་བ་དང་བྱ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་
 མཐོན་པོ་དང་དམའ་བ་དང་གི་བ་མ་དང་ཉི་མ་དང་སྒྲང་བ་དང་སྒྲན་པ་དང་སྒྲིན་དང་རྩ་
 བ་དང་རྩལ་དང་ཁྱག་སྒྲ་དང་མཛོན་པར་སྐབས་ཡོད་པ་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་
 རྣམ་མཁའ་ཁདོག་གཅིག་པའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྐས་མ་(༣༩བ)ལས།
 རྫོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཙུ་མཛོན་ཉིད་དང་གནས་པ་དང་པན་
 གཞོད་དང་བྱེད་པའི་རྟེན་དང་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་རྒྱུན་དང་རྣམ་པ་བྱུག་གིས་རྣམ་
 པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བཞི་དང་བརྩ་དང་བརྒྱད་དང་གཅིག་དང་གཅིག་དང་
 གཅིག་དང་གོ་རིམ་ས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དེ་དག་
 གིས་བྱེད་ལས་བྱེད་རྩལ་རྩལ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་རིགས་གཅིག་གིས་མིག་
 གི་རྣམ་ཤེས་སྒྲེད་པ་ཡང་ཡོད། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་རིགས་མང་པོས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་
 སྒྲེད་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྫོན་པོ་ལྟ་བུའི་རིགས་གཅིག་ཁོ་ལ་དམིགས་
 པའི་ཆེད་ལྟར་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བླ་པོ་དང་ནོར་བུའི་འོད་སྒྲ་ཆོགས་པ་ལྟ་
 བུ་ལ་དམིགས་པས་དེ་ལྟར་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། དེས་རྣ་བ་དང་སྒྲ་ལྟེ་ལུས་ཤེས་རྣམས་ལ་རིགས་
 བསྒྲེ་བར་བྱ་སྟེ། རྣ་ཤེས་སྒྲ་གཅིག་གིས་སྒྲེད་པ་ར་བ་ཏ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་དང་
 དེ་སྒྲ་རྩལ་ས་བསྒྲེད་པ་ཅ་ཅོད་དང་སྒྲ་དབྱངས་རྩལ་ཉན་པ་ལྟ་བུ་སྒྲ་ནས། ལུས་ཤེས་རིག་བྱ་
 གཅིག་གིས་སྒྲེད་པ་འཇམ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྩལ་སྒྲེད་པ་འབྱུང་བ་
 གཉིས་གཅོད་པ་ལྟ་བུའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྒྲེད་ན་རིགས་མི་འདྲ་བ་རི་ཅམ་
 རྩལ་གཅིག་རྩུ་དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་གིས་གཅོད་རྩལ་ཡོད་དེ། ལུས་དང་བྱང་མི་

དགོས་པའི་མིག་ན་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་གསལ་གྱིན་ཏུ་མང་པོ་ཡང་གཙོད་རུང་བར་
 མ་ཟད་ལྟ་དགོས་པར་སྒྲ་ལྟ་ལྟ་གི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ལ་ཡང་རང་གི་ཡུལ་རིགས་མི་
 འདྲ་བ་ལྟ་དང་དྲུག་དང་བདུན་དང་ཤིན་ཏུ་མང་ཆོ་བརྩ་གཅིག་གི་བར་ཡང་གཙོད་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། དཔེར་ན། རྒྱལ་ཆེན་ལྟོ་བཀུག་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་རེག་བྱ་
 བརྩ་གཅིག་གཙོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྤྱལ་ལས། ཡང་རེས་འགའ་ནི་གསུམ་དང་
 བཞི་ནས་ལྟའི་བར་གྱིས་དེ་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་འཇམ་པ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་གིས་དེ།
 ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་དྲུག་དང་བདུན་དང་བརྩ་གཅིག་གི་བར་དག་
 གིས་ཀྱང་རྒྱལ་ཆེན་ལྟོ་བཀུག་པ་རྣམས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རེག་བྱ་བརྩ་གཅིག་
 གི་ཡུལ་ཅན་རྣམ་པ་བྱེ་བྲག་(༡༡ན)དུ་མ་བཅད་པ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ལྟ་ཤེས་དང་ལུས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་རྣམ་ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ལྟ་ཡོད་དེ། ལྱིར་དེ་
 གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དུས་མཉམ་ན་ཡུལ་གང་གསལ་ཆོ་བའི་རྣམ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡུལ་དང་ལྟ་ན་ལྟ་
 ཤེས་སྒྲོན་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་ལུས་ཡུལ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་དེ། རྣམ་
 ཤེས་ལྟའི་ཡུལ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་བསགས་པ་དགོས་པར་ཆོས་མངོན་པ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 མདོ་སྤེལ་ན་རེ། འོན་རང་སྤྱི་གང་ལ་དམིགས་ཤིན་སྒྲིབ་ཀྱིས་བདགས་པའི་སྤྱི་མཚན་
 ལ་དམིགས་པ་མིན་ཀྱང་དུ་མ་བསགས་པའི་སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 ལ་རང་མཚན་དུ་བཤད་པའི་རང་མཚན་ལ་དམིགས་པ་མི་འགལ་དེ། གཞན་དུ་ན་དུ་མ་
 ལ་དམིགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞུགས་རུང་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཆོགས་སྤྱི་
 དང་དེ་འདྲ་བའི་རང་མཚན་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རྗེས་སུ་རང་
 འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀའི་རང་མཚན་སྤྱི་མཚན་སོགས་ཀྱི་ཚད་ཚུལ་དེ་རྣམ་
 འགྲེལ་སོགས་སུ་བཀོད་པས་ཤེས་པ་གལ་ཆོ་ཡང་ཡི་གེ་མང་དོགས་ནས་མ་སྒྲོས། ཡུལ་
 གྱིས་རྣམ་ཤེས་སྒྲིབ་ཚུལ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཤེས་པ་ནི་མངོན་

པ་བཤད་པའི་དགོས་པ་ཡིན་པས་ཞིབ་དབྱེད་བྱེད་དགོས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དབང་པོ་ལྟ་
 དང་དོན་ལྟ་དང་དེ་དག་རི་ལྟར་འཛིན་པ་ཡང་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 སྒྲིམ་པ། མ་སྒྲུབ་དབང་པོ་ལྟ་ཡི་གྲོང་ཁྱེར་དུ། འོན་ལའི་ཉེར་སྒྲུབ་ལྟ་རྟེན་པ་གྲ་
 བའི་མདངས། ། རྒྱུ་ཤེས་རི་མོ་མ་ལན་གྱིས་མང་བཞོད་པས། ། སྒྲེ་འཕགས་ཚོགས་ཀྱི་
 རོ་མཚར་གཟིགས་མོས་བྲེལ། ། ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་འཇའ་ལྟར་བཟོ་བའི་ཆ། ། བརྒྱ་ཐུག་སྒྲེ་
 ཡང་རྟག་གཅིག་རིལ་བོའི་བདག ། མི་དམིགས་སྒྲོང་དང་བདག་མེད་མཐུན་པའི་དཔེར། །
 འདུས་མ་བྱས་པའི་ནམ་མཁའ་འདི་རི་བཞིན། ། དབང་དོན་བརྒྱ་ཐུག་སྒྲེ་གནས་རོ་བོ་
 མོགས། ། མ་འདྲེས་མ་འབྲུལ་དབྱིག་གཉེན་ཐེབས་པ་བཞིན། ། ལྟོད་ལྟོད་མགྱིན་པའི་
 ལམ་ནས་འཆད་པའོ། ། འཕགས་བོད་(༡༩བ)ལྟོངས་སུ་གཉིས་པ་འདིར་གཞན་སུ། །
 ཞེས་བར་སྒྲུབས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

རྒྱུ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རྒྱུ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བཤད་པ་ལ། ། གཡེངས་དང་
 སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་། ། དག་དང་མི་དག་རྗེས་འབྲེལ་གང་། ། འབྱུང་བ་ཆེ་རྒྱུས་རྒྱུར་
 བྱས་པ། ། དེ་ནི་རྒྱུ་པར་རིག་བྱེད་མིན་བཟོད། ། ཅིས་བྱུང་། འདི་ལ་སྒྲི་དོན་དང་། ། གཞུང་གི་
 དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། ། གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་འདོད་ཚུལ་དང་། ། མཛོད་འགྲེལ་མ་ལན་རྒྱུས་
 བཞེད་ཚུལ། ། བོད་ཀྱི་མཛོད་པ་པའི་ལུགས་དབྱེད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ། གྲུབ་མཐའ་
 བཞིའི་འདོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ། བྱེ་སྒྲུ་དང་ཐལ་འབྱུར་བ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱུ་པར་རིག་མ་ཡིན་པའི་
 གཟུགས་དེ་གཟུགས་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་པ་གང་ཞིག ། མདོ་སེམས་རང་རྒྱུད་པ་གསུམ་
 ཀྱིས་རྒྱུ་པར་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་ཀྱང་གཟུགས་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གནས་བཞི་པའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 མེས་མ་ཙམ་པའི་འདོད་ཚུལ་ཀྱན་བརྟམ་ལས། རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་གང་ཞེན་མིག་
 གི་དབང་པོ་དང་རྣ་བའི་དབང་པོ་དང་། བས། རེག་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་
 མཆེད་པའི་གཟུགས་སོ། །ཞེས་དང་། དབྱེག་གཉིན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྗེའི་རབ་བྱེད་ལས་ཀྱང་།
 ས་ཚུ་སྟགས་བཞི་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་གང་ཞེན། མིག་གི་དབང་པོ་དང་རྣ་བའི་དབང་
 པོ། བས། དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀྱན་བརྟམ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་གང་
 ཞེན། དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྟར་བལྟ་སྟེ། ཞེས་སྟགས་དང་། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་ཀྱང་།
 དེས་ན་མི་ལམ་ལ་སྟགས་པའི་ཤེས་པ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྟགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་མཛོད་སྒྲུབ་པའི་རྟོག་གའི་དབང་པོ་སྒྲོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་ན་རེ།
 མཛོད་ཀྱི་སྒྲུབས་འདི་མི་འཐད་པར་ཐལ། །འདི་ལ་མ་ཆང་བལྟན་བཅོས་འགལ། །ཉམས་
 དང་དེ་མིན་དེ་ཉིད་ཐལ། །ཡང་སྒྲུ་ལྟག་བཟོད་བྱུང་པར་དུ། །བྱ་བ་བྱུང་པར་མ་བྱས་སོ། །
 ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་སྒྲོན་དུག་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་མ་ཆང་བའི་སྒྲོན་དང་།
 བལྟན་བཅོས་དང་འགལ་བའི་དང་། རྣམ་རིག་མིན་པའི་གཟུགས་(༣༤བ)ཡིན་པ་ཉམས་
 པའི་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱང་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སྒྲུ་ཐལ་བའི་དང་།
 འགྲེལ་པའི་ཡང་སྒྲུ་ལྟག་པའི་དང་། དགེ་བའི་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་བྱུང་པར་དང་། ཐོགས་མེད་
 ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་བྱུང་པར་བྱེད་དགོས་པ་མ་བྱས་པའི་སྒྲོན་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་
 དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཙན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ། འདི་ལ་མ་ཆང་། ཞེས་དང་། འགྲེལ་པ་ལས། སྐད་ཅིག་མ་
 དང་པོ་རྒྱན་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལན་ནི་འདིར་སྒྲོན་མེད་པར་ཐལ།

རྟགས་དེ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་པ་སོགས་པས་གསུམ་པ་རྒྱུན་
 ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་ཏུ་རྒྱུན་མི་སྤྱོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཆོའི་
 མགོ་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་པར་མཆོ་རྒྱུན་འཛོག་པ་བཞིན་ཡིན་པས། འདིས་ཅུ་རྟགས་
 གཉིས་པ་ཡང་ལན་བཏང་བའི་ཕྱིར། ཅུ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། རྒྱུན་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་
 བས་བསྟན་བཅོས་ལས་དེ་རྫས་གྲུབ་ཏུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
 བསྟན་བཅོས་འགལ། །ཞེས་དང་། འབྲེལ་བ་ལས། རྒྱུན་ཡང་རྫས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྫས་སུ་མེད་པར་འགྱུར་བས་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་
 བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་མ་གྲུབ་ཏེ།
 སྐད་ཅིག་མ་མང་པོ་རྒྱུན་ཏུ་འཛོག་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེའི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཡང་རྒྱུན་ཏུ་
 བྱེད་དགོས་པས་རྫས་ཡོད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཡིན་པར་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རྒྱལ་སྐུམ་མ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལྟར་མ་ཤེས་ན་འཁོར་གསུམ་ཡོད་པར་སྒྲུང་བས་ཞིབ་ཆ་
 གྱིས། ཅུ་རྟགས་གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡིན་ན་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་ཀྱི་སྐྱབས་
 ཀྱི་དེས་བྱུང་པར་ཐལ། གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་ཅུ་ལས་མེད་པས་མ་གཡེང་བའི་
 མཉམ་བཞག་དང་སེམས་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་
 མ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཉམས་དང་། ཞེས་དང་། འབྲེལ་(༡༥ན)པ་ལས།
 མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་པའི་རྫས་སུ་འབྲེལ་བ་མེད་པས་དེའི་
 རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ། ཡང་སྒྲུས་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་
 ཏུ་མ་བྱེད་མ་གཡེང་བའི་དང་སེམས་བཅས་ཀྱང་སྟོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནད་སྟོན་ལས།
 ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུས་ནི་གཡེང་བ་དང་སེམས་དང་བཅས་པའི་ཡང་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བར་

མདོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། མཉམ་པར་བཞག་པའི་
 རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མ་བསྐྱས་པ་ཡང་མིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 ཅུ་རྟགས་བཞི་པ་ཤུབ་སྟེ། རྗེས་འབྲེལ་གྱི་ཞེས་པས་མ་གཡང་བ་དང་སེམས་དང་བཅས་
 པའི་རྗེས་འབྲེལ་བྱས་ན་དགེ་མི་དགོང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱང་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
 བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་མིན་དེ་ཉིད་ཐལ། ཞེས་དང་། འབྲེལ་པ་ལས།
 གལ་ཏེ་མ་གཡང་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱུན་འདི་ཡང་གཏན་ནས་མི་ཡོང་བར་ཐལ། གཡང་མ་གཡང་
 གི་སེམས་དང་སེམས་མེད་ཏུ་ཡང་འདུག་པ་ཡང་སྐྱས་བཅུན་པར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དེར་
 ཐལ་བའི་རྒྱུན་མི་ཡོང་བའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་སེམས་བཅས་ཀྱི་སྐབས་ཁོ་
 བར་འབྱུང་བར་བཤད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། གལ་ཏེ་སེམས་མ་
 གཡང་བ་འབའ་ཞིག་གི་ཡང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ། ཞེས་པ་ནས། འབྲེལ་བར་གྱུར་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཅུ་རྟགས་ལྔ་པ་ཤུབ་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། སེམས་གཡང་བ་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཀྱི་ཡང་ཡིན་པའོ། །སེམས་མེད་པའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཡང་ཞེས་པ་འདི་ལྟག་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡང་སྐྱ་གོང་མས་ཆོག་པའི་བྱིར་
 ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡང་སྐྱ་ལྟག་བཟོད། ཅེས་དང་། འབྲེལ་བར། གོང་མ་ཁོ་ནས་
 ཆོག་པའི་བྱིར། སེམས་མེད་པའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་(༥༧)ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུན་འདི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཅུ་བར་ཡང་
 སྐྱ་གཅིག་ལས་མེད་ལ་འབྲེལ་བ་ལས་ཡང་སྐྱ་སྐབས་གཉིས་ཀར་སྒྱུར་དགོས་པར་བཅུན་
 པའི་ཆེད་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱ་སྐྱས་པ་ལྟག་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐྱས་པ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མདོ་
 ལས་ནི་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱ་གཅིག་ཁོ་ན་འབྱུང་རོ། །འབྲེལ་བ་ལས་ནི་དེའི་དོན་གང་

ཟག་དེ་གཉིས་ཀ་དང་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པས་གཉིས་ཀྱང་བྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཅ་རྟགས་དུག་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་མེད་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དུས་སྟེང་གེ་པའི་རྣམ་
 རིག་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཟུང་པར་རྒྱ། ཟུང་ཟུང་པར་
 མ་བྱས་སོ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་པར། སེམས་མེད་པའི་དཔང་དུ་བྱས་ཏེ་དགེ་པའི་
 རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རྗེས་སྟེ་འགྲེལ་པ་ཟུང་པར་དུ་བྱ་དགོས་པ་ལས་ནས།
 ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་སོ། ཞེས་ཟུང་པར་དུ་བྱ་བ་ཟུང་པར་དུ་མ་བྱས་པ་གཞན་
 འདི་ཡང་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འོ་ན་སྒྲིབ་འདི་གི་ན་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེའི་ཟུང་པར་ཡིན་ཆད་ཐམས་ཅད་འདིར་བརྟེན་མི་དགོས་ཤིང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་
 འོག་རྒྱ་བཤད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། རྒྱས་པ་འདི་ཡང་གི་ན་ཞིག་
 སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཟུང་གིས་ཀྱང་།
 དེའི་མཆན་ཉིད་འཛིག་པ་ན། བྱས་པ་དང་ཡང་མི་འདྲ་བའི། སེམས་པའང་སེམས་
 མེད་པ་ལ་གང་། ལུང་བསྟན་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས། རྟེན་ཅི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་
 འདོད། རྟེན་གསུངས་པས་ཀྱང་སེམས་མེད་ལ་དགེ་པའི་ཟུང་པར་མ་སྒྱུར་པའི་ཕྱིར།
 འདི་ནི་ནང་འགལ་སྤངས་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་
 གི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་མིན་པ་ཉམས་པར་ཐལ།
 སེམས་གཡང་བ་དང་སེམས་མེད་གི་གནས་སྐབས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་རིམ་
 པ་ཞིན་ལས་ཏེ། ཉམས་དང་དེ་ཡིན་དེ་ཉིད་ཐལ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གི་
 གཟུགས་(༥༦)ཆོས་ཅན། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གཡང་
 བ་དང་སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་ལས། ཡང་
 གང་སྟེལ་གྱིས་བཤད་པ་རང་འགྲེལ་དང་མཐུན་ཀྱང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
 ཟུང་པར་ཆོགས་བཅད་གི་ཆོག་ཟིན་རྟར་ན་སྒྲིབ་ཅུང་ཟད་སྤངས་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། འདིར་

སྒྲུལ་པ། རིག་བྱེད་སོགས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་གིང་། །དགོ་དང་མི་དགོ་རྗེས་འབྲེལ་
གང་། །དགོ་སྟོང་སོགས་བྱེད་གཟུགས་ཅན་དེ། །རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་མ་གོས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཡང་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དག་གིས། །དེ་གནས་སྒྲུབས་དང་པོ་བོ་དང་
རྒྱན་གྱི་དང་རྒྱུའི་བྱེད་པར་དང་། །དེས་ཆོག་གི་བྱེད་པར་ལུ་ལྟན་དེ་མཚན་ཉིད་དང་དེས་
ཆོག་གི་སྒྲུབས་སུ་བྱེད་པར་ལུ་པ་སྟོས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། །དོན་ཡོད་དེ། །དེ་ལྟར་དུ་སྟོབ་དཔོན་
དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བརྟུན་པར་བྱ་བ་ཅམ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་སྟེ་ཕྱི་མང་པོས་སྟོས་སོ། །འདི་མི་འཐད་པར་ཐལ། །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་ཞེས་
པའི་སྒྲུ་དོན་ཡང་མ་བཤད་ཅིང་མི་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །བརྟུན་ཅེས་པའི་དོན་ཡང་ཆེས་
འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར། །རྟོགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་དགག་སྒྲུའི་
དོན་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཀག་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལས་གཞན་པ་
ཅམ་ལ་ཡང་མི་རུང་། །དེས་ན་འདྲ་བ་སྟོན་པའི་དགག་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
མེད་དགག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། །གང་སྟེལ་ལས། །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་རྣམ་
པར་རིག་པ་བཀག་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན།
ལུམ་པ་ཡང་རྣམ་པར་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། །དེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་
གཟུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། །གང་སྟེལ་ལས། །གང་ཅུང་ཟད་གཅིག་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
ལས་གཞན་པ་ཡང་མ་ཡིན་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། །རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་གྱི་གཟུགས་ལྟར་ནང་གི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཡོད་པ་གཞན་ལ་རིག་བྱེད་
དམ་གོ་བར་བྱེད་པའི་གཟུགས་(༢༥ན)མ་ཡིན་པར་དེ་དང་འདྲ་བའི་གཟུགས་དང་
བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གཞན་གཅིག་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་དགག་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ།
དཔེར་ན་བྲམ་བེ་དང་འདྲ་བའི་རྗེ་རིགས་གཅིག་ལ་འདི་བྲམ་བེ་མ་ཡིན་ཞེས་བརྟུན་པས་
བྲམ་བེ་དང་འདྲ་བར་སྟོན་པ་ལུ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། །གང་སྟེལ་ལས། །གཟུགས་དང་

བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་འདྲ་བའི་གཟུགས་གཞན་
 ཞིག་ ཅིས་པ་ནས། འདྲ་བ་ལ་དགག་ཚིག་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བྱམ་ཟེ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་
 འོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་།
 ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡང་ཞེས་
 བྱ་བ་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀ་སྒྲོས་ཤིང་། ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཞིན་ཏུ་
 བརྒྱུག་པའི་དཔེ་སྒྲུབ་བ་ཡིན་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་
 པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཞེས་པའི་དགག་སྒྲུ་མ་ཚིག་ཟུར་གྱི་གཟུགས་དང་བྱེད་
 པ་གཉིས་མི་འགོག་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཁོ་ན་འགོག་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་གཟུགས་དང་
 བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ཡིན་ཀྱང་
 བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་མིག་ལྟ་བུ་དང་། བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱང་གཟུགས་མ་ཡིན་པའི་སེམས་པ་
 ལྟ་བུ་དང་། གཟུགས་དང་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་གཟུགས་ལྟ་བུ་
 དང་གསུམ་བཅད་ནས་གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གཞན་ལ་རྣམ་པར་རིག་པར་
 མི་བྱེད་པ་གཅིག་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་
 རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཞིན་ཏུ་གཞན་དག་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་བྱེད་
 པ་མ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
 གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་ཞེས་བསའི་གསུམ་གཅིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་
 སྟེལ་ལས། གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་གཟུགས་སྒྲོས་པ་
 ནི་སེམས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེད་པ་སྒྲོས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་
 ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་(༡༥)དང་། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་
 གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀ་སྒྲོས་ཤིང་། ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལྟ་བུའི་གཟུགས་

དང་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་བཀག་ནས་དེ་དང་འདྲ་བའི་གཞུགས་དང་བྱེད་པ་གཞན་གཅིག་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་བྱིར་རྟེ། གང་སྤྱེལ་ལས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་འདྲ་བའི་གཞུགས་གཞན་ཞིག་རང་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་སྟེ་འདྲ་བ་ལ་དགག་ཆོག་བཟོད་པའི་བྱིར་བྱམ་ཟེམ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་གོང་གི་དྲགས་གཉིས་པ་བཟོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡང་ཆེས་འབྲུལ་བར་ཐལ། འདིའི་བཟོད་མཁན་ནི་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལ་གཏན་ནས་མི་རུང་བའི་བྱིར་དེར་ཐལ། འདིའི་བཟོད་ཅེས་པ་དབྱིག་གཉེན་རང་གི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཟོད་པའམ་བཤད་ཅེས་པའམ། མདོ་ལས་ཀྱང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་བཟོད་པའམ་གསུངས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་དྲགས་ཟུར་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བཟོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཆོག་ཡིན་པར་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་བྱུང་སྟེ། ཆོག་དེའི་རྣམ་པཅད་གྱིས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་གཞུགས་ཡིན་ཞེས་པ་དེ་རང་གི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཆོག་ཡིན་གྱི་སྟོན་པའི་གསུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་བྱིར་རྟེ། གང་སྤྱེལ་ལས། སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཆོག་ཡིན་པར་སྟོན་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོན་པའི་གསུང་མ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དྲགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། མདོ་ལས་བརྟན་ཡོད་ཐོགས་བཅས་དང་བརྟན་མེད་ཐོགས་བཅས་དང་བརྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུགས་གསུམ་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་དེ་གསུངས་ཀྱང་གཞུགས་མ་ཡིན་སྟམ་དུ་དགོངས་པའི་བྱིར་རྟེ། བཞི་པར། རྣམ་གསུམ་དྲི་མེད་གཞུགས་གསུངས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། གང་སྤྱེལ་ལས། ཡང་ན་བཟོད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་གང་ལས་གེ་ན་མདོ་ལས་རྟེ། ཞེས་(༡༥བ)གསུངས་པའི་བྱིར་།

གསུམ་པ་ནི། ཡང་བོད་ཀྱི་དྲི་ཀ་ཆེན་མཐའ་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་རྣམ་པར་བྱེད་པ་

དག་གིས་ཀྱང་། ཅུ་བར་། གཡེང་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་། །ཞེས་པའི་ཚིག་སོར་བཞག་
གི་རྒྱུ་དང་རྒྱལ་སྐུ་མ་ལྟར་ན་ཅུ་བར་སེམས་མེད་ཅེས་པའི་སྟོན་དུ་ཡང་སྒྲུ་མེད་པའི་ལན་
མཛོད་པ་ནང་འགལ་བར་ཐལ། བྱོད་གིས་ཀྱང་ཅུ་བར་གཡེང་དང་། ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་
ལམ་གསུམ། བྱུ་མེ། འདི་འི་དང་ཞེས་བཤད་ཡང་དང་ཀྱང་དང་འང་སྒྲུ་འི་དོན་ཡིན་
ཅིང་སྐད་དོད་ཅམ་བྱང་བ་མང་པའི་བྱིར་ཏེ། འདུས་བཟང་གིས་བརྩོད་ཚུལ། རྒྱལ་སྐུ་
མ་ལས་ཀྱང་། གོང་མ་ཁོན་སེམས་མེད་པའི་བྱིར་། སེམས་མེད་པའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུ་དོན་མེད་
བར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་གཡེང་པའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་འདིས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། དེས་
ན་རྒྱལ་སྐུ་མ་ལྟར་ན་ཅུ་བར་གཡེང་བ་སེམས་མེད་པའི་ཡང་ཞེས་བཤད་ཡང་མ་ཡང་ན་ཅུ་
བར་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་པའི་ཞེས་བྱང་བ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་གི་འགྲེལ་པར། ཁ་ཅིག་
སེམས་གཡེང་བ་ཞེས་འདོན་པས། དེ་ལྟར་ན་ཅུ་བར་གཡེང་བ་སེམས་མེད་པའི་ཡང་ཞེས་
སྒྲུ་རིགས་པ་གང་ཞིག་ །ཡང་འགྲེལ་པར། ཁ་ཅིག་གཡེང་བ་དང་ཞེས་འཆད་པས་དེ་
ལྟར་ན་ཅུ་བར་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་པའི་ཞེས་སྒྲུ་བ་གཉིས་འགྲེལ་བཤད་གིས་
བཤད་པའི་བྱིར་། དང་པོ་བྱུ་མེ། དེའི་ཆེ་འདི་ལ་སེམས་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་པ་
ཡོད་པའམ། ལྟན་པས་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་ཅེས་སེམས་གི་སྒྲུ་ལྟ་མ་བལྟས་ནས་
བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐུ་མ་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་འགྲེལ་བ་སེམས་གཡེང་བ་ཞེས་བྱ་
བར་འདོན་ཏེ། འདོན་པ་འདི་ལ་ནི་མདོའི་ཚིག་འདི་ལྟར་རྣམ་པར་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །འདི་
ལ་སེམས་གཡེང་བའམ་མེད་པ་ཡོད་པས་ན། ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུ་གཅིག་
མི་མདོན་བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། འདིས་ནི་དེང་སང་གི་རང་
འགྲེལ་གི་འགྱུར་ལྟར་བཤད་སྒྲུང་ངོ། །ཅུ་རྟགས་གཉིས་པ་བྱུ་མེ། དེ་ལྟར་ན་གཡེང་
བ་ནི་གང་ཟག་ལ་བྱས་ནས་གང་གཡེང་ན་སེམས་གཡེང་ཞེས་བཤད་དགོས་པ་གང་ཞིག་
དེའི་ཆེ་བར་གི་དང་སྒྲུ་(༡༥)བལྟས་ཏེ་འབྲུ་མང་གི་ཚིག་སྒྲུ་དེ་ཡིན་ཞེས་བཤད་དགོས་

པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་ལྷན་མ་ལས། གཡེང་བའི་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཟག་སྟེ།
སེམས་གཡེང་བའི་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་སྟེ། འདིའི་
གཡེང་ཞེས་པ་དང་སེམས་མེད་དང་། ཡང་རྒྱ་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་གང་ཟག་གསུམ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྒྱལ་ལྷན་མ་ལས། ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱས་ནི་མ་གཡེང་བ་དང་སེམས་དང་
བཅས་པའི་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མངོན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཟག་འདི་དག་ལ་མ་
གཏོགས་པ་གསུམ་ཀའི་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རྒྱབ་སྟེ། ཡང་རྒྱས་གཡེང་བ་སེམས་བཅས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་སེམས་མེད་ཀྱི་གང་ཟག་འདི་
དག་ལ་མ་གཏོགས་མ་གཡེང་སེམས་བཅས་ཀྱི་གང་ཟག་མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
ཡང་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་ལྷན་མ་ལས། ཁ་
ཅིག་འདི་རྒྱད་དུ་གཡེང་བ་དང་ཞེས་བྱ་བར་འདོན་རྟེ། འདོན་པ་འདི་ལ་ཚིག་ཁྱི་མ་
གཉིས་འབྱུ་མང་པོ་བར་བྱས་ལ་མཇུག་དུ་འདི་རྒྱད་ཅེས་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་པ་
ནི་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་པའོ། ཞེས་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོའི་ཚིག་སྦྱར་ཚུལ་དེ་ལྟར་མང་ལ་དཀར་སར་མང་ད་
ཀྱང་ཁྱེད་རྣམས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཡང་མེད་པར་རྒྱལ་དབང་གོང་མའི་གསུང་བཞིན་དུ་སྦྲ་སར་
རྒྱས་པར་བཤད་པའི་འགྲེལ་བཤད་དཀར་འགྲེལ་མཁན་དང་རྒྱས་བཤད་མཁན་མང་པོ་
བྱུང་སྐྱང་མོད་ཚིག་སྦྱད་སོགས་ཡང་ཡང་བཤད་ཀྱང་སྦྱ་མི་ཤེས་ན་མི་གོ་བས་མ་བཤད་
ཅིང་། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀས་འདོད་ཀྱང་འདི་ལས་རྒྱས་པ་མི་སྦྱང་
བས་སྐབས་འདིར་མིང་དོན་ལོགས་པར་བཤད་ཡོད་པས་སྒོ་དམན་རྣམས་ཀྱིས་མིག་
ལྟར་གཅེས་པར་གྱིས་ཤིག །

རྒྱས་པ། རྣམ་པར་རིག་མིན་གནས་ཚུལ་འདོད་སྦྱོག་གཞུགས། ལུ་ཆེན་སོ་
སོའི་གཞུང་ལུགས་དངས་ཤེས་ངོར། ལུ་སྐྱུ་ཕྱག་ཤར་བའི་དོན་དོང་སྦྱོག་གི་ཆའི། །

དངོས་བདག་སྤྱོད་ཆོ་ཉ་ལུ་མཐུང་སྤྱོད་ས། །ཚུལ་འདི་དེ་གྲུ་ཐིང་ས་ལ། (༢༩བ) ལྷག་སྤྱོད་
མཐུང་བཞི་ལྟེ། །མཐུང་དབང་དོན་མཐུན་གྱི་གྲོས་ཡོལ་གོ་སྤ། །ཆོས་མཛོད་ཆོག་དོན་
རིན་ཆེན་འཕྱར་སྤྱོད་ས་པས། །དུས་གསུམ་ཡིད་ཅན་ཀུན་གྱི་རེ་བ་སྤྱོད་ས། །ཞེས་པ་བར་
སྤྱོད་ས་གྱི་ཆོག་སྤྱོད་སྤྱོད་པའོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་དང་རང་ལྷག་སྤྱོད་ཀྱི་བཤད་ན། མཛོད་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ།
ཁྱད་པར་ལྟ་བཤད་པ། སྤྱོད་བྱེད། ཁྱད་ཆོས་གཞན་བཤད་པ་ལྟ་ལས། དང་པོ་ནི།
རང་ཀུན་ནས་སྤྱོད་པའི་སེམས་གཞན་གྱིས་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན། རང་གི་སྤྱོད་
འཕྱག་པ་གཞུགས་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་ཁྱད་པར་བཞི་ལྟན་གྱི་ཆོས་གྱི་སྤྱོད་མཛོད་པའི་
གཞུགས་དང་བྱེད་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའོ། རང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་
ཡིན་པའི་མཛོད་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་བཤད་པའི་ལུང་རིག་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཅིང་གོ་བོ་བཤད་པའི་བཅས་
པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཁྱད་པར་བཞི་ལྟན་གྱི་ཆོས་གྱི་སྤྱོད་མཛོད་པའི་གཞུགས་དང་བྱེད་པའི་
གཞི་མཐུན་དེ། དེའི་མཛོད་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆོས་གྱི་སྤྱོད་མཛོད་པའི་གཞུགས་ལ་དེའི་ཀུན་
བདག་སྤྱོད་པའི་གཞུགས་དང་། སྤྱོད་པ་བདག་སྤྱོད་པའི་གཞུགས་གཉིས་ཡོད་པས།
དང་པོ་ནི། མི་སྤྱོད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ལུལ་གྱིས་གཞི་རྣམས་ཁྱད་པར་སྤྱོད་པ་ལྟ་
བྱེད་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་རིག་མིན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་
ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྣམས་ལྟུང་ལྟུང་པར་འཕྱར་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། སྤྱོད་པའི་དེ། སྤྱོད་མིན་གྱི་དེ། བར་
མའི་དེ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་པ་ལས། རྣམ་རིག་མིན་རྣམ་གསུམ་ཞེས་
བྱ། སྤྱོད་དང་སྤྱོད་པ་མིན་དང་གཞན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་ལྟ་དང་ལྟན་ཏེ། གནས་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་དང་། རོ་
བོའི་དང་། རྣམ་གྱི་དང་། རྣམ་ཉིད་དང་། དེས་ཆོག་གི་ཁྱད་པར་རྣམས་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཡེང་བ་དང་གཉིད་དང་བརྒྱལ་བ་སེམས་བཅས་
 ཡིན་པར་བཤད་པས་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་གཡེང་བའི་དུས་སུ་མ་ཟད་འདུ་གཤིས་མེད་པ་
 དང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་སེམས་མེད་(༡༥ན)གཉིས་ཀྱི་དུས་དང་ཡང་སྐྱུ་
 བཤད་པའི་མ་གཡེང་སེམས་བཅས་མཉམ་བཞག་གི་དུས་སུ་ཡང་གང་ཟག་དེ་ལ་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཡེང་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་། །ཞེས་བྱུང་། ཟུང་པར་དང་པོས་
 དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡིན་པ་གཅོད་དེ། སེམས་དེ་དག་ལ་དེ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ།
 གང་སྟེལ་ལས། གཡེང་དང་སེམས་མེད་པའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་
 བྱེད་ལས་ཟུང་པར་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་སེམས་མེད་པ་དང་གཞན་
 ཀྱི་སེམས་དང་ལྟན་པ་ལ་མི་འབྱུང་སྟེ་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
 བ་ཟུང་པར་དང་པོས་སྟོམས་འཇུག་དེ་ཡིན་པ་གཅོད་ཟེར་བ་གིན་ཏུ་འབྱུལ་ལོ། ཟུང་
 པར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུང་པར་
 གཉིས་པས་ལུང་མ་བརྟན་དང་མིག་སྟོགས་དེ་ཡིན་པ་གཅོད་དེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། དགོ་
 བ་དང་མི་དགོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དག་ཁོ་ནའོ་ཞེས་དེས་པར་བཟུང་
 སྟེ་ལུང་དུ་མ་བརྟན་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །འདིས་ནི་མིག་ལ་སྟོགས་པ་ཡང་
 བསལ་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཐོབ་པ་བཅད་ཟེར་བ་
 དངོས་འགལ་དང་ལུང་རིགས་དང་ཡང་འགལ་དེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ཐོབ་པའི་རྒྱུན་
 ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེའི་ཐོབ་པ་ཡང་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་པ་
 ལ་རྒྱུན་ཆགས་པ་ཡིན་ལ། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པས་དེ་ལས་ཟུང་པར་
 དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུང་པར་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་རྒྱུན་
 རྣམས་གང་རུང་དང་བཅས་པའི་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སོ་ཐར་སྟོམས་པ་རྒྱད་
 ཅིག་མ་དང་པོ་ལྟ་བུ་ཡང་རྒྱད་ཅིག་ཕྱི་མའི་རྒྱུན་སྟེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུང་སྟེ། འདི་ལ་

ཀུན་ཡོད་པའམ་ཀུན་མཁོག་ཡོད་པ་ཞེས་བཤད་གྱི་སྐུ་མ་དེའི་ཀུན་ལ་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། འདི་ལ་ཀུན་འབྱུང་པའམ་མཁོག་ཡོད་པས། དེ་ཉིད་ཀུན་གྱི་
 ཆོས་སུ་བསྟན་གྱི་དེའི་ཀུན་ནི་མ་ཡིན་(༡༥)ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
 པར་གསུམ་པ་འདིས་ལུས་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་སོགས་དེ་ཡིན་པ་གཅོད་དེ། དེ་དག་
 ལ་ཀུན་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་། ཀུན་མཁོག་ཏུ་གྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྒྲེལ་ལས།
 རྗེས་འབྲེལ་གང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལས་བྱུང་པར་ཏུ་བྱེད་པའོ། །
 ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། རྗེས་འབྲེལ་གང་ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་གང་ཞིག་རྟག་
 ཏུ་ཀུན་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པར་བཞི་པ་
 གྲུབ་སྟེ། རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིའི་ཅི་རིགས་གྱི་སྒྲིབ་རྟོན་གནས་
 རྟོན་འཕེལ་བའི་རྒྱ་བྱས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པར་བཞི་པ་འདིས་དགོ་མི་དགོའི་ཐོབ་པའི་
 ཀུན་དེ་ཡིན་པ་གཅོད་དེ། རང་འབྲེལ་ལས། ཐོབ་པའི་རྒྱན་ཡང་འདི་ལྟ་སུ་ཡོད་པས་
 བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱར་བྱས་པ་ཞེས་བཟོད་དོ། །ཞེས་དང་། གང་
 སྒྲེལ་ལས། འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐོབ་པའི་རྒྱན་ལས་བྱུང་པར་ཏུ་
 བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འདིའི་རྒྱའི་དོན་ཇི་ལྟ་སུ་ཞེན་དེ་ལ་
 བན་འདོགས་པའི་འབྱུང་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དེའི་སྒྲིབ་རྟོན་གནས་རྟོན་འཕེལ་བའི་རྒྱ་
 ལྟ་བྱེད་དེ། སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་ཡང་བྱེད་རྟོན་པའི་རྒྱ་ཡང་བྱེད་གནས་པའི་རྒྱ་ཡང་བྱེད་རྟོན་པའི་རྒྱ་
 ཡང་བྱེད། འཕེལ་བའི་རྒྱ་ཡང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འབྲས་འབྱུང་འགྱུར་
 གྱི་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བགྲུབ་སྟེ། རང་འབྲས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རྟོན་པའི་རྒྱ་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མཁར་གཞིང་ལ་རྒྱ་བྱག་བཞིན་ནོ། །རྒྱ་རྟགས་འདི་འདྲ་
 བཤད་པས་རྣམ་འབྲེལ་ལ་ལྟོས། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འབྲས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གཞི་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རི་མོའི་ཅིགས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྒྱན་མི་

འཆད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། དཔེར་ན་མར་མེའི་འོད་དང་མར་མེ་ལྟ་བུ། ལྟ་བུ་གྲུབ་སྟེ།
 བྱེད་སྒྲིམ་པས་བྱེད་ལ་བརྟེན་པའི་འབྱུང་འབྱུར་ཡང་འཁེལ་བའི་ཕྱིར་དེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས།
 སྒྲིང་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱའི་ངོ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྒྲིང་དང་རྟེན་དང་
 གནས་(༤༠ན) པ་དང་། རྟེན་པ་དང་ནི་འཁེལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་དེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་བཤད་པས་སྟོམས་འདུག་གི་སྟེས་པ་དང་ལྟན་མིན་དེ་ཡིན་པ་
 གཅོད་པར་གྱིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །བྱེད་པར་ལྟ་བ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
 མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་
 བཞིན་ཡིན་ཡང་རང་གི་ཀུན་སྒྲོང་གི་སེམས་གཞན་ལ་རིག་པར་བྱེད་པའི་རིག་བྱེད་ཡིན་
 པ་བཀག་ནས་དེ་དང་འདྲ་བ་གཞན་སྟོན་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། དེ་ནི་རྣམ་
 རིག་བྱེད་མིན་བརྗོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྗོད་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་
 དེ། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་དེ་གཟུགས་ཡིན་པར་རང་གིས་མི་འདོད་པ་སྟོན་པ་དང་། རྣམ་
 རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མདོ་ལས་ཀྱང་བཤད་པར་སྟོན་ཆེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དེ། བྱོགས་སྒྲུང་གི་གནད་སྟོན་ལས། བརྗོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་
 པར་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

ཞར་བྱུང་འབྱུང་བཞིའི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ནི། འབྱུང་བའི་དབྱེ་བ། བྱེད་ལས། རོ་བོ། འཕྲོས་པའི་
 དོགས་གཅོད་བཞི། དང་པོ་ནི། འབྱུང་བ་དག་ནི་སྐམས་སྐྱེད་དང་། རྒྱུ་དང་མེ་དང་རྒྱུ་
 ཁམས་རྣམས། ཞེས་བྱུང་། འབྱུང་བ་ཆོས་ཅན། དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུ་
 བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞི་ཆོས་ཅན། འབྱུང་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།

གཞུགས་སྒྲུབ་མཆོག་ལ་འགྲུབ་པ་ལ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་འབྱུང་བ་སྐྱེད་པ་འབྱུང་བ་དང་། དེས་
 བོ་འབྱུང་བ་མཆོད་པར་བྱས་པ་སྐྱེད་པ་ཞེས་བཞུགས་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་ལྷན་མ་
 ལས། འབྱུང་བ་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་འབྱུང་བ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གང་གྲེལ་ལས།
 འབྱུང་བ་ཉིད་ནི་གཞུགས་རྣམ་པ་སྒྲུབ་མཆོག་པར་འགྲུབ་པ་ལ། དེ་དང་དེ་དག་གི་
 རྣམ་པར་འབྱུང་བ་སྐྱེད་པ་དག་གོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཆོན་པོ་ཞེས་བཞུགས་
 པའི་རྒྱུ་མཆོན་ཡོད་དེ། རྒྱུ་པས་རྒྱུ་ཆོན་པས་གཏོས་པ་ཆོ། གནས་པ་ཐ་གྲུ་ཆོན་པས་
 དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་ལྷན་མ་ལས། འབྱུང་བ་ཆོན་པོ་དེ་རྣམས་ཆོན་(༤༠བ)
 བོར་གནས་ཤིང་ཆོན་པོར་བཞོན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་འཆད་པར།
 འཛིན་པ་ལ་སོགས་ལས་སྒྲུབ། ཅེས་བྱུང་། དེ་བཞི་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། སས་
 འཛིན་པ་དང་། རྒྱུ་སྐྱེད་པ་དང་། མེས་སྐྱེན་པ་དང་། རྒྱུ་གིས་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་དེ་དག་
 རང་རང་ལས་གྲུབ་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་གཤེར་ཏྲོ་ཉིད་གཡོ་བ་རྣམས། ཞེས་བྱུང་། སའི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ།
 རྒྱ་བའི་འབྱུང་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་བ་ནི་སའི་ཁམས་སོ། །
 ཞེས་བྱུང་། རོ་བོ་བྱེད་ལས་ཆོད་པའི་མཆོན་ཉིད་འཛིན་པ་སྐྱེད་པ་འབྱུང་བ་
 དེ་སའི་མཆོན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་ལ་འང་གཉིས་གཉིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱའི་
 མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ། གཤེར་བའི་འབྱུང་བ་འམ་རྒྱ་ཆོད་གཤེར་བའི་འབྱུང་བ་དེ་དེ་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཤེར་བ་ནི་རྒྱའི་ཁམས་སོ། །ཞེས་གསུངས། མའི་
 མཆོན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཏྲོ་བའི་འབྱུང་བ་འམ་ཆོད་ལྷག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་
 འགྲེལ་ལས་ཏྲོ་བ་ནི་མའི་ཁམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱུ་གི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་
 དེ། གཡོ་བ་འམ་ཡང་ཆོད་གཡོ་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཡོ་བ་ནི་
 རྒྱུ་གི་ཁམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་དག་ལ་ཁམས་ཞེས་བཞུགས་པའི་རྒྱ་

མཚན་ཡོད་དེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པ་སྒྲུབ་པ་ཁམས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཕྱིངས་
མདོ་ལས། རྒྱ་ཉ་ཉ་འཛིན་པ་ལའོ་ཞེས་པའི་འཛིན་པའི་ཕྱིངས། རྒྱ་ཉ་ཉ་བཞག་ རྒྱ་རྩེས་
སུ་འབྲེལ་བ་ལས། དེའི་ཆར་བ་ལ་ཉི་མ་ཀའོ་ཞེས་པས་རྒྱ་ཕྱིས། ཞིན་དང་ཉ་དང་ཡ་རྩ་
སོགས་ལ་གཉིས་ཀའོ་ཞེས་པས་ཉ་ཡང་ཕྱིས། རྒྱ་ལས་སི་ཏ་ནི་ག་མི་མ་སི་ས་ཅི་ཡ་བི་
རྒྱ་ཉ་ཀྱི་གྲི་རྒྱུ་ལས་ཉུན་འོ་ཞེས་པས། ཉུན་རྒྱུ་ཕྱིན་རྩེས་འབྲེལ་ཕྱིས་པས་རྒྱ་ཉ་ཞེས་
བ་ཁམས་དང་རོ་དང་སེམས་ཅན་དང་དཔྱིངས་སོགས་དུ་མ་ལ་འཇུག། རྒྱ་ཉ་ཉ་འཛིན་
བ་ལ། ས་ཅ་སོགས་རྒྱམས་ལས་ཨ་ཅའོ་ཞེས་པས་ཨ་ཅའི་རྒྱུ་ཕྱིན་རྩེ་ལྟ་ར་བྱས། ཅ་
དཔྱིངས་དོན་ཕྱིས་འཆོམས་སྒྱུར་བས། རྒྱ་ར་ཞེས་པ་འཛིན་པ་དང་(༤)ན)འཆང་བ་སོགས་
ལ་འཇུག་ཅིང་། སྒྱུ་ལྷགས་དང་བཤད་ལྷགས་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ།

བཞི་བའི། འཛིན་ཉེན་གྱི་ནི་ཐ་སྟོན་དུ། །ཞེས་སོགས་ཆོག་ས་བཅད་གཅིག་ལྟར།
གེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སའི་ཁམས་དང་སོགས་པས་སའི་ཁ་དོག་སོགས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡོད་
དེ། འཛིན་ཉེན་ན་ས་ཁ་དོག་སེར་པོ་དཔྱིབས་གྲུ་བཞི་ལ་ས་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་
མེ་ཡང་ཁ་དོག་དམར་པོ་དཔྱིབས་གྲུ་གསུམ་དང་། ལུ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དཔྱིབས་རྒྱུ་
པོ་དང་། རླང་ཡང་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་དཔྱིབས་རྒྱ་གམ་ལ་འཛོག་པས་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ལ་
ས་རྒྱ་མེ་རླང་གི་ཆོག་ས་བཞི་པོ་ལ་ས་སོགས་ཀྱི་ཁམས་ཉིད་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལས་ལྟར་སྟེ་ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་དུ་འཛོག་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེ་ལས་ལྟར་སྟེ་ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་དུ་འཛོག་པ་ལ། དབང་དོན་དེ་དག་
ཁོ་ན་ལ། །སྟེ་མཆེད་དང་ནི་ཁམས་བཅུར་འདོད། །ཅེས་ལྟར། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་།
མཐའ་དཔྱད་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དབང་པོ་ལྟ་དང་དེའི་དོན་ལྟ་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་སྟེ་

མཆེད་བཅུར་འཛོགསྟེ། མིག་གི་སྟེ་མཆེད་དང་དེའི་དོན་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དང་ནས་ལུས་
 ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དང་དེའི་དོན་རྟེ་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དུ་འཛོགས་པའི་པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཁོན་
 ཁམས་བཅུར་འཛོགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། མིག་གི་ཁམས་དང་དེའི་གཟུང་དོན་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
 བས་ལུས་ཀྱི་ཁམས་དང་དེའི་གཟུང་དོན་རྟེ་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འདིའི་མཐའ་དབྱུང་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁམས་ཀྱི་དོན་རང་འགྲེལ་ལས་
 དེ་ལ་འབྱུང་གནས་དག་ནི་རིགས་ཞེས་བྱ་ན་ཞེས་སོགས་ལྟར་འབྱུང་གནས་དང་ས་བོན་
 ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་མིག་གི་ཁམས་དང་མིག་དོན་གཅིག་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་
 དབང་ལྟག་མ་དགུ་ལའང་འཛོགས་ཟེར་ན། འོ་ན། དག་བཅོམ་པའི་མིག་ཐ་མ་ཆོས་ཅན།
 མིག་གི་ཁམས་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། འདོད་ན་རང་
 གི་སྒྲིབ་ཅིག་ཕྱི་མའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩོད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་དོན་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་སྟེ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། མིག་ཡིན་ལ་མིག་གི་ཁམས་མ་
 ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དག་(༤༡བ)བཅོམ་པ་ཐ་མའི་མིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་གི་ཁམས་དང་སྒྲོང་དང་
 མངལ་གྱི་མིག་དབང་མ་དོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་གི་ཁམས་རྣམས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། མིག་
 ཡིན་པར་ཐལ། མིག་གི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་
 གི་ཁམས་ཡིན་ལ། མིག་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྒྱད་པ་ལས།
 གཟུགས་ནི་སེམས་ལས་སྟེ་བར་འབྱུར། ཞེས་དང་། ཀུན་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། མིག་གི་
 ཁམས་ཡིན་ལ་མིག་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྒྲོང་འི་ནང་ན་འདུག་པ་དང་། ལུར་ལུར་
 བོར་གྱུར་པ་དང་། མེར་མེར་བོར་གྱུར་པ་དང་། བར་ནར་བོར་གྱུར་པ་དང་། མའི་
 མངལ་ན་གནས་པའི་མིག་མ་དོད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། མིག་དང་མིག་གི་ཁམས་ཡིན་མིན་ཅི་རིགས་སུ་བཞིན་ཅི་བ་ལྟར་དབང་

པོ་ལྟག་མ་ལྟ་ལའང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྒྱས་ལས། མིག་དང་མིག་གི་ཁམས་ནི་
 ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ན་བ་དང་སྟ་དང་ལྟ་དང་ལྟས་དང་ལྟས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། རིགས་བཙུག་ཡོད་པ་སྟེ་ས་བོན་བཙུག་
 ཡོད་པ་ལ་ཁམས་བཙུག་ཞེས་བྱ། ཞེས་པ་ལྟར་སྟེར་མཛོད་ལྟགས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་
 བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་དེས་འབྲུལ་ནས་ཁ་ཅིག་གིས་མིག་སྟགས་ཀྱི་ས་བོན་ནམ་ཁམས་
 ཅམ་ལ་ཁམས་བཙུག་སྐབས་ཀྱི་ཁམས་དོན་དུ་མཛོད་ལྟགས་ལ་ཡང་འཛིན་ཟེར་ན།
 དེ་གིན་རྟེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁམས་བཙུག་ཀྱི་ཁམས་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 འཛིན་པའི་སྟོན་ས་འཛིན། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བཙུག་ནི་དེ་དང་དེའི་རིགས་
 སམ་འབྲུང་གནས་སྟོན་ས་འཛིན་ཀྱང་ས་བོན་ཀྱི་སྟོན་ས་མི་འཛིན། སྐབས་འདིའི་ཁམས་
 དོན་དེ་ཡང་ཡིན་ཁམས་ཀྱང་ཡིན་པ་གཅིག་དེའི་ཁམས་སུ་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཏྲགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་།
 རྒྱར་བྱས་པའི་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཁམས་དག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་གྲུབ་སྟེ། ཐ་མའི་མིག་སྟགས་(༤༡ན)དེ་དག་གིས་ཀྱང་རང་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་
 སེམས་ཕྱང་གི་རྒྱ་དུག་གང་རུང་བྱེད་པས་དེ་དག་གི་འབྲུང་གནས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་དེར་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མིག་ལ་སྟགས་པ་
 འདི་དག་གང་གི་འབྲུང་གནས་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། འདུས་མ་བྱས་ཁམས་མ་ཡིན་
 པར་འགྱུར་རོ་ཞེན་སྟགས་དང་དེའི་འགྲེལ་བཤད་གང་སྟེལ་ལས། འོན་སེམས་དང་སེམས་
 ལས་ཕྱང་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་བདག་པོའི་རྟེན་རྒྱུར་པའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་
 ཀྱང་འབྲུང་གནས་ཉིད་དུ་གྲུབ་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས་
 ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐབས་འདིར་མིག་ཉིད་ཁམས་ཡིན་པ་སྐབས་འདིའི་མིག་གི་

ཁམས་ཀྱི་དོན་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ས་ནིང་ཁམས་ཡིན་པ་དེ་སྐབས་འདྲིའི་ས་
ཁམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པ་ལྟར་ཁམས་ལྷག་མ་ལའང་རིགས་འདྲའི་ཕྱིར་དེ། གང་གྲེལ་ལས།
ས་ནིང་ཁམས་ཡིན་པ་ནི་སའི་ཁམས་དེ། ལྷག་མ་དག་ལ་ཡང་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག མིག་ཐོབ་ན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཐོབ་པས་ཁུབ་པ་དང་། མིག་གི་
རྣམ་ཤེས་ཐོབ་ན་མིག་ཀྱང་ཐོབ་པས་ཁུབ་པར་ཐལ། མིག་མེད་པར་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཐོབ་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་རྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ། ཅུ་པར་འདོད་ན།
དམ་བཅའ་དང་པོ་ལ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་མེར་མེར་སྟགས་ཀྱི་མིག་སྟགས་རིམ་གྱིས་ཐོབ་
པ་དང་མིག་མེད་པའི་འདོད་པའི་མི་འཆི་བ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁུབ་
པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མིག་གི་ཁམས་གསར་དུ་ཐོབ་དགོས་ལ་མིག་ཤེས་དགོ་མི་
དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་འདས་མ་འོངས་དང་བར་དོའི་དུས་ནས་ཐོབ་ཅིང་ལྟན་བཞིན་
པ་ཡིན་པས་གསར་ཐོབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མིག་གི་ཁམས་དང་ཡིན་ལ།
མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་
རིམ་གྱིས་མིག་གི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་དང་། ཞེས་སྟགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་(༤༡)དང་།
རྒྱལ་སྐུ་མ་ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་མི་ལྟན་པར་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་
དེ། འདི་ལྟར་འདི་ནི་སྤར་སྤྱིད་པ་བར་མར་ནིང་མཆོམས་སྦྱར་བའི་ཆོ་ན་དགོ་པ་དང་
ཉོན་མོངས་ཅན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དེ་དང་ལྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར་སྦྱེས་ལ་
མིག་གི་རྣམ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་བ་དང་གསུམ་པ་བ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟེ། ཁུབ་པ་ཁས། དེའི་མིག་སྤར་ནས་ལྟན་པས་
གསར་དུ་མ་ཐོབ་ལ་རྣམ་ཤེས་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།

དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲུག་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དྲི། རང་འགྲེལ་ལས། མིག་གི་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་ཡིན་ལ་མིག་གི་ཁམས་དང་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མཛོད་ལས། མིག་དང་ནི། རྣམ་ཤེས་ཁམས་དག་སོ་སོ་དང་། །
ལྟ་བུ་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཐོབ་པ་ཡོད། ཅིས་གསུངས་པས་སྤྱི་བཞིན་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་དྲེ། སོ་སོ་ཞེས་པས་མིག་ཐོབ་ལ་མིག་ཤེས་
མ་ཐོབ་པ་དང་དེ་ལས་བསྒྲིག་པའི་མུ་དང་གཉིས་བསྟན། ལྟ་བུ་ཅིག་ཅེས་པས་གཟུགས་
མེད་ནས་འཕྲོས་ནས་འདྲོད་ཁམས་དང་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྒྲུབ་པའི་བར་དོའི་སྒྲུབས་
ནས་མིག་དང་མིག་ཤེས་གཉིས་གཅིག་ཆར་ཐོབ་པར་བཤད་ནས་ཤུགས་ལ་གཉིས་ཀ་
གང་ཡང་མ་ཐོབ་པ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། སོ་སོར་ཐོབ་ཅེས་བྱ་བ་འདིས་
ནི་མུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དག་བསྟན་དོ། ལྟ་བུ་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་མུ་
གསུམ་པ་བསྟན་དོ། བཞི་པ་ནི་བཤད་པར་མ་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བར་
རྟོགས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོན་ཏེ། འདི་ཐོབ་
ཚུལ་ཁོན་ཏེ་སྒྲུབ་པར་ཐལ། བཤད་ཐིག་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱུའ། འདྲོད་མི་རུས་དྲེ། ཆོག་
བསྐྱར་ན་མིག་དང་གཟུགས་གཉིས་དང་མིག་ཤེས་དང་གཟུགས་གཉིས་དང་སོགས་
ལའང་སྒྲུབ་ལ་(༤༡ན)མིག་དང་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ཚུལ་སྤྱི་བཞིན་འདྲོད་པའི་ཕྱིར་དྲི།
རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། གང་མིག་གི་ཁམས་དང་ལྟན་པ་དེ། ཞེས་པ་ནས། སོ་སོ་དང་ལྟན་
ཅིག་ཏུ་ཡང་འཐོབ་པ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་འདི་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པ་ནི་དང་ཡང་སྒྲུབ་
བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁེའི་ག མིག་དང་མིག་ཤེས་ཐོབ་ཚུལ་མི་མཉམ་ཡང་དེ་དག་ལྟན་ཚུལ་དེ་ལྟར་
ཡིན་ཞེ་ན། རང་འགྲེལ་ལས། གང་མིག་གི་ཁམས་དང་ལྟན་པ་དེ་མིག་གི་རྣམ་པར་

ཤེས་པའི་ཁམས་དང་ཡང་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན་ལྟ་བུ་པའི་སྒྲེ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ལྡན་ཚུལ་བྱོད་ལྟར་དེའི་བྱིར། གཞན་ཡང་བསམ་གཏུན་གསུམ་པར་སྒྲིམ་པའི་མིག་གི་
རྣམ་ཤེས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་གསུམ་པའི་ལྷ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། གསུམ་པའི་མིག་དང་ལྡན་ཡང་དེའི་མིག་ཤེས་དང་མི་ལྡན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
གསུམ་པའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་མིག་ཤེས་མེད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། འདོད་པའི་མིའི་གང་
ཟག་མིག་ཉམས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མིག་ཤེས་དང་
ལྡན་ལ་མིག་དང་མི་ལྡན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཉིས་པ་ནི་འདོད་པའི་
ཁམས་ན་མིག་མ་ཐོབ་པ་དང་ཉམས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །

སྒྲིམ་པ། ཆོས་གསུམ་རྣམ་དབྱེ་སྒྲུ་དོན་བྲུ་ཞིབ་ཀྱི། །སྤྱི་རིས་མ་འདྲེས་སོ་སོར་
རབ་བྱེ་ཆོ། །མངོན་པའི་མཁས་དབང་གོང་འོག་ཨ་སུ་རས། །རང་གི་ཁུར་བཞིན་
འབྲུལ་པའི་གསེར་ལྡན་ལྷགས། །བྲུ་ཞིབ་ཆོན་བརྒྱས་སྒྲིམ་པའི་དབལ་མཐོང་ཆོ། །
རགས་རགས་ཆོག་ཀྱི་མཐའ་དབྱོད་ཀ་ཀ་ཀའི། །གོས་གྱོན་མཛེས་རྩེ་མས་ལེགས་བཤད་ལྟ་
དབང་གི། །མདུན་དུ་བསྒྲིགས་ཀྱང་རྣམ་སང་མགུ་འམ་ཅི། །ཞེས་པའང་བར་སྒྲུབས་ཀྱི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཞུགས་སེམས་ལས་གཞན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་རྣམས་
བཤད་པ་ལས་ཆོས་གསུམ་གྱི་དོ་བོ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཞུགས་སེམས་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱང་པོ་བཤད་པ་ལ། དོ་བོ་དང་། དེ་
ལས་ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆོད་འཛིག་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོར་བ་ཕྱིང་བའོ་འདུ་ཤེས་
ནི། །མཆོན་མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །འདུ་(༤༡བ)བྱེད་ཕྱང་པོ་བཞི་ལས་

གཞན། ཁྱེས་བྱུང་། སྒྲིམ་གདུང་བར་མ་གསུམ་ཅི་རིགས་སུ་ཉམས་སུ་བྱུང་བའི་ཆ་
ནས་བཞག་པའི་སྒྲིམས་བྱུང་དེ་ཆོར་བའི་མཚན་ཉིད། སྒྲིམ་གདུང་བར་མ་ཅི་རིགས་ཉམས་
སུ་བྱུང་བའི་སྒྲིམས་བྱུང་དུ་མ་འདུས་པ་དེ་ཆོར་བུང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་
ལས། ཡང་ན་དེའི་ཡུལ་ཉམས་སུ་བྱུང་བར་འགྱུར་བས་བྱུང་བའོ། ཡང་ན་ཉམས་སུ་
བྱུང་བར་བྱེད་པས་བྱུང་བའོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེན་ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་ནས་བདེ་
སྐྱེད་གདུང་སྒྲིམས་ཀྱི་ཆོར་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། བདག་རྒྱུན་གྱིས་བྱེན་མིག་གི་འདུས་ཏེ་
རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་ནས། ཡིད་གྱི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་བའི་བར་
དུག་ཡོད། དུག་པོ་དེ་རེ་རེ་ལ་བདེ་སྐྱེད་བདེ་སྐྱེད་སྒྲིམས་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེད་པས་བཙུ་
བརྒྱད་ཡོད་དེ། གསུམ་པ་ལས། དེ་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ལས། རྒྱུ་པ་དག་ནི་ཡང་བཙུ་
བརྒྱད། ཅིས་སོ། བསྐྱེད་ལུས་ཆོར་དང་སྒྲིམས་ཆོར་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས།
ལུ་ནི་ལུས་ཀྱི་འོ་སྒྲིམས་ཀྱི་གཞན། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུས་ཆོར་དང་དབང་ཤེས་
སུ་གྱུར་བའི་ཆོར་བ་དོན་གཅིག སྒྲིམས་ཆོར་དང་ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་བའི་ཆོར་བ་དོན་
གཅིག འདི་ཉིད་ལས། ཆོར་བ་བྱུང་བའོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱུང་བའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་ཡུལ་ཉམས་སུ་བྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་།
བྱུང་བྱེད་གསུམ་ལ་བཤད་ཅིང་། ཉམས་སུ་ཁྱེས་པ་རིག་པས་བཙུ་བ་དང་བྱུང་ཁྱེས་པ་
དེ་བྱུང་བའམ་ཆོར་ཁྱེས་པའི་དོན་ནོ། རང་ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མའམ་
སྐྱེ་རིས་མ་འདྲེས་པར་འཛིན་པས་རབ་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲིམས་བྱུང་དེ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་།
དེ་དུ་མ་སྐྱུངས་པས་རབ་དུ་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས།
འདུ་ཤེས་ནི། མཚན་མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་
མཚན་མ་ནི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རམ་སྐྱེ་རིས་ཡིད་ལ་འཛིན་པ་ནི་དེ་གཙོད་པའི་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། མཚན་མ་ནི་དངོས་པོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཏེ།

གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། བདག་རྒྱུན་གྱི་སློན་ས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་
འདུ་ཤེས་སོགས་དུག་དང་། རོ་བོའི་སློན་ས་མཆོན་མ་ཅམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་མེད་གྱི་
འདུ་ཤེས་དང་། བཟ་བར་འཛིན་པའི་རྟོག་བཅས་གྱི་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་
མ་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། སློན་ལའི་དབང་པོའི་འདུ་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི།
ཡིད་གྱི་འདུ་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱུག་མ་ལས། མཆོན་མར་འཛིན་པའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྟ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན་མི་འགྱུར་ཏེ། བསུ་
དེ་ཁོ་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་ཚོར་
འདུ་ཤེས་རྣམ་ཤེས་གྱི་སྤང་པོ་བཞི་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་དེ། འདུ་བྱེད་
གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་དུ་མ་སྤངས་པའི་འདུས་བྱས་དེ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤང་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་སྤང་
པོ་བཞི་ལས་གཞན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤང་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་
འདུ་བྱེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དང་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་དོན་གཅིག་
གཉིས་པ་དང་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དོན་གཅིག་ལ། འདུས་བྱས་དང་འདུ་བྱེད་
དོན་མི་གཅིག་སྟེ། འདུ་བྱེད་ལ་སྤང་པོ་གཞན་བཞི་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་གཅིག་དགོས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན་སེམས་བྱུང་ཞེད་གྲུ་ཡོད་དེ། ཚོར་འདུ་གཉིས་གང་
རུང་མ་ཡིན་པའི་སེམས་བྱུང་ཞེད་གྲུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་བརྩ་བཞི་ལམ་ཉེར་
གཉིས་ཡོད་དེ། ཀྱན་བརྩས་ལྟར་ན་ཐོབ་པ་ནས། ཚོགས་པའི་བར་ཉེར་གཉིས་དང་།
འདི་ལྟར་ན་བརྩ་བཞི་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མདོ་ལས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་གང་ཞེ་ན། སེམས་པའི་ཚྭ་སྤྱད་གོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སེམས་པ་ཁོ་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོར་(༧༧བ)མི་
 འཛིག་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱུང་འདུ་བྱེད་ལྟ་
 མའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་སེམས་བྱུང་
 ལྟ་མ་ཞེ་དགྲ་བདེན་བཞི་གང་རུང་དུ་མི་འདུ་བར་ཐལ་བ་དང་སྤང་པོ་ལྟ་གང་རུང་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་དག་སྟུག་ཀྱན་གང་རུང་དུ་མི་འདུ་ཞིང་། སྤང་པོ་གཞན་དུ་མི་
 རུང་ཞིང་གཞན་དུ་དོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་
 གཅིག་མངོན་པར་མ་ཤེས་ཤིང་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པར་ཡང་སྟུག་བསྐལ་གྱི་མཐར་བྱེད་
 བར་ངམི་སྒྲུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གང་སྟེལ་ལས། མངོན་པར་མ་
 ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་སོ། །ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་
 གྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་དང་
 ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་འདས་ལམ་དུ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀ་ལས་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །
 རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟ་བུ་སྤྲོད་པ་ལོ་ན་མི་
 ཟ་བར་དེ་དག་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྤང་པོར་བསྐྱས་པར་ལས་བྱུངས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། དེས་ན་བསྐྱབ་ནས་ཤེས་རབ་ལ་མ་བརྟེན་པར་གྲོལ་བ་འདི་ནང་པ་གཅིག་གིས་
 ཀྱང་ལུགས་མ་ཡིན་པས་ཁ་ཐོན་ཅམ་ལ་གྲོལ་ཆོས་སུ་མི་བལྟ་བར་ཐོག་མར་དོན་ཤེས་ཤིང་དེ་
 རྗེས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འབྱུངས་ཤིག །སྟོ་གྲོས་ཅན་དག་གིས་གང་སྟེལ་ན་ཤིན་དུ་
 བྱས་སོ། །

དེ་ལས་ལྷུང་སྟེ་ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་དུ་འཛོག་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེ་ལས་ལྷུང་སྟེ་ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་དུ་འཛོག་ཚུལ་ནི། དེ་གསུམ་རྣམ་
 རིག་བྱེད་མིན་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་བཅས་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཁམས་ཞེས་
 བྱ། །ཞེས་བྱུང་། ཆོས་པ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་པོ་དེ་གསུམ་དང་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་
 པའི་གཟུགས་དང་བཞི་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དང་བདུན་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། ཁམས་བཙོ་
 བརྒྱད་དང་སྟེ་མཆེད་བརྒྱ་གཉིས་གང་དུ་བཞག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་ལྷག་
 མ་གཞན་དུ་མི་རུང་བས། ཆོས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བཞག་དགོས་པའི་
 བྱིར་རྟེ། (༤༧)གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྟེ་མཆེད་དང་དེའི་ཁམས་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་
 རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་བདུན་པོ་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་
 ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། སྟེ་མཆེད་བརྒྱ་གཅིག་དང་ཁམས་བརྒྱ་བདུན་
 ཀྱིས་མ་བསྐྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་དེའི་
 བྱིར་རྟེ། རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་བཅས་པ་ནི། །ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་རྟེ།
 །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རྟེ། ཤིན་རྒྱ་གསལ་ལོ། །

སེམས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་གསུམ་བཤད་པ་ལས་

ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་གསུམ་བཤད་པ་ལ། ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་
 བཞིན་དང་། ཆོས་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་ངོས་བརྒྱད་པ། ཞར་ལ་ཁམས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ལ་

ཅོད་སྟོང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། རྣམ་ཤེས་སོ་སོ་རྣམ་རིག་པ། །ནས། །ཁམས་ནི་བཙོ་བརྒྱད་དག་ཏུ་
 འདོད། །ཅིས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་
 ཤེས་ཆོག་སྟུག་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཡུལ་དུ་དུ་མ་སྤངས་པ་
 ལྟར་སྤང་ཞིང་། རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པའི་སེམས་ཡིན་
 པའི་བྱིར། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་སོ་སོར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་
 ཀྱི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་རིག་པ་ནས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
 ཆོས་རིག་པའི་བར་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་
 རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་སོ་སོར་བསྟན་པ་བཟོད་དེ། དེ་ནི་དེ་ཀྱི་བྱིར་ཡུལ་དང་
 ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་ཅིས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རང་
 སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་རིག་ཅིས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་སེམས་བྱུང་ཡུལ་
 རིག་པར་མཚུངས་ཀྱང་སེམས་ཀྱིས་ངོ་བོ་རིག་པ་དང་བྱུང་པར་རིག་པ་སེམས་བྱུང་གིས་
 བྱུང་བ་གཙོ་བའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡུལ་དང་ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་
 ཅིང་དམིགས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྩལ་སྟེ།
 དམིགས་པ་ཞེས་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་(༤༥བ)པའི་བྱིར་ཏེ། རྩལ་གྲས་མ་ལས། དམིགས་
 པ་ནི་དངོས་པོ་ཅམ་འཛིན་པའོ། །ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་བྱུང་པར་
 རྣམས་ནི་བྱུང་པར་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཆོས་མངོན་
 རིན་ཆེན་འབྲེན་པའི་ཤིང་རྩ་ལས་ཀྱང་། ངོ་བོ་རང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡིད་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཀྱང་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རྣམ་
 ཤེས་དུག་པོ་དེ་ནི་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། །ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་ལ་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དུག་ཏུ་མ་ཟད། བདུན་དག་དང་འང་སྒྲས་གྲངས་དེ་ལྟར་འབྲེན་པར་མ་

ཟད་བདུན་པོ་རེ་རེ་ནས་ཁམས་རེ་རེ་ཡིན་པར་ཡང་འདོད་དེ། རྣམ་ཤེས་དུག་དང་ཡིད་
 ཁམས་ཏེ་ཁམས་བདུན་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ཁམས་བདུན་དག་ཏུ་འང་
 འདོད་པ་སྟེ། བདུན་གང་ཞེན། ཞེས་པ་ནས། འང་གི་སྒྲ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྣམ་རེ་
 རེ་ཞིང་ཁམས་ཉིད་ཡིན་གྱི་འདི་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དུག་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་
 ཤེས་ཡོད་དམ་མེད་ན་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་བདུན་མི་རུང་དོསྟམ་ན། ཚོགས་དུག་གང་རུང་ལས་
 གཞན་པའི་རྣམ་ཤེས་མེད་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་བདུན་མི་རུང་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། ཡིད་ཀྱི་
 རྣམ་ཤེས་གང་གི་སྒྲོན་དུ་འགག་མ་ཐག་པའི་རྣམ་ཤེས་དུག་པོ་དེ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་།
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གཉིས་ཀར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྱད་ཉིད་གཞན་གྱི་ཕར་
 གྱུར་བ་དང་། འབྲས་སྤྱད་ཉིད་གཞན་གྱི་ས་བོན་ཡིན་པ་ལྟ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
 འགེལ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དུག་ནི་ནས། ས་བོན་ཡིན་པ་ལྟ་སྟེ། ཞེས་
 བྱུང་། འདིར་དུག་ལས་ཡིད་ཁམས་ཟུར་དུ་བསྟན་པ་ལ་ཚེས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 རྣམ་ཤེས་དང་པོ་ལཱ་འཛིན་མིག་ནས་ལུས་ཀྱི་བར་ཡོད་ལ། དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
 རྟེན་གཞན་མེད་པས་རང་གི་སྒྲ་རོལ་དེ་མ་ཐག་འགག་པའི་རྣམ་ཤེས་དུག་པོ་གང་རུང་གིས་
 དེའི་རྟེན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་(༤༦)ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་སྒྲ་རོལ་དུ་འགག་མ་ཐག་
 པའི་རྣམ་ཤེས་དུག་པོ་གང་རུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་མི་རྟེན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགེལ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྟ་བོ་དག་གི་རྟེན་ནི་མིག་གི་
 ཁམས་ལ་སྟགས་པ་ཡིན་ན། དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ནི་གཞན་
 མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེའི་རྟེན་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་བསྟན་ཏོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྟེལ་ལས་ཀྱང་། རི་ལྟར་གཟུགས་ཡོད་ཀྱང་མིག་མེད་
 པར་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་སྒྲུབ་དེ་བཞིན་དུ་ལུས་རྣམས་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྲ་

མ་འདུས་པ་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བྱི་མ་མི་འབྱུང་ངོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགག་མ་ཐག་
 པ་ཞེས་བརྗོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྒྱས་པར་བྱེན་
 བཅོ་བརྒྱད་དག་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། ཁྱོད་ལ་རྟེན་མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་དབང་པོ་དུག་
 དང་བརྟེན་པ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་རྣམ་ཤེས་དུག་དང་། དམིགས་
 པ་ག་ཟུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བར་ཡུལ་དུག་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་འབྲེལ་དང་
 གནད་སྒྲོན་གཉིས་ལས། དེ་ལྟར་ན་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་དམིགས་པ་དུག་ཆོན་རྣམ་པར་
 བཞག་པས་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དག་ཏུ་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཅོ་བརྒྱད་
 པོ་དེ་ཆོས་ཅན། རྗེས་ཀྱིས་རྒྱུད་ཟུང་བསྐྱས་ན་བརྒྱ་བདུན་དང་ཤིན་ཏུ་བསྐྱས་ན་བརྒྱ་གཉིས་
 ཟུ་ཡང་རུང་སྟེ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཟུ་བསྐྱས་ན་བརྒྱ་བདུན་དང་། རྣམ་ཤེས་
 བདུན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ན་བརྒྱ་གཉིས་ཟུ་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་དེ། གནད་སྒྲོན་ལས། འོན་ནེ་རྣམ་
 པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དུག་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་གི་ནང་དུ་གཅིག་འདུས་པའི་ཕྱིར་
 རྗེས་སུ་ནི་ཁམས་བརྒྱ་བདུན་ནམ་བརྒྱ་གཉིས་ཟུ་འབྱུང་ངོ། །དེ་ལྟར་ན་འང་ཡིན་མོད་ཀྱི།
 ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། དངོས་སུ་ན་དོན་དམ་པར་དེ་ལྟར་བརྒྱ་བདུན་ནམ་བརྒྱ་གཉིས་
 ཡོད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྟེན་དང་བརྟེན་པས་དབྱེ་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་དོན་བརྒྱུད་བ།

གཉིས་པ་ཆོས་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་དོན་བརྒྱུད་(༤༦བ)པ་ནི། སྤང་བོ་དང་ནི་སྟེ་
 མཛེད་དང་། ཁམས་གཅིག་གིས་ནི་ཐམས་ཅད་བསྐྱས། །རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དེ། །
 གཞན་གྱི་དངོས་དང་མི་ལྡན་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་། ག་ཟུགས་ཀྱི་སྤང་བོ་དང་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྟེ་
 མཛེད་དང་ཆོས་ཁམས་གཅིག་སུ་དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཆོས་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་སྤང་བྱེད་

མིང་ཅན་ཡིན་ཏེ། བྱིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་
 ལུང་པོས་གཟུགས་རྣམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆོད་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་ཆོས་
 ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་ཆོར་བ་འདྲ་ཤེས་འདྲ་བྱེད་གསུམ་དང་འདྲ་སྐྱུ་བྱས་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
 མ་ཡིན་པ་རྣམས་བསྐྱུས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་
 ལུང་པོ་སྒྲེ་མཆོད་ཁམས་རྒྱས་པ་སྒྲི་ལ་མི་བྱ་བར་སྤྱད་བྱེད་བསྐྱུས་པ་སྤྱི་རྒྱ་རྒྱུང་ཡང་གཙོ་བོར་
 བཤད་པའི་ཆོད་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དང་ནི་ཞེས་པའི་རྒྱས་རེ་རེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་
 པ་གཙོ་བོར་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྤྱེལ་ལས། འདི་ནི་རེ་ཞིག་རྒྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ། མདོར་བསྐྱུས་ན་ནི། ལུང་པོ་དང་ནི་སྒྲེ་མཆོད་དང་། ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་
 པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དང་གི་སྒྲུ་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རེན་ཆོན་
 འདྲན་པའི་ཤིང་རྟ་ལས། ཆོས་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་
 ཟབ་མོ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་དེ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་ཚུལ་བཤད་པའི་དགོས་པ་ཤེས་དགོས་སོ། །
 འོན་པས་ཚུལ་ལ་དུ་མ་ཡོད་པས་རི་ལྟར་བསྐྱུས་སྒྲུམ་ན། སྒྲུབས་འདི་འདི་དེ་ནི་རང་གི་ངོ་
 བོ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་བསྐྱུས་ཤིང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། མང་པོས་ཉུང་བ་བསྐྱུས་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བས་རྒྱ་ཆུང་བ་དང་། བཅ་
 ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྐྱུས་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ལུང་པོས་
 གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆོད་བསྐྱུས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ལྷང་པོའི་རྗེས་ཀྱིས་བྱའི་
 རྗེས་བསྐྱུས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆོད་གཅིག་
 གིས་གཅིག་བསྐྱུས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་དེ་འདྲ་བ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱུས་
 པ་ཞེས་བྱ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱུས་པ་ལ་གཞན་གྱི་ངོ་བོས་བསྐྱུས་པ་མེད་དེ། ཆོས་གང་
 ཡིན་པ་(༤༥)ཆོས་རང་ལས་གཞན་པ་སྤྱི་རང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་དང་མི་ལྟན་པའི་བྱིར་ཏེ།
 དཔེར་ན་མིག་སྤྱུག་བདེན་ཡིན་པས་འགོག་ལམ་མ་བསྐྱུས་པ་དང་མིག་གིས་གཟུགས་དང་

སྒྲུལ་བསྐྱུས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱུས་ཚུལ་ལ་གཞན་གྱི་རོ་བོས་བསྐྱུས་
ན་ཆོས་གཅིག་སྒྲེ་འཛིག་བྱེད་ན་ཐམས་ཅད་སྒྲེ་འཛིག་བྱེད་པ་དང་གཅིག་སྒྲུངས་ན་ཐམས་
ཅད་སྒྲུངས་པར་ཐལ་བ་སོགས་འཇུག་པར་གང་སྒྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གོང་འོག་གི་གཞུང་དག་གི་དཀའ་གནས་ལ་དབྱེད་པའི་སྒྲོ་ཅམ་
བསྐྱུས་ན། ཁོ་ན་རེ། ཆོར་བ་དང་མཚུངས་ལུན་གྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཆོས་
ཅན། མྱོང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་མྱོང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་དང་
མཚུངས་ལུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཆོར་བར་ཐལ། མྱོང་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁོ་རང་ལ་འདོད་ན། དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཆོར་བ་ཡིན་
པར་ཐལ། རང་གི་ཡུལ་ཆོར་བའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ།

ཡང་རྒྱ་བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མིག་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚན་འཛིན་
ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་གྱི་མཚན་མ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྲབ་སྟེ།
མཚན་འཛིན་གྱི་མཚན་མ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་བདག་གཅིག་ལྟ་བུ་སོགས་དགོས།
འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་མ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཆོས་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་དེ།
རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། མཚན་མ་ནི་རོ་བོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་དེ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་
བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ་འོན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
མཚན་མ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། མཚན་འཛིན་དུ་ཐལ། རང་ཡུལ་མཚན་མ་འཛིན་
པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྟགས་མཚན་ཐམས་
ཅད་འཛིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་
གམ་ང་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། བདག་འཛིན་དང་ངར་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་གྱི་
བདག་གམ་ང་འཛིན་པའི་(༤༥བ)སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁྲབ་པ་ཁས།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། མིག་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྣམ་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ།

རང་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་རིམ་བཀྲ་བར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་ཡུལ་གྱི་
 སྤྱི་རིམ་ཕྱོད་ནས་འཛིན་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་
 དངས་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་རིམ་ཕྱོད་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དབང་
 མངོན་གྱིས་ཡུལ་གྱི་བྱད་པར་སོ་སོར་མ་རྟོགས་ན་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་སོ་སོར་རྟོགས་མི་ཐུབ་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དུས་སུ་རྒྱ་མཚན་མ་བཟུང་བས་
 ཡིད་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ངེས་པར་རྟོགས་པར་མི་རུས་ཏེ་དེས་དངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གང་སྟེལ་གྱི་ལུང་འདི་དང་། མཛོད་ལས། དུག་པོ་
 འདས་མ་ཐག །ཅིས་དང་། དུག་པའི་རྟེན་ནི་རབ་བསྐབས་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་
 རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་ལུགས་ལའང་བོད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་འགྲོས་
 གསུམ་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དབང་མངོན་ལ་མ་བརྟེན་པའི་གཞུགས་འཛིན་
 ཡིད་མངོན་མི་འབྱུང་བར་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། དེ་ལྟ་མ་
 ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་པར་ཡིད་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞུགས་
 ལ་སོགས་པ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་ན་ནི་ཡོང་བ་ཡང་ཡོང་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་རིགས་ཐིག་ལས། རང་གི་ཡུལ་གྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཡུལ་ལྟ་ཅིག་བྱེད་པ་
 ཅུམ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྟེན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིད་གི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་དང་། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་འཐད་ལྟ་རྒྱུད་པ་ལས། ཡུལ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་གཉིས་ཀྱིས་ཡིད་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་བྱེད་དེ་འདི་ལྟར་དེ་གཉིས་ནི་གཉིས་
 ག་ལྟ་ཅིག་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མིག་ཤེས་དང་
 ཡུལ་གཞུགས་གཉིས་ཀས་ཡིད་མངོན་སྐྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་
 དག་དང་རྩེ་ཡབ་སྤྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཚུལ་གཞན་དུ་འཆད་དོ། །

སེམས་སེམས་(༤༥ན)བྱུང་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅིན། རྩོན་གྱི་དུས་གྱི་སྐལ་ལྷན་
 བྱུང་བར་ཅན་ན་རེ། སེམས་སེམས་བྱུང་གཅིག་ཏུ་འདོད་དེ། སེམས་གཅིག་ལུ་སེམས་
 དང་སེམས་བྱུང་ཐ་དད་སྟགས་སུ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་ཡང་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སྤྱིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་ལས། སེམས་ཉིད་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཆགས་སྟགས་
 སྒྲུང་བའོ། །དད་ལ་སྟགས་པར་སྒྲུང་བར་འདོད། །ཉོན་མོངས་དགེ་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པའི་བྱུངས་ཡིན་གྱི་སེམས་
 གཅིག་ལས་མེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །བཙུན་པ་རྩ་རྩ་བྱིན་རེ། སེམས་བྱུང་ལ་ཆོར་བ་
 དང་འདུ་གཤིས་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། དེ་གཉིས་སྒྲུང་བོ་རེ་བྱས་པས་སེམས་ལས་ཐ་
 དད་ཀྱང་གཞན་རྣམས་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །
 །འདི་ནི་ཆོར་འདུ་སྒྲུང་བོ་རེ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་མ་གཤིས་པས་ནོངས་སོ། །བཙུན་པ་གྲུ་མ་
 རྩ་རྩ་བ་རེ། ཆོར་འདུ་རེག་པ་སེམས་པ་བཞི་སེམས་ལས་ཐ་དད་ཀྱང་གཞན་ནི་གནས་
 སྐབས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་རོ། །འདི་དག་ཀྱང་བཙུན་པ་ཆོས་རྒྱུབ་སྟགས་ལྟར་
 རྩོན་ནས་བྱུང་བ་བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོན་ཡང་འདོད་པ་བཞོད་ཡོད་པར་མངོན་ཏེ། བཟུ་
 བ་ལས། དགེ་རྒྱུང་ངམ་བྲམ་ཟེལ་ལ་མིང་ལས་སེམས་ཅམ་ཞིག་རྩས་སུ་འདོད་ལ་སེམས་
 ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་མི་འདོད་པ་གང་དག་ཡོད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་ལྟར་ན་སྒྲུང་བོ་ལྟ་མེད་པར་ཐལ་བའི་རྩོན་དང་
 སེམས་ཆོར་སྟགས་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ཐལ་བའི་རྩོན་
 དང་། ཐ་དད་མེད་ན་གནས་སྐབས་དང་གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་
 བའི་རྩོན་དང་སེམས་བྱུང་དགེ་མི་དགེ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བོ་དང་ཡིད་བྱེད་སྟགས་བྱེད་རྒྱ་
 ལ་བྱུང་བར་མེད་པས་འབྲས་སུ་ལ་ཡང་བཟང་ངན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་གྱིས་ལྷན་ཅིག་སྟེས་པར་བཤད་པ་དང་ཉོན་མོངས་བྱུང་དང་ཉོན་མོངས་བྱེད་དུ་བཤད་

བ་དང་། དད་སྟགས་སེམས་གྲོལ་བྱེད་དུ་(༤༥)བཤད་པའི་མདོ་མཐའ་དག་དང་འགལ་
 བའི་སྒྲིན་རྣམས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། བསྟུ་བ་ལས། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཅིའི་བྱིར་ཞེན།
 ལྷ་ཉིད་འཐད་པ་མེད་བྱིར་དང་། །དེ་ཡི་གནས་སྐབས་ཅན་བྱིར་དང་། །བྱེད་རྒྱ་བྱེད་པ་མེད་
 བྱིར་དང་། །ལུང་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བྱིར་རོ། །ཁེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། ལུང་འདི་ལ་འབྱུང་ནས་སེམས་སེམས་བྱུང་ངོ་བོ་དང་རྣམ་མི་
གཅིག་ཟེར་ན། འོ་ན། རོ་བོ་གཅིག་ན་གྲུབ་པ་དེ་རྣམ་གཅིག་པས་བྱུབ་པར་ཐལ།
མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ངོ་བོ་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྣམ་སྒྲོ་
སྟར་ངོས་འཛིན་རྒྱ་ཡོད་ན་རྣམ་མི་གཅིག་པས་བྱུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲིང་པའི་ཕྱིར།
འདྲིང་ན། ལུས་པ་དང་གཞུགས་ཆོས་ཅན། རྣམ་མི་གཅིག་པར་ཐལ། རྣམ་སྒྲོ་སྟར་
འཛིན་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུས་པ་པས་ལ་ཡང་གཞུགས་སྟོན་རྒྱ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདྲིང་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་མི་གཅིག་པར་ཐལ། རྣམ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྣམས་ཐ་དད་བྱེད་པ་
ལ་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་རྟེན་དམིགས་པ་རྣམས་པ་དུས་རྣམས་ལ་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱེད་སྟེ། རྣམ་མཚུངས་པ་རྣམས་རེ་རེར་འདྲ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། མཚུངས་པར་ལྡན་པའང་རྣམས་པ་ལ། ཞེས་དང་། རང་
འབྲེལ་དང་གནད་སྟོན་གཉིས་ལས། མཚུངས་པ་རྣམས་པ་ལ་ལོ་རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་
རྣམས་པ་དང་དུས་དང་རྣམས་མཚུངས་པ་དག་གིས་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། མཚུངས་ལྡན་ཡིན་ན་རྣམས་དང་བྱེད་པ་མཚུངས་པ་ཁོ་ནས་བྱེད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་དགོ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་ལས་མ་རིག་པ་འབའ་ཞིག་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱུང་གི་ཤུ་ཚེས་ཅན། རྣམས་

དང་བྱེད་པ་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཐལ། མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གཉིས་
 པ་ལས། མི་དགོ་ལན་མ་འདྲེས་དང་། །ལྟ་དང་ལྡན་ལ་འདྲེས་ཀྱི་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། དེའི་ནང་གི་ཤེས་(༤༧ན)རབ་དང་མ་རིག་པ་གཉིས་རྒྱས་དང་བྱེད་པ་
 མཚུངས་པ་ཁོ་ནར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཉི་ལྷན་དང་གཉི་
 ལྷན་མེད་པ་རྒྱས་མི་མཚུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། གསུམ་པ་ལས། ཤེས་རབ་ངན་པའོ་མིན་
 ལྟའི་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དེའི་ནང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 དང་ཆོད་པ་གཉིས་རྒྱས་དང་བྱེད་པ་མཚུངས་པ་ཁོ་ནར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་
 མི་རུས། ཡང་སློ་བརྟན་གྱི་གསུང་ལ་འབྱུལ་ནས་བོད་ཀྱི་སྟོན་དུས་ཀྱི་མཐས་པ་མང་པོ་
 བ་རེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་སེམས་དང་དོན་གྱི་བྱུང་པར་ཤེས་པ་སེམས་བྱུང་ཡིན་ཏེ།
 དཔུས་མཐའ་ལས། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། །དེ་ཡི་བྱུང་པར་སེམས་ལས་བྱུང་། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་འདིར་མ་བྱུང་སྟེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་རིག་པ་དང་གསལ་བ་
 རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ལག་རྒྱུས་དང་། དོན་དེ་མཐོང་པའི་བྱུང་པར་ཆོར་པའི་དང་དེའི་སྐྱེ་རིས་འབྱེད་པ་
 འདུ་ཤེས་ཀྱི་དང་། དེ་ལ་ཡིད་འདུག་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལག་རྒྱུས་སོགས་སོ་སོར་བཤད་པ་
 ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། དམིགས་པ་ནི་དངོས་པོ་ཅམ་འཛིན་པའོ། །
 ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་པའི་བྱུང་པར་རྣམས་ནི་བྱུང་པར་འཛིན་པའི་ངོ་
 བོད་གཤོ། །ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་རྒྱུང་པ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ནི་དོན་ཅམ་འཛིན་པའོ། །
 སེམས་ལས་བྱུང་པ་བདེ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི། རྩེ་བྲག་གི་གནས་སྐབས་འཛིན་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། འདི་ཀྱན་བརྟུས་དར་ཤིག་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་དེར་ལྟ་
 ཞིང་དཔུས་མཐའི་འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བ་ཤད་དང་བཅས་པ་དང་ཆོག་གསལ་གྱི་དགོངས་
 པ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་འོ་ན། སྟོན་འཛིན་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་པའི་ངོ་བོ་ཅམ་དང་།
 དེའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་ཆོར་བ་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་པའི་བྱུང་པར་ཅམ་བརྒྱུང་བར་ཐལ།

ཁྱོད་གྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲ་བའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
རྣམ་པ་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཚོས་ཅན།
མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྟ་མཚུངས་མཁྱེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཚུངས་
ལྡན་རྣམ་པ་(༤༦བ)ལྟ་མཚུངས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་དངོས་རྟེན་ལ་རང་གི་སྒྲ་ལོ་གྱི་རྣམ་
ཤེས་དུག་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དུག་པའི་རྟེན་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། བྱེ་སྐྱེ་སྒྲེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀུན་གྱིས་དེ་ལྟར་འདོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གོས་དམར་སྟེ་པ་རྣམས་གྱིས་དེའི་རྟེན་སྟོང་ལ་འདོད་ཅིང་ཁམས་གསུམ་
ག་ན་དེའི་རྟེན་སྟོང་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། གོས་དམར་པའི་
སྟེ་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་སྟོང་གི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་བརྟོག་དེ།
དེ་ནི་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་འང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞུང་འདི་གོང་འོག་འགལ་པར་ཐལ། གཞུང་འདིས་དགྲ་
བཅོམ་པ་ཐ་མའི་སེམས་དེ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་གང་ཞིག །
ཐ་མའི་སེམས་དེ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་པར་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐ་
མ་ཡིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག ཁྱེད་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐ་མའི་སེམས་
དེ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཡིད་གྱི་ཁམས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འོ་ན་ནི་དགྲ་བཅོམ་པའི་སེམས་ཐ་མ་
ཡིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རྟེ། དེ་གང་གི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་འདས་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི་
མེད་དོ། །ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡིད་གྱི་ངོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཡིན་རྟེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེས་པས་ཡིད་ཁམས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
ཞེས་བརྒྱུད་པའི་ལན་དུ། དེ་ཡང་ཡིད་གྱི་སྐྱེ་གས་གྱིས་སེམས་ཐ་མ་ཡང་ཡིད་གྱི་རྟེན་མ་

ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེ། རྒྱལ་ལྷན་མ་ལས། ཡིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་དེ་ཞེས་བྱ་
 པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་བྱ་པའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་པ་ནས།
 སེམས་ཐ་མ་དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ངོ་བོར་རྟེན་ཉིད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོན་རེ། ལྷན་གྱི་མ་ཁུབ་པ་དེ་ལ་ཁུབ་པར་ཐལ། སེམས་ཐ་མས་སེམས་
 རྗེས་མའི་རྟེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཐ་མས་དེའི་རིགས་འདུ་བྱི་མའི་རྟེན་
 མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རིགས་འདུ་བྱི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་(༡༠ན)ན་མ་ཁུབ་སྟེ།
 དེས་དེའི་རྟེན་བྱེད་ཀྱང་སེམས་བྱི་མ་འཁོར་བར་སྟེ་པའི་རྒྱལ་ས་ཉོན་གཉིས་མ་ཆང་བས་
 མ་སྟེས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། མ་ཡིན་དེ། རྒྱལ་ཁན་མ་ཆང་པའི་
 ཕྱིར་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བྱི་མ་མི་སྟེའོ། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། དག་
 བཅོམ་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མ་ལ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་ཀྱང་གཉིས་ཀ་མེད་པར་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་བྱི་མ་མི་སྟེའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་གཉིས་ཀ་ལས་ཉོན་
 ཡིན་དེ། རྒྱལ་ལྷན་མ་ལས། རྒྱལ་ཁན་མ་ཆང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་པ་ནི་ཡང་བྲིད་པའི་
 ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཆང་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་རྒྱལ་དང་།
 ཟག་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི། རྣམ་ཤེས་ཁམས་ཡིན་སྟེ་པའི་རྟེན། ཞེས་གསུངས་
 པ་ཡང་འདི་ལྟར་བཤད་དགོས་སོ། འདི་ལྟ་བུའི་ཆོག་ལ་འགལ་བ་ལྟ་བུམང་བོ་སྤང་བས་
 ཞིབ་ཆ་ཤེས་དགོས་སོ། འདིའི་ས་བོན་དང་ཁམས་སོགས་ལ་དབྱེད་ཤེས་པར་གྱིས།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུང་པོས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་ཁམས་དང་སྟེ་མཆོད་གཉིས་
 ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྟུས་ན། དེ་ལས་བསྟུས་རྒྱལ་མདོར་བསྟུས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།
 དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། ལུང་པོ་དང་ནི་སྟེ་མཆོད་དང་། སོགས་བྱང་ཟེར་ན། འོན་ཀྱང་རང་
 འགྲེལ་ལས། མདོར་བསྟུ་ན་ཞེས་བསྟུས་པ་དེ་སྤྱད་བྱེད་བསྟུས་པ་ལ་མི་བྱེད་པར་
 བསྟུས་རྒྱལ་བསྟུས་པ་ལ་འཛོག་པར་ཐལ། དེ་ལས་བསྟུས་རྒྱལ་མདོར་བསྟུས་ཞེས་

སྤྱི་པའི་བྱིར། འདོད་ན། འདིའི་ཕུང་པོ་ཡང་གཟུགས་ཕུང་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཕུང་པོ་སྤྱི་
དང་། སྤྱི་མཆེད་དང་ཁམས་གཉིས་ཀྱང་རིམ་བཞིན་ཡིད་དང་ཆོས་ཁམས་བསྐྱུས་པ་ལ་
མི་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རང་འགྲུལ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་
དུ་ཕུང་དེ་ཕུང་ཁམས་སྤྱི་མཆེད་སྤྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་ཤེས་བྱེད་བྱེད་པ་རྒྱས་
མེད་གྱི་ཕུན་ཏོ་ཡིན་ནོ། །

སྤྱི་པ། ཀུན་མཁུན་མདུན་དུ་ཀུན་དགའ་བོས་ཞུས་ནས། ཁམས་ལ་མཁས་ཆད་
ཁམས་མང་སྤྱད་པའི་ཚུལ། མཁས་དབང་དབྱིག་གཉེན་མཁས་པའི་(༥༠བ)སྒྲོབ་བཅས་
གྱི། ལེགས་བཤད་ཇི་བཞིན་ལེགས་པར་མ་འབྲུལ་བཤད། ཐར་འདོད་ཐར་པའི་སྒྲོ་
ཆེན་ལམ་དང་མིག་ཡིན་བསམ་ཡིན་ཚུལ་ཐ་སྟད་ཆོས་གསུམ་བོར། འོ་གྲོས་འོ་གཏེར་
ལྟ་བུར་སྒྱུར་གྱི་བར། མ་ལྟོད་མ་ཆོས་གནས་འདིར་ལན་འབུམ་དབྱེད། ཅིས་པ་ནི་བར་
སྐབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཞར་ཕུང་ཁམས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ལ་རྩོད་པ་སྒྲོང་བ།

གསུམ་པ་ཁམས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ལ་རྩོད་པ་སྒྲོང་བ་ནི། མིག་ལ་སྟགས་པ་གཉིས་
མོད་གྱི། མཛེས་བྱའི་བྱིར་ན་གཉིས་ཕུང་རོ། ཞེས་བྱུང་། ཁོ་ན་རེ། མིག་ན་བ་སྟ་
གསུམ་ལ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་མང་བ་ཁམས་ཉེར་གཅིག་
རྩ་མི་འབྱུར་རམ་ཞེ་ན། དེ་མི་འབྱུར་ཏེ། མིག་དང་ལ་སྟགས་པས་ན་བ་དང་སྟ་དག་ལ་
གཉིས་གཉིས་ཡོད་མོད་ཀྱང་མིག་གཉིས་མིག་རྩ་རིགས་གཅིག་པ་དང་། དེའི་སྒྲོད་ལུལ་
གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་ཡིན་པར་མཚུངས་པ་དང་། འབྲས་ཁུ་མིག་གཉིས་ལས་ཀྱང་རྣམ་
ཤེས་གཅིག་བརྟེན་པར་མཚུངས་པས་མིག་ཁམས་གཅིག་རྩ་བཞག་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ན་བ་

དང་སྐྱ་ལའང་ཁམས་རེ་རེར་བྱས་པའི་ཕྱིར། མིག་སྟགས་གསུམ་ཁམས་གཅིག་ཡིན་
 གྱུར་གཉིས་གཉིས་བྱུང་བ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མིག་སྟགས་གཅིག་ཡིན་ན་
 སྟེན་ཏུ་མི་མཛོས་པས་དེ་ལྟ་བུ་སྤངས་ཏེ་རྟོན་མཛོས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མཛོས་པའི་དོན་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་དཔོན་འདུས་བཟང་མཛོས་པའི་དོན་བདག་པའི་དོན་
 དུ་འདོད། ཕྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པས་ཁ་ཅིག་མཛོས་པའི་ཕྱིར་གཉིས་བྱུང་ཟེར་བ་དང་།
 གཞན་དག་གསལ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་བྱུང་ཟེར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བཤད་
 ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་བལ། མཛོས་མི་མཛོས་དང་གསལ་མི་གསལ་ལ་མི་ལྟོས་པར་
 བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་བལ། ལས་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐོག་མེད་
 བས་མཛོས་སྒྲོམ་གྱིས་དེ་འདོད་པའི་ལས་དབང་གིས་གཉིས་བྱུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐྱམས་མ་ལས། ལས་ཀྱི་དབང་གིས། ཞེས་པ་ནས། གསལ་བར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་།

ཡུང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་གྱི་ཆོས་གསུམ་གྱི་བྱུང་ཆོས་བཤད་པ་ལས་
 ཆོས་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་དོན་བཤད་པ།

གཉིས་(༥༡)ན་པ་ཆོས་གསུམ་གྱི་བྱུང་ཆོས་ལ། ཆོས་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་དོན་དང་། ཆོས་
 གསུམ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་དང་། ཆོས་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་
 བོ། སྤངས་དང་སྒྲེ་སྒྲོ་རིགས་ཀྱི་དོན། །ཡུང་པོ་སྒྲེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་།
 ཆོག་དོན་དང་། དཀའ་གནས་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཡུང་པོ་ལྟ་ཆོས་ཅན། ཡུང་
 པོ་ཞེས་བཛོད་པའི་སྒྲིབ་དོན་ཡོད་དེ། རྒྱ་རྟོན་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་སྤངས་པའམ་འདུས་པས་ན་
 ཡུང་པོར་བཛོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། གཟུགས་གང་ཅི་ཡང་རུང་འདས་པའམ། མ་

འོངས་པའམ། ཞེས་པ་ནས། ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་
བསྡུས་ཏེ། གཞུགས་ཀྱི་ཡུང་པོའི་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོ། ཞེས་དང་། དེའི་དོན་
འཆད་པར་རང་འགྲེལ་ལས། སྤངས་པའི་དོན་ནི། ཡུང་པོའི་དོན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
གཞན་དུ་ན་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་གཅིག་ཡུང་པོར་མི་འགྱུར་བས་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ།
དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་ལ་ཡུང་པོའི་དོན་མེད་རྒྱལ་དང་འགྲིགས་པའི་བྱིར་རོ། སྟེ་མཆེད་
བརྒྱུག་ཉིས་ཆོས་ཅན། སྟེ་མཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྟོན་ཡོད་དེ། སེམས་སེམས་བྱུང་ནམས་
སྟེ་བ་མཆེད་པ་སྟེ་རྒྱས་པའི་སྟོར་གྱུར་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།
དེས་པའི་ཆོག་ཏུ་ན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནམས་སྟེ་བ་མཆེད་པར་བྱེད་པས་
ན་སྟེ་མཆེད་ནམས་ཏེ། རྒྱས་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
རྒྱས་པའི་སྒྲིང་དོད་བི་སྟུ་ར་རྒྱན་ལ་ཡང་འདུག་པས་རྒྱས་པ་སྟེ་རྒྱན་གནས་པར་བྱེད་
ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། སྟེ་མཆེད་དེ་མཆེད་པར་བྱེད་རྒྱས་
པར་བྱེད་པ་དག་གི་དངོས་པོར་བྱེད་པ་རྒྱན་དུ་གནས་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ཁམས་སུ་བརྗོད་པའི་སྟོན་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་འབྱུང་
བའི་རྒྱུ་འཕྲུལ་རིགས་ཏེ་ས་བོན་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་རི་འགའ་
ཞིག་ལ་གསེར་སོགས་ཀྱི་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པ་ལ་རི་འདི་(༥༡)ལ་གསེར་སོགས་ཀྱི་
ཁམས་ནམས་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རིགས་ཀྱི་དོན་འབྱུང་གནས་
དང་ས་བོན་ལ་ཡང་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རིགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཁམས་
ཀྱི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན། འགའ་ཞིག་ལ་ཕྱགས་དང་ཟངས་དང་དཔལ་དང་གསེར་ལ་སོགས་
པ་རིགས་མང་པོ་དག་ཡོད་པ་ལ་ཁམས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན། ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་
གནད་སྟོན་ལས། རིགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཁམས་ཀྱི་དོན་ཏེ་རིགས་ཀྱང་འབྱུང་གནས་སོ། །

ཞེས་དང་། གང་སྒྲིལ་ལས། རིགས་བཅོ་བརྒྱད་དག་ཡོད་པ་སྟེ་ས་བོན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་
པ་ལ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཅིས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ལ་སྤར་ཡང་དོགས་
པ་ལྟར་གཙོ་ཆེ་རུང་གིས་བཤད་ཅུང་མོ། །

འདི་དག་གི་དཀའ་གནས་སྒྲི་དོན་གྱིས་བསྒྲོལ་ན། སྤང་པོའི་དོན་ལ་རྩོད་རྩལ་དུ་
མ་ཡོད་དེ། མདོའི་དོན་ལ་གཉིས་དང་། སྤངས་པའི་དོན་ལ་བྱེ་མདོ་སེམས་ཅུང་སོགས་
གྱིས་རྩོད་རྩལ་གསུམ་སོགས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། གང་ལ་རྩོད་པའི་གཞི་ཡོད་དེ།
མདོ་ལས། གཟུགས་གང་ཅིའང་རུང་སྟེ། འདས་པའམ། མ་འོངས་པའམ། ད་ལྟར་བྱུང་
བའམ། རྟེན་གཤམ། བྱིའིའམ། རགས་པའམ། ལྷ་བའམ། རན་པའམ། བྱ་ལོམ་པའམ།
ཐག་ཤིང་པོ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགོ། ཞེས་པ་ནས། ཆོར་
བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དག་གང་ཅིའང་རུང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཅིའང་རུང་།
འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའམ། ནས། ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་
འགོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་ལ་རྩོད་པའི་བྱིར་དེའི་དོན་འདོད་རྩལ་གཉིས་ཡོད་དེ།
བྱེ་བྲག་སྒྲི་བས། འདས་པ་སོགས་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་གཟུགས་དང་། རྟེན་དང་བྱི་ནི་རང་
གཞན་གྱི་རྒྱུད་དམ། རྟེན་དང་བྱིའི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་དང་། ལྷ་རགས་ནི་སོགས་
བཅས་སོགས་མེད། ལྟོས་ས་ལ་ལྟོས་པའི་ལྷ་(༥༡ན)རགས་དང་། རན་པ་དང་བྱ་ལོམ་ནི་
ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་། ཉེ་ཤིང་ནི་ད་ལྟར་བ་དང་དུས་གཞན་གཉིས་
ཀྱི་གཟུགས་ལ་བྱེད་ཅིང་སྤང་པོ་ལྟག་མའང་དེ་བཞིན་ཡིན་པར་བཤད་པ་གང་ཞིག །བཅུན་
པས། དུས་གསུམ་གྱི་རང་མིང་ལྟར་དང་། ལྷ་རགས་ནི་ཡིད་དང་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་
བྱ་གཉིས་དང་། རན་པ་དང་བྱ་ལོམ་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བ་གཉིས་

དང་། ཉེ་རིང་ནི་རང་གི་ཡུལ་དུ་སྤངས་པ་དང་མི་སྤངས་པ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 གྱེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་ན་རེ། ཞེས་པ་ནས། ཡང་ན་ས་ལས་རིགས་
 བར་བྱའོ། །ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་གྲུབ་གྱེ། རང་འགྲེལ་ལས། བརྩན་པ་ན་རེ། གཞུགས་
 རགས་པ་ནི་དབང་པོ་ལས་གཞུང་བར་བྱ་བ། ཞེས་པ་ནས། རྩ་མ་བཞིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་སྐལ་ལྷན་ན་རེ། འདི་འི་བརྩན་པ་ཡོད་དེ། བརྩན་པ་ཆོས་
 སྒྲོབ་ཡིན་ནོ་ཟེར་དེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། རྒྱལ་ལྷན་བྱུང་བར་ཅན་ན་རེ། འདི་ནི་གནས་
 བརྩན་ཆོས་སྒྲོབ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱལ་སྐས་
 ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བརྩན་པ་ཅམ་ལས་མིང་གཞན་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱབ་
 གྱེ། བྱེ་བྲག་བཤད་པར་བརྩན་པ་མདོ་ལྟེ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཅིང་། བརྩན་པ་ཆོས་སྒྲོབ་
 རང་མིང་གིས་བཤད་པས་འདི་འི་བརྩན་པ་ཆོས་སྒྲོབ་ལས་གཞན་པའི་མདོ་ལྟེ་པ་ཞིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། བརྩན་པ་འདི་ནི་མདོ་ལྟེ་པའི་ལྷ་བ་ལ་འཆེལ་བ་
 ཡིན་དེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་ནང་དུ་བརྩན་པ་ན་རེ། ཞེས་བྱུབ་ལ་སྐགས་པ་བྱིས་སོ། །
 བརྩན་པ་ཆོས་སྒྲོབ་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་ནང་དུ་བརྩན་པ་ཆོས་སྒྲོབ་ན་རེ། ཞེས་
 བྱུབ་ལ་སྐགས་པ་རང་མིང་ཁོ་ན་བྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས་
 ཀྱང་། བརྩན་པ་ཞེས་བྱུབ་ནི་དཔེ་སྟོན་པ་གནས་བརྩན་ཆོས་སྒྲོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་།
 རྒྱལ་སྐས་མ་ལྟར་འཐད་དེ། དེར་དབྱུང་བ་ཞིབ་གནང་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་
 བཤད་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལུང་པོ་དང་སྤངས་པའི་དོན་ལ་ཅོད་ཚུལ་བཞི་
 ཡོད་དེ། (༡༩བ)བྱེ་བྲག་རྣམས་གྱིས་སྒྲེ་མཆེད་དང་ཁམས་ལྟར་ལུང་པོ་ཡང་རྩམ་སུ་འདོད།
 མདོ་ལྟེ་པ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་གཞུགས་ཆོར་རེ་རེ་ནས་རྩམ་སུ་ཡོད་ཀྱང་གཞུགས་
 ལུང་སྐགས་བདགས་ཡོད་དུ་འདོད། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པས་གཞུགས་ལུང་ལ་རྩམ་བདགས་
 འཛོག་ཚུལ་གཉིས་བཤད། ལྟེ་པ་ཁ་ཅིག་དང་སེམས་ཅམ་པ་ལུང་པོའི་སྐད་དོད་སྐན་རྩལ་གྱིས་

པ་ལ་འཇུག་པས་ཁྱར་བྱིར་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་སྤང་བའི་དོན་དུ་འདོད་པའི་བྱིར་
 དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། སྤང་བོ་ཡང་རྫས་ཡོད་དུ་མ་འདུས་པ་ཡིན་པས་རྫས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་
 བྱིར། དཔེར་ན་རེ་རེ་ནས་རྫས་ཡོད་ཡིན་པ་ལྟར་འདུས་ན་ཡང་རྫས་ཡོད་ཡིན་པར་འདོད་
 པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲོ་མཆོད་དང་ཁམས་ལྟར་
 སྤང་བོ་ཡང་རྫས་སུ་འདོད་ལ་སྤངས་པ་ཡང་རྫས་དུ་མ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་
 པས་རྫས་སུ་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱབ་སྟེ། འདི་བས་ལུལ་གྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་
 རེ་རེས་དབང་ལུལ་དང་། དབང་རྟེན་གྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་རེ་རེས་ཀྱང་དབང་གེས་གྱི་རྟེན་བྱེད་
 པར་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། རྩལ་སྤྲ་རབ་གཅིག་སྤྱུ་ཡང་སྤང་བོར་བཛོད་དེ།
 ཞེས་དང་། འོག་ཏུ་ཡང་གང་སྟེལ་ལས། མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་གེས་པ་རྣམས་
 རྩལ་སྤྲ་རབ་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར་དང་། རྩལ་སྤྲ་རབ་རེ་རེ་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བོ་
 དག་ནི་སྤངས་པ་བཞིན་དུ་བརྟགས་པའི་ཡོད་པ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱུ་ལ་
 སྤྲུལ་མ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བོ་དག་ནི་སྤངས་པ་བཞིན་དུ་བརྟགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་
 རོ། ཞེས་བྱ་བ་སྤྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་བཞག་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 འདིའི་ཕྱོགས་ནི་བསྐྱབ་བྱའམ་དམ་བཅའི་མིང་ཡིན་རོ། དེས་ན་བྱེ་སྤྲོས་རྩལ་སྤྲ་རབ་
 གཅིག་སྤྱུ་ཡང་དུས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་བྱིར་སྤྲོས་མངོན་པར་བསྐྱས་པའི་སྤྲོ་ནས་སྤང་
 བོར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཁས་སྤང་བ་ལ། མདོ་སྟེ་པ་ན་རེ། འོན་སྤངས་པའི་དོན་སྤང་བའི་དོན་
 དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྩལ་སྤྲ་རབ་གཅིག་སྤྱུ་ལ་སྤངས་པ་མེད་(༥༩ན)པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 མདོ་ལས། གཟུགས་གང་ཅི་ཡང་རུང་། ཞེས་པ་དང་། གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་
 ཏུ་བསྐྱས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བོའི་ཞེས་བྱ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ།

གྱི་སྒྲུ་མཆོད་དུག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་
གཉིས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མའི་བྱི་མ་བྱི་མའི་ཁུར་འབྱེར་བས་ན། རྣམ་སྒྲ་རབ་ལྟ་སྒྲ་རྒྱས་རེ་རེའང་
སྤང་བོ་ཡིན་ལ་ཆོགས་པའི་ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་ཡང་སྤང་བོ་ཡིན་ཟེར་ན། སྤྱོད་དཔོན་དང་མདོ་
སྤེ་པ་ན་རེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་ལས་གཟུགས་
འདས་པའམ་མ་འོངས་པའམ་ད་ལྟར་བའམ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར། ཞོན་
རེ། མ་ཁྱབ་སྟེ། འདས་པ་སོགས་རེ་རེ་ནས་མདོ་དེས་སྤང་བོར་བསྟན་པའི་བྱིར་ཟེར།
སྤྱོད་དཔོན་དང་མདོ་སྤེ་པ་ན་རེ། མདོ་འོ་དོན་དེ་ལྟར་མི་སྤང་བར་ཐལ། མདོ་ལས།
དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ནས་སྤང་བོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་རེ་
རེ་ནས་སྤང་བོར་འཛིག་ན་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་མི་གསུངས་པར་དེ་ཐམས་ཅད་སྤང་བོ་
ཞེས་བཤད་རིགས་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། སོ་སོ་རེ་རེ་སྤང་བོ་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ཐམས་
ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ནས་ཞེས་བྱ་བ་འཆད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེན་དེ་ཐམས་ཅད་
སྤང་བོའོ་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ནི་གོང་མས་གསུངས་
པ་ལྟར་སྒྲ་སར་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་དགའ་འབྲེལ་མིན་གྱི་འཕགས་ལྷལ་གྲུབ་མཐའ་
བཞིའི་པར་ཆེན་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་འབྱུང་ཉུག་གི་ལྷལ་ཡིན་པས་རྒྱས་པར་བཤད་རིགས་
ཀྱང་དེང་དུས་སྟེག་པར་མི་སྒྲག་པར་ཆོས་མང་བོར་སྒྲག་དུས་སྒྲ་སྤང་བས། དགའ་གནད་
གྱི་མདུད་པ་འགྲོལ་ངེས་བྱས་པར་སྟོ་སྟོན་རྣམས་ཡིད་རངས་པར་གྱིས་ཤིག །

ཆོས་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། ཆོས་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་དང་། རྟོགས་གཅོད་གཉིས། དང་
པོ་ནི། རྟོངས་དབང་འདོད་རྣམས་གསུམ་གྱི་བྱིར། །སྤང་བོ་ལ་སོགས་གསུམ་བསྟན་

ཏོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤང་པོ་དང་ལ་སོགས་པས་སྒྲིམ་ཆེད་དང་ཁམས་ཏེ་
 ཆོས་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མྱོངས་པ་གསུམ་བསྟོག་པ་དང་། དད་སོགས་
 དབང་པོ་ལྟ་ནི་འབྲིང་རྒྱལ་(༥༩)གསུམ་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ཆོག་གི་སྟོས་པ་རྒྱས་
 འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་འདོད་པ་རྣམས་པ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མྱོངས་པ་གསུམ་
 བསྟོག་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་རྒྱལ་ཡོད་དེ། སེམས་བྱུང་ལ་རིལ་པོ་འཇམ་གཅིག་འཛིན་གྱི་མྱོངས་
 པ་བསྟོག་ཆེད་དུ་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་བསྟན་པ་དང་། གཟུགས་ལ་གཅིག་གམ་རིལ་འཛིན་གྱི་
 མྱོངས་པ་བསྟོག་ཕྱིར་དུ་སྒྲིམ་ཆེད་བརྩ་གཉིས་བསྟན་པ་དང་། གཟུགས་སེམས་གཉིས་
 ཀར་གཅིག་གམ་རིལ་འཛིན་གྱི་མྱོངས་པ་བསྟོག་ཕྱིར་ཁམས་བཙུག་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟར་བསྟན་པས་མྱོངས་པ་གསུམ་བསྟོག་རུ་སྟེ། སྤང་པོ་ལྟའི་སྐབས་སུ་སེམས་བྱུང་གི་
 སྤང་པོ་གསུམ་དུ་བྱེ་བས་སེམས་བྱུང་ལ་རིལ་པོ་འཇམ་གཅིག་འཛིན་བསྟོག་པ་དང་། སྒྲི་
 མཆེད་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྩར་བྱེ་བས་གཟུགས་ལ་རིལ་
 འཛིན་བསྟོག་པ་དང་། ཁམས་བཙུག་དུ་སྐབས་སུ་གཟུགས་ཅན་བརྩ་དང་རྣམ་ཤེས་
 ཀྱི་ཁམས་བརྩར་དུ་བཤད་པས་གཟུགས་སེམས་ལ་རིལ་འཛིན་བསྟོག་པའི་ཕྱིར། རིལ་
 འཛིན་བསྟོག་པའི་བདག་འཛིན་གསུམ་ཡང་བསྟོག་སྟེ། བདག་འཛིན་ནི་རིལ་འཛིན་
 སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་ནི་འབྲིང་རྒྱལ་གསུམ་
 དང་འདོད་པ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་གསུངས་ཏེ། དབང་རྣམས་མགོ་སྟོས་པས་གོ་བ་དང་བསྟུས་
 པ་འདོད་པའི་ཆེད་དུ་སྤང་པོ་ལྟ་དང་། སྤང་བད་སྟོས་པས་གོ་བ་དབང་འབྲིང་དང་། འབྲིང་
 འདོད་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲིམ་ཆེད་བརྩ་གཉིས་དང་། དབང་རྒྱལ་དང་ཆོག་དོན་རྒྱས་པ་འདོད་
 པའི་ཆེད་དུ་ཁམས་བཙུག་བཤད་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར། མྱོངས་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་
 འབྲིང་ཆེགས་ཕུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སེམས་བྱུང་ཙམ་ལ་མྱོངས་པ་ནི་བྲ་བ་དང་རིགས་
 མཐུན་ལ་མྱོངས་པ་ནི་རྒྱུ་དུ་དང་། གཟུགས་ཙམ་ལ་མྱོངས་པ་ནི་རགས་པ་དང་རིགས་

མཐུན་ལ་མྱོངས་པས་ནི་འབྲིང་དང་། གཟུགས་སེམས་གཉིས་ཀར་མྱོངས་པ་ནི་ཕྱ་རགས་
གཉིས་དང་རིགས་མཐུན་དང་རིགས་མི་མཐུན་ལའང་མྱོངས་པས་ན་མྱོངས་པ་ཆེན་པོར་
བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་གང་སྟེལ་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་དྲགས་གཙང་ནི། (༡༡ན) ཚྱོད་པའི། ཉན། མི་རུང་ཕྱིར་མ་བཤད། ཅེས་
བྱུང་། དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་བྱུང་རྣམས་ལས་ཆོར་བ་དང་འདྲ་ཤེས་ལོགས་
ཤིག་ཏུ་བྱུང་པོར་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་གསུམ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་འདྲ་གཉིས་
ཚྱོད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་བ་དང་། འཁོར་བའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། འཁོར་བར་
འཁོར་བའི་རིམ་པ་གཉིས་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ལ་ཞེན་ནས་ཆོར་བའི་རྒྱས་རྒྱལ་
པོ་སོགས་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ཚྱོད། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་སུ་འདྲ་ཤེས་པ་དང་། བདག་མེད་
པ་ལ་བདག་ཏུ་འདྲ་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཚྱོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་
ལས། འདོད་པ་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་པའི་རྒྱས་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་བོ་དང་། ཞིང་པ་ལ་ཞིང་
པ་དང་། ཁྱིམ་བདག་ལ་ཁྱིམ་བདག་གིས་ཚྱོད་པར་འགྱུར་རོ། །ལྟ་བུ་ལ་ཆགས་པའི་
རྒྱས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལྟན་ཅིག་ཚྱོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོར་བ་ཟག་བཅས་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པས་སྟེད་པ་དང་ཡུལ་ལ་
འདྲ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པ་དག་འཁོར་བའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
འགྲེལ་ལས། ཆོར་བ་ལ་ཞེན་ཅིང་འདྲ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་འཁོར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ཆེས་རགས་པ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་
མྱོངས་པའི་གོ་རིམ་གྱི་རྒྱ་དང་ཟས་དང་ཆོད་མ་ལྟ་བུ་དང་དེ་དག་གིས་ཁམས་གཉིས་རབ་

རྒྱ་བྱེད་པས་གོ་རིམ་རྒྱ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཚོར་བ་དང་འདྲ་ཤེས་དག་ནི་འདྲ་བྱེད་རྣམས་ལས་
ལོགས་ཤིག་རྒྱ་ཕྱང་པོར་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། ཕྱང་པོ་
དག་རྒྱ་འདྲམ་མ་བྱས་མ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མ་ཡོད་དེ། བྱངས་ཀྱིས་ཕྱང་པོར་མི་
རུང་། རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱང་པོར་མི་རུང་། ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ཉེར་ལོན་གྱིས་ཕྱང་པོར་
ཡང་མི་རུང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་གཞི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱང་པོར་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཕྱང་པོ་(༥༥བ)ལྟར་མི་རུང་ཞིང་དུག་པར་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་མ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱས་གསུམ་གང་རུང་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་སྟེ་རྒྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ།
གང་སྟེལ་ལས། གཞིའི་རྒྱ་ནི་རྒྱའི་རྣམ་གྲངས་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་
སྟེ། ལམ་བདེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ། རྣམ་བྱང་གི་གཞི་སྟེ་རྒྱ་ནི་ལམ་བདེན་དགོས་
པའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྟེལ་ལས། ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་བྱང་བའི་
གཞི་མ་ཡིན་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲུབ་པ། ཕྱང་སོགས་ངོ་བོ་རྣམས་པདགས་འོ་མ་ཟུ། གྲུབ་མཐའ་རྣམ་པའི་འདོད་
བསམ་མང་བསྟེས་པའི། རྣམ་དབྱེའི་དཀའ་གནད་འབྱེད་ཕྱིར་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱང་། རྒྱས་
ཀྱན་མཉམ་པར་བཞག་པས་དབྱེད་དམ་སྟུམ། འདྲ་དབང་བྱེད་པའི་ལུགས་མང་འདི་དཀའ་
དཀའ། །ལོགས་པར་བྱེད་ཡང་སྟོ་དམན་སེམས་སྟོངས་སྟོངས། རྒྱས་མང་སྒྱུངས་ཀྱང་
ཤེས་བྱའི་མཐའ་རིང་རིང་། །གནད་རྣམས་གོ་ན་མི་རིང་རབ་ཉེ་ཉེ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་
སྒྲུབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཆོས་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་གོ་རིམ་ལ། སྤང་བའི་གོ་རིམ་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་གོ་རིམ་དང་། འར་བྱུང་དང་གསུམ། དང་བོ་ནི། རིམ་ནི་རགས་དང་ཀུན་ཉོན་མོངས། སྤྲོད་སོགས་ དོན་ཁམས་ཇི་བཞིན་ནོ། ཁྱེས་བྱུང་། དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཆོར་པ་ འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་རྣམས་རིམ་པ་དེ་ལྟར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཏེ་རགས་ཕྱི་ སྐྱོན་ས་ཀྱང་ངེས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་སྐྱོན་ས་ཀྱང་ངེས། དཔེ་བཅས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པས་ཀྱང་ངེས། ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པས་ཀྱང་ ངེས་པའི་བྱིར།

དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ཐོགས་པས་ཐམས་ཅད་ལས་རགས། དེ་ནས་ཆོར་བ་རྒྱ་ བས་གཞན་གསུམ་ལས་རགས། འདུ་ཤེས་ནི་མཆོན་མར་འཛིན་པས་བྱི་མ་གཉིས་ལས་ རགས། འདུ་བྱེད་ནི་འདུ་བྱེད་པས་རྣམ་ཤེས་ལས་རགས་ཤིང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ ནི་ཐམས་ཅད་ལས་ཕྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་སེམས་ནི་བལྟ་བར་དཀའ་བ་ རྟོགས་པར་དཀའ་(༥༥ན)བ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་བྱིར་ གང་ཆོས་རགས་པ་དེ་སྒར་བཤད་དོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་ཆེ་ཐོག་མར་གཟུགས་ལ་དགའ། བདེ་བའི་ ཆོར་བས་རྩ་བུ་བས་ཆགས། དེ་ནས་འདུ་ཤེས་གྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་ཏུ་ཞེན། དེ་ལས་ཆགས་ ལྷང་ལ་སོགས་པའི་འདུ་བྱེད་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྐྱེས། དེས་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ ཏུ་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཀྱང་དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ པ་ཅན་ཏུ་བྱས་པས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟར་བཞིན་ནོ། ཁྱེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་ཆེ། གཟུགས་སྤྱོད་ལྟ་བུ། ཆོར་བ་ཟེས་དང་། འདྲ་ཤེས་ཆོད་མ་དང་།
 འདྲ་བྱེད་བྱམ་པོ་སྟེ་ལག་བཏེང་དང་། རྣམ་ཤེས་ཟེང་བ་པོ་ལྟ་བུར་གོ་བའི་ཆོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱིས་སྤྱོད་ལྟར་ཆོར་བའི་རྟེན་བྱེད། ཟས་ལྟར་ཆོར་བ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
 སྤང་བྱ་དང་། བྱ་ནས་ཟས་ཀྱི་རོ་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ལྟར་འདྲ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོར་བ་བཏེང་སྟག་
 གི་མཚན་མ་བཟུང་ནས་ཆོར་བ་སོ་སོར་གསལ་བར་བྱེད། བྱམ་པོས་ཟས་འབྱེད་པ་ལྟར་
 འདྲ་བྱེད་ཀྱིས་ཆོར་བ་བཏེང་སྟག་འགྲུབ་པར་བྱས་པ་རྣམ་ཤེས་ལ་གཏོང་བར་བྱེད། སྟེས་
 བྱས་ཟས་ཟེང་བ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བཏེང་སྟག་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་བཞི་
 པ་གྲུབ་ཆེ། འདོད་ཁམས་ནི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ་ལ་སྤྱོད་པས་བྱེ་བ་དང་། བསམ་
 གཏན་བཞི་ལ་ཆོར་བ་བཞི་སྤྱོད་པས་གཟུགས་ཁམས་ཆོར་བས་བྱེ། གཟུགས་མེད་དང་
 པོ་གསུམ་འདྲ་ཤེས་ཀྱིས་བྱེ། མིང་ཅེ་འདྲ་བྱེད་ཀྱིས་བྱེ་ཞིང་རྣམ་ཤེས་ནི་དེ་དག་ལ་གནས་
 བར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རྟེ། དེར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་བཞི་པོ་དེ་ནི་དེ་ཀྱིས་སྤང་བོ་ལ་ལྟར་གྲངས་
 རེས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་དེ་ཀྱི་ཕྱིར། སྤང་བོ་རྣམས་ནི་ལྟ་སྟེ་མི་རྒྱུང་མི་
 མང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། ད་ལྟའི་དོན་ཕྱིར་དང་པོ་ལྟ། །ནས། ཡང་ན་རི་ལྟར་གནས་
 རིམ་བཞིན། ཞེས་བྱུང་། དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྟེ་མཆོད་བརྩུ་(༥༦བ)གཉིས་དང་
 ཁམས་པཅོ་བརྩུད་ཀྱི་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཡོད་དེ། ཡུལ་ཅན་གྱི་
 སྟེ་མཆོད་དང་ཁམས་དག་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་བྱུང་བར་གྱིས་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྟེ་མཆོད་
 དང་ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམ་རེས་ཤིང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་གོ་རིམ་ལྟར་ཡུལ་གྱི་སྟེ་མཆོད་དང་ཁམས་
 དག་གྲུང་རིམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་དང་གནད་སྟོན་གཉིས་ལས། མིག་
 ལ་སོགས་པའི་ཁམས་དང་སྟེ་མཆོད་དུག་གི་གོ་རིམ་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་དབང་ནི་ད་

གྱིས་ན་དེའི་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་སྟུང་ལྟར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་དུག་གི་དབང་པོ་དུག་ལས་དབང་པོ་ལྟ་སྟོན་དང་ཡིད་
 རྩེས་སྟུ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དབང་པོ་ལྟ་ཡུལ་ད་ལྟ་བུ་ཁོ་ནར་འཇུག་ ཡིད་
 དུས་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། ད་ལྟའི་དོན་བྱིར་དང་པོ་ལ། །
 ཞེས་བྱུང་། དབང་པོ་ལྟའི་ནང་ནས་ལུས་དབང་རྩེས་སྟུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 དབང་པོ་དང་པོ་བཞི་འབྱུང་འབྱུར་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་དོན་དང་། ལུས་དབང་ནི་ཡུལ་
 མ་ངེས་པས་དེ་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འབྱུར་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྱུར་བའི་བྱིར་དེ།
 འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་དོན་བྱིར་བཞི། ཞེས་སོ། ། དབང་པོ་དང་པོ་བཞིའི་མིག་སྒྲ་གཉིས་
 སྒར་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་རྒྱང་རིང་པོར་འཇུག་པས་སྒྲ་ལྟེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་དུ་
 བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། མིག་དང་རྣ་བའི་ཡུལ་རྒྱང་རིང་བའི་བྱིར།
 གཉིས་པོ་དེ་དག་སྒར་སྟོས་སོ། ཞེས་སོ། ། དེ་གཉིས་ལས་ཀྱང་མིག་སྒར་སྟོས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱ་རྒྱང་རྒྱང་རིང་པོ་ནས་མིག་གིས་མཐོང་ཡང་དེའི་ཆེ་རྒྱ་བས་རྒྱ་མི་ཐོས་
 པའི་བྱིར། གཞན་ནི་ཆེས་རིང་ལྷུར་འཇུག་བྱིར། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་
 གཉིས་ལས་ཀྱང་མིག་ནི་ཆེས་རྒྱང་རིང་པོ་ལ་འཇུག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྒྲ་
 ལྟེ་གཉིས་ལས་སྒྲ་སྟོན་ལ་སྟོས་རིགས་དེ། ཟས་ལྟེ་དང་མ་སྤྱད་པའི་གོང་ནས་སྒྲ་སྤྱི་
 ཆོར་བའི་བྱིར། གཞན་ནི་ཆེས་རིང་ལྷུར་འཇུག་བྱིར། ཞེས་གསུངས། དེར་མ་ཟད་གོ་
 རིམ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དབང་རྟེན་(༥༥ན)ལུས་ལ་གོ་རིམ་
 མཐོང་མན་རི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུ་བཤད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཞར་བྱུང་འཆད་པར། བྱེ་བྱག་དོན་དང་གཙོ་བོའི་བྱིར། །ནས། གཅིག་ནི་
 ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད། །ཅེས་བྱུང་། དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་སྤང་གིས་བསྐྱུས་
 པའི་སྒྲེ་མཆེད་བཅུ་ཀ་ཡང་གཟུགས་དང་སྒྲེ་མཆེད་ཡིན་པས་མིག་གི་ཡུལ་གཟུགས་ཀྱི་

སྒྱེ་མཆེད་དུ་བཤད་པ་དང་། སྤང་ལམས་སྒྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་ཆོས་དང་སྒྱེ་མཆེད་ཡིན་
བཞིན་དུ་ཡིད་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྱེ་མཆེད་དུ་རི་ལྟར་བཤད་ཅེ་ན། དེའི་ལན་རྟོན་པར་བྱེ་
བྲག་སོགས་བྱུང་། གཟུགས་དང་སྒྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་བརྟུ་ལས་མིག་གི་ཡུལ་ལ་
གཟུགས་ཀྱི་སྒྱེ་མཆེད་དུ་རིགས་ཏེ། བྱེ་བྲག་གི་དོན་གཉིས་དང་གཙོ་བོའི་དོན་གསུམ་གྱིས་
དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་གི་དོན་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་གི་དོན་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན་བརྟུ་ཀ་སོ་སོ་ནས། སྒྱེ་མཆེད་
ཡིན་གྱི་བརྟུ་ཀ་སྒྱེ་འདུས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྱེ་མཆེད་མི་འཛོག་པར་རྟོགས་པ་དང་།

གཉིས་པ་ནི། མིག་སོགས་གཟུགས་ཅན་བརྟུའི་གཞན་དགའི་མིང་མ་བདགས་པའི་
དབང་པོ་ལྟ་གང་རུང་གི་ཡུལ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྱེ་མཆེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་གཟུགས་ཅན་བརྟུ་ཀར་གཟུགས་ཀྱི་སྒྱེ་མཆེད་བདགས་ན་ཡུལ་
ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་མི་རྟོགས་པས་སྒྱེ་མཆེད་གསུམ་དུ་འགྱུར་པའི་རྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གང་སྟེལ་ལས། བྱེ་བྲག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་བྱུང་བར་མེད་པ་རྣམས་སོ་སོར་སྒྱེ་
མཆེད་ཉིད་ཡིན་པར་གྲེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེ་བྲག་དེ་ཡང་གང་ཞིག་ཅེན་མང་རོ། །
གལ་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བརྟུ་ཆར་ལ་ལང་གཟུགས་ཀྱི་སྒྱེ་མཆེད་
ཅས་བཟོད་ན་ནི། ཞེས་པ་ནས། དེ་མ་རྟོགས་པས་ཀྱང་དེ་དག་སོ་སོར་སྒྱེ་མཆེད་ཉིད་དུ་
གྲེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོར་སྒྱེ་མཆེད་ནི་སྒྱེ་མཆེད་
སོ་སོར་ཞེས་པའོ། །གཙོ་བོའི་རྒྱ་མཚན་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་(༥༧བ)
ཀྱི་སྒྱེ་མཆེད་ལག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཐོགས་པས་རེག་པ་དང་། མིག་གེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བསྟན་
དུ་ཡོད་པ་དང་། འཛིག་རྟོན་ན་ཡང་དེ་ལ་གཟུགས་ཞེས་གྲགས་པ་གསུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྒྱེ་མཆེད་ནི་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་སོན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ལག་པས་རེག་ཏུ་རུང་

བསམ་ཐོགས་བཅས་མི་འཐད་པར་ཐལ། རེག་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེའི་རྟེན་
 འབྱུང་པ་ལ་ལག་པ་སོགས་ཀྱིས་རེག་པས་དེ་ལ་རེག་ཅིས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེ་རང་གི་རྟེན་འབྱུང་པ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས།
 གལ་ཏེ་རེག་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆོད་ལ་ལག་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་
 ཏེ་རེག་པ་དག་གིས་རི་ལྟར་རེག་ཅིན། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡང་གཟུགས་སྟུ་རུང་བས་རེག་
 བ་གཟུགས་སྟུ་རུང་བ་ཞེས་བརྗོད་དེ། རང་གི་རྟེན་དང་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་གཅིག་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། དེ་བྲག་དོན་དང་གཙོ་བོའི་ཕྱིར། །
 གཅིག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆོད་དང་། ཞེས་པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་དང་སྟེ་མཆོད་
 ཡིན་ཀྱང་ཡིད་ཡུལ་གཅིག་ཤུ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་མཆོད་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟེ་
 མཆོད་བཅུ་གཉིས་སོ་སོར་གྲེས་པའི་ཆོད་དང་། ཆོར་སོགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་འདིར་འདུས་
 པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་མུང་འདས་རྣམས་ཀྱང་འདིར་འདུས་ལ་སྟེ་མཆོད་གཞན་དུ་མ་
 འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དེ་བྲག་དོན་དང་། ཞེས་པ་དང་། ཆོས་མང་བ་དང་
 མཆོག་བསྟན་ཕྱིར། །གཅིག་ནི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད། །ཅིས་གསུངས། སྐབས་འདིར་
 འག་འཁྱིག་གིས་ཆོན་པོ་ནོར་ཏེ། དེ་བྲག་གི་དོན་གཅིག་ཁོ་ནར་བཤད་པ་དང་། གཟུགས་
 ཡིན་ལ་མིང་མེད་པ་ཞེས་པ་རགས་ཤོས་ནོར་བ་སོགས་སྤང་མོད་ཁོ་བོས་ཆོས་ལེགས་པར་
 བཤད་ཡོད་དོ། །

སྟུ་པ། མཁས་མཁས་པ་ཆ་ཆོན་དེ་བས་འབྱུང་མའི་ཡུལ། །ཟབ་ཟབ་ཆོས་དོན་སྟུ་
 རིས་འབྱུང་ལྟེ་ལྟུང་། །གསལ་གསལ་རྣམ་དཔྱད་འདབ་མ་བརྒྱར་བཞད་པས། །སྟོན་སྟོན་
 སྟོགས་པ་རྒྱ་དུག་(༥༥)ཕྱེ་བ་ཆོས། །ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྲེས་བྱའི་རྒྱ་བཟང་མར། །
 སུང་པོའི་རྒྱ་མཚོར་སྟེ་མཆོད་བསྟན་པས་ཆགས། །བཙོ་བརྒྱད་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་བ་མང་དྲིགས་
 པར། །ཆོས་མངོན་ནོར་བུས་གཙུག་མཛེས་ཀྱང་བཅད། །ཆོར་སྟོགས་ཁྱོད་དུ་དམ་པའི་

མཛོད་པ་སྟོང་། །སྒྲིམ་པས་ཀྱང་མུན་པས་ལ་ལོ་མཚར་ཅི། །དྭ་ལྷང་ཅན་གྱིས་ལོད་སྟོང་
སྟོན་སྒྲིམ་པས། །སྒྲིད་གུའི་མུན་སེལ་མཛོད་པ་མཐོང་མིན་ནམ། །ལེགས་པར་བཤད་
པའི་ལྷ་ཐུག་མཆོད་པའི། །ལྷག་བསམ་དྲི་བསྐྱང་ཕྱོགས་གྱི་མཐར་འགྲོ་ཞིང་། །རྩོམ་པའི་
མེད་ཀྱི་འཆད་པའི་གོས་རྒྱན་འཕྱང་། །ཟླ་མེད་མཆོག་འདིས་སྒྲུལ་ལྷར་བཅས་མཆོད། །ཐུབ་
གསུང་རྣམ་མང་རྗེར་བུ་ཆེས་བཀྲ་བར། །བསྐྱབ་གསུམ་གོས་གྱོན་འཕགས་ནོར་རྒྱན་གྱིས་
སྒྲུལ། །དགོན་མཆོག་རིན་ཆེན་གཙུག་མཛོད་ལྷ་སྟན་བརྒྱས། །བསམ་སྒྲོམ་ཅིང་འཛོལ་གྱིད་
ཅིང་མཆོད་སྒྲིན་བྱས། །ཞེས་པ་བར་སྐབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཆོས་གསུམ་གྱིས་གཞན་བསྐྱས་རྩལ་བཤད་པ་ལས་

ཆོས་ལྷང་གིས་བསྐྱས་རྩལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་གཞན་བསྐྱས་རྩལ་ལ། ཆོས་ལྷང་གིས་བསྐྱས་རྩལ་དང་།
ལྷང་ཁམས་སྒྲེ་མཆོད་གྱིས་གཞན་བསྐྱས་རྩལ་གཉིས། །དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་
གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོས་ཀྱི་ལྷང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག །ནས། འདུ་བྱེད་དག་རྩ་འདུས། །
ཞེས་བྱུང་། ཁོ་ན་རེ། མདོ་སྡེ་དག་ལས་ལྷང་ཁམས་སྒྲེ་མཆོད་གྱི་ཐ་སྟངས་ཆེས་མང་རྩ་
གསུངས་པ་དེ་དག་དེ་དག་རྩ་འདུས་སམ་ཞེན། དེ་དག་རྩ་འདུས་ཏེ། ཐུབ་པས་གསུངས་
པའི་ཆོས་ཀྱི་ལྷང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་རྣམས་ཀྱང་ལྷང་པོར་འདུས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་བསྐྱས་
རྩལ་གསུམ་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་པས་ཆོག་གི་རང་བཞིན་གཟུགས་ལྷང་གིས་བསྐྱས་པར་
འདོད། ཕྱི་སྒྲུའི་སྡེ་པ་ཁ་ཆེ་བ་དང་མངོན་པ་པ་ལས་གཞན་པའི་སྡེ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་
མིང་ཆོགས་པའི་རང་བཞིན་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་རྩ་འདོད། མངོན་པ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྗེས་
འབྱང་མངོན་པ་བ་དག་གིས་ཆོས་ལྷང་གི་གཞི་ལྷག་གཟུགས་དང་། ལྷི་ལྷག་འདུ་བྱེད་གྱི་

ཡུང་པོར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་ཤེ། རང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་ཚིག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན། དེ་དག་ནི་གཟུགས་(ཤར་བཤེར་)ཀྱི་ཡུང་པོས་བསྟུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩལ་ཤེ། འདི་མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་ཡུང་པོའི་མཚན་གཞི་སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་གི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ཡུང་པོའི་དོན་མིན་ཚུལ་སྟུར་ཡུང་པོའི་དོན་བཤད་པས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དེ། རྩལ་སྟུས་མ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་གཞན་དག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཡུང་པོས་བསྟུས་དེ། སྒྲུའི་སྒྲེ་མཆེད་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཡུང་པོས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་ཚིག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་སོགས་མཐུན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་གཟུགས་སུ་བཤད་ཀྱི་ཡུང་པོའི་ཆར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདིར་གསེར་བྲེང་སོགས་ལ་ཞིབ་ཆ་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་གྲུབ་ཤེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་དག་གི་ལྟར་ན་མིང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཡུང་པོས་བསྟུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩལ་ཤེ། འདིའི་སྡེ་པ་ད་ལྟར་གཞན་ཡིན་ཅིང་ཚོགས་གསུམ་ཀྱི་ཡུང་པོ་འདུ་བྱེད་འདོད་པའི་ཕྱིར་དེ། རྩལ་སྟུས་མ་ལས། གང་དག་གི་ལྟར་ན་མིང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྡེ་པ་གཞན་དག་གི་ལྟར་ན་སེམས་དང་ལྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་མིང་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཡུང་པོས་བསྟུས་དེ། མིང་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཡུང་པོས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩལ་ཤེ། འདིའི་མིང་གི་ཚོགས་ནི་མཚན་པ་ཅམ་སྟེ། ཚོགས་གི་ཚོགས་དང་ཡིག་གའི་ཚོགས་ཀྱང་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྟེལ་ལས། སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་མིང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བེར་རོ། །འདིར་མིང་ནི་དཔེ་ཅམ་དུ་བཤད་དེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་མིང་དང་ཚོགས་དང་ཡི་གའི་ཚོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་ལྟེ། ཡེ་ཤེས་ལ་འདུག་པ་ལས། སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་ཞེས་བྱ་བ་
འདི་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེན། གང་མིང་གི་ཆོག་ས་དང་ཆོག་གི་ཆོག་ས་དང་ཡི་གེའི་ཆོག་ས་
རྣམས་གོ་རིམ་རྣམས་སྤྱི་བོད་པ་དང་གོ་རིམ་དུ་བཞག་པ་དང་གོ་རིམ་དུ་ཡང་དག་པར་
སྦྱར་(༡༩ན)པའོ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། ཆོས་མངོན་པ་བ་དེ་དག་གི་
ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་བརྒྱད་ཁྱིམ་དེ་དག་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་དང་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱང་པོས་
བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་བཤད་མི་ཤེས་པར། མདོ་
སྡེ་བས་རྣ་བས་ཡུལ་སྤྱོད་དང་། དེ་བྱུག་སྤྱོད་བས་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་མིང་ལ་འདོད་ཟེར་བ་སོགས་ནི་
མདོ་དང་། མཛོད་རྩ་འགྲེལ་དང་། འགྲེལ་བཤད་གང་དང་མི་མཐུན་པའི་བཟུང་ལ་ཡིན་
ནོ། དེས་ན་གཞུང་གོང་ལོག་དང་རྩ་འགྲེལ་བསྐྱིགས་ནས་བཤད་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་འཆད་པར། ཁ་ཅིག་བསྟན་པ་ཅོས་ཆད་ཅེས་ཟེར། ཁས། ཆོས་
ཀྱི་སྤྱང་པོ་མཐུན་པར་གསུངས། ཞེས་བྱུང་། རྟོན་ནི། ཆོས་སྤྱང་བརྒྱད་ཁྱིམ་ཞེས་པའི་
ཆོས་སྤྱང་གི་ཆད་རིམ་སྤྱོད་ཞེན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་སྤྱང་གི་ཆད་གཞན་གྱི་འདོད་
ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག་ ། ལྷ་རིའི་བྱས་མཛད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་པོའི་བསྟན་པ་ཅོས་སོ་ལོ་
ཀ་དུག་སྟོང་ཡོད་པ་དེ་ཅུ་དང་། གཞན་དག་སྤྱང་པོ་དང་ཁམས་རྣམས་དང་སྦྱེ་མཆོད་
དང་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་ནས། བྱང་ཕྱོགས་དང་། རྟོན་མོངས་མེད་པའི་བར་གང་རུང་
རེའི་གང་མ་རྒྱུད་ཆད་པ་རེ་ལ་ཆོས་སྤྱང་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དང་པོ་ལྟར་ན་ཆོས་
སྤྱང་སྦྱིའི་ཆོག་ས་བཅད་ཀྱི་གངས་ཡོད་དེ། ཆོས་སྤྱང་བརྒྱད་ཁྱིམ་གྱི་སྦྱིལ་གོ་ལོ་ཀ་དུང་སྤྱར་བཞི་
དང་བྱེ་བ་བརྒྱད་ཡོད་ལ། ཀྱན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། ཆོས་སྤྱང་གཉིས་
གི་ཆད་རིམ་ཞེན། གངས་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་སྦྱེ་གངས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་
ཆོག་གོ། །བགྲངས་པའི་ཚུལ་འདིས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་བརྒྱད་ཁྱིམ་ཞེས་སྟོང་ནི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་

བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་དང་། འབྲམ་ཕྱག་བཞི་བརྒྱར་འབྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་
ཡོད་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲོ་བ་དཔོན་རང་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉན་
མོངས་པ་སྣ་རེའི་གཉེན་པོ་ཆང་བར་སྟོན་པ་ལ་ཆོས་ལུང་རེ་འཛིག་པའི་བྱིར་དེ། འགྲོ་བ་
ཉན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་ལ་སྟུང་པའི་གཉེན་པོར་ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་གྲངས་མཐུན་
པར་གསུངས་པའི་བྱིར་དེ། དཀོན་ཅོག་ཏ་ལ་ལས། འགྲོ་བ་སྟུང་པའི་(༡༧བ)སྒྲོ་རྣམས་
རི་སྟེང་པ། །དེ་སྟེང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་ལ་རབ་ཞུགས་དེ། །དེ་དག་ཀུན་ཏུ་རྣམ་ཐར་སྒྲོ་དག་ནས། །
བསམ་པ་རི་བཞིན་འཛིག་རྟེན་སེམས་ཅན་འདུལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཉན་ཐོས་
སྟེ་པའི་སྒྲུབས་སུ་ཡང་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་དང་། བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟེང་འདོད་པ་གཉིས་ཡོད་དེ།
རྒྱལ་སྒྲས་མ་ལས། མདོ་ལས་ནི་བདག་གིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལས་མདོན་སུམ་དུ་ཆོས་
ཀྱི་ལུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་ལྷག་གཅིག་བཟུང་ངོ་ཞེས་གྲང་འབྱུང་ངོ་། །སྟེ་པ་གཞན་ཀྱི་ལུང་ལས་
གྲང་ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟེང་ཞེས་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་དག་
མདོ་གང་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། ཀུན་དགའ་པོའི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་པོས་
གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་བདག་ལོ་ནི་བྱ་ལྷག་ཅམ་ཞིག་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཐད་
དུ་གནས་པར་བགྱི་ལགས་སོ། །ནས། ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོ་སྟེང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་ཞིག་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱི་ཐད་ནས་བདག་གིས་བཟུང་ངོ་གཉིས་ནི་དགེ་སྟོང་དག་ལས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ།

གཉིས་པ་ནི། དལ་ཆེན་སྟེ་པའི་ནང་ཆོན་དོན་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་རིག་འཛིན་སྟེ་སྟེང་
ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་སེམས་ཅན་ཀྱི་སྟུང་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟེང་ཡང་དག་པར་འཆལ་
ཞིང་། སེམས་ཅན་ཀྱི་སྟུང་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟེང་དང་མཐུན་པར་ཆོས་སྟོན་པར་བགྱི་བ་
འགའ་ཞིག་མཆིས་ལགས་སམ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་
སྟེང་འདྲེན་ཚུལ་དུག་གསུམ་ཀྱི་སྟུང་པ་གསུམ་དང་། དུག་གསུམ་ཆམ་ཉམ་པར་སྟུང་པའི་སྟུང་

པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་རེ་འདྲན་པ་ལེགས་ཏེ། སློབྱོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་སྟོན་གས་
 དང་མཐུན་ཅིང་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་དང་མཐུན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་འདོད་
 ཆགས་སྟོང་པ་ཡིན། ཁ་ཅིག་ནི་ཞེ་སྤང་སྟོང་པ་ཡིན། ཁ་ཅིག་ནི་གཏི་མུག་སྟོང་པ་སྟོན་གས་
 གྱིས་དུག་གསུམ་རེ་རེའི་སྟོང་པ་བསྟན་ཅིང་། ཡང་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་
 འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་སྟོང་པ་ཡིན། བས། ཁ་ཅིག་ནི་ཞེ་སྤང་སྟོང་པ་
 ལ་འདོད་ཆགས་པ་ལྟར་འཆོས་པ་ཡིན། ཁ་ཅིག་ནི་འདོད་ཆགས་སྟོང་པ་ལ་ཞེ་སྤང་པ་ལྟར་
 འཆོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་གཏེན་པོར་བཅོམ་ལྟར་འདས་(༥༠ན)གྱིས་དེ་གསུངས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དུག་གསུམ་ཆ་མཉམ་པར་སྟོང་པ་བསྟན་ཅིང་། དེ་བཞི་ཀའི་
 གཏེན་པོར་གསུངས་ཚུལ་བཤད་པའི་བྱིར་། འདི་སྟངས་པོ་དང་སྟོ་ལ་ཐེག་པ་གོང་འོག་བྱུང་
 ཆེ་མོད་འདིར་མ་སྟོས་ཏེ་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་གཞན་གྱིས་བསྟན་ཚུལ།

གཉིས་པ་ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་གཞན་གྱིས་བསྟན་ཚུལ་ནི། དེ་བཞིན་གཞན་ཡང་
 ཅི་རིགས་པར། །ནས། རྣམ་ཤེས་ཁམས་ཡིན་སྒྲེ་བའི་རྟེན། །ཞེས་པའི་བར་ཆོགས་བཅད་
 གཉིས་བྱུང་། དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ལུང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ། དེ་བཞིན་
 དུ་ཆོས་གསུམ་ཅི་རིགས་སུ་མདོ་དུ་མ་ལས་ལུང་པོ་མང་པོ་དང་། ཟད་པར་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་
 བཅུ་ལྷ་བུའི་སྒྲེ་མཆེད་མང་པོ་དང་། ཁམས་མང་པོའི་མདོ་ལས། ཁམས་དུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་
 སམ་བཞི་བཅུ་གསུངས་པ་དེ་དག་ཀྱང་རང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ལ་ལེགས་པར་དབྱེད་ནས་
 ལུང་པོ་ལྟ་དང་སྒྲེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་རི་སྟོང་བཤད་པ་འདི་ནང་དུ་
 བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། ལེགས་པར་དབྱེད་ན་དེ་གསུམ་ཅི་རིགས་སུ་མི་འདུ་བའི་ཆོས་མཛོད་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་པོར་བཤད་བ་རྣམས་སྤང་པོ་ལྟར་ཅི་རིགས་པར་འདུ་བ་གང་ཞིག་
 གླེ་མཆེད་དུ་བཤད་བ་རྣམས་ཀྱང་གླེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཅི་རིགས་སུ་འདུ། ཁམས་མང་
 པོ་རྣམས་ཀྱང་བཙོ་བརྒྱད་ཅི་རིགས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཟག་མེད་གྱི་
 སྤང་པོ་ལྟར་བཤད་པའི་དང་པོ་གཟུགས་སྤང་ལྟག་མ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤང་པོར་འདུ་བའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཟད་པར་གྱི་གླེ་མཆེད་བཅུ་ཉི་མཁ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཟད་པར་
 གཉིས་མ་ཡིན་པའི་བརྒྱད་མ་ཆགས་པ་ཡིན་པས་ཆོས་གྱི་གླེ་མཆེད་དང་འཁོར་དང་
 བཅས་ན་སྤང་པོ་ལྟར་བཅན་ཡིན་པས་ཡིད་དང་ཆོས་གྱི་གླེ་མཆེད་དུ་འདུས་ཤིང་། དེ་བཞིན་
 དུ་བྲིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་གླེ་མཆེད་བརྒྱད་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གླེ་མཆེད་ལྟ་ཡང་ཆོས་
 གྱི་གླེ་མཆེད་དང་འཁོར་དང་བཅས་ན་སྤང་པའི་དང་ཆོས་གྱི་གླེ་མཆེད་གསུམ་གྱིས་
 བསྟུན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གྲོལ་གྱི་གླེ་མཆེད་ལྟ་ཡོད་དེ། གྲུ་མ་སྟགས་གྱིས་ཆོས་བསྟན་པས་
 དོན་སྟོང་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། དགའ་བ་དང་ཤིན་སྤངས་(༥༠ན)དང་སེམས་བདེ་
 བ་དང་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་གླེ་མཆེད་དང་པོ་
 དང་། དག་སྟོང་སྟགས་གྱིས་མ་བསྟན་ཀྱང་རང་གིས་ཇི་ལྟར་བྲོས་པ་དང་བཟུང་བ་ལྟར་
 དབྱངས་གྱིས་ཁ་ཏྱེན་དུ་བྱས་ཤིང་དོན་སྟོང་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནས། ཆགས་པ་དང་
 བྲལ་བ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་གླེ་མཆེད་གཉིས་པ་དང་། གཞན་གྱིས་མ་བསྟན་ལ། རང་གིས་བྲོས་
 པ་དང་ཤེས་བ་རྣམས་ཀྱང་དབྱངས་གྱིས་ཁ་ཏྱེན་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཇི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཆོས་
 གཞན་ལ་རྒྱུ་ཆར་སྟོན་ཅིང་། ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་ཆོས་དེ་དག་སྟོང་ཡང་དག་པར་རིག་
 པ་ནས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་འདི་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གླེ་མཆེད་གསུམ་པ་དང་།
 གཞན་གྱིས་སྟོན་པ་ཡང་མི་བྱེད་ཅིང་དབྱངས་གྱིས་ཁ་ཏྱེན་ཀྱང་མི་བྱེད་གཞན་ལ་རྒྱས་
 པར་ཡང་མི་སྟོན་ཀྱང་ཇི་ལྟར་བྲོས་པའི་དོན་དང་ཤེས་པའི་དོན་ལ་སེམས་པ་དང་འཇལ་
 བ་དང་ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་དོན་སྟོང་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནས། ཆགས་

པ་དང་བྲལ་བ་འདི་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒྲེ་མཆེད་བཞི་པ་དང་། དེ་བཞི་ལྟར་མི་བྱེད་
 གྱུར་ཏིང་འཛིན་གྱི་མཚན་མ་རྣམ་པར་བསྐྱེས་པ་སོགས་དགུ་སོགས་གང་རུང་ལེགས་
 བར་བཟུང་ལེགས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད། ལེགས་པར་སྒྲེ་མ་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་དེ་ལྟར་
 དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནས། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་འདི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
 སྒྲེ་མཆེད་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་རྒྱལ་སྐྱེས་མ་ལས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་དུག་རྩ་ཅ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་ཁམས་བཙུག་ཅི་རིགས་
 སུ་འདུ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁམས་རེ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ལ་བཙུག་འདྲེན་པ་གང་
 ཞིག །རེ་གཉིས་ལས་བཙུག་དོར་བའི་ལྷག་མ་ཞེ་བཞི་པོ་ཡང་བཙུག་ཅི་རིགས་
 སུ་འདུ་བའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། དེའི་བྱིར་ཁམས་བཙུག་པོ་དེ་
 དག་ནི་དུག་ཚན་གསུམ་དང་བཞི་ཚན་གཅིག་དང་སུམ་ཚན་དུག་དང་། གཉིས་ཚན་གཉིས་
 སུ་སྟེ་དུག་རྩ་ཅ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འདིར་སྐྱས་པ། ཁམས་ནི་བཙུག་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་བཞི། རྣམ་མཁའི་ཁམས་དང་
 རྣམ་ཤེས་ཁམས་ཏེ་དུག །འདོད་ཆགས་གནོད་སེམས་རྣམ་འཛོལ་(༧)ན་དེས་འབྱུང་ཁམས། །
 གནོད་མེད་ཁམས་དང་མི་འཛོལ་ཁམས་ཏེ་དུག །སྤྲུག་བསྐྱེད་བདེ་བ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་
 ཁམས། །ཡིད་བདེ་བཏང་སྒྲོམས་མ་རིག་ཁམས་ཏེ་དུག །ཆོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་རྣམ་
 ཤེས་བཞི། །འདོད་ཁམས་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཏེ་གསུམ། །གཟུགས་དང་
 གཟུགས་མེད་འགོག་པའི་ཁམས་གྲུང་གསུམ། །འདས་དང་མ་འོངས་ད་ལྟར་ཁམས་གྲུང་
 གསུམ། །དམན་པ་གྲུ་ཞོམ་བར་མའི་ཁམས་གཞན་གསུམ། །དགོ་དང་མི་དགོའི་ལུང་
 མ་བསྟན་ཁམས་གསུམ། །སྟོབ་དང་མི་སྟོབ་དེ་གཉིས་མིན་ཁམས་གསུམ། །ཟག་བཅས་
 ཟག་མེད་ཁམས་གཉིས་འདུས་བྱས་ཁམས། །འདུས་མ་བྱས་ཁམས་གཉིས་ཏེ་རེ་གཉིས་
 འདོད། །བཙུག་དུག་ཚན་གསུམ་དང་བཞི་ཚན་གཅིག །གསུམ་ཚན་དུག་དང་ཉིས་

ཚེ་གཉིས་བཅས་པས། །ཁམས་མང་རེ་གཉིས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན། །

ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་ཤི། ལྟག་མ་ཞི་བཞིའི་ནང་ནས་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་འདྲ་བ་འདོད་ཁམས་དང་དུས་གསུམ་དང་། དམན་པ་སོགས་གསུམ་དང་ལུང་མ་བརྟན་དང་སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཁམས་དང་ཟག་བཅས་དང་འདྲམ་བྱས་ཏེ་བརྟ་གཅིག་དང་། ཚེས་ཁམས་སུ་འདྲ་བ་ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་འདོད་ཆགས་སོགས་དུག་དང་། སྟག་བསྐལ་གྱི་ཁམས་སོགས་དུག་དང་། ཚེར་འདྲ་འདྲ་བྱེད་གསུམ་དང་། འགོག་པ་དང་འདྲམ་མ་བྱས་ཏེ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཚེས་དང་ཡིད་ཁམས་དང་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་གསུམ་དུ་འདྲ་བ། གཟུགས་མེད་གཉིས་སློབ་མི་སློབ་གྱི་ཁམས་གཉིས་ཟག་མེད་གྱི་ཁམས་ཏེ་ལྟ་དང་། བརྟ་བཞིར་འདྲ་བ་གཟུགས་ཁམས་ལ་གཉིས་དང་། གཟུགས་ཁམས་སྒྲིའི་ཁམས་ཡིད་ཁམས་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་དུག་ཚེས་ཁམས་བརྟར་འདྲ་བ་དགེ་བའི་ཁམས་དང་མི་དགེ་བའི་ཁམས་གཉིས་དང་། རྣམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་སུ་འདྲ་བ་དུག་ཚེ་དང་པོའི་རྣམ་ཤེས་དང་བཞི་ཚེ་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཏེ་གཉིས་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་མང་པོ་བ་ལས་ཁམས་དུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་བརྟན་པ་དེ་དག་གྱང་ཅི་རིགས་པར་བསྟ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ལས། ཅི་རིགས་པར་བསྟ་བར་(༥༡བ)རིགས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རེ་ཞིག་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ནི་དེ་དག་གི་ད་ཡིན་པས་དེ་དག་ནི་འདི་དག་གིས་བསྟུས་པ་ཡིན་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྟེལ་ལས་གྱང་། དེ་ལྟར་ན་ཁམས་བཞི་བརྟ་ཅ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྟམས་སུ་སྟམས་པ། བཅོ་བརྒྱད་འདྲ་བ་བརྟ་གཅིག་དང་། །ཚེས་ཁམས་ཡིན་པ་བཅོ་བརྒྱད་དེ། །ཚེས་ཡིན་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཡིན་ལ། །བརྟ་བཞིར་འདྲ་བ་གཟུགས་ཁམས་གཉིས། །བརྟར་འདྲ་དགེ་དང་མི་དགེ་གཉིས། །རྣམ་ཤེས་ཁམས་སུ་རྣམ་ཤེས་གཉིས། །

ཞེ་བཞི་བཙུང་འདུ་ཚུལ་དུ། ཚེས་མདོན་མཐར་མོན་མཁའ་པས་སྒྲུས། ཁབ་སྒྲུབས་
གྱི་སྒྲིམ་ཆིག་གོ།

ཁམས་མང་པོ་དེ་དག་ལས་ནམ་མཁའ་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་གྱི་ཁྱད་པར་གང་
ཞེན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲིའི་ལུགས་ལ། ནམ་མཁའ་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་མི་
གཅིག་སྟེ། ནམ་མཁའ་མི་སྒྲིབ་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་དང་ཟག་མེད་ཡིན་ཀྱང་ནམ་མཁའི་
ཁམས་ནི་རོ་བོ་གཟུགས་དང་ཟག་བཅས་ཕྱི་ལྷོ་ཐོགས་དང་ནང་གི་ཁ་སྒྲ་ལྟ་བུའི་བྱ་ག་
གཅིག་ལ་ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་འཛོག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བྱ་ག་དེ་ཡང་སྒྲུང་བ་དང་
སྒྲུབ་པ་གང་རུང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱ་ག་ནི་སྒྲུང་བ་དང་
སྒྲུབ་པ་དག་ལས་གཞན་དུ་བཟུང་དུ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་ཞིང་། ནམ་མཁའི་ཁམས་
གྱི་རོ་བོ་གཟུགས་དང་ཟག་བཅས་སུ་འདོད་དེ། བྱ་ག་དེ་ཡང་ཐོགས་བཅས་གྱི་ཉེ་ལའོར་
གྱི་གཟུགས་གཅིག་ལ་འཛོག་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་ཐོགས་པའི་ཉེ་
ལའོར་གྱི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། གཟུགས་གྱི་འདོད་ཆགས་
དང་བྱལ་བ་ལ་ནམ་མཁའི་ཁམས་སྒྲུངས་པར་བསྟན་པའི་ཡང་བྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། ལོ་ཞེས་པ་བྱེ་སྒྲུས་ནམ་མཁའི་ཁམས་གཟུགས་སུ་འདོད་པ་ལ་མདོ་སྟེ་བ་དང་
སྒྲོབ་དཔོན་མ་རངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་དང་མདོ་སྟེ་བའི་རང་ལུགས་ནམ་མཁའ་ཐོགས་
པ་བཀག་ཅམ་དུ་འཛོག་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་དེའི་ཉེ་ལའོར་རོ་ལོ། །
ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྒྲས་མ་ལས། ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་ཡ་རོལ་པོའི་གཞུང་ལུགས་(༤༡ན)
བཛོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ལུགས་ནི་ནམ་མཁའ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱས་
མེད་པ་ཅམ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྒྲོབ་དཔོན་རང་ལུགས་ལ་བྱ་ག་
ནམ་མཁའ་ནི་ཐོགས་མེད་ཉེ་ལའོར་བ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། འདི་ལ་གཟུགས་གཞན་
མི་ཐོགས་པས་ཐོགས་མེད་དང་གཟུགས་གཞན་གྱི་ཉེ་ལའོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་

འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གཟུགས་གཞན་མི་ཐོགས་པས་སོགས་དང་། རྒྱལ་གྲས་མ་ལས།
རང་གི་གཞུང་ལུགས་ནི་འོག་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། བས། ཐོགས་མེད་ཉི་འཁོར་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བར་ཚིག་བརྟུན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གང་སྟེ་ལ་ལས། མདོ་སྟེ་པ་ན་རེ།
ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ནམ་མཁའ་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་ལ་ནམ་མཁའ་ཡང་རྫས་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ནམ་མཁའི་ཁམས་རྫས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་པ་ལ།
བྱེས་ན་རེ། ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་ནམ་མཁའ་ཐ་དད་པ་སྟེ་འགལ་བར་ཐལ། འདུས་མ་
བྱས་ལ་བྱི་ནང་མི་རུང་ལ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་བྱི་ནང་གཉིས་བཤད། ནམ་མཁའ་ཟག་
མེད་ཡིན་པས་སྤང་མི་རུང་ལ་ནམ་མཁའི་ཁམས་སྤངས་པར་ཡང་བཤད། ས་སོགས་ལྟར་
སྒྲིམ་བུའི་ཉི་བར་ལེན་པའི་གདགས་གཞིར་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། རང་གི་ནམ་མཁའི་ཁམས་གང་ཞེ་ན་ལུས་འདྲིའི་ནང་
གི་ནམ་མཁའ་གང་ཞིག་ནང་ལ་བརྟེན་པ། ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་ལས། བྱི་རོལ་བྱི་ནམ་
མཁའ་གང་ཞེ་ན། བྱིའི་ནམ་མཁའ་གང་ཞིག་ནམ་མཁའ་ལྟར་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། གང་སྟེ་ལ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་རྒྱུ་མ་ན་རེ། ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ནམ་
མཁའ་ལས་ཐ་དད་དོ་ཞེས་པའོ། གང་ལ་ཞེ་ན་ནང་དང་བྱིའི་ནམ་མཁའ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ནི་ནང་དམ་བྱི་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་གཉིས་བསྐྱབ་སྟེ། མདོ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་དེའི་སེམས་ཁམས་ལྟ་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྒྱུ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་དེའི་རྒྱུ་པར་གྲེས་པ་ཉིད་ལྟག་
པར་ལུས་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་(༤༡བ)ཕྱིར། ཁམས་ལྟ་ནི་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུང་ནམ་
མཁའི་ཁམས་ཡིན་ཟེར་ཏེ། གང་སྟེ་ལ་ལས། ནམ་མཁའ་ནི་སྤངས་པར་བསྟན་པར་རིགས་
པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། སྐྱེས་སྤྱུང་འདི་ནི་ཁམས་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་བེར་ཏེ། གང་སྟེ་ལ་ལས། ས་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སྐྱེས་སྤྱུང་གང་གས་
 པའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཡང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྟོན་གྱི་རྩེ་ཡབ་སྐུས་
 གྱི་སྤྱུ་ཆེན་ལ་ལའི་བྱིན་བྱིས་ལས། ཉམ་མཁའི་ཁམས་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱན་ནམ་མཁའ་
 དང་། མདོན་པར་སྐབས་ཡོད་གྱི་ནམ་མཁའ་དང་། ལུག་ནམ་མཁའ་དང་། འདུས་མ་
 ལུག་གྱི་ནམ་མཁའ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། སྤྱིང་འདིའི་ནམ་མཁའི་ཁདོག་
 སྟོན་པོ་དང་། བྱང་གི་སེར་པོ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། བར་གྱི་སྤྱང་བ་སྐྱུ་སེང་བ་ལྟ་བུ་
 དང་། གསུམ་པ་ནི། ཁ་སྐྱའི་སྤྱག་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་པ་ནི། ཐོགས་རེག་པ་གས་པའི་ཆ་
 ལྟ་བུ་བེར་རོ། །དེའི་དང་པོ་གསུམ་བྱེ་སྐྱའི་ལྷགས་ལ་རུང་ཡང་མདོ་སྟེ་པའི་ལྷགས་ལ་ནམ་
 མཁའ་འཛོག་དགའོ། །

ཡང་ཁམས་དྲུག་ཅུའི་ནམ་ཤེས་དང་ནམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་དམ་མེད་
 ཅེ་ན། འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ལ་ཁམས་སྤྱུ་བཤད་པའི་ས་སོགས་ཁམས་དྲུག་གི་ནང་གི་
 ཁམས་ལ་ཟག་པ་ཅས་ཁོན་ས་བྱུང་པར་བྱེ་སྐྱས་འདོད་དེ། སྐབས་འདིའི་ཁམས་དྲུག་གི་
 ཁམས་དེ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་ཉིང་མཚམས་སྟུར་བའི་ས་བོན་ལ་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ།
 འདིའི་བཤད་བྱའི་མདོ་ལས། དག་སྟོང་སྐྱེས་སྤྱུང་འདི་ནི་ཁམས་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
 ཁམས་དྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་མའི་མངལ་དུ་སྤྱུ་འཛོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུ་
 སྟེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ནི་དེ་ལྟར་མི་རུང་བ་དེས་ན་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ནམ་ཤེས་
 གཅིག་ལ། སྐབས་འདིའི་ཁམས་རེ་གཉིས་གྱི་ནང་གི་ས་སོགས་ཁམས་དྲུག་གི་ནམ་ཤེས་
 ལ་འཛོག་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཅིའི་བྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་ལ་མི་བྱ་ཞེ་ན། འདི་
 ལྟར་ཁམས་དྲུག་པོ་འདི་དག་ནི། ཞེས་པ་ནས། འདི་དག་ནི་ཉིང་མཚམས་སྟུར་བའི་
 སེམས་ནས་འཆི་བའི་སེམས་གྱི་བར་སྐྱེ་བའི་གཞིར་(༥༩ན)གྱུར་བ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པའི་

ཆོས་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལྟོན་ལྟུམ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྐབས་འདིའི་ནམ་མཁའ་ལྟོན་ལྟུམ་
དང་རྒྱུ་ལྟོན་གྱི་ལྟུམ་གཉིས་ནི་ལྟུམ་རེ་བཞིའི་དྲུག་ཚན་གསུམ་གྱི་དང་པོ་འཆད་བྱེད་
ཡིན་གྱི་ལྟུམ་བཙུན་གྱི་རྒྱུ་ལྟོན་གྱི་ལྟུམ་འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། རང་
འགྲེལ་ལས། དེར་གང་དག་སའི་ལྟུམ་དང་། ལྟུམ། དེ་དག་ལས་གཉིས་གྱི་མཚན་
ཉིད་མ་བཤད་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྟུམ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། དེར་གང་དག་
ཅིས་བྱ་བ་ལ་དེར་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ལྟུམ་མང་པོའི་མདོར་རོ། གཉིས་གྱི་མཚན་ཉིད་
མ་བཤད་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་རྒྱུ་ལྟོན་པར་གྲེས་པའི་ལྟུམ་གཉིས་གྱི་ལྟོན་
གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་དག་གི་རྒྱ་མཚན་མ་གོ་བ་སྐྱེ་མ་མང་པོས་སྐྱེ་དོ་མང་པོ་བྱས་
སྐྱེད་བས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཉི་མའི་འོད་སྟོང་སྟོན་སོ། །

སྐྱེས་པ། ལྟུམ་མཁའ་ལྟོན་དང་ནམ་མཁའ་སོ་སོ་སྐྱེ། མ་བཞག་བྱེད་སྐྱེའི་ཆོས་མདོན་
བཤད་འདོད་ཁྱོད། ཁྱོད་གི་རྒྱ་ལྟོན་ཆོས་མཁའ་གྱུར་བཞིན། ཟག་བཅས་རྒྱུ་ལྟོན་
ཁོ་ན་ལྟུམ་འདོད་ན་འདྲ། མཐོང་མཐོང་གྲོགས་བཅ་ཆ་ཀུན་གཅིག་བྱེད་པ། མང་
མང་སྐྱེན་ཀུན་ཟེ་བའི་སྐྱེན་པོ་བཞིན། འགྲིགས་འགྲིགས་དོན་བྱལ་མཁས་དབང་མདུན་
ས་སྐྱེ། ཐོམ་ཐོམ་སྐྱེ་བའི་ལྟུམ་དེ་བྱུང་བྱུར་འགྱུར། ཞེས་པའང་པར་སྐབས་གྱི་ཆོགས་
སྐྱེ་བཅད་པའོ། །

ལྟུམ་གྱི་རྒྱུ་ལྟོན་པའི་རབ་དབྱེ་ལས་མཚན་ཉིད་གྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་ལྟུམ་གྱི་རྒྱུ་ལྟོན་པའི་རབ་དབྱེ་ལས་མཚན་ཉིད་གྱི་སྟོན་ནས་དང་། ལྟུམ་ཚན་
གྱི་སྟོན་ནས་དང་། བཅས་མ་བཅས་གྱི་སྟོན་ནས་དང་། ལྟུམ་པ་གསུགས་གྱི་སྟོན་ནས་དང་།
བྱུང་སྐྱེགས་གྱི་སྟོན་ནས་དང་། ལྟུམ་གསུགས་གྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ་དང་དྲུག་ལས། དང་པོ་ལ།

གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཐོགས་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། དགོས་པ་
 ཆོས་ནི་ཕྱི་སྤྱི་མཆེད་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མཆེད་བཅུ་གཅིག་གིས་མ་བསྟན་པ་བསྟན་དུ་མེད་
 པ་ཐོགས་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་བསྟན་དུ་ཡོད་མེད་དང་། ཐོགས་
 པ་ཡོད་མེད་ཐམས་ཅད་བསྟན་ཏོ། །དེ་བཅུ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་བའི་ཐོགས་བཅས་ཡིན་ཏེ།
 ཡན་ཚུན་གཅིག་གི་གོ་སར་རང་དུ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་
 ཅན་ཡན་ཚུན་འབྱུང་བ་ལ་རྟགས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོགས་པ་ཆོས་ཅན། གསུམ་ཡོད་དེ།
 སྤྱི་བ་པས་ཐོགས་པ་དང་། ལུལ་ལ་ཐོགས་པ་དང་། དམིགས་(༤༩ན)པ་ལ་ཐོགས་པ་
 གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་བཅུ་དེ་ཡིན་པར་སྤར་བཤད་
 ཟེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དབང་པོ་ལྷ་སྟགས་ལུལ་ཅན་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དབང་པོ་ལུལ་ལ་འཇུག་པ་དང་ཐུད་པ་ལ་དེ་ལུལ་ལ་ཐོགས་པ་ཞེས་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དབང་པོ་ཆུ་དང་ཐུད་པ་ལ་ཐོགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གདགས་
 པ་ལས། ལུལ་ཐོགས་ལ་སྒྲམ་ལ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་གང་
 སྤེལ་ལས། རང་གི་ལུལ་ལུལ་ཐོགས་པ་སྟེ། ལུལ་ཆུ་དང་ཐུད་ཅིས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་
 དང་། ལུལ་སྒྲམ་མ་ལས་ཀྱང་། ལུལ་ཐོགས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་ལུལ་ལུལ་འཇུག་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མེས་ས་
 མེས་ས་བྱང་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུལ་ལ་ཐོགས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྷ་ཡོད་
 ཅིང་། མིག་གཅིག་ལུལ་ལ་རྟུ་མ་ཡོད་དེ། ལུལ་ཐོགས་ལ་སྒྲམ་ལ་མི་ཐོགས་པ་དང་། ལྷ་མ་
 ལ་ཐོགས་ལ་ལུལ་མི་ཐོགས་པ་དང་། གཉིས་ཀར་ཐོགས་པ་དང་གཉིས་ཀར་མི་ཐོགས་
 པ་དང་། ཉིན་མོ་ཐོགས་ལ་མཚན་མོ་མི་ཐོགས་པ་དང་། དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་དང་། གཉིས་
 ཀར་ཐོགས་པ་དང་། གཉིས་ཀར་མི་ཐོགས་པ་སྟེ། ལུ་བཟུད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི།
 ཉིའི་མིག་ལྷ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། མི་ལལ་ཆེར་གྱི་མིག་ལྷ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ནི། ལུ་

སྤྱི་ཕྱིས་པ་གསོད་དང་སྤྱལ་བའི་མིག་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་པ་ནི། གཉིད་ལོག་པའི་དུས་
 གྱི་མིག་དང་། མངལ་དུ་འཆི་བའི་མིག་ལྟ་བུ་དང་། ལྟ་པ་ནི། མི་པལ་ཆེར་གྱི་མིག་ལྟ་
 བུ་དང་། དུག་པ་ནི། དུག་པ་དང་པ་ལས་གི་མིག་ལྟ་བུ་དང་། བདུན་པ་ནི། ལྷ་དང་
 བྱི་བ་དང་ཕྱི་རྟ་ལ་གསུམ་གྱི་མིག་ལྟ་བུ་དང་། བརྒྱད་པ་ནི། གཉིད་དང་སྟོམས་འཇུག་
 དུས་གྱི་མིག་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། གང་སྤྱལ་ལས། རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 མངལ་དུ་ངེས་པར་འཆི་བ་དང་དམིགས་པ་གཞན་ལ་སེམས་གཡེངས་པ་དང་། འགོག་པ་
 དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་(༡༤བ)
 མངོན་དུ་གྱུར་བ་དང་འཛིག་རྟེན་གྱི་བར་དག་ཏུ་སྤྱོས་པ་རྣམས་གྱི་མིག་ནི་གཉིས་ཀར་
 ཡང་མི་ཐོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལུལ་ལ་ཐོགས་བཅས་དང་སྤྱི་བ་པའི་ཐོགས་
 བཅས་དོན་གཅིག་གསུམ་ཞེན། དེ་གཉིས་ཡིན་མིན་ཅི་རིགས་པ་ལྟ་བཞི་ཡོད་དེ། ལུལ་
 ལ་ཐོགས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་བ་པའི་ཐོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་སེམས་དང་སེམས་ལྷན་རྣམས་
 དང་། ལུལ་ལ་ཐོགས་བཅས་མིན་ལ་སྤྱི་བ་པའི་ཐོགས་བཅས་ལུལ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་
 ཀ་ཡིན་པ་དབང་པོ་ལྟ་བུ་དང་། ལུལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་ན་མིན་རྣམས་དང་། འདུས་
 མ་བྱས་རྣམས་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་
 ལྟ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ལུལ་ལ་ཐོགས་པ་དང་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་དོན་གཅིག་གསུམ་
 ཞེན་སྤྱགས་ཡོད་དེ། དམིགས་པར་ཐོགས་ལ་ལུལ་ལ་མི་ཐོགས་པ་མེད་པས་སྤྱགས་
 ལས་མི་འོངས་ལ། ལུལ་ལ་ཐོགས་ལ་དམིགས་པར་མི་ཐོགས་པ་ནི་དབང་པོ་ལྟ་བུ་དང་།
 གཉིས་ཀར་ཐོགས་པ་སེམས་དང་སེམས་ལྷན་མཐའ་དག་དང་། གཉིས་ཀར་མི་ཐོགས་པ་
 ནི་ལུལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་དགག་གཞག་སྤངས་སྤྱུངས་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱབས་
 འདིའི་ལུལ་དང་དམིགས་པ་ལ་བྱེད་པར་མེད་དེ། ལུལ་དང་ཤེས་བྱ་དམིགས་པ་དོན་གཅིག་

པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདྲོད་ན། དེའི་ཡུལ་ཡིན་ན་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་
ལོ། འདྲོད་ན། མིག་དབང་ཚྫས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་
པོ་དང་ཤེས་པ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་བཅ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིན་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དམིགས་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གང་རུང་ཁོ་ནའི་ཡུལ་རྒྱ་
བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་
བྱུང་བ་རྣམས་(༥༥ན)ཀྱིས་རང་གི་དམིགས་པ་འཛིན་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཁོ་ནའི་རང་གི་དམིགས་པ་དག་ལ་རྣམ་པར་གཞག་གོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡུལ་ཅན་དེའི་འཇུག་ཡུལ་བཞག་རྒྱ་ཡོད་ན་གཟུང་ཡུལ་དང་
དམིགས་ཡུལ་བཞག་རྒྱ་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོ་ན། མིག་དབང་ཚྫས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
གཟུང་ཡུལ་དང་དམིགས་ཡུལ་བཞག་རྒྱ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་བཞག་རྒྱ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་ཡུལ་གཟུགས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཡུལ་གཟུགས་ཁམས་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཁྱོད་དེ་ལ་ཐོགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རང་གི་ཡུལ་ལམ་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཐོགས་པ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་རྒྱ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ དེའི་འཇུག་ཡུལ་བཞག་རྒྱ་ཡོད་ན། དེའི་འཇུག་ཡུལ་ཡོད་པས་ཁྱབ་
ཟེར་ན། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་དབང་དང་། གངས་རི་སྟོན་པོར་མཐོང་བའི་མིག་དབང་
ཚྫས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་མཁའི་སྤྲ་གད་དང་གངས་རི་

སྟོན་པོ་དེར་འཛིན་པའི་བྱིར། ཚད་མ་པའི་གཟུང་འཇུག་གི་ཡུལ་ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་
 གྱིས་འདི་དག་ཏུ་གསུངས་མོད། བོད་ཀྱི་རྟོག་གོ་བ་དག་གིས་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
 མ་བཤད་པར་གཞན་སྡེའི་ཡུལ་བརྒྱས་སྟུང་ནས་ཚད་མ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་ཆོས་འབྲེལ་
 མ་ཡིན་པར་བྱས་སྟངས་བདག་ཉིད་ལེགས་པར་འདོད་པའི་དཔྱད་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་
 དེ་འདྲ་སྤངས་རེགས་སོ། །

རང་ལུགས་ནི། སྒྲུབས་འདིའི་དམིགས་པ་དང་ཡུལ་གཉིས་ལ་བྱེ་བྲག་གིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ།
 དམིགས་པའི་ཐ་སྟད་ཡུལ་ཅན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གིས་འཛིན་པ་ལ་ལྟོས་ཤིང་། ཡུལ་
 ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་དབང་པོ་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པས་ཀྱང་འཛིན་
 པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡུལ་དང་དམིགས་པ་དག་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།
 གང་ལ་གང་ཞིག་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་
 བ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིན་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་(༥༥བ)གསུངས་པའི་བྱིར།
 ད་དུང་སྟོ་བྱ་མང་མོད་རེ་ཞིག་བཞག་གོ། །

སུམ་ཚན་གྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་སུམ་ཚན་གྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ་ལ། དགོ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དང་། ཁམས་གསུམ་
 ཀྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། ལུང་མ་བསྟན་བརྒྱད་དེ་དག་ཉིད། །
 གཞུགས་སྒྲུ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བཅོ་བརྒྱད་
 ལས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དགོ་མི་དགོ་གང་རུང་དུ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཁམས་བརྒྱད་ཡོད་དེ།
 གཞུགས་ཅན་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལས་གཞུགས་དང་སྒྲུ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་
 གཞུགས་ཅན་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་བརྒྱད་དེ་དག་ཉིད། །གཞུགས་

སྒྲུ་མ་གཏོགས། ཞེས་སོ། །

བཙེ་བརྒྱད་གྱི་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཁམས་ལྷག་མ་བཅུ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱེད་ལ་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་དེ། ཁྱེད་གྱི་ནང་ཆོན་སེམས་གྱི་ཁམས་
 བདུན་མ་ཆགས་པ་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་དགོ་བ་དང་། ཆགས་སོགས་དང་མཚུངས་
 ལྡན་མི་དགོ་བ་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་སེམས་བདུན་ལུང་མ་བསྟན་དང་། ཆོས་
 ཁམས་ལ་ཡང་མ་ཆགས་པ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་དགོ་བ་ལྟ། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་
 གྱི་ཆོར་སོགས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དང་དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་སྒྲུ་བ་སོགས་
 དང་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཀུན་སྒྲོང་གི་དགོ་བ་དང་འགོག་བདེན་དོན་དམ་པའི་
 དགོ་བ་ཡང་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཁམས་ལ་དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་ཆགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་
 གྱི་མི་དགོ་བ་དང་། ཆོར་སོགས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དེ་དང་། དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
 པའི་སྒྲུ་བ་སོགས་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་ཀུན་སྒྲོང་གི་དེ་དང་། དེ་གཉིས་སྒྲུ་མ་གཏོགས་
 པའི་སེམས་བདུན་དང་། ཆོས་ཁམས་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་ལུང་མ་བསྟན་སོགས་གསུམ་ཡོད་པའི་
 བྱིར་དང་། དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་རག་གི་ལས་གཟུགས་སྒྲུ་ལ་དགོ་
 སོགས་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། སྒྲུ་བཤད་ནི། ལུང་མ་བསྟན་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ལུང་མ་
 བསྟན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགོ་དང་མི་དགོ་གང་རུང་དུ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པས་ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་
 བྱ་ཡི་སྒྱིར་ལུང་ལས་མ་བཤད་ཅིས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མི་དགོ་བ་ནི་དགོ་པའི་
 སྒྲུ་བཤད་ལས་ལོག་པས། ཏོགས་སྒྲུ། མ་ཆགས་པ་ཆོས་ཅན། དགོ་བ་(༥༥ན)ཞེས་
 བཟྍ་དེ། དགོ་པའི་སྒྲུ་དོད་ཀྱི་ཤིའི་ཀྱང་ན་པའི་སྒྲུ་དཔ་ཡིན་པས་ན་སྒྲུ་དཔ་ལས་འདས་
 ཤིང་སོང་ལ་རྒྱལ་བས་ན་དགོ་བ་ཞེས་བཟྍ་དཔའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། སྒྲུ་
 དཔ་ལས་འདས་ཤིང་སོང་ལ་རྒྱལ་བས་ན་དགོ་ལོ། ཞེས་སོ། ལང་ན་ཀུན་དང་ངན་བ་
 དང་ཤ་སེལ་བ་སྟེ་ངན་པའི་ནད་སེལ་བར་སོན་པས་ན་དགོ་བ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། དགོ་

བ་ནི་ནད་དང་བྲལ་བ་སྟེ་སོན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་
ཀྱུ་ཤ་ལའི་ཤེས་རབ་ནི་ཀྱུ་ཤ་ལྟར་རྫོང་བས་ཀྱུ་ཤ་དང་། ལ་ནི་དེ་ལོན་ཞིང་ཀྱན་ཏུ་ལོན་པས་
ནད་གེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་སོ། །

བཞི་པ་འཆད་པར། འདོད་ཁམས་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། ཆོས་
དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁམས། །ཞེས་བྱུང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཁམས་གསུམ་ན་རི་ལྟར་
ཡོད་ཅེན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཁམས་ན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེ་བཅོ་བརྒྱད་
ལ་འདོད་པའི་སྟོད་པའི་བདག་གིར་བྱས་པའི་མ་བྲལ་བའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་དེ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བརྒྱབ་ཞི་ཡོད་དེ། དེར་སྟེ་བ་ལ་ཁམས་ལ་ཆགས་
པ་དང་བྲལ་དགོས་པས་ལུ་ལ་དྲི་རོ་མེད་ཅིང་ལུ་ལ་མེད་པས་ལུ་ལ་ཅན་སྟེ་ལྟེ་རི་རྣམ་ཤེས་
ཀྱང་མེད་ལ་གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བས་ཁམས་ལྟག་མ་བརྒྱབ་ཞི་ཡོད་པའི་
བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱང་དེར་སྟེ་པའི་
བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། འདི་སྐད་ཏུ་ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྟེ་མཆོད་དུག་ལ་སྟོད་པ་ཀྱན་ཏུ་སྟོད་
ཀྱི་ལུ་ལ་ཀྱི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་པས་དེ་ན་སྟེ་ལྟེ་ལྟེ་དབང་པོ་དག་ནི་ཡོད་ཅིང་དྲི་དང་རོ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་དག་ལས་གཟུགས་མེད་ཏུ་
གཏོགས་པ་ཡིད་དང་ཆོས་ཁམས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ཅན་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་
ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ན་དེར་སྟེ་བས་ན་གཟུགས་ཅན་བརྒྱ་མེད་ལ་རྟེན་དབང་
པོ་ལྟ་དང་དམིགས་པ་ལུ་ལ་ལྟ་མེད་པས་རྣམ་ཤེས་ལྟ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་
ལས། དེ་དག་ལ་རྟེན་པ་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྟ་(ཡེ་བ)ཡང་
མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །

བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་ལ། ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་དང་། རྟོག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་
 དང་། དམིགས་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཆད་པར། དེ་གསུམ་
 ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚེས་
 ཅན། ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་དང་ཚེས་ཁམས་དེ་གསུམ་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་
 ཡོད་དེ། ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་ལམ་བཤེན་དུ་གཏོགས་པ་ཟག་མེད་དང་མ་གཏོགས་
 པ་ཟག་བཅས་དང་། ཚེས་ཁམས་ཀྱི་ལམ་བཤེན་དུ་གཏོགས་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་
 གསུམ་ཟག་མེད་དང་། འདུས་བྱས་རྣམས་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་བཅོ་ལྔ་ཚེས་
 ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། སྒོ་མ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་དངོས་དང་། ཚུད་སྤྱོད་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། རྟོག་དང་དབྱེད་
 དང་བཅས་པ་ནི། །ནས། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གཉིས་ཀ་སྤངས། །ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་
 གཉིས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། སྒོ་ལཱ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྔ་པོ་ཡང་རྒྱད་ལྔ་
 གྱིད་བད་དུ་བྱས་ན་རྟོག་པ་དང་དབྱེད་པ་གཉིས་ཀ་དང་བཅས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་
 གྱི་ཕྱིར་ཞིབ་གྱི་རྟོག་དབྱེད་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྔ་ན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱུ་
 མ་ལས། བེ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་རྟོག་པ་དང་དབྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནའི་ཞེས་ངེས་པར་
 བརྒྱུད་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་
 ལ་དེ་གཉིས་ཀ་དང་བཅས་པ་དང་། རྟོག་མེད་དབྱེད་བཅས་དང་། རྟོག་དབྱེད་གཉིས་
 ཀ་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་རྟོག་དབྱེད་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཐ་མ་གསུམ་
 དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅུ་པོ་བའི་ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་ནི་དང་པོ་ཡིན།

བསམ་གཏན་དང་བོའི་དངོས་གཞི་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་ནི་གཉིས་པ་
ཡིན། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་གྱི་ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་དང་ལྷག་མ་བཅོ་ལྔ་ནི་
གཉིས་ཀ་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་ངོ་བོ་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཀྱང་རྟོག་བཅས་ཡིན་
མི་དགོས་ཏེ། རྟོག་པ་(༥༥ན)ནི་རྟོག་པ་གཉིས་པ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྟན་པས་རྟོག་
བཅས་མ་ཡིན་པར་དཔྱོད་པ་ཅམ་དང་བཅས་པར་བཤད་པའི་བྱིར། དེས་དཔྱོད་པ་ལོགས་
ལ་རིགས་འདྲ།

གཉིས་པ་ཅོད་སྤོང་འཆད་པར། དེས་པར་རྟོག་དང་རྗེས་བྱན་པའི། ཞེས་པ་ནས།
ཡིད་གྱི་བྱན་པ་ཐམས་ཅད་ཉིད། ཞེས་བྱུང་། ཁོ་ན་རེ། སྒོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་རྟོག་བཅས་
ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། དག་སྤོང་དག་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་སྟོན་
པ་ཤེས་གྱི་སྟོན་པོའི་སྣམ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོག་མེད་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་པའི་
བྱིར་ཟེར་ན། དེ་སྒྲུབ་རེ། སྟོན་དེ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་རྟོག་པ་
དང་། དེས་རྟོག་གི་རྟོག་པ་དང་རྗེས་བྱན་གྱི་རྟོག་པ་གསུམ་ཡོད་པར་གྲགས་པ་ལས།
འདི་ལྟ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་རྟོག་བཅས་ཡིན་ཀྱང་དེས་རྟོག་དང་རྗེས་བྱན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པས་
མདོ་ལས་རྟོག་བྲལ་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་རྟ་རྒྱུང་པ་གཅིག་ལས་མེད་པས་རྒྱུང་
པའི་བྱ་པ་མི་རུས་པ་ལ་རྒྱུང་མེད་ཟེར་བ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་རྟོག་པ་གཅིག་ལས་མེད་
པ་ལ་ཡང་དེས་པར་རྟོག་པ་དང་མངོན་པར་བརྗོད་པ་མེད་པས་རྟོག་མེད་དུ་གསུངས་
པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་
ན་རྟ་རྒྱུང་པ་གཅིག་པ་ལ་རྒྱུང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་
གྲགས་ཞེས་པ་བྱེ་སྒྲུས་འདོད་པ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་རང་ལྔགས་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ།
གང་སྟེལ་ལས། གྲགས་ཏེའི་སྒྲུ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུ་པའི་ཚིག་ཡིན་པར་སྟོན་ཏེ། ཞེས་དང་།
རྒྱལ་སྒྲས་མ་ལས་ཀྱང་། རང་གི་བསམ་པ་ནི། རྟོག་པ་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་བྱུང་པར་ཁོ་ན་

ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་པར་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རང་གི་གྲོགས་
རྒྱུ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ། གཡེང་བ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱུང་བ། ངོ་
བོ་ཤེས་རབ་རང་ལུ་འོན་ཀྱི་འོས་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཅིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟོག་གི་
ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཡིད་ཀྱི་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མཉམ་རྗེས་ཐམས་
ཅད་ཏུ་འབྱུང་(༥༥བ)པ་ངོ་བོ་དེ་ཤེས་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་གསུམ་གྱུ་པ་མཐའ་
གོང་མས་ཀྱང་འདོད་དེ། དཔུས་མཐའ་ལས། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་ནི། སེམས་
དང་སེམས་བྱུང་ཁམས་གསུམ་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །

གསུམ་པ་དམིགས་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཆད་པར། དམིགས་བཅས་
སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནོ། ཚིས་ཀྱི་བྱེད་ཀྱང་། ཞེས་བྱུང་། བཅོ་བརྒྱད་ཚིས་ཅན། རྩོད་
ལ་དམིགས་བཅས་དང་དམིགས་མེད་གཉིས་ཡོད་དེ། རྩོད་ཀྱི་ནང་ཚན་སེམས་ཀྱི་ཁམས་
བདུན་དང་ཚིས་ཁམས་ཀྱི་བྱེད་སེམས་བྱུང་དང་ཁམས་བྱེད་དང་བརྒྱད་དམིགས་བཅས་
དང་ལྟག་མ་གཞུགས་ཅན་བརྒྱ་དང་ཚིས་ཁམས་ཀྱི་བྱེད་འདུས་མ་བྱས་དང་ལྟན་མིན་
རྒྱུ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བྱེད་དང་བརྒྱ་གཅིག་དམིགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གྲུབ་པ་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ།

བཞི་པ་ལ་ཟིན་མ་ཟིན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་ཀྱི་སྒྲོ་
ནས་དབྱེ་བ་དང་། བསགས་མ་བསགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། གཅོད་བྱ་གཅོད་བྱེད་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་བཞི། དང་པོ་འཆད་པར། མ་ཟིན་དགུ་པར་བྱེད་པོ་དེ་དག་རྒྱུ་
དང་སྒྲ། །དགུ་པོ་གཞན་ནི་རྒྱུ་པ་གཉིས། ཞེས་བྱུང་། བཅོ་བརྒྱད་ཚིས་ཅན། རྩོད་ལ་
ཟིན་མ་ཟིན་གཉིས་ཡོད་དེ། རྩོད་ལས་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ཚིས་ཁམས་དང་བརྒྱད་

པོ་དེ་དག་རྣམས་དང་སྒྲུ་སྟེ་ཁམས་དགུ་ནི་དབང་པོས་མ་ཟིན་པས་ན་མ་ཟིན་པ་དང་།
 ལྷག་མ་དགུ་ལ་དབང་པོས་བྱུང་པས་ཟིན་པ་དགུ་དང་། དབང་པོས་མ་བྱུང་པས་མ་ཟིན་
 པ་དགུ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟིན་པའི་དོན་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་རྟེན་དབང་
 པོས་བྱུང་པ་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། ཟིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཅི་ཞེན།
 ཡན་པ་དང་གཞོད་པ་དག་གིས་ཡན་ཚུན་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་དང་སེམས་
 ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་གྱི་དངོས་པོར་ཉེ་བར་བཟུང་བ་སྟེ། འདིག་རྟེན་ན་སེམས་
 པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲུ་སྟེ་གཞན་
 ཞིག་འདོད། །གཉིས་པ་འཆད་པར། རེག་བྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་རྟེ། །ནས། བློ་གསལ་གཅིག་
 གྱུང་། །ཞེས་བྱུང་། བཙོ་བརྒྱད་(༥༥ན)ཆོས་ཅན། རྟོད་ལ་འབྱུང་བ་འབྱུང་འབྱུར་ཡིན་
 མིན་ཆགས་སུ་ཡོད་དེ། རྟོད་ལ་རེག་བྱ་ལ་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འབྱུར་གཉིས་ཀ་ཡོད། ལྷག་
 མ་གཟུགས་ཅན་དགུ་པོ་དང་ནི་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་བློ་གསལ་གཅིག་རྣམ་རེག་མ་ཡིན་པའི་
 གཟུགས་གྱུང་འབྱུང་འབྱུར་ཁོན་དང་། ལྷག་མ་བྱེད་དང་བརྒྱད་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འབྱུར་
 གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རེག་བྱ་ལ་འབྱུང་བ་ཞི་དང་འཇམ་རུབ་སོགས་
 འབྱུང་འབྱུར་གྱི་རེག་བྱ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྩན་པ་སངས་རྒྱས་ལྟ་ན་རེ། སྒྲེ་མཆེད་
 བརྩན་པའི་འབྱུང་བ་ཁོན་ཡིན་ཟེ། དེ་ཤིན་རྒྱུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ནི་གྲངས་དང་འགལ།
 རོ་བོ་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་འདི་དག་
 ནི་བཞི་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བཞི་ཉིད་དུ་རེས་བཟུང་བས་པའི་འབྱུང་
 བ་བརྩར་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཅན་བརྩ་ལ་འབྱུང་བ་བཤད་
 བ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གང་སྟེ་ལ་ལས། བཞི་ཉིད་དུ་རེས་པར་བཟུང་བས་ན་འབྱུང་
 བ་ཆེན་པོ་བརྩ་དག་མེད་དོ་ཞེས་བརྟན་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིས་སྒྲེ་
 མཆེད་བརྩ་མི་རུང་བར་ཡང་འཁེན་ནོ། །གཞན་ཡང་། མིག་ལ་སོགས་དང་གཟུགས་སྒྲུ་

མིགས་པའི་ཡང་ཆོས་ཅན། སྤྱི་པ་མིགས་པའི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འབྱུང་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིགས་མིགས་པའི་པོ་ཡལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཁྱུ་པ་མེ། འབྱུང་བ་དང་སྤྱི་པ་མིགས་པའི་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།
 དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་པ་བཞི་ཉིད་དང་སྤྱི་པ་ལ་མིགས་པའི་
 མཚན་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ལ། དེ་དག་གྲུང་རེག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ས་མིགས་འབྱུང་བའི་ཡང་གཟུགས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུ་མཆོད་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིགས་མིགས་པའི་གང་རུང་གིས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གང་སྒྲེལ་ལས།
 དེའི་ཕྱིར་ས་ལ་མིགས་པ་དག་གཟུགས་ལ་མིགས་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། ། (༥༥བ)
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་དང་སྒྲུབ་པའི་དང་དྲིའི་དང་རོའི་སྒྲུ་མཆོད་བཞི་ཡང་ཆོས་
 ཅན། འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུས་ཀྱི་དབང་གིས་ཀྱི་ལུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གང་
 སྒྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་མིགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་རིགས་པས་བསྒྲུབས་ནས་ལུང་གིས་གྲུབ་བྱ་བར་ཐལ།
 མདོ་ལས། དག་སྒྲོང་མིག་ནི་ནང་གི་སྒྲུ་མཆོད་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་
 བྱས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་བར་ལ་རྒྱུར་བྱས་པ། ཞེས་གསུངས་ལ། ཡང་
 མདོ་ལས། དག་སྒྲོང་གཟུགས་རྣམས་ནི་ཕྱིའི་སྒྲུ་མཆོད་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་
 དག་རྒྱུར་བྱས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དྲིའི་བར་དུ་ཡིན་ལ་རེག་བྱ་ལ་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་
 འགྱུར་གཉིས་ཀ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། མདོ་ལས། རེག་བྱ་རྣམས་ནི་ཕྱིའི་སྒྲུ་མཆོད་ཡིན་ཏེ།
 འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་དང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། མདོ་ལས། གང་མིག་གི་ཤའི་གོང་བྱ་ལ་སྤྱི་པ་
 འབྱུང་བར་རྒྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མིག་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱུ་པ་མེ། མིག་དང་རོ་བོ་ཐ་མི་དད་པའི་ཤའི་གོང་བྱ་ལ་དེ་སྒྲུབ་བཤད་ཅུ་མ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་འཆད་པར། གཞུགས་ཅན་བཅུ་ནི་བསགས་པའོ། །ཞེས་བྱུང་། །ཁམས་
བཙེ་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བསགས་མ་བསགས་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་དེ། གཞུགས་ཅན་
བཅུ་རྩལ་སྤྱ་རབ་འདུས་བསམ་ན་བསགས་པ་དང་། མེམས་བདུན་ཆོས་ཁམས་དང་བརྒྱད་
མ་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དབུད་ན། མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྩམ་རྩལ་
དང་བསགས་རྩལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རྩམ་རྩལ་གཞུགས་གྱི་ཆུང་མཐའ་དང་། བསགས་
རྩལ་དེ་ལས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། རྩལ་རྩམ་བརྒྱད་འདུས་ཞེས་པའི་རྩམ་བརྒྱད་
པོ་དེ་རྩལ་བརྒྱད་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། རྩམ་རྩལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
འབྱུང་བཞི་རེ་རེ་རྩམ་ཙམ་གྱི་རྩལ་དང་འབྱུང་འབྱུར་བཞི་རེ་རེ་ཙམ་གྱི་རྩལ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སའི་(༥༧བ)རྩམ་ཁོ་ནའི་རྩལ་ཆོས་ཅན། རིལ་རིལ་དུ་མི་
གནས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རིལ་པོར་བསྐྱས་པའི་ཆུང་རྩམ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
དེས་ལྷག་མ་གོ། །གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསགས་རྩལ་སྤྱ་རབ་དེ་གཞུགས་
གྱི་ཆུང་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐམས་ཅད་པས་སྤྱ་བའི་
གཞུགས་ནི་བསགས་པའི་རྩལ་སྤྱ་རབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་ཆེས་ཆུང་བ་ནི་མི་མངོན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་འཆད་པར། གཙོད་བྱེད་གཅད་པར་བྱ་བ་ཉིད། །ཅེས་པ་ནས། གྲེག་
དང་གཞལ་ལ་མི་མཐུན་སྟེ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་ལས་
གཙོད་བྱེད་དང་བཅད་བྱ་ཡིན་མ་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། གཙོད་བྱེད་སྟེ་དང་བཅད་
བྱ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་གཞུགས་དྲི་རོ་རིག་བྱ་བཞི་པོ་
རྣམས་ལ་འཛོག་པ་གང་ཞིག །ཁམས་ལྷག་མ་བཅུ་བཞི་ལ་གཙོད་བྱེད་དང་བཅད་བྱ་
བཞག་རྩ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པར་གནས་པའི་

ཞེས་ལུང་། མིག་མོགས་ནང་གི་དབང་པོ་ལྟ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགེ་མི་དགའི་ཆམ་སྒྲིན་
 ལས་སྒྲིས་པ་ལྟ་ལྟར་ཡོད་དེ། བན་འགྲོའི་ཁྱོད་ལྟ་ནི་མི་དགའི་དང་། བདེ་འགྲོའི་ཁྱོད་
 ལྟ་ནི་དགེ་པ་ཟག་བཅས་ལས་ལུང་བའི་ཕྱིར། ཆམ་སྒྲིན་སྒྲིས་ཀྱི་སྒྲོ་དོན་གཉིས་ཡོད་དེ།
 ཆམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ལས་སྒྲིས་པས་ན་དེ་ལྟར་དང་། ཆམ་པར་སྒྲིན་ཟིན་ལས་སྒྲིས་པས་ཆམ་
 ཟིན་སྒྲིས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། རྒྱལ་ལས་བྱུང་བ་ནང་གི་ལ། ལྷ་ལོ་རྒྱལ་ལས་སྤྲེལ་མིན། །
ཞེས་བྱུང་མིག་སྟོན་ལ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཟས་དང་བྱས་སྤྲེལ་ཏེ་
སྟོན་ལས་སྤྲེལ་བྱུང་དང་། གཉིད་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱུང་བར་དག་གིས་ཁྱོད་རྒྱལ་
དེས་དབང་རྟེན་ཞིག་པ་རྒྱལ་བར་བྱས་པའི་ཕྱིར། མིག་སྟོན་ལ་ཡང་རང་གི་རིགས་
འདྲ་སྤྲེལ་ལས་བྱུང་བ་རྒྱལ་མཐུན་ལས་བྱུང་ཡང་བྱུང་བ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པས་རྒྱ་
མཐུན་ལས་བྱུང་བ་མེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱལ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། དེ་
དག་ལ་མ་གཏོགས་པ་རྒྱལ་མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱལ་པ་སྤྲེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་
བཟོད་པའི་ཆོགས་ལ་སྒྲིབ་ཅིག་མ་གཅིག་རྒྱལ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་ཅིག་མ་རྒྱལ་ཤེས་བྱའོ། །འདུས་བྱས་གཞན་ནི་རྒྱལ་མཐུན་ལས་མ་བྱུང་
བ་འགའ་ཡང་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགའ་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལྷ་ལོ་
མགུལ་བ་སྟོན་གྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་པ་དང་ཐ་མི་དད་པ་ནི་རྒྱལ་བྱུང་དང་། རྒྱལ་མཐུན་
གྱི་འབྱུང་བ་དང་(ལྔ་མ་ལྔ་)ཐ་མི་དད་པར་འདུག་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་
ཡོད་ཀྱང་རྒྱལ་ལས་སྤྲེལ་པ་མེད་དེ། འདོད་དགུར་སྤྲེལ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འཁྲད་པར། ལྷ་མ་ཐུན་པ་ལྷ་ཐུན་རྣམས་ཐོག་ཐོག་། ཐོག་ས་པ་མེད་པ་ཐུན་
གཞན་རྣམས་གསུམ་། ཞིས་ཐུན་། ཐོག་ས་མེད་རྣམས་ཤིས་པ་ཐུན་དང་མིམས་ཐུན་དང་པ་ཐུན་

ཆོས་ཅན། ཀུན་མཁུན་ལས་བྱུང་བ་དང་མཁུན་ལས་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། སྐལ་
མཉམ་ཀུན་འགྲེལ་གྱི་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཀུན་མཁུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། མཁུན་གྱི་ཀུན་ལས་
བྱུང་བ་ནི་མཁུན་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐལ་ཤེས་པའི་གཞན་བཞི་ཆོས་ཅན། བྱུང་
བ་གསུམ་ཀྱི་ཡོད་དེ། ཀུན་བྱུང་གི་ཆོག་པ་པར་ཡོད་པ་ཀུན་བྱུང་དང་། མཁུན་སྐྱེས་
གི་ཆོག་པ་པར་ཡོད་པ་མཁུན་སྐྱེས་དང་། བྱུང་གིས་མ་བསྐྱེས་པ་མཁུན་ཀུན་མཁུན་ལས་
བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། རྒྱུ་དང་ལྷན་ཅིག་ཁྱེད་བྱུང་། བཅོམ་བྱུང་གི་ནང་ནས་ཆོས་ཁམས་གྱི་
ཕྱོགས་གཅིག་འདུས་མ་བྱས་གཅིག་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་ཅིང་བརྟན་པའི་རྒྱུ་ལྷན་གྱི་ཁམས་
ཡིན་ཏེ། བཅོམ་བྱུང་གི་ནང་ནས་ཁྱོད་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་གྱི་ཁྱོད་ལས་གཞན་པའི་ཕྱོད་དང་
བཅོམ་བྱུང་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་འདི་གཅིག་སྤྱོད་གསུམ་གང་ལས་ཡང་མ་བྱུང་
བར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་འདོད་པ་ཡང་ཀུན་མཁུན་འདི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་དང་ལྷན་པ་མཁུན་ནི་དུ། ཁྱེད་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་བ་འཆད་པར། ཐ་མ་གསུམ། རྒྱན་ཅིག་མ་ཏེ། ཁྱེད་བྱུང་། ལྷ་བ་ལྷ་ལ་ཆོས་
བཅོད་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་དང་ཆོས་ཁམས་དང་མཁུན་གྱི་ཁམས་ཏེ་ཐ་མ་རྒྱན་ཅིག་མ་
གཅིག་ཆོས་ཅན། ཀུན་མཁུན་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཟག་མེད་གང་ཞིག །རང་གི་
ཟག་མེད་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་ཁམས་སྤོར་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར། དེས་ནི་ཤུགས་ལ་ཁམས་
ལྷ་ག་མའི་འདུས་བྱས་ལ་ཀུན་མཁུན་ལས་བྱུང་བས་བྱུང་བར་(ལྟ་བུ་)བརྟན་ཏེ། རང་འགྲེལ་
ལས། འདུས་བྱས་གཞན་ནི་ཀུན་མཁུན་ལས་མ་བྱུང་བ་འགའ་ཡང་མེད་དོ། ཁྱེད་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འདི། ཀུན་མཁུན་ལས་བྱུང་མཁུན་སྐྱེས། ཐོགས་པ་མེད་བྱུང་། ཅིས་པའི་
དམིགས་བསལ་ཡིན་པས། རིན་ཆེན་འདྲན་པའི་གིང་རྟ་ལས། མ་བྱུང་བ་དམིགས་གྱིས་
བསལ་བ་གསུངས་ལ་འདིར་ནི་རྒྱན་ཅིག་མ་ནི་དུ་ཁྱེད་བྱུང་བ་དང་མཁུན་པར་ས་བཅུད་

བྱས་པས་མི་འགལ་བར་ཤེས་པར་གྱིས།

སྒྲུལ་པ། དག་པའི་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲེས་ཀྱི་ཨ་མའི་ཆལ། །ལྷང་བྱེད་རྒྱས་ལྷང་སྒྲིག་ཆོར་རྩ་
བས་བསྒྲོར། །རྒྱ་མཐུན་སྒྲིན་དང་མ་སྒྲིན་སོ་སོའི་ཁམས། །རང་རྒྱུའི་རྩེ་ལ་འགྲོའི་རོལ་སྒྲུང་
འདི་མྱད། །ལས་འབྲས་ཞི་བཞི་བ་ཕྱགས་འགའ་འང་མ་མཐོང་ཡང་། །མིག་བསྐྱད་རྒྱར་རྒྱར་
གཅེར་མཐོང་བྱད་ཁམས་ཅན། །རྒྱན་པོ་རྒྱིག་རྒྱིག་མིག་ལྡན་ཅེ་རེ་ཡང་། །ཁྱེད་ནི་ལྟ་བུ་ལྟ་
དུལ་བར་གྲེགས་དྲོགས་སྒྲུག །ཅེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པའོ། །

གསུམ་པ་ཐོབ་རྩལ་འཆད་པར། མིག་དང་ནི། །རྣམ་ཤེས་ཁམས་དག་སོ་སོ་དང་། །
ལྡན་ཅིག་རྒྱལ་ང་འཐོབ་པ་ཡོད། །ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མིག་དང་མིག་ཤེས་ཐོབ་
རྩལ་དང་ལྡན་རྩལ་ལ་བཞི་བཞི་སོགས་དུ་མ་ཡོད་དེ། དེ་རེ་རེ་ལ་ཐོབ་རྩལ་བཞི་དང་
ལྡན་རྩལ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཐོབ་རྩལ་བཞི་ཡོད་དེ། སོ་སོར་མིག་སྤར་མ་ཐོབ་
པ་ལས་ཐོབ་ལ་མིག་ཤེས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པ་དང་། མིག་ཤེས་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཐོབ་ལ་མིག་
དེ་ལྟར་མི་ཐོབ་པ་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ལྡན་ཅིག་ཐོབ་པ་དང་ཡང་སྒྲུལ་དེ་གཉིས་
མ་ཐོབ་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། འདོད་ཁམས་ན་རིམ་གྱིས་དབང་
པོ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ནས་འཕྲོས་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་
དུ་སྒྲེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། གང་སྟེལ་ལས། དེའི་བྱིར་གང་གི་ཆོ་མིག་གི་དབང་
པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆོ་མིག་གི་ཁམས་ཁོ་ན་དང་མི་ལྡན་པ་ཐོབ་ཀྱི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་ཁམས་དང་མ་ཡིན་རྟེ། སྤར་ཁོ་ནས་ལྡན་ཟིན་པའི་(༥༡)ན་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། བར་དོ་ནས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ཐོབ་པའོ། །

གཉིས་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྒྲེས་
ནས་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ནས་འོག་མར་སྒྲེ་ཆོ་
ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེའི་ཆོ་མིག་ཤེས་གསར་ཐོབ་དང་མིག་ནི་སྤར་ནས་ལྡན་པའི་བྱིར་རྟེ།

གང་སྤེལ་ལས། དེའི་ཆེ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་མི་ལྡན་པ་ཐོབ་ཀྱི་མིག་གི་
ཁམས་དང་མི་ལྡན་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
སྟེ། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ནས་འདོད་ཁམས་དང་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་
སྐྱེ་བའི་ཆེ་བར་དོའི་དུས་མིག་དང་མིག་ཤེས་ལྡན་ཅིག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ།
ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ལས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་དང་གཟུགས་མེད་ནས་གཟུགས་
མེད་དུ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྡན་ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ། མིག་དང་ལྡན་ལ་མིག་ཤེས་མི་ལྡན་པ་དང་། མིག་མི་ལྡན་
ལ་མིག་ཤེས་ལྡན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལྡན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མི་ལྡན་པ་བཞི་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་མ་གསུམ་དུ་སྐྱེས་ལ་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དེ་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། འདོད་ཁམས་སུ་མིག་མ་ཐོབ་པ་དཔུས་ལོང་ངམ་མེར་
མེར་ལྟ་བུ་དང་། མིག་ཉམས་པའི་མིའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་སྒར་བར་དོའི་དུས་ནས་ལྡན་ཟེན་
ཅིང་མ་འོངས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་
འོངས་པ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་གྱི་མིག་གི་ཁམས་དང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཡོད་དེ། གང་སྤེལ་ལས། གསུམ་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་མིག་ཐོབ་པ་དང་མ་
ཉམས་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་སྒར་
ལྟར་རོ། །མིག་དང་མིག་ཤེས་ལུལ་གསུམ་ལ་ས་མཆུངས་སྒར་ནས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ཕྱི་ནང་གི་སྒོ་ནས་འཆད་པར། བད་གི་བརྒྱ་གཉིས་གཟུགས་ལ་སོགས། །
(༧)བ)མ་གཏོགས། ཞེས་བྱུང་། བཅོ་བརྒྱད་ལས་ཕྱི་ནང་གི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། བད་གི་
ཁམས་རྟེན་དབང་པོ་དུག་དང་བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་དུག་དང་བརྒྱ་གཉིས་ཡིན་ལ། ཕྱིའི་
ཁམས་ནི་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེར་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་སོགས་ལུལ་དུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁོ་ན་རེ། བདག་མེད་ན་ཕྱི་ནང་ཇི་ལྟར་ཞེན། ལས་འབྲས་ལ་སྦྱོད་པའི་བདག་ཡོད་དེ།

སེམས་ནི་ངར་འཛིན་གྱི་ང་ཞེས་འཛིན་པའི་དམིགས་སྒྲིལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟླ་བ་ལྟེ། བཅོམ་
ལྟན་འདས་གྱིས་སེམས་ལ་བདག་གི་ཐ་སྙད་གདགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། མཁའ་
པ་བདག་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ནི། རྣལ་པའི་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། མདོ་གཞན་
ལས་ཀྱང་། སེམས་རྣལ་པ་ནི་ལེགས་པ་ལྟེ། སེམས་རྣལ་པ་ནི་བདེ་བ་འདྲེན། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ནི་ངར་འཛིན་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་བདག་ཅེས་ཉེ་བར་འདོགས་ཏེ། ཞེས་དང་། སེམས་བདག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྟེན་བཅས་དེ་མཚུངས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་དབྱེ་བ་ནི། ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྟེན་པ་
དང་བཅས་ལྟ་བུ་མ་ནི། རྟེན་དང་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན། གང་ཞིག་རང་གི་ལས་མི་
བྱེད། ཅེས་བྱུང་། ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་ཁམས་ནི་ཆོས་ཅན། མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྟེན་བཅས་
ཁོན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་ཤེས་སྒྲེས་ཟིན་པ་འཇུག། སྒྲེ་བའི་ཆོས་ཅན་གང་
རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཐའ་ཡས་པ་
མ་སྒྲེས་པ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཁམས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁམས་
བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྟ་བུ་མ་རྣམས་ལ་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རང་
གི་ལས་བྱེད་མི་བྱེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟླ་བ་ལྟེ། ཁམས་གང་ཞིག་ རང་གི་ལས་
བྱེད་པ་རྟེན་བཅས་དང་། དེ་གང་ཞིག་རང་གི་ལས་མི་བྱེད་པ་དེ་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རང་གི་ལས་བྱེད་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ལྷ་ལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་པན་ཚུན་བརྟེན་པ་འཇུག་
འཇུག་པར་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་དབང་པོ་མིག་གིས་ལྟ་བ་
དང་རྣ་བས་ཉན་པ་སོགས་དང་རྣམ་ཤེས་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་(༡༩)དང་ལྷ་ལ་རྣམས་
གྱིས་དེ་དག་གི་ལྷ་ལ་རྟེན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། དཔེར་ན་མིག་
གི་དབང་པོའི་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་གཟུགས་

ཀྱི་དེ་དག་གི་ལུས་ཀྱི་དངོས་པོར་གནས་པ་ལྟ་བུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཁ་ཆེ་
བ་དང་རྒྱབ་ཕྱོགས་པའི་ལྷགས་དང་ཐེག་ཆེན་དང་མི་མཐུན་གྱི་དམ་ཕྱོགས་སོ། །

བཞིཔ་སྒྲུང་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་འཆད་པར། བཅུ་ཅི་སྒྲོམ་པའི་སྒྲུང་བྱ་ཡིན། །
 ལཱ་ཡང་། བསམ་གཞུགས་མིན་དུག་པ་མིན་སྒྲུལ་མིན། ཞེས་སྒྲུང་། གཞུགས་ཅན་བཅུ་
 ཚེས་ཅན། སྒྲོམ་སྒྲུང་ཡིན་ཏེ། སྒྲུང་བྱ་གང་ཞིག་མཐོང་སྒྲུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་
 ཤེས་ལཱ་ཡང་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པོ། ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་ནི་ཚེས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ།
 བྲ་རྒྱས་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་བརྒྱད་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དང་རྗེས་འབྲང་ཐོབ་པ་དང་
 བཅས་པ་མཐོང་སྒྲུང་དང་། ཟག་བཅས་ལྷག་མ་སྒྲོམ་སྒྲུང་དང་། ཟག་མེད་སྒྲུང་བྱ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གནས་མ་ལུ་བརྒྱམས་ན་ཤེ། མོ་མོ་སྒྲུབ་པོ་དང་རན་མོང་པའི་ལུས་ངག་གི་
 ལས་ཚེས་ཅན། མཐོང་སྒྲུང་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་སྒྲུལ་པ་ན་འགག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 མདོ་ལས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པས་རན་མོང་གི་འགྲོ་བ་འགགས་སོ། ཞེས་དང་། རྒྱན་དུ་
 ཞུགས་པ་ལོག་པར་མི་ལྡང་བའི་ཚེས་ཅན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། མོ་མོ་སྒྲུབ་
 ཚེས་ཅན། མཐོང་སྒྲུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་མོ་སྒྲུབ་
 ཡོད་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་ཅིང་། དགོ་རྩ་ཆད་པའི་དེ་ཡོད་པས་དགོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་
 པས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགོལ་ལས། མོ་མོ་སྒྲུབ་ཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་
 ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རན་མོང་པའི་
 ལུས་ངག་གི་ལས་ཚེས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཀྱང་མཐོང་སྒྲུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 བདེན་པ་ལ་དངོས་བརྒྱད་གང་གི་ཡང་(༡༡བ)ལོག་ཞུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དུག་པ་ཡོད་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་གྱི་སྒྲུབ་མཆོད་མ་ཡིན་པའི་དབང་པོ་ལས་
 སྒྲུལ་པའི་གཞུགས་དང་དབང་ཤེས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབས་འདིའི་བྲལ་བ་དང་

སྤངས་པ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དེ། སྤུས་སོགས་ཚུང་ཟད་ཅིག་བྲལ་བ་ནི་བྲལ་བ་དང་། རབ་
ཏུ་བྲལ་བ་ནི་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས་སོ། །

ལྟ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ།

དུག་པ་ལྟ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། ལྟ་བ་ཡིན་མིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དང་། རྣམ་ཤེས་
ལུལ་དུ་བྱུར་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དང་། རྟག་མི་རྟག་གི་སྒྲོ་ནས་དང་། དབང་པོ་ཡིན་མིན་གྱི་
སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་ལྟ་བའི་དབྱེ་བ་དང་། མིག་ལྟ་བར་སྒྲུབ་པ་དང་། དབང་
པོའི་བྱད་ཆོས་དང་གསུམ། དང་པོ་འཆད་པར། མིག་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཕྱོགས་ནི། །
ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་པ་བརྒྱད། །ནས། ལྟ་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བཅོ་
བརྒྱད་ལས་ལྟ་བ་དང་ལྟ་མིན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་དེ། མིག་དང་འཛིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་ལོག་ལྟ་
གསུམ་དང་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་དང་། ཚུལ་བྱིམས་བརྒྱལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གཉིས་
ཏེ་ལྟ་བ་ལྟ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་སྟོབ་པའི་ལྟ་བ་དང་མི་སྟོབ་
པའི་ལྟ་བ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོ་འདི་
དག་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། ལྟ་མ་བཅུ་བདུན་པོ་རྣམས་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཤེས་ཁོ་
ན་དང་མཚུངས་ལྟ་ན་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་འཛིག་ཀྱང་དབང་པོའི་རྣམ་
ཤེས་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྟ་ན་གྱི་སྟོ་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་རྟོག་མིང་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

གཉིས་པ་འཆད་པར། མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་རྟེན་བཅས། །ནས། གསལ་
བར་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། མིག་ཆོས་ཅན། ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་ལྟ་བྱེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་སེམས་

གཞན་དུ་ལྷགས་པ་ལས་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་མིག་གིས་ཀྱང་མཐོང་བར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་ཏེ། མིག་ལ་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རྟེན་(ཡ་མེད་)
བཅས་ཀྱི་མིག་ཁོ་ནས་མཐོང་ཏེ། མིག་གི་གཟུགས་མཐོང་པའི་ཐོགས་སུ་རྣམ་ཤེས་ངེས་
པར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁོ་ན་མིག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནས་མཐོང་བར་འགྱུར་རམ་
ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནས་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་ལྟ་ན་རྣམ་ཤེས་ནི་ཐོགས་མེད་ཡིན་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་ཀྱང་
མཐོང་དགོས་པ་ལ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ལོ་ནི་སྒྲོ་བ་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་པ་མ་
རངས་པའི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། མིག་ཐོགས་བཅས་ཡིན་པས་མི་མཐོང་ན་མཆིང་བུ་དང་ལྟང་
ཆོང་དང་ཤེལ་དང་ལུ་དག་གིས་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡང་མི་མཐོང་བར་ཐལ་པའི་སྒྲོན་འཇུག་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐོགས་བཅས་ཅན་གྱིས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་སྒྲུང་ལ་གོགས་མེད་ན་
བར་དུ་ཆོད་པ་དང་བསྒྲིབ་ཀྱང་མིག་ཤེས་སྒྲེ་ལ་གོགས་ཡོད་ན་མི་སྒྲེ་བས་མི་མཐོང་ཞེས་
བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་གསུངས་སོ། །

ཁ་ཆེ་བྱེ་སྤྱོད་མིག་གིས་མཐོང་ན་པས་ཐོས་སྤྱོད་ཆོར་བ་སྟགས་འདོད། འོན་ཀྱང་མིག་གཅིག་གིས་མཐོང་ངམ་གཉིས་གྱིས་མཐོང་ཞེན། ཆོས་མངོན་པ་ན་རེ། དེ་ལ་ངམ་པ་མེད་དེ་ཡུལ་དེ་ནི་མིག་ནི་གཉིས་ཀ་དག་གིས་ཀྱང་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གཅིག་གིས་བརྟན་པ་ལས་གཉིས་གྱིས་བརྟན་པ་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འོན་ནམ་ཤེས་གཉིས་བརྟན་བར་འགྱུར་ཞེན་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟན་དབང་པོ་སོ་སོར་ཆད་ཀྱང་རྟམ་ཤེས་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡུལ་ན་མི་གནས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བྱུང་ཆོས་ལ། དབང་པོས་ལུལ་སྤྱོད་ཚུལ་དང་། དབང་པོའི་རྟེན་ཏུ་སྤྱུར་
ཚུལ་དང་། ས་གར་གཏོགས་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཆད་པར། མིག་དང་ཡིད་
དང་རྣ་བ་ནི། ལུལ་དང་མ་བྱུང་གསུམ་གཞན་ཏུ། ་ནས། ལུལ་ནི་མཉམ་པ་འཛིན་པར་

འདོད། ཟེས་བྱུང་། མིག་དང་ཡིད་དང་རྣ་བ་གསུམ་ནི་ཆོས་ཅན། ལུས་དང་མ་ཐུང་པར་
 འཛིན་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཐག་རིང་པོ་ནས་གཞུགས་མཐོང་། རྣ་བ་ས་དེ་ལྟར་སྒྲུ་བོས། ཡིད་
 ཀྱིས་རྣམ་གསུམ་ཀ་ལུས་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་(༥༥)ཆོས་ཅན། ལྷ་ལྟེ་ལུས་གསུམ་
 ཀྱིས་དེ་ལས་གཞན་དུ་ལུས་དང་ཐུང་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ལྟེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་ནི་
 རང་དང་ཆེ་ཆུང་མཉམ་པའི་ལུས་འཛིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྟེ་དབང་གིས་
 རང་གི་རྒྱལ་དང་མཉམ་པའི་རོའི་རྒྱལ་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མིག་རྣ་བའི་ལུས་ཆེ་ཆུང་མ་དཔེ། དེ་འགའ་ཆེ་བ་རི་མོགས་དང་། དེས་འགའ་
 སྒྲ་ཅི་མོགས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འཆད་པར། ཐ་མའི་རྟེན་འདས་ལྟ་རྒྱུས་ཀྱི། །
 བས། དེ་དག་གིས་ནི་རྣམ་ཤེས་བརྟན། ཞེས་བྱུང་། ཐ་མ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་རྣམ་གསུམ་ཀ་མེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་རང་རྣམ་ནས་འདས་པའི་ཡིད་ཁོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་གཉིས་
 ཡོད་དེ། རང་རྣམ་ན་འདས་པ་ཡོད་པར་མ་ཟད་ལྟན་ཅིག་སྒྲེས་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་
 མིག་ཡིན་པ་ནས། ལུས་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ལུས་ཡིན་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་མུ་བཞི་
 ཡོད་དེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མིག་མོགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལུས་དབང་གཉིས་ཀ་ལ་རག་ལས་
 ཀྱང་མིག་ཤེས་མོགས་ལ་དབང་པོ་ལྟས་རྟེན་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དབང་པོ་ལྟགས་ལ་
 མིགས་ལ་དུ་གྱུར་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡང་གསལ་མིགས་ལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་ལ་ལུས་ལྟའི་སྒོ་ནས་མིང་མི་
 འདོགས་པར་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ནས། ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱ་
 མཆན་ཡོད་དེ། མིག་ནི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་པ་ནས།
 ལུས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་ལ།
 ལུས་དུག་གིས་དེ་དག་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

མིག་གིས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནའི་རྟེན་བྱེད་ལ་གཞན་ལྟའི་རྟེན་མི་བྱེད་པ་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་དོན་དང་། གཟུགས་(༥༤ན)ཁམས་ཀྱིས་མིག་ཤེས་དང་། ཡིད་ཤེས་གཉིས་
ཀའི་རྟེན་བྱེད་པས་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་བྱིར།
དབེར་ན་དབྱུག་གུས་བསྐྱལ་གྱང་རྩ་གཙོ་བས་རའི་རྒྱ་དང་ས་ཆུ་མོགས་ལ་བརྟེན་གྱང་
ནས་ཀྱི་ལྷ་གྱུར་བརྟེན་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འཆད་པར། ལུས་ལ་འོག་མའི་མིག་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་ནས། རང་གི་ས་
ཡིད་མ་རེས་ཏེ། །ཞེས་བྱུང་། ཡང་ལུས་ལ་གནས་ཏེ་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཆོ་
ལུས་དང་མིག་དང་གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ས་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་དང་
མིག་དང་གཟུགས་གསུམ་ལ་འདྲོད་ཁམས་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་གྱི་སས་
བསྐྱུས་རེ་ཡོད་པས། དེ་གསུམ་ས་ལྟ་བུ་ཅན་ཡིན་ལ། མིག་ཤེས་ནི་འདྲོད་པ་དང་བསམ་
གཏན་དང་པོ་ཁོ་ནའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པས་ས་གཉིས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་
གྲུབ་ལྟེ། དེ་ཡན་ཆད་ན་གཟུགས་མེད་པའི་བྱིར། གནད་རྫོན་ལས། ལུས་དང་མིག་དང་
གཟུགས་རྣམས་ནི་འདྲོད་པ་ན་རྫོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་ས་ལྟ་བུ་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ལྟེ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ནི་རྟོག་བཅས་དབྱེད་
བཅས་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྷན་ལྟེ། གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རྟོག་དབྱེད་དང་བྲལ་བའི་ས་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཏེ། གནད་རྫོན་ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་འདྲོད་པ་ན་རྫོད་པ་དང་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ལྟེ་ས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེར་མ་ཟད་
ལུས་ལ་གནས་པ་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཆོ་ལུས་མིག་གཟུགས་གསུམ་ཡང་ས་
མི་གཅིག་ལྟེ། ལུས་གང་ལ་རང་ས་དང་གོང་སའི་མིག་རྟེན་དུ་རུང་ཡང་འོག་མའི་མིག་མི་
བརྟེན་པ་གང་ཞིག །མིག་གི་ཡུལ་ཡང་རང་ས་དང་འོག་སའི་གཟུགས་འཛིན་གྱང་གོང་
སའི་གཟུགས་མི་འཛིན། གོང་སའི་རྣམ་ཤེས་གྱང་འོག་མའི་མིག་ལ་མི་བརྟེན་པའི་བྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་ཤེ། ས་འོག་མའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱས་གོང་སའི་འབྲས་བུ་མི་འབྲིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། འོག་སའི་དེ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་བྱུང་གི་རྒྱ་དེ་ལ་མེད་(ལྔ་བ)པའི་ཕྱིར་དེ། གོང་འོག་
 གི་འབྱུང་བ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྟེལ་ལས། ས་གོང་མའི་ལུས་ལ་ས་འོག་མའི་མིག་
 རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་སྒྲེས་པ་མི་རིགས་དེ། ས་འོག་མ་པའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྒྱས་གོང་
 མའི་འབྲས་བུ་མི་འབྲིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མི་རུང་ཤེ། ས་འོག་མ་
 པའི་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ལུས་གཅིག་ལ་འང་ས་ཐ་དད་པའི་མིག་ལྷ་འང་བརྟེན་པ་ཡོད་དེ། སྟོམས་འདུག་དགུ་
 གྲུབ་པའི་མིའི་ལུས་ལ་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞིའི་མིག་བཞི་བརྟེན་ཆོག་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་མིག་གིས་ལྷ་ན་འདོད་པའི་གཟུགས་
 རས་བཞི་པའི་གཟུགས་ཀྱི་བར་ལྷ་དང་གསུམ་པའི་མིག་གིས་གསུམ་པ་མན་ཆད་གྱི་
 ལུལ་བཞི་དང་གཉིས་པའི་མིག་གིས་གསུམ་དང་དང་པོའི་མིག་གིས་གཉིས་ཡིན་ཅིང་།
 རྣམ་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོར་རྟོགས་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས།
 འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྒྲེས་པ་རང་གི་མིག་གིས་རང་གི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྷ་བ་ན་ཐམས་
 ཅད་རང་གི་ས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བ་ནས། བཞི་པའི་ས་པའི་མིག་གིས་དེ་དག་གི་ས་པ་
 དང་ས་འོག་མའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྷ་བའི་ཆེ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ལྷ་ག་མ་འདྲ། འདི་ནི་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་མའི་རྟོགས་ཐམས་
 ཅད་ལ་མཐུན་ཅིང་གལ་ཆེ་བ་གཅིག་ཡོད་དོ། །

རྟོགས་གཉིས་པ་གྲུབ་ཤེ། ས་འོག་མའི་རགས་ལ་དམན་པས་རགས་པའི་གཟུགས་
 མཐོང་ཡང་གོང་སའི་དྲངས་ལ་ཕྱ་པའི་གཟུགས་མཐོང་པའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ།
 གང་སྟེལ་ལས། ས་འོག་མའི་མིག་ནི་ལུལ་རགས་པ་ལ་འཆོམས་པའི་ཕྱིར་ས་གོང་མའི་
 གཟུགས་ཕྱ་མོ་ལ་ལྷ་བའི་རྒྱས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ལ་ལ་ན་རེ།

མིག་གིས་གོང་ལོག་རང་ས་གསུམ་ཀའི་གཟུགས་མཐོང་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་
གོང་མའི་དེ་ལྟམས་ཀྱང་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ས་གོང་མ་བའི་(ཡལ་ན)
གཟུགས་ས་ལོག་མ་བའི་མིག་གིས་མཐོང་བར་ནི་ནམ་ཡང་མི་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདིས་དམིགས་ལུལ་འདོད་པ་བཀག་གོ།

ཅུ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་རྟེན་དང་ལྟན་ཅིག་ལུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྟེན་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས།
རང་གི་རྟེན་དང་ལྟན་ཅིག་ལུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིར་
འབྲུལ་ནས་ལོག་མའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གོང་མའི་གཟུགས་མི་མཐོང་བར་འདོད་པ་མི་
འཐད་དེ། ལྷན་ཤེས་ཀྱིས་གོང་ལོག་རང་ས་གསུམ་ཀ་མཐོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་
ལས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་བའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ལུལ་ནི་རང་དང་ལོག་
དང་གོང་མའི་ས་བའི་གཟུགས་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་དབང་པོ་
གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་ཤེས་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་དམིགས་བསལ། ལྷན་འགྲེལ་
ལས། དེགས་མཐུན་བག་ཆགས་སད་བ་ཅན། ཞེས་དང་། ཐེག་བསྐྱས་ལས། དངོས་
གཅིག་ཡིད་ནི་ཐད་དཔུང་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ནི་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་ལས་ཀྱི་བདག་
རྟེན་མི་འདྲ་ཚུལ་དང་། ཡ་མང་གི་ཁ་རྒྱབ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལྟར་འགྲོ་བ་འགའ་ཞིག་
ལ་མིག་རྣ་དབང་པོ་གཅིག་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་པས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སྟེ་ནས་སྟེ་ཁྱིམ་གྱི་
རྣམ་གཞག་གཅིས་སོ། །

གཞན་ཡང་། དེའི་ཆེ་མིག་ཤེས་དང་དེའི་ལུལ་གཟུགས་ཀྱང་ས་མི་མཚུངས་ཏེ།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ལུལ་གཟུགས་གོང་ལོག་རང་ས་གསུམ་
ཡོད་ཅིང་། ལུས་ཀྱི་ཡང་ལུལ་གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་གོང་ལོག་རང་ས་གསུམ་
ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུས་ལ་རྣམ་ཤེས་རྟེན་ཚུལ་བཤད་ཟིན་པས་ཤེས་པའི་

ཕྱིར། རྒྱ་བ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྒྱར་རིགས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལུས་ལ་འོག་མའི་
རྒྱ་བ་མིན། རྒྱ་བས་གོང་མའི་སྒྱ་བ་ཡིན། རྒྱ་བ་ར་ཤེས་པ་འང་དེའི་སྒྱ། ལུས་ཀྱི་འང་
གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་དུ། །(༥༥)ཞེས་བྱ་བར་སྒྱར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལྷ་ལྷེ་ལུས་གསུམ་གྱི་ལུས་དང་ཡིད་དང་རྒྱ་བ་ར་ཤེས་པ་རྒྱ་བ་སྒྱིར་
རང་གི་ས་པར་མཛུངས་ཏེ། ལུས་དང་བྱད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ལ་དམིགས་གིས་བྱེན། ལུས་
དབང་ལུས་གསུམ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱ་བ་ཤེས་སོགས་ལ་བྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་ན་ལུས་ཀྱི་རོ་དང་དེའི་རྒྱ་བ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་ཀྱི་
རྒྱ་བ་ཤེས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ལ་འོག་སར་གཏོགས་པ་ཡང་ཡོད་ལ་རང་སར་
གཏོགས་པ་འང་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེའི་ཆོ་ནའང་ཡིད་ཀྱི་
རྒྱ་བ་ཤེས་ནི་ས་མཛུངས་མ་དེས་ཏེ། གོང་འོག་རང་གསུམ་གྱི་ས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཤེས་ཕྱི་ཡི་ལྷ། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། བཅོ་བརྒྱད་ལས་ལུས་གང་རྒྱ་བ་ཤེས་གང་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཚུལ་ཡོད་དེ།
གཟུགས་སོགས་ཕྱིའི་ལུས་ལྷ་ནི་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་
བྱེད་ལ། ལྷ་ག་མ་བརྩ་གསུམ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འཆད་པར། འདུས་མ་བྱས་ཆོས་དྲག་པོ། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། བཅོ་བརྒྱད་ལས་དྲག་མི་དྲག་གི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། ཆོས་ཁམས་ཀྱི་བྱོགས་གཅིག་
འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་གསུམ་དྲག་པ་ཡིན་ལ། ལྷ་ག་མ་བྱེད་དང་བཅོ་བརྒྱད་མི་དྲག་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་འཆད་པར། ཆོས་ཀྱི་བྱེད་དང་གང་དག་ནི། །བརྩ་གཉིས་ནང་གིར་བཤད་
དབང་པོ། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བཅོ་བརྒྱད་ལས་དབང་པོ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱད་
པར་ཡོད་དེ། ཆོས་ཁམས་ཀྱི་བྱེད་མདོ་ལས་བཤད་པའི་སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་ཆོར་བ་

བདེ་སྟགས་ལྟ་དང་དད་སྟགས་ལྟ་དང་བརྩུག་ཅིག་དང་། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་
 པ་དང་། ཀུན་ཤེས་པ་དང་ཀུན་ཤེས་ལྟ་ན་པའི་དབང་པོ་གསུམ་གྱི་ཆ་རེ་སྟེ་བརྩུག་པའི་དང་།
 ཉན་གཤི་ཁམས་བརྩུག་ཉིས་ཏེ། དེ་དག་(༡༥)ན་དབང་པོ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་བྱིའི་ཁམས་
 ལྟ་དང་། ཆོས་ཁམས་ཀྱི་བྱེད་དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་དབང་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཤེས་
 བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཁམས་བརྩུན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གནས་དང་པོ་ལེགས་
 པར་གཏན་ལ་ཡབ་པ་ཡིན་ཏེ། མདོར་བསྟན་རྒྱུས་བཤད་རྣམས་ཆོག་དོན་དང་སྒྱི་དོན་
 མཐའ་དབྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་ལེགས་པར་བཀྲལ་བའི་བྱིར། །

སྒྲུལ་པ། ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་མང་འདྲེན་ལེགས་བཤད་ཁུར་ཕྱི་གསེར་གྱི་ཤིང་རྩ་
 ཆེར། །ལུང་རིགས་ནོར་བུ་སྒྲུ་ཆོགས་སྒྱུ་དོན་ཏེ་རིའི་སྒྱུད་པར་བསྟར་བྱས་པས། །དྲ་བའི་
 ཆོགས་མང་སྒྲུ་སྒྲུན་སིལ་སིལ་དྲིལ་ལའོལ་གཞི་ལུའི་རི་མོ་བཀྲ། །གང་འདི་ལོངས་ཤིག་
 དགའ་བདེའི་ནོར་དང་གཏན་འདུན་དོན་ཀུན་འགྲུབ། །སྒོ་རྩུང་མ་སྒྱུངས་ཟེར་སྒྲོས་པ་ཡི་
 སྒྲ། །རྩུང་ཟད་སྒྱུངས་པའི་སྒྲིན་སུའི་དར་སྒྱུད་དང་། །ཆོས་མངོན་ལྟ་རྟེན་རིན་ཆེན་སྒྱུད་
 པ་གསུམ། །གཅིག་རྩུ་མ་འཛིན་མཆོག་རྩུ་བྱེད་ཆེ་གྱེ། །ནད་ལ་སྒྲུན་དང་འཕོངས་སྒྲོབ་
 འཕེན་ཇི་བཞིན། །འགྲོ་སྒྲོ་དང་འཆོམས་མང་མེན་ལུང་མིན་དུ། །གཏན་ལ་འཕེབས་དང་
 སྒྲོམ་དང་སྒྲོད་རྩུལ་སྟགས། །གཞི་ལུའི་རབ་དབྱེ་བྱུང་དབང་གསུང་བཞིན་སྒྲུལ། །པར་
 སྒྲུབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་སྒྲུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་
 མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་ལས་གནས་དང་པོའི་དཀའ་གནས་
 བཤད་ཟིན་ཏོ། །

༡༡། །དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་
སྤྱད་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་པའི་
བཞེད་དོན་ཀྱན་གསལ་ལས་གནས་གཉིས་པ་
བཞུགས་སོ། །

མཚན་པར་བཛོད་པ།

བཀྲ་ཤིས་རི་མོས་ཕྱག་མཛེས་སྤྱད་དབང་སྟགས། བཟུགས་པ་ལས་ཆོག་སྤྱེད་
པའི་ཡབ་གཅིག་སྟེ། །འཇམ་མགོན་ཕྱག་སྤྲེལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཤིག་ཁོ་བོས་འདིར། །དབང་པོའི་
རྣམ་བཞག་སྟོན་ལ་ཁྱོད་བཞིན་བགྱིད། །གཉིས་པ་ཡུལ་ཅན་དབང་པོའི་རབ་དབྱེ་ལ། །
དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །འདུས་བྱས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱེ་རྒྱལ་དང་། །རྒྱ་རྒྱེན་
འབྲས་སྤེལ་འབྲུང་རྒྱལ་གྱི་སྟོན་སྟེན་བཤད་པ་གསུམ།

དབང་པོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལས་སྤྱིའི་དོན།

དང་པོ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། བྱེ་བྱག་གི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ།
ངེས་ཆོག་གསུམ། དང་པོ་ནི། རང་གི་དོན་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་
པའི་འདུས་བྱས་དེ། དབང་པོའི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་དེ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེན་ཉེར་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡུལ་ལ་དབང་བྱེད་རྒྱལ་གྱིས་
ཉེར་གཉིས་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ལས་ཀྱིས་བསྟུན་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། མིག་སྟགས་

རང་གི་དོན་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། ཚོར་སོགས་ཀུན་ཉོན་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། དང་
 སོགས་རྣམ་བྱེད་ལ་དབང་བྱེད་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་སྒྲ་བཤད་ནི། མིག་
 སོགས་ལྟ་དང་། དད་སོགས་ལྟ་ཚུལ་ཅན། དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 རང་གི་ཡུལ་ལ་མཚོག་ཏུ་དབང་བྱེད་པ་ལ་ལྷུག་པའམ་བཅན་པའམ་ཆེ་བས་ན་དེ་ལྟར་
 བརྗོད་པའི་བྱིར་རྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། (༡༣)དབང་ནི་དབང་ལྷུག་དམ་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷུག་སྟེ། བྱིངས་མདོ་ལས། ཡི་ཏི་བྱ་ར་མི་ཤུ་ཕྱི་ཞེས་བ་པོད་རྒྱད་ཏུ་
 ཡི་ཏི་མཚོག་གི་དབང་ལྷུག་ལ་བསྒྱུར་བ་དང་། རང་འབྲེལ་ཏུ་དབང་ལྷུག་དམ་པར་བསྒྱུར་
 པ་འལྱར་ཁྱད་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱ་སྒྱུར་བམ་གཉིས་ལས། ཡི་ཏི་ཡ་ནི་ཡི་ཏི་བྱ་ར་མི་
 ཤུ་ཕྱི་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབང་ཆེ་བ་ལ་བྱ་བས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱིངས་སྒྲུབ་གྱི་སྒྲོ་ནས་
 རྒྱ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དེས་ཚོག་གིས་བཤད་པ་མིན་ནོ། །བྱིངས་མདོ་ལས། ཡི་ཏི་མཚོག་
 གི་དབང་ལྷུག་ལོ་ཞེས་བས་མཚོག་གི་དབང་ལྷུག་གམ་དབང་ལྷུག་དམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་
 བྱིངས་ཡི་ཏི་བཞག་ཏའི་བྱིས། དབྱངས་ཅན་མ་ལས། ལྷ་ཆ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྟག་ཏུ་ལོ། །
 ཞེས་པའི་ལྷ་ཆའི་ནང་ཚན་དབྱངས་ཅན་མས་ཡི་དེ་ཙེ་དེ་ག་ཀ་ཏུ་དེ་རྣམས་ལས་རའོ་
 ཞེས་བས་རབྱིན། ཅན་རྒྱ་ཡི་དེད་གྱི་རུམ་མོ་ཞེས་བས་རུམ་བྱིན། ལྷ་དང་མ་བྱིས། མཚམས་
 རྒྱར་ཡི་རྒྱ་རྣམ་དབྱེད་དང་པོ་སྟེ་བྱིན། ལྷ་བྱིས། ས་རྣམ་བཅད། ཡི་རྒྱ་གྲུབ། དབང་ལྷུག་
 གི་སྒྲའི་བྱིངས་ཡི་ཤ་བཞག །དབྱངས་ཅན་མ་ལས། ཡི་ཤ་སོགས་ལ་བ་རའོ། །ཞེས་དང་།
 ཅན་སྟེ། ལྷ། རྟིས། བི་ས། ཀ་ས་ལས་པ་ར་ཙེ་སྟེ། བ་ར་འམ། བ་ར་ཙེ་བྱིན། ཅན་བྱིས།
 མཚམས་རྒྱར་(༡༧)བས། ཡི་ཤ་ར་གྲུབ་སྟེ། དབང་ཆེ་བའམ་ལྷུག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱ་སྒྱུར་
 བམ་གཉིས་ལས། རྒྱུར་དབང་ཆེ་ཞིང་ལྷུག་བཅན་པ་ལ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 དབང་པོའི་རྒྱད་དོད་ཡི་རྒྱའི་དོན་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་རྟེ། ཡི་རྒྱ་དབང་པོ་འམ་དབང་
 བྱེད། པ་ར་མ་མཚོག་གམ་དམ་པ་སྟེ། དོན་དམ་གྱི་དམ་པ་འདི་ཡང་ཡིན་ལ། ཡི་ཤ་ར་

བཤད་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་བདེའ་སྟོན་པས་འདི་ལ་དབང་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་
བརྟགས་པ་གནས་པས་ན་དབང་པོ་ཞེས་པ་འགོག་ཆེད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐར་
བཤད་པ་ལྟ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། བདེའ་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱི་སོགས་དང་། གང་
སྟེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་དག་ལས་ཐ་དད་པའི་དབང་བྱེད་པ་
རྟག་པ་བསལ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་དོན་དེ་དང་དེ་དག་ལ་དབང་བྱེད་པར་སྐར་པའི་ཕྱིར།
དབང་བྱེད་པའི་དོན་ཀྱིས་ན་དབང་པོ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱེ་བྲག་གི་དོན་བཤད་པ་ལས་དབང་པོར་
འཛིག་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། དབང་པོར་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། གུངས་ངེས་དང་། རོ་བོ་དང་།
རབ་དབྱེ་བཞི། དང་པོ་ལ། བྱེ་སྐྱའི་ལུགས་དང་། སྟོབ་དཔོན་དང་མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་
གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། ལྟ་བུ་རྣམས་ནི་དོན་བཞི་ལ། ཞེས་པ་ནས། ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་རྣམ་བུང་ལ། ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་བུ་རྣམས་
ནི་དོན་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་དེ། དེ་ལྟས་ལྟས་སྐྱུང་བ་དང་། ལྟས་མཛེས་པ་དང་། རང་
འབྲས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཤེས་སྟེད་པ་དང་ལྟལ་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་
བཞི་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མིག་གིས་གཞོད་བྱེད་མཐོང་ནས་སྐྱུང་།
རྣ་བས་དེ་ཐོས་ནས་སྐྱུང་། སྐྱ་ལྟེ་ལྟས་གསུམ་གྱིས་རང་གི་ཁམ་ཟས་ལ་ལོངས་སྟོན་པའི་
སྟོས་ལྟས་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ་སྐྱུང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་དང་ལྟེ་དང་ལྟས་ཀྱིས་དྲི་དང་
རོ་དང་རེག་བྱ་ལོངས་སྟེ་བཅད་ནས་ཁམ་དུ་བྱེད་པས་ན་ཁམ་ཟས་ལ་ལོངས་སྟོན་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དབང་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་ན་མཛེས་ལ་མི་ལྡན་ན་མི་མཛེས་

པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟ་ས་རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་སྒྲིབ་པའི་བདག་སྟེན་བྱེད་
 པའི་(༣༩)ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྟ་པོ་དེས་རང་གི་ཡུལ་ལྟ་མཐོང་ཐོས་ཚོར་སྦྱང་རེག་
 པ་ལྟ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་པར། ལྟ་པོ་རྣམས་ནི་དོན་བཞི་ལ། །དབང་བྱེད། ཅེས་
 བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཐོ་དབང་མོ་དབང་སྟོག་དབང་དང་ཡིད་དབང་བཞི་རྣམས་ནི་
 རེ་རེ་ཞིང་དོན་གཉིས་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་དེ། ཐོ་དབང་གིས་རང་ལྟ་ན་པའི་གང་ཟག་
 ཐོར་བྱེ་བྲག་རྩ་མཚོན་པ་དང་། རྒྱད་གཟེངས་མཐོ་བ་སོགས་བྱུད་པར་གཉིས་ལ་དབང་
 བྱེད། མོ་དབང་གིས་རང་ལྟ་ན་པའི་གང་ཟག་ཐོར་བྱེ་བྲག་རྩ་མཚོན་པ་དང་། རྒྱད་ཕྱ་བ་
 སོགས་བྱུད་པར་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད། སྟོག་གིས་རིགས་འདྲ་སྟེ་ཕྱི་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་།
 སྟོག་འཛིན་པ་ལ་དབང་བྱེད། ཡིད་གིས་ཡང་སྤྲིད་ཕྱི་མར་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་། ཡིད་
 གི་དབང་གིས་ལུས་ངག་གི་ལས་མཐུན་པར་འཇུག་པས་ན་དབང་པོའི་ངོ་བོ་དང་མཐུན་
 པར་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་པར། བཞི་རྣམས་གཉིས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ལོ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དབང་པོ་དགའི་བཤད་ཚུལ་བྱེ་སྟེ་ལ་
 མ་རངས་ཤིང་། རང་གི་དོན་དང་ཐམས་ཅད་ལ་སོགས་ལྟར་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཆེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྟེ་ལ་ལས། ལོའི་སྒྲི་ནི། རང་གི་དོན་དང་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་
 ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲངས་ཕྱི་མ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དོན་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 མ་རངས་ཚུལ་ཡོད་དེ། མདོ་སྟེ་པ་ན་རེ། མིག་རྣམ་ལུས་སྤྱང་བ་མིན་གྱི། དེ་གཉིས་གྱིས་
 ཡང་བརྣམ་ཤེས་གྱིས་ཤེས་པའི་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
 རྣམ་ཤེས་ལ་མ་བརྟེན་པར་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་། རྣ་བས་སྒྲ་ཐོས་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་
 སྤངས་པའི་ཕྱིར། སོགས་གསུངས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཚོར་པའི་དབང་པོ་ལྟ་དང་
 དད་སོགས་དབང་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི་རིམ་བཞིན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་

བྱང་ལ་དབང་བྱེད་དེ། བདེ་བ་སྟགས་ལྡེས་ཆགས་སྟགས་རྒྱས་ནས་ཀུན་ནས་(༡༥)ཉོན་
མོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། དད་སྟགས་བརྒྱད་པོ་རེ་རེས་ཀྱང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་རྒྱ་བྱེད་
པས་རྣམ་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། ལྷ་དང་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི། །
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱང་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། རང་གི་དོན་དང་ཐམས་ཅད་ལ། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་ཀུན་
ཤེས་ལྡན་དབང་པོ། ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། མིག་སྟགས་དབང་པོ་ལྷ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་སོ་སོར་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། རང་རང་གི་དོན་ཏེ་ཡུལ་གཟུགས་སྒྲིབ་རེ་རེ་གྱུ་ལྷ་ལ་སོ་སོར་དབང་བྱེད་པའི་བྱིར་
ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་བྱིར་དེ་དག་ནི་སོ་སོར་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། ཁོ་ན་རེ། འོན་དོན་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་སྒྲེད་པས་དབང་པོ་འབྱུང་ངོ་། ཞེ་ན།
དེ་མི་འབྱུར་ཏེ། ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་དབང་པོའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཡིད་
ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པས་ན་དབང་པོ་དྲུག་པར་བཞག་པའི་བྱིར་ཏེ།
རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལ་དོན་རྣམས་ཀྱང་དབང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེ་ན། དབང་བྱེད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་ཉིད་ནི་དབང་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་དང་། སྒྲུབ་ཡི་ཏི་མཆོག་གི་དབང་ལྷག་ལའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རོ་མོའི་
དབང་པོ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ལུས་དབང་གི་ཆ་ཤས་ཡིན་ལ་དབང་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་དེ། རོ་
མོ་སོ་སོར་མཆོན་པའི་ལུས་དབང་གི་ཆ་ཤས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ནི་
རེ་གྱུའི་ཡུལ་ཅན་དང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།
ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཁོ་ན་ལས་མོ་དང་པོའི་དབང་པོ་དག་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། ཞེས་དང་།
ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཆ་འགའ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རོ་མོའི་ངོ་བོ་འཕྲུལ་རང་བཞིན་
ཡོད་དེ། མོའི་ངོ་བོ་ནི་ང་རོ་ཞན་པ་དང་སྦྱོད་པ་དང་བསམ་པ་པོ་ལ་སེམས་པ་དག་ཡིན་

ལ། བའི་ངོ་བོ་ནི་ང་རོ་དྲག་པ་དང་སྟོད་པ་དང་བསམ་པ་མོ་ལ་སེམས་པ་དག་ཡིན་པའི་
 བྱིར་རྟེ། ཕ་བར། མོ་ཉིད་པོ་ཉིད་ལ་དབང་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་(༤ན)པའི་བྱིར། སྟག་
 དབང་ཚེས་ཅན། དབང་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤང་བའི་རིགས་འདྲ་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་
 པའི་བྱིར་རྟེ། ཕ་བར། རིག་གནས། ཞེས་བྱུང་། ཚེར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། ཚེར་
 བ་སྟག་བསྐལ་གྱི་དབང་པོ་དང་། ཚེར་བ་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། ཚེར་བ་ཡིད་མི་
 བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། ཚེར་བ་བདེ་སྟོམས་གྱི་དབང་པོ་ལྟ་ཚེས་ཅན། དབང་པོར་
 འཛིག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 བདེ་བར་ཆགས་པ་དང་། སྟག་བསྐལ་ལ་ཁོང་བྱོད་དང་། བདེ་སྟོམས་ལས་ནི་མ་རིག་
 པ་སྟེ་པའི་བྱིར། ཕ་བར། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། ཞེས་དང་། མདོ་ལས། བདེ་བའི་
 ཚེར་བ་ལ་ནི་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་འགྱུར། སྟག་བསྐལ་ལ་ནི་ཞེས་དང་། སྟག་བསྐལ་
 ཡང་མ་ཡིན། བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ལ་གཏི་སྟག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དད་བ་
 དང་། བཟོན་འགྲུས་དང་། དུན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་དབང་པོ་
 ལྟ་ཚེས་ཅན། དབང་པོར་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་པའི་བྱིར་
 རྟེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་དྲོ་བ་མན་ཆད་གྱི་དད་སྟོགས་ལྟས་རང་རང་
 གི་མི་མཐུན་བྱུགས་གྱི་ཉོན་མོངས་སོ་སོར་མགོ་གཞོན་ཅིང་། ཚེས་མཚན་སྐབས་གྱི་སྟོབས་
 གྱིས་ལམ་ཡང་འདྲེན་པར་བྱེད་པས་སོ་སོར་དབང་བྱེད་པའི་བྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།
 དེ་ལྟར་དེ་དག་གིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་བྱང་རྣམ་པར་གཞོན་ལ་ལམ་ཡང་འདྲེན་པར་
 བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་དད་སྟོགས་ལྟ་ཁོན་རྣམ་པར་བྱང་བྱེད་གྱི་དབང་
 པོ་ཡིན་གྱི། ཀུན་ཤེས་གྱི་དབང་པོ་གསུམ་འདིར་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་མ་
 ཡིན་རྟེ། དེ་གསུམ་རྣམ་པར་བྱང་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། དེ་དག་གིས་དབང་
 བྱེད་ཚུལ་རྩར་དུ་བཤད་པའི་བྱིར་རྟེ། གང་སྟེལ་ལས། དེ་དག་ཁོ་ན་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། གྲངས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དབང་པོ་
 ཉེར་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། ངག་ནས་འདོམས་གྱི་བར་ཡང་དབང་པོ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་མ་རིག་པ་སོགས་ཀྱང་དབང་པོར་དགོས་ལ། ངག་གིས་སྒྲུབ་
 སོགས་དང་། ལག་པས་ལེན། ཀྱང་པས་འགྲོ། རྒྱུ་གྱིས་རྟུག་པ་དང་། འདོམས་གྱིས་
 གཅི་བ་འདོར་བ་རྣམས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། (༥ན)དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 དེ་ལ་ཉེར་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་དེ། ཉེར་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཚུལ་གྱིས་བྱེ་
 སྒྲུས་ལན་མཛད་ཚུལ་སྟོན་པར། སེམས་གྱི་རྟེན་དང་། ཉན། དེ་སྟེང་དོ། །ཞེས་བྱུང་།
 ཉེར་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཚུལ་གྱིས་མདོ་སྡེ་པས་ལན་སྟོན་པར། ཡང་ན་འཇུག་པའི་
 རྟེན་དང་ནི། ཉན། དབང་པོ་རྣམས་ནི་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་ལ། ཕྱི་མ་འདི་སྟོབ་
 དཔོན་ཡང་བཞེད་པར་བྱ། གཞན་ཡང་། རྟོད་གྱིས་ངག་སོགས་གྱིས་དབང་བྱེད་ཚུལ་དེ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། ངག་གིས་སྒྲུབ་པ་ལ་དབང་མི་བྱེད་པ་ནས། འདོམས་གྱིས་དགའ་བ་
 དང་གཅི་བ་ལ་དབང་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ངག་ནི་ཆོག་སྒྲུབ་པ་ལ་དབང་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཆོག་སྒྲུབ་སྟོང་པའི་བྱེད་པར་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། ཀྱང་ལག་གཉིས་ཀྱང་འགྲོ་བ་དང་ལེན་
 པ་ལ་དབང་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལེན་པ་དང་འགྲོ་བ་དེ་དག་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། རྒྱལ་དང་སོགས་པས་ཉ་སོགས་ལ་ཀྱང་ལག་མེད་ཀྱང་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་
 ལས། རྒྱལ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་སོ། །རྒྱུ་ཀྱང་རྟུག་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 རྟུག་པ་འབྱུང་བ་ལྟེན་གྱིས་བྱེད་ཅིང་། དྲིང་ན་བྱོ་བ་རྒྱུད་གིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བ་ཐང་
 གི་ཁ་ནས་ཀྱང་མི་གཅང་བ་འབྱུང་བས་ཁ་རྒྱུ་གྱི་དབང་པོ་འཆོལ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དེ།
 བང་སྟེལ་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་ཁ་ནས་ཀྱང་རྟུག་པར་བྱེད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཁ་དང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལག་གི་དབང་པོ་འཆོལ་བར་ཐལ། ཁས་ཀྱང་
 ལག་པ་ལྟར་ལེན་པ་དང་། རྟུག་པར་བྱེད་པ་ཡོད་ལ་ལག་པས་ཀྱང་ལེན་པ་དང་འགྲོ་བ་

ཡོད་ཅིང་། ཀྱང་པས་ཀྱང་ཡིན་པ་དང་འགྲོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གང་སྟེལ་ལས་བཤད་
ཅིང་། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷུར་ལྷུར་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་བྱ་བ་ལ་དབང་པོར་ཐལ་བ་
འཕངས་པས་མ་རིག་པ་དང་དག་སོགས་དབང་པོ་ཡིན་པ་བཀག་གོ།

ཡང་ཁ་ཅིག །བྱེ་སྒྲུ་ལྟར་ཕོ་མོའི་དབྱིབས་དང་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པ་དང་བྱུད་པར་འབྱེད་
པ་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་ལ་རག་ལས་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གསུགས་(ལབ)
ཁམས་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་འདོད་ལྷ་གོང་མ་བཞི་སོགས་ལ་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་མེད་ཀྱང་ཕོ་
མོའི་བྱུད་པར་དང་བྱེ་བྲག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་ལ་སྐད་གྱི་གདངས་དང་
རྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་དང་བྱུད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དི་སྐད་དུ། སྐད་གདངས་
དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་ལས། །དེ་ནི་སྒྲུ་བར་མི་རྣམས་བཞིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས།
དེ་ནི་དི་ལྟར་དེ་དག་ཕོ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ལས་བྱུང་། མ་ཆངས་པ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
དག་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་སྐབས་མེད་དོ། །ཕོ་གང་ཡིན་པ་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་མང་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །རྒྱན་ཞུགས་དང་དག་བཙོམ་པ་གཉིས་དྲི་མེད་གྱི་དབང་པོ་གཉིས་
གཉིས་གྱིས་ཐོབ་སྟེ། མཐོང་ལམ་རྗེས་བཟོད་གྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་དྲི་མེད་གྱི་དབང་
པོ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་རྒྱན་ཞུགས་དང་། སྒྲོམ་ལམ་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་
དྲི་མེད་གྱི་དབང་པོ་ཕྱི་མ་གཉིས་གྱིས་དག་བཙོམ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོན། ཉན་ཐོས་
གྱི་མཐོང་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་མི་ཤེས་པ་ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་ཀྱན་ཤེས་པའི་
དབང་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་
དང་ཀྱན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་གཉིས་དག་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དྲི་མེད་གྱི་དབང་པོ་དང་པོ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱིས་བྱུང་། དེ་གཉིས་པ་ལ་
སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་བྱུང་། དེ་གསུམ་པ་ལ་མི་སྟོབ་ལམ་གྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་གསུམ་

ཀུན་ལ་སྤྱི། ཀུན་ལ་སྤྱི་མ་ལས། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ནི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་
དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །སྒྲིམ་པའི་ལམ་ལ་ནི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །མི་སྒྲིབ་
པའི་ལམ་ལ་ནི་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པར་རྣམ་པར་བཞག་
སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་སྒྲིབ་མ་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །

གྲངས་ངེས་བཞད་པ།

གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་ལ་བྱེ་སྒྲིབ་ལུགས་དང་། མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་གཉིས། དང་
པོ་འཆད་པར། སེམས་ཀྱི་རྟེན་དང་དེའི་བྱེ་བྲག་ །ཅེས་པ་ནས། དབང་པོ་དག་(༤)ན་
ཀྱང་དེ་སྟེད་དོ། །ཞེས་པ་བཞི་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚུ་ཅན། དག་སྟགས་དབང་པོ་མ་ཡིན་
ལ་དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་ཐལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྟགས་ཀྱི་དབང་
པོ་ལ་བརྩམས་པའི་དང་། རྣམ་བུ་སྟགས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བརྩམས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་དེར་ཐལ། སེམས་དེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ནས། གཞིའམ་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
མིག་སྟགས་དབང་པོ་དུག་དང་། སེམས་ཅན་ཀྱི་བྱེ་བྲག་པོ་མོ་སྟོན་འབྱེད་པའི་པོ་མོའི་
དབང་པོ་གཉིས་དང་། སེམས་ཅན་ཀྱི་རིགས་རྒྱན་གནས་པར་དབང་བྱེད་པས་སྟོག་དབང་
དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྟ་
སྟེ་བརྩམས་པའི་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་པར། སེམས་ཀྱི་རྟེན་དང་དེའི་བྱེ་བྲག་ །གནས་དང་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཉིད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། རྣམ་བུ་གི་རྒྱ་ཚོགས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་དད་སྟགས་དབང་པོ་ལྟ་དང་། རྣམ་བུ་གི་ངོ་བོར་སྒྲེས་ཤིང་གོང་ནས་
གོང་དུ་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་དང་བརྩམས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་པར། ཚོགས་དང་རྣམ་བུ་དེ་སྟེད་པ། །དབང་པོ་དག་ཀྱང་དེ་སྟེད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མདོ་མེ་པའི་གྲངས་དེས་རྩལ་འཆད་པར། ཅུ་བར། ཡང་ན་འཇུག་པའི་
 རྟེན་དང་ནི། །ནས། གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་བཞི་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དག་སྟགས་
 དབང་པོ་མ་ཡིན་ལ་དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་སུ་གྲངས་དེས་པར་ཐལ། བྱེ་སྒྲ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་
 ཡང་ན་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྩུ་བཞི་དང་། འཁོར་བ་ལས་ལྷོག་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དབང་པོ་བརྒྱད་བཞག་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། འཁོར་བར་
 འཇུག་པའི་རྟེན་ནི་མིག་སྟགས་དབང་པོ་དུག་གིས་བྱེད། འཁོར་བར་གསར་དུ་སྒྲུ་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་མོ་མའི་དབང་པོ་གཉིས་བཞག །རིས་མཐུན་གནས་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས་སྟོག་དབང་དང་། བདེ་སྒྲུག་སྟགས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོར་
 བ་ལྟ་སྟེ་བརྩུ་བཞི་བཞག་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཡང་ན་འཇུག་པའི་རྟེན་དང་ནི། །(༥བ)
 སྒྲེ་དང་གནས་དང་ཉེར་སྤྱོད་ལས། བརྩུ་བཞི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
 འཁོར་བ་ལས་ལྷོག་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དད་སྟགས་ལྟ་དང་། རྣམ་བྱུང་དང་
 པོར་སྒྲུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་། རྣམ་
 བྱུང་ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་གནས་པར་བྱེད་པའི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་། རྣམ་གྲོལ་
 གྱི་དགའ་བདེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྟན་པའི་དབང་པོ་དང་བརྒྱད་བཞག་
 པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷོག་པའི་རྟེན་ནི་དད་པ་ལ་སྟགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲེ་བ་ནི་
 ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟགས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལས་
 གཞན་དུ་འབྱུག་ཉེར་བ་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡང་གྲུབ་
 གྱེ། སྟགས་གཉིས་ཀའི་དབང་པོའི་གོ་རིམ་ཡང་རྟེན་དང་སྒྲེ་གནས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རིམ་
 པར་བཞག་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་དེ་དག་གི་གོ་རིམ་གྱི་དང་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རོ་བོ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རོ་བོ་ལ་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྟ་བཤད་པ་དང་། དྲི་མེད་གྱི་དབང་པོ་གསུམ་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། ལྗེ་བར། ལུས་ཚོར་སིམ་པ་མ་ཡིན་གང་། །ནས།
བར་མའོ་གཉིས་ཀའི་མི་རྟོག་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཉིས་བྱུང་། འདིར་ཚིག་
དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དབང་བྱེད་ཚུལ་གྱིས་
ཚོར་བ་ལ་ལྟར་བྱེ་བའི་དང་པོ་ཚོར་བ་སྟག་བསྟུལ་གྱི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ།
སིམ་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་གདུང་བ་ཉམས་སུ་བྱུང་བའི་ལུས་ཚོར་ཞིག་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ།
ལྗེ་བར། ལུས་ཚོར་སིམ་པ་མ་ཡིན་གང་། །སྟག་བསྟུལ་དབང་པོའོ། །ཞེས་བྱུང་། ལུས་
ཚོར་ཞེས་པས་ཡིད་ཚོར་སྟག་བསྟུལ་དེ་ཚོར་བ་ལྟར་བྱེ་བའི་སྟག་བསྟུལ་གྱི་དབང་པོ་
ཡིན་པ་གཅོད་དེ། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ལས། ལུས་ཚོར་ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཡིད་གྱི་བརྒྱུག་པའི་བྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་ལྟར་བྱེ་བའི་གཉིས་པ་ཚོར་བ་བདེ་བའི་
དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སིམ་པ་(ལྗན)ཉམས་སུ་བྱུང་བའི་ལུས་ཚོར་དང་བསམ་
གཏན་གསུམ་པའི་སེམས་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་གང་རུང་གིས་བསྟུས་པའི་སིམ་བྱེད་གྱི་ཚོར་
བདེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་འཆད་པར། ལྗེ་བར། ལུས་ཚོར་སིམ་པ་ནི། །
བདེ་བའོ་ཞེས་སྒྱུར་ནས་བཤད་དགོས་པའི་བྱིར་དེ། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ལས། སིམ་པ་ནི། བདེ་
བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདིར་ལུས་གྱི་ཞེས་བྱ་བ་དང་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་བར་སྒྱུར་བར་བྱ་སྟེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལུས་ཚོར་ཞེས་པ་བདེ་སྟག་དེ་གཉིས་གྱི་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་
ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས་བཤད་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་
བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་སེམས་གྱི་ཚོར་བ་སིམ་པ་ཡང་ཚོར་བ་ལྟར་བྱེ་བའི་བདེ་དབང་

ཡིན་ལ་ལྟའི་ཡིད་བདའི་དབང་པོར་མི་རུང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་སྐས་བསྐྱས་ཀྱི་
 དབང་ཤེས་མེད་པས་ལུས་ཚོར་ཡང་མེད་ལ་ཡིད་ཚོར་སྐྱེས་པ་ཡོད་ཀྱང་བདེ་བས་ལུས་
 སྐྱེས་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་བདེ་དབང་དུ་བཞག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དགའ་བདེ་
 གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་དགའ་བ་ཡིད་བདེ་དང་བདེ་བ་ལུས་བདེ་ལ་འཛོག་ཅིང་། འདིར་དགའ་
 བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྱལ་བའི་བྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་མདོ་ལས། བདེ་བ་
 ལུས་ཀྱིས་སྤྱོད་ལ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་ནི་དགའ་
 བའི་འདོད་ཆགས་དང་བྱལ་བའི་བྱིར། དེ་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཡིད་བདེ་བ་
 ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ལྟར་
 གསལ་བར་བཤད་བཞིན་དུ་ལ་ལས་ད་དུང་ཚོར་བ་ལྟའི་ཡིད་བདེ་ཁོ་ནར་བཤད་པ་མི་
 འཐད་ཚུལ་མཐའ་དཔྱད་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་གསུམ་
 པ་ཚོར་བ་ཡིད་བདའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་གཞན་
 པའི་སྐྱེས་པ་ཉམས་སྤྱོད་གི་སྐྱེས་ཚོར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཕ་བར། གཞན་ན་དེ་ཡིད་
 བདེ་བ་ཡིན། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་(ལྔ་བ་)ལས་གཞན་
 པ་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་བཞི་པ་ཚོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་
 བའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་མི་སྐྱེས་པ་འཇམ་གདུང་བ་ཉམས་
 སུ་སྤྱོད་པའི་སྐྱེས་ཚོར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཕ་བར། སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པ། །
 ཡིད་མི་བདེ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ལྔ་པ་ཚོར་བ་
 བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྐྱེས་གདུང་བར་མ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་
 ཚོར་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཕ་བར། བཏང་སྟོམས་ནི། །བར་མའོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་དེ་ལུས་སྐྱེས་གང་རུང་གཅིག་གི་ཡིན་ནམ་ཞེན་མ་ཡིན་
 ཏེ། ལུས་སྐྱེས་གཉིས་ཀའི་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་རེ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཕ་

པར། གཉིས་ཀའི། ཞེས་དང་། གནད་སྟོན་དང་རང་འགྲེལ་གཉིས་ལས། ཅི་ལུས་ཀྱི་ལམ་
 སེམས་ཀྱི་ཞེས་བྱ། ཞེན། ལྷན་པ་གཉིས་ཀའི་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འ་
 བ། ཆོར་དབང་དུག་མི་བྱེད་པར་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་གཅིག་
 བྱས་ནས་འདིར་ལྷར་ཅིའི་ཕྱིར་བསྟུས་ནས་བཤད་ཅིན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལུས་
 སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་སྟུག་གཉིས་རང་སྟེད་པའི་རྒྱ་མི་འདྲ་བ་དང་རང་གི་བྱེད་ཚུལ་མི་
 འདྲ་བས་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་སོ་སོར་བཞག་པ་གང་ཞིག །བཏང་སྟོམས་ལ་ལུས་སེམས་
 ཀྱི་ཆོར་བའི་རྒྱ་དང་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡིད་ཆོར་བདེ་
 བ་དང་སྟུག་བསྐྱལ་པལ་ཆེར་རྣམ་རྟོག་གིས་བསྟེད་ལ་ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་སྟུག་གཉིས་
 རྣམ་རྟོག་གིས་མི་བསྟེད་ལ་ལུས་སེམས་ཀྱི་བདེ་སྟུག་སོ་སོའི་ཕན་གནོད་ཀྱི་ཡུལ་སོགས་
 ཀྱང་མི་འདྲ་བས་ལུས་ཡིད་ཀྱི་དེ་གཉིས་གཉིས་བྱེ་བའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་
 ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྟུག་བསྐྱལ་ནི་ཕལ་ཆེར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་སྟེ་ཡི་ལུས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་
 ནོ། ཞེས་གསུངས་པས་རྒྱ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། རོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་ཀྱང་། གང་སྟེལ་
 ལས། ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྟུག་བསྐྱལ་ནི་ཉི་ཆེ་བར་ཞུགས་པས་ལུས་དང་སེམས་དག་
 ལ་ཕན་(༥ན)འདོགས་པ་དང་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་དེ་ཕན་
 གནོད་དུག་མཁྱོགས་དང་རྒྱན་ཆགས་པ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་དུས་རྒྱུད་ཟད་ཕན་པ་ལས་
 གནོད་པར་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལུས་སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་
 བྱི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་སྟེ་བར་ཡང་འདྲ་ཞིང་རོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་ལུས་སེམས་སོ་
 སོ་ལ་ཕན་པ་སོ་སོར་མེད་པས་ལཱའི་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་པར། མི་རྟོག་ཕྱིར།
 ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཁོ་ནར་རང་གི་རང་གིས་སྟེ་བས་
 དབང་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་སོ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། བཏང་སྟོམས་ལ་ནི་བྱེ་
 བྱག་མེད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་རོ་བོ་དང་བྱེད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྱག་མེད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོར་བ་སྟག་བསྟེན་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་ན་ཆོར་བ་ལྟར་བྱེ་བའི་སྟག་བསྟེན་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་པས་བྱེ་བེར་ན། ཆོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོར་བ་བདེ་སྟག་བསྟེན་སྟོམས་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་སྟག་བསྟེན་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གཏུང་བར་ཉམས་སུ་བྱོང་བའི་ལུས་སེམས་གང་རུང་གི་ཆོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལུས་ཆོར་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་བྱིར། བྱེ་བེར་སྟེ། ཅུ་བར། ལུས་ཆོར་སེམས་པ་མ་ཡིན་གང། །སྟག་བསྟེན་དབང་པོ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདྲོད་ན། བྱི་ཆོར་དུ་ཐལ། འདྲོད་པའི་བྱིར། བྱེ་བེར་སྟེ། ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་དང་བྱིའི་ཆོར་བ་དང་དབང་པོའི་ཆོར་བ་གསུམ་དོན་གཅིག་པའི་བྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་ཆོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་སྒྲ། བྱེ་བེར་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་ཆོར་བ་དང་ནང་གི་ཆོར་བ་དང་སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་དང་ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་བཞི་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །ཆོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ན། ཆོར་བ་ལྟར་བྱེ་བའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་པས་བྱེ་བེར་ན། འདྲོད་ཁམས་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་(༥)པ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་བྱེ་བའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོར་བ་ཡིད་བདེའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོར་བ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱེ་བེར་སྟེ། འདིར་ཆོར་བ་བདེ་སྟག་ལ་ལུས་ཡིད་ཀྱི་གཉིས་གཉིས་བྱེ་བའི་ཡིད་ཆོར་བདེ་སྟག་པལ་ཆེར་རྒྱུ་རྟོག་གིས་བསྐྱེད་པ་དང་། ལུས་ཆོར་བདེ་སྟག་པལ་ཆེར་རྒྱུ་རྟོག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་བྱིའི་ཡུལ་གྱིས་བསྐྱེད་པས་ན་གཉིས་གཉིས་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། གནད་སྟོན་ལས། སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྟག་བསྟེན་ལ་ནི་པལ་ཆེར་རྒྱུ་རྟོག་པ་ལས་སྐྱེ་ཡི་ལུས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་གིས་ནི་

དགྲ་པོ་ཙུང་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སྒྲུབ་ས་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་དབང་པོ་ཉིད་དུ་ཐ་དད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུས་ཚོར་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་དེ་ལྟར་བྱེ་བའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་པས་བྱུང་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་སེམས་པ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱེ་བའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་ཡིད་བདེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡིད་བདེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་ཚོར་སེམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཅུ་བར། གཞན་ན་དེ་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། གང་སྒྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་གཞན་ན་དེ་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །ཚོར་བ་ལྟར་བྱེ་བའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ན། ལུས་ཚོར་ཡིན་པས་བྱུང་བེར་ན། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་སེམས་ཚོར་སེམས་པ་ཚོས་ཅན། ལུས་ཚོར་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱེ་བའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་པས། རྟགས་བྱུང་སྟེ། ཅུ་བར། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན། །སེམས་ཀྱི་དེ་ནི་བདེ་དབང་པོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་ནི་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་སེམས་པ་ཡང་(ལན)བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་གཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཡིད་ཚོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཚོར་སེམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་ནི་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་སེམས་པ་དེ་ཉིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སེམས་ཚོར་སེམས་པ་དེ་ལྟར་བྱེ་བའི་ཡིད་བདེ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཡིད་བདེ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཡང་མཛོད་གཞིར་བྱས་ནས་སེམས་ཚོར་སེམས་པ་དང་

ཡིད་བདེ་དོན་གཅིག་ཟེར་བ་མང་ངོ། །དེ་དག་ལ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སེམས་ཆོར་
སེམ་པ་ཆོས་ཅན། དགའ་བདེ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དགའ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོར་བ་ལ་
ལྟར་བྱེ་བའི་ཡིད་བདེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ལས་སྤང་ལ་སོང་། ལྷ་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱེ་
བའི་ཡིད་བདེ་ལ་དགའ་བ་ཁོ་ནས་ལྷ་བ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ལྷ་བ་པར་རྣམ་
བསྟར་གྱི་མདོ་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་མདོ་ལུང་གཉིས་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱིར།
རྩ་བའི་གནས་བརྒྱད་པ་ལས། ལུང་རྣམ་གཉིས་བྱིར་དགའ་ཡིད་བདེ། ཞེས་དང་། དེའི་
རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་མེད་དེ། དེ་ལྟ་
བས་ན་དགའ་བ་ཁོ་ན་ཡིད་བདེ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། སྐབས་འདིར་
རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་ནི་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་བུལ་བའི་
བྱིར། དེ་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཡིད་བདེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགའ་བ་ནི་ཡིད་
བདེ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཤུགས་ལ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་
མན་ཆད་གྱི་སེམས་ཆོར་སེམ་པ་དང་། དེ་མན་ཆད་གྱི་ཆོར་བ་དགའ་བདེ་གཉིས་གྱི་དགའ་
བ་དོན་གཅིག་པར་མངོན་ཏེ། དེ་མན་ཆད་ཏུ་ཡིད་གྱི་ཆོར་བ་སེམ་པ་ནས་སྐྱེས་པ་ན་དེ་
དགའ་རྣམ་ཅན་ཏུ་སྟེ་བའི་བྱིར། གཞན་ཡང་རྣམ་བསྟར་གྱི་མདོའི་བསམ་གཏན་གསུམ་
པ་བཀའ་སྟལ་པ་ལས། འདིར་འདིའི་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་སྐྱེས་པ་མ་ལུས་པ་འགག་
བར་འགྱུར་རོ། །(ལབ)ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་
ལ་དེ་ལྟའི་ཡིད་བདེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་བསྟར་གྱི་མདོ་ལས།
བསམ་གཏན་བཞི་བ་དེ་བདེ་བ་ཡང་སྤངས་ཏེ་སྤྲོ་མས་སྟག་བསྟལ་བ་ཡང་སྤངས་ནིང་
ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་རྒྱབ་པས་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསམ་
གཏན་བཞི་བར་དེ་ལྟའི་བདེ་བ་གསར་ཏུ་འགག་པ་དང་གཞན་གསུམ་སྟར་ནས་འགག་
པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་གསུམ་པའི་དེ་ལུས་ལ་གཙོ་བོར་ཐན་པ་སྟེད་པའི་ཆོར་

བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལུས་ཚོར་བདེ་དབང་དུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རྣམས་ཤིང་། བྱལ་པ་ཡང་བྱུང་སྟེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་མདོ་ཀུན་ལས།
བདེ་བ་ལུས་གིས་སྤོང་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། འདིས་ནི་ཡིད་ཚོར་སེམ་
པ་ཡིན་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་ལ་སེམ་པར་མི་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མི་སྦྱེད་པར་ལུས་
གཅིག་ཕུ་ལ་བདེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་གྱི་དེ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུམ་
བ་བའི་རྒྱད་གྱི་དེ་དང་སས་བསུས་གྱི་མི་འདྲའོ། །འདི་ལ་ཚུད་རྩལ་མང་བས་འགྲེལ་
བཤད་དག་དང་གསེར་འབྲེང་ལྟར་ཡིན་པས་བྱུང་རྒྱལ་མ་སྤྱོད་ཞིག །

ལང་ཁ་ཅིག །དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་བོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ལམ་ཡིན་པས་བྱལ་བེར་
ན། ལམ་མ་ཞུགས་གང་ཟག་གི་རྒྱད་གྱི་དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་ན་དེ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་འཛིག་རྟེན་དུ་སྦྱེས་ཤིང་འཛིག་རྟེན་
དུ་ཀས་བརྒྱུ་མས་ལ་དབང་པོ་རྣམས་པོ་དག་ཀྱང་མཆིས། ཞེས་སོགས་དང་། རང་འགྲེལ་
ལས། དེའི་ཕྱིར་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་ལ་དགུ །གསུམ་ཡིན། ཞེས་
བྱུང་། ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་མཐོང་ལམ་ཚོས་ཅན། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་
པོ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་སྟེ་མི་ཤེས་པ་ཀུན་གསུམ་ཤེས་གྱི་ཟག་(༡༠ན)མེད་གྱི་ལམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱ་
བར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། དབྱེན་དགུ་ཡོད་དེ།
སྤྱོད་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དད་སོགས་ལྟ་དང་། ཡིད་དབང་དང་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་
བདེ་གསུམ་དང་བཏང་སྒྲོམས་དང་བཞི་སྟེ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་མཚན་མས་ཡོད་དེ།

མཛོད་ལས་གྱི་གནས་སྐབས་ཁོ་ནར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལས་རྗེས་ཤེས་ནས་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་
བར་གྱི་སྒྲོམ་ལས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞིའི་
རྣམ་པ་སྤར་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ཟེན་སྒྲོམ་སྤང་སྤོང་ཕྱིར་སྒྲོམ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་འཕགས་
ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་བཛོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་ས་མཚམས་ཡོད་དེ།
བདེན་རྣམ་བཟུང་ལྟ་སྟོན་མངོན་སུམ་མ་མཛོད་པ་ཀུན་གསར་དུ་ཤེས་བར་བྱ་བ་གཙོ་བོར་
མི་བྱེད་ཀྱང་ཕྱ་རྒྱས་ལྟ་མ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཀུན་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་མཚམས་
སྒྲོམ་ལས་ཁོ་ནར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། སྒྲོམ་པའི་ལས་ལ་ནི་མ་མཛོད་
པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་མེད་ཀྱི་ཕྱ་རྒྱས་ལྟ་མ་སྤོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཀུན་
ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེན་སྤར་ལྟར་དགུ་ཡོད། ཟད་མི་སྒྲེ་བ་
ཤེས་སོགས་མི་སྒྲོབ་ལས་ཆོས་ཅན། ཀུན་ཤེས་ལྟར་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། ཟད་པ་དང་
མི་སྒྲེ་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ལ་ཡོད་པའམ་དེ་སྤང་བའི་ངང་རྩལ་ཅན་གྱི་ལས་བདེན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དེ་འདི་ལ་ཡོད་པས་སམ། ཀུན་ཤེས་པ་སྤང་
བའི་ངང་རྩལ་འདི་ལ་ཡོད་པས་ན་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྟན་པ་སྤེ། ལྟན་པའི་དོན་དང་དེའི་
ངང་རྩལ་ཅན་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ས་མཚམས་དང་
དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། ས་མཚམས་མི་སྒྲོབ་ལས་ཁོ་ན་དང་། དབྱེན་སྤར་ལྟར་དགུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདི་དག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དགུ་རེ་ཡོད་ཅུ་ཡིན་གྱི་བྱུ་བ་པ་དང་དུས་གཅིག་མ་
ཡིན་ཏེ། ཆོར་བ་གསུམ་དུས་གཅིག་པ་མི་བྲིད་པའི་ཕྱིར། གང་(༡༠བ)སྤེལ་ལས། དད་
པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་བྱང་སྒྲོམ་སྣམས་
ནི་དེ་ལྟར་ཅིག་ཅར་བྲིད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

སྤྲུལ་པ། སྤྲུལ་སྤྲུལ་དང་མཛེས་མཛེས་ཁ་དོག་བཟ། །མཐོ་མཐོའི་བྲིད་ང་འཛིགས་
འཛིགས་ཆེ་རྒྱས་ལ། །མང་མང་འཛིག་རྟེན་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལ་མཚན་ན། །འཛུམ་འཛུམ་རྒྱལ་

བས་ཡང་ཡང་གདམས་འདི་སྟེ། །ཏ་ཅང་སྟེགས་མ་ལྟ་བུ་བདེ་འགྲོ་བ་ལ། །ཏ་ཅང་སྟེ
ནས་དབྱིག་གཉིན་བུ་སྟོན་སྟགས། །ཏ་ཅང་དགག་བཞག་རྒྱས་མིན་བཤད་པ་ལྟར། །ཏ་
ཅང་མ་སྟོས་ལུང་རིགས་ལྟོགས་ལ་བྱས། །སྟོན་དང་བསྟན་པ་འགྲོ་ལ་རྗེས་བཅེ་བའི། །
རྒྱལ་བ་རྒྱལ་སྒྲུལ་ཐེག་གསུམ་རིན་ཆེན་ལ། །སྟོ་གསུམ་དང་བའི་ལྟ་ཡི་དབག་བསམ་
ལྟོན། །ཀུན་བཟང་མཆོད་སྟོན་རི་བཞིན་བགྱིད་ལ་སྟོ། །འཁོར་འདས་སྟོན་དང་ལུན་ཆོགས་
ལྟ་རྒྱས་ཀྱི། །རི་མོ་བཞིན་དུ་ལེགས་མཐོང་སྟེ་སྟོད་གསུམ། །ཐོས་བསམ་སྟོམ་བས་ཉིན་
མཆོན་དུས་འདུང་བའི། །སྟེ་འདིར་ལྟར་བཅས་འདུང་འོས་སངས་རྒྱས་གསུངས། །
ཞེས་བཤད་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

དབྱེ་བ་དངོས་བཤད་པ་ལས་ཟག་པ་དང་
བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་སྟོན་སྟེ་བ།

བཞི་པ་དབང་བའི་དབྱེ་བ་ལ་དབང་བའི་དབྱེ་བ་དངོས་དང་། དབང་བོ་རྟེན་གཏོང་
གི་རྒྱལ་དང་། དག་སྟོང་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་དབང་བོ་དུ་ཞིག་གིས་འཐོབ་པ་དང་། དབང་
བོ་ལྟན་རྒྱལ་བཞི། དང་བོ་ལ། གཉིས་ཆོན་གྱིས་དང་། གསུམ་ཆོན་གྱི་སྟོན་སྟེ་བ་
གཉིས། དང་བོ་ལ། ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་སྟོན་སྟེ་བ། རྣམ་སྟོན་ཡིན་
མིན་གྱི་སྟོན་སྟེ་བ། རྣམ་སྟོན་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་སྟོན་སྟེ་བ་དང་གསུམ།
དང་བོ་འཆད་པར། གསུམ་ནི་དྲི་མ་མེད། །གཟུགས་ཅན་སྟོག་དང་སྟག་བསྐལ་དག །
ཟག་དང་བཅས་པ་དག་རྣམ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་བོ་གསུམ་ཆོས་
ཅན། ཟག་མེད་ཁོན་ཡིན་ཏེ། དྲི་མེད་ཀྱི་དབང་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་ལྟེ། སྐབས་
འདིར་དྲི་མ་ནི་ཟག་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གསུམ་ནི་དྲི་མ་མེད། །

ཅེས་གསུངས། མིག་ནས་ལུས་དབང་བར་ལྷ་དང་པོ་མའི་དབང་པོ་སྟེ། དབང་པོ་གཟུགས་
 ཅན་བདུན་དང་ཚོག་དང་སྟུག་(༡༡ན)བསྐྱེལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་བརྩེ་ཚེས་ཅན། ཟག་
 བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ལམ་བདེན་དུ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། གཟུགས་ཅན་ཚོག་དང་སྟུག་བསྐྱེལ་དག །ཟག་དང་བཅས་པ་ཁོ་
 བའོ། །ཞེས་པར་ངེས་པར་གསུང་སྟེ། ནས། ལམ་གྱི་བདེན་པས་དང་འདུས་མ་བྱས་
 གྱིས་མ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་
 དང་ཚེར་བ་བདེང་སྟོམས་བཞི་དང་། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྷ་དང་དགུ་སོ་སོ་ནས་ཚེས་
 ཅན། ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་རེ་རེ་ལ་ལམ་བདེན་དུ་མ་
 གཏོགས་པ་རྣམས་ཟག་བཅས་དང་། ལམ་བདེན་གྱིས་བསྟུས་པ་ཟག་མེད་གཉིས་གཉིས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། དགུ་རྣམ་གཉིས་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་སྟེ། ལམ་དང་
 ལམ་མ་ཡིན་པས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། འདི་ནི་བཞི་ཁོ་ན་མ་ཡིན་གྱི་དགུ་
 ཆར་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲོ་ཆས་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་འཆད་པར། ཟླ་མི་རྣམ་སྤྲིན་བཅུ་གཉིས་གཉིས། བ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་
མི་བདེ། ལ་གཏོགས་པ་སྟེ། ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་དངོས་དང་། ཟླ་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་ལ་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་
པར་ཡོད་དེ། ཟླ་མི་རྣམ་སྤྲིན་ཁོན་དང་། དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དད་སྟགས་
ལྟ་དང་ཁྱི་མོ་དག་སྟུང་སྟེ། བ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ་རྣམ་སྤྲིན་མ་ཡིན་པ་ཁོན་དང་།
ལྟ་མ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་ཆོར་བ་ལྟའི་ལྟ་མ་བཞི་དང་ཡིད་དབང་

དང་བཅུ་གཉིས་ལ་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟོག་ནི་རྣམ་
 སྒྲིན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རན་འགྲོ་བའི་སྟོག་ནི་མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྒྲིན་དང་། བདེ་འགྲོ་བའི་སྟོག་
 ནི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནད་སྟོན་ལས། དེ་ཞིག་གཅིག་ཏུ་
 སྟོག་ནི་རྣམ་སྒྲིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྟེལ་ལས། སྟོག་ནི་རྣམ་སྒྲིན་ཞེས་
 བྱ་བ་ལ་སྟོག་གི་དབང་པོ་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་(༡༡བ)
 ག་ཟུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དད་སྟོགས་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྒྲིན་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་ཅིང་། བྱ་བ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། ཐ་མ་
 བརྒྱད་ནི་གཅིག་ཏུ་དགེ་བ་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི་ཡུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་མི་བདེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྒྲིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་བ་
 དང་མི་དགེ་བ་གང་རུང་གིས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོག་སྒྲིབ་ལ་འགྱོད་པ་སྟོགས་
 ཀྱིས་ཡིད་མི་བདེ་བ་དགེ་བ་དང་། ཟས་ནོར་ལོངས་སྟོད་དང་བྲལ་བ་ལ་འགྱོད་པ་དང་ཞེ་
 སྟངས་སྟོགས་ཀྱིས་ཡིད་མི་བདེ་བ་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ཡིད་མི་
 བདེ་བ་ཡང་དགེ་བ་ལམ་མི་དགེ་བ་ཡིན་གྱི་ཡུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེས་ན་སྟོག་དང་ཐ་མ་དང་སྟོགས་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་
 བདེ་དང་བཅུའི་ལྷན་མ་བཅུ་གཉིས་ལ་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་མིན་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ། མིག་
 རྣ་སྟེ་ལུས་ལོ་མའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ ཆོར་
 པ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་ལྷན་མ་བཞི་དང་ཡིད་དབང་དང་ལྷ་ལ་འང་དེ་ཡིན་མིན་གཉིས་
 གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བདུན་རྒྱས་བྱུང་རྣམས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་མ་ཡིན་
 ལ། རྒྱས་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་དེ་བདུན་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲོལ་ལས། དེ་
 ལ་མིག་ལ་སྟོགས་པ་བདུན་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
 ལྷན་མ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ན་ཆེ་འདི་ལྷོ་མ་སྒྲིན་ཡིན་ཞེས་བྱ་སྒྲུ་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས། དེ་ལྷོ་མ་སྒྲིན་གྱི་ཕྱོད་པར་སྒྲིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆེ་ལྷོ་མ་པར་སྒྲིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། བསྟན་བཅོས་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་སྒྲུ་བ་ད་ལྷོ་མ་པའི་ལས་གྱི་འབྲས་ལུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལུང་གིས་བསྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཆེ་འདི་ལྷོ་མ་སྒྲིན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆེ་ལྷོ་མ་པར་ལས་བྱས་པའི་ཕྱོད་པར་སྒྲིན་གྱི་ལྷག་མ་བསྒྲིམ་སྟོབས་གྱིས་དྲང་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་དག་ཕྱོད་པར་སྒྲིན་པའི་ལྷག་མ་ཕྱོད་པར་སྒྲིན་པར་བྱེད་དོ་སྒྲུ་མ་དུ་སེམས་པ་དེ་(༡༩བ)དག་ན་རེ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྷོ་མ་པར་ལས་མ་གཏན་སྒྲིམ་བསྒྲུས་གྱི་འབྲས་བུ་ཆེ་དང་མཐུན་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་མཐུས་མཛོན་དུ་བྱས་ནས་ཆེ་འཛིན་པ་དང་། ཆེ་ལྷོ་མ་པར་ལས་འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱས་ན་ཆེ་གཏོང་བར་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་པ་དབྱངས་སྒྲིག་ན་རེ་ནི། ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དྲུག་བཅོམ་སོགས་གྱིས་དེ་ལྷོ་མ་བྱིན་གྱིས་སྟོབས་པའི་ཆེ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་ཀྲས་བྱུང་ཁོན་དང་སྒྲིག་ལྷག་མ་ལས་བྱུང་བ་ཕྱོད་པར་སྒྲིན་ཡིན་པས་ཆ་གཉིས་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྷོ་མ་དྲུག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་དེ་ལྷོ་མ་དེ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་ཁོན་སྟེ། ཅས་སྒྲིག་གི་དབང་པོ་དེ་ནི་ཕྱོད་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་ཕྱོད་པར་སྒྲིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། གང་སྤེལ་ལས། འདི་ལྷོ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཁོན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་དེ་ལྷོ་མ་བཅོམ་པ་མཐའ་ལས་གོ་ཆ་ན་རེ། དེ་བཞི་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དང་པོ་ལྷོ་མ་ན་ཆེ་ལྷོ་མ་པར་སྒྲིན་པའི་ལས་མཐོང་ཆོས་ལ་སྟོང་བ་ཡང་མི་འཐད་པ་གང་ཞིག །གཉིས་པ་ལྷོ་མ་ན་ལས་དེས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། གསུམ་པ་ལྷོ་མ་ན་གསུག་སྒྲིན་པའི་ཆེན་པོ་ཕྱོད་པར་སྒྲིན་གྱིས་མཛོན་པ་ལས་གཞོད་པ་མི་བྱེད་པས་གཏོང་འཛིན་དེ་མི་འཐད་ལ། བཞི་པ་

ལྷ་ར་ན་སྒོན་གྱི་ལས་བླད་པས་སྒོག་སྒོན་མེད་སྒྲིམ་པས་འཆི་འཕོ་བྱས་པར་འགྱུར་པས་
སྒོམ་པ་གཏོང་བར་ཐལ་བའི་སྒོན་རྒྱུ་མ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་སྟོགས་སྒྲུབ་ཏེ། རི་རྩད་དུ། གང་
སྒྲིལ་ལས། དུཌ་པ་མཐའ་ལས་གོ་ཆ་རེ། བྱད་པར་སྒོན་པ་དེ་དག་བཞི་ཀ་ལང་སྒོན་
དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁེས་བེར་རོ། །ཁེས་སྟོགས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདི་ལ་བྱེ་
མ་དོས་ལན་བྱས་སྒྲུབ་མང་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆོག་ཏོང་འཛོག་གི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། དགྲ་པཅོམ་པ་ལམ་དག་སྒྲིང་
རྩུ་འབྲུལ་དང་ལུན་པ་མེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པས་ཡོ་བྱུང་ལུལ་ནས་རབ་མཐའི་ཏིང་ངེ་
འཛིན་ལ་ཁྱལ་ས་ནས་ལངས་ཏེ་པདག་གི་ཡོངས་སྒྲིང་གི། (༡) རན་སྒྲིན་ཆེད་རྒྱམ་སྒྲིན་
དུ་འགྱུར་ན་པས་མ་ཞིང་བརྗོད་ནས་ཆོ་འཛོག་ཅིང་། ཡང་དེ་ལྟར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་
ནས་པདག་གི་ཆེད་རྒྱམ་སྒྲིན་ཡོངས་སྒྲིང་དུ་གྱུར་ཅིག་སྒྲིམ་ནས་བརྗོད་ན་ཆོག་ཏོང་པར་
བྱེ་མདོ་ལ་ལ་ཆེར་འདོད་ལ་ལྷག་མའི་འདོད་རྩུལ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་གང་ལ་ཡིན་
པ་ཡོད་དེ། གྲིང་གསུམ་གྱི་སྒྲིམ་པ་བྱུང་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་གཞན་
ལ་དེ་བྱུང་པའི་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གང་གིས་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་
བཞི་པ་སྒྲིམ་པའི་དུས་དང་མི་སྒྲིར་བའི་རྒྱལ་གྲོལ་ལམ་པ་བ་ཞིག་གིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། མདོ་ལས། པཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་སྒྲོག་གི་འདུ་བྱེད་དག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
ནས་ཆེད་འདུ་བྱེད་དག་གཏོང་རྒྱུ་། ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲོག་དང་ཆེད་བྱུང་པར་འདོད་
རྩུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག །དེ་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་འདོད། ལ་ལ་སྒྲོན་ལས་
གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཆེད་འདུ་བྱེད་དང་། ད་ལྟར་བའི་ལས་གྱི་འབྲས་བུ་སྒྲོག་གི་འདུ་བྱེད་དུ་
འདོད། གཞན་དག་གིས་རིགས་མཐུན་གནས་པར་གྱུར་པ་ཆེད་འདུ་བྱེད་དང་། དུས་གཞན་
གྱི་བར་དུ་འཆོ་བ་སྒྲོག་གི་འདུ་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ལ་
བྱུང་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅིན། ཞེས་དང་། གང་སྒྲེལ་ལས། མིང་ཐ་དད་པས་དོན་ཐ་དད་

པ་འདྲེགས་པ་བྱས་ནས་འདྲི་བ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་
 མངོན་པ་ལས། ཟླ་གི་དབང་པོ་གང་ཞེན་ཆོད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་
 འགྲེལ་ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་འདྲི་རང་ལུགས་ཡིན་
 པར་ཟླ་གི་ཆོ་ཡིན། ཞེས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་སྐྱེ་ཆོད་འདུ་བྱེད་
 གཏོང་བ་དང་འདྲེག་པའི་རྒྱ་མཚན་སོ་སོར་ཡོད་དེ། ཟླ་བ་དཔོན་དང་མདོ་སྟེ་པ་ལྟར་ན་འཆི་
 བ་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དེ་གཏོང་བར་མཛད་ལ། ཆོ་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དུ་
 སྐྱེ་ཆོད་འདུ་བྱེད་རྩ་བ་གསུམ་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་བཞེད། བྱེ་སྐྱེ་ལྟར་ན་སྟོན་པ་
 བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་འདྲོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཟླ་བ་
 གསུམ་ལས་ལྟག་པར་མི་(༡༣)མཛད་དེ། དེ་ཕྱིར་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མེད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། མདོ་ལས། རྩུ་འཕྱུལ་གྱི་རྒྱུད་པ་བསྐྱོམས་པས་ངས་བཞེད་
 བ་བསྐྱལ་བའམ་བསྐྱལ་བ་ལས་ལྟག་པར་བཞུགས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དམ་
 བཅའ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། འཆི་བ་ལ་མངའ་བ་
 ཉིད་དུ་སྟོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་ཤིང་རྒྱུད་དུ་སྟོན་ལ་ལྟའི་
 སུའི་བདུད་བརྟལ། ཐུན་གཉིས་པ་ལ་ལྟའི་སྐྱེན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་ལ་གཟིགས་ནས་ཐུན་
 གསུམ་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བརྟལ་བ་གང་ཞིག །ཕྱང་པོའི་བདུད་བརྟལ་བའི་
 ཆེད་དུ་སྐྱེ་ཆོད་འདུ་བྱེད་བཏང་ལ། དེ་ནས་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་ན་གྲོངས་པར་འགྱུར་
 བས་འཆི་བདག་གི་བདུད་བརྟལ་བའི་ཆེད་དུ་སྐྱེ་ཆོད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཡངས་པ་ཅན་
 དུ་དུས་གཅིག་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། དེ་ལ་སྟོན་ལ་ལྟའི་
 སུའི་བདུད་བརྟལ་སྟོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས་ཀྱང་ངོ་། གཉིས་
 པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱང་པོ་དང་འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར་ངོ་། །
 ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་གང་སྟེལ་ལས། ཕྱང་པོའི་བདུད་ལས་རྒྱལ་བར་བྱ་བའི་

ཕྱིར་བཏང་ལ། བཏང་ན་གྲོངས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ནས་འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་རྒྱལ་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་སོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐྱས་མ་ལས་ཀྱང་། ཡངས་པ་
ཅན་ཏུ་སྒྲིག་གི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བོར་ཏེ། སྤང་བོའི་བདུད་
ལས་རྒྱལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤང་བོ་དག་བཏང་ངོ་། །དེ་དག་བཏང་ན་ནོངས་པར་འགྱུར་
ཏེ། དེ་བས་ན་འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་སོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་སྟོན་གྱི་དྲི་ཀ་བྱེད་ཏུ་མ་དང་བར་སྐབས་གྱི་དུ་མས།
སྤང་བོ་འཆི་བདག་གི་བདུད་ཡངས་པ་ཅན་ཏུ་སྐྱེ་ཆེ་གཏོང་འཛོག་གི་དུས་བྱས་པར་མི་
འཐད་པར་ཡངས་པ་ཅན་ཏུ་འཆི་བདག་གི་བདུད་དང་གྱུད་ལུལ་དུ་ལྷག་མེད་ཆེ་སྤང་བོའི་
བདུད་བརྒྱལ་བ་རིམ་པར་བྱས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཡངས་པ་ཅན་
ཏུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐྱས་མ་ལས། ཡངས་པ་ཅན་ཏུ་སྒྲིག་གི་འདུ་བྱེད་བྱིན་(༡༧ན)
གྱིས་བསྐྱབས་ནས་ཆེའི་འདུ་བྱེད་དག་བོར་ཏེ། སྤང་བོའི་བདུད་ལས་རྒྱལ་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་སྤང་བོ་དག་བཏང་ངོ་། །ནས། འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་རྒྱལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་སྟོན་པ་ཡིན་ན་རྒྱལ་བ་མ་ཡིན་
པས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། བདུད་པའི་བརྒྱལ་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་འདིར་ལྷག་མ་མེད་པའི་གང་ཟག་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འཁོལ་དགོས་པ་ནི། དགྲ་བཅོམ་པ་སྒྲིགས་གྱིས་ཆོ་བཏང་བ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་
ཡོད་དེ། གསོན་གྱང་གཞན་ལ་ཕན་པ་རྒྱུད་བཏང་། ལུས་ལ་ནད་ལ་སྒྲིགས་པའི་སྒྲོས་
གདུང་བར་མཐོང་ནས་ལྷག་མེད་ལ་དགའ་བས་གཏོང་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་དང་དེ་
དག་གིས་ཆོ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་དང་དགྲ་
བཅོམ་སྒྲིགས་ནི་གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྒྱན་པ་གནས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆོ་རང་གི་ཆོ་བཏང་པར་མཐོང་ཞིང་གཞན་ལ་དེའི་རུས་པ་མ་མཐོང་བས་

ཆེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་ནི་
གཞན་ལ་ཕན་པའི་དོན་དུའོ། །གཞན་ནི་བསྟན་པ་གནས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡང་ངོ་། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པར། དེ་གཅིག་ནི། །
རྣམ་པར་སྤྲིན་བཅས་བརྩམས་གཉིས། ཡིད་དང་ཆོར་གཞན་དད་ལ་སོགས། །ཞེས་
གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ཉིད་གཉིས་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་བཅས་ཡིན་མིན་གསུམ་
ཡོད་དེ། རྣམ་པར་སྤྲིན་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་མ་བཅས་གཉིས་
ཀའི་ཆ་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་ཡོད་དེ། ཡིད་མི་བདེ་གཅིག་སུ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་
དང་ཟག་མེད་གང་རུང་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དེ་གཅིག་ནི། རྣམ་
པར་སྤྲིན་བཅས། ཞེས་བྱུང་། བྱི་འི་སྒྲུ་ནི་ངེས་བཟུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡིད་དང་ཆོར་པ་གཞན་བཞི་དང་དད་སོགས་ལྷ་ལ་རྣམ་སྤྲིན་
བཅས་མ་བཅས་གཉིས་རེ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དད་སོགས་ཟག་བཅས་རྣམ་(༡༧བ)
སྤྲིན་དང་བཅས་པ་དང་། དད་སོགས་ཟག་མེད་རྣམ་སྤྲིན་མེད་པ་དང་། ཡིད་དང་ཆོར་
པ་གཞན་བཞི་དག་མི་དག་དག་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་བཅས་དང་། གཞན་ལྷ་རྣམ་སྤྲིན་མེད་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། བརྩམས་གཉིས། ཡིད་དང་ཆོར་གཞན་དད་ལ་སོགས། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དབང་པོ་ལྷག་མ་བརྩམས་གཅིག་ནི་རྣམ་སྤྲིན་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོག་དང་དབང་པོ་གསུགས་ཅན་བདུན་ནི་ཡུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་རྣམ་
སྤྲིན་མེད་ལ་དྲི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་པས་རྣམ་སྤྲིན་མེད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མེད་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་
བར་གྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དགོ་སྟགས་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྟངས་བཤད་པ།

གཤིས་པ་ལ་དགོ་སྟགས་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྟངས་བཤད་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟོན་
སྟངས་བཤད་པ་དང་། མཐོང་སྤང་སྟགས་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྟངས་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་
པོ་འཆད་པར། དགོ་བ་བརྒྱད་ཡིད་མི་བདེ་བ། །རྣམ་གཤིས་ཡིད་དང་ཆོར་གཞན་ནི། །
རྣམ་གསུམ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཅིག་ །ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ཉིད་གཤིས་
ལས་གཅིག་ཏུ་དགོ་བ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། དད་སྟགས་ལྟ་དང་དྲི་མེད་གསུམ་སྟེ་རྣམ་བྱང་
ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱད་དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགོ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་
དེ། མ་ཆགས་པ་སྟགས་དང་མཆུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར།
དགོ་བ་བརྒྱད། ཅེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། མ་ཆགས་པ་ལ་སྟགས་པ་མཆུངས་པར་
ལྡན་པའི་ཕྱིར་དགོ་བ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་མི་བདེ་ལ་དགོ་མི་དགོ་
རྣམ་པ་གཤིས་ཡོད་དེ། དགོ་བ་བྱས་པ་ལས་ཡིད་མི་བདེ་ན་མི་དགོ་བ་དང་། མི་དགོ་བ་
བྱས་པ་ལས་ཡིད་མི་བདེ་ན་དགོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། ཡིད་མི་བདེ་བ། །
རྣམ་གཤིས། ཞེས་བྱུང་། ཡིད་དང་ཆོར་བ་གཞན་བཞི་ལ་ཆོས་ཅན། དགོ་མི་དགོ་ཡུང་
མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད། དགོ་མི་དགོ་ཡུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་གསུམ་ཀ་དང་མཆུངས་ལྡན་
གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། ཡིད་དང་ཆོར་གཞན་ནི། །རྣམ་གསུམ། ཞེས་བྱུང་།

དབང་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་པ་མིག་སྟོན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སྟོན་(༡༥ན)
 དབང་དང་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་མིན་
 པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཅིག་ །ཅིས་དང་། རང་འགྲེལ་
 ལས། གཞན་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན་མིག་ལ་སྟོན་པ་དང་བརྒྱད་པ་སྟོན་སྟེ། དེ་དག་ནི་ལུང་
 ཏུ་མ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྟེན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྟེན་བཤད་པར། དྲི་མེད་མ་གཏོགས་འདོད་པར་
 གཏོགས། །ཞེས་པ་ནས། གཟུགས་མེད་གཏོགས། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
 དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་ལས་འདོད་ཁམས་ན་བརྩུ་དགུ་ཡོད་དེ། དྲི་མེད་གྱི་དབང་པོ་གསུམ་
 མ་གཏོགས་པའི་སྟག་མ་འདོད་པའི་སྟག་བསྟུས་བརྩུ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྩུ་དགུ་
 པོ་དེ་དག་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དྲི་མེད་མ་གཏོགས་འདོད་པར་
 གཏོགས། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། དེ་ནི་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱ་བ་
 ནི་ཁམས་གསུམ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བཞེས་གོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ཉེར་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་གྱི་སར་གཏོགས་པ་བཅོམ་ལྟོས་དེ།
 སྟར་བཤད་པའི་བརྩུ་དགུ་ལས་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་དང་སྟག་བསྟུས་གྱི་དབང་པོ་གཉིས་མ་
 གཏོགས་པའི་སྟག་མ་བཅོམ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཕོ་མོའི་དབང་དང་སྟག་བསྟུས་
 དག །མ་གཏོགས་གཟུགས་གཏོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་ལས།
 སྟག་བསྟུས་དག་ཅིས་བྱ་བ་ནི་སྟག་བསྟུས་བ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། སྟག་བསྟུས་གཉིས་མེད་པ་བསམ་གཏན་གྱིས་སྒྲུབ་ལ། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་

ཀྱང་མེད་དེ། གཟུགས་ཁམས་ནི་འབྲིག་པར་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་
ཡོད་ན་མི་མཛེས་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དེ་ན་འབྲིག་པའི་
ཚོས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མོ་དང་
མོའི་དབང་པོ་དག་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། གཟུགས་ཁམས་པ་ལ་ཕོ་
མོའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་(༡༥བ)མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང་འདོད་
མི་རུས་དེ། ལུང་དང་འགལ་ཞིང་། ཕོ་མོའི་རོ་བོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རུ་མ་
དབྱིབས་ང་རོ་རྒྱུད་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་རི་
ལྟར་ན་དེ་དག་ཕོ་ཞེས་བྱ། ཞེས་པ་ནས། མོའི་རོ་བོ་གཞན་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཕོ་
རྣམས་ལ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་གྲས་མ་ལས། རུ་མ་ལ་
སོགས་པའི་དབྱིབས་དང་ང་རོ་དང་རྒྱུད་པ་ཞན་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ན་སྐྱུག་བསྐྱལ་གཉིས་མེད་དེ། སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱི་དབང་པོ་མེད་པ་གང་ཞིག་ །ཡིད་མི་
བདེ་བ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། བན་ཚུན་འགྱུར་བ་རྒྱུད་པའི་ལུས་རགས་པ་མེད་པར་ལུས་དྲངས་
པའི་ཕྱིར་དང་དེའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་འབྲིན་པའི་མི་དག་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་
འགྲེལ་ལས། ལུས་དྲངས་པའི་ཕྱིར་དང་མི་དག་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱི་དབང་
པོ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། བན་ན་རྒྱུད་ཞི་གནས་ཀྱིས་རྒྱན་པ་དང་ཕྱིའི་གཞོད་སེམས་ཀྱི་
གཞི་དགུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུད་ཞི་གནས་ཀྱིས་རྒྱན་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་མེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེར་གཉིས་ལ་ཚོས་ཅན། གཟུགས་མེད་གཏོགས་པའི་དབང་པོ་བརྒྱད་
ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་བདེ་མི་བདེ་བཞི་དང་དྲི་མེད་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་

ལྷག་མ་སྟོག་ཡིད་བྱང་སྟོམས་གསུམ་དང་དང་སོགས་ལྷ་སྟེ་དབང་པོ་བརྒྱད་དང་ལྷན་
 པའི་ཕྱིར། ཉགས་རྩར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཕ་བར། གཟུགས་ཅན་དང་། །བདེ་བའང་མ་
 གཏོགས། ཞེས་བྱང་། ཉགས་རྩར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕ་བར། གཟུགས་མེད་གཏོགས། །
 ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཅི་ཞིག་ལུས་གེ་ན་ཡིད་དང་སྟོག་དང་བྱང་སྟོམས་གྱི་
 དབང་པོ་དག་དང་དང་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྷན་པར་འདོད་
 རོ། །གཞན་དག་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐོང་སྣང་སོགས་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་མཐོང་སྒོམ་སྣང་བྱའི་(༡༥ན)བྱད་པར་འཆད་པར། ཡིད་དང་ཚེར་བ་
 གསུམ་རྣམ་གསུམ། །ནས། སྣང་བར་བྱ་མིན་ཡང་གསུམ་མིན། །ཞེས་གསུངས། ཤེས་
 བྱ་ཚེས་ཅན། དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་ལས། ཡིད་དང་ཚེར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བྱང་སྟོམས་
 གསུམ་དང་བཞི་ལ་མཐོང་སྣང་སྒོམ་སྣང་སྣང་བྱ་མིན་པ་གསུམ་གའི་ཆ་ཡོད་དེ། མཐོང་
 སྣང་དང་མཆུངས་ལྷན་མཐོང་སྣང་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཟག་བཅས་རྣམས་སྒོམ་སྣང་
 དང་ཟག་མེད་རྣམས་སྣང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཕ་བར། ཡིད་དང་ཚེར་བ་གསུམ་རྣམ་
 གསུམ། །ཞེས་སོ། །ཚེར་བ་ཡིད་མི་བདེ་ཚེས་ཅན། མཐོང་སྒོམ་གྱི་སྣང་བྱ་གཉིས་གང་
 རུང་གིས་བྱུང་སྟེ། མཐོང་སྣང་དང་མཆུངས་ལྷན་མཐོང་སྣང་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་
 ཡིད་མི་བདེ་སྒོམ་སྣང་ཡིན་ལ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པས་སྣང་བྱ་མིན་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་དེ། རྒྱལ་སྤངས་མ་ལས། མཐོང་བས་སྣང་བར་བྱ་བ་དང་ལྷན་པ་ནི་མཐོང་བས་སྣང་
 བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་སྒོམ་པས་སྣང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མཉམ་
 པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྣང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་བདུན་དང་སྟོག་ཚེར་པ་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་དབང་པོ་དགུ་
 ཚེས་ཅན། སྟོམ་སྤང་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཅུ་བར། དགུ་ནི་སྟོམ་པས། ཞེས་སོ། །དད་སྟོགས་ལྟ་ཚེས་ཅན། སྟོམ་སྤང་དང་སྤང་བྱ་
 མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ལྟ་སྟོམ་སྤང་དང་ཟག་མེད་ལྟ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ལྟ་པོ་ནི། སྤང་བར་བྱ་མིན་ཡང་། ཞེས་སོ། །དྲི་མེད་གསུམ་ཚེས་ཅན།
 སྤང་བྱ་མིན་པ་ཁོ་ནས་བྱུང་སྟེ། ཟག་མེད་དང་ཉེས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར།
 གསུམ་མིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཉེས་པ་མེད་པ་ནི་སྤང་བར་འོས་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྟུག་པ། བདེ་དང་མི་བདེ་འཁོར་འདས་སོ་སོ་ལ། །དབང་བྱེད་དབང་པོའི་ངོ་བོ་རྣམ་
 པ་རྣམས། །རི་བཞིན་རྟོགས་ཆེ་ཞེ་མ་བདེ་སྟུག་སྟོགས། །ཡུལ་གྱིས་མ་བྱས་ཡུལ་ཅན་
 རང་གིས་བྱས། །སྟུག་རྟེན་དགའ་ཚལ་གཟུགས་ཁམས་པས་མ་(༡༥བ)གཏན་དང་། །
 དཔུལ་བའི་ཚ་གང་འདི་ཀྱན་རང་རང་གི། །ལས་གྱིས་མ་བསྐྱུན་རྟུལ་བྱན་འང་མ་རྟོལ། །
 སྟོ་གསུམ་དབང་པོ་སྟོམས་ཤིག་ཤེས་ལྟན་རྣམས། །སྟོན་པ་འཛིག་རྟེན་འབྲུལ་བའི་རིམས་
 བད་ཀྱན། །སེལ་མཛད་སྟན་པའི་སྤྱ་མའི་བསྐྱབ་གསུམ་སྟན། །བརྟུང་མིན་ནི་བྱེད་ཚལ་
 བའི་སྟན་པོ་དེ། །སྟོངས་ལ་བདུད་རྩི་བཞིན་རྟུ་ངོམས་མེད་འབྱུངས། །ཞེས་པའང་བར་
 སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

དབང་པོ་རྟོལ་གཏོང་གི་རྩལ་བཤད་པ་ལས་རྟོལ་རྩལ་བཤད་པ།

བཞི་པ་དབང་པོ་རྟོལ་གཏོང་ལ། དེ་རྟོལ་རྩལ་དང་། གཏོང་རྩལ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
 འདོད་པར་རྟོལ་རྩལ་དང་། གཟུགས་སུ་རྟོལ་རྩལ་དང་། གཟུགས་མེད་རྟོལ་རྩལ་གསུམ།

དང་པོ་ནི། ཕ་བར། འདོད་པར་དང་པོར་རྣམ་སྒྲིན་གཉིས། རྟེན་དེ། ཞེས་པ་ནས།
བརྒྱད། ཅེས་བྱུང། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་པར་མངལ་སྒྲིས་སྒོང་སྒྲིས་ཤོད་གཤེར་
སྒྲིས་གསུམ་གྱི་སྒྲེ་བ་དེའི་ཆོ་དང་པོར་ཏེ་སྟོན་མར་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་དབང་པོ་རྒྱ་ཞིག་རྟེན་ཚུལ་
ཡིད་དེ། དེ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་ཚུལ་སྐར་བཤད་པས་མ་ཡིན་པ་
གང་ཞིག་རྣམ་སྒྲིན་དུ་གྱུར་པའི་བརྒྱ་གསུམ་ལས་ལུས་སྟོན་གི་དབང་པོ་གཉིས་ཅན་
རྣམ་དང་པོར་གསུམ་དུ་རྟེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཆོ་དང་སྟོན་སྟེན་དང་ཡིད་
དང་བཏང་སྟོམས་སྟོགས་རྟེན་ཀྱང་དེ་རྣམས་རྣམ་སྒྲིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས།
ཡིད་དང་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་དག་མིན་ནམ་ཞེ་ན་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་
དབང་རྒྱ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། ཡང་གང་སྟེལ་ལས། དད་པ་ལ་སྟོགས་པ་
རྣམས་ཀྱང་དེའི་ཆོ་རྟེན་མོད་ཀྱི་དེ་དག་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱས་སྒྲིས་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཆོ་མིག་སྟོགས་ལུ་མ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རང་འགྲེལ་དང་། གནད་སྒྲིན་ལས། འདོད་པར་དང་པོར་རྣམ་སྒྲིན་གཉིས་རྟེན་དེ་
ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་སྟོན་གི་དབང་པོ་ལོ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐྱེས་མ་ལས། མིག་ལ་
སྟོགས་པ་ཡང་གནས་སྐབས་དེ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་
བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲེ་གནས་བཞི་ལས་འདོད་པར་རྒྱས་ཏེ་སྒྲིས་པས་ནི་ལུས་སྟོན་གི་དབང་
པོ་གཉིས་ཁོ་ན་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། (༡) ཡན་དེས་བསྐལ་བ་དང་པོའི་མི་ལྟར་མཚན་གཉིས་
ཀ་མེད་ན་རྣམ་སྒྲིན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་སྟོགས་ལུ་སྟོན་དང་དུག་རྟེན་པ་གང་ཞིག་ འདོད་
ལུ་ལུ་བྱ་མཚན་གཉིས་གང་རུང་དང་ལུན་ན་རྣམ་སྒྲིན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་སྟོགས་དུག་
དང་པོ་མོ་གང་རུང་གི་དེ་དང་བདུན་སྟོན། མཚན་གཉིས་པ་ངན་འགྲོ་གསུམ་ལུ་བྱ་
ཡིན་ན་མིག་སྟོགས་དུག་དང་པོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་བསྐྱེད་ནས་བརྒྱད་སྟོན་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་པར། དེ་ཡིས་དྲུག་གམ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་
མཚན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་སྟེ་འདི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་བ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བརྒྱན་ནམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གལ་ཏེ་མཚན་གཅིག་
པ་ཞིག་ཡིན་ན་སྟེ་འདི་ལྟར་ལྟ་ལ་སོགས་པ་དག་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བརྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གལ་ཏེ་མཚན་གཉིས་པ་ཞིག་ཡིན་
ནའོ། །ཅི་རྒྱས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཡང་མཚན་གཉིས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། རན་སོང་དག་ན་ཡོད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། གཟུགས་ན་དྲུག་གོ། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་
སྤྱིང་མཚན་སྟོན་ཆེ་དང་པོར་དབང་པོ་དྲུག་རྟེན་དེ། མིག་སོགས་ལྟ་སྟོག་དབང་དང་
དྲུག་རྟེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་གཟུགས་གཉིས་ཀར་གཟུགས་ཡོད་ཀྱང་ཁམས་འདི་ལ་
གཟུགས་ཁམས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདིའི་གཟུགས་དང་བ་དང་འོད་ཅན་
ཡིན་པས་གཟུགས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་མཚོག་དང་ལྡན་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་གཟུགས་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་རྣམས་
ཞེས་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འཆད་པར། གོང་མར་གཅིག་ ཅེས་བྱུང་། དེ་ཆོས་ཅན། གོང་མ་གཟུགས་
མེད་དུ་རྣམ་སྒྲིན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གཅིག་གསར་དུ་རྟེན་དེ། དེར་རྣམ་སྒྲིན་དུ་གྱུར་
པ་སྟོག་དབང་གཅིག་ལུ་དང་པོར་གསར་དུ་རྟེན་པའི་ཕྱིར། འདིས་གཟུགས་མེད་ན་
གཟུགས་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། གོང་མར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
སྟོམས་པར་འཇུག་(༡༥བ)པས་རིང་བ་དང་སྒྲེ་བས་མཚོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་པར།
འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་དགེ་བ་ལ། །སོགས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྟོམས་པར་འཇུག་པས་
རིང་བའི་ཕྱིར་དང་སྒྲེ་བས་མཚོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གོང་མ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དབང་པོ་གཏོང་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཏོང་ཚུལ་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་གཏོང་ཚུལ་དང་།
 དགོ་སེམས་ཅན་གྱི་གཏོང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁམས་གོང་མའི་དང་། འདོད་ཁམས་
 གྱི་གཏོང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་འཆི་བ་ནི། གྲོག་དང་
 ཡིད་དང་བྱང་སྒྲུལ་སྒྲིམས་ནིད། འགགས་པར་འགྱུར་རོ་གཟུགས་ན་བརྒྱད། ཅེས་བྱུང་།
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་མེད་དུ་དབང་པོ་དུ་ཞིག་ཅིག་ཅར་གཏོང་ཚུལ་ཡོད་དེ།
 གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་འཆི་བའི་ཆོ་གྲོག་ཡིད་བྱང་སྒྲུལ་གསུམ་ཅིག་ཅར་འགགས་པར་
 འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་འཆི་བ་ནི། གྲོག་དང་ཡིད་དང་བྱང་
 སྒྲུལ་སྒྲིམས་ནིད། འགགས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་བྱུང་། དེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཁམས་སུ་
 དབང་པོ་ཅིག་ཅར་གཏོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། གྲོག་ཡིད་བྱང་སྒྲུལ་གསུམ་དང་མིག་སྟགས་
 ལྟ་སྟེ་དབང་པོ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་འགགས་པའི་བྱིར་ཏེ། བདེ་འགོ་རྩལ་སྒྲེས་ལ་དབང་པོ་ལྟ་
 མ་ཆང་བར་མི་སྒྲེ་བའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགོ་ལ་ལས། རྩལ་ཏེ་སྒྲེ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་དབང་
 པོ་རྣམས་ཆང་བར་སྒྲེ་ཞིང་འཆི་འོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་དག་ཅིག་ཅར་འགགས་
 པ་དང་དགོ་སེམས་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་འཆད་པར། འདོད་པར་བརྩམས་དགུ་འཇམ་བརྒྱད། རིམ་གྱིས་འཆི་བ་
 དག་ལ་བཞི། ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཅིག་ཅར་འཆི་བ་དང་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་པར་མཆོན་གཉིས་ལྟན་པ་ཅིག་ཅར་འཆི་བའི་དབང་
 པོ་དུ་ཞིག་འགགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། མིག་སྟགས་ལྟ་སྟེ་གྲོག་ཡིད་བྱང་སྒྲུལ་གསུམ་པོ་མའི་
 དབང་པོ་གཉིས་ཏེ་བརྩམ་ཅིག་ཅར་གཏོང་བའི་བྱིར་ཏེ། གནད་སྟོན་ལས། མཆོན་གཉིས་

པ་ནི་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་ཚོ་དང་མོའི་དབང་པོ་དང་བརྒྱུ་འགག་གོ། །ཞེས་སོ། །མཚན་གཅིག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ཅིག་ཅར་(༡༥ན)དུ་གཏོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་ལྷ་དང་སྒྲིག་ཡིད་བྱང་སྟོམས་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་དང་པོ་མོ་གང་རུང་གི་དེ་དང་དགུ་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མཚན་གཅིག་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དགུའོ། །ཞེས་སོ། །བསྐལ་བ་དང་པོའི་མི་ལྟ་བུའི་མཚན་མེད་པ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་དུ་ཅིག་ཅར་གཏོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། མིག་སྒྲིག་སྟེ་སྒྲིག་ཡིད་བྱང་སྟོམས་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མཚན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བརྒྱད་དེ། །ཞེས་སོ། །དེ་གསུམ་ཅིག་ཅར་འགག་པའི་གཏོང་ཚུལ་ཡིན་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཅིག་ཅར་འཆིབ་ལ་ནི་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་འདོད་ཁམས་པ་རིམ་གྱིས་འཆིབ་ཆོས་ཅན། ལུས་དང་སྒྲིག་ཡིད་བྱང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་བཞི་ཅིག་ཅར་གཏོང་སྟེ། ལུས་ཅན་འཆིབ་ཆོས་ཅན་དེ་དག་སོ་སོར་བྲལ་ནས་འཆིབ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དབང་པོ་འགག་སྟེ་དེ་རྣམས་ལ་ནི་སོ་སོར་འགག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམིགས་བསལ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཚུལ་སྒྲིག་མ་ལས། གལ་ཏེ་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་ཡོང་བའམ་འོན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཆོད་བང་པོ་དེ་དབྱིབ་ར་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལོ། །འཆིབ་ཚུལ་དང་དབང་པོ་གཏོང་ཚུལ་དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་ལ་བཤད་པ་ཆོས་ཅན། འཆིབ་སེམས་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་མ་ཡིན་རྟེ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འཆིབ་ཆོད་གཏོང་ཚུལ་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། འཆིབ་སེམས་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་མ་བསྟན་དང་དགེ་སེམས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ཀྱིས་འཆིབ་ལ་ནི་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་རིག་པར་བུའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། འཆིབ་ཆོད་ཕྱིད་པའི་སེམས་ནི་གསུམ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་

དང་ལུང་རྩུམ་བསྟན་པ་དང་དགེ་བཤེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དགེ་སེམས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་གཏོང་ཚུལ་འཆད་པར། དགེ་ལ་ཐམས་ཅད་
དག་ཏུ་ལྷ། །ཞེས་བྱུང་། དགེ་སེམས་ལྡན་པ་ཆོས་(༡༥)ཅན། ཁྱོད་གྱིས་ཁམས་གསུམ་
རྩུ་དབང་པོ་ཅིག་ཅར་གཏོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤར་ཅིག་ཅར་འཆི་བའི་དབང་
པོ་དེ་དང་དེའི་སྤེངས་རྩུ་དང་སོགས་ལྷ་རེ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
གཟུགས་མེད་རྩུ་བརྒྱད་དང་། གཟུགས་ཁམས་སུ་བརྩུགས་པ་དང་། འདོད་པར་མཆོན་
གཉིས་པས་བཅོ་ལྷ་དང་། མཆོན་གཅིག་པས་བརྩུབ་ཞི་དང་། བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་ལྷ་
ཐུ་མཆོན་མེད་གྱིས་བརྩུགས་པ་དང་། རིམ་གྱིས་འཆི་ན་དབང་པོ་དགུ་གཏོང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་མེད་པ་ན་ནི་བརྒྱད་འགག་པར་འགྱུར་
རོ། །གཟུགས་ན་ནི་བརྩུགས་མོ་ཞེས་རྒྱས་པར་བཅི་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདི་རྟེན་ཚུལ་རྣམས་སྤྱི་རྩུར་པ་ཁོ་ན་དང་གཏོང་ཚུལ་དབང་པོ་སྤྱིར་བཤད་པའི་
རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། རྣམ་སྤྱི་རྩུར་པའི་གཏོང་ཚུལ་དང་། རྣམ་སྤྱི་རྩུམ་སྤྱིར་པའི་རྟེན་
ཚུལ་ཡང་སྤྱིར་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལོགས་སོ། །

རྒྱས་པ། དབང་པོ་རྟེན་དང་གཏོང་བས་སྤྱིད་པ་གསུམ། །བཤད་ཆེ་འཁོར་བའི་ཆོ་
རྒྱན་འཕྱུར་པའི་རྒྱད། །སྟོར་བྱེད་སེམས་དང་ཉོན་མོངས་དགུར་ངོ་ཤེས། །འབྲུལ་གཞི་
རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་དེ་ཤིང་ཅམ། །བདག་འཛིན་སྦྱུ་མ་མཁན་པོས་རིག་སྟགས་གྱིས། །
ལས་དབང་གྲོང་དང་གྲོང་བྱིར་མང་སྤྱལ་འདི། །སྦྱུ་མ་གཞོམ་པའི་བདག་མེད་སྟགས་
གྱིས་ཤིགས། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

དགེ་སྦྱོང་རྩལ་གྱི་འབྲས་ལུ་དབང་པོ་དུས་འཐོབ་པ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་དགེ་སྦྱོང་རྩལ་གྱི་འབྲས་ལུ་དབང་པོ་དུས་འཐོབ་པ་འཆད་པར། འབྲས་
 ལུ་ཐ་མ་གཉིས་དགུས་འཐོབ། །གཉིས་ནི་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་དགུས། །བཅུ་གཅིག་
 དག་གིས་དག་པོ་མ་ཉིད། །འགའ་ཞིག་གིས་ཐུར་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། རྒྱུ་
 ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་ཚུལ་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དགུས་ཐོབ་ཤི། ལམ་རྩེས་བཟོད་
 ཀྱི་རོ་ཐོར་གྱུར་པའི་དད་སྟགས་ལྟ་དང་ཡིད་དབང་དང་བཏང་སྟོམས་དང་མི་ཤེས་པ་
 ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་སྟེ་བརྒྱད་དང་། ལམ་རྩེས་ཤེས་ཀྱི་རོ་ཐོར་གྱུར་པའི་
 ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་དགུས་ཐོབ་པའི་ཐུར། དེར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་
 བརྒྱད་ཀྱིས་མཐོང་སྒྲུང་སྒྲུངས་པའི་འགོག་བདེན་གྱི་ཐོབ་པ་འདྲེན། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་
 དེ་ཐོབ་པའི་གཞི་འམ་རྟེན་བྱེད་པའི་ཐུར་དང་། (༡༩ན)བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་གྱི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཐུར་དེ། རྩལ་སྒྲས་མ་ལས། རི་ལྟར་མི་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་གིས་ནི་
 ཚོམ་རྒྱུ་ཐུར་འབྱེན་པར་བྱེད་ཅིང་གཉིས་པས་དེ་ལ་སྟོ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་
 སྟགས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། རི་ལྟར་ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་པོས་རྒྱུ་དུ་ཞུགས་པའི་
 འབྲས་ལུ་ཐོབ་པོ་ཞེས་བཟོད་ཅན། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་པའི་
 ལམ་གྱི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཐུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཐུར། དག་པོ་མ་པའི་འབྲས་ལུ་
 ཚུལ་ཅན། དབང་པོ་དགུས་ཐོབ་ཤི། སྟོམ་ལམ་རྩེ་རྩེ་ལྟ་བུའི་རོ་ཐོར་གྱུར་པའི་དད་སྟགས་
 དབང་པོ་ལྟ་ཡིད་དང་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གང་རུང་གཅིག་
 དང་ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་སྟེ་བརྒྱད་དང་། མི་སྟོབ་ལམ་གྱི་རོ་ཐོར་གྱུར་པའི་ཀྱན་ཤེས་
 ལྟ་བུའི་དབང་པོ་དང་དགུས་ཐོབ་པའི་ཐུར། དེར་ཐལ། དག་པོ་མ་ཐོབ་པའི་སེམས་

རྟེན་ས་དགའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་ན་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་བསམ་གཏན་
 དང་པོ་ཙམ་པོ་དང་། གཉིས་པར་བརྟེན་ན་ཡིད་བདེ་དང་མི་ལྷོགས་མེད་པ་དང་བསམ་
 གཏན་དང་པོ་བྱད་པར་ཅན་དང་བཞི་པ་དང་གཟུགས་མེད་གསུམ་ལ་བརྟེན་ན་བཏང་
 ལྷོ་མས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གང་སྤེལ་ལས། དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ནི་དགའ་སྟེ།
 བསམ་གཏན་བཞི་དང་མི་ལྷོགས་མེད་པ་དང་བྱད་པར་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་པ་གསུམ་
 དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཡང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་སྒྲིབ་ཆ་གཅིག་དགོས་
 ལོ། །རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་དེ་དང་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཐ་
 མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་བཞིའི་མཐའ་གཉིས་ན་ཡོད་པས་ཐ་མ་
 ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། ཐ་མ་ན་འདུག་པས་ཐ་མ་དག་གོ། །ཞེས་
 དང་། གང་སྤེལ་ལས། མཐའ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཐ་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ཐོབ་རྒྱལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་བདུན་
 དང་བརྒྱད་དང་དགུ་ཐོབ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། གཉིས་ནི་བདུན་དང་
 བརྒྱད་(༡༧)དང་དགུ་ས། །ཞེས་སོ། །ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་བདུན་
 དང་བརྒྱད་དང་དགུ་ཐོབ་རྒྱལ་གསུམ་ཡོད་དེ། མཐར་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་ལྷོ་རྒྱལ་གང་
 ཡིན་ཀྱང་ལྷོ་ན་ཞིག་ནས་ཤིས་ཆེར་སྤྱད་པ་སྟེ་འདིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
 ཅན་གྱིས་འཐོབ་པར་བྱེད་ན་དད་སོགས་ལྷ་དང་མི་ལྷོགས་མེད་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
 བཏང་སྤོམས་དང་ཡིད་དང་དབང་པོ་བདུན་གྱིས་འཐོབ་པ་གང་ཞིག །མཐར་གྱིས་པའི་
 ཕྱིར་འོང་ལྷོ་རྒྱལ་གང་ཡིན་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་ཤིས་ཆེར་སྤྱད་པ་སྟེ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་
 ཅན་གྱིས་འཐོབ་པར་བྱེད་ན་དད་སོགས་ལྷ་མི་ལྷོགས་མེད་པའི་ཡིད་དང་ཆོར་བ་བཏང་
 ལྷོ་མས་རྟེ་བདུན་དང་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་བརྒྱད་གྱིས་འཐོབ།
 ཆགས་བྱལ་སྟོན་སོང་གི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱན་ཞུགས་ལྷར་མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་

དགུས་ཐོབ་སྟེ་གང་དག་ཁོ་ནས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། དབང་པོའི་འཐོབ་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་
 དེ། རིམ་གྱིས་པའི་དེ་དབང་པོ་བདུན་གྱིས་འཐོབ་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །རིམ་གྱིས་པའི་
 དེ་དབང་པོ་བདུན་གྱིས་འཐོབ་པ་ཡང་ཡོད། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་དེ་ལ་དབང་པོ་
 དགུས་ཐོབ་པས་བྱུང་པར་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ཞི་རགས་གྱི་ལམ་གྱིས་
 འཐོབ་ན་དད་སྟགས་ལྟ་ཡིད་དང་མི་ལྟོགས་མེད་པའི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་བདུན་
 གྱིས་བྱིར་འོང་ལྟར་འཐོབ་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་
 གྱིས་འཐོབ་ན་ནི། དེ་དབང་པོ་བདུན་གྱིས་འཐོབ་སྟེ་ལན་ཅིག་བྱིར་འོང་པའི་འབྲས་བུ་རི་
 ལྟ་བུ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདས་ལམ་བདེན་བཞིའི་
 རྣམ་པ་ཅན་ལ་བརྟེན་ན་དད་སྟགས་སྟེ་མ་ལྟར་བདུན་དང་སྟོམ་ལམ་དུ་སྒྱུར་པའི་ཀུན་
 ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་བདུན་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡང་བྱིར་འོང་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་
 འགྲེལ་ལས། འོན་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འཐོབ་ན་ནི་དེ་བདུན་གྱིས་
 འཐོབ་སྟེ་དེ་དང་འདྲའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་
 ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གང་རུང་(༡༠བ)བྱེད་པ་མི་འདྲ་བ་གང་
 ཞིག །བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རོ་བོ་བདུན་དང་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཤིང་བོ་ཀུན་ཤེས་པའི་
 དབང་པོ་བྱེད་པ་རྒྱན་ཞུགས་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་ཞུགས་དང་བྱིར་
 འོང་འཐོབ་པའི་ཆོར་བ་ལ་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ནས་བྱུང་ལ། བྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་
 པའི་སེམས་རྟེན་བྱེ་བྲག་གིས་ཆོར་བ་གཅིག་རྒྱུ་མཛེས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སེམས་
 རྟེན་བསམ་གཏན་གསུམ་པར་བརྟེན་ན་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། དང་པོ་དང་གཉིས་པར་
 བརྟེན་ན་ཡིད་བདེ་དང་མི་ལྟོགས་མེད་པ་དང་བསམ་གཏན་བྱུང་བར་ཅན་དང་བསམ་

གཏན་བཞི་པ་སྐགས་ལ་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མ་ལས། གལ་ཏེ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་ན་ནི་དེ་ན་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ན་ནི་དེ་ན་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་མི་སྟོགས་མེད་པ་དང་བསམ་གཏན་བྱུང་བར་ཅན་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ན་ནི་དེ་ན་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྟེ་ལ་ལས་ཀྱང་ངོ་། །ཅུ་རྟགས་གཉིས་པ་སྟེ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཐར་གྱིས་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འཐོབ་པ་རྣམས་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་བྱུང་བར་མེད་པར་བདུན་གྱིས་ཐོབ་པར་ཐལ། བཤད་རྒྱལ་སྐུ་མ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་དབང་རྒྱལ་མཐའ་དག་དང་དབང་རྣམས་ཡང་ཡལ་ཆེར་ལ་དབང་པོ་བདུན་དུ་ངེས་པ་གང་ཞིག །དབང་རྣམས་འགའ་ཞིག་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་པར་འཛིག་རྟེན་པའི་དད་སྐྱེས་ལ་ཡིད་དང་བཏང་སྟོམས་བདུན་རྣམས་གྲོལ་ལམ་དགུ་པར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་དང་བརྒྱད་གྱིས་ཐོབ་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ནས་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེར་འཕོ་དགའ་བའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྟེ་ལ་ལས། ཆོར་བ་སྟོང་བར་དགའ་བའི་ཕྱིར་དང་དབང་པོ་རྣེ་ཡང་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྐུ་མ་ལས་ཀྱང་ངོ་། །གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། གང་སྟེ་ལ་ལས། དབང་པོ་རྣམས་པོ་(༡༡)མ་ཁོ་ན་རྣམས་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དགུ་པ་ལ་ཉེར་བསྟོགས་ནས་བསམ་གཏན་ལ་འཇུག་པར་རུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བར་འདིར་འདི་འདྲའི་ཞིབ་ཆ་མང་པོ་སྟུང་ངོ་། །འོན་ཆོས་མཛོད་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། དབང་པོ་དུ་ཞིག་གིས་དགུ་བཅོམ་པ་ཉིད་འཐོབ་ཅིན། ལྷན་པ། བརྒྱ་གཅིག་གིས་འཐོབ་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཐ་མ་

གཉིས་དགུས་འཐོབ་པར་འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དག་བཙམ་པ་ནི་ཐོབ་པའི་ཆེ་
 སེམས་རྟེན་དེ་ལ་དབང་པོ་སྤར་བཤད་པའི་དགུ་ཁོ་ནར་ངེས་གྲང་། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་
 ཡང་ཉམས་ནས་འཐོབ་པའི་ཆེ་སེམས་རྟེན་ལ་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་
 གསུམ་ལ་སོ་སོར་རྟེན་པའི་གང་ཟག་གཅིག་གིས་པས་ན། ཆོས་མཛོན་པ་ལས་དེ་ལྟར་
 བཤད་པའི་བྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་རི་ལྟར་དགུ་དག་
 གིས་འཐོབ་ཅེ་ན། དེ་ནི་དགུ་ཁོ་ནས་འཐོབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྟགས་ཟུར་
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་བྱིར་བརྩུག་ཅིག་གིས་ཞེས་བཤད་ཀྱི་བདེ་བ་
 ལ་སོགས་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་གྲིད་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་འདྲ་གྲིད་པ་
 ཡོད་དེ། ཆོར་བ་གསུམ་ཀ་དག་བཙམ་ཐོབ་པའི་སེམས་རྟེན་བྱས་པ་གཅིག་གིས་པས་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། དབང་རྒྱལ་འགའ་ཞིག་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་པའི་བཏང་སྟོམས་སོགས་
 དགུས་དག་བཙམ་ཐོབ་ཆེ་བཏང་སྟོམས་དང་། ཡང་དེ་ཉམས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་
 དང་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ན་ཡིད་བདེ་དང་། ཡང་དེ་ཉམས་ནས་བསམ་གཏན་
 གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཆེ་བདེ་བའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་གཅིག་ཡོད་
 པའི་བྱིར་དང་། དེ་བྱིར་མི་འོང་དང་མི་མཚུངས་པར་ཤེས་སྟེ་བའི་བྱིར་དེ། འགྲེལ་བཤད་
 རྒྱལ་སྤྱུང་མ་ལས་སོ། །

དབང་པོ་ལྷན་རྒྱལ་བཤད་པ་ལས་ངེས་ལྷན་
 གྱི་དབང་པོ་བཤད་པ།

བཞི་པ་ལྷན་རྒྱལ་ལ། ངེས་ལྷན་དང་། གྲིད་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ལན་
 རྟེན་ངེས་ལྷན་དང་། དབང་པོ་གཞན་ངེས་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བཏང་སྟོམས་

དང་ནི་སྒྲིག་དང་ནི། ཡིད་དང་ལྡན་པ་ངེས་གསུམ་ལྡན། ཞེས་བྱུང་། བཏང་སྒྲོམ་ས་(༡༡བ)
 གྱི་དབང་པོ་དང་སྒྲིག་དབང་དང་ཡིད་དབང་གསུམ་ཆོས་ཅན། ངེས་ལྡན་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་
 ཏེ། བན་ཚུན་ངེས་ལྡན་ཡང་ཡིན་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ངེས་ལྡན་ཡང་ཡིན་ལ་དབང་པོ་གཞན་
 ལྡན་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེ་གསུམ་གང་རུང་གཅིག་དང་ལྡན་
 ལ་གཞན་གཉིས་དང་མི་ལྡན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ལས་
 གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་ལྡན་པ་དེ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་དབང་པོ་གསུམ་དག་དང་ལྡན་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་སོགས་ཐམས་
 ཅད་དང་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ས་དང་སེམས་ཅན་
 གྱི་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་ཁམས་ན་ཡང་མི་གཞན་སྣ་ལྟེ་བཞི་དང་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་དང་མི་
 ལྡན་པ་ཡོད། ལུས་དབང་དང་གཟུགས་མེད་པ་མི་ལྡན། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཟུགས་
 ཁམས་པ་དང་མི་ལྡན། བདེ་དབང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་གྱི་སོ་སྟེ་དང་མི་ལྡན།
 ཡིད་མི་བདེ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་གྱི་སོ་སྟེ་དང་ཆགས་བྲལ་གྱི་འདོད་ཁམས་པ་དང་ཡང་
 མི་ལྡན། དད་སོགས་རྩ་ཆད་དང་མི་ལྡན། ཀུན་གྲེས་གསུམ་སོ་སྟེ་དང་མི་ལྡན། ཀུན་
 གྲེས་དང་སོ་སྟེ་དང་མི་སྟོབ་པ་མཐོང་ལམ་པ་གསུམ་དང་མི་ལྡན་ལ། ཀུན་གྲེས་ལྡན་པ་
 སོ་སྟེ་དང་སྟོབ་པ་དང་མི་ལྡན་ལ། ལྷག་མ་དང་དེ་དག་སོ་སོར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
 འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ནི་ཡན་ཚུན་མེད་ན་མི་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི་ལྷག་མ་རྣམས་དང་མ་ངེས་
 ཏེ། ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་མི་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 ཐམས་མེད་སྒྲོམ་ས་འཇུག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གྱི་སྒྲིག་དབང་མེད་པར་ཐལ། དེའི་
 རྒྱུད་ལ་ཡིད་དང་ཆོར་བ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ།
 དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། བདེ་ལུས་ལྡན་ལ་བཞི་དག་དང་། ཁས། བརྟུགས་མ་དག་
 དང་ལྡན་པ་ཡིན། ཞེས་བྱུང་། བདེ་བཙུན་ཅན། ཁྱོད་དང་ལྡན་ན་བཞི་དང་ལྡན་པས་
 བྱེད། དེས་ལྡན་གསུམ་(༡༩ན)ཀྱི་སྟེང་དུ་ཁྱོད་དང་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། ལུས་དབང་
 ཚན། ཁྱོད་དང་ལྡན་ན་བཞི་དག་ལྡན་ཏེ། དེས་ལྡན་གསུམ་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཁྱོད་དང་བཞི་
 ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། བདེ་ལུས་ལྡན་ལ་བཞི་དག་དང་། ཞེས་སོ། ཤེས་བྱ་ཚུ་
 ཅན། མིག་སྟགས་དབང་པོ་ལྟ་སོ་སོ་དང་ལྡན་ན་ལྟ་དང་ལྡན་པས་བྱེད། དེས་ལྡན་
 གསུམ་ལུས་དང་བཞིའི་སྟེང་དུ་མིག་སྟགས་རང་རང་བསྐྱུན་ནས་ལྟ་ཡོད་པས་བྱེད་པའི་
 བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། མིག་སྟགས་ལྡན་ལ་ལྟ་དང་ལྡན། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚུ་ཅན།
 ཡོད་བདེ་དང་ལྡན་ན་ལྟ་དང་ལྡན་པས་བྱེད། དེས་ལྡན་གསུམ་དང་བདེ་བ་དང་ཡོད་
 བདེ་ལྟ་དང་ལྡན་པས་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཡོད་བདེ་ལྡན་ཡང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཚུ་ཅན། ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྡན་ན་དབང་པོ་བདུན་དང་
 ལྡན་པས་བྱེད། དེ་དང་ལྡན་ན་སྟག་ལུས་ཡོད་གསུམ་དང་ཚོར་བ་ལྷག་མ་བཞི་དང་
 ལྡན་པས་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ལྷག་བསྐྱེད་ལྡན། བདུན་དང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཚུ་ཅན། མོ་དབང་དང་སྟགས་སྐྱེས་མོ་དབང་ཡོད་མི་བདེ་དང་དད་
 སྟགས་གང་རུང་སྟེ། དེ་བཞི་དང་ལྡན་ན་དབང་པོ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པས་བྱེད། མོ་མོའི་
 དབང་པོ་གཉིས་ལའང་བརྒྱད་དང་ལྡན་པས་བྱེད། ཡོད་མི་བདེ་ལའང་དེ་ལྟར་གང་ཞིག་
 དད་སྟགས་གང་རུང་དང་ལྡན་ན་ལང་བརྒྱད་དང་ལྡན་པས་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར།
 མོ་ཡོད་བང་སྟགས་ལྡན། བརྒྱད་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལྟར་
 ཀྱི་བདུན་དང་མོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་རེ་བསྐྱུན་ནས་བརྒྱད་ལྡན་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་
 པ་གྲུབ་སྟེ། ཡོད་མི་བདེ་ལྡན་ན་ལྟར་གྱི་བདུན་དང་ཡོད་མི་བདེ་དང་བརྒྱད་དགོས་པའི་
 བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡོད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་ཤེ། དེ་ལྟ་དང་ལྟན་ན་ངེས་ལྟན་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་དང་ལྟན་པས་
 བྱུང་ཅིང་སོགས་སྒྲུས་དེ་གསུམ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སོགས་ཞེས་བྱ་
 བའི་སྒྲུས་ནི་པའི་དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པ་(༡༡བ)བརྒྱད་སྟེ་
 དེ་དག་དང་ལྟན་པ་ནི་རེ་རེ་ཁོང་ལང་བརྒྱད་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གྲུ་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དང་ལྟན་ན་བརྒྱ་གཅིག་དང་ལྟན་ཏེ། བདེ་བ་
 དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་བདེ་བ་དང་སྒྲོམས་དང་སྒྲོག་དང་ཡིད་དང་དད་སོགས་ལྟ་གྲུ་ཤེས་པའི་
 དབང་པོ་དང་བརྒྱ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་མ་བརྒྱ་དང་གྲུ་ཤེས་
 ལྟན་པའི་དབང་པོ་དང་བརྒྱ་གཅིག་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གྲུ་ཤེས་ལྟན་པ་ཡི། །
 དབང་པོ་ལྟན་ལ་བརྒྱ་གཅིག་ལྟན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་ཤེས་པ་གྲུ་ཤེས་པར་
 བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་དང་ལྟན་ན་བརྒྱ་གསུམ་དག་དང་ལྟན་ཏེ། ཡིད་དང་
 སྒྲོག་དང་ལུས་དབང་དང་ཆོར་བའི་དབང་པོ་བཞི་དང་དད་སོགས་ལྟ་དང་བརྒྱ་གཉིས་
 དང་བྱོད་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གྲུ་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་ལྟན་ལ། །བརྒྱ་གསུམ་
 དག་དང་ལྟན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱོད་ལྟན་གྱི་དབང་པོ་བཤད་པ།

གཉིས་པ། བྱོད་ལྟན་ལ་ཉུང་ལྟན་དང་མང་ལྟན་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། དགེ་
 མེད་ནང་ན་ཉུང་ལྟན་པ། །ལུས་ཆོར་སྒྲོག་ཡིད་བརྒྱད་དང་ལྟན། ཞེས་པ་ནས། དགེ་
 རྒྱལ་ས། ཞེས་བྱུང་། དགེ་རྩ་ཆད་ནས་མེད་པའི་གང་ཟག་གི་ནང་ནས་དབང་པོ་ཉུང་ལྟན་དང་
 ལྟན་ན་དབང་པོ་བརྒྱད་དང་ལྟན་ཏེ། ཆོར་བ་ལྟ་དང་ལུས་དང་ཡིད་དང་སྒྲོག་སྟེ་དབང་པོ་
 བརྒྱད་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དགེ་མེད། ཅེས་པ་ནས། བརྒྱད་དང་ལྟན། ཞེས་

བྱང་། གཞུགས་མེད་གྱི་བྱིས་པ་འང་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་བརྒྱད་དང་ལྟན་ཏེ། བཏང་
 ལྷོ་མས་སྟོག་དང་ཡིད་དང་དད་སྟོགས་དགོ་བ་ལྟ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་པར། གཞུགས་
 མེད་བྱིས་པ་འང་དེ་བཞིན་ཏེ། །བཏང་ལྷོ་མས་སྟོག་ཡིད་དགོ་རྣམས་དང་། །ཞེས་བྱང་།
 གཉིས་པ་འཆད་པར། མང་པོར་ལྟན་ལ། །ཞེས་པ་ནས། གཉིས་མ་གཏོགས། །ཞེས་
 བྱང་། དབང་པོ་ཆང་ལ་པོ་མོའི་མཆོན་གཉིས་དང་ལྟན་པའི་འདོད་པའི་སྟེ། དབང་པོ་མང་
 པོ་ཅན་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་བརྒྱད་ཀྱང་དང་ལྟན་ཏེ། དྲི་མེད་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་ཉེར་
 གཉིས་གྱི་ལྷག་མ་རྣམས་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་པར། མང་པོར་ལྟན་ན་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེ། །
 དྲི་མ་མེད་རྣམས་མ་གཏོགས་སོ། །མཆོན་གཉིས། །ཞེས་བྱང་། རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་
 ལྟ་བུའི་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཆོས་ཅན། དབང་(༡༩༩)པོ་བརྒྱད་ཀྱང་དང་ལྟན་ཏེ།
 དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་གྱི་པོ་མོ་གང་རུང་གི་མཆོན་གཅིག་དང་དྲི་མེད་གཅིག་སྟེ་གསུམ་གྱི་
 ལྷག་མ་རྣམས་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་པར། འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཏེ། །མཆོན་
 གཅིག་དྲི་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྒྱས་པ། དབང་པོའི་གྲངས་ངེས་ཐོབ་གཏོང་སོ་སོ་དང་། །མང་ཉུང་ལྟན་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་ཁམས་གསུམ་པོར། །མ་ཕྱིན་གདན་གཅིག་སྟེང་ནས་ཀྱུན་ཤེས་པའི། །ཆོས་མངོན་
 འདི་ནི་བྲིད་ཞིའི་མིག་གམ་སྟམ། །ཞེས་རྒྱས་སོ། །

འདུལ་བྱས་གྱི་སྟེ་ཚུལ་ལས་གཞུགས་ ཅན་གྱི་སྟེ་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འདུལ་བྱས་གྱི་སྟེ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། གཞུགས་ཅན་གྱི་སྟེ་ཚུལ་དང་།
 གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྟེ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་

པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དབང་པོ་གཞན་ལུན་ཇུས་བཅུའོ། ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་སྤྱིའི་
 རྟོན་དང་། རྩེ་བྱག་གི་རྟོན་དང་། མཐའ་དབྱུང་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་གྲེས་བྱ་ཐམས་
 ཅད་གཞི་ལྡན་བསྟུས་ཏེ། སྤང་བ་གཟུགས་ཀྱི་གཞི། གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་གཞི། འཁོར་
 སེམས་བྱུང་གི་གཞི། མཚུངས་ལུན་དང་ལུན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི། འདུས་མ་
 བྱས་ཀྱི་གཞི་ལྡན་བསྟུས་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཚེས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་
 གཟུགས་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་དང་། སེམས་དང་ལུན་པ་མ་ཡིན་
 པ་དག་དང་། འདུས་མ་བྱས་ལྡར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
 ཚེས་ཐམས་ཅད་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་བྱས་ནས་གཟུགས་
 ཅན་མ་ཡིན་པ་བཞིར་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ལྡར་བྱེད་པའི་དགོས་པ་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་གསལ་
 བར་བཤད་པ་དང་། དེ་ལྟར་ལོག་པར་རྟོག་པ་ལྟ་སེལ་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་
 རོ་བོ་སོགས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། སེམས་ཀྱང་སེམས་བྱུང་ལས་རྟོན་གཞན་མ་ཡིན་
 རོ་སྟུང་པ་དང་། སེམས་བྱུང་ཡང་སེམས་ལས་རྟོན་གཞན་མ་ཡིན་རོ་སྟུང་དུ་འཛིན་པ་
 དང་། ཐོབ་པ་སོགས་ཇུས་གྲུབ་མེད་དམ་སྟུང་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ལ་ཇུས་གྲུབ་མེད་
 དམ་སྟུང་པའི་ལོག་རྟོག་ལྟ་བུ་བསལ་པའི་བྱིར་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས།
 ཡང་ཅིའི་བྱིར་རྣམ་པ་ལྟར་བསྟན་ཅེན་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས།
 རང་གི་གྲུབ་མཐའ་(༡༩བ)ཡང་གསལ་བར་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། འདིར་ཇུས་ཡོད་ནི། གྲུབ་མཐའ་ཙམ་སྟེ་ལྟག་མ་ཀྱན་གྱིས་འདོད་དོ། །དེའི་འདུས་
 བྱས་ཀྱི་སྟེ་རྒྱལ་གཉིས་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་སྟེ་རྒྱལ་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
 འདུས་བྱས་སྟེ་རྒྱལ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། གཟུགས་ཅན་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱུ་གོས་
 རྩལ་སྤྱ་རབ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས།
 ཚེས་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྩལ་སྤྱ་རབ་ཅེས་བྱ་བ་དང་། རྩལ་སྤྱ་

རབ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྤྲུལ་ནི། རྩལ་ཕྱ་རབ་ཀྱང་གཉིས་
 ཡོད་དེ། བསགས་རྩལ་ཕྱ་རབ་དང་། རྩས་རྩལ་ཕྱ་རབ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། གང་
 སྒྲེལ་ལས། རྩལ་ཕྱ་རབ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་དེ། རྩས་ཀྱི་རྩལ་ཕྱ་རབ་དང་བསགས་པའི་
 རྩལ་ཕྱ་རབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་པས་འདི་པ་ལྟར་གྱི་འབྱུང་བ་རེ་
 པའི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་རྩས་རྩལ་མི་འདོད་པར་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད། རྩས་རྩལ་ཕྱ་རབ་
 དང་བསགས་རྩལ་ཕྱ་རབ་གཉིས་ལ་ཆེ་ཆུང་མེད་ཀྱང་རྩལ་ཡིན་མིན་དང་ཆ་དང་བཅས་
 མ་བཅས་ཀྱི་བྱུང་བར་བྱེ་མདོ་སྡེ་སྟེ་འདོད་དེ། མདོ་སྡེ་པས་རྩས་རྩལ་མི་འདོད་པ་གང་
 ཞིག་ །བྱེ་སྤྲུལ་ཀྱང་རྩས་རྩལ་ཕྱ་རབ་གཞུགས་ཅན་གཞན་གྱིས་བཅོམ་པ་དང་སྒྲོས་གཞིག་
 ཏུ་མེད་པའི་རྩས་ཡན་གར་བར་འདོད། བསགས་རྩལ་ཕྱ་རབ་ནི་གཞུགས་ཅན་གཞན་གྱིས་
 གཞིག་ཏུ་མེད་པ་དང་། གཞུགས་ཀྱི་ཆུང་མཐའ་རྩས་རྩལ་དང་འདྲ་ཡང་སྒྲོས་རྩས་སྟེ་སྟེ་
 དབྱེར་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲོབ་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་
 ལ་རྩས་རྩལ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩལ་རྩས་བརྒྱད་ཅེས་པའི་རྩས་དེ་འབྱུང་
 བཞིའི་ཁམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྣམས་པ་ལ་འདོད་ཅིང་ས་ཆུ་མཆོན་ཉིད་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར།
 རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། དེ་དག་ལ་དེ་དག་ས་བོན་གྱི་སྒྲོན་སྟེ་ཡོད་ཀྱི། རང་
 གི་ངོ་བོའི་སྒྲོན་སྟེ་མ་ཡིན་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩལ་སྒྲས་མ་ལས། མདོ་
 སྡེ་པ་རྣམས་དེ་ས་བོན་གྱི་སྒྲོན་སྟེ་མེས་པར་བྱ་བ་ནི་རྣམས་པའི་སྒྲོན་སྟེ་མཐུའི་སྒྲོན་སྟེ་
 ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །རང་གི་ངོ་བོར་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྩས་སྒྲི་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྒྲེལ་ལས། ས་བོན་གྱི་སྒྲོན་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམས་པའི་
 སྒྲོན་སྟེ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ས་བོན་རྣམས་ཞེས་བྱ་བར་(༡༩ན)རྟོགས་
 ཀྱི་གསེར་ལ་སྟོགས་པའི་ཁམས་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་དེ། འགལ་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྒྲེལ་ལས། དེ་ལ་རྩས་ཀྱི་

རྒྱལ་པོ་རབ་ཏུ་ཐམས་ཅད་པས་སྤྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་གཞུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་
 རྟེ། གང་ཞིག་གཞུགས་གཞན་ནམ་སྒོས་ཀྱང་རབ་རྒྱུ་མ་པར་དབྱེ་བར་མི་རྒྱས་པའོ། །
 དེ་ཉིད་ཀྱི་དེ་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པས་དེ་ལ་གཞུགས་ཀྱི་མཐའ་ཞེས་བྱ་རྟེ། ཞེས་སོ། །གསུམ་
 པ་གྲུབ་རྟེ། བསགས་རྒྱལ་པོ་རབ་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་ཡོད་པའི་རྒྱལ་པོ་རབ་རྒྱལ་པོ་ལས་
 བོད་ཆོད་ཆེ་བ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཞུགས་ཅན་ནམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཤོས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དེ། རབ་འགྲེལ་ལས། ཐམས་ཅད་པས་སྤྱོད་པའི་གཞུགས་ནི་བསགས་པའི་རྒྱལ་
 པོ་རབ་ཅེས་བྱ་རྟེ། དེ་ལས་ཆེས་རྒྱུ་པའི་མི་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་
 ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་འདྲན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱུང་རྟེ། འདིས་དངོས་བསྟན་གཙོ་
 བོ་བསགས་རྒྱལ་པོ་རབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རྒྱལ་པོ་མ་ལས། ཐམས་
 ཅད་པས་སྤྱོད་པའི་གཞུགས་ནི་རྒྱལ་པོ་རབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱལ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རབ་མ་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་དེ་ལྟར་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་བསྟན་ལ་བསགས་རྒྱལ་པོ་རབ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱུང་། རྒྱལ་པོ་རབ་རྟེ། གང་གྲེལ་ལས། ཐམས་ཅད་པས་སྤྱོད་པའི་གཞུགས་
 ནི་རྒྱལ་པོ་རབ་ཅེས་བྱ་རྟེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་རྒྱལ་པོ་རབ་ནི་གཉིས་ཏེ་རྒྱལ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རབ་དང་
 བསགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བསགས་རྒྱལ་
 པོ་རབ་གཉིས་ལ་བོད་ཆོད་ཆེ་རྒྱུ་མེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསགས་རྒྱལ་པོ་རབ་
 རྒྱལ་པོ་རབ་ཀྱི་རབ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་བྱུང་། བྱུང་པར་ཐལ། ཆེ་རྒྱུ་དེ་
 འདྲ་བརྒྱུད་འདུས་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་བྱུང་པ་ཁོ་ནའོ། །འོ་ན་ཆོད་ལོང་གི་རྒྱ་ཐོར་གང་
 དང་དེ་ཅམ་གྱི་བྱེ་མ་ཐོར་གང་ཐོར་བ་གཅིག་པོ་དེར་མི་ཤོད་པར་ཐལ། ཆོད་ཆེ་རྒྱུ་མཉམ་
 པའི་རྒྱུ་དང་བྱེ་མ་གཉིས་འདུས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ལས། འདོད་ན། ལུང་དང་འགལ་
 ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷགས་ཀྱི་གོང་བུ་མ་བསྐྱེགས་པ་ལས་བསྐྱེག་པ་བོད་ཆེ་བར་ཐལ།

ལྷགས་གྱི་གོང་ལུ་(༡༧བ)རིལ་པོ་བསྐྱེགས་པའི་ཆེ་མེ་རུལ་དང་ས་རུལ་ཆེ་ཆུང་མཉམ་
 ལ་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་པ་རིམ་བཞིན་ཁས་སོ། །སྒྲོས་པས་ཆོག །
 རྩས་རུལ་ཁས་ལེན་པ་འདི་བྱེ་སྒྲུབ་པའི་ལྷགས་ཡིན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་པ་དང་མདོད་
 གྱི་རང་ལྷགས་མ་ཡིན་པའི་ཞིབ་ཆ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཁམས་ན་གཟུགས་ཅན་
 སྒྲི་ཆེ་རྩས་བརྒྱད་ལུན་དུ་སྒྲིས་པས་ལྷབ་སྟེ། བསགས་རུལ་ཕྱ་རབ་རྩས་ཉུང་བ་ཅན་གྱང་
 རྩས་བརྒྱད་ལུན་དུ་སྒྲིས་པས་ལྷབ་ལ། རྩས་རུལ་བྱེ་སྒྲུས་འདོད་གྱང་ཡན་གར་བའི་སྒྲི་
 རྩལ་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འཆད་པར། འདོད་
 བ་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དབང་པོ་གཞན་ལུན་རྩས་བརྒྱའོ། །ཞེས་བྱུང་།
 ཤེས་པར་བྱ་བ་འདིར་ནི་ཆོས་ཅན། འདོད་པར་དབང་པོ་དང་སྒྲི་མེད་པའི་བསགས་རུལ་
 ཕྱ་རབ་བམ་རུལ་ཕྱ་རབ་གཅིག་སྒྲི་ན་རྩས་བརྒྱད་ལུན་དུ་རིས་པར་སྒྲི་སྟེ། འབྱུང་བ་བཞི་
 དང་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་གི་སྒྲི་མཆེད་བཞི་སྟེ་རྩས་བརྒྱད་ཡིན་ལ་དེ་གང་རུང་ཞིག་མེད་
 བའང་སྒྲི་མི་སྟིད་པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྩས་བརྒྱད་ནི་
 འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་དང་། རྒྱར་བྱས་པའི་གཟུགས་བཞི་སྟེ་གཟུགས་དང་དྲི་དང་རོ་
 དང་རེག་བྱ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། རྩས་བརྒྱད་དང་ལུན་པར་སྒྲི་སྟེ། གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པར་རུལ་ཕྱ་རབ་སྒྲི་མེད་ལ་དབང་པོ་དང་ལུན་ན་རྩས་
 དགྲུ་དང་ཅིག་ཅར་སྒྲི་སྟེ། འདོད་པར་སྒྲི་མ་བརྒྱད་དང་ལུས་དབང་ཅམ་དང་ལུན་པས་
 བ་རྩས་དགྲུ་མེད་པར་སྒྲི་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་པར། ལུས་དབང་ལུན་ལ་རྩས་དགྲུའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མིག་སོགས་ལུན་པའི་རུལ་ཕྱ་རབ་ལ་
 རྩས་བརྒྱཅིག་ཅར་སྒྲི་སྟེ། སྒྲི་མ་དགྲུ་དང་མིག་གམ་རྣ་བའམ་སྒྲི་མ་ལུ་གང་རུང་ཞིག་དང་
 བརྒྱམོད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་པར། དབང་པོ་གཞན་ལུན་རྩས་བརྒྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་པར་རྒྱལ་བྱ་རབ་སྐྱ་བཅས་དག་སྐྱེན་རྣམས་དགུ་དང་བཅུ་
དང་བཅུ་གཅིག་དང་ལྟན་པར་སྐྱེ་ཏེ། དབང་པོས་མ་ཐེན་པའི་སྐྱ་བཅས་(༡༥ན)གྱི་རྒྱལ་
བྱ་རབ་རྣམས་དགུ་དང་དེ་ལུས་དབང་དང་ལྟན་ན་རྣམས་བཅུ་དང་། དེ་མིག་སྐྱེས་དང་ལྟན་
ན་རྣམས་བཅུ་གཅིག་དང་ལྟན་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་པ་
དང་། སྐྱ་མེད་བྱ་རབ་རྒྱལ་རྣམས་བཅུ་དང་། ཅིས་པའི་ཤུགས་བསྟན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་།
རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱལ་བྱ་རབ་དེ་དག་སྐྱ་དང་བཅས་པ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་
ཏུ་རྣམས་དགུ་དང་བཅུ་དང་བཅུ་གཅིག་དང་ལྟན་པར་སྐྱེ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དགའ་བའི་གནས་ལ་རྒྱུད་ཟེན་ཅམ་དབྱེད་ན། འདོད་ཁམས་ན་སྐྱ་དང་
དབང་པོ་མི་ལྟན་པའི་རྒྱལ་བྱ་རབ་ལ་རྣམས་བཅུ་དང་ལྟན་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་ལ། འོ་ན།
འདོད་ཁམས་གྱི་རྒྱལ་བྱ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་གཟུགས་ལ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་གཟུགས་དྲི་རོ་
རེ་གྲུབ་ཞི་དང་ལྟན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བསགས་རྒྱལ་ལ་དེ་ལྟར་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཅུ་བར། སྐྱ་མེད་བྱ་རབ་རྒྱལ་རྣམས་བཅུ་དང་། ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སའི་
ཁམས་སྐྱ་བ་དང་རྒྱའི་ཁམས་གསེར་བ་དང་མའི་ཁམས་དྲོ་བ་དང་རྒྱུད་གི་ཁམས་གཡོ་
བ་སྐྱེས་ཁྱབ་པར་མི་འདྲ་བ་སྐྱེས་མི་དམིགས་པར་ཐལ། འབྱུང་བ་ཡིན་ན་འབྱུང་བ་ཞིའི་
རོ་བོ་ལྟན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཏུགས་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་འབྱུང་བ་བཞི་དང་
འབྱུང་གྲུར་བཞིའི་རོ་བོ་ལྟན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཏུགས་ཁས་སོ། ཞེས་པའི་ཚུན་རྒྱལ་
འཆད་བར། རང་འགྲེལ་ལས། རི་ལྟར་ན་འབྱུང་བ་རྣམས་ཐ་མི་དད་པ་ལས། འདི་ན་
འདུས་པ་ཁེའི་ཁོན་ནི་སྐྱ་བར་དམིགས་ལ་སྐྱེས་པུང་། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་པར་ཐལ།
ལྷགས་ལྷ་བྱ་ལ་འབྱུང་བ་ཞི་ཡོད་ཀྱང་ས་ཁམས་ཤས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ་གཞན་གསུམ་ཤས་ཆུང་
བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཏེ། ཁམས་གང་གི་མཐུ་ཤས་ཆེ་བ་དེ་དེར་དམིགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ།
ཁམས་གང་ཡོད་ཅམ་དེར་དམིགས་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཁབ་དང་སྤྱང་

སྤྱི་རྒྱུ་པ་དང་བྱེད་དང་ལན་ཚེ་རྩོམ་ཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་
 ཞིག་གང་ལ་ཆེས་གསལ་ཞིང་མཐུན་སྒྲིལ་ཤིང་ཤིང་པ་དེ་ནི་དེ་ན་དམིགས་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། གང་སྒྲེལ་ལས། དེའི་བྱིར་དེ་ཞོན་དེར་དམིགས་གྱི་གཞན་
 དག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱ་བ་ཤིང་ཆེ་པ་མ་ཡིན་(༡༥བ)པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་རྣམས་
 ལ་ཡང་བརྟུན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྤིང་ལྷ་སྤྱུ་ལ་ཁམས་ལྷག་མ་གསུམ་
 མེད་སྟུང་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཁམས་བཞིའི་བྱེད་ལས་ཡོད་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་ལ་རྒྱས་སྤྱད་པ་དང་སྤྱི་འཛིན་པ་དང་མེས་སྒྲིན་པ་དང་རྒྱུད་གིས་གཞོ་བའི་
 ལས་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྩོམ་གསུམ་པ་ལྷ་སྤྱུ་ལ་ནི་སྤྱད་པ་དང་མི་འབྱུང་བ་
 དང་འཕེལ་བས་ན་རྒྱུ་མི་རྒྱུད་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་ལྷ་སྤྱུ་གཤེར་བ་ལ་ཡང་གྲུ་སྤྱི་འཛིན་
 པ་དང་དྲོ་བ་དང་གཞོ་བས་ན་ས་མི་རྒྱུད་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འཛིན་པ་ལ་
 རྩོགས་ལས་སྤྱུ་གྲུབ། ཅིས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། གང་སྒྲེལ་ལས། དེའི་བྱིར་གང་ན་
 གང་གིས་ལས་དམིགས་པ་དེ་ན་དེ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཅུན་པ་དཔལ་
 ལེན་གྱིས་འདོད་པའང་མི་འཐད་དོ། །དེ་ལ་མདོ་སྤེལ་ན་རེ། དོགས་སྤྱོད་དང་ལན་དེ་
 གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤིང་སྒྲུལ་ལྷ་སྤྱུ་ལ་ཁམས་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་རྒྱས་པ་དང་
 ཁམས་ཡོད་གྱི་མི་རྒྱུད་གསུམ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲིལ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁམས་
 དེ་བཞི་འགལ་བའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ་དེ་དག་ལ་ས་བོན་གྱི་
 སྒྲིལ་ཡོད་གྱི་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲིལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། གང་
 སྒྲེལ་ལས་ཀྱང་། འགལ་བའི་བྱིར་ན་རང་གི་ངོ་བོར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྟུང་པར་ཐལ་པའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ཞོན་རེ། བྱེད་གིས་འདོད་པའི་བསགས་རྒྱལ་ལ་རྒྱལ་རྒྱས་
 བརྒྱད་འདུས་གྱིས་བྱུང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱས་དེ་སྒྲིལ་ཆེད་མ་ཡིན་པའི་རང་
 མཚན་གྱི་ས་སྤྱི་འཛིན་གྱི་རྒྱས་མཚན་ཉིད་པ་ལ་བྱེད་ན་ཡང་བརྒྱད་སྤྱི་འཛིན་མི་རིགས་བཀའ་

དུ་བསྐྱེད་ནས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་དབྱིབས་ཀྱང་གཟུགས་
 གི་སྒྲེ་མཆེད་དུ་འདུ་ལ་ཡང་སྒྲི་སོགས་ཀྱང་རེག་བྱ་ཡིན་པས་གངས་མང་ཁྱད་གི་སྒྲོན་མ་
 ལས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དྲེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་རྩ་ཁོ་ན་ལ་
 རྩ་སྤྱུ་བཟུང་སྟེ། རྟེན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པའོ། ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་སྒྲེ་མཆེད་གི་རྩ་
 ལ་བཟུང་སྟེ་རྟེན་ཅན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། རྒྱལ་
 སྤྱི་མ་ལས། རྟེན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ས་ལ་སོགས་པ་བཞིའོ། །རྟེན་
 ཅན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་བ་ནི་གཟུགས་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱའི་སྒྲིགས་
 གཅིག་གོ། དེ་ལྟར་ན་དབྱིབས་ཀྱང་། ཞེས་པ་ནས་(༥༧)ཏ་ཅང་མང་བ་ཡང་མ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རྩ་བ་བྱུང་སོགས་
 བྱོད་གིས་བཤད་པ་ལྟར་གངས་ངེས་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསགས་པའི་རྒྱལ་གཅིག་ལ་
 ཡང་ཁ་དོག་གི་རྟེན་འབྱུང་བ་བཞི་དང་དྲི་རོ་རེག་གསུམ་གྱི་རྟེན་འབྱུང་བ་ཞི་ཆུམས་ཀྱང་
 རྩ་ཐད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། འདིར་རྩ་རེག་གི་སྒྲོན་མ་བྱུང་སོགས་བྱས་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིའི་རྟེན་འབྱུང་བ་ཞི་བཅུ་དྲུག་ཡོད་ཀྱང་འབྱུང་བ་བཞིར་རེག་ས་
 གཅིག་པའི་ཕྱིར་དྲེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་ནི་རེག་ས་ལ་རྩ་སྤྱུ་བཟུང་སྟེ་འབྱུང་བ་
 བཞི་པོ་གཞན་དག་ཀྱང་རེག་ས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲེ་རྒྱལ་མདོར་བསྐྱེད་པ།

གཉིས་པ་ལ། མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་དང་། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་བཤད་པ་གཉིས།
 དང་པོ་ལ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲེ་རྒྱལ་མདོར་བསྐྱེད་པ་དང་། མཚུངས་ལྡན་འདུ་

བྱེད་ཀྱིས་པར་བཤད་བ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ངེས་ལྟན་
 ཅིག །ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་མཆོན་ཉིད་དང་། ཐོབ་པ་ལས། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན། གཙོ་བོ་སེམས་གཅིག་སྐྱེ་བའི་ཆོ་དེའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་དང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་བས་བྱུང་
 རྟེ། སེམས་ཀྱང་སེམས་བྱུང་མེད་པར་མི་སྐྱེ་ལ་སེམས་མེད་པར་ཡང་སེམས་བྱུང་སྐྱེ་བ་
 མེད་པའི་བྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ནི་ཡན་ཚུན་མེད་ན་འབྱུང་བར་མི་རུས་
 གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། གང་སྐྱེ་ལ་དུ་ལུང་བྱངས་པ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ལས་
 བྱུང་བ་མེད་པ་ཡི། །སེམས་ནི་ནམ་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། ཉི་མ་དང་ནི་འོད་ཟེར་བཞིན། །
 དེས་ན་དེ་དག་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདུས་
 བྱས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྐྱེ་འགག་གནས་པ་མི་རྟག་པ་བཞི་དང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་
 བས་བྱུང་སྟེ། དེ་བཞི་དང་མི་ལྟན་པའི་འདུས་བྱས་མེད་ལ་འདུས་མ་བྱས་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་བྱིར།
 ཅུ་བར། ཐམས་ཅད། སོགས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གང་བྱུང་བྱེད་སྐྱེ་བ་དེ་ཐམས་
 ཅད་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་།
 གང་སྐྱེ་ལ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ནི་མ་ཡིན་དེ། སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་པ་སྐྱེ་ཚུལ་(༡༥ན)ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་དུ་
 སྟོན་པ་ལས་རྒྱད་དུ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་ན་རང་གི་ལྟན་ཐོབ་དང་རྟེན་ཐོབ་གང་
 རུང་རེ་དང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་ཡང་། གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་རང་གི་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་རང་དང་ལྟན་
 ཅིག་སྐྱེ་བས་ཀྱང་མ་བྱུང་ལ། རྒྱད་དུ་མ་གཏོགས་པ་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཟུར་དང་
 པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐོབ་པ་ནི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཁོ་ན་དང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་
 ཡི་གཞན་ཡང་མ་ཡིན་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐོབ་བྱའི་
 ཆོས་འདས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་རང་གི་ཐོབ་པ་རང་དུས་ན་འདས་མ་འོངས་ལྟན་ཅིག་པ་
 གསུམ་ཡོད་པའི་ལྟན་ཅིག་པའི་ལྟན་ཐོབ་རྟེན་ཐོབ་གཉིས་ཁོ་ན་འདིར་འཛིན་དགོས་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། ཏུས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་གསུམ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱུལ་མ་ལས།
 ལྷན་ཅིག་སྒྲེ་བའི་ཐོབ་པ་ཁོན་དང་ཐོབ་པ་ལྷན་ཅིག་སྒྲེ་ཡི། ཏུས་སྤྱུལ་དང་ཕྱིས་སྒྲེ་བ་དང་
 བོ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། ལྷན་ཅིག་སྒྲེ་ཡི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ལྷན་
 ཅིག་པའི་རྟེན་ཐོབ་དང་ལྷན་ཐོབ་གཉིས་བཤད། ལྷག་མས་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དེ་དག་
 འདིར་མི་འཛིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཐོབ་བྱ་ཁོན་འཕྲུག་ཞོན་པ་རང་གི་
 སྒོ་གྲོས་གསལ་བར་བྱས་སོ། ཟུར་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་
 མོང་པ་ཡིན་ལ། ཐོབ་པ་ནི་ཐུན་མོང་པ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་དུ་གཏོགས་མ་
 གཏོགས་གཉིས་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་པ་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རམ་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རང་འབྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱུ་བའི་ཕྱིར་རམ་ཞེས་བྱུ་བའི་སྒྲོས་སོ། ཞེས་དང་། གང་
 སྟེལ་ལས། འདི་ལ་རྒྱ་ཅི་ཡོད་ཅེན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ལ། ཐོབ་པ་ནི་ཐུན་མོང་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སྟགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 རྒྱལ་སྤྱུལ་མའི་ཡང་དགོངས་པར་སྤྲང་རོ། འདི་དག་ལ་ད་དུང་ཞིབ་ཆ་ཡོད། འགོག་བདེན་
 གྱི་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་མ་བཤད་དེ། ཐོབ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར།

མཚུངས་ལྷན་འདུ་བྱེད་རྒྱས་བཤད་པ་ལས།

སེམས་བྱུང་སྒྲིའི་རྣམ་པ་ཞག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། སེམས་བྱུང་སྒྲིའི་རྣམ་པ་ཞག། གཙོ་བོ་སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་
 བྱུང་དུ་འགོ་དབྱུད། ཞར་ལ་སེམས་བྱུང་འགའ་ཞིག་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་དང་གསུམ།
 དང་པོ་ལ་ངེས་པའི་མཚུངས་ལྷན་འདུ་བྱེད་དང་། མ་ངེས་པའི་མཚུངས་ལྷན་འདུ་བྱེད་
 གཉིས། དང་པོ་ལ། (༡༥བ)མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་འཆད་

པར། སེམས་བྱུང་རྣམས་ལྟ་སྟེ། །ས་མང་ལ་སོགས་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་སྤྱིའི་
 རོན་དང་། བྱེ་བྲག་གི་རོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ན་གསུམ་
 ཏུ་ཡང་འདུ་སྟེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཤེས་རིག་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གསུམ་ཏུ་འདུ་བའི་
 ཕྱིར། ཤེས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཏུལ་ཏུ་གྲུབ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔྱེ་བ་གཟུགས་
 དང་ཆ་འདྲ་ཞིང་སྒྲེ་རྒྱལ་བའད་ཟེན། རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཏུལ་སྤངས་པའི་སྒྲོ་
 དེ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིག་པ་ལ་དཔྱེ་ན་གཙོ་བོ་སེམས་དང་། འཁོར་
 སེམས་བྱུང་གཉིས་ཡོད། རང་གི་འཁོར་སེམས་བྱུང་དང་མཚུངས་ལྡན་ལྡས་མཚུངས་པའི་
 རིག་པ་དེ་གཙོ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཏུ་འཛོག་ །གོ་ཐོབ་བྱས། དཔྱེ་ན་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་
 ཏུ་གཏེ། སེམས་དང་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གཙོ་སེམས་རྣམས་རྣམ་གྲངས་སོ། །སེམས་བྱུང་ལ་
 ཡང་མཚན་ཉིད་དང་། དཔྱེ་བ། གཙོ་འཁོར་གྱི་གོ་རོན་གསུམ་ལས། རང་གཙོ་བོ་སེམས་
 གང་གི་འཁོར་ཏུ་བྱུང་བའི་གཙོ་སེམས་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྡས་མཚུངས་པའི་རིག་
 པ་དེ་སེམས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་ཏུ་འཛོག་ །གོ་བ་བྱས། དཔྱེ་བ་ཡོད་དེ། ཀུན་བདུས་སྣ་
 བ་དང་གཅིག་དང་། སྐབས་འདིའི་སྡེ་ཚན་ལྡས་བཅིས་ན་ཞེ་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 སྟེ། ཀུན་འགོ་ལྟ། ཏུལ་ངེས་ལྟ། དགོ་བ་བརྒྱ་གཅིག་ །ཅེ་ཞོན་དུག་ །ཉེ་ཞོན་ཉི་ཤུ་ །གཞན་
 འགྱུར་བཞི་དང་ལྟ་བུ་དང་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ཀུན་བདུས་སུ་བལྟ།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བརྒྱ། དགོ་བའི་ས་མང་བརྒྱ། ཉོན་མོངས་
 ཆེན་པོའི་ས་བརྒྱག་ །མི་དགོ་བའི་ས་པ་གཉིས། ཉོན་མོངས་རྒྱུད་ཅུའི་ས་པ་བརྒྱ། འདོད་
 ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་ཐེ་ཚོམ་བཞི་དང་རྟོག་དཔྱེད་སོགས་གཞན་འགྱུར་བཞི་དང་བརྒྱད་
 རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གཙོ་འཁོར་གྱི་རོན་ཡོད་དེ། སེམས་རྣམས་ལ་རྟེན་དམིགས་པ་སོགས་
 ལྟ་རང་དབང་བ་ཡོད། སེམས་བྱུང་ལ་སེམས་ཀྱི་དེ་ལ་མ་བརྟེན་པའི་དེ་སྟེ་རང་དབང་བ་

མེད་པའི་ཕྱིར་དྲེ། དཔེར་ན་རྟེན་གྱི་སྒྲོན་སྒྲུབ་ལམ་སྒྲུབ་པ་ཅོད་བརྒྱད་དུ་བྱེད་པའི་ཆོ་རྒྱུ་ཤེས་པ་དུན་
བྱེད་ལ་སེམས་བྱུང་ལ་བྱུང་དུ་མ་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དྲེ། ཅུ་པར། ཐམ་པའི་རྟེན་
འདས་ལྟ་རྒྱུ་མས་ཀྱི། །སོགས་དུ་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་།
རྒྱུ་(༡༥ན)ཤེས་མིན་པས་རྒྱུ་ཤེས་ཀྱི། །ཉེར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་འགྲུབ། །ལྟ་བུ་
ཆེས་མང་པའི་ཕྱིར་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ལ་ཆེར་ལ་མཐུན་ནོ། །

གཉིས་པ་བྱེད་བྲག་གི་དོན་ནི། སེམས་བྱུང་ཆོས་ཅན། ལྟེ་ཆོན་རྒྱུ་པ་ལྟ་ཡོད་དེ།
སེམས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་དང་། དག་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་། མི་དག་
པའི་སྒྲུབ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་རྒྱུ་དུའི་སྒྲུབ་པ་སྟེ་སྟེ་ཆོན་ཐ་དད་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འདིའི་སྒྲུབ་པའི་གོ་དོན་ཡོད་དེ། དེ་དང་དེའི་སྒྲུབ་པའི་ཡུལ་ལམ་གོ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་ལ་དེའི་སྒྲུབ་
པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དྲེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྒྲུབ་པ་བཞི་གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་
དྲེ། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། གོ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་བཞི་གོ་འཕྲུལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་སྒྲུབ་མ་ལས་ཀྱང་། གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲུབ་པའི་ཡུལ་
ཞེས་བྱའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱུ་བཤད་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་སྒྲུབ་པ་འཆད་པར། ཆོར་དང་སེམས་པ་
འདུ་ཤེས་དང་། །འདུན་དང་རིག་དང་སྒྲོ་གྲོས་དྲན། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་མོས་པ་དང་། །
དྲིང་དེ་འཛིན་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གྲུབ་མཐའ་འདིའི་
སེམས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་པོ་པ་བརྒྱ་ཡོད་དེ། ཆོར་པ་དང་སེམས་ཡུལ་ལ་བསྐྱུལ་ནས་འདུ་བྱེད་
པའི་སེམས་པ་དང་། ཡུལ་དང་འདུས་ནས་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཡུལ་དོན་དུ་གཉེར་
བར་བྱེད་པའི་འདུན་པ་དང་། ཡུལ་དབང་རྒྱུ་ཤེས་གསུམ་ལྟར་ནས་སྒྲུབ་པའི་རིག་པ་
དང་། ཆོས་རབ་དུ་རྒྱུ་པར་འབྱེད་པའི་སྒྲོ་གྲོས་དང་། དམིགས་པ་མི་བརྟེན་པའི་དྲན་
པ་དང་། སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཡུལ་དེ་འདོད་པའི་མོས་པ་དང་།

སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྩུ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བརྩུ་ཆོས་ཅན། ས་མང་
 ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་དང་ཁམས་གསུམ་
 དང་ས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བར་བྱེ་སྒྲུ་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་
 བརྩུ་པོ་དེ་དག་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོག་ས་པར་འབྱུང་ངོ་ཞེས་གྲག་
 བོ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། གྲགས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་དང་རྒྱལ་སྐས་མ་གཉིས་ཀ་ལྟར་
 ཅན་ས་མང་བརྩུ་འབྱུང་ཚུལ་དང་མཚན་ཉིད་(༡༥བ)གཉིས་ཀ་ལ་མ་རངས་པར་འདོད།
 རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། རང་གི་གཞུང་ལུགས་ནི་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་
 མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་འདིའི་ཡུང་པོ་ལྟའི་ནང་དུ་ཞེས་སོགས་དང་། གང་སྟེལ་
 ལས། གྲགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཏང་སྟོམས་མི་རྩོལ་བ་གཉིས་
 སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་འགལ་བས་མི་འདོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདིའི་ས་མང་པོའི་ས་ལ་སེམས་དང་དེའི་སྐབས་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཁམས་གསུམ་ཡང་འདིའི་ས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།
 འདི་དག་ལ་ས་མང་པོ་ཡོད་པས་ན་ས་མང་པོ་བརྒྱམས་ཏེ། གང་དག་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་འབྱུང་བ། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། ས་མང་པོ་བརྒྱམས་ཏེ། གང་དག་རྒྱམ་
 པ་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ལྟན་ཅིག་སྟེ་བའམ་ཁམས་གསུམ་པ་དང་
 དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་
 མེད་པ་དག་ལྟན་ཅིག་སྟེ་བས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། དད་དང་བག་ཡོད་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས། བཏང་སྟོམས་ངོ་ཆ་ཤེས་
 གྲེལ་ཡོད། ཁྱེད་གཉིས་རྒྱམ་མི་འཆོད་དང་། བརྩུ་འབྱུང་སྤྱད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ལ་འབྱུང་། ཞེས་
 བྱུང་། ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་ལས་སེམས་དང་བར་བྱེད་པའི་དད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་

གཅིས་སྒྲུལ་བྱེད་པའི་བག་ཡོད་དང་། སེམས་ལས་རུང་གི་གིན་སྒྲུངས་དང་། བྱིང་གོད་
 ཞི་བའི་སེམས་མཉམ་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་བཏང་སྒྲོམས་དང་ངོ་ཚ་གེས་བ་དང་བྲེལ་
 ཡོད་དང་། འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་སྟེ་རྩ་བ་གཉིས་དང་། གཞན་ལ་
 རྣམ་པར་འཛོམ་མི་འཚམས་པའི་རྣམ་པར་མི་འཚོ་བ་དང་། དགོ་བ་ལ་སྒྲོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་
 དང་བརྩམས་ཚན། དགོ་བའི་ས་མང་ཡིན་ཏེ། རྟག་ཏུ་བྱུང་རེས་ཀྱི་དགོ་སེམས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་འཁོར་ཁོར་ར་འབྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ན་རེ། དགོ་
 བའི་སེམས་གཅིག་ལ་རྩོལ་བཅས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་རྩོལ་མེད་འདུ་བྱེད་བཏང་སྒྲོམས་
 ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། སེམས་གཅིག་ལ་རྩོལ་བཅས་རྩོལ་མེད་འགལ་བའི་བྱིར།
 དཔེར་ན་རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་བཞིན། བྱེ་སྒྲུབ་རེ། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་འགལ་ཡང་ཡིད་
 ལ་བྱེད་(༡༩ན)པས་རྩོལ་བ་ཡང་དམིགས་པ་གཞན་གཅིག་ལ་རྩོལ། རྩོལ་མེད་འདུ་བྱེད་
 བཏང་སྒྲོམས་ཀྱིས་ཀྱང་དམིགས་པ་གཞན་གཅིག་ལ་རྩོལ་མེད་བྱེད་པས་འདིར་མི་འགལ་
 བའི་བྱིར་ཟེར། དེ་ལ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ན་རེ། འོ་ན། མཚུངས་ལྡན་ཐམས་ཅད་དམིགས་པ་
 མི་མཚུངས་པར་ཐལ། དགོ་སེམས་འཁོར་གྱི་དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་ཀྱང་དམིགས་པ་
 མི་མཚུངས་པ་དེའི་བྱིར་གསུང་། བྱེ་སྒྲུབ་རེ། སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་དཔྱད་སྟོན་གསུང་གི་
 རིགས་པ་འདི་ལ་ཡང་བཤད་པའི་བྱིར་ཟེར། སྐབས་འདིར་དགོ་རྩ་གསུམ་མེད་པར་ཐལ།
 རྩ་བ་གཉིས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདིའི་དགག་སྒྲུ་འགལ་
 སྒྲུ་གཞན་སྟོན་གྱི་ཚིག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁོར་རེ། མི་དགོ་བའི་བྱ་བ་ཚོས་ངན་པ་ལ་སྒྲོ་བ་
 ཡང་བརྩོན་འགྲུས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་སྒྲོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་
 མ་ཁྱབ་ཅིང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དག་ལེ་ལོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། བྱི་རོལ་
 པ་རྣམས་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལེ་ལོ་ཁོར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་
 ལས་ཀྱང་། ལེ་ལོ་ངན་ལ་ཞེན་པ་དང་། །སྤྱོད་ལུག་བདག་ཉིད་བརྣམས་པའོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་འཆད་པར། མོངས་དང་བག་མེད་ལེ་ལོ་དང་། །
 མ་དད་པ་དང་རྒྱགས་དང་རྟོན། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་། ཞེས་བྱུང་། རིག་
 པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མོངས་པ་སྟེ་མ་རིག་པ་དང་། བག་ཡོད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བག་
 མེད་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལེ་ལོ་དང་། དད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་
 དད་པ་དང་། ཤིན་སྤངས་གཉིས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྒྱགས་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་
 མ་ཞི་བའི་རྟོན་པ་དང་དུག་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་ཡིན་ཏེ། རྟག་ཏུ་ཉོན་མོངས་
 ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་ལ་སེམས་གཞན་གྱི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་
 པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་
 མང་པོ་ཡོད་པས་འདི་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པ་དག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་དུག་བྱས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་པའི་
 ས་མང་བརྩམས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་ཁོ་ན་མ་བྱས་པར་(༡༥བ)
 སེམས་ཀྱི་ས་མང་དང་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་བཟང་ན་བརྩམས་པའི་བྱིར། རྟགས་གྲུབ་
 གྱི། ཆོས་མངོན་པ་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པ་བརྩམས་ཏེ། མ་དད་པ་དང་། ལེ་ལོ་
 དང་། བརྩོན་དེས་པ་དང་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་པ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་
 མ་ཡིན་པ་དང་། རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལོག་པར་མོས་པ་དང་རྟོན་
 པ་དང་། བག་མེད་བཅོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལས་རྒྱགས་པ་མི་འབྱུང་
 པའི་བྱིར་རོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལ་
 དེ་དུག་ཁོ་ནར་དེས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བརྩོན་དེས་པ་དང་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་པ་
 དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་། ལོག་པར་མོས་
 པ་རྣམས་ནི་སེམས་ཀྱི་ས་མང་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེར་ཐལ། སེམས་ཀྱི་སྐུ་མང་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྐུ་མང་གཉིས་ཡིན་མིན་ལ་སྤྱོད་ཐུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཀྱི་སྐུ་མང་ཡིན་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྐུ་མང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་མ་ཡིན་ལ་སྤྱོད་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་། བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྤྱད་པ་པོ་ནི། ཆོར་བ་དང་འདྲ་ ཤེས་དང་སེམས་པ་དང་འདྲན་པ་དང་རེག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཉིས་པ་ནི་མ་དད་པ་དང་ལེ་ལོ་དང་མ་རེག་པ་དང་ཆོད་ པ་དང་བག་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱར་བཤད་པའི་ བརྗེད་དེས་སོགས་ལྟ་བུ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གསུམ་པ་ནི་ དྲན་པ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལྟ་ཅི་རྒྱུད་བཤད་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བརྗེད་དེས་པ་དང་རྣམ་བར་གཡེང་བ་དང་ཤེས་བཞིན་ མ་ཡིན་པ་དང་རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལོག་པར་མོས་པ་ནི་སྐུ་མང་ པོ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། དྲན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོན་བརྗེད་དེས་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་མི་དགོ་པའི་སྐུ་མང་འཆད་པར། མི་དགོ་ལ་ནི་ བྱེད་མེད་དང་། རྩོམ་མེད་པའོ། །ཞེས་བྱུང་། བྱེད་མེད་དང་རྩོམ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། མི་དགོ་པའི་སྐུ་མང་ཡིན་ཏེ། མི་དགོ་པའི་སེམས་ཐམས་(༡༠ན)ཅད་ཀྱི་འཁོར་ཁོན་ར་ འབྱུང་ལ་སེམས་གཞན་ལ་མི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མི་དགོ་པའི་སེམས་ ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་པའི་ཆོས་འདི་གཉིས་ནི་མི་དགོ་པའི་སྐུ་མང་པོ་པ་དག་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་ གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་རྒྱུད་ཅུང་ཤིང་སྐུ་མང་འཆད་པར། ཁྱོད་དང་། འཁོན་དུ་འཛིན་དང་གཡོ་ དང་ནི། །ཕྱག་དོག་འཛིག་འཆབ་མེར་སྤྱད་དང་། །སྤྱད་པ་རྟགས་དང་རྣམ་འཛེན་ནི། ཉོན་ མོངས་རྒྱུད་ཅུང་ཤིང་སྐུ་མང་། ཞེས་བྱུང་། ཀུན་ནས་མནར་བར་སེམས་པའི་ཁྱོད་དང་

ཤ་གཏེར་བས་ལའོན་དུ་འཛིན་པ་དང་སེམས་བསྐྱར་བའི་གཡོ་དང་གཞན་གྱི་ལུན་ཆོག་ས་
 ལ་མི་བཟོད་པའི་ཐུག་དོག་དང་སྤྲིག་པ་ལ་ཞེན་པའི་འཆོག་པ་དང་ཉེས་པ་སྤྲད་པའི་འཆབ་
 སེམས་དང་། སེར་སྤྲད་དང་། ཡོན་ཏན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་སྤྲད་དང་རང་གི་ཆོས་
 ལ་ཆགས་པའི་རྒྱགས་པ་དང་གཞན་ལ་འཕྲོ་འཆམས་པའི་རྣམ་འཆོ་བཅུ་ཆོས་ཅན། ཉོན་
 མོངས་ཆུང་དུའི་ས་མང་ཡིན་དེ། མཆུངས་ལྡན་གྲོགས་ཀྱིས་ཆུང་སྤང་བུའི་སྒོ་ནས་ཆུང་
 བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཆུང་དུར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་ཉོན་དུག་ལས་
 མ་རིག་པ་ཅམ་དང་མཆུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒོ་མ་སྤང་ཅམ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོན་དང་མཆུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་
 དེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་དུའི་ས་པ་རྣམས་དེ། མ་རིག་པ་
 ཅམ་དང་སྒོ་མ་པའི་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་ཁོན་དང་མཆུངས་པར་ལྡན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་འབྲེན་པའི་ཤིང་རྩ་
 ལྟར་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་པ་ཡང་སྤྲུགས་ལ་ཤེས་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་མ་ངེས་པའི་མཆུངས་ལྡན་འཆད་པར། སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་པ་ཤེས་ཀྱིས། །
 རྟོག་དང་དབྱུད་དང་འགྲོད་པ་དང་། །གཉིད་དང་ཁོང་ཁྱོ་ཆགས་རྣམས་དང་། །རྒྱལ་ཐེ་
 ཆོམ་ཞེས་བྱ་བ། །བརྒྱད་ནི་ངེས་པ་མིན་པར་བཤད། །ཅིས་གསུངས། རྟོག་དབྱུད་གཉིས་
 འགྲོད་གཉིད་གཉིས་ཁྱོ་ཆགས་གཉིས་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཆོམ་གཉིས་དང་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། མ་
 ངེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་བྱུང་སྟེ་ལྟ་གང་རུང་དུ་མ་ངེས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཙོ་སྐབས་གང་གི་འཁོར་དུ་སྐམས་བྱུང་དུ་འགོད་བྱུང་པ།

གཉིས་པ་ལ་འདོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཁམས་གོང་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ལ། དགེ་བའི་(༡༠བ)དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། མ་འདྲེས་པའི་ཉོན་མོངས་
 ཅན་གྱི་མི་དགེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་ལྡན་པའི་མི་དགེ་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། མ་
 བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལྟར་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པས།
 དང་པོ་འཆད་པར། འདོད་པའི་དགེ་བའི་སྐམས་ལ་ནི། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པའི་
 བྱིར། སྐམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་གཉིས། ལ་ལ་དག་ཏུ་འགྱོད་པ་བསྟན། ཁྱེས་གསུངས།
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་དགེ་སྐམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྐམས་བྱུང་ཉེར་གཉིས་ཡོད་དེ།
 སྐམས་ཀྱི་ས་མང་བཅུ། དགེ་བའི་ས་མང་བཅུ། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་རྣམས་དཔེས་པར་ཡོད་
 པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་ལ་དག་ཏུ་ཉེར་གསུམ་འབྱུང་བ་ཡང་ཡོད་དེ། རྟོག་
 པ་ལ་འགྱོད་པའི་དགེ་སྐམས་ལྟ་བུ་ལ་སྟུང་མ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དེ་བསྟན་ནས་ཉེར་
 གསུམ་འབྱུང་ལ་དགེ་སྐམས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་འབྱུང་མི་དགོས་པའི་བྱིར་ཉེ། འགྱོད་པར་
 གནས་དང་ལུང་དང་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུའི་བདག་ས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཉེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། དགེ་བའི་སྐམས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་འགྱོད་པ་མེད་པས། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་འཆད་པར། མི་དགེ་ལ་ནི་མ་འདྲེས་དང་། ལྟ་དང་ལྡན་ལའང་ཉི་ཤུ་
 འབྱུང་། ཁྱེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆགས་སོགས་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་མ་
 རིག་པ་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་དགེ་བའི་འདོད་པའི་སྐམས་ལ་འཁོར་སྐམས་བྱུང་
 ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། སྐམས་ཀྱི་ས་མང་བཅུ་དང་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་དུག་དང་མི་

དགོ་བའི་ས་མང་གཉིས་དང་རྟོག་དབྱེད་གཉིས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། མི་
 དགོ་ལ་ནི་མ་འདྲེས་དང་། ཉི་ཤུ་འབྱུང་། ཁྱེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། མ་འདྲེས་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་གང་ལ་མ་རིག་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་འདྲོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་
 མོངས་པ་གཞན་མེད་པའོ། ཁྱེས་སོ། ཆགས་སོགས་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་ལྟ་བ་ཐ་
 མ་གསུམ་དང་མཚུངས་ལྟར་གྱི་མི་དགོ་བའི་སེམས་ཀྱི་ལམ་རྒྱ་ཡང་སེམས་བྱུང་ཉི་ཤུ་
 འབྱུང་སྟེ། མ་འདྲེས་པའི་མི་དགོ་བའི་སེམས་ལ་བཤད་པ་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་
 བར། ལྟ་དང་ལྟན་ལའང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་། ཁྱེས་སོ། འོ་ན་ལྟ་བ་དེ་དང་དེ་སྐར་བཤད་པ་
 ལས་ལྟག་པའི་ཉེར་གཅིག་མི་འབྱུང་ངམ་སྟམ་ན་མི་འབྱུང་སྟེ། ལྟ་བ་ནི་རྩ་ས་རིགས་(༡༧)
 ཀྱི་ས་མང་ནང་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་ནང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 སྤྱད་པར་ཡིན་པས་དེ་ལས་ལྟག་པ་མི་བགྲང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མ་ཡིན་
 ཏེ་འདི་ལྟར་ས་མང་པོ་པ་ཁོ་ནའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱད་པར་འབའ་ཞིག་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་བྱའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འཆད་པར། ཉོན་མོངས་པ་ཞི་དང་ཁྱོ་སོགས་དང་། འགྱོད་པ་དང་ནི་ནི་
 རྒྱ་གཅིག་ ཁྱེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་ཞི་དང་མཚུངས་
 ལྟར་གྱི་མི་དགོ་བའི་སེམས་ལའང་ཉེར་གཅིག་འབྱུང་སྟེ། མ་འདྲེས་པ་ལྟར་གྱི་ཉི་ཤུ་དང་
 ཆགས་སོགས་པ་ཞིག་དང་རུང་རེ་བསྒྲུན་ནས་ཉེར་གཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཉོན་
 མོངས་པ་ཞི་དང་། ཉི་ཤུ་གཅིག་ ཁྱེས་སོ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོ་བ་སོགས་ནས་རྣམ་
 འཛོལ་བར་གྱི་ནི་ཉོན་བཅུ་རྣམས་དང་མཚུངས་ལྟར་གྱི་མི་དགོ་བའི་སེམས་ལའང་ཉེར་
 གཅིག་འབྱུང་སྟེ། སྐར་མ་ཉི་ཤུ་དང་ཉི་ཉོན་དེ་དང་དེ་བསྒྲུན་ནས་ཉེར་གཅིག་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཁྱོ་སོགས་དང་། ནི་ནི་ཤུ་གཅིག་ ཁྱེས་སོ། སོགས་ཁོང་ནས་ལམོན་
 འཛོན་དང་འཛོག་པ་སོགས་སོ། འགྱོད་པ་ལའང་དེ་དང་འདྲ་བ་འབྱུང་སྟེ། མི་དགོ་བའི་

འགྲོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅུ་པར། འགྲོད་པ་དང་ནི་ཉི་གྲག་ཅིག་ ཅིས་སོ། །

བཞི་པ་འཆད་པར། བསྐྱབས་ལ་བཅོ་བརྒྱད། ཅིས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན།
བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འདིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྟ་གྱི་འདོད་སེམས་
གྱི་འཁོར་དུ་བཅོ་བརྒྱད་འབྱུང་སྟེ། སེམས་གྱི་ས་མང་བཅུ་ཉེན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་པ་དུག་
རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་བཅོ་བརྒྱད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་ལྟར་བཞེན།

ལྟ་བ་འཆད་པར། ལུང་མ་བསྟན། གཞན་ལ་བཅུ་གཉིས་དག་ཏུ་འདོད། གཉིད་
ནི་ཀུན་ལ་མི་འགལ་ཕྱིར། གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་བསྟན་ནོ། ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཚེས་
ཅན། ཉེན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འདོད་སེམས་ལ་འཁོར་
སེམས་བྱུང་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། ས་མང་བཅུ་དང་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་རྣམས་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གཉིས་བྱུང་། དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་
གངས་སྒར་བཤད་པའི་སྟེང་དུ་གཉིད་བསྟན་པར་རིགས་(༡༡བ)ཏེ། གཉིད་ནི་འདོད་
པའི་དེ་ཀུན་དང་མི་འགལ་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་བྱུང་།

གཉིས་པ་ཁམས་གོང་གི་དེ་འཆད་པར། དེ་ལས་འགྲོད་གཉིད་མི་དག་རྣམས། །
བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད། རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན། རྟོག་གོང་
ན་དཔྱོད་པ་ཡང་། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་འགྲོད་པ་
དང་གཉིད་དང་མི་དག་བརྣམས་མེད་དེ། དེ་དག་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་
པར། དེ་ལས་འགྲོད་གཉིད་མི་དག་རྣམས། བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད། ཅིས་
སོ། རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་ན་མེད་དེ། བསམ་གཏན་བྱུང་
པར་ཅན་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་གོང་མ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་
སྟོགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དག་ན་ནི་དཔྱོད་པ་ཡང་མེད་དེ། དེ་དག་མ་སྤངས་པར་བསམ་

གཏན་གཉིས་པ་སོགས་མི་ཐོབ་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་པར། དེ་ཡི་གོང་ན་དབྱེད་པ་ཡང་། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་སྒྲུའི་དོན་ཡོད་དེ། མི་དགོན་ག་དབྱེད་སོགས་མེད་པར་མ་
 ཟད་གཡོ་སྒྲུ་ཡང་མེད་པར་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུ་
 བྱི་གཡོ་དང་སྒྲུ་ཡང་མེད་དོ། །ལྷག་མ་ནི་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བསམ་
 གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་གཡོ་སྒྲུ་ཡང་མེད་དེ། གང་ན་གཙོ་ལའོར་ཡོད་པ་དེ་ན་གཙོ་
 བོས་ལའོར་རྣམས་བསྒྲུ་བའི་བྱིར་གཡོ་སྒྲུ་ཡོད་ལ། དེ་ཡན་ཆད་དུ་གཙོ་ལའོར་མེད་པའི་
 བྱིར་དང་། ཆངས་བས་ལའོར་གྱི་ནང་དུ་རྟ་ཐུལ་ལ་གཏམ་རྒྱུད་བསྒྲུར་བྱས་པའི་བྱིར།

སེམས་བྱུང་འགའ་ཞིག་གི་བྱུང་པར།

གསུམ་པ་སེམས་བྱུང་འགའ་ཞིག་གི་བྱུང་པར་ལ། སེམས་བྱུང་བརྒྱུད་ཀྱི་བྱུང་པར་
 དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། མ་གུས་
 རོ་ཆ་མེད་ཁྲེལ་མེད། །ནས། རང་གི་ཆོས་ལ་ཆགས་པ་ཡི། །སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གཏྲགས་
 པའོ། །ཞེས་བྱུང་། སེམས་བྱུང་ནང་གི་རོ་ཆ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ།
 བྱེ་སྒྲུ་ལྟར་ན་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་མ་གུས་པ་རོ་ཆ་མེད་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་
 བ་ལ་འཛིགས་པར་མི་ལྟ་བུ་ཁྲེལ་མེད་ཡིན། མདོ་ལྟེ་བ་དང་། སྒྲོ་བ་དཔོན་ལྟར་ན་རང་
 ལ་ལྟོས་ནས་མི་དགོ་བ་ལ་མི་འཛོམ་པ་རོ་ཆ་མེད་པ་དང་། གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་ཉེས་པ་ལ་
 མི་འཛོམ་པ་ཁྲེལ་མེད་དང་དེ་གཉིས་ལས་བསྒྲིག་པ་གཉིས་(༡༩༣)ནི་རོ་ཆ་ཡོད་པ་དང་
 ཁྲེལ་ཡོད་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མ་གུས་རོ་ཆ་མེད། ཅེས་དང་། ཁྲེལ་
 མེད། ཁ་ན་མ་ཐོ་འཛིགས་མི་ལྟ། །ཞེས་གསུངས། འཛིགས་པ་ནི་མི་འདོད་པའི་འབྲས་
 ཐུ་ཡིན་ལ་བརྒྱུད་རྒྱུ་མང་དོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དག་ན་

དེ། བདག་ལ་ལྟོས་ནས་ཉེས་པ་རྣམས་ལ་མི་འཛེམ་པ་ནི་ངོ་ཆ་མེད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་
 ལ་ལྟོས་ནས་ནི་ཁྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་པ་ནས། བརྟུག་པ་ནི་ངོ་ཆ་ཤེས་
 པ་དང་ཁྱེད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཞིབ་ཆ་མང་
 རོ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དགའ་བ་དང་གུས་པ་གཉིས་བྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། ལུལ་ལ་
 དགའ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་དད་པ་དང་གུས་པ་ནི་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དགའ་དང་། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར།
 གུས་ཉིད་ངོ་ཆ་ཤེས། ཞེས་སོ། སྤྱིར་དགའ་བ་ཅམ་དད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགའ་བ་གཉིས་
 བྱི་དགའ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དད་པ་དང་། དགའ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་སྟེད་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དགའ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། དགའ་དད་ཡིན་མིན་སྟབས་ཞི་ཡོད་དེ། ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་དམིགས་པའི་
 དགའ་བ་ཡིན་ལ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དད་པ་ཡིན་ལ་དགའ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་
 ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་སྟབས་ཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ལོངས་སྟོང་
 དང་སྟུ་ལ་དགའ་བ་ལྟ་སྟེ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ལྷག་ཀུན་དང་གཞན་གྱི་སྒྲ་
 མ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་ལྟ་སྟེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིས་ནི་དད་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱི་དད་
 པའང་བཤད་དོ། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། འགོག་ལམ་དང་རང་གི་སྒྲ་མ་ལ་དགའ་བ་ལྟ་སྟེ་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། སྤྱོད་ཡོན་ཉན་མེད་པ་གཞན་ལ་དགའ་བ་མེད་
 པ་ལྟ་སྟེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་ལ་དམིགས་པའི་དགའ་བ་དང་གུས་
 པ་འདོད་ཁམས་དང་གཟུགས་ཁམས་ན་ཡོད་ཀྱང་གཟུགས་མེད་ན་མེད་དེ། གཟུགས་
 མེད་ན་གང་ཟག་རྣམས་པན་རྒྱུན་ལུལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དེ་གཉིས་འདོད་དང་
 གཟུགས་དག་ན། ཞེས་སོ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟོག་དཔྱད་གཉིས་བྱི་བྱུང་པར་ཡོད་
 དེ། རྟོག་པ་ནི་(༡༡བ)ཅིང་བ་དང་དཔྱད་པ་ནི་སེམས་ཞིབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གྲུབ་མཐའ་

བཞི་ཀ་འདོད་པའི་བྱིར་རྟེ། ཕ་བར། རྟོག་དང་དཔྱོད་པ་རྩེར་ཞིབ་ནིད། །ཅེས་སོ། །འོ་
ན་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། སེམས་རྩེར་ཞིབ་གཉིས་འགལ་བའི་
བྱིར་ཞེན། བྱེ་སྐྱ་ན་རེ་སྐྱ་ན་དང་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། སེམས་གཅིག་ལུ་དེ་རྟོག་པས་ཏུ་ཅང་མི་
རྩེར་དཔྱོད་པས་ཏུ་ཅང་ཞིབ་པར་མི་བྱེད་པའི་བྱིར་རྟེ། དཔེར་ན་མར་ཁུ་གུང་ནང་དུ་བརྟུག་
པ་ནི་མའི་འོད་ཟོག་པས་ཏུ་ཅང་གུང་བ་དང་དྲོ་བར་མི་བྱེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། མདོ་
སྡེ་པ་ན་རེ་སྐྱ་ན་མེད་དེ། དོན་གྱི་རོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་བརྗོད་པའི་ཆོག་གཉིས་ཀྱན་ནས་སྦྱོར་
བའི་བློ་གཉིས་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པར་རིམ་པས་འཛོག་པའི་བྱིར་རྟེ། བརྟགས་ཤིང་དབྱུང་
ནས་སྐྱ་ཡི་རྣམ་པར་མ་བརྟག་རྣམ་པར་མ་དབྱུང་པར་ཆོག་ཏུ་མི་སྐྱ་བས། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་ཟེར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ད་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ།
སེམས་ཁེངས་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་དེར་རྒྱལ་དང་། རང་གི་ཆོས་ཁོན་ལ་ཆགས་པའི་
སེམས་ཡོངས་སྒྲུག་ཏུགས་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་རྒྱགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཕ་
བར། ད་རྒྱལ་ཁེངས་པ། ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕ་བར། རྒྱགས་པ་ནི། །རང་གི་
ཆོས་ལ་ཆགས་པ་ཡི། །སེམས་ནི་ཡོངས་སྒྲུག་ཏུགས་པ་ཡོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྐྱེས་པ། རི་ལྟ་རི་སྟེད་དམིགས་པའི་རྩིག་ངོས་ལ། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམ་པའི་
ཆོན་མངགས། །ཀྱན་བྱང་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་སྟེད་ཆལ་ཆོགས། །མ་འདྲེས་འབྱུང་བའི་
འཁོར་འདས་གནད་ཀྱན་རིག །བག་ཆགས་སྐྱ་ཆོགས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་རིང་། །
ལེགས་བཤད་འབྲུག་སྐྱ་ལྟན་པའི་ཆོས་ཆར་གྱིས། །ཆོས་མཛོད་རིན་ཆེན་བྱུ་རུའི་ལྟན་པ་
དང་། །ཐེག་གསུམ་གསེར་གྱི་ལྷ་གུ་ཅི་ཡང་འབྱུངས། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་
སྐྱ་བཅད་པ་ཡོ། །

གཉིས་པ་འཆད་པར། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ནི། །ནས། མཚུངས་པར་
ལྟན་པ་འདྲ་བ་ལ། །ཞེས་བྱུང་། འདིའི་དོན་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་རྣམ་གུངས། སེམས་

སེམས་བྱུང་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་གྲངས། མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་བྱུང་པར་གསུམ་གྱིས་བཤད་
 པའི་བྱིར། དེ་སྒྲུབ་རེ། གཙོ་སེམས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་གསུང་རབ་ལས། སེམས་(༡༣ན)
 དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ཞེས་རྣམ་གྲངས་ཐ་དད་དུ་བཤད་ཀྱང་། རོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ།
 སེམས་དེ་ཉིད་ངེས་ཆོག་གིས་དག་མི་དག་འབྱེད་པས་ན་སེམས་དང་བྱིངས་གྱི་སྒྲོ་ནས་
 རོན་ཤེས་པས་ན་ཡིད་དང་། གཟུགས་སྟོགས་དམིགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ན་རྣམ་
 ཤེས་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ནི། རོན་གཅིག་
 ཅས་སོ། མདོ་སེམས་གཉིས་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་གྲངས་ཐ་དད་ཀྱང་རོན་གཅིག་
 ཡིན་ཏེ། བག་ཆགས་གྱིས་བསགས་པས་ན་སེམས་དང་རྟེན་དུ་གྱུར་པས་ན་ཡིད་དང་། ད་
 ལྟར་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ལྟོས་པས་ན་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
 ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་རྟེན་བཅས་དང་དམིགས་བཅས་དང་རྣམ་བཅས་དང་མཚུངས་ལྡན་
 ཞེས་ཐ་སྐད་སྟོས་པར་བཤད་ཀྱང་རོན་གཅིག་ལ་འཇུག་སྟེ། བྱོད་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་
 རྟེན་བཅས་དང་། ལུལ་འཛིན་པས་དམིགས་བཅས་དང་། དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་
 དེ་བྱུག་གསུམ་བྱུང་པར་དུ་གཅོད་པས་རྣམ་བཅས་དང་། མཉམ་པར་ལྡན་པས་མཚུངས་ལྡན་
 ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡང་སྒྲུའམ་འང་སྒྲུས་རོན་གཅིག་པར་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་
 བར། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་། རྟེན་དང་དམིགས་དང་རྣམ་བཅས་དང་། མཚུངས་
 པར་ལྡན་པའང་། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐུ་མ་ལས། ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུ་སྒྲོས་པ་ནི་རོན་
 གཅིག་དང་སྒྱུར་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས། སེམས་དང་རང་གི་འཁོར་ཀུན་འགྲོ་ལྟ་ལྟ་བུ་
 ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ལྟས་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། རྟེན་མཚུངས། དམིགས་པ་མཚུངས། རྣམ་
 པ་མཚུངས། དུས་མཚུངས། རྩས་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 གཙོ་བོ་སེམས་རྟེན་གང་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ལ་འཁོར་ཆོར་སྟོགས་ཀྱང་བརྟེན་པ་དང་། དམིགས་
 པ་གང་ལས་སེམས་སྟེ་བ་དེ་ལས་འཁོར་ཆོར་སྟོགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྟེ་བའི་བྱིར། གསུམ་

པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་སྟོན་པོའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་ན་ལའོར་ཆོར་སོགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་
 བྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཏུས་གང་ལ་སྐྱེས་པ་དང་ཏུས་མཉམ་དུ་ལའོར་ཆོར་སོགས་ཀྱང་
 སྐྱེས་པའི་བྱིར། ལྷ་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་རྒྱས་གཅིག་ལས་རིགས་མཐུན་གཉིས་མ་ཡིན་པ་
 ལྟར་ལའོར་ཆོར་སོགས་ཀྱང་རེ་རེ་བར་ངེས་པའི་བྱིར་དེ། ཅུ་བར། རྣམ་པ་ལྡུ། །ཞེས་དང་།
 (༡༩བ)དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་རྣམ་པ་ལྡུ་པོ་རྟེན་དང་དམིགས་པ་
 དང་རྣམ་པ་དང་ཏུས་དང་རྒྱས་མཚུངས་པ་དག་གིས་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར་དང་། རྒྱས་མཚུངས་ཀྱང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱས་མཚུངས་པ་གང་ཞེན།
 ཅི་ལྟར་སེམས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ་བ་
 ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིར་སྟོ་བརྟན་གྱི་རྣམ་པ་མི་མཚུངས་པའི་ཞིབ་
 ཆ་སོགས་ཤེས་དགོས་མང་ངོ་། །

མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ལས་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་བཤད་པ་ལ། དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་།
 སོ་སའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཆོས་བཤད་ཀྱི་བྱེད་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་
 རོན་བསྟུ་བ་གསུམ། དང་པོ་འཆད་པར། མི་ལྡན་པ་ཡི་འདུ་བྱེད་རྣམས། །ཞེས་པ་ནས།
 མིང་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་། །ཞེས་བྱུང་། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཆོས་ཅན། །བྱེད་ལ་
 དབྱེ་ན་བརྩུ་བཞི་ཡོད་དེ། རྩོབ་པ་དང་། མ་རྩོབ་པ་དང་། སྐལ་མཉམ་དང་། འདུ་ཤེས་
 མེད་པ་དང་། དེའི་སྟོ་མས་འཇུག་དང་། འཇོག་པའི་སྟོ་མས་འཇུག་དག་དང་། སྟོག་དང་
 འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟེ་རྒྱ་ཆ་གནས་པ་མི་རྟག་པ་བཞི་རྣམས་དང་། མིག་གི་ཆོགས་
 དང་ལ་སོགས་པ་ཆོག་གམ་ངག་གི་ཆོགས་དང་། ཡི་གའི་ཆོགས་དང་བརྩུ་བཞི་ཡོད་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། མི་ལྡན་པ་ཡི། ཞེས་པ་ནས། སྟགས་པ་ཡང་། ཞེས་བྱུང་། ཡང་སྒྲུབ་
 འོན་ཡོད་དེ། མེམས་དང་མི་ལྡན་པར་མ་ཟད་མེམས་དང་རིགས་མཐུན་མེམས་བྱུང་ཡང་
 བསལ་ཞིང་དེ་ལྟ་བུའི་ལྡན་མིན་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་མདོར་བསྟན་པ་སྟགས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་གྲས་མ་ལས། ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་སྒྲས་བཞི་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པའི་ལྡན་
 པ་མིན་པ་རབ་རྒྱ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། ཡང་གི་སྒྲ་ནི་དེས་
 པར་བཟུང་བའི་དོན་དུ་ཉེ་གནས་པ་དང་། རྟེན་པ་ལ་སྟགས་པ་རྣམས་ནི་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་
 ཡིན་གྱི་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྔ་སྔའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་ཐོབ་མ་ཐོབ་གྱི་
 རོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་ཐོབ་པ་སྟགས་གསུམ་བཤད་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་སྟགས་གསུམ་
 བཤད་པ། ཐྱོག་སྟགས་ལྟ་བཤད་པ། མིང་སྟགས་ཚྟགས་གསུམ་བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་
 ལ། ཐོབ་མ་ཐོབ་བཤད་པ། སྐལ་མཉམ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཐོབ་མ་ཐོབ་གྱི་རོ་
 བོ་(༡༩ན)དང་། དེ་གཉིས་གྱི་ཁྱད་པར་སྔ་སྔར་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་འཆད་པར། ཐོབ་པ་རྟེན་དང་ལྡན་པའོ། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་རང་རྒྱད་དུ། །
 གཏོགས་པ་རྣམས་གྱི་འོ་འགོ་གཉིས་གྱི། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚྟམ་ཅན། ཐོབ་པ་འཛོག་
 རྒྱལ་ཡོད་དེ། རང་གང་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ལྡན་བྱེད་གྱི་རྣམ་གཅིག་ལ་འཛོག་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། ཐོབ་དང་། རང་རྒྱད་དུ། གཏོགས་པ་རྣམས་གྱི་འོ། ཞེས་བྱུང་། དེ་
 ཚྟམ་ཅན། དཔྱེན་གཉིས་ཡོད་དེ། རྟེན་ཐོབ་དང་ལྡན་ཐོབ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་
 བར། ཐོབ་པ་རྟེན་དང་ལྡན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་རྟེན་ཐོབ་

ཡོད་དེ། ལྷ་མ་ཐོབ་པ་དང་ལྷ་མ་ཐོབ་ཀྱང་ཉམས་པ་སྤྲུང་གསར་དུ་རྟེན་པའི་རྣམ་གཅིག་
ལ་འཛིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་མ་ཐོབ་པའི་རྟེན་ཐོབ་ནི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
སྐད་ཅིག་དང་བའི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ། ཉམས་པ་ལས་རྟེན་པ་ནི་མིས་བསམ་གཟུགས་གསར་
དུ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་དང་གནད་སྟོན་ལས། མ་ཐོབ་པ་དང་རྣམ་
བར་ཉམས་པ་ལས་རྟེན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་ཐོབ་ཡོད་དེ། ཐོབ་ཟེན་
སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་དུ་ལྷ་མ་ཐོབ་པའི་རྣམ་དེ་ལྷ་མ་ཐོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་
དང་གནད་སྟོན་གཉིས་ལས། ཐོབ་ནས་ལྷ་མ་ཐོབ་པའོ། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། ཐོབ་
ཟེན་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་གང་ཞིག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ན་ཡོད་པ་དེ་ནི་
ལྷ་མ་ཐོབ་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་དེ་
རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ལྷ་མ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཅིག་ལ་འཛིག་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཅ་བར། མ་ཐོབ་རང་རྒྱུད་དུ། གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
མ་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། དབྱེན་གཉིས་ཡོད་དེ། རྟེན་པའི་མ་ཐོབ་པ་དང་། ལྷ་མ་ཐོབ་པའི་མ་ཐོབ་
པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་ཡོད་དེ། ཆོས་དེ་ལྷ་མ་ཐོབ་པ་འམ་དེ་ཉམས་པ་གང་
རུང་སྤྲུང་རྟེན་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཅིག་ལ་འཛིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་མ་ཐོབ་པ་མཐོང་
ལམ་དང་མི་ལྷ་མ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་སྤྲུང་མ་ཐོབ་པ་རྟེན་པའི་མ་ཐོབ་པ་དང་། མིའི་མིག་ཉམས་པ་
སྤྲུང་མིའི་མིག་དང་མི་ལྷ་མ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཉམས་པ་ལས་རྟེན་པའི་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་(༡༧)པའི་
ཕྱིར་ཏེ། འདི་དག་རང་གི་འགལ་རྒྱ་ཐོབ་པའི་བརྒྱུག་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནད་
སྟོན་ལས། བརྒྱུག་པ་ནི་མ་ཐོབ་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་ཐོབ་པའི་མ་ཐོབ་པ་
ཡོད་དེ། ཆོས་དེ་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་རྒྱུན་དུ་ལྷ་མ་ཐོབ་པའི་བརྒྱུག་སྒྲིའི་རྣམ་གཅིག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དོན་དེ་དག་རི་སྐད་དུ། རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལས། བརྒྱུག་པ་ཁོན་ས་མ་ཐོབ་པ་ནི་སོ་
སོར་མ་རྟེན་པ་དང་ཀུན་རྒྱུ་མི་ལྷ་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་གསུམ་ཤེས་པར་འགྱུར་

རེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་མ་ཐོབ་པ་ལ་དབྱེན། མ་རྟེན་པ་དང་མི་ལུན་པ་
གཉིས་སྒྲུབ་ཡང་ཆོག་སྟེ། ཐོབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟེན་པ་དང་ལུན་པ་ཞེས་སྒྲུབ་ཆོག་པའི་
ཕྱིར། སྒྲོ་སྒྲ། ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་འདི་དག་རང་རྒྱུད་ཏུ་གཏོགས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ།
གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཏུ་གཏོགས་པ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་གཞན་ལ་ལུན་པ་མེད་ལ་རྒྱུད་ཏུ་མ་
གཏོགས་པ་དང་གང་ཟག་ལུན་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ལུན་བྱའམ་ཐོབ་བྱ་ལ་འདུས་བྱས་
ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སོ་
སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལུན། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་
དང་འཕགས་པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་ཐམས་ཅད་ལུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར།
འགོག་གཉིས་ཀྱི། ཞེས་སོ། །

མཐའ་དབྱུད་པ་ལ། ཐོན་དང་ཕྱི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་ན་རེ། ཐོབ་པ་དང་རྟེན་
པ་དང་ལུན་པ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཟེར་ན། ཐོབ་པ་དབྱེ་གཞི་དང་གཞན་གཉིས་ལ་གྱུ་ལ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་
འགྲུལ་ལས། ཐོབ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་མ་ཐོབ་པ་དང་རྣམ་པར་ཉམས་པ་ལས་རྟེན་པ་
དང་། ཐོབ་ནས་ལུན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་མང་པོ་ན་རེ། གསར་
རྟེན་ཡིན་ན་ལུན་པ་མ་ཡིན་པས་བྱུ་བ་པར་ཐལ། གཉིས་སྒྲུབའི་རྟེན་ཐོབ་དང་ལུན་ཐོབ་
གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུ་བ། རྟགས་གྱུ་བ་སྟེ། གཉིས་སྒྲུབའི་རྟེན་ཐོབ་དང་སོ་
སོར་ཐོབ་པ་དང་གསར་ཐོབ་ཡིན་ན་གཉིས་སྒྲུབའི་ལུན་ཐོབ་དང་ཀུན་ཏུ་ཐོབ་པ་མ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྒྲས་མ་ལས། རྟེན་པ་དང་སོ་སོར་རྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
དོན་གཅིག་གོ། ལུན་པ་དང་ཀུན་ཏུ་ལུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སོ་
སོར་(༡༥)རྟེན་པ་ཞེས་བཤད་ན་ཀུན་ཏུ་ལུན་པ་མ་བསྐྱས་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སོ་སོར་ཞེས་པ་དང་པོ་འམ་གསར་ཏུ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་

པོ་འཆད་(༢༥བ)པར། ཏུས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་པ་ནས། སྤང་བྱ་མིན་
པའི་རྣམ་གཞིས་འདོད་ཀྱི་བར་ཚིགས་བཅད་བྱེད་དང་གཞིས་བྱང་། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང་།
མཐའ་དབྱུང་པ་གཞིས།

དང་པོ་ནི། ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། ཏུས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་
ལྟོས་ས་ལ་ལྟོས་ནས་ཏུས་གསུམ་དང་ཏུས་རེ་རེ་ལ་ཡང་འདས་ཐོབ་དང་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་
པ་དང་། ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་འདས་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ཡང་ཡོད། མ་འོངས་པ་ཡང་ཡོད། ད་ལྟར་བ་ཡང་ཡོད་པའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་སམ་སོ་ཐར་སྡོམ་པ་ལྟ་བུའི་ཐོབ་པ་སྐྱེས་ལ་
འགགས་པ་ནི་འདས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྡར་སྐྱེས་པ་ཐོབ་པ་འདས་པའི་འདས་པ་དང་།
དེའི་བྱིར་སྐྱེ་བ་ཐོབ་པ་འདས་པའི་མ་འོངས་པ་དང་དེ་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ནི་ཐོབ་པ་
འདས་པའི་ད་ལྟར་བར་འཛོག་པར་བྱེ་སྒྲུ་ལ་གྲགས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་གྱི་སྡར་མ་བྱུ་
མ་ཚིག་ལྟར་སྡོན་ལ་ལྗིང་བའི་ཐོབ་པ་དང་། གཞིས་པ་བཅུ་ལྟར་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་ཐོབ་
པ་དང་། གསུམ་པ་གྲིབ་མ་ལྟ་བུའི་ཐོབ་པར་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།
ཆོས་འདས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ཡང་ཡོད། མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱང་བ་ཡང་
ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། ཐོབ་པ་ནི་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདས་པ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཐོབ་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་
བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་སམ་སོ་ཐར་སྡོམ་པའི་ཐོབ་པ་སྐྱེས་ལ་མ་འགག་པ་ཐོབ་པ་ད་
ལྟར་བ་ཡིན་ལ། དེའི་སྡར་སྐྱེས་པ་དེའི་འདས་པ་དང་། དེའི་བྱིས་སུ་སྐྱེ་བ་དེའི་མ་འོངས་
པ་དང་། དེ་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དེའི་ད་ལྟར་བར་འཛོག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་སམ་སོ་ཐར་སྡོམ་པའི་ཐོབ་པ་སྐྱེ་བྱུ་ཡོད་ལ་མ་སྐྱེས་པ་ཐོབ་པ་མ་
འོངས་པ་དང་དེའི་སྡར་སྐྱེས་པ་འདས་པ་དང་། བྱིས་སྐྱེ་བ་མ་འོངས་པ་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་བ་

ད་ལྟར་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་དང་ད་
 ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སོ་སོར་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་
 བྱ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་པ་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་དེ། དགེ་བའི་ཐོབ་པ་
 དགེ་བ་དང་ལ་སོགས་པས་མི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་
 པ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་(༡༥ན)པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། དགེ་ལ་སོགས་ཀྱི་དགེ་ལ་སོགས། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་པ་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སར་གདོགས་
 པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཆོས་འདོད་པའི་སར་གདོགས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདོད་པའི་སས་བསྟུས་དང་
 དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་དུ་གདོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་རང་རང་གི་
 ཁམས་དེའི་སས་བསྟུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། དེར་གདོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་ཁམས་
 པ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སར་མ་གདོགས་
 པ་ནི་འགོག་པ་གཉིས་དང་ལམ་བཤེན་ཡིན་ལ། དེའི་ཐོབ་པ་ལ་ཁམས་གསུམ་དུ་གདོགས་
 པ་གསུམ་དང་ཁམས་གསུམ་དུ་མ་གདོགས་པ་དང་བཞི་ཡོད་དེ། སོ་སོར་བརྟགས་མེན་
 གྱི་འགོག་པའི་ཐོབ་པ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཁམས་གསུམ་གང་དུ་གདོགས་པའི་སར་གདོགས་
 པ་གསུམ་ཡོད། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལ་
 གདོགས་པ་གཉིས་ཡོད། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་དང་ལམ་བཤེན་
 གྱི་ཐོབ་པ་ཁམས་གསུམ་གང་དུ་ཡང་མི་གདོགས་པ་ཡང་ཡིན། བཞིའི་འདྲེན་རྩལ་དེ་ལྟར་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྒྱར་དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་
 པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པའི་ནི་ཁམས་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 རྒྱར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པའི་ནི་གཟུགས་
 དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྟོད་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ཟག་པ་མེད་པའང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྒྱར་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའང་ཡིན་

ནོ། །ལམ་གྱི་བདེན་པའི་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཟུར་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། མ་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི། ཞེས་དང་། རང་
 འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་མདོར་བསྟུན་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ།
 ཁམས་གསུམ་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་འདྲན་ཚུལ་འདི་
 ཁོ་ན་དགོས་པར་མཐའ་དབྱེད་དུ་འཆད་དོ། །སྟོབ་པའི་ཆོས་ཟག་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་
 ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་སྟོབ་པ་ཁོ་ནར་སྟེད་(༡༥བ)པའི་ཆོས་ཡིན་དེ། སྟོབ་
 པའི་ལམ་བདེན་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྟེལ་ལས། དེ་ལ་རེ་ཞིག་སྟོབ་པའི་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་སྟོབ་པའི་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་སྟོབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་སྟོབ་པའི་ཆོས་ཟག་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། རང་
 རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་མི་སྟོབ་པ་ཁོ་ནར་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་དེ། མི་སྟོབ་པའི་
 ལམ་བདེན་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོབ་པ་ལྟར་བཤད་རིགས་པའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྟེལ་
 ལས། དེ་བཞིན་དུ་མི་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 རྒྱལ་སྐས་མ་ལས་ཀྱང་། འདི་དག་ཀྱང་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་པར་བསྟུ་
 བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་གྱི་སྟོབ་པའི་ཆོས་ཞེས་སྟགས་ཀྱི་དོན་
 དབྱིས་ཕྱིན་པ་བཤད་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་གང་ཡང་མ་
 ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ་སྟོབ་མི་སྟོབ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་། སྟོབ་པར་
 བྱེད་པའི་ཆོས་དང་མི་སྟོབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་གསུམ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་
 དང་འདུས་མ་བྱས་ནི་སྟོབ་མི་སྟོབ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཟག་
 བཅས་རྣམས་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་སོ་སྟེས་ཐོབ་པའི་སོ་སོར་
 བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་གསུམ་ནི་སྟོབ་མི་སྟོབ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡིན། སོ་
 སོར་བརྟགས་འགོག་དེ་ཉིད་སྟོབ་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ནི་སྟོབ་པར་བྱེད་པའི་

པའི་མོ་མོར་བརྟགས་འགོག་ནི། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་སྒྲིམ་པས་སོ་སྒྲུའི་སྐབས་ཀྱི་
ཆགས་བྱལ་ཏེ། རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་སྒྲེ་ཞུགས་པས་སོ་སྒྲུའི་སྐབས་འདོད་ཉོན་ལྟ་པའི་
པར་སྤངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་འདོད་པར་གཏོགས་པ་རྣམས་
ཀྱི་ཐོབ་པ་འདོད་པར་གཏོགས་ཤིང་། དེ་ནིང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལ་ཡང་སྒྱུར་པར་
བྱ་བ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཁམས་གང་དུ་ཡང་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། འོ་ན། མ་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་པའི་བཞི་དེ་ལྟར་བཤད་
རིགས་པར་ཐལ། ཆོག་རྒྱུ་མ་དེ་ལྟར་བཤད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་
པར་ཐལ། མ་གཏོགས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་བཞིར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་
གཏོགས་དེ་ཟག་མེད་གང་ཞིག །དེའི་ཐོབ་པ་ལ་བཞིར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
གང་སྟེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་
མེད་པས་བདག་གིར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། ། (༡༧)ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་མདོར་བསྟུན་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཁམས་གསུམ་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྒྲོབ་པའི་ཐོབ་པ་སྒྲོབ་པ་མི་སྒྲོབ་པའི་ཐོབ་པ་མི་སྒྲོབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་
ཡིན་པའི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་སྒྲོབ་དང་མི་སྒྲོབ་མིན་གྱི་གསུམ། །
ཞེས་པའི་དོན་དུ་འདོད་པའང་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། འདིའི་ཐོབ་པ་གསུམ་ནི་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་པ་གསུམ་དུ་མི་འདྲེན་པར་ཐལ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་
པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཅ་
བར། སྒྲོབ་དང་མི་སྒྲོབ་མིན་གྱི་གསུམ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གི་ཐོབ་

པ་ནི་སྟོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྒྱུ་པ་གསུམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
ཡང་སྟོབ་པའི་ཐོབ་པ་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ཐོབ་པ་མི་སྟོབ་པར་བཤད་པར་ཡང་
མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་གང་ཟག་ལ་ཁས་བླང་ཞིང་ཡོན་ཡང་དགོས་
པའི་བྱིར་དང་། སྟོབ་པའི་བྱེད་ཆོས་སྟོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གོ་སྟོ། ལུང་རིགས་ཀྱིས་
བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཞིས་པ་དམིགས་བསལ་བཤད་པར། ལུང་བསྟན་མིན་ཐོབ་ལྟར་ཅིག་སྟེ། ཞེས་
པ་ནས། གཟུགས་ཀྱི་སྒར་ནི་སྟེ་བཟེད། ཅིས་པའི་རྒྱང་པ་བཞི་བྱུང་། ཐོབ་པའི་དུས་
གསུམ་གྱི་རེ་རེ་ལ་ཡང་གསུམ་གསུམ་སྟོར་བ་ཐོབ་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་སམ་ཞིན། འདོད་
པ་འདིར་མངོན་ཤེས་སྒྲུལ་པ་བཟོ་གནས་སྟོད་ལམ་པ་བཞི་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་བྱ་མ་བསྐྱེབས་
ལ་ལུང་བསྟན་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་པ་ལ་དུས་གསུམ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་དེ་སོ་སོ་ལ་དུས་གསུམ་
མེད་དེ། དེ་དག་གི་འདས་པ་རྒྱུ་མ་གྱི་ཡང་ཐོབ་པ་འདས་པ་ཁོ་ན་དང་དེ་བཞིན་དུ་མ་
འོངས་པ་རྒྱུ་མ་གྱི་ཡང་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་དང་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་རྒྱུ་མ་གྱི་ཡང་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་
ཁོ་ནར་ངེས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་སྟོབས་རྒྱུར་བས་སྟོབ་སྟེ་བཟེད་པའི་བྱིར་
ཏེ། རང་རང་དང་ལྟན་ཅིག་སྟེ་བཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ལུང་བསྟན་མིན་ཐོབ་
ལྟར་ཅིག་སྟེས། ཞེས་སོ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་ལྟན་
ཅིག་སྟེ་བཁོ་ན་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེའི་ཐོབ་པ་ལ་སྒར་སྟེས་བྱི་(༢༤)སྟེས་ལྟན་
ཅིག་སྟེས་གསུམ་ཡོད་པ་དང་སྒར་སྟེས་མེད་ལ་བྱི་སྟེས་དང་དེ་ལྟར་སྟེས་གཞིས་ཀ་
ཡོད་པ་གཞིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མིག་རྒྱའི་མངོན་ཤེས་ལུང་མ་བསྟན་
དང་སྒྲུལ་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་དང་ལྟའི་པི་ཤུ་ཀླུ་དང་ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་མ་ལུའི་བཟོའི་
གནས་ལྟ་བུ་དེ་དང་སྟོན་པ་དང་རྟ་བུལ་གྱི་སྟོད་ལམ་ལྟ་བུའི་སྟོད་ལམ་གིན་ཏུ་གོམས་
པ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་དག་སྟོར་བའི་བྱུང་བར་སྟོབས་དང་ལྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་

བར། མངོན་གྱིས་སྤུལ་པ་མ་གཏོགས་པ། ཁྱེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྟོགས་དང་
ལྟན་པའི་སྤྱར་དང་བྱིས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྒྲེབ་ཡོད་དོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་
པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་སོགས་དགེ་མི་དགའི་གཟུགས་ཀྱི་ཐོབ་
པ་ཡང་རྟོགས་རྒྱུར་བས་སྤྱར་སྒྲེས་མེད་ལ་བྱི་སྒྲེས་དང་ད་ལྟར་སྒྲེས་ཡོད་པའི་བྱིར་རྟེ།
རྩ་བར། འདོད་པ་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྤྱར་ནི་སྒྲེབ་མེད། ཁྱེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས།
འདོད་པ་ན་སྒྲུབ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་སྤྱར་སྒྲེབ་མེད་དོ། །
ལྟན་ཅིག་སྒྲེབ་དང་དུས་བྱིས་སྒྲེབ་ནི་ཡོད་དོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་མ་ཟད་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་དབང་པོའི་སས་བསྐྱུས་
ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་
ཐོབ་པ་ཡང་ལྟན་ཅིག་སྒྲེབ་ཁོན་ཡིན་རྟེ། དེ་རྟོགས་རྒྱུར་བའི་བྱིར་རྟེ། རྩ་བར། བསྐྱེབས་
པའི་གཟུགས་ཀྱི་འདྲ་། ཁྱེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འད་རྒྱས་ལྟན་ཅིག་སྒྲེབ་དང་དང་
པོའི་སས་བསྐྱུས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། མ་ཐོབ་པ་སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། གཏོང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་
པར། མ་ཐོབ་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན། ཁྱེས་པ་ནས། སྒྲེབ་པོར་འདོད་དོ། ཁྱེས་རྒྱུ་
པ་བྱེད་དང་ལྟ་བུར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་པ་ལྟར་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་དགེ་སོགས་ཡོད་
དམ་ཞེན་མ་ཡིན་རྟེ། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་མ་བསྐྱེབས་ལུང་
མ་བསྟན་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་མ་ཡིན་རྟེ། རྩ་ཆད་
དང་མི་དགེ་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་མ་
ཡིན་རྟེ། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར་རྟེ། རྩ་བར། མ་ཐོབ་(༡༥)མ་བསྐྱེབས་
ལུང་མ་བསྟན། ཁྱེས་སོ། མ་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། དུས་གསུམ་གང་འདོག་གི་བྱེད་པར་
ཡོད་དེ། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་འདས་པའི་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་བ་གསུམ་ཡོད། ཐོབ་བྱའི་

པའི་རྒྱས་རྒྱུར་ལམ་གྱི་ཐོབ་པ་ཉམས་ཤིང་། སྔོ་(༡༧)སྒྲེས་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པའི་
རྒྱས་འཕགས་ལམ་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཐོས་
བསམ་སྒོམ་གསུམ་རྣམས་ལ་ཡང་སྒྱུར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། དེ་ཐོབ་
དང་། རྣམ་ཉམས་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གང་སྒྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ལམ་ཐོབ་པའི་སྔོ་སྔོ་
སྒྲེ་བོ་ཉིད་རྣམ་བར་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་གི་ཐོབ་པས་ཀྱང་། དེ་
དག་གི་མ་ཐོབ་པ་རྣམ་བར་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
ཀྱུ་ཉི། འདྲོད་པའི་སྔོ་སྒྲེས་གྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྒྲོམས་འདུག་ཐོབ་ཆོའདྲོད་པའི་
སྔོ་སྒྲེ་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱས་ཀྱང་འདྲོད་པའི་སྔོ་སྒྲེ་མ་བཏང་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོར་སྒྲེས་
པའི་ཆོས་འཕོས་པས་འདྲོད་པའི་སྔོ་སྒྲེ་བཏང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་
གསུམ་སྔོ་སྔོར་སྒྱུར་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། ས་འཕོས་ནས་ནི་རྣམ་ཉམས་འགྱུར།
ཞེས་དང་། གང་སྒྲེལ་ལས། ས་འཕོས་པ་ནི་ཁམས་དང་སར་སྒྲེས་པས་འཕོས་པའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་དེ་དང་དེ་སྤངས་ཉམས་གཉིས་ཀྱང་མི་གཅིག་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །དེ་དང་དེའི་མ་ཐོབ་པའི་ཡང་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། རང་འབྲེལ་ལས། རྒྱས་པ་
གཉིས་པའི་ཡང་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐལ་མཉམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྐལ་མཉམ་འཆད་པར། སྐལ་མཉམ་སེམས་ཅན་འདྲ་བའོ། །ཞེས་བྱུང་།
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྣམ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདྲ་བའམ་རིས་
མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། སྐལ་མཉམ་སེམས་ཅན་འདྲ་བའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐལ་མཉམ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐ་དད་མ་ཡིན་

པའི་སྐལ་མཉམ་དང་། ཐ་དང་པའི་སྐལ་མཉམ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། སེམས་
ཅན་ཅམ་དུ་འདྲ་བའི་ཐུག་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ལྟ་དང་མི་དང་དགེ་ཚུལ་སོགས་
པན་ཚུན་འདྲ་བར་བྱེད་པའི་ཐུག་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

འདུ་ཤེས་མེད་པ་སོགས་གསུམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་སོགས་གསུམ་བཤད་པ་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་
དེའི་སྒྲིམས་འཇུག་དང་། འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་བཤད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཆད་
བར། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་འདུ་ཤེས། །མེད་པར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །
འགོག་པའི་རྣམ་སྒྲིན་དེ་འབྲས་ཆེ། །ཞེས་བྱུང་། (མཇུག)ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདུ་ཤེས་
མེད་པ་པ་གང་ཟག་ཡིན་ཀྱང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐུག་ཡོད་དེ། འདུ་ཤེས་མེད་
པའི་ལྟར་སྒྲིམ་པའི་གང་ཟག་གི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་འགོག་པའི་འདུ་བྱེད་གང་
ཡིན་པ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། འདུ་ཤེས་མེད། ཅན། འགོག་པའོ། །
ཞེས་བྱུང་། དེ་འདྲའི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ཐུག་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་རྟེ། འདུ་ཤེས་
མེད་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། རྣམ་སྒྲིན། ཞེས་སོ། །
འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྟ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་བཞི་པ་པ་ཡིན་རྟེ། འབྲས་བུ་ཆེ་
བར་གཏོགས་པའི་ལྟ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། དེ་འབྲས་ཆེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
དེ་དག་གི་འདུ་ཤེས་རགས་པ་རྒྱ་མི་རྒྱའི་དུས་ཡོད་དེ། རྒྱུ་དུས་དང་འཆི་དུས་སུ་འདུ་ཤེས་
སྒྲེ་ལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྒྲེ་བའི་བྱིར་རྟེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་དེ་དག་དུས་རིང་མོ་
ཞིག་འདུག་འདུག་མྱེ་འདུ་ཤེས་སྒྲིམ་ནས་གནས་དེ་ནས་འཆི་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་ལན་གངས་གཞན་ལ་

མྱོང་འགྲུར་གྱི་ལས་ཅན་ཡིན་ཏེ། མྱོན་འདོད་རྟེན་ལ་བསགས་པའི་འདོད་པའི་ལན་གངས་
གཞན་ལ་མྱོང་འགྲུར་གྱི་ལས་དབང་གིས་འདོད་པར་སྐྱེ་ངེས་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན།
སྒྲ་མི་སྒྲན་པའི་ལྟར་སྐྱེ་བ་མྱོང་འགྲུར་གྱི་ལས་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འཆད་པར། དེ་བཞིན་འདུ་ཤེས་མེད་སྟོམས་འཇུག་ཁས། འཕགས་པའི་
མ་ཡིན་དུས་གཅིག་ཐོབ། ཁྱེས་བྱུང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
གྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འགོག་པར་བྱེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་དེ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་འབྲས་བུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འགོག་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་
པ་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དེ་བཞིན་འདུ་ཤེས་མེད་སྟོམས་འཇུག་ ཁྱེས་
བྱུང་། དེ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་བཞི་པར་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་
པའི་རབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། བསམ་གཏན་ཐ་
མར། ཞེས་བྱུང་ཞིང་གང་སྐྱེ་ལ་ལས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཅིའི་བྱིར་དུ་སྟོམས་
བར་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་འདི་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་ཐར་བར་འདོད་
ནས་དེའི་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་ལ་ལམ་གྱི་(༤༠ན)འདུ་ཤེས་གྱིས་འཇུག་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར།
འབྱུང་འདོད་པས། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཅིའི་བྱིར་འདི་ལ་ཞེས་པ་ནས། སྟོམས་
བར་འཇུག་ཅན། འབྱུང་འདོད་པས། འདི་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་སེམས་ཏེ་དེའི་བྱིར་ཐར་
བར་འདོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷབ་སྟེ། འབྱུང་འདོད་ཅེས་པའི་དོན་ཐར་
བར་འདོད་ཅེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྐྱེ་ལ་ལས། དེ་དག་ནི་སྟོམས་བར་འཇུག་པ་
ལ་ལམ་དུ་འདུ་ཤེས་ཤིང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་ལ་ཐར་བར་འདུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། སྟོམས་འཇུག་དེ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་དགོ་བ་ཁོན་ཡིན་ཏེ། སྟོམས་
འཇུག་གིས་བསྐྱས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དགོ་བའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་
ནས་མྱོང་འགྲུར་གྱི་དགོ་བ་ཁོན་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ཆོས་དང་ལན་གངས་མྱོང་འགྲུར་དང་མ་

འཇུག་ཏུ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིས་ཀྱང་སེམས་སེམས་ལྷུང་འགོག་པས་འགོག་པའི་
སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཏུ་བཤད་ལ་རྟེན་དང་སྤངས་དང་སེམས་རྟེན་དང་དགོས་པ་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཕ་བར། འགོག་པ་ཞེས་པ་འདྲ་དེ་བཞིན་ཉིད། །ཅིས་ལྷུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
དེའི་ཀྱན་སྦྱང་དང་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཞི་བའི་ཡིད་བྱེད་འདི་ལ་གནས་ན་ཞི་
བའོ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཞི་བར་གནས་པའི་དོན་དུ་དེ་ལ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕ་
བར། འདི་གནས་དོན་དུ། ཞེས་ལྷུང་། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་རྟེན་དང་སྤངས་དང་གཞོགས་སྤོངས་
པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་སྤྱིད་ཅེར་གཞོགས་ཤིང་འབྲས་ལུ་དེར་སྒྲུབ་ལ་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་བསམ་
གཏན་བཞི་བར་གཞོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕ་བར། སྤྱིད་ཅེར་སྒྲུབ། །ཞེས་ལྷུང་། དེ་ཆོས་
ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་ལུང་མ་བརྟན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་སྤྱིད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དགེ་བའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ལྷུང་འགྱུར་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདྲོད་
པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་འགོག་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཐོབ་ནས་ཆོ་ཕྱི་མ་སྤྱིད་ཅེར་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
ནས་ལྷུང་འགྱུར་གཅིག་དང་། དེ་འདྲོད་པར་ཐོབ་ནས་ཉམས་པ་གཞུགས་པས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
ནས་དེ་མཛོན་དུ་བྱས་ཏེ་སྤྱིད་ཅེར་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ལ་གྲངས་གཞན་ལ་ལྷུང་འགྱུར་གཅིག་དང་།
དེ་ཐོབ་པའི་ཆོ་དེ་ལ་ལྷུང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པས་རྣམ་སྒྲིབ་མི་འབྱིན་པའི་མ་དེས་པ་
གཅིག་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕ་བར། གཉིས་སྒྲུབ་ལྷུང་འགྱུར་དང་། །མ་དེས་།
ཞེས་ལྷུང་། དེ་ཆོས་ཅན། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་འཕགས་པ་ཁོ་ནས་སྒྲེད་པར་བྱེད་དེ། མོ་སྒྲུབ་
བདག་ཆད་དོགས་པའི་འཛིགས་ནས་འགོག་སྒྲུབ་སྒྲུབ་མི་རུས་ལ་འཕགས་ལ་མ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
གིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕ་བར། འཕགས་པའི། ཞེས་དང་། (༤༡)ན་གང་སྒྲེལ་ལས།
འདྲིའི་གཅིག་ཏུ་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་
པའི་ཐོབ་ཚུལ་ཡང་འདས་མ་འོངས་དང་ཆགས་བྲལ་གྱིས་ཐོབ་པ་མིན་ཏེ། ཉན་རང་
འཕགས་པས་སྒྲུབ་པ་ལ་འབད་པ་དང་བཅས་པས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕ་བར། ལྷུང་།

བས་འཕྲོ་བ། ཅེས་སོ། །ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྦྱར་བས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཟད་མི་སྦྱེ་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ན་དེ་འཕྲོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཐུབ་པས་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱིས་ཐོབ་བྱ། ཞེས་བྱུང་། དེས་ན་ཐུབ་པས་ཆགས་བྲལ་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
 དེ་དག་ལ་འབད་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་འབྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ནི་བཞེད་
 པ་ཚུལ་གྱིས་འཕྲོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་དག་གི་ཐམས་ཅད་
 ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བསྟེན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་ཚུལ་
 ལ་རྒྱལ་བྱུགས་པ་ན་རེ། དང་པོ་བྱང་སེམས་སྦྱོབ་པའི་དུས་ཟེར། གནས་བརྟན་པའི་
 འགོག་སྦྱོམས་བསྐྱེད་ནས་ཟད་པ་མཁུན་པར་མཛད་ཟེར་བ་ལྟར་ཁ་ཆེ་བའི་ལུགས་ལ་
 ཡང་ངོ་། །དང་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་མཛོད་རྟོགས་བརྒྱ་དུག་དང་མིན་ཅེའི་བར་གྱི་
 སྒྲིམ་སྒྲུང་སྒྲོར་དགའི་དངོས་གཞིན་པར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་
 རྟེན་ལམ་རྩ་རྩ་བཞིས་བར་མ་ཆད་པར་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དང་པོ་མ་
 ཡིན་སྐད་ཅིག་མ། སྒྲིམ་རྩ་རྩ་བཞིས་འཕྲོ་བ་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་
 བྱ་ཆོས་ཅན། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་སྦྱོམས་གཉིས་འདོད་གཟུགས་གཉིས་ཀའི་
 རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། དང་པོར་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཉམས་པ་སྒྲར་ཡང་
 གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་
 རྟེན་ཅན། ཞེས་དང་། ཆོས་མཛོད་པའི་མདོ་ལས། གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་སེམས་ཅན་
 ལྟ་འདུ་ཤེས་ཅན་སེམས་མི་འདུ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྦྱོམས་
 བར་འདུག་པ་དང་འགོག་པའི་སྦྱོམས་བར་འདུག་པ་རྣམས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདི་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་གྱི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། འགོག་སྦྱོམས་ནི་དང་
 པོར་འདོད་པའི་ཡང་མིའི་ནང་དུ་སྐྱེད་ལ། ཕྱིས་ཉམས་པ་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཡང་བསྐྱེད་
 པའི་(༤༡བ)ཕྱིར་ཏེ། ཉམས་ཚུལ་དང་སྐྱེད་ཚུལ་འཆར་བྱེད་ཀྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་བཤད་པའི་

ཕྱིར་དང་། ཅུ་བར། འགོག་པ་དང་པོ་མིའི་ནང་དུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱང་པ་ལ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་གཉིས་སུ་མྱོང་བར་
འགྱུར་བ་ཞེས་པའི་གཉིས་སུ་ཞེས་པ་ལ་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་ལ་བྱེད་
ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
སྒྲིམ་ནས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་རྣམ་དང་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་རྣམ་གཉིས་ཀར་
བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་གཉིས་ནི་སྒྲིམ་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་
འགྲེལ་ལས། སྒྲིམ་ནས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་
བ་ལྟེ་རྣམ་གཉིས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྟ་ཡིན་ན་འདུ་ཤེས་མཛོན་གྱུར་པ་མི་ལྟན་པས་
བྱུང་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་འདུ་ཤེས་མཛོན་གྱུར་ལྟན་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་
པའི་ལྟ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྒྲིམ་དང་འཛིན་ལྟར་འདུ་
ཤེས་མཛོན་དུ་གྱུར་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་དེ་དག་དུས་རིང་མོ་
ཞིག་ཏུ་འདུག་འདུག་ལྟེ་འདུ་ཤེས་སྒྲིམ་ནས་གནས་དེ་ནས་འཛིན་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འགོག་སྒྲིམ་སྒྲིམ་གསུངས་སྒྱེའི་རྟེན་མི་ཁོ་ན་ཟེར་བ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་
རྟེན་ལ་དེ་གསུངས་སྒྱེའི་ཟེར་ཟེར་ན། གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་
རྟེན་ལ་དེ་གསུངས་སྒྱེའོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་གཟུགས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ལ་
སེམས་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་འཇུག་གཉིས་ཀ་གསུངས་སྒྱེའོད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། གཉིས་
ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདོད་
གཟུགས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ལ་མ་ཉམས་པར་གསུངས་སྒྱེའོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་
ལ་གསུངས་སྒྱེའོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་བྱུང་ཅིང་། འདོད་མི་རྣམས་དེ། ཅུ་བར། འགོག་པ་དང་

པ་མིའི་ནང་དུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །འགོག་སྒྲིམས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འགོག་སྒྲིམས་མདོན་དུ་
བྱས་པས་བྱུང་བེད་ན། དེ་ཐོབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་གྲོལ་བ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། (༤༡ན)གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་གྲོལ་
བའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྗེས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྒྲིམ་པ། དབང་པོའི་གྲོང་དུ་འབྱུལ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། སྒྲེལ་འབྱུན་པས་འཕགས་
པའང་ཐུགས་སུ་ན་ན། །སེམས་དང་སེམས་ལྷན་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་འདི། །ཐོས་ཆེ་
ལུན་ཆོགས་པལ་ཆེར་སྟག་བསྟལ་མེ། །དུག་གསུམ་སྒྲིམ་པའི་སྟགས་ཀྱིས་སྟགས་པ་ལས། །
ལུལ་སྒྲོང་འགོ་དུག་སྒྲོང་བྱ་སྒྲིམ་ཆོགས་འདི། །སེམས་ཀྱི་རྗེས་སྒྲུད་རྣམ་པའི་སྒྲོངས་པའི་
འགོའི། །ངང་རྩལ་བསྟུན་ན་ངེས་འབྱུང་ཅི་ཡང་སྟེ། །ཞེས་བཤད་པར་སྒྲུབས་ཀྱི་ཆོགས་
སྟབས་ཅད་པོ། །

སྟག་སྟགས་ལྟ་བུ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྟག་སྟགས་ལྟ་བུ་བཤད་པ་ལ། སྟག་དབང་བཤད་པ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། སྟག་ནི་ཆེ་ཡིན་དྲིད་དང་ནི། །རྣམ་
ཤེས་རྟེན་གང་ཡིན་པོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྟག་གི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ།
ལུང་པོའི་རིགས་འདྲ་གནས་པའི་ཆེ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། སྟག་ནི་ཆེ་ཡིན།
ཞེས་དང་། གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས། སྟག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེན་ཁམས་གསུམ་
པའི་ཆེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྟག་དང་ཆེའི་བྱེད་ལས་ཀྱང་
ཡོད་དེ། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་དྲིད་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་བྱེད། གཟུགས་

མེད་དུ་རྒྱུ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། རྟོན་དང་ནི། རྒྱུ་ཤེས་རྟེན་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། མཆོད་སྦྱོར་མའི་མདོ་ལས། ཆོ་དང་རྟོན་དང་རྒྱུ་ཤེས་འདིས། །གང་ཆོ་ལུས་འདི་འདོར་བྱེད་ཅིང་། །པོར་ནས་དེ་ཆོ་འདུག་པ་ནི། །སེམས་མེད་རི་ལྟ་ཤིང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་རྩེད་ཟེད་བྱས་ན། ཡང་ཁ་ཅིག ཆོ་ལ་རྒྱུ་ཤེས་གཟུགས་ལྡན་མིན་གསུམ་འདོད་པ་དང་། ཆོའི་རྟེན་གང་ཡིན་བྱས་ན་བྱེས་ཁ་ཅིག་ན་ཟེ། རྟོན་དང་རྒྱུ་ཤེས་གཉིས་ཆོའི་རྟེན་ཡིན་ཟེར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དན་ཆོའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྟོན་དང་རྒྱུ་ཤེས་དེ་དག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། བྱེས་ན་ཟེ། ལས་ཆོའི་རྟེན་ཡིན་ཟེར། དང་པོ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། མ་གྱི་བར་དུ་རྒྱུ་ཤེས་ལུང་མ་བསྟན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྟོག་ལ་རྒྱུ་ཤེས་གྱིས་བྱུང་(༤༡བ)པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མ་གྱི་བར་དུ་རྒྱུ་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ཤེས་པར་སྦྱོར་པར་འགྱུར་དུ་འོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ། རྒྱུ་ཤེས་དང་རྟོན་ལོག་ལ་ཆོ་མ་ལོག་པ་དང་ཆོ་ལོག་ལ་རྟོན་དང་རྒྱུ་ཤེས་གང་རུང་མ་ལོག་པ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། ཆོ་རྟོན་དང་རྒྱུ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ལ་རྟོན་དང་རྒྱུ་ཤེས་ཀྱང་ཆོའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྟོག་རྟེན་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྟོག་ལ་གཟུགས་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱབ་མཐའ་གཞན་འདོད་ཀྱང་འདིར་སྟོག་ལྡན་མིན་ཁོ་ན་ཡིན་པ་རྩོད་ལན་གྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཁམས་གསུམ་པའི་ལས་གྱིས་རིས་མཐུན་པ་གནས་པའི་དུས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་ཟེ། ཆོ་དང་རྒྱུད་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཅུ་བར། སྟོག་གཅོད་པ་ནི་བསམ་བཞིན་དུ། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། སྟོག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འདུག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་གཅོད་པར་བྱེད་

དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བདག་ས་པའོ། །འདིས་ལྷག་མ་གོ་རུས་ལ་
དབྱེད་བྱ་མང་རུ་སྒྲུང་རོ།

གཉིས་པ་འཆད་པར། མཚན་ཉིད་དག་ནི་སྟེ་བ་དང་། རྒྱ་དང་གནས་དང་མི་རྟག་
ཉིད། །ཅེས་པ་ནས། སྟེ་བའི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མིན། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྟེ་བ་རྒྱ་བ་གནས་པ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དེ་འདུས་
བྱས་སུ་འཛིག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་བཞིའི་བྱེད་ལས་དང་རོ་བོ་ཡོད་དེ། སྟེ་
བས་ཆོས་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད། གནས་པས་ནི་གནས་པར་བྱེད། རྒྱ་བས་ནི་རྟེན་པར་བྱེད།
མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། མཚན་ཉིད་དག་ནི། ཞེས་
པ་ནས། མི་རྟག་ཉིད། །ཅེས་བྱུང་། འོ་ན་མདོ་ལས། གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འདུས་བྱས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་གང་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཀྱི་སྟེ་བ་དང་། འཛིག་པ་དང་
གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་མཛོད་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདུས་
བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟེ་རྒྱ་འཛིག་གསུམ་ལས་གཞན་པ་གནས་པ་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་ཁྱབ་སྟེ། གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཞེས་པས་གནས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་
(༤༡ན)ཐལ། སྟེ་རྒྱ་མི་རྟག་པ་གསུམ་གྱི་རིམ་བཞིན་མ་འོངས་སྟེ་བ་དང་ད་ལྟར་ཉམས་
ཆུང་བ་དང་འཛིག་པ་གསུམ་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་ལ་གནས་པ་འདུ་
བྱེད་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་སྐར་དུ་མ་བཤད་པར་མཚན་ཉིད་གསུམ་བཤད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རྒྱུ་པར་མ་
བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྗེས་མཐུན་དང་བཅས་ན་བརྒྱད་
ཀྱང་ཡོད་དེ། ཅུ་བའི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་སྟེ་བའི་སྟེ་བ་གནས་པའི་གནས་པ་རྒྱ་བའི་རྒྱ་
བ་མི་རྟག་པའི་མི་རྟག་པ་སྟེ་རྗེས་མཐུན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཅུ་བར། དེ་དག་སྟེ་བའི་སྟེ་བ་སྟགས། །ཞེས་བྱུང་། སྟེ་སྟགས་སྟག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ།

ཆོས་དེ་སྟེ་བའི་ཆེ་རང་མ་གཏོགས་པའི་སྟེ་སོགས་བརྒྱད་རང་དང་དགུ་ཅིག་ཅར་སྟེ་བའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། སྟེ་བས་སྟེ་གནས་སོགས་བརྒྱད་སྟེ་ལ། གནས་པས་ཀྱང་དེ་བརྒྱད་
 གནས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཡིན་ལ། སྟེ་བའི་སྟེ་བ་དེ་སྟེ་བ་གཅིག་ཕུ་ལ་འཇུག་པ་ནས་
 གནས་པའི་གནས་པ་སོགས་ཀྱང་ཆོས་རེ་རེ་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། དེ་ཆོས་
 བརྒྱད་དང་གཅིག་ལ་འཇུག། ཅིས་གསུངས་སོ། །བར་འདིར་འཇིག་པའི་རྒྱ་སྟོབ་དཔོན་
 བྱིས་རྒྱས་པར་བཀག་གོ། །འོན་མ་འོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་སྟེ་བར་ཐལ། དེ་སྟེ་
 བས་བརྒྱད་སྟེ་བའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་དང་རྒྱེན་དག་ཆོགས་པ་མེད་པར་ནི་དེ་དག་
 སྟེ་བ་ཁོན་ས་བསྟེན་བྱ་བ་སྟེ་དཔར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། རྒྱ་དང་རྒྱེན་དག་
 མེད་པར་ནི། སྟེ་བའི་བསྟེན་བྱ་སྟེ་བྱེད་མིན། །ཞེས་བུང་།

མིང་སོགས་གསུམ་བཤད་པ།

བཞེ་བ་མིང་སོགས་གསུམ་འཆད་པར། མིང་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་ནི། མིང་དང་
 དག་དང་ཡི་གའི་ཆོགས། །འདོད་དང་གཟུགས་གཏོགས་སེམས་ཅན་སྟོན། །རྒྱ་མཐུན་
 ལུང་བསྟན་མིན། །ཞེས་བུང་། མིང་བྱེད་པ་ནི་མིང་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་
 དེ། དོན་གྱི་རོ་བོ་ཅམ་སྟོན་པའི་རྒྱ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་གཟུགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མིང་གིས་ནི་དོན་རྫོད་པར་བྱེད་ལ། །ཞེས་དང་།
 གནད་སྟོན་དང་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་མིང་བྱེད་པ་ནི་མིང་སྟེ། དཔེར་ན་གཟུགས་སྟེ་
 ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་འོ། ། (༤༣བ)ཞེས་སོ། །མིང་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། མིང་བྱེད་པ་དང་མིང་བཏགས་པ་དོན་གཅིག་པས་འདིར་འདོགས་རྒྱུའི་མིང་
 གཅིག་དགོས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མིང་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་

ཏེ། གང་གྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་འདི་ག་ཏེན་སྐྱ་བ་པོ་དག་ལྟས་སྒྱིན་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་བྱེད་
 པའི་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མིང་གིས་དོན་གོ་བ་ལས་སྒྱིན་ཚུལ་
 ཡོད་དེ། མིང་བད་སྒྱུར་མཁན་གྱིས་དོན་སོ་སོར་མཚམས་སུ་བཅད་ནས་མིང་སོ་སོར་
 སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་གོ་ལྟ་བུ་དོན་དགུ་ལ་བདག་ས་པས་དེ་དག་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །
 རང་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་གོ་ལྟ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲ་དེ་ནི་དོན་དགུ་དག་ལ་མཚམས་
 བཅད་བ་ཡིན་ཏེ། དག་ཚུགས་ས་དང་འོད་ཟེར་དང་། ལྷག་ས་དང་མིག་དང་རྡོ་རྗེ་དང་། །
 མཐོ་རིས་ཚུ་དང་དོན་དགུ་ལ། །མ་པས་པས་གོ་ལྟ་སྒྲ་དེས་གསུང་བུ། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ལྷག་ས་ནི་བ་གྲུང་དང་བྱེད་ས་སྒྲུབ་སྒྲོན་ས་ཡིན་ནོ། །འདིས་
 བེ་མངོན་པའི་ལྷག་ས་ལ་སྐབས་ཀྱི་མཐའ་ཅན་བྱུང་བར་མི་སྒྱིན་པའི་རྣམ་དབྱེད་དང་པོ་གསུམ་
 རྣམས་མིང་ཡིན་པའི་དོན་ནོ། །དབྱེ་ན་དངོས་མིང་བདག་ས་མིང་གཉིས་དང་། རྒྱ་མཚན་
 མེད་པའི་འདོད་རྒྱལ་དང་། རྒྱ་མཚན་དང་འགྲེལ་བའི་མིང་སྟགས་ཡོད། ཚིག་ཚེས་ཅན།
 ངོ་པོ་ཡོད་དེ། དོན་གྱི་བྱུང་བར་དང་འགྲེལ་བར་སྒྱིན་པའི་རྫོད་བྱེད་གྱི་དག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་གྱི་བྱུང་བར་ལ་ཡང་བྱ་བ་དང་ཡོན་ཏན་དང་རྣམ་གྱི་འགྲེལ་བ་སྒྱིན་
 པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། དོན་གྱི་བྱ་བ་དང་འགྲེལ་བ་ནི་འཆོད་དོ་འདོན་
 ཏི་འགྲོའི་ལྟ་བུ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་འགྲེལ་བ་ནི་ནག་པོ་དང་དཀར་ཤམ་དང་དམར་པོ་ལྟ་
 བུ་དང་། རྣམ་དང་འགྲེལ་བ་ནི་འཆོད་དོ་དང་འཆོད་པར་འགྱུར་བ་དང་བཅོས་སོ་ཞེས་བ་
 གསུམ་ལས་རིམ་གྱིས་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་པའི་དོན་སྒྱིན་པ་ལྟ་བུའི་དག་དག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། གནད་སྒྱིན་ལས། དག་ནི་ཅི་ཅམ་གྱིས་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ། །ཞེས་
 དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དག་ནི་ཚིག་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། གང་གིས་ན་བྱ་བ་དང་ཡོན་
 ཏན་དང་རྣམ་གྱི་འགྲེལ་བའི་བྱུང་བར་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ་བྱ་བ་དང་ཡོན་ཏན་དང་རྣམ་གྱི་བྱུང་བ་(༤༤ན)པར་དང་འགྲེལ་

བ་སྟོན་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡི་གེ་ཚེས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། མིང་ཚིག་གི་དོན་གོ་
 པའི་གཞི་བྱེད་པའི་སྒྲ་ཙམ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡི་གེ་ནི་ཡི་གེ་སྟེ།
 ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། ཡི་གེ་ནི་ཡི་གེ་སྟེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ། འདིར་རམ། འདིས་
 མིང་དང་ཚིག་གསལ་བར་འགྱུར་བས་ན་ཡི་གེའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡི་གས་
 མིང་ཚིག་གི་དོན་གོ་བའམ་གསལ་བའི་གཞི་བྱས་ཚུལ་ཡོད་དེ། དབྱངས་སྟོན་ཏུ་ཞུགས་
 པས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་མིང་ལྟར། གསལ་བྱེད་ཏུ་མ་འདུས་པས་དོན་ཙམ་སྟོན་པའི་མིང་ག་
 མ་ལྟ་བུ་དང་། དོན་གྱི་བྱེད་པར་སྟོན་པའི་ས་ཙམ་ལྟ་བུ་དག་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར་རྟེ། རང་
 འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་ཨ་ཨ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་
 ལས། དཔེར་ན་ཨ་ཨ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེར་བཅོམ་པའོ། །
 དེ་དག་གི་དེར་ཡི་གེ་གལ་སྟོན་པས་མིང་སྟེད་པའི་བྱིར། ཞེས་བྱུང་། འདི་ལྟར་མ་གོ་
 བར་ཚིག་ས་གསུམ་གསལ་བར་དབྱངས་ལ་གསལ་བྱེད་བསུས་པ་བཀག་བ་སྟོན་པ་དང་
 རིག་གནས་ཀུན་ཤེས་སུ་མིང་ལ་ཡི་གེ་འདུས་པས་མ་བྱེད་སྟེ། ཨ་ཨ་ཨ་ཨ་ཨ་ཨ་ཨ་ཨ་ཨ་ཨ་ཨ་ཨ་
 མིང་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བྱིས་ནས་དབྱིག་གཉིན་དང་མངོན་པ་བཀག་པ་ནི་རང་གི་དེ་
 ཉིད་གསལ་བྱེད་ཡིན་རྟེ། དབྱངས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་ཏུ་འགྱུར་བར་སྒྲ་མངོན་གཉིས་
 གས་འདོད་ཅིང་རང་ཡང་འདོད་པས་དབྱངས་ཅིག་པ་དང་གསལ་བྱེད་རི་མོ་ལྟ་བུ་ཡིན་
 གྱི་བསྟོན་པ་སྟོན་པ་མི་འཐད་པའི་བྱིར། ཨ་སྟོན་པ་དང་གསྟོན་པ་ཡི་གེ་རེ་རེ་དེ་དང་དེའི་
 མིང་བྱས་པ་ནི་མིང་ཡིག་གི་སྟོན་མ་ལྟ་བུ་རེ་རེ་ལ་མིང་བྱས་པའི་བྱིར་རྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་
 རྒྱད་ལ་འང་ལྷག་དྲུག་ཞེས་པ། ལྷ་རྒྱུད་སྟུང་དང་། བཏ་འགྱུར་དང་། ལྷ་ར་འཆང་ངམ་གཞི་
 སྟེ་མིང་གསུམ་གྱི་སྟོན་མ་བསུས་པ་དང་། བོད་རྒྱད་ལ་གཞི་ལམ་རྒྱམ་གསུམ་དང་ཉན་
 རང་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། སྟོན་པས་ཚིག་གོ། འདི་དག་རྒྱ་ཆེར་བཤད་ན་མཁས་པ་
 དང་བྱོགས་རེའི་མིག་ཅན་མགོ་བོ་འཁོར་བར་འགྱུར་བས་མ་སྟོན་སོ། །

དེས་ན་མིང་སོགས་གསུམ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་མ་ཟད་མིང་གི་ཚོགས་དང་ཡི་གེའི་
 ཚོགས་ཀྱང་ཡོད། མིང་དུ་མ་འདུས་པ་མིང་གི་ཚོགས་ཡིན། ཚོགས་དུ་མ་འདུས་པ་ཚོགས་གི་
 ཚོགས་ཡིན་ཡི་གེ་(༤༤བ)དུ་མ་འདུས་པ་ཡི་གེའི་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 དཔེར་ན་གཟུགས་སྒྲིབ་རྩོམ་གྱི་དག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས།
 མིང་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་ཚོགས་ནི་མིང་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་དག་ཡིན་དེ། མིང་མང་
 པའི་དོན་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་མིང་གི་ཚོགས་ནི་དཔེར་ན་གཟུགས་སྒྲིབ་རྩོམ་གྱི་དག་
 ཅེས་ཀྱང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མིང་མང་པོ་ཞེས་པ་ལྟར་ན་མིང་ཐ་དད་པ་དུ་མ་
 དགོས་སམ་སྟུམ་སྟེ། དཔེར་བརྗོད་པས་ཀྱང་མཚོན་ནས་གཞན་གཉིས་ལ་འད་དེ་ལྟར་རོ། །
 གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཚོགས་གི་ཚོགས་ནི་དཔེར་ན་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་
 བྱི་མི་དྲག་པ་དག་གོ། །ཕྱི་རན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡི་གེའི་ཚོགས་ནི་དཔེར་ན་ཀ་ལ་ག་གྱུང་
 ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བོད་དག་གིས་མིང་དང་མིང་གི་ཚོགས་
 གཅིག་དུ་བྱས་ལ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ལ་བྱས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་གང་སྟེལ་
 དང་རང་འགྲེལ་སོགས་བྱིས་ཤེས་སོ། །བྱེ་མདོ་བྱི་གསུམ་གསལ་བཅུད་ཚུལ་མང་དུ་སྒྲུབ་
 ཡང་མང་དོགས་ནས་མ་བྱིས།

ཚོགས་གསུམ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་བྱེ་མདོའི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་
བས་སྒྲ་ཡིན་པས་གཟུགས་སུ་འདོད། བྱེ་སྒྲ་སྟོན་གཏི་ཡུལ་མིན་པས་ན་མིང་གི་ཚོགས་
རྒྱས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་སྒྱུར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གྲུང་དག་གི་
རང་བཞིན་ཡིན་པའི་སྒྱུར་སྒྲའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དག་མ་ཡིན་
ནམ། ཅིའི་སྒྱུར་སེམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཞེས་བྱ་ཞེན་ཞེས་བྱུང་། འདི་སྒྲར་
ལྟར་མི་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ལྟར་གྱི་ཞིབ་ཆ་གྱིས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་

འགྲུལ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ན་དེ། ཚེས་ཐམས་ཅད་རྟོག་གཏི་སྤྱོད་ལུས་མ་ཡིན་
 པས། ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་གྱི་རང་བཞིན་མིང་གི་ཚོགས་ནི་རྩམ་སུ་ཡོད་པ་ཞི་
 བོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། ཚོགས་གསུམ་པམས་
 གང་ཏུ་གཏོགས་པ་ཡོད་དེ། འདོད་ཁམས་དང་གཟུགས་པམས་ན་ཡོད་ལ་གཟུགས་མེད་
 བ་སྐྱེ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་པར། འདོད་དང་གཟུགས་གཏོགས། ཞེས་བྱུང་། དེ་གསུམ་
 ཚེས་ཅན། བྱེད་པར་གསུམ་དང་ལྷན་ཏེ། སེམས་ཅན་(༤༧ན)ཏུ་སྟོན་པ་དང་། རྒྱ་མཐུན་
 ལས་བྱུང་བ་དང་། མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 ཚོགས་གསུམ་ནི་བརྗོད་མཁན་གྱི་རྒྱུད་གྱིས་བསྟུས་གྱི་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་གང་ཟག་གི་
 རྒྱུད་གྱིས་མ་བསྟུས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་པར། སེམས་ཅན་སྟོན། ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། བྱུང་བ་གསུམ་ལས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱས་སྐྱེད་པའི་བྱིར་དང་། འདོད་དགུར་
 འབྱུང་བས་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲིས་ཀྱང་མ་ཡིན། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལྟར་ན་རྒྱས་བྱུང་ཡང་
 མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་པར། རྒྱ་མཐུན། ཞེས་བྱུང་། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དགེ་ཅ་ཆད་
 པའི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་པས་དགེ་བ་མ་ཡིན། ཚོགས་བྲལ་ལའང་ཡོད་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་
 མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་པར། ལུང་བསྟན་མིན། ཞེས་བྱུང་།

ཚེས་གཞན་གྱི་བྱེད་པར་བསྟན་པའི་སྟོན་སྟོན་དོན་བསྟུ་བ།

གསུམ་པ་ཚེས་གཞན་གྱི་བྱེད་པར་བསྟན་པའི་སྟོན་སྟོན་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་བཞིན། །
 སྐལ་མཉམ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའང་ཡིན། ཞེས་བ་ནས། མི་ལྷན་པ་དག་རྒྱ་མཐུན་པ། །
 ཞེས་བྱུང་། སྐལ་མཉམ་ཚེས་ཅན། ཚོགས་གསུམ་དེ་བཞིན་ཏུ་ཚེས་གསུམ་ལྷན་ཏུ་མ་ཟད་
 ལྷ་ལྷན་ཡང་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཏུ་སྟོན་པ་དང་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ། རྒྱ་

མཐུན་ལས་བྱང་བར་མ་ཐད་རྣམ་སྒྲིན་ལས་བྱང་བའང་ཡིན། ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་
 པ་ལྟ་བུ་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐལ་མཉམ་ལས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། དེ་བཞིན། སྐལ་
 མཉམ། ཞེས་བྱང་། བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། དག་མི་དག་གང་རུང་ལས་སྒྲེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ།
 ཅུ་བར། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའང་ཡིན། ཞེས་བྱང་། ལྟ་བུ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། ཁམས་གསུམ་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁམས་
 གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་དག་གི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱང་བ་དང་
 རྣམ་སྒྲིན་སྒྲེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྒྲུ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མིག་སྟགས་རྣམ་
 སྒྲིན་སྒྲེས་ཀྱི་ཐོབ་པ་རྣམ་སྒྲིན་ལས་བྱང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། ཐོབ་རྣམ་གཉིས།
 ཞེས་སྟེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་སྒྲེ་སྟགས་བཞི་ལའང་བྱང་བ་གསུམ་ལས་གཉིས་ཡོད་
 དེ། རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱང་བ་དང་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་
 (༤༥)སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པ་རྒྱ་མཐུན་སྒྲེས་དང་། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་དེ་བཞི་རྣམ་
 སྒྲིན་སྒྲེས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། མཆོད་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་། ཞེས་དང་། རང་
 འགྲེལ་ལས། རི་ལྟར་མཆོད་ཉིད་རྣམས་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་
 པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཅེན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་ཐོས་པ་དང་འདྲ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།

སྒྲུས་པ། རྒྱེད་གུའི་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་རིན་ཆེན་མ་ལུས་ཀྱི། འདོད་དགུའི་
 འབྱུང་གནས་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོ་དུ་བ་གཅིག་གིས། ཁའུང་ཡང་གདུག་པའི་རྒྱང་ཐུབ་
 བཞེས་མིན་དབྱིག་གཉིན་གྱི། ཞལ་ལུང་ལེགས་བཤད་གདམས་གསུམ་དྲི་ཀུན་བསྐྱས།
 རྣམ་དཔྱད་མེས་པོའི་མེས་པོ་ཆེ་ཐོབ་ཅིང་། ཐོབ་པའི་སྟོན་ཡང་འཕགས་པོད་མཁས་མང་
 གི། ཆོས་མངོན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུམ་ལེགས་དངས་པའི། ལྷ་གྱི་ར་ཐའི་ང་རྒྱལ་

བཅོམ་མཁས་ལྷན། རྣམ་དཔྱད་རལ་བར་བྱལ་བ་སྟན་ཟླ་བ་ཆོས། །བསྐྱལ་གསུམ་པདྨའི་
 རྩོད་དུ་ལེགས་པར་རོལ། །ཐུགས་རྗེའི་མགྱེན་སྟོན་མཐུ་སྟོབས་སྐྱེ་བ་གསུམ་ལས། །རྒྱལ་
 བའི་འདྲན་བྱེད་བྱིན་ཟླ་རྒྱལ་ཁྱུར་ཅིག། །མིང་ཆོག་ཡི་གའི་འདོད་ཚུལ་བྱི་ནང་གི། །རྟོག་
 གའི་རི་མོ་བཀྲ་བའི་སྟོང་གསུམ་དང་། །ཆོས་མདོན་རྩལ་བྱན་ནང་འདུག་མ་ཤེས་པའི། །
 བྱིས་རྣམས་མཚར་སྐྱེད་ལེགས་བཤད་འཛུམ་མོས་བསྐྱོལ། །ཆངས་པ་དུས་ཀྱི་ཆན་དང་
 ང་ལས་ན། །སྟོབས་འབྱོར་དབྱང་བས་སྟོང་ཁྱེད་དར་གྱིས་དང་། །ཉན་རང་ཞི་བདེས་རྒྱལ་
 ཐུག་ཐེམས་བསྐྱེད་གྱིས། །རྒྱན་དུག་སྟོས་ཆན་དེང་དུས་སྟོ་ལྟན་སྟུམ། །ཞེས་བའང་བར་
 སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། ॥

རྒྱ་རྒྱེན་འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག་ལས་རྒྱ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རྒྱ་རྒྱེན་འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག་ལ། རྒྱ་འབྲས་སྟྱར་བ་སྟན་པ་དང་། རྒྱེན་
 བྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རྒྱ་བཤད་པ། འབྲས་བུ་བཤད་པ། དེ་
 གཉིས་སྟན་མོང་གི་ཆོས་བཤད་པ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ལ། དབྱེ་བའི་སྟོན་སྐད་མདོར་བསྟན་པ་དང་། མོ་སྟེ་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་
 བཤད་པ་དང་། དུས་ཀྱི་སྟོན་སྐད་དོན་བསྟན་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། བྱེད་རྒྱ་ལྟན་ཅིག་
 འབྱུང་བ་དང་། ཞེས་བཞགས། རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་དུག་རྩ་འདོད། །ཅིས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན། རྒྱ་
 དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་དུག་རྩ་འདོད་དེ། བྱེད་རྒྱ་དང་། ལྟན་ཅིག་
 འབྱུང་རྒྱ་དང་། (༤༦ན)སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དང་། མཚུངས་ལྟན་གྱི་རྒྱ་དང་། ཀུན་འགྲོའི་
 རྒྱ་དང་། རྣམ་པར་སྟོན་པའི་རྒྱ་སྟེ་དུག་ཡོད་པའི་བྱིས།

གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བསྟན་པ། རྒྱ་དུག་གྲུབ་མཐའ་སྐྱེ་བ་གསུམ་འདོད་

དང་། རྒྱ་རྒྱུག་འགལ་མི་འགལ་དབྱེད་པ་ལྟ། དང་པོ་ནི། ཆོས་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་
 རིགས་སྟུགས་ས་པ་དེ་ཆོས་དེའི་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད། རིགས་གནས་སྒྲོས་པས་བྱེད་རྒྱ་བརྒྱ་
 ཆེད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དབྱེན་ལྟ་དངོས་དང་རྒྱུག་དངོས་བཅས་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། འདུས་
 མ་བྱས་ལ་དེ་དག་མེད། །ཅིས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བསྟན་གཉིས་སུ་བསྟེ། ཐུན་མོང་གི་དེ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འི་
དེ་གཉིས་ཡོད་པ་འི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཁ་ཅིག་རྒྱ་དྲུག་བྱེ་སྒྲུ་ཁོ་ནས་འདོད་ཀྱི་མདོ་ལྟེ་པ་
ཡན་ཆད་མི་འདོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གུན་བཏུས་དང་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ལས་
ཀྱང་རྒྱ་དྲུག་གི་རྣམ་བཞག་བྱུང་ལ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་འདོད་ཀྱང་ཡན་ཚུན་རྒྱུ་འབྲས་སུ་
མི་འདོད་པ་སོགས་ཡིན་པ་འི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་ཤེས་སོགས་དུ་མ་ལས་ཤེས་སོ། །དེས་ན་འདི་
ལྟར་བྱེད་རྒྱུ་མི་འདོད་ཀྱང་བྱེད་རྒྱུ་ལུས་ལྟན་རྣམས་འདོད་པ་སོགས་ཡིན་པ་འི་ཕྱིར་དེ།
མདོ་ལྟེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་མི་འདོད་པས་འདི་ལྟར་མཚུངས་ལྟན་
གྱི་དེ་སོགས་བཏགས་པར་འདོད་དེ། ཡན་ཚུན་ཡན་བཏགས་ཅམ་ལ་རྒྱུར་བཤད་པར་
འདོད་པ་འི་ཕྱིར།

ལྟ་བུ་ནི། སྤྱིར་རྒྱ་རྒྱུག་མི་འགལ་དེ། གཞི་གྲུབ་ན་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པས་བྱེད་པའི་བྱིར།
འབྲས་བྱ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ན་འགལ་བ་མང་སྟེ། རྣམ་སྒྲིན་སྒྲེས་ཀྱི་སེམས་དཔེ་རྣམ་སྒྲིན་
ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ན་སེམས་དཔེ་མཚུངས་ལྡན་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།
དེར་བལ། དཔེ་རྣམ་སྒྲིན་རྒྱ་ལ་སེམས་དཔེ་དུས་སུ་འདས་པ་གཅིག་དགོས། ལྟ་བུ་ཅིག་
འབྱུང་རྒྱ་ལ་སེམས་དཔེ་དང་དུས་མཉམ་ཁོ་ན་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཀྱན་འགྲེའི་
རྒྱ་དང་སྐལ་མཉམ་ཀྱི་རྒྱ་གང་རུང་ལ་ཡང་སེམས་དཔེ་ལྟ་བུ་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་
བྱེད་སྟེ། གཞན་ལ་དཔེ་སྟོན་དུ་འདས་པ་དགོས་པའི་བྱིར་དེ། དཔེ་ལྟ་བུ་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་
ལ་དེ་དང་དུས་མཉམ་དགོས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་དུག་ལས། དང་པོ་འཆད་པར། རང་ལས་གཞན་པ་བྱེད་རྒྱུ་
 རྒྱ། ཞེས་བྱང་། བྱེད་རྒྱ་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། ཆོས་རང་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་(༤༦བ)མི་
 བྱེད་ཅིང་རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཆོས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཚན་གཞི་རང་ལས་གཞན་
 པའི་འདུས་བྱས་བྱེད་རྒྱ་ཡིན། བྱེད་རྒྱ་ཆོས་ཅན། གཉིས་ཡོད་དེ། རུས་ལྡན་དང་རུས་
 མེད་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཆོས་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡན་འདོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཆོས་དེའི་བྱེད་
 རྒྱ་རུས་ལྡན་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ཆོས་དེའི་རྒྱ་རྣམས་ལྟ་བུ། ཆོས་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡན་
 འདོགས་པར་མི་བྱེད་པའི་ཆོས་གཞན་ཆོས་དེའི་བྱེད་རྒྱ་རུས་མེད་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་
 གཞི་དབང་ན་འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་འདུས་བྱས་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་ཡན་མི་འདོགས་
 པའི་གཞན་རྣམས་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེད་རྒྱའི་གཙོ་བོ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེད་པར་བྱ་བ་ལ་ཡང་རུས་པ་ཡོད་དེ། དབང་ན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་ལ་མིག་དང་གཞུགས་དག་དང་ལུས་ལ་ཟུང་དང་སྦྱ་གུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ས་བོན་ལ་སོགས་
 པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་
 ལྟར་མི་བསྐྱེད་པས་པའི་རོ་བོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ཡིན་པར་དམ་བཅའ་པའི་བྱེད་པ་པོའི་
 རོ་བོ་ནི་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིའི་རུས་མེད་ལྟོས་ས་ལ་ཡིན་
 ཏེ། སྦྱིར་བྱེད་རྒྱ་ཐམས་ཅད་རུས་ལྡན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་གྱི་ཆོས་རྣམས་
 ཀྱང་རང་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་ཤེས་སྐྱེ་ལ་དེ་ལས་མིག་ཤེས་སོགས་སྐྱེ་བའི་བྱིར་ཏེ། རང་
 འགྲེལ་ལས། རྒྱ་བརྒྱད་པའི་སྒོ་ནས་དེའང་རྒྱེན་དུ་སྦྱར་བའི་བྱིར་རུས་པ་ཡོད་དེ། དེ་
 བཞིན་དུ་གཞན་ལ་འདྲ་ཉོགས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཆོས་དེ་ལ་གཞོད་
 པ་ཆོས་ཅན། དེའི་བྱེད་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འཛིགས་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དབང་ན་མུན་
 པར་སྤང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་འཆད་པར། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་གང་ཡན་རྒྱུ་འབྲས། །

ནས། འབྲས་སོགས་དགེ་ལ་སོགས་པས་སོ། །ཞེས་རྒྱུ་དང་། འདྲི་རྒྱུ་དེ་དོན་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དོན་བཟུང་བ། རྗེས་སུ་འཇུག་སྐྱེལ་དང་བཞི། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཚལ་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དོ་བོ་ཡོད་དེ། ལན་རྒྱུན་ལན་འདོགས་བྱེད་དུ་གནས་པའི་རྒྱ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་གང་ལན་རྒྱུན་འབྲས། །(༤༥ན)ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཚེས་ཅན། མཚན་གཞི་དང་དཔེ་ཡོད་དེ། ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་གནས་པའི་འབྱུང་བཞི་བཞིན་དང་། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་བརྒྱུད་དང་སེམས་བཞིན་དང་། མཚན་ཉིད་སྟེ་སོགས་དང་མཚན་གཞི་འདུ་བྱེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། འབྱུང་བཞིན་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དང་། །སེམས་དང་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཚེས་ཅན། དོན་བཟུང་དུ་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྟེ་སྡོམ་པ་གཉིས་དང་། སེམས་ཀྱི་སྟེ་འཛིག་སོགས་མཚན་ཉིད་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། སེམས་ལས་བྱུང་དང་སྡོམ་གཉིས་དང་། །སེམས་དང་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད། །སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཅིས་གསུང་།

བཞི་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དེ་དག་ཚེས་ཅན། རྒྱ་བརྒྱུས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཞི་དང་། འབྲས་བྱུང་རྣམས་སྒྲིན་དང་། རྒྱ་མཐུན་གསུམ་དང་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བཟུན་གསུམ་སྟེ་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་གང་ཡིན་པར་གཅིག་ཆར་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་གཅིག་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། རི་སྐད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་བརྒྱུས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་དང་སྟེ་འགག་གནས་སོགས་གཅིག་པ་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར།

ཏུ་དང་། ཞེས་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་ཐུབ་ཏུ། འབྲས་ཕུ་ཞེས་པས་སྐྱེས་ཕུ་བྱེད་འབྲས་དང་བྲལ་འབྲས་གཉིས་
བཤད་ཅིང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་ཕུ་དང་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་ཕུ་གཉིས་དེ་གསུམ་གང་འབྱུང་
བར་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། འབྲས་ལོགས། ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་
ལས། འབྲས་ཕུ་ལ་ལོགས་པས་ནི་འབྲས་ཕུ་དང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་རྒྱུ་མཐུན་པ་གཅིག་
པ་ཉིད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་ཕུ་ཞེས་པས་སྐྱེས་ཕུ་བྱེད་འབྲས་དང་
བྲལ་འབྲས་བཟུན་པའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྟེལ་ལས། འབྲས་ཕུ་སྟོས་པས་ནི་སྐྱེས་ཕུ་བྱེད་
འབྲས་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་ཕུ་བཟུངོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེ། སྐྱེས་ཕུ་བྱེད་འབྲས་
རྣམ་སྒྲིན་དང་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་ཕུ་ལས་ཟུར་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱེས་ཕུ་
(༧༧)བྱེད་འབྲས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེས་ཕུ་བྱེད་འབྲས་ལ་ལྟན་ཅིག་
འབྱུང་བ་དང་མཛུགས་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། ཏུས་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་དང་། མི་སྐྱེས་
པའི་བྲལ་འབྲས་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྟེལ་ལས། དེ་དག་ལོགས་སུ་ཅིའི་
ཕྱིར་སྟོས་གཤེན། སྐྱེས་ཕུ་བྱེད་པའི་འབྲས་ཕུ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ལྟན་ཅིག་དང་མཛུགས་ཐོགས་
དང་ཏུས་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཅུན་གསལ་གསུམ་པ་བྱ་བ་ལྟེ། སེམས་དང་རྗེས་འཇུག་ལ་དགེ་མེད་གེ་ལུང་མ་པ་སྟུན་
གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དེ་གང་ཡིན་པར་གཅིག་དགོས་པའི་བྱིར་དེ། ཅུ་བར། དགེ་ལ་སོགས་
པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། གང་སྟེ་ལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་སྐྱུ་བརྩམ་ཞེས་བྱ་
བ་ལ། ཏུས་ལས་བཞི་དང་འབྲས་བུ་ལས་གསུམ་དང་། དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཉིད་
ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སེམས་ཀྱི་ནང་ན་ཉུང་ལུན་སེམས་དང་ལྟན་ཅིག་
འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཅུ་བརྩུང་ཡིན་དེ། སེམས་ཉུང་ལྟན་ལ་འང་ས་མང་བརྩུ་དང་དེ་དག་གི་
སྟེ་སོགས་མཚན་ཉིད་བཞི་བརྩུ་དང་། སེམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་ཉི་བའི་མཚན་

ཉིད་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དང་ད་བརྒྱད་ཡོད་པའི་བྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་སེམས་
ནང་ན་ཉུང་བའི་ཆོས་ལ་བཅུ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་རྟེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་རྟེ། སེམས་ཀྱི་ཉུང་མཐའ་ལྟ་བུ་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་ལ་ད་བཞི་ཡིན་རྟེ། སེམས་ཀྱི་མཐུན་
པའི་མཆོན་ཉིད་བཞི་ནི་དཔལ་པས་སེམས་ལ་རྒྱ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།
དེའི་ལྟ་བུ་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་ཆོས་ལ་བཅུ་ཅ་བཞི་སྟེ། རང་གི་མཐུན་པའི་མཆོན་ཉིད་
མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རྟེ།

གསུམ་པ་སྐལ་མཉམ་རྒྱ་ལ། རོ་བོ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བང་ཆོན་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་
པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། སྐལ་མཉམ་རྒྱ་ནི་འདྲ་བའོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་
ཅན། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱའི་འཛིག་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱ་དེས་རང་དང་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་བྱེད་པ་
དེ། དེའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། དཔེར་ན་དགེ་བའི་ཕུང་པོ་སྤྲུལ་ལྟ་
དགེ་བའི་ཕུང་པོ་བྱི་མ་ལའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱི་དང་ལུང་མ་བསྟན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། དེ་བས་
ན། (༤༥ན)མདོ་ལས་གྱུང་། དགེ་བའི་ཅ་བ་གཞན་སྟེད་པར་འགྱུར་བ་དགེ་བ་ཀུན་རྩ་མ་
ཆད་པ་རྒྱལ་དང་མཉམ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། ཞེས་བྱ་བས་
ནི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་བསྟན་པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རྟེ།

གཉིས་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་
གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། རང་རིས་ས་པའོ་སྤར་སྟེས་རྣམས། ཞེས་གསུངས། ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྟན་རྟེ། རང་དང་སྤང་
བྱ་རིགས་གཅིག་པ། སགཅིག་པ། འབྲས་བུའི་སྤར་སྟེས་པ་གསུམ་དགོས་པའི་བྱིར་རྟེ།
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་སྤང་དུ་རིགས་གཅིག་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དང་སྤོམ་སྤང་དུ་
རིགས་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་དགོས་པའི་བྱིར་རྟེ། ཅ་བར། རང་རིས། ཞེས་དང་། རང་

འགྲེལ་ལས། རིས་ནི་ལྷ་སྟེ་སྤྱག་བསྐྱལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ། ཉན། སྒྲོམ་བས་
སྤང་བར་བྱ་བའི་བར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་སྤང་
ཡིན་ཀྱང་འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་གིས་གོང་མའི་སྤྱག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་བྱི་མའི་
སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར་རྟེ། འདོད་ཁམས་དང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀྱི་སྤང་
བྱལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། རང་རིས་ས་པའོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་
ལས། ས་ནི་དགུ་སྟེ་འདོད་པའི་ཁམས་དང་བསམ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་བརྒྱད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་སྤར་སྒྲེས་བརྒྱམས། བྱི་མ་
སྒྲེས་པ་དང་མ་སྒྲེས་བརྒྱམས་གྱི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། སྤར་
སྒྲེས་རྒྱམས། ཞེས་དང་། བསྟན་བཅོས་ལས། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་གང་ཞེན། ཞེས་
བཅས། དེ་ལྟར་ན་འདས་བརྒྱམས་ནི་འདས་པ་དང་དེ་ལྟར་བྱུང་བརྒྱམས་གྱི་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་བྱུང་བརྒྱམས་ནི་མ་འོངས་བརྒྱམས་གྱི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། ས་དགྲའི་ལམ་ནི་ཡན་ཚུན་དུ། མཉམ་དང་བྱེད་པར་ཅན་
གྱི་ཡིན། སྒྲོར་བྱུང་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་ཡིན། ཁྱོས་དང་བསམ་བྱུང་ལ་སྟགས་པ། ཞེས་
བྱུང་། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་སྟག་ཅིག་པ་ཁོ་ནར་(༤༥བ)
ངེས་སམ། ཞེན་ཟག་བཅས་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་ཀྱང་ཟག་མེད་ལ་མ་ཡིན་རྟེ།
ཟག་མེད་གྱི་ས་དགུ་ཡན་ཚུན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་གང་ཞེས། རྟེན་མ་ཟད་ས་
དགྲའི་ལམ་བདེན་ཡན་ཚུན་མཐོ་དམན་མཉམ་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དང་བྱེད་པར་ས་
གོང་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་སམ་
བསྐྱེས་མ་ཡིན་པས་ས་གཞན་གྱི་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་བྱིར་རྟེ།
ཅུ་བར། ས་དགྲའི་ལམ་ནི་ཡན་ཚུན་དུ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཁམས་དེ་དག་
རྟེན་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་རྟེ། དེ་བས་ན་གཞན་པའི་རིགས་མཐུན་པའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་

རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། རྒྱ་དཔེ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ་མཐོ་དམན་མཉམ་པ་དང་བྱད་པར་ཅན་གོང་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། མཉམ་དང་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལམ་བཤེན་མཉམ་པ་དང་བྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་མ་ཟད་འཛིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་ལའང་མཉམ་པ་དང་བྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡོད་དེ། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བྱུང་གི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་དམན་པའི་རྒྱ་མི་བྱེད་པར་མཉམ་པ་དང་བྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་ཐོས་བྱུང་གིས་ཐོས་བྱུང་དང་བསམ་བྱུང་གིས་སྦྱི་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད། འདོད་པའི་བསམ་བྱུང་གིས་བསམ་བྱུང་ཁོན་འི་རྒྱ་བྱེད་ལ། འདོད་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་གྱི་ཐོས་བྱུང་གིས་ཐོས་བྱུང་དང་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་ལ་བསམ་བྱུང་གི་མི་བྱེད་དེ། དེའི་བསམ་བྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། སྦྱོར་བྱུང་དེ་གཉིས་ཁོན་འི་ཡིན། །ཐོས་དང་བསམ་བྱུང་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་འཆད་པར། མཚུངས་ལྡན་རྒྱ་ནི་སེམས་དག་དང་། །སེམས་བྱུང་རྟེན་མཚུངས་ཅན་རྣམས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་འཛིག་རྒྱལ་ཡོད་དེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་གཅིག་ལ་བརྟེན་པར་མཚུངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དག་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་པར་རྒྱ་འབྲས་(༤༧ན)སུ་འཛིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་པར་རྒྱུན་གཅིག་འབྱུང་བ་མེད་ན་ཅིག་གོས་མི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མགོན་པོ་པར་རྒྱུན་ཟས་སོགས་ལ་སྦྱོད་པ་འདྲ་བར་སྦྱོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཅིག་མེད་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པས། འདི་ནི་དེ་དག་གི་རྒྱའི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་འཆད་པར། ཀུན་འགྲོ་ཞེས་བྱ་བྱོན་མོངས་ཅན། །རྣམས་གྱི་རང་

སའི་ཀུན་འགྲོ་ལ། །ཞེས་བྱང་། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ཆོས་ཅན། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་
 དེ། རང་དང་རིགས་དང་ས་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་སམ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དང་ཀུན་
 འགྲོའི་རྒྱ་དང་ས་དང་རིས་མི་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་
 ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རང་གི་ས་པའི་ཉོན་
 མོངས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཕྱི་མ་རྣམས་
 གྱི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རིས་
 གཞན་དག་གི་ཡང་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་དག་གི་མཐུས་ནི་རིས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
 དག་ཀྱང་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཆེ་བས་གཞན་གཅིག་འདོད།

དུག་པ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་འཆད་པར། རྣམ་སྒྲིན་རྒྱ་ནི་མི་དགོད་དང་། །དགོ་བ་ཟག་བཅས་
 རྣམས་ཁོ་ན། །ཞེས་བྱང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ཆོས་ཅན། འཛོག་བྱེད་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་སྒྲིན་
 པ་ཅན་གྱི་ལས་གསུམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྒྱ་
 ཡིན་དེ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱང་། དེ་ཆོས་ཅན། དབྱེ་
 བ་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་དེ། དགོ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དགོ་བ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 གཉིས་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་དེ། རོ་བོ་སྟོབས་དང་ལྡན་ཞིང་སྟེང་པའི་རྒྱན་དང་
 བཅས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ས་བོན་གྱང་པོ་རྒྱན་ལྡན་བཞིན་ནོ། །ལྷང་མ་བསྟན་ཆོས་ཅན།
 རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་དེ། སྟེང་པའི་རྒྱན་དང་བཅས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་ཀྱང་རོ་བོ་
 སྟོབས་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ས་བོན་(༤༧བ)རུལ་བ་རྒྱན་ལྡན་བཞིན་ནོ། །
 དགོ་བ་ཟག་མེད་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་དེ། རོ་བོ་སྟོབས་དང་ལྡན་ཀྱང་
 སྟེང་པའི་རྒྱན་དང་མ་བཅས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ས་བོན་གྱང་པོ་རྒྱན་བུལ་བཞིན་ནོ། །
 རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྒྲི་དོན་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་དེ་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བར་སྒྲིན་པ་དེ་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དེ། ཁྱད་པར་ནི་རྒྱ་དང་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ནི་རྣམ་པར་རམ་ཁྱད་པར་གྱི་དོན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་དེ། བྱེད་པར་ཡང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ནི་ལུང་དུ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་ཕྱི་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། མི་འདྲ་བར་སྒྲིན་པ་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་འཆད་པར། ཀུན་འགྲོ་སྐལ་མཉམ་དུས་གཉིས་པ། །གསུམ་པོ་དག་ནི་དུས་གསུམ་པ། །ཞེས་བྱུང་། ཀུན་འགྲོ་དང་སྐལ་མཉམ་རྒྱ་ནི་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བཞིན་གྱི་མ་འོངས་པ་མེད་དེ། མ་འོངས་པ་ལ་གོ་རིམ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྟན་མཚུངས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་གསུམ་ནི་དུས་གསུམ་པ་ཡོད་དེ། མ་འོངས་པས་ཀྱང་མ་འོངས་པ་སྟེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་རྒྱ་ལ་དུས་གསུམ་པ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱེད་རྒྱ་རང་ཉིད་དུས་བྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། བྱེད་རྒྱ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་བྱ་བ་ན་ཁྱོད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

སྐུས་པ། རྒྱ་དུག་ཁུངས་དང་གོང་འོག་དངོས་བདག་ས་བྱུང་། །སོ་སོའི་སྒྲ་དོན་ཡན་ལག་དཔྱིས་ཕྱིན་པ། །མ་འདྲེས་མ་འབྲུལ་མཚམས་པར་འཆད་པ་ལོ། །ཁྱེད་ས་འདིར་ལེགས་བཤད་སྟུན་སྟོང་གཡོ་བ་སྟ། །རྣམ་གཡེད་རུལ་འཕྱུང་བཞིན་དང་རྒྱ་གཉེར་བཞིན། །བྲེལ་ཀྱང་སྟོ་གོས་འོད་སྟོང་རབ་སྟོས་པས། །ཆོས་མངོན་ནམ་ལངས་ཐུབ་བསྟན་སྒྲུང་ལུན་འབྲུམ། །བཞད་པའི་སྟོ་ལུན་རྒྱུ་ལུན་རྣམས་དགལ། །ཞེས་པ་འང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་ས་སྟུ་བཅད་པ་ལོ། །

འབྲས་ཁུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འབྲས་ཁུ་ལ་མཚན་གཞི་དང་། འབྲས་ཁུ་གང་རྒྱ་དུ་ལས་སྐྱེས་དང་། འབྲས་
ཁུ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་གསུམ། དང་པོ་འཆད་པར། འདུས་བྱས་བྲལ་བཅས་འབྲས་ཁུ་ཡིན། །
འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་དག་མེད། ཅིས་བྱུང་། འབྲས་(ལོ་ན)ཁུ་ཚོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ།
འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་འབྲས་ཁུ་དངོས་དང་། བྲལ་བ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་བརྟགས་
བ་དང་བཅས་པ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདུས་བྱས་སོ་ན་ལ་རྒྱ་དང་
འབྲས་ཁུ་དག་ཡོད་ཀྱི། ཞེས་དང་། བསྟན་བཅོས་ལས། འབྲས་ཁུའི་ཚོས་གང་ཞེན།
འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དང་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་ཁུ་གང་ཡང་མི་སྤྲིད་དེ། ཁྱོད་ལ་
རྒྱ་དུག་ཀྱང་མེད། འབྲས་ཁུ་ལྟ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ནམས་སྒྲ། ཅ་བར། འདུས་
མ་བྱས་ལ་དེ་དག་མེད། ཅིས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་ནམ་པ་དུག་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་
དང་། འབྲས་ཁུ་ནམ་པ་ལྟ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལ་སྤྱིའི་དོན་ནི། འགོག་བདེན་བྲལ་འབྲས་དང་བྱེད་འབྲས་སུ་འདོད་མི་འདོད་
བྱེ་མདོའི་ཚོད་རྩལ་ནི། མདོ་ལྟེ་པ་ན་རེ། འདུས་མ་བྱས་ལ་བྲལ་འབྲས་དང་བྱེད་འབྲས་
མེད་དེ། རྒྱ་དུག་དང་འབྲས་ཁུ་ལྟ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར། ལམ་བདེན་ཡང་བྲལ་བའི་བྱེད་རྒྱ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པ་དེ་དེའི་བྱེད་རྒྱའི་དོན་གང་ཞིག །འགོག་བདེན་
མི་སྤྱི་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱ་གང་གི་འབྲས་ཁུ་དང་ཇི་ལྟར་འབྲས་ཁུ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པ་
དེའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་བཞག་པ་ཡིན་ན།
འདུས་མ་བྱས་ནི་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །

བྱེ་སྤྱོད་ན་རེ། རྒྱ་གང་གིས་འབྲས་བུ་ལྷ་གང་ཡིན་དང་། རི་ལྷ་ར་འབྲས་བུ་ལྷ་གང་རུང་
 ཡིན་ཚུལ་ཡོད་པར་ཐལ། ལམ་བཤེན་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ཐོབ་པས་ལམ་དེའི་བྱེད་རྒྱ་གང་ཞིག
 དེས་ན་དེ་ཡང་ལམ་བཤེན་གྱི་བྱེད་འབྲས་ཡིན་པའི་བྱིར་། རང་འགྲེལ་ལས། ལམ་གྱི་
 འབྲས་བུ་རི་སྟོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ཐོབ་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དུལ་བ་ལ་ཅི་ཞེ་
 བ། ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་།
 དེ་ལ་འབྲས་བུ་མེད་དེ། རྒྱས་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་པ་ལ་འབྲས་བུ་འཛིན་པ་དང་སྒྲིན་པར་བྱེད་
 པའི་མཐུ་མེད་པའི་བྱིར་། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱེ་བ་ལ་མི་བསྒྲིབས་པའི། ཞེས་པ་ནས།
 འཛིན་པ་དང་སྒྲིན་པའི་མཐུ་མེད་པའི་(༥༠བ)བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་
 བ་རེ། འདུས་མ་བྱས་ལ་བྱེད་རྒྱ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། འདུས་མ་བྱས་
 རྒྱ་ཡིན་ཞེས་མ་གསུངས་ཤིང་མ་ཡིན་ཞེས་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བྱིར་དེ། མདོ་
 ལས། གཞུགས་སྟེད་པའི་རྒྱ་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱེན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གྱང་མི་
 རྟག་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་སོགས་ལུང་པོ་ལྷ་ག་ལ་དེ་ལྷ་ར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། བྱེ་སྤྱོད་
 མ་བྱེད་སྟེ། རྒྱ་གང་དག་གཞུགས་སྟེད་པའི་རྒྱ་དེ་དག་མི་རྟག་ཅེས་གསུངས་པས་འདུས་
 མ་བྱས་བྱེད་རྒྱར་མ་བཀག་པའི་བྱིར་དེ། གཞན་རྒྱ་རྒྱ་གང་དག་ཡིན་པ་དང་རྒྱེན་གང་
 དག་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་འདུས་མ་བྱས་དམིགས་རྒྱེན་ཡང་མི་རུང་པར་འགྱུར་པའི་
 བྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་བ་རེ། འདུས་མ་བྱས་འདུས་བྱས་ཀྱི་མི་བསྒྲིབས་པའི་
 རྒྱར་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། རྒྱེན་བཞི་སྟེ་ཞེས་པས་འདུས་མ་བྱས་དམིགས་རྒྱེན་
 རྟག་གསུངས་ཀྱི་མི་བསྒྲིབས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་མ་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་བྱེ་སྤྱོད་མ་བྱེད་
 སྟེ། རྒྱ་ཡིན་ཞེས་མ་གསུངས་མོད་མིན་ཞེས་མ་བཀག་པའི་བྱིར་། རི་སྐད་རྒྱ་མདོ་སྡེ་པས་
 བོ། རང་འགྲེལ་ལས། མདོ་ལས་དམིགས་རྒྱེན་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱི་མི་བསྒྲིབས་པའི་
 རྒྱ་ཡིན་པར་ནི་མ་གསུངས་ཞེས་གསུངས་པས། ཞེས་བྱུང་། བྱེ་སྤྱོད་རི་སྐད་རྒྱ། རང་

འགྲེལ་ལས། མ་གསུངས་མེད་གྱི་བཀག་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མོ་
 མོར་བརྟགས་འགོག་ངོ་བོ་ལ་བྱེ་སྒྲུན་རེ། འདུས་མ་བྱས་གྱི་དངོས་པོ་རྟག་པ་དགོ་བ་རྟག་
 ཡོད་དུ་འདོད་དེ། ལྷ་རྒྱུན་མེད་པའི་འདུས་མ་བྱས་དང་ཉོན་མོངས་འགོག་པའི་དོན་བྱེད་
 པའི་དངོས་པོ་མི་འཛིག་པའི་ཆོས་རྟག་པ་དོན་དམ་པའི་དགོ་བ་ངོ་བོ་ཟུར་དུ་བཟུང་དུ་
 ཡོད་པས། རྟག་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མོ་མོར་བརྟགས་པའི་འགོག་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ། རྟག་པ་དང་དགོ་བའི་རྟག་གཞན་ཞིག་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་
 དེ་ཅམ་ཞིག་ནི་བཟོད་པར་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མདོ་སྒྲེ་བ་ན་རེ།
 འགོག་བདེན་རྟག་སྒྲེ་མེད་དེ། འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟག་སྒྲེ་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་
 འཛིག་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་བཞིན་དུ་རྟག་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་འཛི་ཐོག་ས་རིག་བཀག་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་དང་། ཐ་རྒྱས་དང་སྒྲིབ་
 སྒྲིས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་སོ་(༥༡)ན་མོར་བརྟགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲིབ་ཅིག་བྱི་མ་
 གཏན་མི་སྒྲིབ་ནི་སོ་མོར་བརྟགས་འགོག་དང་། མོ་མོར་བརྟགས་པས་མིན་པར་རྒྱུན་མ་
 ཆང་བར་མི་སྒྲིབ་ནི་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་གཉིས་ཀ་ཡང་དགག་བྱ་དེ་མེད་ཅམ་
 གྱི་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མདོ་སྒྲེ་བ་རྣམས་ན་རེ། འདུས་མ་
 བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟག་སྒྲེ་མེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་བྱེ་སྒྲུན་རེ། འདུས་མ་
 བྱས་རྣམས་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར། མེད་དགག་འཛིག་
 མི་ཤེས་པས་ཡིན་ནོ། །འདོད་ན། བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་གང་དག་འདུས་བྱས་ཀྱང་
 རུང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་རུང་། དེ་དག་གི་མཆོག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་མེད་པ་ཡིན་མི་རིགས་
 པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ན། ཞེས་པ་ནས།
 རི་ལྟར་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་མེད་པ་ཡིན་པར་འོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་

མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དེ་ནི་ཁོ་བོས་བཤད་པ་ལྟར་དངོས་བོ་མེད་པ་
 དང་མེད་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་མེད་པ་ཁོ་ནར་སྒྲིམ་
 དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། སེལ་བའི་སྒྲ་རྟོག་ཙམ་གྱི་ངོར་ལྟར་ནས་མེད་
 པའི་རི་བོང་རུ་མེད་ཀྱང་ཡོད། བྱིས་ནས་མེད་པ་མར་མེ་གི་ནས་མེད་པ་ཡང་ཡོད་མོད་
 ཀྱང་། མེད་པ་ཡོད་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་
 ལས། འདུས་མ་བྱས་མེད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་ཀྱང་མི་སྒྲིབ་པའི་དེ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་རི་སྒྲིབ་
 ཏུ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། སྒྲ་ལ་སྒྲ་ནས་མེད་པ་ཡང་ཡོད་བྱི་ནས་མེད་པ་
 ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་མེད་པ་ནི་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་པ་ལྟར། འདུས་མ་བྱས་
 ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་དགག་བྱ་མེད་ཙམ་
 དེ་ལ་ཡང་ཁ་ཅིག་གི་ན་ཏུ་བསྐྱགས་འོས་གིང་བསྐྱགས་པ་ཡོད་དེ། གང་གཞོད་པ་ཐམས་
 ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་བྱིར་དུ་གཞན་གྱི་མཆོག་ཡིན་པར་བསྐྱགས་
 འོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྲ་བསྐྱེལ་གཞན་དང་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་མེད་པ། ལེན་
 པ་(༡༡)མེད་པ། འཕྱང་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། སྤང་པོ་ཐམས་ཅད་དེས་པར་
 སྤངས་པ། སྤིང་བ་ཟད་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འགོག་པ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འདི་
 ནི་ནི་བའོ། །འདི་ནི་ཀྱུ་ཕྱོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། འདི་
 འགོག་བདེན་མེད་དགག་ཏུ་བསྐྱར་བའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས།
 མེད་པ་ཡང་ཁ་ཅིག་གི་ན་ཏུ་བསྐྱགས་པ་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་བྱེ་སྒྲིབ་
 ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་མེད་དགག་ཡིན་པས་འགོག་པ་འཕགས་པའི་
 བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། རྗས་སྒྲ་མེད་པས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་གསུམ་
 ལས་གཞན་དུ་བདེན་པ་གསུམ་པར་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་དང་། འདུས་མ་བྱས་མེད་དགག་
 ཡིན་ན་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་བ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིབ་དག་འཕྱག་

བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཤེ། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་
 ཡིན་ན། འགོག་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཤེ། རང་འགྲེལ་ལས། རི་ལྟར་
 མེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་གསུམ་པ་ཡང་ཡིན་པར་འགྱུར། ཞེས་སོ། །
 གསུམ་པ་གྲུབ་ཤེ། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་དངོས་པོ་མེད་པ་ཙམ་ཡིན་
 བ་ནམ་མཁའ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་
 པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མདོ་ལྟེ་པ་ན་རེ། སྒྲིན་དང་པོ་མེད་དེ།
 འགོག་པ་བདེན་པའི་དོན་མེད་པ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་གཟིགས་པའི་དོན་ཡིན་
 པས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷག་བསྐལ་མེད་པ་ལ་ཡང་མེད་པ་ཁོ་ན་
 ཞེས་གཉིས་ཀ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཟིགས་ན། འདི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཉིད་
 ཡིན་པར་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲིན་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཇུག་
 ཤེ། འཕགས་པའི་བདེན་པར་རྫས་ཡོད་མི་དགོས་པར་བཤད་ཟིན་ཅིང་། གཉིས་པ་ཀྱན་
 འབྱུང་གི་འོག་ཏུ་དེ་ཟད་པ་འམ་མེད་པར་མཐོང་བ་དང་བསྟན་པས་ན་བདེན་པ་གསུམ་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། (༥༡ན)རི་ལྟར། ནས། གཉིས་པའི་འོག་ཏུ་མཐོང་
 བ་དང་བསྟན་པས་ན་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲིན་གསུམ་པ་ཡང་
 མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་རྫས་སུ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 ཡོད་ཀྱང་ངོ་བོའི་སྒྲིན་སྒྲུང་རྫས་སུ་མེད། དྲེད་ལས་ཀྱི་སྒྲིན་སྒྲུང་རྫས་སུ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཤེ། རི་ལྟར་ཆགས་པ་འམ་ཞེ་སྤང་འགོག་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟུར་
 དུ་རྫས་བརྟགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བརྟག་ཏུ་མེད་ཀྱང་ཆགས་སོགས་
 མེད་པས་དགག་པ་ཙམ་སྟེ་མེད་དགག་ཏུ་རུང་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དངོས་པོ་
 ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་གི་འགོག་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡང་རི་ལྟར་རབ་ཏུ་

མོ་མོ་འི་རང་བཞིན། འབྲས་ལུག་དང་རྒྱ་གར་གི་འབྲས་ལུ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་དོགས་གཙོ་དང་
 ལྷ། དང་པོ་ནི། ལན་གདགས་པར་བྱ་བའི་རིགས་གནས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་འབྲས་ལུ་འཆོར་
 ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེན་ལྷ་ཡོད་དེ། རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་ལུ་དང་། རྒྱ་མཐུན་འབྲས་ལུ།
 བྲལ་འབྲས། རྒྱུས་ལུ་བྱེད་འབྲས། བདག་པོའི་འབྲས་ལུ་ལྷ་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་དང་བཞི་
 པ་རྒྱས་པ་གད་ཏུ་འཆད་པ་ལྟར་རོ། །ལྷ་པ་ནི། འབྲས་ལུ་རྣམས་འགལ་ལམ། ཞེན།
 འབྲས་ལུ་མཆོར་ཉིད་པ་བཞི་མི་འགལ་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་ན། རྒྱུས་ལུ་བྱེད་འབྲས་བདག་
 འབྲས་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་ལུ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་ལུ་བཞི་པོ་ཡིན་པས་བྱ་བ་ཅིང་། འབྲས་
 ལུ་མཆོར་ཉིད་པ་དེར་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུས་ལུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་མི་
 འགལ་ཏེ། འབྲས་ལུ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། བྲལ་འབྲས་འབྲས་
 ལུ་བཞི་ཀ་དང་འགལ་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དེ་བཞི་པོ་གང་རུང་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་ནི། རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་ལུ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་ཐ་མ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱའི་འབྲས་ལུ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
 རྣམ་སྒྲིན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། རྣམ་སྒྲིན་འབྲས་ལུ་ཐ་མའི་ཡིན། །ཞེས་
 མོ། །བདག་པོའི་འབྲས་ལུ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་དང་པོ་བྱེད་རྒྱའི་འབྲས་ལུ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་རྒྱ་
 དེའི་དབང་གི་འབྲས་ལུ་ལམ་བདག་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། བདག་པོའི་འབྲས་ལུ་
 དང་པོའི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ་ལ་སྒྲེས་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པས།
 རྣམ་ཤེས་ལྷ་ལ་སྒྲེ་མཆོད་གཞུགས་ཅན་བརྒྱ་དང་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་དེའི་ལས་རྣམས་
 ལྷ་ལུ་དེ་དག་གི་བྱེད་རྒྱ་ཁོན་དང་། རྣ་བ་ལོགས་མིག་ཤེས་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་དབང་བྱེད་པ་
 ཡང་ཡོད་དེ། ཐོས་ནས་ལྷ་འདོད་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་ལུ་ཆོས་ཅན།
 རྒྱ་གཉིས་གྱི་འབྲས་ལུ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་མཉམ་(༥༣ན)གྱི་རྒྱ་དང་། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་གཉིས་
 ཀའི་འབྲས་ལུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། རྒྱ་མཐུན་རྣལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོ་བའི། །ཞེས་
 མོ། །རྒྱུས་ལུ་བྱེད་འབྲས་ཆོས་ཅན། རྒྱ་གཉིས་ལས་བྱུང་ཉི། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་།

མཆོངས་ལུན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་ལས་བྱུང་བ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། རྒྱུ་ལུ་པ་ནི་གཉིས་
 གྱི་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་འདྲ་ཡོད་དེ། རྣམ་རྒྱུན་གྱི་རྒྱ་མ་གཤོགས་
 པའི་རྒྱ་ལུ་རྒྱ་བྱེད་རྒྱ་ལོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྣམ་རྒྱུན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །
 སེམས་ཅན་བརྗོད་ལུང་བསྟན་བྱིས་འབྱུང་། །རྒྱ་མཐུན་རྒྱ་དང་འདྲ་བའོ། །བྲལ་བ་སྒྲོ་ཡིས་
 ཟུང་བའོ། །གང་གི་སྟོབས་གྱིས་གང་རྒྱུས་པའི། །འབྲས་དེ་རྒྱུས་བྱ་བྱེད་ལས་རྒྱུས། །
 རྟོན་བྱུང་མ་ཡིན་འདུས་བྱས་ནི། །འདུས་བྱས་ཁོ་ནའི་བདག་པོའི་འབྲས། །ཞེས་བྱུང་།
 རྣམ་རྒྱུན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་བྱེད་ཆོས་གསུམ་ལུན་ཡིན་དགོས་ཏེ། རོ་བོ་མ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་
 མ་བསྟན་ཡིན་པ། སེམས་ཅན་དུ་བརྗོད་པའི་གཞི་ལ་ཡོད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱ་དང་གྱིས་
 བསྟུས་པ། ལུང་བསྟན་གྱི་དགོ་མི་དགོ་གང་རུང་ལས་བྱིས་ཏེ། དེ་མ་ཐག་མ་ཡིན་པར་
 འབྱུང་བ་གསུམ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ལའང་
 ཡོད་པས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་པ་དང་མི་དགོ་བ་མིན། དགོ་ཅུ་ཆད་པའི་རྒྱད་ལའང་
 ཡོད་པས་དགོ་བ་མ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར། ཅུ་བར། རྣམ་རྒྱུན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །ཞེས་
 དང་། གང་སྟེལ་ལས། མ་བསྐྱིབས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་བསྟོས་པ་ནི། འཛིག་ཆོགས་ལ་
 ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་བསལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱལ་
 སྟེ། དེ་གཉིས་ལུང་མ་བསྟན་དང་སེམས་ཅན་དུ་རྟོན་པ་དང་ལུང་བསྟན་བྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་
 གུང་མ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་མ་ཡིན་པས་ན་རྣམ་རྒྱུན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་
 པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་དུ་བརྗོད་པ་རྒྱད་གྱིས་བསྟུས་པ་སྟོས་བསལ་ལས་ཀྱི་རྣམ་རྒྱུན་གཞན་
 དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱིང་བྱར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། རང་འགེལ་
 ལས། རྣམ་པར་རྒྱུན་པ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟེ། གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་
 པར་རྒྱུན་པ་གཞན་གྱིས་བྱིང་བ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། གང་སྟེལ་
 ལས། རྒྱ་གང་ལ་རྣམ་པར་རྒྱུན་པའི་རྒྱ་ཡོད་(༥༩བ)པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་འབྱུང་བའི་བྱིར། དེ་

དང་འདྲ་བ་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བཅེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་
 སྒྲིན་པ་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བཅེ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ནི་མ་བྱས་པ་དང་སྤྲད་པ་དང་བྱས་པ་
 རུད་ཟེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྤོད་གྱི་རི་སོགས་ལས་ཀྱིས་
 བསྐྱེད་པ་ཀྱན་གྱི་སྤྲོན་མོང་དུ་སྤྲད་ཀྱང་མ་བྱས་པ་དང་སྤྲད་པ་དང་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་
 གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བཅེ་སྤྲོན་མོང་དེ། རི་སོགས་སེམས་ཅན་དེ་ཀྱན་གྱི་ལས་ཀྱིས་སྤྲོན་མོང་
 དུ་བསྐྱེད་པའི་བདག་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་དུ་
 སྤྲོན་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལས་ལས་སྒྲིས་པ་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། སྤྲོན་མོང་
 བའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་ནི་གཞན་གྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྲད་པར་བྱས་སོ། །ཞེས་དང་།
 བདག་པོའི་འབྲས་སུ་ཅིའི་ཕྱིར་སྤྱོད་ཞེན། སྤྲོན་མོང་གི་ལས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅན་གསལ་གསལ་བ་བྱུ་བ་སྟེ། རྒྱས་བྱུང་གི་འབྱུང་བ་ནི། མ་
 བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྤྲོན་པ་དང་ལུང་བསྟན་པ་ལས་བྱུང་ཀྱང་
 བསམ་གཏན་དང་ཅིག་ཅར་དང་ས་ཐ་དད་ཡིན་ལ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་རང་རྒྱ་ལུང་
 བསྟན་ལས་དུས་ཁྱིས་ཁོན་དང་ས་ཐ་དད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མ་སྤྲོན་གྱི་འབྲས་སུ་སེམས་
 བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱ་མ་སྤྲོན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་
 ཡོད་པས་དེའི་ཕྱིར། ལུང་བསྟན་ཁྱིས་བྱུང་། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། དེས་ན་རྒྱས་
 པ་ལས་བྱུང་བ་དང་རྣམ་པར་སྤྲོན་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདྲེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེན།
 འདྲེས་པ་མེད་དེ། རྣམ་པར་སྤྲོན་པའི་རྒྱ་དང་དེའི་འབྲས་སུ་དག་ནི་ས་ཐ་དད་པ་ཉིད་དམ་
 དུས་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུལ་སེམས་ཡང་མ་
 བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་དང་། སེམས་ཅན་དུ་བརྗོད་པ་དང་། ལུང་བསྟན་སྤྲོམས་འདུག་
 ལས་བྱུང་བ་ཡང་རྣམ་སྤྲོན་མིན་ཏེ། ལུང་བསྟན་གྱི་དེ་མ་ཐག་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ།
 རྣམ་སྤྲོན་ལ་དེ་མ་ཡིན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་དེ་ལས་དུས་

ཕྱི་མ་ལ་འབྱུང་ཁིང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མ་ཐུན་འབྲས་སུ་འོང་བོ་ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་རིས་འབྲའི་འབྲས་སུ་དེ་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དེ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ནི་རང་གི་འབྲས་སུ་དང་(༥༧)རྣམ་པ་འདྲ་བ་དང་། ཀུན་
 འགྲོའི་རྒྱ་ནི་རང་གི་འབྲས་སུ་དང་རྣམ་པ་མི་འདྲ་ཡང་ས་གཅིག་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་
 ཏུ་འདྲ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ནི་
 རྣམ་པ་ལས་ཀྱང་འབྲས་སུ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
 སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལས་འབྲས་སུ་དང་འདྲ་
 བ་ཡིན་དེ། འདྲོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ཀུན་རྒྱ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ནི་འབྲས་སུ་ནི་འདྲོད་པ་ན་སྦྱོད་
 པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་གཉིས་ཡིན་མིན་ཁྱད་པར་སྟབས་པའི་ཡོད་དེ།
 སྐལ་མཉམ་ཁོ་ནའི་རྒྱ་ཡིན་པ། ཀུན་འགྲོ་ཁོ་ནའི་རྒྱ་ཡིན་པ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ། གཉིས་
 ཀ་མ་ཡིན་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐལ་མཉམ་གྱི་འདྲོད་ཆགས་དེ་རང་
 རིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ་ཀུན་འགྲོ་མིན་པས་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྟུང་དཔོན་ནི། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཀུན་རྒྱ་འགྲོ་བ་
 མ་ཡིན་པའོ། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། ཀུན་རྒྱ་འགྲོ་བ་མིན་པ་ནི། སྐལ་བ་མཉམ་
 པའི་རྒྱ་ཁོ་ནའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ག་ལྟ་སོགས་ཀུན་
 འགྲོ་ཡིན་པས། རིས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། རིས་
 གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས།
 གཉིས་པ་ནི། རིས་གཞན་པའི་ཀུན་རྒྱ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་འོ། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས།
 རིས་གཞན་པའི་ཀུན་རྒྱ་འགྲོ་བ་ནི་ཀུན་རྒྱ་འགྲོ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ག་ལྟ་སོགས་དེ་རང་དང་རིས་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་

རིས་གཅིག་པའི་དེའི་སྐལ་མཉམ་རྒྱ་དང་། དེའི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་
 འགྲེལ་ལས། གསུམ་པ་ནི་རིས་གཅིག་པའི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱལོ། །ཞེས་དང་། གང་
 རྟེན་ལས། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་རང་གི་རིས་གཅིག་པའི་(༡༢)ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའོ་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་ཏེ། དགོ་བ་སྟགས་ཀྱི་འདུག་ཏུ་སེམས་མཚན་
 ཉིད་མི་འདྲ་བ་སྟེན་དེའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ཡང་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བཞི་པ་ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དུལ་འབྲས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། སྟོ་སེམས་རབ་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་སྒྲུང་བྱ་ཟད་
 པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་པར། དུལ་བ་སྟོ་ཡིས་ཟད་པའོ། །ཞེས་སོ། །སྟེས་སྤྱུང་འབྲས་
 ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རྒྱ་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་སྤྱུང་གང་སྟེས་པའི་འབྲས་སྤྱུང་དེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྐབས་འདིར་འགོག་པ་དེན་དངོས་སུ་མ་བཤད་པར་ཐལ། དེ་
 ལ་སྟེ་བའི་སྟེ་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མ་སྟེས་པའི་ཕྱིར་ན། གང་སྟེལ་ལྟར་ན་
 མ་བྱུང་ཏེ། ཐོབ་པ་ལ་ཡང་སྟེ་བའི་སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། དཔེར་ན། རའི་ནོར་སྟེས་ཞེས་
 པ་བཞིན་ནོ། །རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ནི་གང་གི་སྟོབས་
 ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཞེས་བརྟོག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཐོབ་པ་དེ། ཅུ་
 པར་གང་སྟེས་ཞེས་པའི་སྟེས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་
 པ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་ངོ་། །རི་ལྟར་ན་དེ་འདིར་བཟུང་བ་ཡིན་དེ་ནི་སྟེ་བ་མ་ཡིན་
 ནོ་ཞེ་ན། རའི་ནོར་སྟེས་སོ་ཞེས་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་སྟེ་བའི་སྟེ་བ་རྟོག་པ་མཐོང་ཏེ། བདག་གི་
 ནོར་ཐོབ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། རང་འགྲེལ་ལས།
 སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ཞེས་སྟགས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་།
 སྟེས་སྤྱུང་འབྲས་ཀྱི་གཙོ་བོ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ཡོད་ཚུལ་ཅུང་ཟད་
 ཀྱང་མ་བརྟན་པར་ཐལ་བ་དང་། སྐབས་འདིར་དེ་སྟེས་སྤྱུང་འབྲས་ཀྱིས་མ་བརྟན་

དེ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་ལམ་གང་དག་གིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་དེ་དག་
 གིས་སྤངས་པ་སྟེ། བྲལ་བའི་འབྲས་སུ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཞིབ་
 བར་དབྱེད། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། གང་དག་གིས་མ་འོངས་པར་སྤར་
 སྤངས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྲལ་བ་འབྲེལ་ཞིག་ཐོབ་པ་དེ་དག་ནི་སྟེས་སུ་བྱེད་པའི་འབྲས་སུ་ཁོ་
 ར་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། འདོད་པ་ལ་
 འདོད་ཆགས་(༡༡བ)དང་མ་བྲལ་བའི་བྲལ་བའི་འབྲས་སུ་དང་། སྟེས་སུ་བྱེད་པའི་འབྲས་
 སུ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་སྟེས་སུ་བྱེད་པའི་འབྲས་སུ་ཁོ་ར་
 ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་གཞན་ལ་འང་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འདི་དག་འདིའི་གྲུབ་མཐའི་སྤངས་སྡུལ་ལས་ཤེས་སོ། །དེས་ན་བྲལ་འབྲས་ལ་བདག་
 འབྲས་མེད་དེ། བདག་འབྲས་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱིས་བྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་དེའི་སྟོན་བྱང་བ་
 མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་དེ། རྒྱ་དེའི་བདག་པོའི་འབྲས་སུའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ
 ལང་འདུས་བྱས་ཁོ་ར་ལ་ཡོད་ཀྱི་འདུས་མ་བྱས་ལ་བདག་འབྲས་མེད་པའི་ཕྱིར། སྟེས་སུ་
 བྱེད་འབྲས་དང་བདག་པོའི་འབྲས་སུ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་པར་ལ་སྟབ་ཞི་ཡོད་དེ། བདག་
 འབྲས་མིན་ལ་སྟེས་སུ་བྱེད་འབྲས་ཁོ་ར་ཡིན་པ་བྲལ་འབྲས་ལྟ་བུ་དང་། བདག་འབྲས་
 ཁོ་ར་ཡིན་ལ་བྱེད་འབྲས་མ་ཡིན་པ་ནི། རྒྱལ་ལ་བར་འདུག་པ་དང་འབྲས་སུ་བར་ཏུ་ཆོད་
 པ་ལྟ་བུ་དང་། བདག་འབྲས་བྱེད་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་རྒྱ་བྱེད་པ་པོའི་ལྷན་ཅིག་
 འབྱུང་བ་དང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནམ་མཐའ་དང་
 ཏག་མིན་གྱི་འགོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས་བཤད་དོ། །འབྲས་སུའི་
 སྟོར་འདི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཤམ་འཛོག་གནང་འདུག་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་མ་འབྲུལ་
 བར་ཤེས་པའི་ཐབས་སུ་གོ་ནས་ཡི་གེ་ལ་མ་གཅིག་པར་ལུང་རིགས་ལྷང་ལྷང་བཀྲལ་བ།
 ཆོས་མངོན་པ་ལྟ་བའི་མིག་ཏུ་གྱུར་ཅིག་གུ། །

རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་ཚེས་བཤད་པ་ལས་
འབྲས་སུ་འཛིན་འབྱེན་གྱི་བྱང་པར་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་ཚེས་ལ། འབྲས་སུ་འཛིན་འབྱེན་གྱི་བྱང་
པར་དང་། འབྲས་སུ་གང་རྒྱ་དུ་ཞིག་གིས་བསྐྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྷ་པོ་ད་ལྷར་
འབྲས་སུ་འཛིན། །གཉིས་ནི་རབ་ཏུ་འབྱེན་པར་བྱེད། །ད་ལྷར་གྱི་དང་འདས་པ་དག །
གཅིག་ནི་འདས་པས་འབྱེན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། རྒྱ་དུག་ལས་རྒྱ་གང་གིས་དུས་
གང་ན་འབྲས་སུ་འཛིན་པ་ཡོད་དེ། བྱེད་རྒྱ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་ལྷ་པོ་ད་ལྷར་བ་ཁོ་ནས་
འབྲས་སུ་འཛིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྷ་འདས་པས་བཟུང་ཟིན་པས་ན་མི་འཛིན།
མ་འོངས་པ་ལ་སྐྱེས་སུ་བྱེད་པ་མེད་པས་ན་འཛིན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པས་དེ་ལྷ་ད་(༥༦ན)
ལྷར་བ་ཁོ་ནས་འཛིན་དགོས་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡོངས་
སུ་བཟུང་ཟིན་པའི་བྱིར་འདས་པ་རྣམས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
རང་འགྲེལ་ལས། སྐྱེས་སུ་བྱེད་པ་མེད་པའི་བྱིར་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། ལྷ་པོ་ད་ལྷར་འབྲས་སུ་འཛིན། །ཞེས་སོ། །ད་
ལྷར་བ་ཁོ་ནར་སྦྱོར་དགོས་ཀྱི་ལྷ་ཁོ་ནར་སྦྱོར་མི་རུང་། བྱེད་རྒྱའི་འདུས་བྱས་ཡང་ད་ལྷར་
བས་འབྲས་སུ་འཛིན་པ་རྒྱ་ལྷ་དང་འདྲ་བའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ་ཡང་
དེ་དང་འདྲ་མོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གང་སྟེལ་ལས་ཀྱང་། ད་ལྷར་ཁོ་ན་ཞེས་
ངས་པར་བཟུང་གི། ལྷ་པོ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ་ཡང་དེ་འདྲ་མོད་
ཀྱི་ཞེས་བྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །འབྲས་སུ་འཛིན་པའི་དོན་ཡོད་དེ། འབྲས་སུ་དེ་
འཕེན་པའམ། དེ་སྐྱེད་པར་བྱ་བའམ་ས་པོན་གནས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱལ་སྐྱམ་

མ་ལས། འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ས་པོན་གྱི་དངོས་པོ་ཉི་པར་གནས་
 ཞེས་བྱ་བ་འི་ཐ་ཚིག་གོ། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། འབྲས་ལུ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 འབྲས་ལུ་འཕེན་པ་སྟེ། དངོས་པོ་གཞན་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ལ་རྒྱའི་དངོས་པོ་ཉི་པར་འགོ་
 ཞེས་བྱ་བ་འི་དོན་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་འི་ཕྱིར། ལྷན་མཁུངས་ཀྱི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་
 ལུ་རབ་ཏུ་སྟེ་རྒྱ་དང་ལྷར་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དང་པོ་ནས་འབྱིན་པར་བྱེད་དེ། འབྲས་ལུ་
 འཛིན་འབྱིན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དང་ལྷར་གྱི་དུས་སུ་མཉམ་དུ་བྱེད་པ་འི་ཕྱིར་དང་། རབ་ཏུ་
 བྱི་མཉམ་བ་དང་དང་པོ་ལ་བཤད་དགོས་པ་འི་ཕྱིར་རོ། །རང་འགྲེལ་ལས། འདི་གཉིས་
 ཀྱིས་འབྲས་ལུ་འཛིན་པ་དང་འབྱིན་པ་ནི་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། གང་
 སྟེལ་ལས། དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་རྒྱའི་དང་པོ་ཁོ་ནར་འབྲས་ལུ་
 འབྱུང་བ་འི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་འི་ཕྱིར། ལྷན་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དང་ལྷན་འགྲུའི་རྒྱ་
 གཉིས་ནི་ཚོས་ཅན། ད་ལྷར་གྱི་རྒྱ་མཐུན་འབྲས་ལུ་འབྱིན་པ་དང་། འདས་པ་འི་རྒྱ་མཐུན་
 འབྲས་ལུ་འབྱིན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལྷན་ཅིག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པ་འི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་
 འབྲས་ལུ་སྐྱེད་ན་དང་ལྷར་གྱི་དུས་སུ་དེ་འབྱིན་པ་འི་བྱེད་པ་(༥༥)དང་བར་ཆོད་པ་འི་རྒྱ་
 མཐུན་གྱི་འབྲས་ལུ་འབྱིན་ན་འདས་པ་འི་དུས་སུ་འབྲས་ལུ་དེ་འབྱིན་པ་འི་བྱ་བ་བྱེད་པ་འི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་དེས་དེ་འབྱིན་པ་འི་བྱ་བ་མ་བྱས་ན་མཐུག་དེ་མ་ཐག་འབྲས་
 ལུ་བྱུང་བེན་པ་ཡང་རྒྱ་མཐུན་དེ་འབྱིན་པར་མི་བྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་འི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། ད་ལྷར་གྱི་དག་གོ། རྒྱ་མཐུན་པ་འི་ཐོག་ལྷར་འབྱིན་ཞེན། མཐུག་ཐོག་སུ་སྐྱབ་པ་འི་
 ཕྱིར་དེ། འབྲས་ལུ་བྱ་བ་ནི་དེ་དག་ཀྱང་འདས་པ་ཡིན་ལ། འབྲས་ལུ་ཡང་བྱུང་བེན་པས་
 ཡང་དེ་ཉིད་མི་འབྱིན་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་འི་ཕྱིར། འདིས་ནི་དེ་འདྲའི་ལྷན་མཉམ་གྱི་
 འབྲས་ལུ་འཛིན་འབྱིན་དུས་གཅིག་ཡིན་དེ། གང་སྟེལ་ལས། དེའི་མཐུག་ཐོག་སུ་སྐྱབ་
 བ་དེ་ནི་དེ་དག་གིས་འཛིན་པ་འབྱིན་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་དུག་འགགས་ན་བཟུང་བ་དང་ཟུང་

ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཅུ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་ཏུ། རང་འགྲེལ་ལས། རེ་ཞིག་གང་འདས་པ་
 དག་རིགས་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ནི་འཛིན་འབྱིན་རིམ་ཅན་ནོ། །འདིར་སྐལ་
 མཉམ་གྱི་འབྲས་སུ་འཛིན་འབྱིན་ལ་སྤྱི་བཞི་ཚན་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དམིགས་མེད་ཀྱི་དགོ་
 མི་དགོ་བསྐྱིབས་མ་བསྐྱིབས་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་དང་བཞི་ལ་སྤྱི་བཞི་སྟུར་བ་དང་།
 དམིགས་བཅས་སེམས་སེམས་བྱུང་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་དང་བཞི་ལ་སྤྱི་
 བཞི་སྟུར་བ་བཞི་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་བྱིར། དགོ་བའི་སྐལ་མཉམ་འབྲས་སུ་འཛིན་འབྱིན་
 ལ་སྤྱི་བཞི་ཡོད་དེ། དེའི་འབྲས་སུ་འཛིན་ལ་མི་འབྱིན་པ་དགོ་ཅུ་ཆད་པའི་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དང་
 ལྟ་སྟ། དེའི་འབྲས་སུ་འབྱིན་ལ་མི་འཛིན་པ་དགོ་ཅུ་ཆད་པ་ཉིང་མཚམས་སྟུར་བའི་དང་
 བའི་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་ལྟ་སྟ་དང་། དེའི་འབྲས་སུ་འཛིན་འབྱིན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དགོ་ཅུ་
 མཆད་པའི་གནས་སྐབས་ལྟག་མཚམས་ལྟ་སྟ། བཞི་པ་དེའི་འབྲས་སུ་འབྱིན་འཛིན་གཉིས་
 ཀ་མ་ཡིན་པ་གོང་མའི་ཐོབ་པ་ཉམས་པ་དང་དགོ་ཅུ་ཆད་པ་ལྟ་སྟ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་
 བོ་གྲུབ་ཏུ། དེ་དག་ནི་འབྲས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་བྱི་མའི་རྒྱན་མེད་པས་རྒྱ་
 མཐུན་གྱི་འབྲས་སུ་མི་སྟེད་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྤྱད་པོ་ནི་དགོ་བའི་ཅུ་བ་
 དག་ཀུན་ཏུ་སྟགས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། དེ་དག་ནི་འབྲས་སུ་འཛིན་པ་ཁོན་ཡིན་(༥༥ན)
 ཀྱི་འབྱིན་པ་མིན་ཏེ། དགོ་བའི་ཅུ་བ་ཀུན་ཏུ་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་ན་དགོ་བ་མི་སྟེད་པའི་
 བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས་ཀྱང་། དགོ་བའི་སྐལ་བ་མཉམ་
 པའི་ཐ་མའི། ཞེས་བཀས། རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་སུ་འབྱིན་པར་ནི་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། རིགས་པ་འདི་འོག་གི་སྤྱད་པོ་ཀུན་ལ་རིགས་འདྲ་སྟུར། གཉིས་
 པ་གྲུབ་ཏུ། དེ་ཉིང་མཚམས་སྟུར་བའི་ཐོག་མའི་དུས་དགོ་བའི་རྒྱན་སྟེད་པས་ན་རྒྱ་མཐུན་
 འབྱིན་ཀྱང་སྟུར་བརྒྱད་ཟིན་པས་མི་འཛིན་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཉིས་པ་ནི།
 དགོ་བའི་ཅུ་བ་དག་གིས་ཉིང་མཚམས་སྟུར་པས་སྟགས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། འབྱིན་

པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་གྱི་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ར་བཟུང་བེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་།
 རྒྱལ་སྤྱུལ་མ་ལས། ལུ་གཉིས་པ་ནི་འབྱེན་པར་བྱེད་ལ་འཛིན་པར་མི་བྱེད། ཅེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུ་གཉིས་པ་འདི་ལ་སྒྲོན་ཆགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། རྒྱལ་སྤྱུལ་
 མ་ལས། ལུ་གཉིས་པ་བཟུན་པ་འདི་ནི་སྒྲོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གྱིས་
 བཤད་དོ། །ཅེ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དུས་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་
 གྱི་དགོ་པ་རྣམས་གྱིས་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་སུ་གསལ་དུ་འཛིན་པ་དང་སྟེད་པས་ན་འབྱེན་
 པ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གསུམ་པ་ནི་དགོ་པའི་ཅེ་
 པ་ཀུན་རྒྱུ་མ་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་ལྷག་མ་རྣམས་སུའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས།
 བཤད་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་དགོ་པའི་ཅེ་པ་ཀུན་རྒྱུ་མ་ཆད་
 པའི་གནས་སྐབས་ལྷག་མ་བཟུང་སྟེ། བདག་ཅག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའི་ཐོབ་པ་དག་ནི་
 འབྲས་སུ་འཛིན་པ་དང་འབྱེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱུལ་མ་ལས། ལུ་གསུམ་
 པ་ནི་འབྲས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་
 པ་ནས། ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཅེ་རྟགས་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཆེ་ལྷ་ར་བཟུང་བེན་པས་
 མི་འཛིན་ལ་སངས་ལས་ཉམས་པ་ལས་དེའི་ཐོབ་པ་མེད་པས་ན་གོང་གི་རྒྱུ་མཐུན་ནམ་(༥༥བ)
 སྐལ་མཉམ་གྱི་འབྲས་སུ་མི་སྟེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བཞི་པ་ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་
 མ་གཏོགས་པའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། དགོ་ཅེ་ཀུན་རྒྱུ་མ་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་
 ན་སོགས་དང་། རྒྱལ་སྤྱུལ་མ་ལས། དཔེར་ན། ས་གོང་མ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་
 དགོ་པའི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ལ་འདུས་བཟང་གི་ཅོད་སྟོང་དང་
 མངོན་པའི་རང་གཞུང་བཟུང་དགོས་པར་བཤད་ཅིང་། དགོ་པ་ཉིང་མཚམས་སྟོར་རྒྱལ་
 ལ་ཡ་མཚན་པར་བཤད་དོ། །

མི་དགོ་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་འབྲས་སུ་འཛིན་འབྱེན་ལ་འང་ཕྱ་བཞི་ཡོད་དེ། དེའི་འབྲས་

འཛིན་ལ་མི་འབྱེན་པའི་མུ་དང་དེའི་འབྲས་ལྟ་བུ་འབྱེན་ལ་མི་འཛིན་པའི་མུ་དང་། དེ་གཉིས་
 ཀ་ཡིན་པའི་མུ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མུ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 འདོད་པའི་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པའི་འདོད་ཆགས་རྒྱུ་དེ་རྒྱུ་དེ་ཐོབ་པ་དེས་ཆད་པའི་
 སྐལ་མཉམ་གྱི་འབྲས་ལྟ་བུ་འཛིན་ལ་རིགས་རྒྱན་མི་འབྱེན་པས་སྐལ་མཉམ་གྱི་འབྲས་ལྟ་
 མི་སྦྱེད་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མི་དགོ་པའི་མུ་དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མར་འདོད་པའི་ཐོབ་པ་གང་
 དག་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། ཐོབ་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་
 ལྟ་བུ་འཛིན་པ་ཁོ་ནའི་ཡིན་གྱི། འབྱེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་ལྟ་བུ་དེ་མ་ཐག་
 པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལས་ཀྱང་རོ། །གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་ཆགས་བྲལ་དེ་ཉམས་པའི་ཐོག་མར་ཐོབ་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཐོབ་
 པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཉིས་པ་ནི། འདོད་པའི་
 འདོད་ཆགས། ཉམས། དང་པོར་ཐོབ་པ་གང་དག་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་
 ལས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་པོར་ཐོབ་པའི་མི་དགོ་པའི་སྐལ་པ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་དེ་ནི་འབྲས་
 ལྟ་བུ་འབྱེན་པ་ཡིན་གྱི་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷར་བཟུང་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པར་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་པའི་གནས་སྐབས་མི་
 དགོ་པའི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་ལྟ་བུ་འཛིན་འབྱེན་(༥༥ན)གཉིས་ཀ་བྱེད་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་
 ལས། གསུམ་པ་ནི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་པའི་གནས་སྐབས་ལྷག་མཚུམས་
 ལུང་། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། ཁོ་པོ་ཅག་གིས་དེ་ལྟ་བུའི་མི་དགོ་པའི་རྒྱུ་དེ་ནི་འཛིན་
 པ་འབྱེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལས་ཀྱང་རོ། །བཞི་པ་གྲུབ་
 སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་
 མི་དགོ་པའི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལས། དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་

དང་བྲལ་བ་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཚོས་ཅན་གྱི་མི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་གང་དག་ཡིན་པ་
ལྟ་བུ་ལྟེ། མི་དགེ་བའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་དེ་ནི་སྟོན་བསྟུང་བྱིན་པའི་བྱིར། འབྲས་
ལུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། དེའི་ཐོབ་པ་མེད་པའི་བྱིར། འབྱིན་པར་བྱེད་པ་
ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་འབྲས་ལུ་འཛིན་འབྱིན་ལ་
སྟ་བཞི་ཡོད་དེ། དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་མའི་སྟོམ་སྟངས་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་དེའི་རྒྱུ་དེའི་ཐོབ་པ་
དེ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་འབྲས་ལུ་འཛིན་ལ་མི་འབྱིན་པའི་སྟ་དང་།
དག་བཅོམ་ལས་ཉམས་པའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་གྱི་དང་པོའི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་དེའི་འབྲས་
ལུ་འབྱིན་ལ་མི་འཛིན་པའི་སྟ་དང་། གླིང་ཅེ་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་གོང་གི་ཉོན་
མོངས་གྱི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་དེའི་འབྲས་ལུ་འཛིན་འབྱིན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྟ་དང་། དག་
བཅོམ་ཐོབ་པའི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་དེའི་འབྲས་ལུ་འཛིན་འབྱིན་
གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྟ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ལྟེ། རྒྱལ་གྲས་མ་ལས། སྟ་དང་པོ་ནི་
དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་དང་ལྟན་པས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐ་མར་འདོད་པའི་ཐོབ་པ་གང་
དག་ཡིན་པ་ལྟེ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་ལྟེ། རྒྱལ་གྲས་མ་ལས། གཉིས་པ་ནི། དག་
བཅོམ་པ་ཉིད་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ཐམས་ཅད་གྱི་དང་པོར་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པའོ། །
ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་ལྟེ། གང་སྟེ་ལ་ལས། གླིང་ཅེ་ལའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་
གནས་སྐབས་ལྟག་མ་རྣམས་སུའོ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་ལྟེ། རྒྱལ་གྲས་(༥༥)མ་
ལས། བཞི་པ་རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་སྟེ་དཔེར་ན་དག་བཅོམ་པའི་ཐོབ་པའི་བསྐྱབས་
ལ་ལུང་མ་བསྟན་པའི་ཐོབ་པ་གང་དག་ཡིན་པ་ལྟེ། ཞེས་སོ། །བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་
སྟ་བཞིའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོམ་སྟངས་ཉོན་མོངས་དང་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་སྟངས་རྒྱལ་སོགས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། གང་སྟེ་ལ་ལས། བསྐྱབས་ལ་

ལུང་རྩ་མ་བརྟན་པ་སྒྲོམ་པས་ནི་སྒྲོམ་པའི་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གཟུགས་དང་
གཟུགས་མེད་པ་ན་སྒྲོད་པ་རྣམས་དང་སྤྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བརྟན་ལ་སྒྲུལ་མཉམ་གྱི་འབྲས་ལུ་འཛིན་འབྱེན་སྤྱི་བཞིའི་
གསུམ་ཡོད་དེ། འཛིན་ལ་མི་འབྱེན་པ་དག་བཅོམ་པའི་ལུང་པོ་མ་མ་རྣམས་ལྟ་བུ་དང་།
གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་སྒྲུལ་ལ། འབྱེན་ལ་མི་འཛིན་པ་མེད་དེ། མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བརྟན་ཡོངས་
སྤྱི་འདས་གྱི་བར་རྩ་ཉི་ཤེར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཉོན་མོངས་ལ་སྤྱར་ཡང་ལུན་མིན་
གཙོ་ཆེ་སྟེ། ཐོབ་པ་དང་རྒྱན་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཉི། གང་སྟེལ་ལས། དགོ་བའི་སྒྲུལ་
པ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཞེས་བྱུང་སྟེ། མི་ལུན་པའི་འདུ་བྱེད་རྒྱན་ལ་མཐོན་པར་འདོད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སོ། །དམིགས་བཅས་གྱི་དགོ་མི་དགོའི་ལུང་མ་བརྟན་སྒྲུལ་མཉམ་གྱི་འབྲས་
ལུ་འཛིན་འབྱེན་སྤྱི་བཞིར་གྲེས་པར་བྱ་སྟེ། དགོ་བའི་སེམས་གྱི་སྒྲུལ་མཉམ་འབྲས་ལུ་
འཛིན་ལ་མི་འབྱེན་པ་དགོ་སེམས་མཐུག་ཏུ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནམ་ལུང་མ་བརྟན་འབྱུང་
བ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྤྱར་བཤད་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དགོ་བའི་
སེམས་གྱི་རྗེས་སྤྱི་དགོ་བའི་སེམས་འབྱུང་བ་སོགས་སྤྱིར་བའི་ཕྱིར། སྒྲོ་སྒྲུ། རྣམ་སྒྲིན་
གྱི་རྒྱ་གཅིག་ལུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འདས་པ་ཁོ་ནས་འབྲས་ལུ་འབྱེན་ཉི། ལུན་ཅིག་གམ་དེ་
མ་ཐག་ཏུ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གཅིག་ནི་འདས་པས་འབྱེན་
པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་མདོ་སྟེ་བ་སོགས་ན་མེ། དེ་ལས་འབྲས་ལུ་རྣམ་པ་བཞི་ཡང་
ཡོད་དེ། ཉོན་གྱི་འབྲས་ལུ་ནི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་ལའོར་གྱིས་རྒྱུའི་དཀྱིལ་ལའོར་བརྟེན་པ་ནས་
ས་གཞིས་ཅི་གིང་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱིར་བའི་འབྲས་ལུ་མི་རྒྱལ་པ་ནས། མི་སྒྲེ་བ་
གྲེས་པའི་བར་ལྟ་བུ། ཆོགས་པའི་(༥༩ན)འབྲས་ལུ་མིག་དང་རྣ་བ་ལས་མིག་གྲེས་སོགས་
ལྟ་བུ། བསྒྲུམས་པའི་འབྲས་ལུ་གཟུགས་ན་སྒྲོད་པའི་སྒྲུལ་སེམས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ཉི། དེ་ཐམས་ཅད་སྒྲེས་ལུ་བྱེད་འབྲས་སྤྱི་འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས།

འདི་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྲིམ་ཁུ་བྱེད་པ་དང་བདག་པོའི་འབྲས་ཁུ་དག་གི་ཁོངས་སུ་འདུས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་རྣམས་དང་འབྲས་ཁུ་རྣམས་པལ་དང་ཟིན་དོ། །

འབྲས་ཁུ་གང་རྒྱ་དུ་ལས་སྒྲིམ་པལ་དང་པ།

གཉིས་པ་ནི། མཚུངས་ལྡན་རྒྱ་དུ་ལས་བྱུང་དང་། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་རྒྱ་དུ་
ལས་བྱུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲིམ། །ལྷག་དང་དང་པོ་
འཕགས་རིམ་བཞིན། །རྣམ་སྒྲིན་ཀུན་འགྲོ་དེ་གཉིས་དང་། །སྒྲུ་ལ་མཉམ་མ་གཏོགས་ལྷག་
ལས་སྒྲིམ། །ཁམས་དང་ཁམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་སྒྲུ་པས་འདིར་
ཆོས་བཞི་ཡོད་དེ། ཆོས་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། རྣམ་སྒྲིན་སྒྲིམ་དང་། ཟག་མེད་དང་པོ་
དང་། དེ་གསུམ་གྱི་ལྷག་མའི་འདུས་བྱས་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཉོན་མོངས་ཅན་
ནི་ཆོས་ཅན། བྱེད་རྒྱ་ལྡན་མཚུངས་སྒྲིམ་རྒྱ་ལྡན་ལས་སྒྲིམ་དེ། རྒྱ་དུ་ག་གི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་
རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་ལས་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ཞེས་དང་། རྣམ་
སྒྲིན། ཞེས་དང་། མ་གཏོགས་ལྷག་ལས་སྒྲིམ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་ལྡན་ལས་སྒྲིམ་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྒྲིན་སྒྲིམ་ཆོས་ཅན། བྱེད་རྒྱ་ལྡན་མཚུངས་སྒྲིམ་རྒྱ་ལྡན་ལས་སྒྲིམ་དེ།
རྒྱ་དུ་ག་གི་ཀུན་འགྲོ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་ལྡན་ལས་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། རྣམ་སྒྲིན་
སྒྲིམ། ཀུན་འགྲོ་མ་གཏོགས་ལྷག་ལས་སྒྲིམ། །ཞེས་སྒྲུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་
ལས། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་སྒྲིམ་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་
མ་ལྡན་པོ་ཁོན་ལས་སྒྲིམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ལྷག་མ་རྣམ་སྒྲིན་མ་གཏོགས་
པའི་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་དང་ཟག་མེད་དང་པོ་མིན་པའི་དགེ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱ་བཞི་

ལས་སྦྱེས་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་རྒྱ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་ལྷག་མ་བཞི་ལས་སྦྱེས་
 པའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་ལས། རྣམ་པར་སྒྲིན་(༡༧༧)པ་པ་ལས་སྦྱེས་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་
 ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་ལྷ་པོ་ཁོ་ན་ལས་སྦྱེའོ། ཆོས་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་རྣམ་
 པར་སྒྲིན་པ་དང་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་བཞི་ལས་སྦྱེའོ། ཞེས་
 དང་། ཅ་བར། ལྷག་དང་། རྣམ་སྒྲིན་ཀུན་འགྲོ་དེ་གཉིས་དང་། མ་གཏོགས་ལྷག་ལས་
 སྦྱེས། ཞེས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་མ་ཡང་། རང་འབྲེལ་ལས། ལྷག་མ་
 གང་དག་ཡིན་ཞེ་ན་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ལུང་དུ་མ་བརྒྱན་པ་རྣམས་དང་།
 ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲིབ་ཅིག་མ་དང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་སོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་དང་པོ་ཆོས་ཅན། བྱེད་རྒྱ་ལྷན་མཚུངས་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་ལས་སྦྱེས་ཏེ།
 རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་གསུམ་ལས་
 སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། དང་པོ་འཕགས། དེ་གཉིས་དང་། སྐལ་མཉམ་མ་གཏོགས་
 ལྷག་ལས་སྦྱེས། ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲིབ་སོ། ཆོས་
 བཞི་པོ་དེ་དག་གྲུང་འདུས་བྱས་སུ་མ་ཟད་མཚུངས་ལྷན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ།
 སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། སེམས་དང་སེམས་ལས་
 བྱུང་བ་ཡིན། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་ནི། མཚུངས་ལྷན་མ་གཏོགས་གཞན་དེ་བཞིན། །
 ཞེས་བྱུང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལས་གཞན་པའི་སྒྲིབ་མིན་དང་དབང་པོ་ཉོན་མོངས་
 ཅན་ལྟ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཟུགས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྷན་མིན་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཆོས་ཅན།
 བྱེད་རྒྱ་ལྷན་ཅིག་ཀུན་འགྲོ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བཞི་ལས་སྦྱེ་ཞེ། རྣམ་སྒྲིན་དང་མཚུངས་
 ལྷན་མ་གཏོགས་པའི་བཞི་ལས་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལས་གཞན་པའི་
 རྣམ་སྒྲིན་སྦྱེས་ཆོས་ཅན། བྱེད་རྒྱ་སྒྲིབ་བཞི་ལས་སྦྱེ་ཞེ། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་དང་མཚུངས་
 ལྷན་གྱི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་བཞི་ལས་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་དེ་གསུམ་གྱི་ལྷག་མ་

སོ་ཐར་དང་པས་མ་གཏན་གྱི་ཕྱོམ་པ་སོགས་གཟུགས་དགེ་བ་དག་དང་རྣམ་སྒྲིན་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟེ་བ་སོགས་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ཚོས་ཅན། བྱེད་རྒྱ་སོགས་གསུམ་ལས་སྟེ་སྟེ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་དང་། ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་དང་། མཚུངས་(༤༠ན)ལྟ་གྱི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་གསུམ་ལས་སྟེ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གསུམ་ལས་སོ། །ཞེས་སོ། །ཟག་མེད་གྱི་ཕྱོམ་པ་དང་། ཟག་མེད་གྱི་རྒྱ་པ་བྲིམས་ལྟ་བུའི་ཟག་མེད་གྱི་གཟུགས་དང་པོ་ཚོས་ཅན། བྱེད་རྒྱ་དང་ལྟ་བུའི་ཕྱི་གཉིས་ལས་སྟེ་སྟེ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་དང་། ཀྱན་འགྲོའི་རྒྱ་དང་། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དང་མཚུངས་ལྟ་གྱི་རྒྱ་བཞེམ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་གཉིས་ལས་སྟེ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་དང་པོ་ནི། གཉིས་ལས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

རྒྱུ་བྱེད་བྱུང་ལུ་བཤད་པ་ལས་རྒྱུ་གྱི་རྣམ་བཞག་སྒྱིར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་རྒྱུ་བྱེད་བྱུང་ལུ་བཤད་པ་ལ། རྒྱུ་གྱི་རྣམ་བཞག་སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་བྱེད་བྱུང་ལུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དབྱེ་བའི་སྟོན་མཛད་པ་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྒྱུ་ནི་བཞི་པོ་དག་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་བྱུང་། རང་འབྲས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱུ་གྱི་རྣམ་པར་གནས་པའི་ཆོས་དེ་རྒྱུ་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་ཏུ་འདྲ་བ་ནི་རྒྱུ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། རྒྱུ་ཉིད་ནི་བཞི་སྟེ། རྒྱུ་ཉིད་ཉིད་དང་། དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དང་། དམིགས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དང་། བདག་པོའི་རྒྱུ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྒྱུ་རྒྱུ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དམ་ཞེན། མེད་དེ། མདོ་ལས། རྒྱུ་གཉིས་དང་རྒྱུ་

གཉིས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་སྟེད་དེ། གཞན་གྱི་སྒྱུ་དང་ནང་གི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་
བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་གསུལ་བྱ་སོ་སོ་ལ་བསྟན་པ་སྟེ་ཐམས་
དང་སྟེ་མཆོད་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་ལྡེལ། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྟེས་པ་རྣམས། །ཐ་
མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག །དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དོ། །བྱེད་རྒྱ་ཞེས་བྱ་
བདག་པོར་བཤད། །ཅིས་བྱུང་། རྒྱུའི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། བྱེད་རྒྱ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་ལྡེལ་དེ་
རྒྱུའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཡོད་དེ། སེམས་དང་
སེམས་བྱུང་ལྟར་སྟེས་པ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་(༦༠བ)
སྟེས་པ་རྣམས། །མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག །ཅིས་སོ། །དག་པོམ་པའི་ཐ་མའི་སེམས་དང་
སེམས་བྱུང་རྣམས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་ཡིན་ཏེ། དེས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་གེས་པ་སྟེ་
མ་མི་སྟེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཐ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། ཐ་མ་མིན། ཞེས་སོ། །
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཞན་ཆོས་ཅན། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཞེས་བཟོད་པའི་དོན་
ཡོད་དེ། རྒྱུ་འདི་ནི་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྷ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་རང་གི་རྗེས་དེར་རིགས་མི་
མཐུན་སྒྲིད་ཅིག་གཞན་གྱི་པར་མ་ཆོད་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཞེས་བཟོད་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་
ལས། རྒྱུ་འདི་ནི་མཚུངས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་མ་ཐག་པ་ཡང་ཡིན་པས་མཚུངས་པ་དེ་
མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞུགས་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེས་འགའ་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་མཛོད་ཏུ་གྱུར་ན། འདོད་པར་སྟོད་
པའི་གཞུགས་ཀྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་འདོད་པའི་གཞུགས་དང་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་
བྱེད་མིན་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་། དེ་འགའ་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་མཛོད་ཏུ་
གྱུར་ན་འདོད་པར་སྟོད་པའི་གཞུགས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་གཞུགས་གཉིས་མཛོད་ཏུ་འབྱུར་
བས་གངས་སམ་རྗེས་འཆོལ་བ་སྟེ་མི་མཚུངས་ལ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་ནི་འདོད་སེམས་

གྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འདོད་སེམས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་གཅིག་ཆར་མི་འབྱུང་བས་མི་འཆོལ་
 བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ནི་མཆོངས་པ་དེ་མ་ཐག་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཞེས་པ་ནས། འཆོལ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།
 མཆོངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ནི་འཆོལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱུངས་ལས།
 འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་སེམས་ཀྱི་མཁུག་ཐོགས་སུ་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྦྱོད་
 པ་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སེམས་གཅིག་ཆར་ནི་ནམ་ཡང་མི་འབྱུང་བས་གཟུགས་མེད་
 ཏུ་གྱུར་པ་འཆོལ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱེ་སྤྱུངས་ཉོན་མོངས་ཅན་
 གྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཁོ་ནའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འདོད་དེ། ཉོན་མོངས་
 ཅན་དང་དགེ་སེམས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་གསུམ་རིམ་ཅན་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཆོ་
 ཉོན་མོངས་(༦༡)ན་ཅན་སྣ་མ་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་གཉིས་རིགས་མི་གཅིག་པས་བར་ཆོད་ཀྱང་རིགས་འདྲས་བར་མ་ཆོད་པས་ཕྱིར་ཟེར་
 ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རང་གི་རིགས་ཁོ་ནའི་མཆོངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ།
 སེམས་ཀྱང་སེམས་ཁོ་ནའི་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་ཟེར་ཏེ། ཞེས་སོགས་དེ་ནི་སྒྲིབ་
 དཔོན་མི་བཞེད་དེ། དེ་ལ་བརྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་དང་། རིགས་པ་དང་འགལ་བ་
 གཉིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བརྟན་བཅོས་ལས། སེམས་ཀྱི་མཆོངས་
 པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་གང་ཞེན། སེམས་གང་གི་མཁུག་ཐོགས་སུ། དེ་ལས་གཞན་པའི་
 སེམས་སམ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་སྟེ། དེས་སེམས་
 སྣ་མས་སེམས་སམ་སེམས་བྱུང་བྱི་མའི་མཆོངས་པ་དེ་མ་ཐག་བྱེད་པར་བཞད་པའི་ཕྱིར།
 ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་མི་འབྱུང་བར་ཐལ་བའི་རྒྱུན་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རྒྱུར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གིས་སྤྲུལ་བ་སྣེ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་མ་བྱས་ན་
 གཞན་མེད་པས་དེ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་མི་

འབྲུང་བར་ཐལ་བའི་བྱིར་ན། རིགས་པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་བའི་བྱིར་
 དེ་སྐད་དུ་ཡང་། གང་གྲེལ་ལས། དེ་སྐད་དུ་ནི་མི་བཟོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་བསྟན་བཅོས་
 དང་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་བའི་བྱིར་
 སེམས་སེམས་བྱུང་མ་འོངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ལ་སྒྲ་བྱི་མེད་བའི་
 བྱིར་། འོན་པཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མ་འོངས་པ་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་གི་མ་འོངས་པ་འདི་འབྲུང་
 རོ་ཞེས་མི་མཆོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེན། ཁཅིག་ན་རེ། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་ལ་ལྟོས་
 བས་མཆོད་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། རྫོན་གྱི་མཐའ་མ་མཆོད་པར་བྱི་མཐའ་མི་
 མཆོད་པར་ཐལ་བའི་རྫོན་ཡོད་བའི་བྱིར་། གཞན་དག་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 གྱི་རྒྱད་ལ་མ་འོངས་པ་འབྲུང་འགྱུར་གྱི་མཆོད་མ་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡོད་པས་བཅོམ་
 ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་གཟིགས་ནས་མ་འོངས་པ་མཆོད་ཟེར་ཏེ། འབྲས་(༦༡བ)བུའི་མཆོད་
 མར་གྱུར་བ་དང་། རྒྱ་མཆོད་དུ་གྱུར་པས་དྲགས་མཆོད་ཏེ། དེ་ནི་དེའི་གཟུགས་བརྒྱན་
 ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་འདོད་བའི་བྱིར་། གང་གྲེལ་ལས། དེ་ནི་དེའི་གཟུགས་བརྒྱན་ལྟ་བུ་ཞིག་
 ཟེ། དེ་ལ་གཟིགས་ནས་བསམ་གཏན་དང་མཛོད་པར་མཆོད་པ་མཛོད་དུ་མ་མཛོད་བཞིན་
 དུ་མ་འོངས་པ་མཆོད་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་བའི་བྱིར་། དེ་ལ་མདོ་སྒྲེ་བ་ན་རེ། དེ་
 ཡང་མི་འཐད་དེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་མཆོད་མཁན་དུ་འགྱུར་གྱི་ཐམས་ཅད་མཆོད་པར་
 མི་འགྱུར་བའི་རྫོན་ཡོད་བའི་བྱིར་། མདོ་སྒྲེ་བ་རང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཞེད་པ་ཅམ་
 ཀྱིས་མཆོད་པར་འདོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་བཞེད་
 པ་ཅམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་མཆོད་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱུས་རྣམས་གྱི་
 ལུལ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣལ་
 འབྱོར་རྟོགས་པ་བསམ་མི་བྱུང་། །ཅེས་གསུངས་པ་བློན་པོ་ཁཅིག་ཅི་ཡང་མི་མཆོད་པའི་
 བེས་བྱེད་བྱེད་དོ། །དེར་མ་ཟད་མཆོངས་པ་དེ་མ་ཐག་གིས་འབྲས་བུར་བཟུང་བ་ནི་སྤྱི་

ཀྱང་མི་སྒྲིག་ཏེ། དངོས་སྒྲིའི་དུས་འབྲས་སུ་མི་ཁེགས་པ་ལྟར་རིགས་ཀྱི་ཆོས་མངོན་པ་
གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེས་ཆོས་གང་འབྲས་སུ་
བཟུང་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམ་སྒྲིག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རི་ལྟར་ཡང་མི་སྒྲི་
བར་དགག་པར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། མ་ཚད་མེད་རྒྱ་དེ་
ལ་ནི། །འབྲས་སུ་གང་གིས་སྒྲིག་པར་བྱེད། །ཅིས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། འདི་ནས་
བརྟུས་པའི་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པས་རིགས་པའི་མངོན་པ་ཞེས་བྱ་ལ་འགྲེལ་
བཤད་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ངོ། །

གང་ཐེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་ན་ཐེམས་དེའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་ན་མ་
ཞེན། སྤྱབ་ཁི་ཡོད་དེ། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་ལ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མ་ཡིན་པ་འགོག་
པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་ཐེམས་དང་ལྡང་ཐེམས་ལྟ་བུ་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་ལ་མཚུངས་
པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མིན་པ་ནི། སྒྲིམས་པར་འཇུག་ཐེམས་དང་སྒྲིམས་པར་འཇུག་སྒྲིད་ཅིག་(༥༩ན)
དང་པོའི་སྒྲིབ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་འཇུག་ཐེམས་དང་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་ཐེམས་
དང་པོ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་ཐེམས་དང་། འགོག་སྒྲིམས་སྒྲིད་
ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དམིགས་རྒྱུན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
ལྷལ་དུ་རུང་བ་དེ། དམིགས་རྒྱུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་ལཱི་
དམིགས་པ་སོ་སོར་ངེས་ཏེ། དེ་ལཱི་ལྷལ་གྱི་སྒྲིམ་ཆེད་དང་རྣམ་དང་སྒྲིད་ཅིག་ལ་དམིགས་
པ་ངེས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲིམ་ཆེད་ངེས་པ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ལ་
དམིགས་ཏེ་གཞན་མ་དམིགས་པ་དང་སྒྲོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ཆེད་
ཀྱི་འང་སྒྲོན་པོ་དམིགས་ལ་སེར་པོ་སོགས་མ་དམིགས་པ་ནི། དམིགས་པའི་རྣམ་ངེས་
པ་དང་། སྒྲོན་པོའི་ཡང་སྒྲིད་ཅིག་གང་དམིགས་པ་དེ་དམིགས་ལ་སྒྲིད་ཅིག་གཞན་མ་

དམིགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ན་ཤེས་སོགས་ལའང་རིགས་འདྲ་བའི་བྱིར་
 རང་འགྲེལ་ལས། མེས་སྐད་མེས་སྐད་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་སྒྲེ་མཆོད་དང་ཐུག་དང་སྐད་ཅིག་
 མ་ངེས་པས་དམིགས་པ་ལ་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུར་ངེས། ཞེས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་
 རྒྱུ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་དེ་ཁོ་
 བ་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྒྱལ་སྐྱུ་མ་ལས། དམིགས་པའི་རྒྱུ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་
 ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 བདག་རྒྱུ་ལེགས་ཏུ་ཡོད་དེ། བྱེད་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དེ་བདག་རྒྱུ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱུ་
 འདི་ནི་ལྟག་པ་ཡིན་པས་བདག་པོའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་
 རོ་བོ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་པོའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལྟར་རྒྱ་དང་མཚུངས་པ་
 དང་དམིགས་རྒྱུ་དག་ནི་མི་རུང་བའི་བྱིར་ཏེ། དམིགས་རྒྱུ་དང་བདག་རྒྱུ་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་པར་བཤད་པ་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་འདི་ནི་ལྟག་པ་ཡིན་
 པས་བདག་པོའི་རྒྱུ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། (༥༡བ)གང་སྟེལ་ལས། འདི་ནི་
 ལྟར་ལྟག་ཅེ་ན་རང་གི་རོ་བོ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་པོའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་
 དེ་ལྟར་རྒྱ་དང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་དང་དམིགས་པའི་རྒྱུ་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་ན་རྒྱུ་ཅན་འབྲས་སུ་ལྟག་པ་སྟེ་མང་བོའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་
 བདག་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལས་རང་གི་རོ་བོ་མ་གཏོགས་པའི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་ལྟག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ།
 ཞེས་སོགས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། ཡང་ན་ལྟག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་ལྟག་
 པའི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མང་བོའོ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐྱུ་མ་ལས། གཉིས་པ་ནི་རྒྱུ་དང་ལྟན་
 པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །

གསུམ་པ་ལ་རྒྱུ་གང་གིས་འབྲས་སུ་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་རྒྱུ། འབྲས་སུ་གང་རྒྱུ་

གང་ལས་བྱུང་ཚུལ། འབྱུང་བ་འབྱུང་འབྱུང་གཉིས་སྒྲིབ་དང་སྒྲིབ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་གསུམ།
 དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། རྒྱ་གཉིས་པོ་དག་འགག་པ་ལ། །བྱ་བ་བྱེད་དོ་གསུམ་པོ་ནི། །སྒྲི
 ལོའོ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཡི། །སྒྲིབ་དག་དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚུ་ས་
 ཅན། རྒྱ་ལྷས་འབྲས་ཁུ་དུས་གསུམ་པ་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལྷན་མཚུངས་ཀྱི་
 རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་ཁུ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད། སྐལ་མཉམ་དང་
 ཀུན་འགྲོ་རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་རྒྱ་གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་སྒྲིབ་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་མ་འོངས་པ་ལ་
 བྱ་བ་བྱེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དུས་མཉམ་པའི་འབྲས་ཁུ་ད་ལྷར་བ་
 ལ་འབྲས་ཁུ་འཛིན་པ་དང་འབྲིན་པ་དང་ཡུལ་ཉེ་བར་འོངས་སྟོན་པའི་བྱ་བ་གསུམ་བྱེད་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་བྲལ་ནས་ཡུལ་འཛིན་པ་སྟོགས་མི་བྱེད་པའི་
 བྱིར། གང་སྟེལ་ལས། བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འབྲས་ཁུ་འཛིན་པ་དང་འབྲས་ཁུ་
 འབྲིན་པ་དང་། ཡུལ་ཉེ་བར་འོངས་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་
 སྟེ། སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོ་རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་རྒྱ་ས་འབྲས་ཁུ་སྒྲིབ་པ་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་
 བྱེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱིས་རང་གི་འབྲས་ཁུ་འཕངས་པའི་དབང་གིས་
 རྗེས་སུ་(༥༣)སྒྲིབ་དེའི་བྱིར། ཅུ་བར། གསུམ་པོ་ནི། སྒྲིབ་ལོ། །ཞེས་དང་། གང་
 སྟེལ་ལས། གསུམ་པོ་ནི་སྒྲིབ་པ་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་ཁོ་ན་ལོ། །ཞེས་བྱ་བར་ངས་
 བར་བརྒྱུད་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་
 རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་མཚུག་ཐོགས་སུ་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་ཁུ་ཡོད་པས་འབྲས་ཁུ་སྒྲིབ་ཞིན་
 པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་རིགས་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིབ་རྒྱ་ལ་དེ་མི་རུང་བར་ཐལ། རྣམ་སྒྲིབ་རྒྱའི་མཚུག་ཐོགས་
 སུ་རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་འབྲས་ཁུ་འབྲིན་པ་མེད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུབ་སྟེ། འདིའི་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་ལ་
 བྱེད་པས་ན་ཡུན་རིང་པོ་ལའང་རུང་པའི་བྱིར། གང་སྟེལ་ལས། འདིར་བྱ་བའི་སྒྲིབ་ནི་
 རྣམ་པ་ལ་བཟོད་དེ། རྒྱ་བསྐལ་པ་དུ་མས་ཆོད་པར་འགགས་ཀྱང་། དེའི་མཐུ་ཁོ་ནས།

དེའི་འབྲས་ལུ་འབྱེན་པར་རྣམས་པ་ལ་བྱ་བའི་སྒྲ་ཉི་པར་འདྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། རེ་ཞིག་རྒྱའི་རྒྱུ་མེད་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །རྒྱའི་རྒྱུ་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་དེ་མ་ཐག་
 རྒྱུ། དམིགས་རྒྱུ་པདག་རྒྱུ་གསུམ་པོ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱའི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་གཉིས་སུ་
 བཤད་པ་དེ་ལས་གོ་རིམ་བརྒྱུག་ནས་བྱེད་དེ། མཚུངས་པ་སྟེ་པའི་སྒྲ་བས་འབྱེད་པས་སྟེ་
 བལ་བྱ་བ་བྱེད། དམིགས་པ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བས་འཛིན་པས་འགག་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད། བདག་
 རྒྱུ་ནི་གནས་སྒྲ་བས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྒྲིབ་པའི་བྱིར་ན་སྟེ་བ་དང་འགག་པ་ཐམས་ཅད་
 ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། དེ་ལས་གཞན་པ་ཡི། རྒྱུ་དག་དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་
 ཡིན། ཞེས་སོ། རྒྱུ་རྣམས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། བཞེ་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། གསུམ་གྱིས་སྟོམས་པར་
 འཇུག་རྣམ་གཉིས། གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྟེ། འདབ་ལྷག་སོགས་མིན་རིམ་
 སོགས་བྱིར། ཞེས་བྱུང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་བཞེ་ལས་སྟེ་
 རྟེ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་དང་བདག་རྒྱུ་ལས་སྟེ་བ་གང་ཞིག་ འདམིགས་རྒྱུ་དང་དེ་མ་ཐག་
 རྒྱུ་ལས་ཀྱང་སྟེ། བཞེ་ཀ་མ་ཆང་པར་རྒྱུ་གསུམ་སོགས་གྱིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
 རྟེ་བ་མེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར། (༥༡བ)གཉིས་པ་
 གྲུབ་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་ཏེ། ཅུ་བར། བཞེ་ཡིས་སེམས་དང་
 སེམས་བྱུང་རྣམས། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་གསུམ་གྱིས་
 བྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་གསུམ་
 ལས་སྟེ་མེ། སྒྲ་ལ་མཉམ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་ལ་གཉིས་ལས་སྟེ་བས་ན་རྒྱའི་རྒྱུ་
 ལས་སྟེ། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་ལས་སྟེ་བས་ན།
 མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ལས་སྟེ། རང་གི་ངོ་བོ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་

གྱི་བདག་རྒྱུ་ལྷ་མ་སྒྲུ་ལ། དམིགས་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུ་བ་སྒྲུ། དེ་གཉིས་
 གྱི་རྒྱ་ལྷ་མེད་མ་སྒྲིན་ཀུན་ལྟོ་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་རྒྱ་གསུམ་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དགོ་བ་དང་ལྷན་བ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་སྒྲུ་ལ་ལས། འདི་གཉིས་
 བེ་རྒྱམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་རྒྱ་མི་སྤྱོད་དེ། དགོ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷན་པ་མིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་སོ། །རྟགས་གཞན་གསུམ་
 སྒྲུ། ཆོས་གཞན་མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་པའི་འདྲ་བྱེད་དང་གཟུགས་ཅན་རྒྱམས་ནི། རྒྱུ་
 གཉིས་ལས་སྒྲུ་སྒྲུ། རྒྱུ་རྒྱུ་དང་བདག་རྒྱུ་གཉིས་ལས་སྒྲུ་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གཞན་
 བེ་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྒྲུ། །ཞེས་སོ། །སྒྲུ་བས་འདི་འོ་ཕྱོགས་སྒྲུ་ཡོད་དེ། དབང་ལྷུག་པས་
 སྒྲོད་བཅུད་དབང་ལྷུག་རྟག་པ་གཅིག་ལས་འདོད་པས་སྒྲུད་ཟེར། གྲངས་ཅན་གྱིས་གཙོ་
 པོ་འམ་རྩ་བའི་རང་བཞིན་རྟག་པ་གཅིག་ལས་སྒྲུད་ཟེར། རིག་བྱེད་པས་རྟག་པ་གཅིག་
 ལས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུ་བས་བསྒྲུད་པར་འདོད་པ་དང་། སོགས་སྒྲུ་བྱེད་བྱག་པས་དུས་
 དང་། རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དོ་བོ་ཉིད་དང་། ཁ་ཅིག་ །རྒྱལ་ལྷན་རྟག་པས་སྒྲུད་པར་འདོད་པ་
 རྒྱམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོད་བཅུད་སྒྲུ་ཕྱིར་གྲུ་བ་པ་འདི་དག་ཆོས་ཅན། དབང་ལྷུག་
 སོགས་རྟག་པ་གཅིག་ལས་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིམ་གྱིས་སྒྲུ་བའི་ཕྱིར་དང་།
 སོགས་པས་རིམ་འགྲུ་བའི་ཕྱིར། ལྷུང་དུས་དངོས་པོ་དེས་པ་ལས་སྒྲུ་བའི་ཕྱིར། དབང་
 ལྷུག་སོགས་མིན་རིམ་སོགས་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །(༦༤ན)ཡང་ཁོན་ཏེ། དངོས་པོ་རིམ་ཅན་
 དུ་སྒྲུ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ནི་འདི་ལྟར་སྒྲུ་བར་གྱུར་ཅིག །འགག་པར་གྱུར་ཅིག །
 འདི་ནི་ཕྱིས་སྒྲུ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དབང་ལྷུག་གི་འདོད་པའི་དབང་གིས་སྒྲུས་ཟེར་ན། འོ་
 བྱ་གྲུ་འོ་ཕྱི་རྒྱ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པའི་བྱེད་བྱག་མཐའ་ལས་པས་ཐོག་མ་མེད་
 པའི་ལྷགས་དེ་ལས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེ་དག་ཐ་དད་པས་རྒྱ་དུ་མ་སོགས་དང་།
 སྒྲུ་ཕྱིར་གྲུ་བ་པའི་སྒྲོད་བཅུད་སྒྲུ་ཕྱིར་བྱེད་བྱག་མཐའ་ལས་པ་ལྟར་རྒྱ་འདོད་དགོས་པས་ལྷུག་

མེད་ཏུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་གཞན་གྱི་བྱེད་པ་ལ་ལྷོས་པའི་ཕྱིར། ཐུག་
པ་མེད་པར་ཐལ་བས། ཞེས་པ་ནས། ཡུ་ཀྱའི་སྤྲེལ་པའི་ལུགས་ཁོན་ལས་མ་འདས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་འབྱུང་བས་འབྱུང་བ་གཞན་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རྩོན་གཉིས་བྱེད་ཚུལ་
དང་། འབྱུང་འགྱུར་གྱིས་འབྱུང་འགྱུར་གཞན་དང་འབྱུང་པའི་རྩོན་གཉིས་བྱེད་ཚུལ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། དེའི་རྒྱ་འབྱུང་བ་རྣམ་པ་གཉིས། །འབྱུང་ལས་འགྱུར་པའི་རྣམ་པ་ལ། །ཞེས་
གསུངས། འབྱུང་བས་འབྱུང་བ་དེའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་པའི་རྒྱ་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རྣམ་
པ་གཉིས་བྱེད་དེ། འབྱུང་བས་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་འབྱུང་བ་གཞན་གྱི་ལྷན་ཅིག་
འབྱུང་པའི་རྒྱ་དང་། འབྱུང་བ་ལྷ་མས་འབྱུང་བ་ཕྱི་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
ཅུ་བར། དེའི་རྒྱ་འབྱུང་བ་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྐལ་བ་མཉམ་
པ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་པའི་རྒྱ་དག་གིས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། འབྱུང་བས་ཀུན་
འགོ་རྣམ་སྒྲིབ་མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་གསུམ་མི་བྱེད། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཀུན་འགོའི་
རྒྱ་མི་བྱེད། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པས་རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན། དེམ་པོ་ཡིན་པས་
མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་བྱེད་
རྒྱ་ཐ་དད་པ་ལྷ་བྱེད་དེ། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ། ཉེན་པའི་རྒྱ། གནས་པའི་རྒྱ།
རྟོན་པའི་རྒྱ། འཕེལ་པའི་རྒྱ་སྟེ། བྱེད་རྒྱ་དེ་ལྷ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལས་
འབྱུང་འགྱུར་སྟེ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྱུང་འགྱུར་དེ་འབྱུང་བ་འཕེལ་འགྲིབ་
ཀྱིས་(༥༤བ)འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྱུང་འགྱུར་དེ་འབྱུང་
བ་དོན་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཅིག་པ་ལ་རིམ་བཞིན་ནོ། །པའི་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྱུང་
བས་འབྱུང་འགྱུར་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྱུང་བས་འབྱུང་
འགྱུར་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། ཅུ་བར། འབྱུང་ལས་

ཐུར་པའི་རྣམ་པ་ལ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྤྱི་ཕྱིར་རྟོན་ཕྱིར་གནས་ཕྱིར་
དང་། རྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་འཕེལ་བྱེད་ཕྱིར། །དེ་ཡང་བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ་ཁོ་ན། །རྣམ་ལྟ་ཐ་དད་
པ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །འདིས་ནི་དེས་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་བྱེད་རྒྱ་ཐ་དད་པ་
ལྟ་བྱེད་པར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། །འབྱུང་འབྱུར་རྣམ་གསུམ་ཡན་ཚུན་དུ། །འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་རྣམས་
གཅིག །ཅིས་བྱུང་། །འབྱུང་འབྱུར་གྱིས་འབྱུང་འབྱུར་གཞན་གྱི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་དང་
སྐལ་མཉམ་དང་། །རྣམ་སྤྱོན་གྱི་རྒྱ་རྣམ་པ་གསུམ་བྱེད་དེ། །བསམ་གཏོན་དང་ཟག་མེད་
གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་ཚོགས་པ་གཅིག་པ་རྣམས་ནི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་དང་། །འབྱུང་
འབྱུར་ལྟ་མས་དེ་བྱི་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དང་། །སྤྱི་བ་སྤྱི་མའི་མི་དག་པ་དང་དག་པ་
ལས་རིམ་བཞིན་བྱི་མའི་ངན་སོང་དང་མཐོ་རིམ་གྱི་དབང་པོ་དང་ལུས་འབྱུང་བའི་བྱིར།
ཅ་བར། །འབྱུང་འབྱུར་རྣམ་གསུམ་ཡན་ཚུན་དུ། །ཞེས་སོ། །འབྱུང་འབྱུར་དེས་འབྱུང་བ་
རྣམས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱོན་གྱི་རྒྱ་རྣམ་པ་གཅིག་སུ་བྱེད་དེ། །ཆོ་འདིའི་ལུས་ངག་གི་དག་མི་དགའི་རྣམ་
པར་རིག་བྱེད་ལས་བྱི་མའི་རྣམ་སྤྱོན་སྤྱིས་ཀྱི་མིག་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་འབྱུང་
བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅ་བར། །འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་རྣམ་གཅིག །ཅིས་སོ། །

དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལས་བརྩ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ། །བརྩ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། །ནི་ཤུར་
དབྱེ་བ། །བརྩ་གཉིས་པོ་གང་ལས་གང་གསར་དུ་རྟོན་རྒྱུ་ལགས་མ། །དང་པོ་ལ། །བརྩ་གཉིས་
སུ་དབྱེ་བ་དང་། །དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་དང་རྒྱུན་ཅན་སྤྱིར་བ་གཉིས། །དང་པོ་ནི། །འདོད་
ཡོད་དག་དང་མི་དག་དང་། །བསྐྱེབས་པ་དང་ནི་མ་བསྐྱེབས་པ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་

མེད་པ་དག་ན། །མི་དགོ་ལས་གཞན་ཟག་མེད་གཉིས། །ཞེས་བྱང་། སེམས་སམ་ཡིད་
 ཆོས་ཅན། བརྩ་གཉིས་(༥༥ན)ཡོད་དེ། འདོད་པ་ན་ཡིད་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་།
 བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། མ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་བཞི་དང་།
 གཟུགས་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ན། མི་དགོ་བ་ལས་གཞན་པའི་
 སེམས་གསུམ་གསུམ་དང་སྟོབ་པའི་སེམས་ཟག་མེད་དང་། མི་སྟོབ་པའི་སེམས་ཟག་
 མེད་དང་བརྩ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ལྟེ། ཅ་བར། འདོད་ཡིད་དགོ་དང་མི་
 དགོ་དང་། །བསྐྱིབས་པ་དང་ནི་མ་བསྐྱིབས་པ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་ལྟེ། ཅ་བར།
 གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དག་ན། །མི་དགོ་ལས་གཞན། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་
 ལྟེ། ཅ་བར། ཟག་མེད་གཉིས། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། འདོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་།
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཞི། དང་པོ་ནི།
 འདོད་སེམས་དགོ་བ་ལས་སེམས་དགུ། །དེ་ནི་བརྒྱད་པོ་ཁོ་ན་ལས། །མི་དགོ་བ་ནི་བརྒྱ
 དག་ལས། །དེ་ལས་བཞི་སྟེ་བསྐྱིབས་དེ་བཞིན། །མ་བསྐྱིབས་པ་ནི་ལྔ་དག་ལས། །དེ་
 ལས་མཇུག་ཐོགས་སེམས་བདུན་ནོ། །ཞེས་བྱང་།

འདི་ལ་སྦྱི་དོན་དང་། ཆོག་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། སེམས་བརྩ་གཉིས་པོ་དེ་ལས་
 སེམས་དུ་ཞིག་སེམས་གང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ཞེན། དེའི་འབྱུང་རྒྱལ་གནས་སྐབས་
 བརྒྱད་དུ་བསྟན་པའི་སྟོན་ས་གཤམ་དགོས་ཏེ། ཆོའམ་གནས་སྐབས་བརྒྱད་ནི། དུགས་
 རྒྱན་གྱི་ཆོ། ས་མཚུངས་པའི་ཆོ། ཉིང་མཚམས་སྦྱར་པའི་ཆོ། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་
 ཆོ། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་པའི་ཆོ། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་པའི་
 ཆོ། སྟུལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ། སྟུལ་པ་ལས་ལྡང་པའི་ཆོ་བརྒྱད་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་
 དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི། དུགས་འདྲ་སྦྲུལ་ལས་སྦྱི་མ་འབྱུང་། གཉིས་

པ་ནི། རིས་མི་གཅིག་པའི་སེམས་གཞན་ཡིན་ཀྱང་སྤྲུལ་ཅིག་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། རྣམས་
 གསུམ་གའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལྟར་། བཞི་པ་ནི། རྣམས་པར་འབྱུག་པའི་ཆོ་འོག་
 མའི་དགོ་པ་ལས་གོང་མའི་དགོ་པ་ཟག་པཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སྟེ། ལྷ་པ་གོང་མའི་དགོ་
 པ་ལས་འོག་མའི་དགོ་པ་ཟག་པཅས་འབྱུང་། རྟུག་པ་ནི། (༥༥བ)གོང་མའི་བསྐྱིབས་
 ལུང་མ་བསྟན་ལས་འོག་མའི་དགོ་པ་སྟེ། བདུན་པ་ནི་གཟུགས་གྱི་དགོ་པ་ལས་འདོད་
 པའི་རྒྱལ་སེམས་ལྟར་། བརྒྱད་པ་ནི། འདོད་པའི་རྒྱལ་སེམས་ལས་གཟུགས་གྱི་དགོ་
 སེམས་འབྱུང་བ་ལྟ་སྟེ། དེས་དགོ་སེམས་ནི་སེམས་རྟུ་ལས་ལྟར་དང་། མི་དགོ་པ་ལས་
 སེམས་རྟུ་ལྟར་། སེམས་རྟུ་ལས་མི་དགོ་པ་འབྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་རྟུ་བསྐྱིབས་མ་བསྐྱིབས་
 ལུང་མ་བསྟན་ཟག་མེད་ལའང་ཅི་རིགས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཐལ་ཆེར་
 ཆོག་དོན་རྟུ་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདོད་པའི་དགོ་སེམས་ཀྱི་མཆོག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སེམས་དགུ་འབྱུང་བ་
ཡོད་དེ། རྒྱན་དང་ས་མཆོངས་སྒྲོན་ས་རང་སའི་བཞི། ཉིང་མཚམས་སྒྲོར་ཆེ་གོང་མའི་
བསྐྱེབས་བགཉིས། སྒྲོམས་འབྲུག་གི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་གཅིག་དང་། སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་
ཀྱི་ཟག་མེད་གཉིས་དང་དགུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏུ། རྒྱན་ཀྱི་འདོད་པའི་དགོ་
སེམས་གཉིས་དང་ས་མཆོངས་ཀྱི་མི་དགོ་བ་དང་ལྟ་བ་གང་རུང་མཆོངས་ལྟན་ཀྱི་བསྐྱེབས་
ལུང་མ་བསྟན་དང་འདོད་པའི་སྒྲོད་ལམ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་
དང་བཞི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། འདོད་པའི་དགོ་བའི་སེམས་གང་ཡིན་
བ་དེའི་མཆོག་ཐོགས་སུ་ནི་སེམས་དགུ་འབྱུང་ཏུ། རང་གི་ས་བ་བཞི་དང་། ཞེས་སོ། །
འདི་དག་བཞི་འཕ་དགུ་འབྱུང་རྒྱལ་དེ་མ་ཐག་རྒྱན་གྱིས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྒྱིར་འབྱུང་བ་
ཡོད་ཅེས་ཏེ་ཅིག་ཅར་གཉིས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏུ། ཉིང་མཚམས་སྒྲོར་
ཆེ་གཟུགས་སུ་སྒྲེན་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་ཏུ་སྒྲེན་གཟུགས་

མེད་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཏེ། བསྐྱབས་ལུང་མ་བརྟན་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་
ལས། ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཆོ་བསྐྱབས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་
གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་དགོ་བ་སྦྱར་བུང་མཇུག་ཐོགས་སུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དགོ་སེམས་
ཉིང་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་གང་རུང་གི་སྦྱར་བུང་གཅིག་ཏུ་དེ་འབྱུང་བའི་བྱིར། རང་
འགྲེལ་ལས། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་དགོ་བ་དང་། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། འདོད་
པ་ན་སྦྱོད་པའི་དགོ་བ་སྦྱར་བ་ལས་བུང་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྦྱར་བ་ལས་བུང་བ་ལོ་
ན་ཡིན་གྱི་སྟེས་(༥༦ན)ནས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འདི་ལ་འདོད་ཚུལ་མང་སྟེ་མི་ལྷོགས་མེད་པ་ལོན་ཟེར། གཞན་དག་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ཡང་ཟེར། ལ་ལས་བསམ་གཏན་བྱུང་བར་ཅན་ཡང་ཟེར། བཅུན་པ་དབྱེངས་
སྟོག་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་བར་ཟེར་ཚུལ་གང་སྟེལ་ལས་བཤད་ཀྱང་། སྦྱར་བུང་
གི་གཅིག་ལ་རྒྱལ་སྒྲུལ་མ་ལས་ཀྱང་འགལ་བར་འཛིན་ནོ། །མ་སྟོམ། བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ།
འདོད་པའི་སྟོབ་མི་སྟོབ་གྱི་འདོད་པའི་དགོ་བའི་སྦྱར་བའི་མཇུག་ཏུ་སྟོབ་པའི་སེམས་
ཐག་མེད་དོན་དམ་པའི་སྟོབ་པ་མཛོན་དུ་བྱེད་བ་དང་མི་སྟོབ་པ་ཡང་དེ་དང་འབྲུབ་པའི་བྱིར།
རང་འགྲེལ་ལས། སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་དང་། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། སྟོབ་པ་དང་
མི་སྟོབ་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྦྱར་བ་ལས་བུང་བའི་དགོ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་པའི་དགོ་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཟུགས་མེད་གྱི་དགོ་བ་འབྱུང་
བ་མེད་དེ། འདོད་པ་དང་དེ་གཉིས་རྟེན་དང་། རྣམ་པ་དང་། དམིགས་པ་དང་། གཉིན་
པོ་བཞིས་རིང་བའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་འདོད་པའི་སྒྲུལ་སེམས་
མཛོན་དུ་བྱེད་བ་ལྟར་གཟུགས་མེད་པའི་རྟེན་གྱིས་འདོད་པར་གདོགས་པའི་ཆོས་མཛོན་
དུ་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་འདོད་
པའི་རིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་རྣམ་པར་བྱེད་བ་ལྟར་གཟུགས་མེད་པའི་སེམས་

གྱིས་འདོད་པའི་རྣམ་པར་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་ཤེ། རྣམ་པའི་རིང་པའི་རྒྱ་
 མཚན་དེས་ནི་དམིགས་པ་ཡང་རིང་བར་གྲུབ་པའི་བྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་ཤེ། གཟུགས་
 ཁམས་བཞིན་གཟུགས་མེད་དག་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་པའི་
 དག་སེམས་དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་བརྒྱད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱན་དང་ས་
 མཚུངས་ཀྱི་ཆེ་རང་སའི་བཞི་དང་། ལྷོ་མས་འཇུག་ལས་ལྡང་བའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་དག་
 སེམས་གཅིག་དང་། ལྷོ་བ་མི་ལྷོ་བ་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་གཉིས་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་
 གཟིར་པའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བརྟན་ཀྱི་སེམས་དང་བརྒྱད་ལས་འབྱུང་བ་
 ཡོད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། དེ་ནི་བརྒྱད་པོ་ཁོན་ལས། །ཞེས་སོ། །མི་དག་བཞི་(༥༥བ)
 བརྒྱལ་ས་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱན་སའི་བཞི་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཆེ་གོང་མའི་དུག་ལས་
 འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། མི་དག་བཞི་བརྒྱད་ག་ལས། །ཞེས་སོ། །མི་དག་བ་
 ལས་བཞི་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱན་སའི་བཞི་འབྱུང་བ་དེའི་བྱིར། ཅུ་བར། དེ་ལས་བཞི་
 ཤེ། །ཞེས་སོ། །འདོད་པའི་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བརྟན་སེམས་བརྒྱལ་ས་འབྱུང་བ་དང་། འདོད་
 པའི་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བརྟན་དེ་ལས་སེམས་བཞི་འབྱུང་བ་རྣམས་མི་དག་བ་དང་འབྲུ་ཤེ།
 ཅུ་བར། བསྐྱེབས་དེ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །འདོད་པའི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བརྟན་པའི་
 སེམས་ཆོས་ཅན། སེམས་ལྡེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རང་སའི་བཞི་དང་རྒྱལ་
 པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་དག་སེམས་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། མ་
 བསྐྱེབས་བཞི་ལྡང་ག་ལས། །ཞེས་སོ། །འདོད་པའི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བརྟན་ཆོས་ཅན།
 ལྷོད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་བདུན་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆེ་རང་
 སའི་བཞི་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་གང་རུང་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཆེ་གོང་གི་ཉོན་
 མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། རྒྱལ་ལྡང་གི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་དག་སེམས་དང་བདུན་འབྱུང་བ་ཡོད་
 པའི་བྱིར། ཅུ་བར། དེ་ལས་མཇུག་ཐོགས་སེམས་བདུན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ན་དག་ལས་བརྩམས་པའི་གཉིས་པོ། དེ་ནི་དགུ་ཡི་མཆུག་ཐོགས་
 ལ། བསྐྱེད་པ་བརྩམས་པའི་ལས་དུག །མ་བསྐྱེད་པ་པོ་གསུམ་ལས་སོ། དེ་ལས་
 དུག་ཏུ། ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་ན་དག་སེམས་ལས་སེམས་བརྩམས་པའི་གཉིས་པོ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ།
 རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆོ་རང་སའི་གསུམ་ལ། ལྷང་བའི་ཆོ་འདོད་པའི་དགོ་བ་དང་། ལྷུ་ལ་
 འཇུག་གི་ཆོ་འདོད་པའི་མ་བསྐྱེད་པ་པོ་སེམས་དང་། ཉིང་མཚམས་སྟོར་བའི་ཆོ་འདོད་
 པའི་མི་དགོ་བ་དང་། དེའི་བསྐྱེད་པ་ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་གཉིས་དང་། གཟུགས་
 མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་གཟུགས་
 མེད་ཀྱི་དགོ་བ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་གཉིས་དང་བརྩམས་པའི་གཉིས་པོ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཅུ་བར། གཟུགས་ན་དག་ལས་བརྩམས་པའི་གཉིས་པོ། ཞེས་སོ། །གཟུགས་ནི་དགོ་སེམས་དེ་
 དགུ་ཡི་མཆུག་(༥༧ན)ཐོགས་སུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱན་སའི་ཆོ་རང་སའི་གསུམ་དང་།
 སྟོམས་འཇུག་གི་ཆོ་འདོད་པའི་དགོ་སེམས་དང་ལྷང་ཆོ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་བ་དང་།
 ཟག་མེད་གཉིས། ལྷུ་ལ་པ་ལས་ལྷང་ཆོ་འདོད་པའི་མ་བསྐྱེད་པ་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་
 གཟེར་བའི་ཆོ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་པོ་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཅུ་བར། དེ་ནི་དགུ་ཡི་མཆུག་ཐོགས་སུ། ཞེས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ལྷང་མ་བསྟན་
 ཀྱི་སེམས་དེ་སེམས་བརྩམས་པའི་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆོ་རང་སའི་
 གསུམ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྟོར་བའི་ཆོ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་གསུམ་ལ། འདོད་པའི་དགོ་བ་
 དང་། དེའི་མ་བསྐྱེད་པ་པོ་སེམས་གཉིས་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། བསྐྱེད་པ་
 པ་བརྩམས་པའི་ཞེས་སོ། །དེ་ལས་སེམས་དུག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་
 ཀྱི་ཆོ་རང་སའི་གསུམ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྟོར་ཆོ་འདོད་པའི་མི་དགོ་བ་དང་བསྐྱེད་པ་
 པ་གཉིས་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཟེར་ཆོ་འདོད་པའི་དགོ་སེམས་ཏེ་དུག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
 ཅུ་བར། དེ་ལས་དུག་ཏུ། ཞེས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་མ་བསྐྱེད་པ་པོ་སེམས་ནི་སེམས་

གསུམ་ལས་འབྱུང་ལྟེ། རང་སའི་གསུམ་ཁོན་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། མ་བསྐྱེབས་
 པ་ནི་གསུམ་ལས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལས་སེམས་དྲུག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རང་གི་ས་བ་
 གསུམ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྒྲུང་ཆེ་འདོད་པ་ན་སྒྲུང་བའི་མི་དག་བ་དང་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་
 མ་བསྐྱེན་གཉིས་དང་གཟུགས་མེད་ན་སྒྲུང་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དྲུག་འབྱུང་བ་ཡོད་
 བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེ་ལས་དྲུག་ལྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་མེད་པའང་། །དེ་ཡི་རྩལ་ལོ་དག་བ་ལས། །སེམས་དགུ་
 དག་གོ་དེ་དྲུག་གི། །བསྐྱེབས་པ་ལས་བདུན་དེ་དེ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་མེད་གྱི་
 མ་བསྐྱེབས་པའང་གཟུགས་གྱི་དེའི་རྩལ་དུ་ཡིན་དེ། དེ་རང་སའི་དེ་གསུམ་ལས་འབྱུང་
 ཞིང་དེ་ལས་རང་སའི་གསུམ་དང་ཉིང་མཚམས་སྒྲུང་ཆེ་གཟུགས་གྱི་གཅིག་དང་། འདོད་
 བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་གསུམ་ལྟེ་དྲུག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། (༦༧བ)དང་པོ་གྲུབ་ལྟེ།
 གཟུགས་མེད་པར་སྒྲེ་བ་དང་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་ས་འོག་མའི་དག་སོགས་མི་སྤྱིང་
 ལ་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་དག་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཡང་མ་ཡིན་པས་ན། རང་སའི་གསུམ་ཁོན་ལས་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། གཟུགས་མེད་པའང་། དེའི་རྩལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ལྟེ། རང་གི་ས་བའི་གསུམ་དང་ཉིང་མཚམས་སྒྲུང་ཆེ་འདོད་པ་ན་སྒྲུང་
 བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། གཟུགས་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལས་ཀྱང་རང་གི་ས་བའི་གསུམ་དང་ས་འོག་མ་བའི་ཉོན་
 མོངས་ཅན་རྣམས་དང་དྲུག་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་མེད་གྱི་དག་བ་ལས་སེམས་
 དགུ་འབྱུང་ལྟེ། རྒྱན་དང་རང་སའི་གསུམ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྒྲུང་ཆེ་འོག་མ་གཉིས་གྱི་
 ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་དང་། སྒྲོམས་འཇུག་གི་ཆེ་ཟག་མེད་གཉིས་དང་། ལུང་བའི་ཆེ་
 གཟུགས་གྱི་དག་བ་དང་དགུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་མེད་རིང་བ་
 བཞིས་རིང་བས་ལུང་སེམས་ལའང་འདོད་སེམས་མི་འོང་ལ། གཟུགས་མེད་གྱི་སྒྲུང་བས་

འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྟོད་པའི་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མེད་པའི་
 བྱིར། ཅུ་བར། དགོ་བ་ལས། མེས་ས་དགུ་དག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཟུགས་
 མེད་ཀྱི་དགོ་བ་དེ་མེས་ས་དུག་གི་མཛུགས་ཏུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་སའི་གསུམ་དང་། སྟོམས་
 འཛུགས་གི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ། ལུང་ཆེ་ཟག་མེད་གཉིས་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཅུ་
 བར། དེ་དུག་གི་ ཞེས་སོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་ལས་མེས་ས་བདུན་
 འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་སའི་གསུམ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྟུར་ཆེ་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
 ཅན་གསུམ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟུང་བའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་རྣམས་འབྱུང་
 བའི་བྱིར། ཅུ་བར། བསྐྱིབས་པ་ལས་བདུན། ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་
 བསྐྱིབས་པའི་མེས་ས་དེ་མེས་ས་བདུན་གྱི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་
 ཀྱི་ཆེ་རང་སའི་གསུམ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྟུར་བའི་ཆེ་(ཡན)འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་དགོ་བ་
 གཉིས་དང་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་དང་བདུན་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། འདོད་
 གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྱལ་ན་གཟུགས་མེད་དུ་མི་སྟེ་དེས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་
 ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་དང་། སྟོབ་མི་སྟོབ་པས་ལུང་བ་ཡང་མེད་པས་མེས་ས་ལུ་ལས་དེ་
 མི་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཅུ་བར། དེ་དེ་བཞིན། ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། སྟོབ་པ་བཞི་ལས་དེ་ལས་ལ། །མི་སྟོབ་པ་ནི་ལུ་ལས་སོ། །དེ་ལས་
 མེས་ས་ནི་བཞི་དག་གོ། ཞེས་བྱུང་། སྟོབ་པའི་མེས་ས་ཟག་མེད་དེ་མེས་ས་བཞིའི་དེ་མ་ཐག་
 ཏུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆེ་སྟོབ་པ་དང་། སྟོམས་འཛུགས་གི་ཆེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་གསུམ་
 ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་བཞི་མ་གཏོགས་པའི་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་མེས་ས་བརྒྱད་ཀྱི་
 དེ་མ་ཐག་མེད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། སྟོབ་པ་བཞི་ལས། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས།
 ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་དང་སྟོབ་པ་ལས་སོ། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། དགོ་བ་སྟོམས་
 པས་ནི་གཞན་བསྟོག་པར་བྱ་བའི་བྱིར། ཞེས་སོ། །སྟོབ་པའི་མེས་ས་དེའི་མཛུགས་ཐོགས་

སུ་སེམས་ལྟ་འབྲུག་པ་ཡོད་དེ། མཉམ་ལྷང་གི་ཆོ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་གསུམ་དང་།
 ལྷན་གྱི་ཆོ་སློབ་པ་ལས་སློབ་པ་དང་སློབ་པའི་དོ་རྩེ་ལྟ་བུ་ལས་མི་སློབ་པའི་ཟད་ཤེས་དང་
 ལྟ་འབྲུག་པའི་བྱིར། ཕ་བར། དེ་ལས་ལྟ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བཞི་པོ་དེ་དག་
 ཉིད་དང་མི་སློབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མི་སློབ་པའི་སེམས་དེ་ནི་སེམས་ལྟ་
 ལས་འབྲུག་སྟེ། སྟོམས་འཇུག་གི་ཆོ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་གསུམ་དང་། ལྷན་གྱི་ཆོ་མི་
 སློབ་པ་ལས་དེ་བྱི་མ་དང་སློབ་པའི་དོ་རྩེ་ལྟ་བུ་ལས་མི་སློབ་པའི་སེམས་འབྲུག་པའི་བྱིར།
 ཕ་བར། མི་སློབ་པ་ནི་ལྟ་ལས་སོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བཤད་མ་ཐག་པའི་
 ལྟ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་སོགས། ཞེས་དང་། ལྟ་སྒྲུལ་མ་ལས། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་
 ཆོ་ཁམས་གསུམ་པའི་དགོ་བ་རྣམས་(༥༥)དང་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྲུག་
 པ་དང་། ལྷན་གྱི་ཆོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མི་སློབ་པའི་སེམས་དེ་ལས་སེམས་
 བྱི་བཞི་འབྲུག་སྟེ། ལྷན་གྱི་ཆོ་མི་སློབ་པ་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྷང་ཆོ། ཁམས་གསུམ་
 གྱི་དགོ་བ་གསུམ་འབྲུག་པའི་བྱིར་དེ། ཕ་བར། དེ་ལས་སེམས་བྱི་བཞི་དག་གོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། མི་སློབ་པའི་སེམས་གྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སློབ་པ་ནམ་ཡང་འབྲུག་པ་མེད་
 དེ། ཉམས་པའི་ཆོ་གང་ཉོན་མོངས་མ་སྟེས་པར་དུ་མི་ཉམས་ཤིང་དེའི་ཆོ། ཉོན་མོངས་ཅན་
 གྱིས་སློབ་པ་དང་བར་དུ་བཅད་པའི་བྱིར། གང་སྟེལ་ལས། མི་སློབ་པའི་མཇུག་ཐོགས་
 ལྟ་སློབ་པ་དེ་ནི་ནམ་ཡང་འབྲུག་པ་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་གྱིས་བར་བཅད་
 པའི་བྱིར་དེ། ཉོན་མོངས་པ་ཀྱན་ཏུ་སྟོད་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར།

བརྩ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་ཤུར་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ། བརྩ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་ཤུར་དབྱེ་བ་ནི། བརྩ་གཉིས་དེ་དག་གི་ཤུར་
 ཡང་། །གསུམ་རྒྱུས་ནས་ཐོབ་པ་དང་། །སྒྲོར་བྱུང་དགོན་མས་གཉིས་བྱེ་ནས། །རྣམ་
 སྒྲིན་སྒྲུས་དང་སྒྲོད་ལམ་པ། །བཟོ་ཡི་གནས་དང་སྒྲུལ་པ་དང་། །འདོད་ན་ལུང་བསྟན་མིན་
 རྣམ་བཞིར། །གཟུགས་ན་བཟོ་མ་གཏོགས་པའོ། །ཞེས་བྱུང་། བརྩ་གཉིས་པོ་དེ་དག་
 ལ་སེམས་ཉི་ཤུར་ཡང་དབྱེར་ཡོད་དེ། །ཁམས་གསུམ་རྒྱུ་དགོ་བ་ལ་སྒྲུས་ནས་ཐོབ་པ་དང་།
 །སྒྲོར་བྱུང་གིས་ཐོབ་པ་གཉིས་སྒྲུབ་ནས་བྱུག་དང་། །འདོད་པ་ན་ལུང་བསྟན་མིན་པའམ་ལུང་
 མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ལ་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲུས་དང་སྒྲོད་ལམ་པ་དང་། །བཟོ་ཡི་གནས། །སྒྲུལ་
 པའི་སེམས་དང་བཞིར་བྱེ། །གཟུགས་ན་བཟོ་མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲུས་སྒྲོད་ལམ་
 པ། །སྒྲུལ་སེམས་གསུམ་ཡོད་པས། །འདོད་གཟུགས་ན་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་
 །སེམས་བདུན་དང་། །གཟུགས་མེད་ན་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་རྣམ་སྒྲིན་གཅིག་
 །ལུ་དང་། །ཟག་མེད་གྱི་སེམས་གཉིས་དང་ཉི་ཤུར་ཡོད་པའི་བྱིར། །རྩ་བར། བརྩ་གཉིས་
 དེ་དག་གི་ཤུར་ཡང་། །ཞེས་པ་ནས། །བཟོ་མ་(༥༧ན)གཏོགས་པའོ། །ཞེས་སོ། །
 །གཟུགས་ན་བཟོ་མེད་དེ། །ཀུན་རྫོགས་གོས་དང་བཅས་ཤིང་གཞལ་མེད་ཁང་ཡང་ལས་
 ལས་སྒྲེ་ལ་སྒྲུས་བསྒྲུབ་བྱེད་མི་དགོས་པའི་བྱིར། །སེམས་ཉི་ཤུར་ལས་བརྩ་གཉིས་བྱུང་ཆེ་སྟེ།
 །ཉི་ཤུར་ལུང་མ་བསྟན་བཞིར་མ་འདུས་པའི་ཁམས་གསུམ་གའི་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་
 རྣམས་དང་། །མ་བསྒྲིབས་ལའང་རྩ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། །ཉི་ཤུར་བྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 །ཁམས་གསུམ་ན་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་གང་ཡོད་དང་། །དགོ་སེམས་ཀྱི་འཆི་སེམས་
 བྱེད་ཆེ་སྟེས་ཐོབ་གྱིས་བྱེད་གྱི་སྒྲོར་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། །འཆི་སེམས་མི་གསལ་པའི་

ཕྱིར་དང་། སྒྲིམས་པར་འཇུག་ལུང་སྒྱུར་བྱུང་གིས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིམ་ཐོབ་མི་གསལ་བས་མི་བྱེད་
 པ་དང་འདྲོད་པའི་སྒྲིམ་ཐོབ་ཀྱིས་ཀྱང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱིས་
 འཆི་སེམས་བྱེད་ཆོ། རྣམ་སྒྲིན་སྒྲིམ་དང་སྒྱོད་ལམ་པས་བྱེད་ཀྱི་བཟོའི་གནས་དང་སྐལ་
 སེམས་ཀྱིས་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་གསལ་ཁིང་འཆི་སེམས་མི་གསལ་བ་གཉིད་འབྲུག་ལྟ་བུ་
 ཡིན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཉི་ཤུར་བྱེ་བའི་ཕྱིར།

སེམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་རྟེན་རྒྱུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སེམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་རྟེན་རྒྱུ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་
 ཉོན་མོངས་ཅན། །དུག་དང་དུག་དང་གཉིས་རྟེན་དོ། །གཟུགས་སྒྲིམ་དགོ་ལ་གསུམ་དག་
 གོ། །སྒྲོབ་པ་ལ་བཞི་ལྷག་ལ་དེ། །ཞེས་བྱུང་། སེམས་བརྒྱུག་གིས་ལས་གང་མངོན་དུ་སྒྱུར་
 ཆོ་སེམས་དུ་ཞིག་གསར་དུ་རྟེན་རྒྱུ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
 སེམས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་འདྲོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མངོན་དུ་སྒྱུར་ཆོ་སེམས་དུག་གསར་
 དུ་རྟེན་པ་གང་ཞིག། གཟུགས་ཀྱི་དེ་མངོན་དུ་སྒྱུར་ཆོ་སེམས་དུག་གསར་དུ་རྟེན། གཟུགས་
 མེད་ཀྱི་དེ་མངོན་དུ་སྒྱུར་ཆོ་སེམས་གཉིས་རྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ལྟེ། གོང་
 མ་གཉིས་ནས་འདྲོད་པར་སྒྲིམ་ཆོ་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། དགོ་བ་སྒྲིམ་ཐོབ་
 དང་འདྲོད་ཉོན་གྱིས་དགྲ་བཅོམ་ཉམས་པའི་ཆོ། གཟུགས་གཟུགས་མེད་(༥༧)ཀྱི་ཉོན་
 མོངས་ཅན་གཉིས་སྒྲོབ་པའི་སེམས་རྣམས་ཅིག་ཅར་མིན་ཀྱང་གསར་དུ་རྟེན་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཅན། །དུག་དང་། །ཞེས་སོ། །
 གཉིས་པ་གྲུབ་ལྟེ། གཟུགས་མེད་ནས་གཟུགས་སུ་སྒྲིམ་ཆོ། གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་
 དང་དགོ་བ་སྒྲིམ་ཐོབ་དང་། འདྲོད་པའི་སྐལ་སེམས། གཟུགས་ཀྱི་སྐལ་སེམས་གཉིས་

ཉེ། བཞི་དང་། དག་བཅོམ་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པས་ཉམས་ཆོག་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་དང་སྟོབ་པའི་སེམས་རྣམས་གསར་དུ་རྟེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། ཉོན་མོངས་
ཅན། །དུག་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་ཆེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་ཀྱིས་དག་བཅོམ་པ་ཉམས་པའི་ཆོག་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་
དང་སྟོབ་པའི་སེམས་གཉིས་གསར་དུ་རྟེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། ཉོན་མོངས་ཅན།
གཉིས་རྟེན་དོ། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་སྐྱེས་པའི་དགོ་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོ་
སེམས་གསུམ་གསར་དུ་རྟེན་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་དེ་ཉིད་དང་འདོད་གཟུགས་
ཀྱི་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སྐུ་ལ་སེམས་གཉིས་དང་གསུམ་རྟེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཕ་བར། གཟུགས་སྐྱེས་དགོ་ལ་གསུམ་དག་གོ། །ཞེས་སོ། །སྟོབ་པའི་སེམས་མངོན་དུ་
གྱུར་པ་ལ་སེམས་བཞི་རྟེན་པ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་དང་པོའི་ཆོ་སྟོབ་སེམས་དང་། ཟག་མེད་
ལམ་གྱིས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ཆོ། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སེམས་གཉིས་དང་།
དེས་གཟུགས་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ཆོ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་སེམས་རྣམས་ཅིག་ཅར་མིན་
གྲང་མི་ལྟན་པ་ལས་གསར་དུ་རྟེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། སྟོབ་པ་ལ་བཞི། ཞེས་
སོ། །དེ་དག་གི་ལྟ་མའི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་སེམས་གཉིས་དང་མ་བསྐྱིབས་
པ་གཉིས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་མ་བསྐྱིབས་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་སེམས་དང་དུག་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་གང་རྟེན་པའི་ཆོ་རང་ཉིད་གཅིག་ལུ་རྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་དེ་མི་ལྟན་པ་ལས་གསར་
དུ་སྟོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། མི་སྟོབ་པའི་སེམས་དེ་གསར་དུ་རྟེན་པ་ལྟར་(ཡོན་)ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། ལྟག་ལ་དེ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་གང་རྟེན་པར་
མ་བཤད་པ་དེ་ལ་ནི། དེ་ཉིད་རྟེན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐུས་པ། ཐུབ་དབང་རྗེས་བརྟེན་བདུད་ཅིས་རབ་རྒྱན་པས། །འཛུམ་པའི་འོད་ཟེར་
བྱེ་བ་སྟོས་མ་ཐག །འགྲོ་སེམས་འཆིང་བ་གྲོལ་ཞིང་ལ་ལའི་བཞིན། །བདུ་ལྟར་མཛེས་

བདུད་ཅིང་གསར་བ་རྟེན། །ཡལ་ཆེར་སེམས་ཀྱི་དྲི་བ་ཀྱས་གཞན་དག་ཕྱིར་མི་འོང་། །
 རིགས་བྱལ་དམན་ཡང་མངོན་མཐོའི་ཟམ་པ་མི་འཆད་བསྐྱན། །ཆེས་མང་ཚོགས་བྱང་
 སྐལ་ལྡན་རང་གི་སྐས་བྱུར་ལྟ་མིས་བསྟགས། །སྤྱི་དགུ་དགའ་བས་མཁའ་ཡང་མེ་འོག་
 ཆར་གྱིས་ཡོངས་སུ་གང་། །དེ་ལྟར་གྱུར་ཆོག་སྤང་དབྱངས་དྲུག་ཅུ་ཡིས། །གསུངས་པའི་
 བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་མ་ལུས་པའི། །བཟོད་བྱ་རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་གངས་མེད་པའི། །
 ཤེས་རབ་བསྐྱབ་པའི་ཐུང་པོ་སྤེལ་མཛད་པའི། །དབང་པོའི་དོན་འདི་མཁའ་ཁྱབ་མ་
 རྣམས་ཀྱི། །ཐར་ལམ་གསལ་པའི་སྒྲོན་མེ་ལེགས་པར་བྱས། །ཞེས་བྱ་བའང་བར་སྐབས་
 ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་བྱུང་
 བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་པའི་བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་ལས་གནས་
 གཉིས་པ་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

མཆོ་ལྷ་ལྟ་ལྟོ། དག་ལེགས་འཕེལ་བྱུར་ཅིག།

༡༢། །དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་
སྤྱད་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་པའི་
བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་ལས་གནས་གསུམ་པ་
བཞུགས་སོ། །

མཛོད་པར་བཛོད་པ།

ན་མོ་གུ་རུ་མཆོག་ལྟེ་ལ། རྣམ་འབྲེན་སྟོང་ལས་པད་དཀར་ལྟར་བསྟགས་ཉི་མའི་
གཉེན། །མཁུན་རབ་བྱེ་བའི་འོད་ཅན་རྒྱལ་ཀུན་ཡབ་གཅིག་ལྟར། །ཕྱག་བྱས་བརྟན་དང་
གཡོ་བའི་འཛིག་རྟེན་ལས་རྣམས་ཀྱིས། །བཀོད་པའི་རི་མོར་ངོ་མཆར་བྱེད་དུ་སྒྲེལ། །

ནང་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་
པ་ལས་ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ལ་གཤམ་བྱ་སྟག་བསྟེན་གྱི་བདེན་པ་གཏན་ལ་
དབབ་པ་དང་། སྤང་བྱ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ཐོབ་བྱ་འགོག་
ལས་གྱི་བདེན་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ནང་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་
བཞག་དང་། ཕྱི་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་བཞག་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྒྱིར་དབྱེ་བ་དང་།
རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་དང་། སྒྱི་བ་གནས་ཐབས་དང་། གནས་པ་འཆི་འཕོ་བའི་སེམས་
དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་གསུམ་དུ་སྤྱད་པ་དང་ལ། དང་པོ་ལ། ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་

བ་དང་། འགྲོ་བ་ལྔ་དབྱེ་བ་དང་། སྒྲིག་ནས་བཞིར་དབྱེ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ།
 འདོད་ཁམས་དང་། གནུགས་ཁམས་དང་། གནུགས་མེད་ཁམས་བཤད་བ་གསུམ། དང་
 པོ་འཆད་པར། དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་དང་། །ནས། དེ་ཉི་ཤུ་ །ཞེས་བུང་། དཔུལ་བ་
 ནས་འདོད་པའི་ལྷ་དྲུག་མན་ཆད་ཀྱི་བརྟེན་པ་བཅུད་ཀྱི་འཛིན་རྟེན་དང་རྟེན་རྒྱུད་གི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྟོད་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། འདོད་
 པར་སྒྲི་མཐུན་(༡ན)ཀྱི་ལས་ཀྱིས་སྒྲིས་ཤིང་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པའི་ཁམས་ཡིན་པའི་
 ཐུང་། ཅ་བར། དཔུལ་བ། ནས། འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན། །ཞེས་བ་དང་། རང་འགྲེལ་
 ལས། དེ་ལྟར་ན་གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་པ་དག་ནས་མནར་མེད་པའི་བར་ཀྱི་གནས་
 ཉི་ཤུ་པོ་དེ་དག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ནོ། །སྟོད་དང་བཅས་པར་བཟུང་ན་ནི་རྒྱུད་གི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་བར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཐུང་། འདོད་པའི་འགྲོ་བ་ཆོས་ཅན།
 འགྲོ་བའི་རིགས་ཀྱིས་བྱེན་ལྡོག་དེ། ཡིད་དུ་འོང་བ་མེད་པའམ་སེམས་ཅན་བསོད་
 རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་བྲིད་པས་ན་དཔུལ་བ་དང་། འདི་ནས་ཤིན་ཏུ་ཐིམ་མི་ལྡོག་པར་སོང་
 བས་སམ་སྒྲོམ་པས་ཡོངས་སུ་མོན་པས་ན་ཡི་དྲགས། དུད་དེ་འགྲོ་བས་ན་དུད་འགྲོ་
 ཡིད་ཤས་ཆེ་བས་ན་མི་དང་། བྲིམ་ནམ་མཁའ་ལ་ཡོད་པས་སམ་རྩེ་བའམ་རྩེ་བས་ན་
 ལྷ་དང་། ཁམས་དང་འབྲིག་པའི་འདོད་པས་རབ་རྒྱ་བྱེ་བས་ན། འདོད་ཁམས་དང་།
 འབྲིག་པའི་འདོད་པས་རབ་རྒྱ་བྱེ་བའི་ལྷ་ཡིན་པས་འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་དང་ལྡོག་
 པའི་ཐུང་། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་བཤད་དོ། །འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་ཡོད་དེ། རྒྱལ་
 ཆེན་བཞི་རིགས་སམ་དབང་ལྷུག་ཡོད་པས་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་རིས་དང་། ལེགས་པར་བྱས་
 པ་ལྷ་ན་ཅིག་རྒྱ་བྱས་པ་དག་གིས་དེར་སྒྲིས་པས་སམ། (༡བ)ཉེ་དབང་སོག་ཉིས་དང་དབང་
 པོ་གཅིག་ཉི་ལྷུ་རྒྱ་རྒྱ་གསུམ་གནས་པས་སམ་རྒྱ་རྒྱ་གསུམ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱིས་
 སོང་བས་སམ་འཐབ་པའི་སྤྱུག་བསྐལ་དང་བྲལ་བས་ན་མཐབ་བྲལ་དང་། དགའ་བ་མང་

པོ་དང་ལྷན་པས་ན་དགའ་ལྷན་དང་། རང་གིས་བྱས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་སྤྱུལ་པ་ལ་དགའ་
 པས་ན་འཕྱུལ་དགའ་དང་། གཞན་གྱིས་སྤྱུལ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་དབང་སྒྱུར་པས་ན་
 གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་དང་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར་ ལྷ་དུག་དག ཅིས་པ་
 དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷའི་རིས་དུག་པོ་འདི་ལྷ་སྟེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཁམས་ལ་གནས་རིགས་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། ཆོད་ཕྱུལ་བརྒྱད་ཀྱི་གནས་
 བརྒྱད་དང་། ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགྲོའི་གནས་གཉིས་རྟེ་དན་འགྲོའི་གནས་རིགས་བརྒྱ་
 དང་། མིའི་གནས་གྲིང་བཞི་དང་། འདོད་ལྷ་རིགས་དུག་གི་གནས་སྟེང་འོག་དུག་སྟེ་ཉི་
 ཤུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་སྐད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གནས་དུ་ཞེས་ཡོད་ཅིན།
 དཔུལ་བ་དང་། གླིང་དབྱེ་བ་ལས་དེ་ཉི་ཤུ ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ་གནས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་
 ཆོག་གི་ལྷག་མ་དང་སྟོར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉི་ཤུའི་གུངས་གང་ཟག་ལ་སྟོར་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ།
 དེ་གནས་ལ་སྟོར་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། ཉུགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གནས་ལ་སྟོར་བར་རང་འགྲེལ་
 འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གནས་དུ་
 ཞེས་ཡོད་ཅིན། ཞེས་པ་དང་། གང་སྟེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ན་གནས་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་དག་ནི་
 འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་དང་། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ལས། གནས་ཉི་
 ཤུ་ལ་ཉི་ཤུའོ། ཞེས་པར་གྱི་ཆོག་མི་མངོན་པར་བྱས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷ་དུག་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བརྟེན་པ་བརྒྱ་
 དང་། ཉི་ཤུ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་རྟེན་སྟོད་གཙོ་བོར་བཤད་ཅིང་། འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ཞེས་
 པས་དེ་གཉིས་འདོད་ཁམས་སུ་བསྟན་ཀྱང་པལ་ཤུགས་གང་ཅུང་དུ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། འདོད་པ་ཉི་ཤུ་དང་འདོད་པ་སོ་དུག་སོགས་བྱེ་ནས་(༡༥)བཤད་ཆོག་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གུང་དཔུལ་རྣམས་དང་ཉི་ཆོ་བའི་དཔུལ་བ་དང་གླིང་ཕན་རྣམས་

འདོད་ཁམས་སྤྱི་གཏོགས་པར་ཐལ། འདོད་ཁམས་ལ་གྲངས་ཉི་ཤུར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་ཁུབ་སྟེ། གྲང་དཔུལ་རྣམས་ཚད་པུལ་གྱི་འཁོར་དང་། སྤྱིང་ཕུན་རྣམས་སྤྱིང་བཞིའི་
 འཁོར་ཡིན་ལ། ཉི་ཚེ་བ་ལ་གནས་དང་ཚེ་ངེས་པ་མེད་པས་གནས་ཀྱི་སྐབས་སྤྱི་བཟང་
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། གྲང་བའི་དཔུལ་བ་བརྒྱད་ནི་ཡང་སོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
 གྱི་ངོས་བཞིན་དེ་དག་གི་འཁོར་ལྟ་བུར་གནས་ཏེ། དེས་ན་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གྲང་
 བའི་དཔུལ་བ་རྣམས་ལོགས་ཤིག་རྒྱ་མ་བསྟན་ལ། ཉི་ཚེ་བའི་དཔུལ་བ་རྣམས་གྲང་ཡུལ་
 དང་གྲངས་དང་ཚད་མ་ངེས་པས་ལོགས་ཤིག་རྒྱ་མ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། གང་སྟེལ་གྱིས་ཚད་པུལ་བརྒྱད་གྱི་ངོས་བཞིན་གྲང་དཔུལ་བཤད་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་འབྲེལ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པར་ཚད་པུལ་བརྒྱད་གྱི་ཐད་སོར་
 བཤད་པ་ཅམ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱིང་བཅུག་ཉིས་ན་མི་
 གནས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱིང་བཅུག་ཉིས་པོ་གང་རུང་གི་དེན་ཅན་གྱི་རྒྱང་གཉིས་པ་
 ལ་མིས་མ་ཁུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། རྩ་ཡབ་སྤྱིང་ན་སྤྱིན་པོ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
 འབྲེལ་ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཅིག་ན་སྤྱིན་པོ་དག་གནས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་པ་
 དང་། གང་སྟེལ་ལས། གཅིག་ན་སྤྱིན་པོ་དག་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རྩ་ཡབ་
 པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱིང་ཕུན་བརྒྱད་ན་གནས་པའི་
 མི་ལུས་རྒྱུད་བ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། དེའི་བར་གྱི་སྤྱིང་བརྒྱད་ནི་ཞེས་བྱ་
 བ་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ལས་ངན་པའི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 དེ་ལ་གནས་པའི་མི་རྣམས་ནི་ལུས་རྒྱུད་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་འབྲེལ་ལས་
 གྲང་། ཐམས་ཅད་ན་ཡང་མི་རྣམས་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 དཔུལ་བའི་སྒྲ་དོན་ན་རག་ཞེས་པའི་ན་དགག་པ་ལ་བཤད་ནས། རག་ཞེས་པ་མི་རྟོག་པའི་
 དོན་ཡིན་པས་སྐབས་མི་རྟོག་པ་ཞེས་(ཉབ)བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་མི་

རྟེན་པ་དེ་དག་གསུ་ནས་བཀག་པས་རྟེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འཆད་པར།
 གོང་མའི་གནས་དག་བཅུ་བདུན་ནི། །ནས། བཞི་བ་ས་ནི་བརྒྱད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་།
 འདིར་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱུད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འདོད་ཁམས་འདིའི་
 གོང་མ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གནས་འོག་མིན་བར་བཅུ་བདུན་གྱི་རྟེན་ས་དང་བརྟེན་པ་
 གང་ཟག་རྣམས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཁམས་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྦྱི་མཐུན་གྱི་ལས་
 དང་པོ་སོ་སོའི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་ཤིང་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གཟུགས་ལ་
 ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོང་མའི་གནས་དག་བཅུ་བདུན་
 ནི། །གཟུགས་ཁམས་ཡིན། །ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་གནས་བཅུ་བདུན་
 པོ་འདི་དག་དང་དེ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་བཅས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་ཁམས་དེར་ནི་སྟེ་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བསམ་གཏན་
 དང་པོ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་བཞི་བ་སོ་སོའི་སྟོན་སྟེན་བཅུ་བདུན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་
 དང་པོ་གསུམ་ལ་གསུམ་གསུམ་དང་བཞི་བ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཆངས་རིས་ཆངས་མདུན་ཆངས་ཆེན་གསུམ་དང་། གཉིས་པ་ལ་
 འོད་རླང་ཆང་མེད་འོད་འོད་གསལ་གསུམ་དང་། གསུམ་པ་ལ་དགེ་རླང་ཆང་མེད་དགེ་དགེ་
 རྒྱས་གསུམ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་སོ་སོ་ཡི། །བསམ་གཏན་ས་ནི་གསུམ་པ་ཡིན། །
 །ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དག་ན་
 རེ་རེ་ཞིང་ས་གསུམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བཞི་
 པ་ལ་སྦྱིན་མེད་དང་བསོད་ནམས་སྦྱེས་དང་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་སྟེ་སོ་སོ་སྦྱེ་བའི་གནས་གསུམ་
 དང་མི་ཆེ་བ་དང་མི་གདུང་བ་དང་གྲུ་མོ་མ་སྤང་བ་དང་ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་དང་འོག་མིན་ཏེ་
 འཕགས་པའི་གནས་ལྟ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་བ་ས་ནི་བརྒྱད་པ་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དབྱུད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་

བཅུ་བདུན་པོ་གང་རུང་གི་(༤ན)རྟེན་ཅན་ཡིན་ན་ལྟ་ཡིན་པས་བྱལ་བེར་ན། གཞུགས་
ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ན་ལྟ་ཡིན་པས་བྱལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་བར་སྤྱིད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་བར་
སྤྱིད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་
ན། དེའི་སྐྱེ་སྤྱིད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གཞུགས་སྐྱེ་ཉེར་འགྲོའི་
ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་དང་རྒྱུད་གཅིག་རྒྱུར་པའི་གཞུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་བྱང་འདས་
མདོན་སུམ་བྱེད་ཁ་མའི་བར་དོ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲུ། ཅུ་བར་
འདོད་ན། ལྟ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། བར་དོ་
བ་དེ་འགོ་བ་ལྟ་བུ་གང་རུང་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་
སྤྱིད་མིན། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་རྒྱུ་གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་དངས་པ་ལས། སྐྱེ་གནས་
བཞེས་ནི་འགོ་བ་ལྟ་བུ་བསྟན་གྱི། འགོ་བ་ལྟ་བུ་ནི་སྐྱེ་གནས་བཞེས་བསྟན་ཏེ། གང་ཞིག་
མ་བསྟན་ཤིན་པ་བར་མའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འཆད་པར། གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་གནས་མེད་དོ། །ནས། སེམས་ཀྱི་
རྒྱུད་ནི་བརྟེན་པ་ཡིན། ཞེས་བྱུང་། གཞུགས་མེད་ཁམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ན་གཞུགས་
ཅན་གྱི་གནས་མེད་དེ། ཁྱོད་གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པས་རྟེན་སྣོད་དང་། བརྟེན་པ་སེམས་
ཅན་ལ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་གནས་
མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གང་རྒྱུ་གི་འཕོས་པ་དེར་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་
པས་སྤྱོད་ག་གི་གནས་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་མཐོ་དམན་གྱིས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས།
རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་
མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་མི་འདུ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་བ་
ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི། ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྟེན་གཞུགས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་

དུ་བགད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏུ། གདགས་པ་དངས་ཟེན་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལས།
མིག་གི་ཁམས་གང་ཞེན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱར་བྱས་པའི་གཟུགས་དང་བ་གང་
ཡིན་པ། དམུལ་བའམ། དུད་འགྲོའི་སྒྲིག་ནས་བ་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཡུལ་ལམ། ལྷ་ལམ།
མི་ལམ། བསྒྲུལ་པ་ལས་བྱུང་བའམ། སྲིད་པ་བར་མའི་མིག་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏུ། མདོ་ལས། སྲིད་པ་ནི་བདུན་ཏེ། དམུལ་བའི་སྲིད་པ་དང་།
དུད་འགྲོའི་སྲིད་པ་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྲིད་(༥ན)པ་དང་། ལྷའི་སྲིད་པ་དང་། མིའི་སྲིད་
པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། སྲིད་པ་བར་མའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞུང་འདིའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
འགྲོ་བ་ལྷ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། དམུལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་དང་། ཞེས་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་
ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པས་བྱུང་བེར་ན།
གྲང་དམུལ་བ་རྒྱད་དང་ལྷ་མིན་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་འདོད་ཁམས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གང་རུང་གང་ཞིག་ གཞུང་
གཉིས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཉི་ཤུ་ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དངོས་བསྟན་
ལ་དམུལ་བ་བཅོ་བརྒྱད་དང་ལྷ་མིན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། འདིའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་བརྟེན་
པ་དང་རྟེན་སྣོད་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་བེར་ན། ཁམས་གསུམ་རེ་རེའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་
དང་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་རེ་རེ་ནས་དང་། འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲིད་པ་བར་མ་རེ་རེ་ནས་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སོ་སོར་གྲུབ་ཅིང་། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། འགྲོ་བ་
དང་སྣོད་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་གིས་ན་དེ་དག་ཁམས་
དག་ཏུ་ཞེས་བྱ་བ་ཅི་འགྲོ་བ་ལ་མ་གཏོགས་པའི་ཁམས་དག་གཅིག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།
ཡོད་དེ་ཁམས་རྣམས་ནི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་སྣོད་དང་སྲིད་པ་བར་མའི་

རང་བཞིན་དག་གྲང་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སེམས་ཀྱི་གནས་པ་བདུན་དང་དགྲ་དང་བཞི་བཅས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་གནས་པ་བདུན་བཤད། སེམས་ཅན་གྱི་གནས་པ་དགྲ་བཤད།
 སེམས་ཀྱི་གནས་པ་བཞི་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་འཆད་པར། ལུས་དང་འདྲ་ཤེས་ཐ་
 དད་དང་། །ནས། དེ་འཛོམས་བྱེད་ལྟ། ཞེས་བྱུང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་ཆོས་ཅན།
 བདུན་ཡོད་དེ། ལུས་དང་འདྲ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་པ་དང་། ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདྲ་ཤེས་
 གཅིག་པ་དང་། དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་ལུས་གཅིག་ཅིང་འདྲ་ཤེས་ཐ་དད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་
 གཅིག་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་གནས་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་བདུན་ཡོད་པའི་བྱིར།
 (ལ) ལུས་དང་འདྲ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་པ་ཡོད་དེ། དང་པོར་བྱུང་བ་མིན་པའི་འདོད་
 པའི་ལྷ་མི་གཉིས་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་པ་དང་པོར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་གསུམ་པོ་དེ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་ལུས་ཀྱི་ཆེ་ཆུང་དང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་རྟགས་ཐ་དད་
 ཅིང་། འདྲ་ཤེས་གྲང་བདེ་ལྷག་བཏང་སྟོམས་སྟགས་ཐ་དད་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་ལས།
 སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདྲ་ཤེས་ཐ་དད་པ་དག་གྲང་ཡོད་དེ། འདི་ལྷ་
 གྱི། མི་རྣམས་དང་ལྷ་ཁཅིག་གོ། འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་དང་པོའོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་དང་པོར་སྒྲུལ་མ་ཐག་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
 ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདྲ་ཤེས་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ལྷ་མ་དང་འདྲ་བ་གང་ཞིག འདྲ་ཤེས་
 ཆོས་ཆེན་གྱིས་བྱས་སོ་སྟམ་པར་གཅིག་པའི་བྱིར། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་
 ཅན་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདྲ་ཤེས་གཅིག་པ་དག་གྲང་ཡོད་དེ། འདི་ལྷ་གྱི། ཆོས་རིས་ཀྱི་
 ལྷ་དག་དང་པོར་བྱུང་བ་དེ་དག་གོ། འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་གཉིས་པའོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ལུས་གཅིག་ཅིང་
 འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་འོད་ལུས་སུ་གཅིག་པ་གང་ཞིག །འདུ་ཤེས་བདེ་བ་དང་
 བཏང་སྒྲུམས་གཉིས་རེ་མོས་སུ་དོན་དུ་གཉེར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་
 གཞུགས་ཅན་ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འོད་
 གསལ་གྱི་ལྟ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་གསུམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཆོས་ཅན། ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཡང་རིགས་
 གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་འོད་ལུས་དང་འདུ་ཤེས་བདེ་བར་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས།
 སེམས་ཅན་གཞུགས་ཅན་ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་
 སྟེ། དགོ་རྒྱས་གྱི་ལྟ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བཞི་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོ་རྒྱས་མཚོན་པ་སྟེ་གསུམ་ཀ་འཛིན་ནོ། །གཞུགས་མེད་དང་པོ་
 གསུམ་རིམ་བཞིན་རྣམ་ཤེས་གྱི་གནས་པ་ལྟ་བུ་དང་དུག་པ་དང་བདུན་(༥)པ་གསུམ་
 དུ་འཛིག་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཞུགས་ཅན་མིན་པ་གང་དག་ཅེས་པ་ནས།
 འདི་ལྟ་སྟེ། བམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་དུ་ཉེ་བར་འགོ་བའི་ལྟ་དག་གོ། འདི་ནི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་གནས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་མཐའ་
 ཡས་སྟེ་མཆེད་དུ་ཉེ་བར་འགོ་བའི་ལྟ་དག་གོ། འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་དུག་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་དུ་ཉེ་
 བར་འགོ་བའི་ལྟ་དག་གོ། འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་གྱི་གནས་བདུན་གྱི་ལྟ་མངན་སོང་གསུམ་དང་བསམ་གཏན་
 བཞི་པ་དང་། སྤྱིང་ཅེ་རྣམས་རྣམ་ཤེས་གྱི་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་ན་རྣམ་ཤེས་
 འཛོམས་བྱེད་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དན་སོང་གསུམ་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས་
 འཛོམས། བསམ་གཏན་བཞི་པར་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲུམས་འཇུག་གིས་འཛོམས། སྤྱིང་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། རང་གི་ས་པ་ཉིད། །ཅེས་བྱུང་།

ཕྱེས་ན་རེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པར་རྣམ་ཤེས་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། གནས་པ་པོ་ལ་
གནས་པར་བཤད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་པོའི་གདན་མིན་པ་བཞིན་
དང་། ཡང་ན་འདྲིའི་གནས་དང་གནས་པ་ནི་གྲུ་དང་མཉན་པ་ལྟ་བུར་གནས་ནས་འགོ་
བཙོག་ཅིག་དགོས་ན་རྣམ་ཤེས་རྣམ་ཤེས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། གཞན་དག་
ན་རེ། འོ་ན། མདོ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟླ་བ་ཅས་ལ་དགའ་བ་ཡོད། འདྲོད་ཆགས་
ཀྱང་ཡོད། གང་ལ་དགའ་བ་ཡོད་ཅིང་འདྲོད་ཆགས་ཡོད་པ་དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞེན་
ཅིང་གནས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བདུན་སྟུང་པོ་
ལྟའི་རང་བཞིན་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། མདོན་པ་བ་ན་རེ་མི་འགལ་
ཏེ། ལུང་དེ་གཉིས་ནི་སྒྲེ་སྒྲིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆོད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེས་ན་རྣམ་
ཤེས་འབའ་ཞིག་གནས་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་ལས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་བཞི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཞིང་དང་རྣམ་ཤེས་ས་བོན་དུ་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་
ལས། ཆོས་གང་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དེ་དག་ནི་འདྲིའི་ཞིང་གི་
ངོ་བོར་ཤིན་ཏུ་ལགས་(ལྟན)པ་ཡིན་པས་དེ་དག་ཉིད་འདྲིའི་གནས་པ་དག་ཅེས་བཤད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉིད་སྒྲུས་རྣམ་ཤེས་གཅོད་དོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་
པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟུ་ཚུལ་སྟུ་བཞི་ཡོད་དེ། བསྟུ་ན་བཞི་དང་བདུན་གྱིས་བསྟུས་
པ་ཡིན་མིན་ལ་སྟུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསྟུས་ཚུལ་སྟུ་བཞི་ཡོད་དེ། བདུན་གྱིས་བསྟུས་
ལ་བཞིས་མ་བསྟུས་པ་དང་། བཞིས་བསྟུས་ལ་བདུན་གྱིས་མ་བསྟུས་པ་དང་། གཉིས་ཀས་
བསྟུས་པ། གཉིས་ཀས་མ་བསྟུས་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། བདུན་
གྱི་ནང་ཚན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ངན་སོང་བ་རྣམས་དང་
བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་སྒྲིད་ཅེའི་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྟུང་པོ་རྣམས་

དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་
དང་པོ་བཞི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། རན་སོང་བ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་
མིན་ཅེ་བ་དག་གི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེ་བ་ལས་གང་དུ་འཇུག་པ་ སྐྱེ་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྐྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེ་བ་ལ། གང་དུ་འཇུག་པ་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་།
གང་འཇུག་པ་བར་མིན་གྱི་རང་བཞིན། དེ་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་
འཆད་པར། དེར་ནི་སྒོ་ང་ལས་སྐྱེ་སྟགས། །སེམས་ཅན་སྐྱེ་གནས་བཞི་དག་ཏུ། །ནས།
ཡི་དྲགས་མངལ་ན་སྐྱེས་པའང་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཆོས་ཅན། རྟོན་
ལ་ཁམས་གསུམ་པོ་དེར་ནི་སྐྱེ་བའི་གནས་བཞི་དག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྒོ་ང་ལས་སྐྱེ་བ་དང་སྟགས་
བསམ་མངལ་སྐྱེ་རྟོན་གཤེར་སྐྱེ་རྩམ་སྐྱེ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་འོ་ངོ་པོ་ཡོད་དེ།
སྒོ་ངའི་ནང་ནས་མེར་མེར་རྩར་རྩར་སྟགས་སྐྱེ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་ངང་པ་
བྱུང་བྱུང་མ་བྱུ་ནི་ཅོ་སྟགས་ལྟ་བུ། གཉིས་པའི་ངོ་པོ་ཡོད་དེ། མངལ་ནས་མེར་མེར་རྩར་
རྩར་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དོད་ནས་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་དེ་ཡིན་གྱི་མངལ་གྱི་ནང་ནས་བྱུང་ཅམ་ཡིན་ན་
སྒོ་ང་སྐྱེས་ཀྱན་མངལ་སྐྱེས་སུ་འགྱུར་བས་སྐྱེ་གནས་གསུམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མཚན་
གཞི་བྱུང་ན་སྟགས་ལྟ་བུ། གསུམ་པའི་ངོ་པོ་ཡོད་དེ། མངལ་སྒོ་ང་གང་རུང་ལས་མ་ཡིན་
བར་རྟོན་དང་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པའི་(ཡབ)ལུས་ཅན་གཅིག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་
གཞི་སྐྱར་བ་དང་བྱེ་མ་ལེབ་སྟགས་ལྟ་བུ། བཞི་པའི་ངོ་པོ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་མཚང་བ་
མེད་པར་གཅིག་ཆར་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་ལྟ་རྣམས་ལྟ་བུ།

ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་དང་རྩྭ་འགྲོ་གཉིས་ལ་སྒྲེ་གནས་བཞི་ཡོད་དེ། མི་ལ་བཞི་ཡོད་
 པ་གང་ཞིག །རྩྭ་འགྲོ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མི་ལ་སྒོང་སྒྲིམ་གྲང་
 ཡོད། མངལ་སྒྲིམ་གྲང་ཡོད། རྩྭ་གཤེར་སྒྲིམ་གྲང་ཡོད། རྩུས་སྒྲིམ་གྲང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མི་སྒོང་སྒྲིམ་ནི་གྲུ་ཞིག་པའི་ཆོང་པ་བྱ་བྱང་བྱང་མོ་དང་ཅེ་བས་སྒོང་ལས་
 སྒྲིམ་པ་དགོས་པའི་གྲགས་དང་ཉེ་པའི་གྲགས་གཉིས་དང་། རི་དྲགས་འཛིན་གྱི་བྱ་སུམ་ཅུ་
 ཅུ་གཉིས་དང་། རྩུ་པོ་ལྷ་ལེན་གྱི་བྱ་ལྷ་བརྒྱ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྟེ། གསུམ་
 པ་གྲུབ་སྟེ། གསོ་སྦྱང་འཕགས་གྱི་སྒྲིབ་ལས་ང་ལས་ལུ། ང་ལས་རྩའི་བརྒྱ་གཡས་པ་ནས་
 མཛེས་པ་དང་། དེའི་བརྒྱ་གཡོན་པ་ནས་ཉེ་མཛེས་དང་། རྩུ་པོ་ཆོངས་ཕྱིན་གྱི་བྱང་ལས་
 སུ་མོ་སྒྲིམ་པ་ཐི་བའི་ཐོང་ལྷན་མ་དང་། རྩུ་ཤིང་གི་སྒོང་ནང་ནས་སུ་མོ་སྒྲིམ་པ་ཨ་མ་སྒོང་
 མ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྩྭ་གཤེར་སྒྲིམ་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ང་ལས་
 རྩྭ་དང་། མཛེས་པ་དང་། ཉེ་མཛེས་དང་། ཐི་བའི་ཐོང་ཅན་མ་དང་། ཨ་མ་སྒོང་མ་ལ་
 སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། བརྒྱལ་བ་དང་པོའི་མི་
 རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་དྲགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གྲུ་དང་མཁའ་ལྗིང་ལ་སྒྲེ་གནས་
 བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲུ་མངལ་སྒྲིམ་ནས་རྩུས་སྒྲིམ་གྱི་བར་མཁའ་ལྗིང་སྒྲེ་གནས་བཞི་
 བས་ཟ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྩུས་ཏེ་སྒྲིམ་པ་རྣམས་ནི་གྲུ་དང་འདབ་
 བཟང་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩུས་སྒྲིམ་ལ་རོ་མེད་པས་ཟ་བ་
 མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། མ་ཤི་བར་དུ་ཟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཤི་བ་
 དེས་ཆོམ་པར་འགྱུར་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། འདིས་སྤར་མ་ཤི་བར་
 ཟོས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཤི་བའི་ཆོམ་སྤར་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གྲུ་དང་མཁའ་ལྗིང་ལ་སྒྲེ་གནས་བཞི་ཡོད་པར་ཐལ། མཁའ་ལྗིང་(ཤར་)རྩུས་སྒྲིམ་མཆོག་
 དང་རྩྭ་གཤེར་སྒྲིམ་ཉེ་མཆོག་དང་། མངལ་སྒྲིམ་བར་མ་དང་སྒོང་སྒྲིམ་ཐ་མ་ཡིན་ལ།

དེ་རྒྱུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་འཛིན་པ། རྟོག་གཤེད་སྒྲུབ་ཀྱིས་གསུམ་པ། མངལ་སྒྲུབ་ཀྱིས་གཏོང་
 ཟ། རྟོག་སྒྲུབ་ཀྱིས་རྟོག་སྒྲུབ་ཁོ་ན་ཟ་བའི་ཕྱིར་དེ། གང་སྒྲེལ་ལས། གྲུ་དང་ནམ་མཁའ་
 ལྡིང་དག་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་དེ། དེ་དག་གི་མཆོག་ནི་རྒྱུ་དེ་སྒྲུབ་པའོ། །ཉེ་མཆོག་ནི་
 རྟོག་གཤེད་ལས་སྒྲུབ་པའོ། །པར་མ་ནི་མངལ་ནས་སྒྲུབ་པའོ། །ཐ་ཆད་ནི་རྟོག་ལས་སྒྲུབ་
 པའོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་དེ་སྒྲུབ་པའི་ནམ་མཁའ་ལྡིང་གིས་ནི་རྟོག་གཤེད་ལས་སྒྲུབ་པ་ལ་སྐྱེས་
 བདག་ལས་ལྷ་མ་ལྷ་མ་ཐོས་ནས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་བཟང་བའི་ཕྱིར་འབྱེན་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དཔུལ་བ་རྣམས་དང་ཁམས་གསུམ་གྱི་ལྷ་རྣམས་དག་གི་དྲ་
 བ་བར་མ་རྣམས་རྒྱུ་དེ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་དེ། ལས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་སྟོབས་དང་ལྷན་བའི་ཕྱིར།
 གཟུགས་མེད་བདག་གྲང་རྒྱུ་སྒྲུབ་ཡིན་དེ། རྒྱུ་སྒྲུབ་ལ་མིང་བཞིའི་ཕྱང་པོ་ཅན་དང་།
 ཕྱང་པོ་ལྷ་བ་ཅན་གཉིས་ཡོད་སྟེ་གནས་གཞན་གསུམ་ཕྱང་པོ་ལྷ་བ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དེ། གང་སྒྲེལ་ལས། འདི་དག་གི་རང་བཞིན་ཡང་རྒྱུ་དེ་སྒྲུབ་པའི་གནས་ནི་ཕྱང་པོ་
 བཞི་དང་། ལྷའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་རྣམས་ནི་ཕྱང་པོ་ལྷའི་རང་བཞིན་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་ལུལ་གྱི་སྒྲེ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡི་དྲགས་ནི་རྒྱུ་
 སྒྲུབ་ཁོ་ན་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡི་དྲགས་ལལ་ཆེར་རྒྱུ་སྒྲུབ་ཡིན་གྲང་མངལ་
 སྒྲུབ་གྲང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཕྱང་ལས། མོ་འཕགས་ཀྱི་སྤ་ཆེན་པོ་ལ་ཡི་དྲགས་མོ་ན་རེ།
 བདག་གིས་མཆོན་མོ་སྤ་ལྷ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིན་མོ་གཞན་ལྷ་དག །བསྐྱེད་ནས་དེ་དག་
 ཟམོད་གྱི། །འོན་གྲང་བདག་ནི་ཆོས་པ་མེད། །ཅེས་སྒྲུབ་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་
 སྒྲེལ་ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཡི་དྲགས་རྣམས་ནི་རྒྱུ་དེ་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་དེ།
 དེའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་ལ་མངལ་ལས་སྒྲུབ་པ་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཆོད་ལྷན་པ་མོ་འཕགས་
 ཀྱི་སྤ་ཆེན་པོ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་
 ཅན། རྟོག་གནས་བཞི་ལ་(༥)བཟང་ངན་ཡོད་དེ། རྒྱུ་སྒྲུབ་རང་གཞན་གཉིས་ཀར་མི་

གཏོར་པར་སྐྱེ་བས་རབ་དང་། རྟོད་གཤེར་སྐྱེས་གཞན་ལ་མི་གཏོར་པར་སྐྱེ་བས་རབ་
 འོག་མ་དང་། མངལ་སྐྱེས་སྤྱག་བསྐལ་ལན་ཅིག་སྤྱག་བསྐལ་བས་འབྲིང་དང་། སྒྲོང་སྐྱེས་
 སྤྱག་བསྐལ་ལན་གཉིས་སྒྲོང་བས་ཐ་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན།
 སྐྱེ་གནས་བཟང་བ་གཉིས་བཞག་ནས་མངལ་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་སྒྲོ་
 བ་བསྐྱེད་པ་དང་ཉེ་དུ་ཆོས་ལ་དགོད་པ་དང་། ལྷ་སྟེགས་བྱེད་སྟགས་ཀྱིས་རྒྱ་མ་མཁན་ནི་
 རྒྱ་མས་འཛིན་རྟེན་ཟེའོ་ཞེས་པའི་ལྟ་རྟེན་འགོག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག་
 རྒྱས་སྐྱེས་ལ་རོ་མེད་པས་རིང་བསྐལ་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 རྒྱས་སྐྱེས་བྱས་ཀྱང་རྒྱ་འབྱུལ་གྱིས་རིང་བསྐལ་བཞག་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བམ་མཁའ་
 མཛོད་ལ་མངའ་བཞེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་གནས་བཞེ་ལས་རྒྱས་སྐྱེས་མང་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་སྐྱེས་ལ་འགོ་བ་ལྗེའི་ལྷ་དང་དབྱལ་བ་རིལ་པོ་དང་། ཡི་དྲུགས་
 དུད་འགོ་མིག་སུམ་གྱི་ཕྱོགས་རེ་དང་། བར་སྟོད་ཐམས་ཅད་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་གོང་
 མ་གཉིས་རིལ་པོ་དང་། འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཕལ་ཆེར་རྒྱས་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གང་འཇུག་པ་བར་སྟོད་ཀྱི་རོ་བོ་སྐྱབ་བྱེད་སྟགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བར་སྟོད་ལ། རོ་བོ། སྐྱབ་བྱེད། རྟོད་ཆོས་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཆད་པ་
 ལ། འདིར་གང་འཆི་དང་སྐྱེ་བ་ཡིས། ཁས། བྱུང་བ་མིན། ཞེས་བྱུང་། ཆོག་དོན་དང་།
 མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས། བར་སྟོད་ཆོས་ཅན། རྟོད་ཀྱི་རོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཛིན་
 རྟེན་འདིར་གང་གི་སྤྱ་མའི་འཆི་སྟོད་དང་། ཕྱི་མའི་སྐྱེ་བའི་སྟོད་པའི་བར་དུ་འབྱུང་བའི་སྟོད་
 པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འདིར་གང་འཆི་དང་སྐྱེ་བ་ཡི། སྟོད་པའི་བར་དུ་འབྱུང་བའོ། །
 ཞེས་བྱུང་། སྟོད་པ་བར་མ་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོད་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཀྱང་བྱུང་བ་མིན་ཉེ། བྱུང་བ་

ཏེ། འཇུག་གནས་འབྱུང་གསུམ་ལ་མ་མྱོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་བར་
མིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་གྱི། འཁོར་བསྐྱར་གྱི་བར་མིན་པས་འཇུག་པ་ཤེས་ལ་འབྱུང་
གནས་གཉིས་མི་ཤེས། རང་རྒྱལ་གྱི་དེས་འཇུག་གནས་ཤེས་ལ་འབྱུང་བ་མི་ཤེས། སངས་
རྒྱལ་གྱི་དེས་གསུམ་ག་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངལ་དུ་འཇུག་པ་གསུམ་དག་སྟེ། འཁོར་ལོས་
བསྐྱར་དང་རང་བྱུང་གཉིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་(ལ་བ)མེས་མཆོད་པ་ལ་པ་
མངལ་འཇུག་ལ་ཆགས་སྒྲུབ་གིས་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་ཏུ་འཇུག་པས་མ་ལྷན་པར་ཤེས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུས་སྐྱུ་མ་ལྟ་མཛེས་ཀྱི་མངལ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་བར་དོ་བ་དེ་
མཆོན་དཔེས་སྐྱུས་པར་ཐལ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་མཆོན་དཔེས་སྐྱུས་པ་གང་ཞིག་ །དེ་
ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། སྟོན་དུས་མིན་འབྱུང་ག་ཚུགས་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ལྷན། མདོར་ན། འཁོར་བསྐྱར་ཡང་མཆོན་དཔེས་སྐྱུས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་མཆོན་དཔེ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མི་ལྟོག་དེ་ནི་དྲི་བའོ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ཁྱིའི་བར་མིན་གྲུབ་ནས་དེར་མི་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ལྷན། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གྲུབ་
ནས་ལྟ་སྐྱུང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་འགོ་བ་རིགས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཡང་
ཁ་ཅིག་ན་རེ། མའི་བར་མིན་ཡིན་ན་མའི་མིན་པ་ཡིན་པས་ལྷན་ཟེར་ན། མི་འཐད་
པར་ཐལ། མའི་མིན་པ་དང་མའི་བར་མིན་འགལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། མིན་པ་ནི་
བདུན་དེ། དམུལ་བའི་མིན་པ་དང་། རུང་འགྲོའི་མིན་པ་དང་། ཡི་དྲུགས་ཀྱི་མིན་པ་དང་།
ལྟའི་མིན་པ་དང་། མའི་མིན་པ་དང་། ལས་ཀྱི་མིན་པ་དང་། མིན་པ་བར་མའོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བར་མིན་པ་ཡིན་ན་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་སྟོན་དུས་ཀྱི་མིན་པ་དང་དབང་
པོ་སོགས་འདྲ་བས་ལྷན་པར་ཐལ། སྟོན་དུས་མིན་འབྱུང་ག་ཚུགས་ཅན། ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་ཅིང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མ་ནིང་མཚན་མེད་དང་སྐྱེས་ཙམ་ནས་མིག་
མེད་པའི་ལོང་བ་སོགས་ཀྱི་བར་སྤྱོད་པ་ཡང་དབང་པོ་ཀྱན་ཆང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་ནིང་དང་
མཚན་མེད་ཀྱི་བར་སྤྱོད་པ་ཡང་པོ་མོ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་མངལ་དུ་ཞུགས་ནས་མ་
ནིང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྱེད་ལས། འོན་ཏེ་མ་ནིང་ཞིག་ཡིན་ནའི། དེ་
འདོད་ཆགས་གང་དང་ལྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་སོ། །སྤྱོད་པ་བར་མ་ནིང་དབང་པོ་ཐམས་
ཅད་ཆང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་མ་ཆང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་མོར་གྱུར་བ་དང་
མོར་གྱུར་བ་ཞུགས་ནས་(༡༠ན)གནས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གནས་སོ། །ཕྱིས་ལུས་སྐྱེ་ཞིང་
མ་ནིང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ལ། དུགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་། ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས། །
དང་པོ་འཆད་པར། འབྱུ་ཡི་རྒྱན་དང་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར། །ནས། རྒྱན་མིན་ཕྱིར་གཉིས་ལས།
བྱུང་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་། སལ་ཆེན་སྡེ་པ་དང་ས་སྟོན་སྡེ་པ་ན་རེ། བར་སྤྱོད་མེད་དེ། སྐྱེ་
སྤྱོད་ནི་འཆི་སྤྱོད་དང་བར་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ལས། འདི་
ལ་སྟོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་སྟོ་གྲོས་ནི་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་དང་བཅས་ཏེ་རང་གི་སྡེ་
པ་ལ་སྟོ་ཞེན་ཅིང་། སོགས་བྱུང་། ཕྱིས་འབྱུང་བའི་སྐྱེ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུགས་སུང་ཆོས་ཅན།
རང་གི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་བར་མའི་གཞུགས་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་ལྟན་གྱི་གཞུགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འབྱུ་རུབ་ནས་ཤར་དུ་དྲངས་པའི་རྒྱན་ཕྱི་མ་བཞིན། བར་སྤྱོད་
མེད་པར་འཆི་སྤྱོད་རྒྱན་ཆད་པ་ལས་སྐྱེ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུགས་སོགས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། འབྱུ་ཡི་རྒྱན་དང་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར། །སྤྱོད་པ་ཆད་ལས་བྱུང་བ་མིན། །ཞེས་པའི་
དོན་གཞུགས་ལ་སྐྱུར་ནས་དེ་ལྟར་ཡང་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ལས།
སྐྱེ་བའི་སྤྱོད་པའི་གཞུགས་གང་དང་འབྲལ་བ་དང་གང་དུ་འབྱུང་བ་དེ་དག་གི་བར་མའི་
རྒྱན་ལ་ཡོད་པའི་གཞུགས་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པ་གཞུགས་

གྱི་རྒྱན་གྱི་ངོ་བོ་འོ་བོ་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། འབྲུའི་རྒྱན་ཕྱིས་འབྲུང་བའི་གཟུགས་ལྟ་
 ལུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བར་དོ་རྒྱལ་ན་འདི་ལྟར་དགོས་སོ། །འཆི་བྱིད་གྱི་སེམས་
 ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱན་མི་འཆད་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་གྱིས་ཡུལ་གཞན་
 ཏུ་སྐྱེ་བའམ་འཇུག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། འབྲུ་ཡུལ་གཞན་དུ་བྱངས་པའི་
 རྒྱན་བཞིན་ཞེས་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་གྱི་རྒྱན་
 འདི་ཡང་རྒྱན་མི་འཆད་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་འབྱུང་བའི་རྩལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིས་འཆི་བྱིད་ཆད་ཅམ་ལས་སྐྱེ་(༡༠བ)མྱིད་འབྱུང་བ་ཞིགས་
 ཀྱང་བར་དོ་རྒྱལ་མི་ཐུབ་པོ། །

ཁ་ཅིགས་པོན་ལས་སྐྱུ་ལུང་སྐྱུ་ལས་འབྲུའི་རྒྱན་འབྱུང་བ་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་
 དེ། དེ་ནི་བྱིད་པ་དང་རྣམ་ཤེས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ཅམ་ལས་བར་བྱིད་རྒྱལ་མི་ཐུབ་པའི་
 བྱིར། ཐུབ་སྟེ། འདིར་འཆི་བ་ནས་གཞན་གྱི་སྐྱེ་བྱིད་འགྲུབ་པ་ལ་བར་དོ་དགོས་པ་འབྲུའི་
 རྒྱན་གྱིང་གཅིག་ནས་གྱིང་གཞན་དུ་སྒོ་བ་ལྟ་ལུར་བཤད་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། རྒྱན་མི་འཆད་པར་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་འབྲུའི་རྒྱན་ལྟ་ལུའོ། །
 ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། གང་གི་ཆོ་འབྲུ་གྱིང་ནས་གྱིང་གཞན་དུ་འཕྱེར་བ་ན་འབྲུ་
 དེ་གྱིང་ལྟ་མར་འགག་ནས་གྱིང་དེ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་མི་འབྱེད་པར་དབག་ཆད་དུ་མས་
 བཅད་པས་གྱིང་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གང་གྲེལ་
 ལས། སྒྲིན་ཏུ་གསལ་ཡང་ལོག་པར་བཤད་སྤང་ངོ་། །དེ་ལ་ཕལ་ཆེན་དང་ས་སྟོན་དག་
 བ་རེ། འཆི་བྱིད་རྒྱན་ཆད་པ་ལས་སྐྱེ་བྱིད་འབྱུང་བའི་དཔེ་ཡང་ཡོད་དེ། མེ་ལོང་གི་ངོས་
 རོགས་དང་བྱད་གྱི་གཟུགས་གཉིས་པར་འགྲུངས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་དེར་གཟུགས་བརྒྱན་
 འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཆད་ནས་འབྱུང་བར་ཡང་མཐོང་
 སྟེ། དཔེར་ན་མེ་ལོང་ལ་རོགས་པ་དག་གི་ནང་དུ་གཟུགས་ལས་གཟུགས་བརྒྱན་ལྟ་ལུའོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེའི་དཔེ་དོན་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་དཔེ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་
གང་ཞིག །གལ་ཏེ་གྲུབ་ཀྱང་མི་འདྲ་བའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཟློན་གྱིས་གཞུགས་
བརྟན་ཁ་དོག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་དེ་ཁ་དོག་ཏུ་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཡུལ་དེ་ན་མེ་
ལོང་གི་ངོས་ཀྱང་སྤང་གཞུགས་བརྟན་ཡང་སྤང་ཡང་དེར་ཁ་དོག་ཐ་དད་པ་གཉིས་གོ་ས་
གཅིག་ན་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མེ་ལོང་གི་ངོས་དེ་ལ་ཁ་དོག་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀྱི་
རྟེན་འབྱུང་བ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་དེ་ག་ཞུག་གི་འབྱུང་བ་དང་མཁར་བའི་འབྱུང་བ་ཐ་དད་
པ་གཉིས་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞུགས་བརྟན་མ་གྲུབ་བྱིར་བ་དང་། ཞེས་བ་དང་། གཅིག
ན་ལྟ་ན་ཅིག་གཉིས་མེད་(༡༡ན)བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞུགས་བརྟན་གྱི་ཟློན་
བར་ཡོད་དེ། རང་འབྲེལ་ལས། གང་དེ་ལྟར་སྤང་བ་དེ་ནི་ཆོགས་པ་དེའི་མཐུ་དེ་འདྲ་བ་
ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཐུའི་བྱེ་བྲག་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱད་བཞིན་གྱི་གཞུགས་བརྟན་དེ་བྱད་གཞུགས་ཀྱི་རྒྱུན་མ་ཡིན་
པའི་མི་འདྲ་ལ། གཞུགས་བརྟན་དེ་གཞུགས་དང་མེ་ལོང་སྟེ་གཙོ་བོའི་རྒྱ་གཉིས་ཆོགས་
པ་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་དུ། ཟློན་གྱིས་སྟེ་མྱིད་དེ་གཙོ་བོའི་རྒྱ་གཉིས་ལས་མི་འབྱུང་བར་
འཆི་མྱིད་གཅིག་སུ་ལས་འབྱུང་བར་འདོད་པ་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་
བར། མི་འདྲའི་བྱིར་ན་དཔེ་མ་ཡིན། རྒྱུན་མིན་བྱིར། ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
ཅུ་བར། མི་འདྲའི་བྱིར་ན་དཔེ་མ་ཡིན། །གཉིས་ལས་བྱུང་བྱིར། ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་
འཆད་པར། མགུར་ནས་གསུངས་བྱིར་ཡོད་དེ་ཟ། །ལྟར་གསུངས་འགྲོ་མདོ་ལས་ཀྱང་
གྲུབ། ཅེས་བྱུང་། བར་མྱིད་པ་ཆོས་ཅན། ཟློན་ཡོད་དེ། རྟོན་པས་མགུར་ནས་མྱིད་པ་
བརྟན་གསུངས་བས་ཟློན་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། མྱིད་པ་ནི་བརྟན་ཏེ།
དཔུལ་བའི་མྱིད་པ་དང་། ཡི་དྭགས་ཀྱི་མྱིད་པ་དང་། ཏུང་འགྲོའི་མྱིད་པ་དང་། མེའི་མྱིད་
པ་དང་། ལྟའི་མྱིད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་མྱིད་པ་དང་། མྱིད་པ་བར་མཛོ། ཞེས་གསུངས་

བའི་ཕྱིར་དང་། ཅུ་བར། མགུར་ནས་གསུངས་ཕྱིར་ཡོད། ཅེས་སོ། །གཞན་ཡང་། བར་
 སྤྱིད་ཡོད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། གནས་གསུམ་མདོན་དུ་གྱུར་ན་མའི་མངལ་དུ་ཆགས་
 བར་འགྱུར་རྟེ། མ་རུང་ཁིང་ཟླ་མཚན་དང་ལུན་པ་དང་། བ་མ་གཉིས་ཆགས་པར་གྱུར་
 ཁིང་ཐུད་པ་དང་། དྱི་ཟ་ཡང་ཉེ་བར་གྱུར་ན་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དྱི་ཟ་དེ་བར་སྤྱིད་པ་
 ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་དྱི་ཟ་ཞེས་མི་འདོན་གྱི་སྤང་པོ་ཞིག་པ་ཉེ་བར་གནས་
 བར་གྱུར་ན་འོ་ཞེས་འདོན་རྟོ་ཞེས་ཟེར། སྤྱོད་དཔོན་ན་རེ། དྱི་ཟ་དེ་བར་དོ་བ་ཡིན་
 བར་ཐལ། ལྷ་ལེན་གྱི་སྤྱི་མདོ་ལས། རྩོད་གྱིས་དྱི་ཟ་ཉེ་བར་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི།
 ནས། བྱང་ནས་འོངས་པ་ཞིག་ཤེས་སམ། ཞེས་(༡༡བ)གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། སྤང་
 པོ་ཞིག་པ་ནི་འོངས་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། དྱི་ཟ། ཞེས་བྱུང་། གཞན་ཡང་།
 བར་སྤྱིད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་ལྟར་གསུངས་པའི་བར་འདའ་བ་དེ་བར་དོ་བ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། མདོ་ལས། ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནི་ལྷ་སྟེ། བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་
 ལས་འདའ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། ལྷ་གསུངས། ཞེས་སོ། །དེ་
 ལ་ལ་ལ་ཆེན་པ་ན་རེ། །བར་མ་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལྷ་ཞིག་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་ཅིང་བར་དོ་
 ཡོད་པའི་ལུང་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྤྱིས་སྤྱང་མ་པའི་འགོ་བ་བདུན་ཞེས་གསུངས་པའི་
 མདོ་ལས་གྱང་། ཞོག་མའི་མེ་སྟག་དང་ལྷགས་གྱི་ཚ་ཚ་གཉིས་དང་གསུམ་དཔེར་བྱས་
 ནས་བར་འདའ་བ་གསུམ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། ལྷ་ལ་སྤྱལ་དང་དུས་གྱི་བྱུང་བར་
 དེ་ལྟར་ཐ་དད་པ་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྩོད་གྱི་དེ་རྟོག་བཟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཅུ་
 བར། འགོ་མདོ་ལས་གྱང་གྲུབ། ཅེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བར་མ་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་
 ལྷ་ནི་ལྷ་ལ་དང་དུས་གྱི་བྱུང་བར་གྱི་ཐ་དད་པ་ནམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལྷ་སྤྱུ་མེད་པས་འདི་
 ནི་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བར་སྤྱིད་
 པ་ཡོད་ན་མདོ་ལས་བདུད་སུན་འབྱེན་བྱེད་གྱིས་འོད་སྤང་གི་ཉན་ཐོས་མཁས་པ་མགྱུ་

ཞེས་པའི་མགོ་ལ་དེའི་ཁྱུ་རྒྱུ་པས་ཉན་ཐོས་དེས་མ་རངས་པའི་སྐད་ལྷུང་བ་དང་
བདུད་ལྷན་འབྲེན་བྱེད་རང་གི་ལུས་ཁོ་ནས་མནར་མེད་པའི་དཔྱལ་བར་ལྷུང་ངོ་། །ཞེས་
གསུངས་པ་ནི་ལྷ་རྒྱུངས་ཞེ་ན། སྦྱོར་མེད་དེ། དེའི་དགོངས་པ་གསོན་པོ་ཁོ་ནར་དཔྱལ་
བའི་མེས་བསྐྱར་དེ་གི་ནས་དཔྱལ་བར་ལྷུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་
ལས་བཤད་དོ། །འདི་ལ་མང་ཆོན་གྱི་དུས་ཆེན་དང་། བོ་དང་རང་རེའི་སྒྲིམས། འགའ་ཞིག་གིས་
འོད་སྤང་གི་ཉན་ཐོས་གི་བས་བདུད་དེ་ལྷ་རྒྱུང་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱལ་
སྤྱི་མ་ལས། ཉན་ཐོས་དེའི་མགོར་དེའི་ཁྱུ་རྒྱུ་པས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་རང་
གི་ལུས་ཀྱིས་དཔྱལ་བའི་མེ་སྤྱང་བར་བཤད། གང་(༡༩ན)སྤྱེལ་ལས། བདུད་ཀྱིས་དེའི་
ཆལ་བ་ཞིག་གིས་འོད་སྤང་གི་ཉན་ཐོས་མཐས་པ་མགུ་ཞེས་པའི་མགོ་བཅག་པས་དེ་ལྷ་རྒྱུང་
བཤད་པ་མ་གཏོགས་གི་བའི་སྦྱོར་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་མི་སྤྱང་བའི་བྱིར་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
སྦྱོར་ལ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཁོ་རང་ལྷུང་བའི་བྱིར་དེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། དེའི་ཆོ་བདུད་
ལྷན་འབྲེན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ཞིག་གིས་སྐད་དུ་ཁྱུ་རྒྱུ་ཀྱིས་བསྟན་པས་དེས་མ་རངས་
པའི་སྐད་ལྷུང་བ་དང་སྐད་ཅིག་དེ་གཉིས་པ་ལ་རང་གི་ལུས་ཀྱིས་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་མནར་
མེད་པར་ལྷུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། གང་སྤྱེལ་ལས་གྱུར། འོད་སྤང་གི་ཉན་ཐོས་མཐས་པ་
མགུ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་སྤྱང་བར་གྱུར་ལ། དེའི་ཆོ་བདུད་ལྷན་འབྲེན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ཞིག་གིས་
དེའི་ཆལ་བ་ཞིག་གིས་དེའི་མགོ་བཅག་པར་གྱུར་དོ། །རང་གི་ལུས་ཁོ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་
རྒྱས་པར་འབྱུང་ཞེ། སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡོད་པ་ཤོད་ལ་
མེད་པ་མ་ཤོད་ཅིག །

གསུམ་པ་འཆད་པར། དེ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་བྱིར། །ནས། མི་ལྷོག་དེ་ནི་དྲི་
ཐའོ། །ཞེས་སྤྱང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བར་དོ་བའི་གཞུགས་དེ་བྱེད་དབྱིབས་ཡོད་དེ།
སྦྱོར་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་བྱེད་དབྱིབས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་

དང་སྔོན་དུས་ཀྱི་སྤྲིད་པ་འབྱུང་འགྱུར་གཅིས་ལས་ཀྱིས་འཕེན་པ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དེ། དེ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། །སྔོན་དུས་སྤྲིད་འབྱུང་ཤ་རྒྱུགས་ཅན། །ཞེས་
 དང་། ཀུན་བདུས་ལས། གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བྱད་གཟུགས་སོ། །ཞེས་དང་།
 དེ་དང་མཐུན་པར་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནི་འགྲོ་བ་གང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའི་དེར་
 དུས་སྔ་མའི་སྤྲིད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཤ་རྒྱུགས་ལྟ་བུར་འགྱུར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུས་སྔ་མའི་སྤྲིད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། འབྱུང་འགྱུར་འཆི་
 སྤྲིད་སྔོན་ཡིན་པས་སྔོན་དུས་སྐྱེ་སྤྲིད་ཀྱི་རྗེས་ཡིན་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། གང་
 སྤྲེལ་ལས། སྔོན་ཀྱི་དུས་སྔོས་པ་ནི་འཆི་བའི་སྤྲིད་པ་དང་སྐྱེ་བའི་སྤྲིད་པ་ལས་(༡༡བ)བྱད་
 བར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བར་དོའི་ཁ་དོག་ཡོད་དེ། དཔུལ་བའི་
 བར་དོ་སྔོན་དུས་མེས་ཆོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། དུད་འགྲོའི་དུ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་རྩ་
 ལྟ་བུ་དང་། འདོད་པའི་ལྟ་མའི་བར་སྤྲིད་པ་གསེར་ལྟ་བུ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་དཀར་པོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བོང་ཆོད་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ལྟ་མའི་བར་སྤྲིད་པ་བྱིས་པ་ལོ་ལྷམ། དུག་
 ལོན་པ་ལྟ་བུ། གཟུགས་ཀྱི་བོང་ཆོད་རྫོགས་ཤིང་ངོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་པས་གོས་དང་བཅས་པ་
 ཡིན་ལ། འདོད་པར་ངོ་ཆ་དང་ཁྲེལ་མེད་པས་གཅེར་བུ་ཤས་ཆེ་ཞིང་། སྔོན་ཀྱི་སྔོན་ལམ་
 ཀྱིས་དག་སློང་མ་དཀར་མོ་སྐྱེས་གོས་དང་བཅས་པ་དང་། སྤྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱད་མེམས་
 ཀྱི་བར་སྤྲིད་པ་ཡང་གཞོན་རུ་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པ་ན་བཟའ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གྲུང་བོ་ཆེའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྤྲུལ་པ་འམ་ལུས་ཀྱི་མི་ལམ་ཅམ་ཡིན་ནོ། །

ཁོན་རེ། དེ་སྔོན་དུས་ཀྱི་སྤྲིད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བྱི་མོའི་མངལ་
 བས་ཀྱང་འགྲོ་བ་ལྟའི་བར་སྤྲིད་འགྱུབ་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པས་བྱི་མོའི་མངལ་འཛོག་
 བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལྟར་གྱུབ་པ་ཡོད་ཀྱང་བྱི་མོའི་མངལ་མི་འཛོག་སྟེ། ཆ་
 དཔུལ་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་དང་དེར་སྐྱེས་ཀྱང་ཉེ་ལའོར་དང་བར་ན་འབྱུན་པ་སྟེ་འབྱུམས་

པ་རྒྱམས་ཀྱང་མི་མི་འབར་ན་དེའི་བར་གྱི་དྲག་རྒྱག་ལ་འབར་ལ། འབར་དུ་རྒྱག་ཀྱང་
 དེའི་གཟུགས་ཤིན་ཏུ་དང་བས་ལྷ་མི་པལ་པས་མི་མཐོང་བ་ལྷ་ར་དེའི་གཟུགས་ལ་མི་
 རེག་པའི་ཕྱིར་དང་། རེག་ཀྱང་མི་འཆོག་སྟེ། དེ་ཆོག་པ་དཔུལ་བའི་ལས་ལ་རག་ལས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དཔུལ་བའི་གྱིད་པ་བར་མས་མངལ་འཆོག་པར་འགྱུར་
 རོ་ཞེན་རེ་ཞིག་གྱིད་པ་སྒྲ་མ་ལ་ཡང་དཔུལ་བ་པ་རྒྱམས་ལྷག་པ་དག་ན་འཕུན་པ། བས།
 ལས་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་མི་འཆོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གྱིད་པ་སྒྲ་མ་ནི་སྒྲོན་
 དུས་ཀྱི་གྱིད་པ་དང་། ལྷག་པ་དག་ན་ཞེས་པ་ཉི་འཁོར་དག་ན་ཞེས་པ་ལོ། །འདི་རྒྱུ་འབབ་
 དང་རྒྱམ་འགྲེལ་གྱི་རིགས་མཐུན་བག་ཆགས་སད་པར་བཤད་པ་ལ་མཁོའོ། །སྒྲོན་དུས་
 ཀྱི་གྱིད་པ་ཆོས་ཅན། (༡༩ན)ཁྱོད་ཡོད་དེ། སྒྱེ་གྱིད་གྲུབ་པའི་རྒྱད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་
 ཆད་ནས་འཆི་གྱི་སྒྲོན་རོལ་ཚུན་ཆད་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དེ་ནི་འཆི་
 པའི་སྒྲོན་རོལ་ཏེ། །སྒྱེ་བའི་རྒྱད་ཅིག་པན་ཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མིའི་བར་
 གྱིད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷ་འི་བར་གྱི་མི་མཐོང་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རིགས་མཐུན་རྒྱམས་
 མཐོང་ལ་མི་མཐུན་པ་མི་མཐོང་བཤད་ཞིག་ ཁྱོད་མིའི་བར་གྱི་དཔེ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་
 མཐུན་མཐོང་། ཞེས་བུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བར་གྱིད་པ་མཐོང་བའི་མིག་ཡོད་དེ།
 ལྷ་འི་མིག་སྒྲོན་བརྒྱ་གཅིག་དང་བྲལ་བའི་མཛོན་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ལ་སྒྲེས་ཐོབ་ཀྱི་ལྷ་འི་
 མིག་གིས་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་མིག་དག་པས་མཐོང་། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་
 ལས། ཤིན་ཏུ་དྲངས་པའི་ཕྱིར་སྒྲེས་ནས་ཐོབ་པའི་མིག་གིས་མི་མཐོང་རོ། །ཞེས་སོ། །
 སྒྲོན་བརྒྱ་གཅིག་ཡོད་དེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། སྒྲོན་དེ་དག་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་དང་། ཡིད་ལ་
 མི་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། གཉིད་དང་། རྟོད་པ་
 དང་། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་དྲག་པ་དང་། སེམས་ཡ་ཡ་པོ་དང་། བག་ཆོབ་དང་། འདྲ་
 ཤེས་སྒྲ་ཆོགས་པ་དང་། སྒྲ་བ་མང་བ་དང་། ཉ་ཅང་སྒྲོམ་དྲག་པ་ཉིད་དེ། མདོ་ལས་རི་རྒྱད་

འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྟའི་བར་མས་གོང་མ་མ་ཡིན་པའི་ཐམས་
 ཅད་མཐོང་ཟེར་བ་ཡང་ཡོད། བར་སྒྲིད་པ་ཆོས་ཅན། རྩུ་འབྱུལ་དང་ལྡན་ཏེ། བཅ་མཁའ་
 ལ་འགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྩུ་འབྱུལ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱགས་དང་ལྡན་ཏེ།
 གང་བསམས་པའི་སར་སྐད་ཅིག་གིས་སྟོབ་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱགས་སྐྱར་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
 གྲང་བསྟོག་དགའ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ལས་ཀྱི་རྩུ་འབྱུལ་རྒྱགས་དང་ལྡན། །
 ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ཀུན་ཚང་བ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལྟ་ཆར་ཚང་བའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དབང་པོ་ཀུན་ཚང་དབང་པོ་ལྟ་ཆར་ཚང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་ཏེ། གང་ལ་ཐོགས་པ་འཕམ། བརྟགས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོ་རྟེན་གྲང་མི་བསྟོག་(༡༩བ)པའི་ཕྱིར། ལྷགས་ཀྱི་ཐུ་ལུམ་གཤགས་
 པའི་ནང་ནས་བྱུང་བའི་སྒྲིན་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཐོགས་མེད་ལྟ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བར་སྒྲིད་བྱུབ་ནས་གང་དུ་སྟེ་བར་འབྱུར་བའི་
 རྟོན་དུས་ཀྱི་དེ་འབྱུབ་པར་ངེས་ཏེ། དཔེར་ན་མིའི་དེ་བྱུབ་ནས་ཡང་དེ་མེད་པར་ལྟའི་
 བར་མའམ་གཞན་ཀྱི་དེ་བྱུབ་ནས་དེར་སྟེ་བ་མི་སྒྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་ལྟོག་ །ཅིས་གསུངས།
 ཀུན་བརྟུས་ལས་བསྟོག་པར་བཤད་ཅིང་འདིའི་ལྷགས་ལ་ཡང་བར་འདའ་བ་ཡོད་པས་
 མ་ངེས་སྐྱང་ངོ་། །དེ་ཆོས་ཅན། ཁམས་ཀྱི་ཟས་གྲང་ཟ་སྟེ། རེག་པ་མིན་པའི་དྲི་ཟ་བའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་དྲི་ཟའོ། །ཞེས་བྱུང་། དབྱེན་དབང་ཆེ་ཆུང་གིས་དྲི་ཞིམ་མི་ཞིམ་ཟ་བ་གཉིས་
 ཡོད་པར་གྲགས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཆོ་ཆད་ཡོད་དེ། ལག་བདུན་རིང་མཐའ་དང་ཆགས་
 ལྡང་གང་རུང་སྟེས་ན་འཆི་ལ། སྟེ་བའི་ཆོགས་པ་མ་རྟེན་ན་བདུན་ནས་གི་ནས་ཡང་དེར་
 སྟེས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོ་ཆད་འདོད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། དབྱིག་བཤེས་ལག་བདུན་
 བས་སྟེ་བ་མ་རྟེན་ན་འཆི་འཕོ་བ་སོགས་སྐར་ལྟར་དང་། གཞན་དག་བདུན་ཕྱག་བདུན་
 ཟེར། དུ་སྟེན་ན་ེ། སྒྲིད་པ་ཆོལ་བ་ཡིན་པས་ཉིང་མཆོམས་སྐྱར་དུ་སྟེར་བས་དུས་བྱུང་

ཏུ་ཤོ། །ཟེར། མདོ་ལྷང་འདས་ལས་ལོ་གསུམ་པ་ཞིག་བཤད། མདོ་སྡེ་བའི་བརྩན་པ་ན་
 རེ། དེས་པ་མེད་ཟེར། གུན་འདུས་ལས་རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ཞག་བདུན་དུ་གནས་ཏེ། དེ་
 ཚུན་ཆད་གྱིས་འཕོའོ། །ཞེས་དང་། སྡེ་བའི་རྩོན་མ་རྟེན་ན་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཡང་གནས་
 མོ། །ཞེས་གསུངས་མོ། །བོད་དག་གིས་འོ་ལ་ཆོད་དག་མ་བྱིས་མོ། །

དེ་སྡེ་གནས་སུ་འགོ་རྩལ་དང་དེའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྡེ་གནས་སུ་འགོ་བའི་རྩལ་ལ། དེས་དང་། སྡེ་གནས་སུ་འཇུག་པའི་
 དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། སྡོ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གྱུར་བས། །ནས། དཔུལ་བ་ཡི་
 བོ་སྡེ་ལུ་རྩལ་ས་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། བལ་བའི་མངལ་དང་སྒོང་ང་ལས་སྡེ་བའི་བར་དོ་བ་
 གཉིས་ཆོས་ཅན། རྒྱང་རིང་པོ་ནས་ཀྱང་ལས་དབང་གིས་རང་གི་སྡེ་གནས་མཐོང་ནས་
 འགོ་རྩལ་ཡོད་དེ། ཆགས་པས་རྩེ་བའམ་དགའ་བས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་དུ་འགོ་ལ།
 ཕྱིན་(༡༧ན)ཅི་ལོག་གིས་སྤང་བས་ཤི་ནས་སྡེ་གནས་དེར་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་
 ཏེ། སྡོ་ནི། །ནས། བལ་དུ་འགོ་ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟོད་གཤེར་སྡེས་དང་
 རྩལ་སྡེས་གཉིས་འཇུག་རྩལ་ཡོད་དེ། རྩལ་འདོད་པས་དང་། ཕྱི་མས་གནས་ལ་མངོན་
 བར་འདོད་བས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ལྟེ། སྡེ་གནས་གཙང་མི་གཙང་གི་དྲི་འདོད་
 བས་སྡེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲི་ལ་མངོན་འདོད་གཞན། །ཞེས་མོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་ལྟེ། སྡོ་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་དཔུལ་བ་ལ་ཡང་རྒྱང་ངམ་ཆར་བ་གང་མོས་བདུབ་བས་ཉེན་པ་ན།
 དཔུལ་བའི་མེ་མཐོང་ནས་དེར་དྲོ་བར་འདོད་ནས་ཚད་པུལ་དང་། ཡང་རྒྱང་ངམ་ཉི་མའམ་
 མེས་གདུང་བས་དཔུལ་བའི་བསིལ་བ་མཐོང་ནས་འདོད་ཅིང་རྒྱགས་པས་གང་དཔུལ་
 དུ་སྡེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གནས་ལ་མངོན་འདོད་གཞན། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བར་

དོ་པའི་འགྲོ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལྷའི་པར་དོ་སྟན་ནས་ལྷང་བ་བཞིན་དུ་བྱེད་དང་། མི་དང་དུང་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་རྣམས་ཀྱི་རིམ་བཞིན་མི་སོགས་བཞིན་ཐད་ཀ་དང་། དཔྱུལ་བའི་པར་དོ་བ་མགོ་ཐུར་དུ་བསྟན་ཏེ་སྤྱི་འཚུགས་སུ་གཡང་ལ་ལྷང་བ་ལྷར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔྱུལ་བ་ཡི་ནི་སྤྱི་འཚུགས་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། །

གཉིས་པ་འཆད་པར། གཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ །ཞེས་པ་ནས། རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར་ན་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། སློ་ཕྱིན་ཅི་ལྷག་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་སམ་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། མངལ་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་པོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་ལ་གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་ཤེས་བཞིན་མིན་པ་ཡང་ཡོད། གཞན་ནི་འཇུག་པར་མ་ཟད་གནས་པ་ཡང་ཤེས་པ་ཡོད། དེ་ལས་གཞན་ནི་འཇུག་གནས་གཉིས་སུ་མ་ཟད་འབྱུང་བ་ཡང་ཤེས་པ་ཡོད། དེ་གསུམ་ནི་འཇུག་གནས་འབྱུང་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོངས་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་དང་། གཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན། ཞེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་སྒྲོངས། །ཞེས་བྱུང་། བཞི་པ་གྲུབ་ཏེ། སྒྲོང་སྒྲེས་ཀྱི་པར་དོ་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡིན་ཀྱང་སྒྲོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་པོ་(༡༧བ)ལྷ་ལེན་གྱི་བཙུན་མོ་ལ་སྒྲོང་ལྷ་བརྒྱལ་ས་ཁྱེའུ་ལྷ་བརྒྱུད་པ་རང་སངས་རྒྱས་སུ་བྱུང་ཡང་འདི་སྒྲོངས་པར་གང་སྒྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོང་ལས་སྒྲེས་དྲག་ཏུ་འོ། །ཞེས་བྱུང་། །འདིར་བཤད་ཀྱང་སྒྲོང་ར་སྒྲེ་འགྱུར་ལ་སྒྲོང་སྒྲེས་ཞེས་བཤད་ཀྱང་མི་འགལ་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། འཆོད་འགྱུར་ལ་ཐག་འཐག་ཞེས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས་སོ། །མངལ་དུ་བསམ་བཞིན་འཇུག་པ་གསུམ་རིམ་པས་ཡོད་དེ། འཁོར་བ་སྒྱུར་དང་པོ་དང་། རང་བྱུང་རང་རྒྱལ་གཉིས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། འཁོར་བ་སྒྱུར་སོགས་ལས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་དག་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་དང་། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། བསེ་རུའི་

རང་རྒྱལ་དེ་ཡི་སྤྱི་ཆུ་ཆེན་པོ་ཐོས་པ་མང་བ་སྟགས་བྱས་པས་འཇུག་གནས་གཉིས་
ཀ་སྤྱི་ཆུ་ལའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡི་སྤྱི་ཆུ་མཐ་རང་བྱུང་། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་ཆེ། མངས་
རྒྱས་གྱི་བར་སྤྱི་པ་མི་ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསགས་པས་གསུམ་ཀ་སྤྱི་ཆུ་ལའི་ཕྱིར་
ཏེ། གཉིས་ཀ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་།

སྤྱི་ཆུ་ལ། འཆི་དང་སྤྱི་ལའི་རྒྱ་བོའི་འགམ་རིང་པོ། །བར་གྱི་སྤྱི་པ་ཐུ་མོས་ཟམ་ལྟར་
རམ། འཇུར་བའི་བྱ་དང་གྱི་བ་མ་བཞིན་འབྲེལ་ཡང་། མ་སྤྱི་ཆུ་འགས་དོལ་གདམ་རྒྱུ་
བཞིན་བྱས། །ཐུབ་དབང་ཞལ་སྤྱི་པ་ཀུན་མཁྱེན་དབྱིག་གཉིན་གྱིས། །ལུང་དང་རིགས་
པ་ཉིན་བྱེད་འབྲེང་བ་བཞིན། །སྤྱི་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེན་མེ་ཁྱེར་མི་འདོད་ཆོ། །བསྤྱིང་ཆོག་འབྲུག་
སྤྱི་ཆུ་སྤྱི་ཆུ་མདོངས་འབྲེལ་ཆོས། །བར་སྤྱི་ཆུ་དང་ཐོགས་མེད་འབྲེལ་སྤྱི་ཆུ་ལའི། །
ལེགས་པར་བསམ་ན་བདག་མེད་གདེངས་ཆོས་རན། །འཁོར་བར་མོངས་པས་དུར་ཁྱོད་
སྤྱི་ཆུ་ལའི། །མ་བསམ་ཐར་པ་ཆོས་པ་སྤྱི་ཆུ་ལའི་ལུགས། །ཐོག་མེད་དུས་ནས་སྤྱི་ཆུ་ལའི་
ལུགས་དང་ལུགས། །ཡང་ཡང་འདོར་ལེན་ཉོ་ཆོང་ལྟར་བྱས་པས། །ཤ་ཡི་རི་འདི་ད་སྤྱི་ཆུ་ལའི་
རབ་ཅན། །སྤྱི་ཆུ་དེ་སྤྱི་ཆུ་གསུམ་ཡིན་སྤྱི་ཆུ་ལྟར་བྱུངས། །ཞེས་པ་བར་སྤྱི་ཆུ་ལའི་ཆོགས་
སྤྱི་ཆུ་ལའི་པོ། །

སྤྱི་ཆུ་ཆེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་དངོས་བཤད་པ་ལས་
འཁོར་བར་འཇུག་རྒྱུ་གྱི་སྤྱི་ཆུ་ལའི་ཆོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་སྤྱི་ཆུ་ཆེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ། དངོས་(༡༧ན)དང་། ཞར་བྱུང་སྤྱི་
པ་བཞིན་ཁྱོད་པར་ལ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འཁོར་བར་འཇུག་རྒྱུ་གྱི་སྤྱི་ཆུ་ལའི་
མདོར་བསྟན། ཐུབ་པའི་འཁོར་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དཔེས་

མཚན་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་ནས་དོན་བསྟུན་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། འཁོར་བར་འཇུག་ཚུལ་དངོས་
 དང་། སྲིད་པའི་རྒྱན་ཐོག་མེད་དུ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། བདག་མེད་མུང་
 བོ་ཙམ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། མར་མེ་བཞིན་དུ་མངལ་དུ་འགོ། ཞེས་བྱུང་། བྱི་རོལ་བ་
 བ་རེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཙན། རྟག་པའི་བདག་གྲུབ་པར་ཐལ། རྟོད་ཀྱི་སེམས་ཙན་འཛིག་
 རྟེན་གཞན་དུ་འཕོའོ། །ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟར་སེམས་ཙན་འཛིག་རྟེན་སྒྲུ་མ་ནས་འདིར་
 འོངས་པ་དང་། འདི་ནས་བྱི་མར་འཕོ་བའམ་འགོ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བདག་
 མེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཙན། རྟོལ་བ་རྟོད་ཀྱིས་རྟག་བདག་
 མེད་ན་སྟེ་བ་སྒྲུ་བྱིར་མཚམས་སྦྱར་བ་མི་རུང་བར་འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་
 བདག་མེད་ཀྱང་མུང་བོ་ཙམ་ལ་བདག་དུ་འདོགས་ཤིང་། མུང་བོའི་རྒྱན་ཙམ་གྱིས་སྟེ་བ་
 སྒྲུ་བྱི་དང་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་རིགས་པའི་བྱིར་རྟེ། མདོ་ལས། ལས་ནི་ཡོད། རྣམ་པར་
 སྒྲིན་པ་ཡོད། ཅས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། བདག་ཅི་སྟུ་བཞིག་ཅི་ན། གང་མུང་
 བོ་འདི་དག་འདོར་ཞིང་མུང་བོ་གཞན་དག་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་རོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་
 སུ་རྟོགས་པ་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྟེས་སུ་དེ་སྟུ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིས་
 བ་གི་སྟེས་སུ་མུང་བོར་མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་ཡོད་བདག་ཙམ་བཀག་པས། ཁ་ཅིག་
 བདག་མེད་ན། ཞེས་དང་། སྲིད་པའི་ས་བོན་ཡོད་མེད་བཤད་པ་དག་མཛོད་ཅ་འགྲེལ་
 གྱི་དོན་གཏན་མིན་རྟེ། དགག་པ་མ་སྟོས་སོ། །མུང་བོ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་ཚུལ་དེ་སྟུར་
 རིགས་པར་ཐལ། མུང་བོ་ཙམ་ལ་སྟེ་བ་ལེན་པའི་མཐུ་མེད། སྟེ་བ་སྒྲུ་མར་ཉོན་མོངས་
 པས་ཀྱན་ནས་བསྐངས་རྟེ། ཟག་བཅས་ལས་ཀྱིས་མཛོད་པར་འདུ་བྱས་པ་ལས་མུང་བོ་
 ཙམ་གྱི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྒྱན་འབྱུང་། དེས་སྟེ་སྲིད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་འབྱུང་བ་དེ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་རྟེ། དཔེར་ན། མར་མེ་རྒྱད་ཅིག་མ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱན་སྒྲུ་(༡༥བ)བྱིས་སུལ་གཞན་དུ་
 འགོ་བ་ལྟར་མུང་བོ་རྒྱད་ཅིག་མ་མངལ་སོགས་སྟེ་གནས་བཞིར་འགོ་བའི་བྱིར་རྟེ། ཅ

བར། ཉོན་མོངས་ལས་གྱིས་མངོན་འདུས་བྱས། གྲིད་པ་བར་མའི་རྒྱན་གྱིས་ན། །མར་
མེ་བཞིན་དུ་མངལ་དུ་འགོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །ཞིབ་པར་བྱས་ན་སྔ་མ་རྫས་ཡོད་
གྱི་བདག་མེད་ཀྱང་སྒྲིཊ་ལྟ་དང་། བྱི་མ་མི་རྟག་ཅིང་སྒྲིད་ཅིག་མ་ཡིན་ཀྱང་སྒྲིཊ་ལྟ་གྱི་རིགས་
པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འཆད་པར། རི་ལྟར་འཕངས་བཞིན་རིམ་གྱིས་རྒྱན། །ཞེས་པ་ནས། གྲིད་
པའི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མ་མེད། །ཅིས་བྱུང་། གྲིད་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲིབ་འཕམ་འཁོར་བའི་
འཁོར་ལོ་འདི་ལ་ཆོས་ཅན། ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་འཁོར་ལྟ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་མ་རིག་པས་ཀྱན་
ནས་བསྐྱངས་ཏེ། ཟག་བཅས་གྱི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དང་། ལས་བསགས་པས་ཡང་གྲིད་
བྱི་མར་ཡང་དང་ཡང་དུ་རི་ལྟར་འཕངས་པ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་འཁོར་ལ་སྒྲིབ་སྔ་མར་མ་
རིག་པ་དང་། ཆོའི་ལས་ཟག་བཅས་ཐད་དཔ་རྒྱུ་དུ་སོང་པ་ལས་འདིར་རི་གྲིད་དུ་འཕངས་
པ་ལྟར་རྒྱར་རྒྱར་མེར་མེར་ནར་ནར་འབྱང་འབྱུར་དང་རྒྱང་ལག་འབྱུས་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱ་
སེན་མོ་རྒྱམས་དང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྒྱམས་དང་མཆོན་རིམ་གྱིས་འདིར་སྒྲིཊ་ནས་
ལས་ཉོན་གྱིས་ཡང་གྲིད་བྱི་མར་འགོ་ལ་དེ་ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་གྱིས་ལས་བསགས་པས་
དེ་ཡང་བྱི་མའི་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དག་དུ་འགོ་བའི་བྱིར། ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རི་ལྟར་
འཕངས་བཞིན་རིམ་གྱིས་རྒྱན། །སྒྲིཊ་ནས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལས་དང་ཉོན་
མོངས་གྱིས། །འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་དག་དུ་འགོ། །ཞེས་བྱུང་། །

འདིར་གོང་འོག་དུ་མར་བཤད་པའི་མངལ་དུ་འཇུག་ལྟ་ལྟར་བཤད་ན། མངལ་
དུ་འཇུག་པ་ལ་རྒྱ་རྒྱེན་ཆང་བ་གཅིག་དགོས་ཏེ། རྒྱ་རྒྱེན་མ་ཆོག་ས་ན་མི་འཇུག་པའི་བྱིར།
རྒྱ་རྒྱེན་ཡང་ཡོད་དེ། བ་མ་ཆགས་ཤིང་ཐུད་པ་དང་། བར་གྲིད་སྒྲིབ་པ་དང་། བ་མ་གཉིས་
གྱི་ཁྱུ་ཁྱོག་རུང་བར་གནས་པ་དང་སྔ་བྱི་མ་ཡིན་པར་དུས་གཅིག་དུ་བྱུང་བ་དང་། མངལ་
ཉེས་པ་དང་བྲལ་ཅིང་། དྲི་བས་དེ་བ་མར་བྱེད་པའི་ལས་བསགས་པ་རྒྱམས་དགོས་པའི་

ཐྱིར། མངལ་གྱི་ཉེས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། མངལ་རྒྱུད་མཁྱིས་(༡༦ན)པད་ཀན་དང་ཐག་གིས་
 འགགས་པ་དང་སྒྲན་གྱིས་སྒྲད་པ། མངལ་ནས་འདྲ་བ་དང་། གྲོག་མའི་རྟེན་པ་ལྟ་བུ་
 དང་། ར་མོང་ཁ་ལྟ་བུ་དང་། སིང་རྟའི་ཆོག་ས་སམ་སིང་རྟའི་སྒོག་སིང་ལྟ་བུ་དང་། ར་
 ལྟ་བུར་འབྱེལ་བ་དང་། མངལ་གྱི་ནང་ན་ནས་གྱི་གྱི་མ་སྒྲེས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་ཡོད་པའི་
 ཐྱིར། གཞན་སྒྲུ་ལ། དེ་ལས་བསགས་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། བ་མ་ཆོ་རིགས་བཅུན་ཞིང་བསོད་
 བསམ་ཆེ་ལ། དྱི་བ་བསོད་བསམ་རྒྱུད་བ་དང་། དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལྟ་ན་
 ཀྱང་ཡན་ཚུན་སྤྱད་པའི་ལས་མ་བསགས་ན་མངལ་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཐྱིར། མངལ་དུ་ལུས་
 གྱུ་བ་ཚུལ་ཡོད་དེ། མངལ་དུ་ཡུན་ཞག་བདུན་ཤག་སུམ་ཅུ་ཅུ་བརྒྱད་སོང་ནས་འབྱུང་བའི་
 ཐྱིར། བདུན་ཆོན་བཅུ་ཤག་སོ་སོར་འབྱུང་ཚུལ་ཡོད་དེ། བཅུ་ཆོན་དང་པོ་གཉིས་པ་གསུམ་
 པ་བརྒྱད་ཆོན་ལ་གྱུ་བ་ཚུལ་བཞེ་ཡོད་པའི་ཐྱིར། དང་པོ་གྱུ་བ་སྟེ། བདུན་དང་པོ་ལ་མེར་
 མེར་དང་། བདུན་གཉིས་པར་ཀུན་རྒྱ་སྤྱད་པའི་རྒྱུད་གིས་རྩར་རྩར་དང་། བདུན་གསུམ་
 པར་མཛོད་དཀའ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་གིས་ལྟར་ལྟར་དང་། དབྱེངས་ནི་སྒྲན་གྱི་གཏུན་བུ་ལྟ་
 དང་། བདུན་བཞི་པར་རབ་འབྱེད་ཅེས་པའི་རྒྱུད་གིས་འབྲང་འབྲུར་དང་། དབྱེབས་མཆོག་
 གུ་ལྟ་བུ་དང་། བདུན་ལྔ་པར་ཡན་ལག་སྤྱད་པ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་གིས་ཡན་ལག་འབྲུས་པར་
 བྱེད་ཚུལ་བརྒྱ་གཉིས་དང་དཔུང་གཉིས་དང་མགོ་ཡན་ལག་ལྔ་མཉམ་པ་དང་། བདུན་དུག་
 པར་བས་ཞེས་པའི་རྒྱུད་གིས་ལག་ངར་གཉིས་དང་རྩེ་ངར་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་མ་སྒྲེད་པ་
 དང་། བདུན་བདུན་པར་ཡན་ལག་སྤྱད་པ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་གིས་ལག་མཐིལ་གཉིས་དང་
 ཀྱང་མཐིལ་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་མ་གྱུ་བ། བདུན་བརྒྱད་པར་སྒྲོག་ཅིང་སྒྲུར་པར་བྱེད་པ་ཞེས་
 པའི་རྒྱུད་གིས་རྒྱང་ལག་གི་སོར་སོ་ནི་ཤུའི་མཆོན་མ་འབྱུང་། བདུན་དགུ་པར་རྣམ་པར་
 འབྱེད་པ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་གིས་མིག་རྣ་བ་སྒྲ་ཁ་བཤང་གཅིའི་ལམ་གྱི་མཆོན་མ་འབྱུང་བདུན་
 བཅུ་པར་སྒྲ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་གིས་ལུས་སྒྲ་ཞིང་བརྟན་པ་དང་ཀུན་སྒོ་ཞེས་པའི་

རྒྱུད་གིས་ལུས་ལུས་པས་ཀྱང་ཁྱུ་སྒྲིལ་བའི་གང་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་ལྟུང་
 རྟེ། བདུན་བཅུ་གཅིག་པར་དོ་རྩེ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་གིས་རྟོགས་གིས་ལུས་གྱི་ལུ་ག་རྣམས་
 འབྱེད་ལ། (༡༥བ)རྒྱུད་དེའི་རྟོགས་གིས་མ་དེ་རེས་འགའ་མི་དགའ་བ་དང་མངལ་གྱི་
 བྱིས་པའི་ཁ་ནས་ཁྲག་ནག་པོ་དང་སྒྲ་ནས་རྒྱུ་འབྱུང་། བདུན་བཅུ་གཉིས་པར་ཡོན་པ་རྩོ་
 ཞེས་པའི་རྒྱུད་གིས་ཕྱི་བ་ལོག་གཡས་གཡོན་གྱི་ནང་ཁོལ་རྒྱུ་མ་རྣམས་གྱི་མཚན་མ་འབྱུང་།
 དེའི་ཆེ་རྒྱས་པ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་གིས་ཆོག་ས་སུམ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་དང་ནད་བརྒྱ་ཅུ་བཞི་ལུས་ལ་
 གནས་པར་བྱེད། བདུན་བཅུ་གསུམ་པར་བཀྲེས་ཤིང་རྩོམ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་གིས་
 དེ་ཉམས་རྒྱུད་ཞིང་བཀྲེས་རྩོམ་གྱི་འདུ་ཤེས་སྦྱེད་ལ་དེའི་ཆེ་མས་ཟོས་པ་དག་འབྱུང་བ་
 རྣམས་དེ་ལ་ཡན་ནོ། །བདུན་བཅུ་བཞི་པར་སྦྱད་པའི་རྩོ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་གིས་ཅ་རྒྱས་དགུ་
 བརྒྱ་བསྦྱེད་པར་བྱེད། བདུན་བཅོ་ལྔ་པར་སྦྱད་ཅེས་པའི་རྒྱུད་གིས་ཅ་རྒྱས་པ་ཉི་ཤུ་བསྦྱེད་
 བས་པ་ཟུང་བརྒྱུད་མོག་པ་ཡོན་པ་རྩ་འདིར་ཞུགས་ནས་ལུས་ལ་ཡན་པར་བྱེད། ཅ་ཉི་ཤུ་
 ཡང་ལུས་གྱི་མདུན་རྒྱུ་གཡས་གཡོན་རེ་རེ་ལ་ལྔ་ལྔ། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་བརྒྱ་
 བཞི་བརྒྱ། ཅུ་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཡན་ལག་བརྒྱད་བརྒྱད་ཡོད། ལུས་གྱི་མདུན་ན་ཡོད་
 པ་གསུམ་ནི་སྒྲ་ག་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱུ་གྱི་གསུམ་ནི་རྟོགས་དང་། གཡོན་གྱི་གསུམ་ནི་བརྟན་
 པ། གཡས་ཕྱོགས་གྱི་གསུམ་ནི་མཐུ་ལྟན་ཞེས་བྱ། དེ་ལྟར་ཅུའི་ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་བརྒྱད་
 བྱི་ཡོད་ལ། དེ་དག་ཀྱང་རྩོན་པོ་སེར་པོ་དམར་པོ་དགར་པོ། མར་ཞོ་འབྱུ་མར་གྱི་ཁ་དོག་
 ཅན། བརྒྱད་བྱི་པོ་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྩ་བ་རེ་རེ། རྩ་བ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ལུ་ག་སྒྲ་ཆོག་ས་
 ཡོད་དེ། ལུ་ག་གཅིག་དང་གཉིས་དང་བདུན་གྱི་བར་དང་ལྔ་ན་ཉ། རེ་རེ་ཡང་སྤྱིའི་ལུ་ག་
 དང་ཡན་རྩུན་འབྲེལ་ཉེ་སྦྱེད་དོ། །བདུན་བཅུ་དྲུག་པར་བདུད་ཅི་ཞེས་པའི་རྒྱུད་གིས་མིག་
 རྣ་བ་སྒྲ་ཁའི་རྩོ་དང་མིད་པ་དང་སྦྱིང་གི་སྦྱིང་པོའི་ཁོར་ལུག་གི་ལུ་ག་དགུ་པོ་དག་ཕྱེ་ནས་
 དལུག་ཕྱི་དང་རྩེད་ལོག་ཁྱུ་བ་དང་མིག་མོག་ས་གྱི་དབང་པོ་གསུག་ས་ཅན་དྲུངས་པ་དང་

ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད། བདུན་བཅུ་བདུན་པར་འགྲིང་སྟོང་ཞེས་པའི་རྒྱུད་གིས་མིག་གཉིས་
 ཀྱན་ཏུ་དང་བ་དང་ན་བ་དང་སྒྲུའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའང་རིམ་གྱིས་སྒྲིན་པར་བྱེད་
 རོ། །བདུན་བཅོ་བརྒྱད་པར་བཞུན་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་གིས་དབང་པོ་རྣམས་མཐར་
 གྱིས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་ཅིང་ཡོངས་སུ་གསལ་(༡)ལ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་རོ། །
 བདུན་བཅུ་དགུ་པར་ལས་ཀྱི་རྒྱུད་གིས་མིག་ན་བ་སྒྲུའི་དབང་པོ་བཞི་སྒྲིན་པར་བྱེད།
 བདུན་ཉི་ཤུ་པར་སྒྲུ་བ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་གིས་ལུས་ཀྱི་རུས་པ་ཆེན་པོ་ཉིས་བརྒྱ་སྟེད་པར་
 བྱེད་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བདུན་ཉེར་གཅིག་པར་སྟེད་པ་
 ཞེས་པའི་རྒྱུད་གིས་ལུས་ཀྱི་གནས་སྟེད། བདུན་ཉེར་གཉིས་པར་ཀྱན་ཏུ་རྒྱལ་བ་ཞེས་
 པའི་རྒྱུད་གིས་ཁྲག་སྟེད། བདུན་ཉེར་གསུམ་པར་སྒྲིན་འཛིན་ཞེས་པའི་རྒྱུད་གིས་ལྷགས་
 པ་སྟེད། བདུན་ཉེར་བཞི་པར་ལས་ཀྱི་རྒྱུད་གིས་ལག་པ་བརྒྱུད་བསྐྱམ་དང་མདོག་དང་ལྗན་
 པར་བྱེད། བདུན་ཉེར་ལྔ་པར་ལས་རྒྱུད་གྲོང་སྟེང་འཛིན་པ་ཞེས་པས་གྲག་འཁེལ་བར་
 བྱེད། བདུན་ཉེར་དུག་པར་སྟེ་མ་ནོར་རྒྱུ་བ་ཅེས་པའི་རྒྱུད་གིས་སྒྱུ་དང་སྒྱུ་དང་སེན་མོ་རྣམས་
 སྟེད་ཐམས་ཅད་ཙ་རྒྱས་འབྲེལ་བར་བྱེད། བདུན་ཉེར་བདུན་པར་སྒྲན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཞེས་
 པའི་རྒྱུད་གིས་ལུས་ཀྱི་མཚན་མ་མཛོས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད། བདུན་ཉེར་བརྒྱད་
 པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འདུ་ཤེས་བརྒྱུད་དང་ལྗན་པའི་མཚན་མ་འབྱུང་། བདུན་ཉེར་དགུ་
 པར་མེ་རྟོག་སྟེང་ཞེས་པའི་རྒྱུད་གིས་ལྷགས་པའི་མདོག་དང་མཚན་མ་རྣམས་སྒྲར་ལས་
 ལྷག་པར་བྱེད། བདུན་སུམ་ཅུ་པར་ལྷགས་ཀྱི་སྟོ་ཞེས་པའི་རྒྱུད་གིས་སྒྱུ་དང་སྒྱུ་དང་སེན་
 མོ་རྣམས་སྟེད་པར་བྱེད་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། བདུན་སོ་གཅིག་
 པ་ནས་སོ་ལྔ་པའི་བར་དུ་ལུས་ཀྱི་མཚན་མ་རྣམས་ཆེས་ཆེར་སྟེ་བར་འགྱུར་ལ། ལན་ལག་
 རྣམས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་ལ་ཡངས་པར་འགྱུར། བདུན་སོ་དུག་པར་མངལ་ནས་འབྱུང་
 འདོད་དང་། མདོན་པར་མི་དགའ་བ་སྟེ། བདུན་སོ་བདུན་པར་མིག་ཅང་བ་དང་དྲི་མི་ཞིམ་

པ་དང་བཅོན་རེ་འདྲ་ཤིས་དང་མུན་ནག་གི་འདྲ་ཤིས་དང་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་ས་ཕྱིར་འབྱུང་
 པའི་འདྲ་ཤིས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འདྲ་ཤིས་ལྟ་འབྱུང་། བདུན་ཕྲག་སོ་བརྒྱད་པར་ཐོག་མའི་
 རྒྱུན་ཞེས་པའི་རྒྱུད་གིས་ལུས་རབ་རྒྱུར་པར་བྱེད། སྤར་རྒྱུན་པའི་རྒྱུད་གིས་མགོ་སྤར་
 ཏུ་བསྟན་ནས་ལག་པ་གཉིས་བརྒྱད་སྟེ་རིམ་གྱིས་ཕྱིར་འབྱུང་ལ། སྒྲིས་ནས་ཞག་བདུན་
 ལོན་པ་(༡༥)ན་གྱིན་པའི་རིགས་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་རྩ་ཅ་བཞི་སྒྲིས་ནས་ལུས་བཟང་པར་བྱེད་
 པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་ནལ་འཕྱོར་སྒྱུད་པའི་ས་སོགས་གྱིས་
 བཤད་པ་བཞེད་པ་ལྟར་ཐོག་ཆེན་གྱི་ལུགས་ཡང་རྩུང་བྱེད་ཤིས་པའི་ཕྱིར་བཞེད་དོ། །
 རྒྱ་མཚན་དེས་ན་སྤྱིད་པའི་འཁོར་ལོ་ལ་འཁོར་པའི་ཐོག་མ་མེད་དེ། རྟོན་མོངས་ལས་སྟུག་
 བསྐྱལ་གསུམ་མན་རྩུན་གཅིག་ལས་གཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་གྱིས་འཁོར་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཐོག་མ་གཅིག་བརྟགས་ན་དེའི་རྒྱ་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་ཐལ་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་ན་ལུས་དུས་
 སོ་སོར་ངེས་པ་ལས་སྟུག་སོགས་སོ་སོར་སྒྲེ་བ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་
 པར། སྤྱིད་པའི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མ་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤྱུ་བའི་འཁོར་ལོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་བྱེ་བྲག་རྒྱ་
 རྒྱ་བའི་ལུགས་ཀྱི་རྫོགས་རྒྱལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། བྱེ་བྲག་རྒྱ་བའི་ལུགས་དང་། མདོ་སྟེ་བའི་ལུགས་གཉིས། དང་
 བོ་ལ། རྫོགས་རྒྱལ་དང་། བསྟུ་བ། འཁོར་རྒྱལ་དང་གསུམ། དང་བོ་ལ། མདོར་བསྟན་
 པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། རྟོན་བསྟུ་བ་གསུམ། དང་བོ་འཆད་པར། དེ་ནི་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་
 འབྱུང་བའི། ཞེས་པ་ནས། ཡོངས་རྫོགས་ལུན་ལ། ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་།
 མཐའ་དབྱུད་པ་གཉིས། དང་བོ་ནི། ཤིས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤང་བའི་རྒྱན་སྒྲེ་བའི་གནས་

སྐབས་གསུམ་པོ་དེ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་དང་ལྡན་ཏེ། མ་རིག་པ། འདྲ་
བྱེད། རྣམ་ཤེས། མིང་གཟུགས། སྒྲིམ་ཆེད་དུག །རིག་པ། ཆོར་བ། སྤེད་པ། ལེན་པ།
སྤེད་པ། སྒྲིབ་པ། ཀ་ཤིའི་བར་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཕ་བར། དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་
པའི། །ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས། ཞེས་བྱུང་། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོན་དང་བྱི་མ་པར་གྱི་ཆ་གསུམ་
སྟེ་མཐའ་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་གྱི་མཐའ་འཇམ་ཆ་དང་། སྟེ་
ཀ་གཉིས་བྱི་མའི་མཐའ་འཇམ་ཆ་དང་། རྣམ་ཤེས་ནས་སྤེད་པའི་བར་བརྒྱད་དབུས་གྱི་
མཐའ་འཇམ་ཆར་འཛོག་པའི་བྱིར་ཏེ། ཕ་བར། ཆ་གསུམ་ལོ། །སྟོན་དང་བྱི་མཐར་གཉིས་
གཉིས་དང་། །བར་དུ་བརྒྱད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་
ལས། མཐའ་ནི་ཟད་དང་མཐུག་ཆ་དང་། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
བར་དུ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ཡོངས་རྫོགས་ལྡན་པའི་དབང་དུ་བྱས་གྱི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། (༡༥)སྟེ་གནས་གཞན་གསུམ་དང་བར་མ་དོར་འཆིབ་དང་། གཟུགས་
དང་གཟུགས་མེད་ན་སྟོད་པ་ཡང་དེ་མ་ངེས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཕ་བར། བར་དུ་བརྒྱད་ཡོངས་
རྫོགས་ལྡན་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དབྱུང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་
ཆོ་གསུམ་ལ་ངེས་པར་རྫོགས་པས་བྱུང་བེར་ན། དེ་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཆོ་གཉིས་ལ་
རྫོགས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་ལྷགས་ལ་ཡང་མིའི་རྟེན་ལ་འདོད་ལྟར་
སྒྲིབ་པའི་འདྲ་བྱེད་གྱི་ལས་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་རང་གི་རྣམ་ཤེས་གྱི་སྟེང་དུ་བསགས།
ལས་དེ་ལ་སྤེད་ལེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་པས་སྤེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྲུབ་ནས་སྒྲིབ་པ་རྗེས་
མར་འདོད་ལྟར་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་ལྟར་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིམ་ནས་སྟོང་འགྱུར་
གྱི་ལས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྟོན་མོངས་གསུམ་དང་ལས་གཉིས་དང་ལྡན་ཏེ།
གཞི་བདུན་འབྲས་བུར་བྱས་ནས་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། ཡན་ལག་

བདུན་པོ་ཉིད་འབྲས་ཁུར་གྱི་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་ལྷ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་
 རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁུར་གྱི་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 ཟུ་བར། གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་མདོར་བསྟན་པ། ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་
 པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱེ་སྒྲིལ་དེ་ཆོ་གསུམ་ལ་རྩོགས་དགོས་པར་མི་འདོད་པར་ཐལ། མཛོད་
 རང་ལུགས་ལ་མི་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། ཉུགས་གྲུབ་སྟེ། རྟོན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་
 ལས། དེ་ལྟར་ནི་ཡན་ལག་བདུན་དང་ལྷན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཁྲུང་ལས་ཡན་
 ལག་བསྟན་གཉིས་འཆད་པ་ཉིད་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུ་བར་འདོད་
 མི་རྒྱས་ཏེ། བྱེ་སྒྲིལ་དེ་ལྟར་བཤད་ན་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་དང་འགལ་བར་འདོད་པ་གང་
 ཞིག །ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་ན་ད་ལྟའི་དུས་ན། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་འདས་པ་
 དང་། བྱེ་མ་གཉིས་མའོངས་པར་བཤད། ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་བརྒྱད་ཅེས་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་ཡང་མདོ་དང་མི་འགལ་
 བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་དང་
 འགལ་བར་(༡༥བ)འགྱུར་བ་མིན་ནམ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། དེ་ཉིད་ལས། བསྟན་བཅོས་
 དང་འགལ་བ་ནི་ཆོད་ཡོད་ཀྱི་མདོ་སྟེ་དང་འགལ་ན་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཉུགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། གང་ཟག་གཅིག་གི་སྒྲེ་བ་འདི་ལ་
 འདས་པ་ནི་དུ་ཞིག་ཡིན་ཞེན། སྒྲིལ་པ། གཉིས་ཏེ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དོ། །མ་
 འོངས་པ་དུ་ཞིག་ཡིན་ཞེན། སྒྲིལ་པ། གཉིས་ཏེ་སྒྲེ་བ་དང་ནི་ཆ་གཤིལ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་
 དུ་ཞིག་ཡིན་ཞེན། སྒྲིལ་པ་བརྒྱད་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་སྤྱིད་པའི་བར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་དང་འདི་མི་མཐུན་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ལྟར་ན་
 ཡན་ལག་གཉིས་པ་དང་བསྟན་པའི་ཁྲུང་པར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཉོན་མོངས་གཅིག་དང་ཆོ་
 སྒྲ་མར་བྱས་པ་དང་ཆོ་འདི་ལ་སྒྲེ་སྤྱིད་འབྱུང་བ་དགོས། སྤྱིད་པ་ནི་ཆོ་འདིར་བྱས་པ་དང་

སྒྲེ་བ་ཕྱི་མར་སྒྲིན་རྒྱ་དང་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ཕན་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་
 བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་དང་
 ལེན་པའི་རྒྱུ་གྱིས་སྤྱིད་པ་ལ་ཐ་དད་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྒྲུལ་པ་སྒྲོན་གྱི་ཆོ་གཞན་ལ་
 ལས་གང་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་དང་། ལས་གང་གི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཆོ་འདི་ལ་སྤྱིད་པ་
 རྟེན་པར་བྱེད་པ་དག་ལས་གང་གིས་སྒྲེ་བ་ན་རྣམ་སྒྲིན་སོ་སོར་སྤྱོད་བར་བྱེད་པའི་ལས་
 དེ་ཉོན་མོངས་གཅིག་གི་རྒྱུ་གྱིས་ཡིན་པར་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་གསུངས་ཏེ་མ་རིག་
 པ་སྟེ། འདི་ནི་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅིས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 ཆགས་སྤང་གཉིས་ལས་གཅིག་གིས་ཀྱན་སྤྱོད་མི་རུང་བས་གཅིག་གིས་བྱེད་དོ། །དེར་
 མ་ཟད་འདི་གཉིས་ད་ལྟར་བ་མ་ཡིན་དགོས་པར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་
 ལ་འཇུག་པ་ལས། གང་ཞིག་སྒྲེ་བ་འདི་ནི་བྱེད་ཅིང་བསགས་པ་དང་ལས་གང་གི་རྣམ་པར་
 སྒྲིན་པ་མ་འོངས་པ་ནི་ཡིན་པས་བྱིས་སྤྱིད་པར་མཆོམས་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་དང་། ལས་
 གང་གིས་སྒྲེ་བ་ན་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་བྱིས་སོ་སོར་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཉོན་
 མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལེན་
 པ་སྟེ། འདི་ནི་ལེན་པའི་རྒྱུ་གྱིས་སྤྱིད་པ་ཞེས་བྱའོ། ། (༡༩) ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
 དང་། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱིད་པ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 རྒྱུ་རྟུ་བཤད་དོ། །

གཞན་ཡང་། དེ་སྒྲུའི་ལུགས་ལ་སྒྲོན་མཐའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་སོ་འདས་པ་དང་
 འབྲས་བུ་ལྟར་ཟེན་ཁོན་ར་མི་འཛོག་པར་ཐལ། སྤྱོད་གྱིས་གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་དང་རྟེན་
 འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་
 འབྲས་བུ་ལྟར་མ་ཟེན་པ་དག་ནི་སྤྱོད་ལེན་སྤྱིད་པ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་སྤྱད་ལ། འབྲས་བུ་
 ལྟར་ཟེན་པའི་དེ་གཉིས་སྒྲོན་མཐའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཛོག་པའི་བྱིར། རྟགས་སོ་སོར་གྲུབ་

སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། འདིར་མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་འབྲས་སུ་སྦྱང་བྱེད་པ་རྣམས་ཁོ་ན་
ཡན་ལག་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། འབྲས་སུ་མ་སྦྱང་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྟེད་པ་དང་ལེན་
པ་དང་སྟེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འབྲས་སུ་སྦྱང་བྱེད་པ་རྣམས་ཁོ་ན་
ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། མཛོན་ལས་གྱང་། མ་རིག་ཉོན་མོངས་སྟོན་གནས་
སྐབས། །འདྲ་བྱེད་དག་ནི་སྟོན་ལས་གྱི། །ཞེས་པ་དེ་གཉིས་ལ་སྟོན་ཞེས་འདས་བྱེད་
གསལ་བར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །ཤོད་དག་གིས་གྲུབ་མཐའི་ཁྱད་པར་འདི་ཙམ་ཡང་མ་
བྱེ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་དང་མཛོན་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་བལྟས་ཏེ་རྗེའི་ཡང་
དགོངས་པ་འབྲུལ་མེད་ཡིན་ཏེ། གསེར་འབྲེང་ལས། མདོའི་དགོངས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
སྤངས་པ་འདི་ལྟ་སུའི་གནད་མ་ཤེས་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་དང་། གངས་ཅན་པ་རྣམས་
གྱིས་སྦྱ་རི་བཞིན་པ་བྱས་པས་མདོ་དང་དེའི་དགོངས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཀྲལ་བ་
གསལ་བར་མ་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །སྟོ་བྱ་མང་ངོ་། །

གཞན་ཡང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བའི་ལུགས་ལ་སྟེ་བ་དང་ཀ་ཤི་གཉིས་མ་འོངས་པ་ཁོ་
ནར་འཛོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་གཉིས་འདས་པ་ཁོ་ནར་འཛོག་
པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཡན་ལག་བརྩུག་གིས་ཆ་གསུམ་མོ། །ཞེས་པས་ཡན་
ལག་བརྩུག་གིས་དུས་གསུམ་སོ་སོར་མ་བཤད་པར་ཐལ། སྟུན་པོས་འདོད་པ་དེའི་བྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་འབྲེལ་(༡༩བ)ལས། ཆ་གསུམ་གྱི་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་བྱི་མའི་
མཐའ་དང་བར་དག་སྟེ། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་སྦྱང་བའི་སྟེ་བ་
དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། འདི་ནི་གནས་སྐབས་པར་འདོད་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མ་རངས་པའི་
ཚིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལོ་ཞེས་པ་བྱེ་སྦྱ་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལ་མ་རངས་པའི་ཚིག་
མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་གྱིས་སྦྱར་ལྟར་བཤད་པ་ལ་

མ་རངས་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། འདི་ནི་གནས་སྐབས་པར་འདོད་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་ལ། ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་ལུགས་གཞན་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་ཁ་ཅིག་ལོ་ཆོག་རྒྱན་ཞེས་སྒྲས་པ་ཁེགས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་གསུམ་ལ་ཇོགས་པའི་གནས་སྐབས་པའི་ཆེན་འབྲེལ་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཆད་བས་བྱབ་ཟེར་ན། གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆེན་འབྲེལ་ཆེ་གསུམ་ལ་ཇོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་དང་གཟུགས་མེད་གཉིས་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆེན་འབྲེལ་མིང་གཟུགས་དང་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་ཆེན་འབྲེལ་མེད་པས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཁམས་ན་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། གཟུགས་མེད་པས་དེ་དག་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་བརྒྱ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྟོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ན་མིང་གཟུགས་དང་སྒྲིམ་ཆེད་དུག་གི་ཆེན་འབྲེལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆེན་འབྲེལ་ལས་ཟུར་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏུགས་སྒྲ། ཁྱབ་སྟེ། སྐབས་འདིར། མིང་དང་གཟུགས་ནི་དེ་ཡན་ཆད། །སྒྲིམ་ཆེད་དུག་དོད་ཚུན་ཆད་དོ། །སོགས་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་སྒྲིམ་ཆེད་དུག་ཅིས་བཤད་པ་ལྟར་དགོས་པས་རྩམ་(༡༠ན) སྒྲིམ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ཅི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིབ་འདི་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། སྒྲས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། འདི་ལྟར་མིང་དང་གཟུགས་ནི་དེ་ཡན་ཆད། སྒྲིམ་ཆེད་དུག་དོད་ཚུན་ཆད་དོ། །ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་མེད་དོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁཅིག་ན་རེ། བྱེ་སྤྱིའི་ལུགས་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དེ་ཁོ་ན་
 ཟེར་བ་དང་། སྤྱི་བ་གསུམ་པའི་སྤྱི་མིང་དུས་ཀྱི་མིང་གཟུགས་སྟགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལྟ་
 དང་དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་མེད་ཟེར་ན། དེ་དག་ལ་འོན་སྤྱི་བ་གསུམ་
 པའི་དུས་ཀྱི་སྟོན་མཐའ་ལ་སྤྲོད་པ་སྟོན་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་སོ་སོ་ནས་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གསུམ་པའི་དུས་སུ་ཡང་ཡན་ལག་གསུམ་པའི་དུས་
 ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ཀྱི་རྒྱ་གཉིས་སྟེད་ལོན་སྟེད་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ལས་བསགས་ཏེ་འབྲས་ལུ་ལྷུང་མ་ཟེན་བར་དུ་དེ་
 གཉིས་སྟེད་ལོན་སྟེད་གསུམ་དུ་བསྐྱས། ལྷུང་ཟེན་པ་ན་སྟོན་མཐའི་ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་
 སུ་འཛོག་པར་གང་སྟེལ་ལས་བཤད་ཟེན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་ལ་བྱེ་སྤྱིས་མཛོན་པ་སྟེ་བདུན་ཁས་མི་ལོན་པར་ཐལ། དེས་
 མཛོན་པ་ལས་རྟེན་འབྲེལ་དུག་བཤད་པ་ཁས་མི་ལོན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་འབྲེལ་
 ལས། ཚུལ་མཛོན་པས་ནི་མཚན་ཉིད་འདི་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་གནས་སྐབས་པ་དང་
 རྒྱད་ཅིག་མ་དང་རྒྱན་ཆགས་པ་དང་། འབྲེལ་བཅན་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་སེམས་
 ཅན་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལོན་
 པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་བརྒྱ་གཉིས་
 རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱད་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་ལོན་པའི་ཕྱིར། ལྷུང་སྟེ། རང་
 འབྲེལ་ལས། རྒྱད་ཅིག་མ་ཅི་ལྟ་སྟེ་ཞེན། རྒྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་
 པ་(༡༠བ)སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མདོ་ལས། མ་རིག་པའི་
 རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ཞེས་སྟགས་ཁོ་ན་ཁས་ལོན་
 པར་ཐལ། མཛོད་ལས། མ་རིག་ཏོན་མོངས་སྟོན་གནས་སྐབས། ཞེས་སྟགས་ཀྱིས་གྲང་

དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཤི། མདོ་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། དེ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་མོངས་པ་སྒྲིག་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་སྒྲིའི་ལུགས་ལ་གནས་སྐབས་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རང་གི་གྲོགས་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འཛིན་ལྟ་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པར་ཐལ། གནས་སྐབས་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཤི། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡུང་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་ཤི། གཙོ་བོའི་བྱིར་ན་ཡན་ལག་བསྐྱུགས། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རང་སྟོབས་གྱིས་མོངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཁྱབ་ཅིང་འདོད་མི་རུས་དེ། ཤེས་རབ་ངན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། ཤེས་རབ་ངན་པའོ་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིས་ཡན་ལག་གཞན་ལ་འང་འདྲོ། །

གཉིས་པ་འཆད་པར། མ་རིག་ཉོན་མོངས་སྟོན་གནས་སྐབས། ཞེས་པ་ནས། གཙོ་བོའི་བྱིར་ན་ཡན་ལག་བསྐྱུགས། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གནས་སྐབས་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་དེ། ཆོ་སྒྲ་མ་ལ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་ཡུང་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། ཅུ་བར། མ་རིག་ཉོན་མོངས་སྟོན་གནས་སྐབས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡན་ལག་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་གནས་སྐབས་ལ་བཤད་དགོས་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གང་ཞིག་ཅེ་ན། ཞེས་པ་ནས། མ་རིག་ཅེས་བྱ་སྟེ། ལྟན་ཅིག་སྒྲོད་པའི་བྱིར་དང་། དེའི་དབང་གིས་དེ་དག་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་བྱིར། རྒྱལ་པོ་གསེགས་སོ་ཞེས་བྱས་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གནས་སྐབས་པའི་འདུ་བྱེད་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཆོ་སྒྲ་མར་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་བསོད་ནམས་སོགས་བསགས་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་ཡུང་པོ་ལྟ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། འདུ་བྱེད་(༡༡ན)དག་ནི་སྟོན་ལས་ཀྱི། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གནས་སྐབས་ཞེས་བྱ་བར་སྒྱུར་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ལ་སྒྲར་སྒྲིན་པའི་ལས་གཅིག་དགོས་དེ།

ལས་གང་གིས་འདིར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཡན་
 ལག་གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དེ་ཡོད་དེ། མངལ་སོགས་སྒྲེ་གནས་སུ་ཉིང་མཆོམས་སྐྱར་
 པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། རྣམ་ཤེས་
 མཆོམས་སྐྱར་སྤང་པོ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྐད་ཅིག་མ་ལ་སྤང་པོ་ལྟ་
 བྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷབ་སྟེ། ཡན་ལག་གསུམ་པ་
 དང་བཅུ་གཅིག་པ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ལ་ལྷག་མ་བཅུ་རྒྱུན་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་
 ལས། འདིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་སྒྲེ་བའི་ཡན་ལག་གཉིས་མི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ལ་གཞན་
 དག་མི་རྒྱུན་ཆགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་སྐད་ཅིག་མ་མང་པོ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མིང་གཟུགས་ཡོད་དེ། རྣམ་ཤེས་དེ་ཡན་ཆད་ནས་སྒྲེ་མཆོད་དུག་
 རོད་རྒྱུན་ཆད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། མིང་དང་གཟུགས། ཞེས་
 པ་ནས། རྒྱུན་ཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེའི་སྒྲེ་མཆོད་དེ་
 བྱི་ཡོད་དེ། སྒྲེ་མཆོད་དོད་ནས་སྤྱལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་རྒྱུན་ཆད་ཀྱི་སྤང་
 པོ་ལྟ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། དེ་མི་གསུམ་འདུས་རྒྱུན་ཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེའི་རེག་པ་ཡོད་དེ། སྤྱལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་
 པ་ནས་ཆོར་བ་བདེ་ལུག་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཤེས་མི་རུས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། རེག་པ། ཞེས་པ་ནས། རྒྱུན་ཆད་དོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
 དེའི་ཆོར་བ་ཡོད་དེ། ཆོར་བའི་རྒྱ་ཤེས་པ་ནས་འཕྲིག་པ་མི་སྟོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དེ་དེ་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། ཆོར་འཕྲིག་རྒྱུན་ཆད། ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེའི་མིང་
 པ་ཡོད་དེ། འདོད་ཡོན་དང་འཕྲིག་པའི་ཆགས་པ་ཀུན་ཏུ་(༡༡)བ་སྟོད་པ་ཆོལ་བ་ལ་ལྷག་ས་
 ཤིང་ཐོབ་བྱིར་དུ་མི་རྒྱགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་
 བར། ཐོབ་པ་ནི། འོངས་སྟོད་འཕྲིག་པ་ཆགས་ཅན་གྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཤེས་

བྱ་ཆོས་ཅན། དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡོད་དེ། དེ་ནས་ལོངས་སྟོང་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་
 བྱིར་རྒྱལ་ས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དེ་ལྟ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཉེ་བར་ལེན་པ་
 ལོངས་སྟོང་རྣམས། ཐོབ་པར་བྱ་བྱིར་ཡོངས་རྒྱལ་ས་པའི། ཞེས་སོ། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
 དེའི་སྤྱིད་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ལོངས་སྟོང་རྣམས་པ་ན་ཡང་སྤྱིད་འབྱུང་བར་འབྱུར་བའི་ལས་
 གསོག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྟ་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དེ་སྤྱིད་འབྱུར་
 སུ་འབྱུང་འབྱུར་པའི། ལས་བྱེད་དེ་ནི་སྤྱིད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མེས་བྱ་
 ཆོས་ཅན། དེའི་སྟེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་དེ། ལས་དེས་ཡང་འདི་ནས་གི་འཕྲོས་ནས་ཆེ་
 བྱི་མར་ཉིང་མཆོམས་སྟོར་བའི་སྐད་ཅིག་མའི་ཕྱང་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཉིང་
 མཆོམས་སྟོར་བ་སྟེ་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེའི་ཀ་གི་
 ཡོད་དེ། དེ་ཕན་ཆད་ནས་ཆོར་བའི་བར་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྟ་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར།
 ཆོར་བའི་བར་ནི་ཀ་གི་ཡིན། ཞེས་བྱུང་། དེ་ཡང་ཆེ་འདིའི་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་
 བར་བཞིའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་ལྟ་མ་གསུམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཀ་གི་ཅི་རིགས་
 པའི་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་བསྟུ་
 རྒྱལ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་པོ་མིང་དང་གཟུགས་
 དང་སྟེ་མཆོད་དུག་དང་རིག་པ་དང་ཆོར་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀ་གི་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱུག་གིས་འདི་ཆོས་
 ཅན། རྟེན་འབྲེལ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་དང་། རྒྱན་ཆགས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་དང་།
 གནས་སྐབས་པ་བཞི་ལས། གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་དེ་དང་
 དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྟ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བཞག་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། འདི་ནི་
 གནས་སྐབས་པར་(༡༩ན)འདོད་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལོ་ཞེས་སྐྱས་པའི་དགོས་
 པ་ཡོད་དེ། མདོ་ལྟེ་པ་དང་སྟོབ་དཔོན། བྱེ་སྟེ་དང་བསྟན་བཅོས་ལ་མ་རངས་པའི་ཆོག་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་སོ་སོར་བཤད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། རྟོན་འབྲེལ་དེ་དང་དེ་གཙོ་བོའི་ཕྱིར་ན་ཡན་ལག་དེ་དང་དེའི་མིང་གིས་
བསྒྲགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་ལམོར་བཅས་བྱོན་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་བྱོན་ཞེས་བཅོད་
པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དྲ། ཅུ་བར། གཙོ་བོའི་ཕྱིར་ན་ཡན་ལག་བསྒྲགས། ཁྱིམ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟོན་འབྲེལ་རྒྱན་ཆགས་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྒྱན་དང་ལྷན་
པའམ་རང་གི་དོན་ལ་འཕེལ་བ་སྐབ་པའི་རྒྱན་ཉིད་རྒྱན་ཆགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གང་གྲེལ་ལས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་
འབྲེལ་བར་འབྱུར་བའི་དངོས་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྐལ་མཉམ་
གྱི་འབྲེལ་བ་དང་སྐལ་མཉམ་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི་རྟོན་འབྲེལ་ལ་གནས་སྐབས་དང་སྐད་ཅིག་དང་འབྲེལ་བ་དང་རྒྱན་
ཆགས་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་དུག་ཡོད་ཀྱང་།
མདོ་ལས། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་
ཅིས་སོགས་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཁོ་ནར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོན་མཐའ་
དང་བྱི་མཐའ་དང་བར་མཐའ་གསུམ་ལ་སྔོངས་པ་བསྒྲོག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དྲ།
བདག་སྟོན་བྱུང་ངམ་མ་བྱུང་སྟམ་པ་དང་། མ་འོངས་བར་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་སྟམ་པ་
དང་། ད་ལྟར་ཅི་ཡིན་དང་ཅི་ཡོད་ཅིར་འགྱུར་སྟམ་པའི་སྔོངས་པ་གསུམ་བསྒྲོག་པའི་ཕྱིར་
དྲ། ཅུ་བར། སྟོན་དང་བྱི་མཐའ་བར་དག་ལ། སྔོངས་པ་རྣམ་པར་བསྒྲོག་ཕྱིར་དོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བསྐྱེལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱེལ་བཤད་པ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་སུ་བསྐྱེལ་བ་གཉིས།
དང་པོ་འཆད་པར། ཉོན་མོངས། ཞེས་པ་ནས། (༡༩བ)འབྲས་སུ་ཡིན། ཞེས་བྱང་།
ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་དང་། ལས་དང་། གཞི་གསུམ་དུ་
འདུ་ཆེ། ཉོན་མོངས་ལ་མ་རིག་པ་དང་སྟེང་ལོན་གཉིས་ཏེ་གསུམ་དང་། ལས་ལ་འདུ་བྱེད་
དང་སྟེང་པ་གཉིས་དང་། གཞི་ལ་རྣམ་ཤེས་སོགས་ལྷག་མ་བདུན་འདུ་བའི་བྱིར། དང་
པོ་གྲུབ་ཆེ། ཅུ་བར། ཉོན་མོངས་གསུམ་མོ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་ཆེ། ཅུ་བར།
ལས་གཉིས་སོ། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་ཆེ། ཅུ་བར། གཞི་བདུན། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་འཆད་པར། དེ་བཞིན་འབྲས་སུ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། དཔག་པ་ལས། །
ཞེས་བྱང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདུན་པོ་གཞི་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་སུ་འཛིན་
ཏེ། ལྷག་མ་ལྷན་རྒྱུ་ཏེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དེ་བཞིན་འབྲས་སུ་ཡིན། །
ཞེས་སོ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་གསུམ་དང་ལས་གཉིས་ཏེ་རྒྱ་ལྷག་ཞི་བདུན་འབྲས་
སུར་བཤད་ནས་རྒྱ་ལྷ་མོན། འབྲས་སུ་བདུན་བྱི་མཐར་བསྐྱས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་
པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་བྱིའི་མཐའ་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་མདོར་བསྐྱས་པ་
ནི་བར་མའི་རྒྱ་འབྲས་རྒྱ་བསྟེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་རྒྱ་བྱིའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱང་རྒྱས་
པར་གོ་རྒྱས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་འབྲས་མདོར་བསྐྱས་པ།
བར་མའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འཁོར་རྒྱལ།

གསུམ་པ་འཁོར་རྒྱལ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ལས། ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་ལྷགས། །ཞེས་བྱང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པ་ལ་རྒྱ་དང་ཆ་གྱི་ལ་འབྲས་སུ་ཡོད་པས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་གངས་ངེས་ཉམས་པའི་སྒྲིན་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་སྤྱིད་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ལེན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ལེན་པ་ལས་བྱ་བ་སྤྱིད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མ་རིག་པ་ལས་བྱ་བ་སྤྱི་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་བ་དང་། ལས་དེ་ལས་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་། ལས་སྤྱིད་པ་དེ་ལས་སྤྱི་བ་འབྱུང་བ་དང་། གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ལས་མིང་གསུགས་དང་། སྤྱི་མཆོད་དང་རིག་ཚེར་བཞི་འབྱུང་བ་དང་། གཞི་སྤྱི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་ཆ་གྱི་འབྱུང་བ་དང་། གཞི་ཚེར་པ་ལས་སྤྱིད་པ་འབྱུང་བ་སོགས་སྤྱིད་པའི་(༡༣ན)ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་ལྷགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེའི་ཕྱིར་སྒྲིན་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། ཉོན་མོངས་པ་ལས། ཞེས་པ་ནས། ཡན་ལག་ལྷགས། །ཞེས་བྱང་། འོ་ན། མདོ་ལས། དག་སྤྱོད་དག་ཁྱེད་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་བྱུང་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འབྱུང་བ་དང་བྱུང་བ་ལ་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། འདིར་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། བྱུང་བ་ནི་འབྲས་སུ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་འདི་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། འདིར་ནི་འབྱུང་བ་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྲས་སུ་ནི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། བྱུང་བ་འབྲས་སུ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱེ་སྤྱི་ལྷགས་ཀྱི་ཡན་ལག་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་ན་གནས་

སྐབས་པར་མ་བྱས་པར་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལ། དང་པོ་དེའི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཆོས་
 ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཙམ་དུ་མི་ཤེས་པའི་ལྷ་མོན་གྱི་སེམས་
 བྱང་མྱོངས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཙམ་སྐྱས་རྟེན་འབྱུང་ལས་གཞན་པའི་བདག་
 བཀག་པས་བདག་མེད་པར་མི་ཤེས་པའི་མྱོངས་པ་གཅིག་ཐོག་མའི་མ་རིག་པར་བསྟན་
 བས། དེས་ངར་འཛིན་དང། དེའི་རྗེས་སུ་ང་ཡིར་འཛིན་པས་ང་རྒྱལ་སོགས་དང་ཆགས་
 སྤང་སོགས་གྱིས་ལས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱིས་པ་རྣམས་ནི་རྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་འདུ་བྱེད་ཙམ་འདི་མི་ཤེས་པས་བདག་དུ་ལྷ་བ་ངོ་སྟོན་པའི།
 སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་དབྱེན་དུ་མ་ཡོད་དེ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་འདྲེས་མ་འདྲེས་གྱི་མ་
 རིག་པ་གཉིས་དང། ལུ་ལ་གྱི་སྒོ་ནས་སྟོན་མཐའ་མི་ཤེས་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་
 ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མདོ་ལས་ནི་མ་རིག་པ་གང་ཞེན་སྐྱས་པ། སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་
 པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། མ་(༡༣བ)འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་དང། བདག་
 ལྷ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་སྐྱེས་ཤིང་སྒོ་གསུམ་ཅི་རིགས་གྱིས་ལས་ཚུམ་པ་དེ་
 དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབྱེན་དག་མི་དག་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསུམ་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། ལུས་ལ་སོགས་པ་དག་གི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་ཚུམ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་ནི་
 འདིའི་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ལས་ཀྱི་འཕེན་པའི་དབང་གིས་གང་དུ་སྟེ་འགྱུར་
 གྱི་འགྲོ་བར་འགྲོ་ཞིང་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་རྣམ་ཤེས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་
 ལས། ལས་ཀྱི་འཕེན་པའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ། ཞེས་པ་ནས། འགྲོ་བ་
 དེ་དང་དེར་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དབྱེན། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དུ་གཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་

བར་གཤམ་པ་གང་ཞེན། རྣམ་པར་གཤམ་པའི་ཚོགས་དྲུག་གོ། ཞེས་བཤད་པ་དེ་འཐད་པ་
ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱུ་ལྟེ། བར་གྱི་སྒྱུར་ནང་གཟུགས་ཅན་ནས་
གཟུགས་མེད་ཏུ་སྒྲིལ་རྒྱུ་ན་སྒྱུར་ན་རུང་ལ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་པ་ཁོ་ན་བྱས་ན་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། །གང་སྟེལ་ལས། སྒྲིང་པ་བར་མ་ཡང་རྣམ་པར་གཤམ་པ་དྲུག་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་
དེ་ལྟར་བཤད་ན་རྣམ་པར་གཤམ་པ་གང་ཞེན། རྣམ་པར་གཤམ་པའི་ཚོགས་དྲུག་གོ་ཞེས་
བཤད་པ་དེ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ནས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་གཤམ་པ་ཁོ་ནས་ཉིང་མཚམས་
སྒྱུར་བས་གཞན་དག་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་གྲས་མ་
ལས་ཀྱང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་གཤམ་པའི་རྒྱུན་སྒྲིང་པ་བར་མར་ཉིང་མཚམས་
སྒྱུར་བའི་སེམས་ནས་བཟུང་སྟེ། སྒྲེ་བའི་སྒྲིང་ཅིག་མའི་བར་འདི་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་དེ་ལྟར་བསྟུས་པ་ཅུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་
སེམས་སྒྲིང་ཅིག་མ་ཡིན་ལ་ཚོགས་ལྷ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་གྲས་མ་ལས། ཉིང་
མཚམས་སྒྱུར་བའི་སྒྲིང་ཅིག་མ་ལ་ནི་རྣམ་པར་གཤམ་པ་ལྷ་འབྱུང་བ་མེད་དོ། ཞེས་(༡༧ན)
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྣམ་གཤམ་གྱིས་
སྒྲིག་ནས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་སྒྲིང་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ནས་སྒྲིལ་མཆེད་དྲུག་ཚུན་ཆད་
ཀྱི་གཟུགས་ཅན་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིང་པོ་བཞི་ཅི་རིགས་གྱིས་བསྟུས་པ་དེ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མིང་དང་གཟུགས་སྒྲིང་པོ་ལྷ་པོ་འགྲོ་བ་དེ་དང་དེར་སྒྲི་
བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་སྒྲིལ་མཆེད་དྲུག་ཅི་རིགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། མིང་གཟུགས་སྒྲིལ་
པའི་རིམ་གྱིས་སྒྲིལ་མཆེད་དྲུག་དོད་པ་ཅི་རིགས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།
དེའི་འོག་ཏུ་མིང་དང་གཟུགས་ཡོངས་སུ་སྒྲིལ་པའི་རིམ་གྱིས་སྒྲིལ་མཆེད་དྲུག་གོ། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། སྒྲེ་མ་ཆེད་དུག་གི་རྗེས་སུ་ཡུལ་དབང་
ནམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པས་ཡུལ་བཅད་པའི་སེམས་བྱུང་གཅིག་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་
ན། དུག་གམ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད།

བདུན་པ་ཆོར་བའི་དེ་ཡོད་དེ། དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་བདེ་སྐྱེས་གང་རུང་གི་ནམ་
པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་སྤྱིང་བ་གཅིག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་གསུམ་སྐྱེས་ཡོད།

བརྒྱད་པ་སྤྲེད་པའི་དེའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཆོར་བའི་རྟེན་གྱིས་དེའི་རྗེས་སུ་ཡུལ་ཅི་རིགས་
ལ་མི་འབྲེལ་བའམ་འབྲེལ་བར་སྤྲེད་པའི་ཡུལ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་རྒྱུགས་པའི་དགའ་བ་གཅིག་དེ་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤྲེད་པ་གསུམ།

དགུ་པ་ལེན་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཆོར་བ་ལ་སྤྲེད་པ་ལས་འདོད་པ་སྐྱེས་ཡུལ་མ་ཐོབ་
བ་ལ་འདུན་པ་དང་ཐོབ་པ་ལ་ལེན་པ་ཅི་རིགས་པའི་བདུན་པ་གཅིག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་དེ་དག་ལ་འདུན་པ་དང་། འདོད་ཆགས་
གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་འདོད་པ་ལྟ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ལྟ་
ངན་རེག་ཉེས་སྐྱེས་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལྟ་བུ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་སམ་བརྒྱལ་
ཞུགས་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། བདག་རྩ་སྒྲུབ་པའི་ལུས་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྤྲེད་པ་ལས་འདོད་པ་ལ་སྐྱེས་པ་ཉེ་(༡༤བ)བར་ལེན་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱུ་པ་སྤྲེད་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ལེན་པས་གསོས་བདུབ་པའི་ཡང་སྤྲེད་ཕྱི་མ་འགྲུབ་
ངེས་གྱི་ལས་གཅིག་དེར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། གྲུན་དགའ་བོ་ཆེ་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་
སྤྲེད་པ་མཛོན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་སྤྲེད་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཙུག་ཅིག་པ་སྤྱི་བའི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། སྤྱི་བའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་སྤྱི་གནས་སུ་འཇུག་ཚུལ་གྱིས་མ་འོངས་པའི་སྤྱི་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབྱེ་ན་
ཡུང་པོ་ལྟ་ཡོད་དེ། རང་འབྲེལ་ལས། སྤྱི་བའི་རྟོན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཇུག་པའི་
ཚུལ་དུ་མ་འོངས་པའི་སྤྱི་བ་ནི་སྤྱི་བ་སྟེ་ཡུང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཙུག་ཅིག་པ་ཆ་གི་ཅི་རིགས་པའི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། སྤྱི་བའི་དབང་གིས་
མགོ་སྤྱི་བ་ནས་འཕོགས་པའི་བར་ནི་རྟོན་བདད་། སེམས་ཅན་གྱི་རིས་དེ་འདྲར་བ་འཆི་བ་
ཡིན་ལ་དེ་གཉིས་ཅི་རིགས་པའི་རྟོན་འབྲེལ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། སྤྱི་
བ་ཡོད་ན་རྟོན་གི་འབྱུང་སྟེ། མདོ་ལས་ཇི་སྒྲིད་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
ཁྱེད་སྟེ། མདོ་ལྟར་གྱི་རྟོན་གི་དེ་འདྲ་དགོས་པས། གང་ཟག་གཅིག་ལ་རྟོན་བདེ་མ་བྱུང་
བར་གི་བདད་། ཁ་ཅིག་ལ་གི་བདེ་འདྲ་མི་འབྱུང་བས་དེ་གཉིས་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་བྱས་
པའི་བྱིར། རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་མདོ་ལས། རྟོན་བཤད་ཞེན་སྤྱི་བེར་དང་མགོ་སྤྱི་བ་ནས་འཕོགས་
བར་འབྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་འདི་ནི་རྟོན་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། འཆི་བ་འདི་དང་
ལྟར་གྱི་རྟོན་བཤད་ཀྱི་གཉིས་ནི་རྟོན་གི་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མདོ་སྟེ་བའི་ལྷགས་ལ་སྒྲུབས་བབས་རྟོན་འབྲེལ་བཞིའི་རང་བཞིན་དང་།

རྟོན་འབྲེལ་བཞིའི་རང་བཞིན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མདོ་སྟེ་བའི་ལྷགས་ལ་སྒྲུབས་བབས་རྟོན་འབྲེལ་བཞིའི་རང་བཞིན་དང་།
ལྷག་མ་བཤད་འཆད་ལ་སྟོས་པར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མ་རིག་པ་དང་། མིང་
དང་། རིག་པ་དང་། ཚེར་བའི་རྟོན་འབྲེལ་བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་འཆད་པར། རིག་པའི་
མི་མཐུན་ལྷགས་ཚེས་གཞན། །མ་རིག་མི་མཛའ་རྟོན་སྟོགས་བཞིན། །ཞེས་པ་ནས།

ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་བསྟན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པའི་མཆོན་
 ཉིད་ཡོད་དེ། རིག་པ་(༡༥ན)ཡེ་ཤེས་དང་འཛིན་སྐྱེད་ས་འགལ་བའི་སེམས་བྱུང་སྔོངས་པ་
 དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་རིག་པ་ཞེས་པའི་དགག་སྒྲུའི་མ་དེ་མེད་པ་དང་དེ་ལས་
 གཞན་ཡང་སྒྲུད་སྒྲུ་སྟགས་ལ་མི་རུང་བས་འགལ་བྱུང་ཆོས་གཞན་སྟོན་པའི་དགག་ཆོག་
 ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། དཔེར་ན་མཛའ་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆོས་གཞན་ཞིག་ལ་
 མི་མཛའ་བ་དང་བདེན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆོས་གཞན་ཞིག་ལ་མི་བདེན་པ་དང་སྟགས་
 སྒྲུས་ཆོས་མིན་དང་དོན་མིན་དང་བྱ་མིན་སྟགས་ཆོས་དོན་བྱ་བ་སྟགས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཀྱི་ཆོས་གཅིག་ལ་འཛོག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་
 ལས། མ་རིག་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་སྟགས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། ཡི་གེ་
 མའི་དོན་དུ་མ་ཉིད་ཡིན་པར་མཐོང་སྟེ། འདྲི་བ་ནི་མ་རིག་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། རིག་པའི་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ཆོས་གཞན། །མ་རིག་ ཁྱེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། མ་རིག་པ་ཡང་རིག་པའི་
 མི་མཐུན་པར་གྱུར་བ་ཆོས་གཞན་ཞིག་ཏུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 བྱུར་གསུམ་པ་དཔེ་དོན་གྲུབ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། མི་མཛའ་ཐུན་སྟགས་བཞིན། །ཞེས་
 དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ལ་སྟགས་པའི་མི་མཐུན་པར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་
 དང་། གང་སྟེལ་ལས། སྟགས་པའི་སྒྲས་ནི་མ་རིག་པ་དང་ཐ་སྟོན་མ་ཡིན་པ་དང་མི་མ་
 ཡིན་པ་ལ་སྟགས་པ་བསྟུའོ། །ཆོས་ལ་སྟགས་པའི་མི་མཐུན་པར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཆོས་
 དང་དོན་དང་རིག་པ་དང་ཐ་སྟོན་དང་མི་ལ་སྟགས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་
 གྱི། ཆོས་ལ་སྟགས་པ་མེད་པ་ཅུ་མ་ཡིན་ལ། ཞེས་སྟགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མའི་དགག་སྒྲུ་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཐལ། རེ་ཞིག་དེ་མེད་པ་ལ་བྱེད་
 མི་རུང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མ་རིག་པ་སྟོན་དང་ཀུན་སྒྲུབ་དང་སྟགས་པས་འཛིང་བ་

དང་ཕྱ་རྒྱལ་དང་རྒྱ་བོ་དང་སྦྱར་བར་གསུང་མི་རིགས་པར་(༡༥བ)ཐལ། དེ་རིག་པ་མེད་
 ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། མདོ་ལས། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ཁྱིམ་འདུ་བྱེད། ཅེས་
 དང་། མདོ་གཞན་ལས། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་རྒྱ་སྦྱར་བ། ཞེས་པ་ནས། མ་རིག་པའི་སྦྱར་
 བ་ཞེས་གསུངས་པའི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། རྒྱུ་སྦྱར་སྒྲགས་ཆོག་ཕྱིར། ཞེས་
 སོ། །ཡང་གལ་ཏེ་ཐོག་པ་ཆེ་རྒྱུ་ལ་ལན་རེ། འདིའི་དགག་སྒྲ་སྒྲ་དཔར་བྱས་ནས་སྤངས་
 པ་ལ་བྱད་མེད་དམ་སྤྱི་མིན་ཟེར་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ངན་པ་ལ་མ་རིག་པ་ཟེར་ན་འད་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གལ་ཏེ། ཤེས་རབ་ངན་
 པའོ་མིན་ལྟའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེ་ལ་བྱུབ་པ་ཡོད་དེ། འཛིག་ལྟ་སྒྲགས་ནི་མ་རིག་པ་
 དང་མཚུངས་ལྟན་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་བྱས་ན་མཚུངས་ལྟན་ཉམས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཅུ་བར། ལྟ་བུ་དེ་དང་མཚུངས་ལྟན་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །

གཞན་ཡང་། ཤེས་རབ་གཅིག་མ་རིག་པར་འཛོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བཅོམ་
 ལྟན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས། མ་རིག་པས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་
 བྱིན་མ་པར་མི་འདོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་མ་རིག་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་བྱེད་
 དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་བསྟན་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་
 བ་རེ། རྒྱུ་མེད་དེ། རི་ལྟར་འདོད་ཆགས་ལ་རྩ་ཉོན་ཉེ་ཉོན་རིགས་ཐ་དད་པ་ལྟར་ཤེས་
 རབ་དང་དེ་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར།
 ལྟ་མ་ནི་ཤེས་རབ་དགེ་བ་དང་ཕྱི་མ་དེ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་
 འབྲེས་ན་རྣམ་པར་མི་འདོག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འབྲེས་རྒྱལ་ཡང་རེས་འཛོག་ཡིན་གྱི་
 དུས་མཉམ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཡང་བརྒྱན་པ་དཔལ་ལེན་གསུས་པོ་ཆེའི་
 མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མ་རིག་པ་ཟེར་ཏེ། གསུས་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས།
 ཆོ་དང་ལྟན་པ་གསུས་པོ་ཆེ། རབ་རྒྱུ་མི་ཤེས་ཤིང་རབ་རྒྱུ་མི་ཤེས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་སྤྲོ་མ་

རིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །སྒྲིབ་དཔོན་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་
བར་ཐལ། ལྷ་རྒྱས་ནང་དུ་མ་རིག་པ་བྱུང་དུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ལྷ་པ་
སྒྲིགས་དང་མཚུངས་(༡༦ན)ལྷ་ན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིབ་སྒྲིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཅུན་
པ་ཆོས་སྒྲིབ་ན་རེ། ངོ་སྒྲུལ་ན་སེམས་ཅན་ལ་འཇུག་པ་མ་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས།
བདག་གིས་དེ་ལྟར་གསེས་དེ་ལྟར་མཐོང་སྟེ། སྤྱིང་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལྷ་པ་ཐམས་ཅད་དང་།
འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་དག་ངར་འཛིན་པ་དང་། ཞེས་སྒྲིགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་སྟེ།
འདིའི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྒྲུབས་ཡིན་པས་དགེ་བར་མི་རུང་ལ། ཉོན་
མོངས་གཞན་ལ་ཡང་བརྗོད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར། སྒྲིབ་དཔོན་ན་རེ། དེ་ཡང་མི་འཐད་
བར་ཐལ། འཇུག་པ་ཞེས་པའི་ངོ་སྒྲུལ་པའི་ང་རྒྱལ་ལས་གཞན་པའི་ང་རྒྱལ་བཅུན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། མདོ་འདི་ལས་ནི་ངོ་སྒྲུལ་པའི་ང་རྒྱལ་ཁོན་རང་གི་སྒྲིགས་གསུངས་
ཀྱི། ང་རྒྱལ་གཞན་མ་ཡིན་པས་འཇུག་པའི་སྒྲིགས་ངོ་སྒྲུལ་པའི་ང་རྒྱལ་ལས་གཞན་པའི་
ང་རྒྱལ་བཅུན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལོ་ན་མ་རིག་པ་དེ་ཉོན་མོངས་གཞན་ཞིག་ཡིན་ན་དེའི་རང་བཞིན་རི་ལྷ་བྱ་ཞེན་དེ་
ཡོད་དེ། མ་རྟོག་པ་དང་ལོག་རྟོག་གཉིས་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྒྱུ་མ་བཟུང་བས་མ་རྟོག་པ་
དང་། བདེན་བཞིན་གོན་མཆོག་ལས་འབྲས་སྒྲིགས་ལ་མི་གསལ་བའི་ཐུན་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཉོན་
མོངས་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མ་རིག་པ་ཆོས་གཞན་ཞིག་ཡིན་ལ་མ་
རིག་ན་དེའི་རང་བཞིན་ཅི་ཡིན། བདེན་པ་དང་དགོན་མཆོག་དང་ལས་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་
མི་གསལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་རང་སྒྲིབ་སྒྲིག་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་ལམ་
རིམ་གྱིས་བཤད་རྒྱལ་དེ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་མིང་འཆད་པར། མིང་ནི་གསུགས་ཅན་མིན་ལུང་པོ། །ཞེས་བྱུང་། གསུགས་
ནི་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ལ། མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། སྤྱིང་གི་རོ་ཡོད་དེ། གསུགས་

ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱང་པོ་བཞི་ཅི་རིགས་གྱིས་བསྐྱས་པའི་འདུས་བྱས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཕྱང་པོ་དེ་བཞི་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལ་མིང་ངམ་རྒྱ་མ་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱ་
 མ་(༡༥བ)འདུད་པའམ་གཞིལ་བ་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེས་ཚིག་གིས་བཤད་ན་རྒྱ་ཡ་འབྲིད་
 པ་དང་མུན་མེམས་པ་དང་འཇུག་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་། ཁྱེད་དབང་པོ་དང་དོན་དང་འབོད་
 མིང་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་ལྷལ་དེ་དང་དེ་ལ་འདུད་པ་སྟེ་དམིགས་པར་འཛིན་པའམ་
 གཞིལ་བའི་ཕྱིར་དྲེ། རང་འབྲེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་མིང་དང་དབང་པོ་དང་དོན་གྱི་
 དབང་གིས་དོན་རྒྱམས་ལ་གཞིལ་བས་ན་མིང་ངོ་། ཞེས་དང་གང་སྟེལ་ལས། མིང་དང་
 དབང་པོ་དང་དོན་དང་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྒྱམས་ལ་
 གཞིལ་བས་མིང་སྟེ། དམིགས་པར་འཛིན་པ་འདུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོད་དོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཆོས་ཅན། དེ་དག་གི་དབང་གིས་ལྷལ་གང་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་
 དེ། འབོད་མིང་གི་དབང་གིས་མངོན་གྲོག་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག། དབང་པོ་དང་དོན་གྱི་
 དབང་གིས་མངོན་འགྱུར་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། དེ་ལ་
 མིང་གི་དབང་གིས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་དང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་དག་
 ལ་ལོ། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། དབང་པོ་དང་དོན་གྱི་དབང་གིས་
 བྱི་མངོན་སུམ་པ་དག་ལ་གཞིལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དོན་ནི་གཟུགས་
 སོགས་ལྷལ་ལྷ་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་མིང་གི་དབང་གིས་ཡོད་མེད་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་
 འཇུག་སྟེ། རྒྱས་བཟོད་པ་བཞིན་དུ་རྟོག་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱེ་མཆོད་དུག་སྐར་
 བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འཆད་པར། རེག་དུག་འདུས་དེ་བྱུང་བ་ཡིན། ཞེས་
 པ་ནས། བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་ལ་སོགས་གསུམ། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རེག་
 པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ལྷལ་དབང་རྒྱུ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ལས་ལྷལ་གྱི་འགྱུར་

པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གཅོད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་པར། འདུས་ཏེ་བྱུང་
 པ་ཡིན། ཞེས་དང་། མདོ་ལས། ཆོས་གསུམ་པོ་འདི་དག་འབྲེལ་ཅིང་འདུས་ལ་ཆོག་ས་
 པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རེག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རེག་པ་འཕམ་ཕྱད་
 པའི་དོན་ཡོད་དེ། ལུ་ལ་དབང་(༡༧)ན་ཆུ་མ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་དེ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་འགགས་མ་ཐག་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
 མ་འོངས་པ་གསུམ་ལུ་ལ་ལུ་ཅན་བྱས་པའི་རེག་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་ཅིག་ཅར་
 འཕྱད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་སྟོན་མེད་དེ། དེ་གསུམ་ཅིག་ཅར་འཕྱད་འདུས་མེད་ཀྱང་རྒྱ་
 འབྲས་སུ་འདུས་པ་འཕམ་འབྲེལ་པ་དེ་འདུས་པའི་དོན་བྱས་ཀྱང་རུང་། དེ་གསུམ་གྱི་འབྲས་
 སུ་སྟེད་པའི་བྱ་བ་གཅིག་པ་ཡང་འདུས་པའི་དོན་བྱས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་
 ལ་བ་རྟེན་ནས་འབྲས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་དག་དང་རི་ལྟར་འདུ་ཞེན། རྒྱ་དང་འབྲས་སུའི་
 དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་དེ་དག་གི་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། ཡང་ན་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རེག་པ་བསྟེད་
 པར་བྱ་བ་ལ་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་སུ་གཅིག་པའི་དོན་ནི་འདུས་པའི་དོན་ཏོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདག་འབྲས་མི་གཅིག་ཀྱང་འབྲས་སུ་གཅིག་པ་མི་འགལ་ལོ། །
 རེག་པ་ཆོས་ཅན། རྟེན་གྱི་སྟོན་དབྱེ་ན་དུག་ཡོད་དེ། མིག་གི་དང་། རྣ་བའི་དང་། ལྕའི་
 དང་། ལྕའི་དང་། ལུས་ཀྱི་དང་། ཡིད་ཀྱི་རེག་པ་དུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་པར། རེག་
 དུག་ ཅིས་སོ། །དེ་དག་གི་དང་པོ་ལྟ་ཆོས་ཅན། ཐོགས་པའི་རེག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་
 དང་བཅས་པའི་དབང་པོ་གསུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་རེག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་པར།
 ལྟ་ནི་ཐོགས་པའི་རེག་པ་ཡིན། ཞེས་སོ། །དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རེག་པ་ཆོས་ཅན། ཆོག་གྲུ་
 དུགས་ཀྱི་རེག་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གསུམ་མིང་ལ་ལྟག་པར་དམིགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རེག་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕ་བར། རྒྱལ་པ་བླ་དྲགས་ཚིག་ཅེས་བྲ། །ཞེས་སོ། །རེག་པ་ཆོས་ཅན།
མཚུངས་པར་ལྡན་གཞིའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། རེག་པའི་རེག་པ། མ་རེག་པའི་
རེག་པ། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རེག་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། (༡༥བ)ཕ་བར།
རེག་དང་མ་རེག་དང་གཞན་རེག་ །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་ཡོད་དེ། དྲི་མེད་
གྱི་རེག་པ་དང་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། མ་རེག་པའི་རེག་པ་དེ་ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱི་རེག་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་རེག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གཅིག་ལ་འཛོག་
དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་གྱི་ལྷག་མ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་
བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རེག་པ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། དྲི་མེད་ཉོན་མོངས་
ཅན་ལྷག་མ། །ཞེས་བྲུང་། །ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རེག་པ་ཆོས་ཅན། དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་
དེ། མ་རེག་པའི་རེག་པ། གཞོད་སེམས་གྱི་རེག་པ། རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་རེག་པ་གསུམ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕ་བར། གཞོད་སེམས་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་རེག་ །ཅེས་དང་། རང་
འགྲེལ་ལས། མ་རེག་པའི་རེག་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཀྱན་རྒྱ་འབྱུང་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་
སྒོས་པས་རེག་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་འདྲེས་པའི་མ་
རེག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རེག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་
གསུམ་ཡོད་དེ། བདེ་བ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་དེ། ལྷག་བསྐྱེལ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་དེ། བདེ་བ་སྤྱོད་མས་
སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་རེག་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕ་བར། བདེ་བ་སྤྱོད་འགྱུར་ལ་སོགས་
གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཡིད་ཚོར་བྱེ་བྲག་རྒྱ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་
འཆད་པར། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་རྒྱལ་ །ལུ་ནི་ལུས་གྱི་འོ་སེམས་གྱི་གཞན། །ཞེས་
བྲུང་། རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ཆོས་ཅན། བདག་སྤྱོད་གྱིས་དབྱེ་ན་རྒྱལ་ཡོད་དེ།
མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ནས་ཡིད་གྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་

པའི་ཆོར་པའི་བར་དུག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དེ་ལས་བྱུང་པའི་ཆོར་བ་དུག་ ཁྱེས་
 མོ། །དང་པོ་ལྷ་ཆོས་ཅན། ལུས་ཆོར་ཡིན་ཏེ། བདག་གྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་
 བརྟེན་པའི་ཆོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ལྷ་ནི་ལུས་ཀྱི་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། གཞན་པ་ཆོར་བ་དུག་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་གྱེན་(༡༥ན)
 སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། སེམས་ཀྱི་གཞན། ཞེས་
 མོ། །གཉིས་པ་ལ་གྲངས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་མདོར་བསྟན་པ། ལུལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་རྒྱས་
 བར་བཤད་པ། རོ་བོའི་སྒྲོན་ས་དོན་བསྟུ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་འཆད་པར། དེ་ཡིད་
 ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ལས། རྣམ་པ་དག་ནི་ཡང་བཅོ་བརྒྱད། ཁྱེས་བྱུང་། ཡིད་ཆོར་དེ་ནི་ཆོས་
 ཅན། ཡིད་ལུལ་ལ་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ལས་རྣམ་པ་དག་ནི་སྟར་བཤད་པར་མ་ཟད། ཡང་བཅོ་
 བརྒྱད་དུ་དབྱེ་ཡོད་དེ། ལུལ་གཟུགས་སོགས་དུག་ལ་དམིགས་པའི་ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་དུག་
 དང་། ལུལ་གཟུགས་སོགས་དུག་ལ་དམིགས་པའི་ཆོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་དུག་དང་། ལུལ་
 གཟུགས་སོགས་དུག་ལ་དམིགས་པའི་ཆོར་བ་བདེ་སྒྲོམས་དུག་དང་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་
 པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་བཅོ་བརྒྱད་གང་ཞེན། ཡིད་བདེ་
 བའི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་དུག་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་དུག་དང་། བདེ་སྒྲོམས་
 ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་དུག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བའི་དོན་རི་ལྟ་
 ཞེན། དེ་སྒྲུབ་རེ། དེ་ཡོད་དེ། ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལུལ་
 ལ་ཉེ་བར་རྒྱ་བའི་བྱིར་ཟེར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་བདེ་བ་ལ་
 སོགས་པ་དེ་དག་ལུལ་ལ་ཉེ་བར་རྒྱ་བའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གྲགས་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 སྒྲོ་བ་དཔོན་སོགས་གཞན་དག་ན་རེ། ལུལ་དག་ལ་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བར་བྱེད་པ་དེའི་དོན་
 ཡིན་ཏེ། ཆོར་པའི་དབང་གིས་རྣམ་ཤེས་ལུལ་དག་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྣམ་པར་རྒྱ་བའི་
 བྱིར་གསུངས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལུས་ཆོར་རྟོག་མེད་ཡིད་ཀྱི་རྒྱ་བར་མི་རུང་ལ། ཡིད་

ཆོར་རྒྱུ་རྟོག་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་པར་མི་རྟོག་པའི་
 ཕྱིར་ཉེ་བར་རྒྱ་པར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལའོན་པར། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉེ་བར་རྒྱ་པར་བཤིང་བར་ཆོར་ལྷ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 མདོ་ལས། མིག་གི་གཟུགས་དག་མཐོང་ནས་ཡིད་བདེ་བའི་གནས་ལྷ་ལུ་བའི་གཟུགས་རྒྱུ་མས་
 ལ་ཉེ་བར་རྒྱ་པར་བཤིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་(༡༥བ)ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་མིག་གཟུགས་སོགས་
 མཐོང་བས་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་པར་བཤིང་གཞི་རྒྱུ་པ་པ་ལ་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་
 བརྒྱུ་ཁྱོད་དུ་མིག་གིས་བལྟས་ནས་སྒྲོམ་པའི་མི་རྒྱུ་པ་བཞིན་ནོ། །རང་འགྲེལ་ལས།
 དེ་ནི་རྒྱུ་པར་ཤེས་པའི་ཆོག་སྒྲོམ་ལས་མངོན་པར་རྒྱུ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་
 པར་ཐད་གྱི་འདི་དག་ནི་ཡིད་གྱི་ས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་ཡིད་འོང་ཡིད་བདེ་བའི་གནས་དང་ཡིད་མི་འོང་ཡིད་
 མི་བདེ་བའི་དང་། གཟུགས་པར་མ་ལས་ཡིད་ཆོར་བཏང་སྒྲོམ་སྒྲོམ་ཁོ་ན་སྟེ་བར་ཐལ། ཆོར་
 བརྒྱུ་གསུམ་བཅོ་བརྒྱད་སྟེ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། གཟུགས་ཡིད་
 འོང་ལས་ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་ཁོ་ན་སྟེ་བ་དང་། ཆོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་དང་བཏང་སྒྲོམ་སྒྲོམ་གཉིས་
 མི་བསྐྱེད་པའི་དམིགས་ལུ་ཡང་སོ་སོར་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱུས་
 ཏེ། གཟུགས་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་འོང་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྒྲོམ་སྒྲོམ་གསུམ་གསྟེ་བ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོར་བ་བཏང་སྒྲོམ་སྒྲོམ་གྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཡིད་
 འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཆོར་བའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པར་
 མ་ཐད། འདོད་པ་ལ་ཡང་གཉེན་གྱི་ཡིད་དུ་འོང་བ་དག་ཡི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྒྱུད་གྱི་དབང་གིས་ཆོར་བ་གསུམ་སོ་སོར་སྟེ་ཡང་
 ལུ་གྱི་སྒྲོ་ནས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རི་ལྷར་གཟུགས་གང་ཡིད་བདེ་
 བའི་གནས་ལྷ་ལུ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། བཏང་སྒྲོམ་སྒྲོམ་གྱི་གནས་ལྷ་ལུ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བར་

ཡོད་དམ་ཞེན་རྒྱུད་ངེས་པ་ནི་ཡོད་ཀྱི། དམིགས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་དང་། གང་སྤྱེལ་ལས། དམིགས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་
 གཞུགས་དེ་ཉིད་ཁ་ཅིག་གི་ཡིད་བདེ་བའི་གནས་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་གི་གཞན་དུ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དོགས་གཅོད་ལེགས་པར་
 བཤད་ཀྱང་མ་གོ་ནས་ལ་(༡༩ན)ལས་གཞུགས་གསུམ་ཆོར་བ་གསུམ་ལ་སོ་སོར་སྒྱུར་
 བས་ངེས་ཀྱིས་བྱས་པ་ནོར་འབྱུལ་ཆེན་པོར་སྤང་ཡང་མ་སྟོས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། འདོད་པ། གཞུགས། གཞུགས་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
 པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདོད་ན་ཐམས་ཅད་རང་དམིགས་ཅན། སྟོད་ལུས་གཞུགས་
 ཅན་བཅུ་གཉིས་སོ། །གོང་མ་གསུམ་གྱི། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཁམས་
 གྱི་ཡིད་ཆོར་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ལ་དམིགས་རྒྱལ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡིད་ཆོར་
 བཅོ་བརྒྱུད་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ལུས་རང་སའི་བཅོ་བརྒྱུད་ལ་དམིགས་
 པ་ཅན་ཡིན། འདོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྒྱ་བས་གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་ལུས་ལ་དམིགས་པ་བཅུ་
 གཉིས་དང་གོང་མ་གཞུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་ལུས་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། འདོད་ན་ཐམས་ཅད་རང་དམིགས་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་དྲི་རོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་བདེ་སྤྱད་
 བཏང་སྟོམས་དུག་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱད་མ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། སྟོད་
 ལུས་གཞུགས་ཅན་བཅུ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞུགས་
 མེད་ཀྱི་ཆོས་ཁམས་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་པའི་བདེ་སྤྱད་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། གོང་མ་གསུམ་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
 པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་ནི། །གཉིས་ན་བཅུ་གཉིས་འདོད་འགྲོ་རྣམས། །

རང་ལ་དམིགས་བརྒྱུད་གཞུགས་མེད་པ། གཉིས་ཀྱི་ལོ། ཞེས་བྱུང་། དེ་ཆོས་ཅན། བསམ་
གཏན་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡིད་ཆོར་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་
ཆེད་གངས་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡིད་ཆོར་འདོད་པའི་ལུས་དུག་ལ་འགྲོ་ཞིང་དམིགས་
པའི་ཆེ་བརྒྱུག་གཉིས་ཡོད། རང་ས་ལ་དམིགས་པའི་ཆེ་བརྒྱུད་ཡོད། (༡༥)གཞུགས་མེད་
ལ་དམིགས་པའི་ཆེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཆེ་ཡིད་ཆོར་རྣམས་ལ་
དུག་གི་ལྷག་མ་བརྒྱུག་གཉིས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། བསམ་གཏན་
ནི། གཉིས་ན་བརྒྱུག་གཉིས་འདོད་འགྲོ་རྣམས། ཞེས་སོ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་སའི་
གཞུགས་སྐྱེ་རྒྱ་ཕྱོགས་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ཆོར་བདེ་བ་བཞི་དང་བཏང་སྟོམས་
བཞི་སྟེ་བརྒྱུད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། རང་ལ་དམིགས་བརྒྱུད། ཅེས་སོ། གསུམ་
པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ཆོར་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་གཉིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། གཞུགས་མེད་པ། གཉིས་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་ན་དུག །དུག་གིས་འདོད་པའོ་རང་ནི་བཞིའི། གོང་མ་གཅིག་
གི་དམིགས་པ་ཡིན། ཞེས་སོ། ཤེས་ཕྱོགས་ཅན། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་། བཞི་
པ་གཉིས་ན་ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བརྒྱག་ཁོར་ཡོད་དེ། བཅོ་བརྒྱུད་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་དུག་ལས་
ལྷག་མ་བརྒྱུག་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། བསམ་གཏན་གཉིས་ན་དུག །ཅེས་
སོ། ཤེས་ཕྱོགས་ཅན། དུག་གིས་ཁམས་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་གངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
ཡོད་དེ། འདོད་པར་ལུས་དུག་ལ་དམིགས་པའི་བཏང་སྟོམས་དུག་ཡོད། རང་ས་ལ་ནི་
ལུས་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་བཏང་སྟོམས་བཞི་ཡོད། གོང་མ་གཞུགས་མེད་ལ་དམིགས་
པ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། དུག་གིས་འདོད་པའོ། ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། རང་ནི་བཞིའི། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར།
གོང་མ་གཅིག་གི་དམིགས་པ་ཡིན། ཞེས་སོ། གསུམ་པ་གཞུགས་མེད་ནི། གཞུགས་

མེད་ཉེ་བར་བསྟོགས་ན་བཞི། །གཟུགས་འགྲོ་གོང་མར་འགྲོ་བ་གཅིག། །དངོས་གཞི་ན་
 གཅིག་རང་ལུལ་ཅན། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་
 དང་དངོས་གཞི་ཆོར་བའི་དམིགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ན་མ་མཁའ་མཐའ་ཡས་
 གྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་ཆོར་བར་དམིགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཟུགས་
 མེད་ན་ན་མ་མཁའ་མཐའ་ཡས་གྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ན་ཡིད་ཆོར་བཞི་ཡོད། དངོས་
 གཞི་ན་ཆོར་བ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་(༡༠ན)འོག་ལ་གྱེ། འདིའི་ཉེར་བསྟོགས་
 ན་མ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཡིན་ལ། དེ་ན་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་ཆེ་བཞི་ཡོད། གོང་
 མ་གཟུགས་མེད་ལ་འགྲོ་ཁིད་དམིགས་ཆེ་གཅིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གཟུགས་
 མེད་ཉེ་བར་བསྟོགས་ན་བཞི། །གཟུགས་འགྲོ་གོང་མར་འགྲོ་བ་གཅིག། །ཅིས་དང་། རང་
 འགྲེལ་ལས། གཟུགས་མེད་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ན་ནི་འདིར་ན་མ་མཁའ་མཐའ་ཡས་གྱེ་
 མཆེད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། གཟུགས་
 མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིས་འོག་ས་ལ་ཡང་མི་དམིགས་ལ་ཟག་མེད་ལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཅུ་བར། དངོས་གཞི་ན་གཅིག་རང་ལུལ་ཅན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་
 མེད་པའི་དངོས་གཞི་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་ཁམས་འོག་མ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འོག་ནས་
 བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོག་ཏུ། ཅུ་བར། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་
 དག་རྣམས་ཀྱི། །སྤྱོད་ལུལ་ཟག་བཅས་འོག་མ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དོན་བསྟུ་བ་ནི། བཙེ་བརྒྱད་ཐམས་ཅད་ཟག་དང་
 བཅས། །ཞེས་བྱུང་། འདིར་བསྟན་པའི་ཡིད་ཆོར་བཙེ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན།
 ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དྲེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གིས་
 མཛོན་འཁྱུར་བ་དང་བཅས་ཚུལ་བཤད་ནས་སྟོག་གྱུར་བ་དང་ལུན་ཚུལ་ཡང་འདིའི་སྐབས་
 ཀྱི་རང་འགྲེལ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་དག་ཁས་ལེན་གྱང་ཉེར་རྒྱུའི་དོན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་

དགོངས་པ་གཞན་དུ་མ་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། ཡིད་གྱི་ཉེ་བར་
 རྒྱ་བ་རྣམས་གྱི་དོན་བྱེ་བྱག་དུ་སྒྲིབ་པའི་ལྟ་བུ་འདི་ཡང་ཡོད་མོད་གྱི་མདོའི་དོན་ནི་གཞན་
 དུ་སྒྲུབ་རྟོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མདོའི་དོན་གཞན་དུ་གནས་ཚུལ་ཡོད་དེ། གྲོག་ང་
 ཞིག་ལུལ་གང་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ལུལ་ལ་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་མི་འཐད་པའི་བྱིར། ལྷ་བ་
 རྟེ། དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ཡང་འཛིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་ཡིད་བདེ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །
 མ་ལྷ་བ་(༡༠བ)མཆོམས་གྱི་རྟགས་དེར་ཐལ། དཔེར་ན་གྲོ་དེས་ལུལ་དེ་བཟུང་ཅམ་མ་
 ཡིན་པས་དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཀྱང་ལུལ་ལ་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་བྱེད་མི་རིགས་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གྱི་
 ཆོར་བ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཡིད་ཆོར་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱལ་
 ཡང་བདེ་བ་ལ་ཆགས། སྤྱག་བཟུལ་ལ་སྤང་སོ་སོར་མ་བརྟགས་བར་རམ་ཤེས་རབ་མེད་
 བ་སྟོངས་པས་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་པ་གསུམ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 གསུམ་གྱི་ལུལ་དུག་ལ་རྒྱ་རྒྱལ་དུག་དུག་ཡོད་པའི་གཉོན་པོ་ཤེས་རབ་གྱིས་བརྟགས་པའི་
 བཏང་སྟོམས་དུག་མདོར་གནས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། མདོ་ལས། དེ་མིག་གིས་གཞུགས་
 རྣམས་མཐོང་ནས་ཡིད་བདེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། དུན་
 པ་དང་ལུན་ཅིང་ཤེས་བཞིན་དུ་བཏང་སྟོམས་སུ་གནས་སོ། ། ཞེས་པ་ནས། ཡིད་གྱིས་
 ཆོས་མཐོང་ལ། ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་སྐད་དུ་རང་འགྲེལ་ལས།
 འོ་ན་ཅི་ཞེན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཡིན་དེ། དེ་དག་གིས་ཡིད་ལུལ་རྣམས་
 ལ་ཉེ་བར་རྒྱ་བར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཉེ་རྒྱ་སོ་དུག་ཡང་བཤད་དོ། །
 ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་དོ། །

འཆད་འགྱུར་ལ་ལྟོས་པར་སྟོན་པ།

གཉིས་པ་འཆད་འགྱུར་ལ་ལྟོས་པར་སྟོན་པ་ནི། བཤད་དང་འཆད་པར་འགྱུར་བ་གཞན། ཁྱིམ་བྱང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་བཞི་ཁོ་ན་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་ཤེས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་གཟུགས་བཤད་ཟིན་ལ། གཞན་འདུ་བྱེད་དང་སྤྱིད་བ་གཉིས་ནི་ལས་སུ་བསྟན་པ་དང་སྤྱིད་ལེན་གཉིས་ལྟ་སུ་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

སྐྱས་པ། སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོར་ལན་བརྒྱར་ཉེར་ཕྱིན་ཀྱང་། །བག་ལ་ཉལ་གྱི་སྤྱིད་མོངས་ཞགས་པ་འདིས། །བདག་འཛིན་སྤྱིད་པོར་བདགས་པས་འོག་མའི་སར། །ཡང་ཡང་བདེ་བ་ཚུལ་བསམ་ན་སྟོབ་སྟེ། །སྟོབ་པ་བདག་འཛིན་རྟོད་ལུར་མ་ལྟར་བར། །མཐུ་སྟོབས་ལང་ཆོ་ཤེས་རབ་གྱིས་(༢༡)ན་བསྟེམས་ཀྱང་། །མི་གྲོལ་དེ་བས་བདག་མེད་རིགས་པའི་མཚོན། །བཅའ་ཉེ་སྤྱིད་པའི་དབྱ་དེ་གཞོམས་པར་གྱིས། །སྟོབ་པ་ལྟར་ན་སྤྱིད་སྟོབས་ཡོད་དམ་མེད། །ཟུགས་དང་མཚུངས་མིན་གཏན་བདེ་སྒྲུབ་ཤེས་ལ། །ལྟོས་ཚུལ་ལན་འབུམ་བསམ་སྟོན་པ་བཟང་བཞིན། །ཐུབ་པ་ལྟར་སྟོབ་སྟོབ་གསུམ་གྱི་བརྒྱད་བསྟན་འཚལ། །ཁྱིམ་པ་འང་བར་སྐབས་གྱི་སྟོབ་པ་དགའ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དཔེས་མཚོན་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ནས་དོན་བསྟུ་བ།

གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་དཔེས་མཚོན་ཚུལ་ལ། ཉོན་མོངས་གྱི་ཉོན་མོངས་དཔེ་ལྟས་དང་། ལས་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དཔེ་གསུམ་གྱིས་དང་། གཞིའི་ཀུན་ནས་ཉོན་

མོངས་པ་དཔེ་གཅིག་གིས་མཚོན་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདིར་ནི་ཉོན་མོངས་ས་
 བོན་བཞིན། །ཁྱུ་བཞིན་རྩ་བཞིན་ལྡོན་ཤིང་བཞིན། །དེ་བཞིན་ཤུན་པ་བཞིན་དུ་འདོད། །
 ཅེས་བྱུང་། ཉོན་མོངས་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་དཔེ་ལྟ་དང་མཚུངས་ཏེ། ས་བོན་དང་ཁྱུ་དང་ཤིང་
 གི་རྩ་བ་དང་ལྡོན་ཤིང་དང་འབྲས་ཀྱི་ཤུན་ལྷགས་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 རྟེ། ས་བོན་ལས་སྤོང་བྱུང་དང་ལོ་མ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱང་ལས་དང་གཞི་
 རྣམས་འབྱུང་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་རྟེ། ཁྱུ་གནས་པའི་མཚོ་མི་སྐྱམ་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་
 ཀྱི་ཁྱུ་གནས་པས་སྐྱེ་བའི་མཚོ་ཡང་མི་སྐྱམ་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་རྟེ། དཔེར་ན་ནགས་
 ཚེལ་རྩ་བ་ནས་མཐུང་བརྒྱུ་མས་བཅད་ཀྱང་སྐྱར་སྐྱེ་བ་ལྟར་ཉོན་མོངས་བཅད་ནས་མཐུངས་
 ར་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་བྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་རྟེ། དཔེར་ན་ཤིང་ལྡོན་པ་དུས་དུས་མེ་རྟོག་དང་
 འབྲས་ལུ་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་ཀྱང་ལས་དང་གཞིའི་རྩ་དུས་དུས་སུ་བྱེད་པའི་
 བྱིར། ལྟ་བུ་གྲུབ་རྟེ། ཤུན་ལྷགས་དང་བཅས་པས་འབྲས་ཀྱིས་སྐྱུ་གུ་སྐྱེད་ལ་ཤུན་ལྷགས་
 མེད་པའི་འབྲས་ཀྱིས་སྐྱུ་གུ་མི་སྐྱེད་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་ཤུན་ལྷགས་དང་བཅས་པའི་
 ལས་ཀྱིས་གཞིའི་སྐྱུ་གུ་སྐྱེད་ཉོན་མོངས་མེད་པས་སྐྱེད་མི་བྱུང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། ལས་ནི་ཤུན་བཅས་འབྲས་དང་འདྲ། །དེ་བཞིན་སྐྱར་དང་མེ་
 རྟོག་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། ལས་ཚེས་ཅན། དཔེ་གསུམ་(༡༡བ)དང་མཚུངས་ཏེ། ཤུན་
 བ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་དང་སྐྱར་དང་མེ་རྟོག་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་རྟེ།
 དཔེར་ན་ཤུན་ལྷགས་དང་བཅས་པའི་འབྲས་ཀྱིས་སྐྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་
 དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱིས་གཞི་སྐྱེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་རྟེ། དཔེར་ན་བཅུད་སྐྱུང་
 ཟེན་པའི་འབྱུང་དང་སྐྱར་གྱིས་སྐྱར་འབྲས་ལུ་མི་འབྱེན་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྒྲིན་སྐྱུངས་ཟེན་
 པའི་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱར་རྣམ་སྒྲིན་མི་འབྱེན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་རྟེ། དཔེར་ན་མེ་
 རྟོག་གི་འབྲས་ལུ་སྐྱེད་པ་ལ་ཉེ་བའི་རྩ་ཡིན་པ་ལྟར་ལས་ཀྱང་འབྲས་ལུ་གཞི་འབྱེན་པ་ལ་

དགེས་ཆིག་སྐྱ་ཐུབ་པ་ལྟས་མཆོམས་མི་སྒྱུར་བའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་ཉོན་ཏུག་དང་
 རོ་ཆ་མེད་པ་ཁྲིལ་མེད་པ་རྒྱགས་པ་དང་ཆོད་པ་དང་གཉིད་སྒྲིགས་ཀྱན་དགེས་རང་དབང་
 མ་ཡིན་པས་ཀྱང་མཆོམས་སྒྱུར་པ་མ་བཀག་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། རང་གི་ས་
 བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་དང་རྒྱལ་དང་གཏི་མུག་
 དང་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཆོམ་ཞེས་བྱ་བ་དག་གིས་སོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས་ཀྱང་། རོ་
 ཆ་མེད་པ་ལ་སྒྲིགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་མཆུངས་པར་ལྟན་པ་དག་གིས་ཉིང་
 མཆོམས་སྒྱུར་བ་དགག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་
 ལས། དེའི་ཆེད་ཅི་ཟེ་ལ་སེམས་གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མདོན་དུ་འགྱུར་ཏེ་རྟེན་
 སྐྱུ་ཆགས་པ་དང་ལྟན་པ་འཇམ་ཁོང་ཁྱོད་དང་ལྟན་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཐུབ་
 ཏེ། ཐུག་དོག་སྒྲིགས་ཆགས་སྤང་སྒྲིགས་དང་མཆུངས་པར་མི་ལྟན་པས་ཀྱན་དགེས་ཆིག་
 སྐྱ་ཐུབ་པར་བཤད་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་དག་གིས་ཉིང་མཆོམས་མི་སྒྱུར་
 བའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། མ་རིག་པ་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་
 ཆགས་ལ་སྒྲིགས་པ་དང་མཆུངས་པར་མི་ལྟན་པས་ན་ཆིག་སྐྱ་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐུག་
 དོག་དང་སེར་སྐྱ་དང་འགྲོད་པ་དང་ཁྱོད་པ་དང་འཆིག་པ་ལྟ་ལ་ཆིག་སྐྱ་ཐུབ་པ་རྣམས་
 ཞེས་བཟོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉོན་
 མོངས་པ་ཅན་རྣམས་ཁོ་ནས་སྒྱུར་གྱི། ཀྱན་ནས་དགེས་པ་ཆིག་སྐྱ་ཐུབ་པ་རྣམས་གྱིས་
 བི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས་ཀྱང་། རང་དབང་བ་རྣམས་ནི་འདོད་ཆགས་
 ལ་སྒྲིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་མཆུངས་པར་མི་ལྟན་པའི་བྱིར། དེ་དག་གིས་
 ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་ཆེ་ལོག་ལྟ་
 སྒྲིགས་གྱིས་ཀྱང་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་མི་འཐད་པར་བཤད། ཅ་བར། འཆི་འཕོ་སྟེ་བ་བཏང་
 སྟོམས་ལ། །ཞེས་སྟེ་འཆི་གཉིས་(༢༩བ)ལ་སེམས་ཞན་པར་བཤད་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱུབ་

སྟེ། དེ་ཆེ་མེས་ཁན་གྱང་སྟོན་གོམས་པ་གས་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཉོན་མོངས་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བར་སྟིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་ཚུལ་འདྲ་བར་བཤད་དོ། །སྟིད་
 པ་གཞན་གསུམ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་རེ་རེ་ལ་དགོ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་
 ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཆར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། གཞན་རྣམས་གསུམ་མོ། །ཞེས་
 མོ། །དེ་ཡང་འདྲོད་གཟུགས་ལ་དམིགས་གྱིས་མ་བསལ་བས་བཞི་ཀ་ཡོད་ལ། གཟུགས་
 མེད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་ན་བར་སྟིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། གཟུགས་མེད་
 གསུམ། །ཞེས་མོ། །

སྟེ་བ་གནས་པའི་ཐབས་ལས་ཟས་གྱི་བྱེད་ལས་མདོར་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་སྟེ་བ་གནས་པའི་ཐབས་ལ། ཟས་གྱི་བྱེད་ལས་མདོར་བསྟན་པ། མོ་མོར་
 རྒྱས་པར་བཤད་པ། གྱངས་རེས་གྱི་དོན་བསྟུ་བ་གསུམ། དང་པོ་འཆད་པར། འགྲོ་བ་ཟས་
 གྱིས་གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། འགྲོ་བ་གཟུགས་ཡོད་མེད་ཐམས་
 ཅད་གྱི་ཟས་ཡོད་དེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཟས་གྱི་དབང་གིས་གནས་པར་དེ་བཞིན་གསེགས་
 བས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། བཅོམ་ལུན་འདས་ཉིད་གྱིས་མངོན་པར་མཁྱེན་
 ཅིང་མངོན་པར་ཚོགས་ཇོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཚོས་གཅིག་བཀའ་སྟུལ་པ་འདི་ལྟ་
 སྟེ། དེ་མེས་ཁན་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་ཟས་གྱིས་གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟས་
 དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། །ཁམ་གྱི་ཟས། རེག་པའི་ཟས། མེས་པའི་ཟས། རྣམ་ཤེས་གྱི་ཟས་
 བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ཟས་ནི། །ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་རགས་པ་དང་ཕྱ་བའོ། །
 རེག་པ་ནི་གཉིས་པའོ། །ཡིད་ལ་མེས་པ་ནི་གསུམ་པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་བཞི་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་
གཟུགས་སྟོགས་རྒྱུ་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཟས་དང་། གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་ཟས་དང་། ཞེས་
བྱུང་བར་གྱིད་གྱི་རྣམ་གྲངས་གསུམ། དང་པོ་འཆད་པར། ཁམ་གྱི་ཟས་ནི། ཞེས་པ་ནས།
གྲོལ་ལ་མི་པན་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་། ཁམ་གྱི་ཟས་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཡོད་དེ། ཁམ་དུ་བཅད་
ཅིང་མིན་པའི་ཟས་གཅིག་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐུ་བ་དང་རགས་
པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐུ་བ་ཡོད་དེ། བར་གྱིད་པ་དང་ལྷ་རྣམས་དང་བསྐྱལ་བ་དང་
པོའི་མི་རྣམས་གྱི་ཟས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་(༡༡ན)ཕྱིར་རྟེ། དེ་དག་གི་ཟས་བྱེ་མ་ལ་ཚུ་ཐིམ་པ་
ལྟར་ཡན་ལག་སོ་སོ་ལ་འཇུག་ཀྱང་རྒྱ་མཐུན་གཤང་གཅི་སྟོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཡང་སེམས་ཅན་ཐུ་མོའི་ཟས་ཡིན་པས་ཀྱང་ཐུ་མོའི་ཟས་ཞེས་ཟ་མཁན་གྱི་སྒྲོ་ནས་མིང་
བཏགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁམས་གང་ལ་ཡོད་དང་སྒྲེ་མཆེད་གང་ལ་འཛོག་པའི་
ཁྱད་པར་གཉིས་ཡོད་དེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་དེ་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱས་པས་དེ་གཉིས་
ན་མེད་ཅིང་འདོད་པ་ཁོ་ནར་ཡོད། དྲི་རོ་རེག་བྱའི་སྒྲེ་མཆེད་གྱི་བདག་ཉིད་གྱི་ཟས་འཛོག་
གི་གཟུགས་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་ལ་གནས་ཀྱང་ཟས་གྱི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
རྩ་བར། ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་འདོད་པ་ན། ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། སྒྲེ་
མཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་
ཟས་གྱི་ཁ་དོག་ཟོས་ཀྱང་དབང་པོ་དང་འབྱུང་བ་ལ་པན་མི་འདོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་མིག་
གི་ཡུལ་ཡིན་གྱི་སྒྲ་ལུས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ་མཐོང་ཡང་ཆགས་བྱལ་དང་གྲོལ་
བ་དག་བཅོམ་ལ་མི་པན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྩ་བར། གཟུགས་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་མ་ཡིན་དེས། །

རང་དབང་གོལ་ལ་མི་ཕན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟ་རྒྱ་མེད་ཟེར་མི་རུང་
ལྟེ། རུལ་རྫས་བརྒྱད་འདུས་ཀྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཅིའི་
ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཟས་མིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཁམ་དུ་བྱས་ནས་མིད་པར་ནི་བྱེད་དོ་
ཞེན། བས། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ནི་མིད་པའི་ཆོ་རང་གི་དབང་པོ་ལས་དེའི་འབྱུང་བ་ཆེན་
པོ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡན་མི་འདོགས་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་བར། རེག་དང་སེམས་པ་རྣམ་ཤེས་ནི། ཟག་བཅས་ཟས་ཡིན་
གསུམ་དག་ན། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཟས་ལ་ཟག་
བཅས་ཀྱི་རེག་པ་དང་སེམས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་ཟག་བཅས་གསུམ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་འགྲོ་བ་
གནས་ཚུལ་ལ་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ནི་ཁམས་ཟས་ཀྱིས་གནས་པར་བཤད་
ཟེན། རྟེན་པ་ལས་གནས་མཁན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྒྱས་བྱེད་ཀྱི་ཟས་རེག་པས་བྱེད།
སེམས་(༡༩བ)གནས་པ་དང་འཕེན་པ་སེམས་པས་བྱེད། མ་སྒྲེས་པ་སྒྲེད་པ་དང་སྒྲེས་
ཟེན་གནས་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ལྟེ། ཆོར་འདུ་སོགས་སེམས་
སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་རེག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་རྒྱས་
པར་བྱེད་པ་ནི་རེག་པ་ལྟེ། ཞེས་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། ཆོར་པའི་ལུང་པོ་དང་འདུ་ཤེས་
ཀྱི་ལུང་པོ་གང་ཇི་སྟེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་རེག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་ལྟེ། ལུ་གའི་ཆོ་ཐལ་པའི་རྒྱལ་པ་རྣམ་པའི་རྒྱལ་པར་སེམས་པས་
ལུ་གཉིས་མ་གྱི་བ་དང་། གཅིག་གིས་ཁ་བྱེ་བས་ཐལ་བར་ཤེས་པས་དེ་མ་ཐག་གི་བ་དང་།
རྒྱ་མཆོར་ཐང་དུ་ཤེས་ནས་སོང་བ་རྒྱར་ཤེས་པ་དང་གི་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
འགྲེལ་ལས། ཡིད་ལ་སེམས་པ་ཡང་འདིར་གནས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་སྤྲད་ལྟེ། ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་རེག་པ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་གནས་པའི་ཟས་སུ་བཤད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་ལྟེ། མདོ་ལས།

བདེ་བ་སྦྱང་བར་འགྱུར་པའི་རེག་པ་དང་རྣམ་པར་གཤིས་པ་ཡང་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། འཕངས་ཟེན་པ་ནི་ལས་ཀྱིས་ཡོངས་
 སུ་བསྐྱོས་པས་རྣམ་པར་གཤིས་པའི་ས་བོན་ལས་མངོན་པར་འགྱུབ་པས་འདི་གཉིས་མ་
 སྦྱོས་པའི་སྤྱིད་པ་སྦྱིད་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། གཞུགས་ཅན་མ་
 ཡིན་པའི་ཟས་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་ན་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བ་
 སྦྱེ་བྱེད་དང་གནས་བྱེད་ཀྱི་ཟས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཟག་མེད་ཟས་མ་ཡིན་ལ་ཟག་བཅས་
 ཟས་སུ་འདོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཟག་བཅས་ཟས་ཡིན་
 གསུམ་དག་ན། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འཆད་པར། ཡིད་ལས་བྱུང་དང་སྤྱིད་ཆོལ་དང་། ཁྲི་ཟ་སྤྱིད་པ་བར་མ་
 དང་། འགྱུབ་པའོ། །ཞེས་སོ། །བར་སྤྱིད་པ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ལས་བྱུང་བར་བརྟེན་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྱུག་སོགས་ལུས་རགས་པ་མེད་པར་ཡིད་ཅམ་ལས་སྦྱོས་པའི་བྱིར་
 ཏེ། ཅུ་བར། ཡིད་ལས་བྱུང་དང་། ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱིད་ཆོལ་(༡༩ན)ཞེས་
 དུ་སྟེ། སྤྱིད་པ་ཆོལ་བའི་ངང་རྒྱལ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་། ཅུ་བར། སྤྱིད་ཆོལ་དང་། ཞེས་
 སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཁྲི་ཟ་ཞེས་དུ་སྟེ། ཟས་སུ་དྲི་ཅམ་ཟ་བའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཁྲི་ཟ། ཞེས་
 སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱིད་པ་བར་མ་ཞེས་དུ་སྟེ། ལྷ་མའི་འཆི་སྤྱིད་དང་སྤྱི་མའི་སྦྱེ་སྤྱིད་གཉིས་
 ཀྱི་བར་གྱི་སྤྱིད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། སྤྱིད་པ་བར་མ་དང་། ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་
 ཅན། མངོན་པར་འགྱུབ་པ་ཞེས་དུ་སྟེ། སྦྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྦྱོགས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར།
 འགྱུབ་པའོ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས། གང་གིས་མངོན་པར་འགྱུབ་པའི་ཀྱན་རྒྱུ་ར་བ་
 ནི་སྤངས་ལ། སྦྱེ་བའི་ཀྱན་རྒྱུ་ར་བ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཞེས་དང་།
 རང་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། སྦྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྦྱོགས་པའི་བྱིར་མངོན་པར་འགྱུབ་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར་།

གྲངས་ངེས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ།

གསུམ་པ་གྲངས་ངེས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་འཆད་པར། འདི་ལ་གནས་དང་ནི། རྟེན་པ་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་གཉིས། སྤྱིད་གཞན་འཕེན་དང་འབྱུང་བ་ཡི། །དོན་དུ་གཉིས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཟས་སུ་མ་བཤད་པར་མ་ཟད་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་བཤད་པར་དེ་ལྟར་བཞིར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོ་འདིའི་སྒྲིམ་ཟེན་པའི་གནས་ཏེ་ལུས་དབང་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་ཁམ་ཟས་དང་རྟེན་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་རེག་པའི་ཟས་ཏེ་དེ་གཉིས་མ་མ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་སྤྱིད་ཕྱི་མ་འཕེན་པའི་ཆེད་དུ་སེམས་པའི་ཟས་དང་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་བག་ཆགས་གསོ་བའི་དོན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཟས་ཏེ་ཕྱི་མ་འདི་གཉིས་ནི་སྤྱད་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཅུ་བར། འདི་ལ་གནས་དང་ནི། རྟེན་པ་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་གཉིས། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་གཉིས་ནི། སྒྲིམ་ཟེན་པ་གསོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་མ་དག་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཅུ་བར། སྤྱིད་གཞན་སོགས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་ལྟ་བུ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁམས་ཡིན་ན་ཟས་ཡིན་པས་བྱུང་བེར་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཁམས་ཆོས་ཅན། (༡༧བ)དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། འདོད་ན། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་བྱུང་བ་རྣམས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་འཆོ་བར་བྱེད་པ་དང་སྤྱིད་པ་ཆོལ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་བྱེད་ཆོས་ཆང་བར་ཐལ། ཟས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ།

རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས་ཟག་པ་མེད་པ་དག་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ །མདོ་འདིའི་བྱུང་བ་དེ་སྦྱིས་པ་དང་། སྤྱིད་པ་ཆོལ་བ་བར་དོ་བཞེན་
སྦྱོར་བཟུང་། འཁོར་བའི་འཕྲུལ་པར་ཐལ། འདིའི་བྱུང་བ་དག་བཅོམ་པ་དང་། སྤྱིད་པ་ཆོལ་
བ་སྤྱིད་ལྟར་རྣམས་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་བྱུང་བ་ནི་དག་བཅོམ་
པའོ། །སྤྱིད་པ་ཆོལ་བ་རྣམས་ནི་སྤྱིད་པ་དང་བཅས་པ་དག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། །ཁམ་དུ་བྱེད་པའི་ཁམ་ཡིན་ན་ཟས་ཡིན་པས་བྱུང་བཟུང་། དབང་
པོ་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་འཛིག་པར་བྱེད་པའི་ཁམ་ཆོས་ཅན། ཟས་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁམ་དུ་བྱེད་པའི་ཁམ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཁམ་དང་ཟས་ཡིན་
མིན་ལ་སྤྱི་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་ཁམ་ཡིན་ལ་ཟས་མ་ཡིན་པ་བཤད་མ་ཐག་ལྟ་བུ་དང་།
ཟས་ཡིན་ལ་ཁམ་མིན་པ་ནི་རེག་པ་མེས་པ་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་
པ་ནི་ཁམ་ཟས་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱི་དང་སྟག་བསྐལ་གྱི་ཆོར་བ་སྟགས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་དེ། དེ་འཛིག་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་
ལས། ཁམ་ཡིན་ལ་ཟས་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་སྤྱི་བཞི་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། །ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ན་ཟས་བཞི་ཀ་ཡོད་པར་ཐལ། འགྲོ་
བ་ལྟ་དང་སྦྱི་གནས་བཞི་ཀ་ན་ཟས་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འགྲོ་
བ་ཐམས་ཅད་དང་སྦྱི་གནས་ཐམས་ཅད་ན་ཟས་བཞི་ཡོད་པས་མ་བྱུང་གྱང་འདོད་པའི་
འགྲོ་བ་ལྟ་དང་སྦྱི་གནས་བཞི་ལ་ཟས་བཞི་ཀ་ཡོད་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འགྲོ་
བ་གང་ན་ཟས་དུ་ཞིག་ཡོད་(༡༥ན)ཅེ་ན། ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་དེ། སྦྱི་གནས་དག་ན་ཡང་
དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟས་ཡིན་ན་དབང་པོ་རྣམས་རྒྱས་བྱེད་ཡིན་པས་བྱབ་
ཟེར་ན། དཔུལ་བའི་ཁམ་ཟས་ལྷགས་ཀྱི་བྱ་ལུས་དང་། ཟངས་ལྷན་བསྐྱོལ་བའི་ཟས་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཅིང་འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་ཐ་མཐན་ཉམས་བྱེད་
དང་ཟས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཀྱང་སྤྲུལ་མས་བཀྲེས་པ་དང་ཕྱི་
མས་སྐྱོམ་པ་འཛོམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉམས་པར་འགྱུར་པའི་ཟས་ནི་
དཔུལ་བ་དག་ཏུ་ཟས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཀྱང་བཀྲེས་པ་དང་སྐྱོམ་པ་
དག་འཛོམས་པར་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཟས་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ། བྱབ་པར་ཐལ། སྤར་ཁམ་
དང་ཟས་ལ་སྤྲུབ་ཞིར་བཤད་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། ཁམ་གྱི་ཟས་གང་ཞེ་ན། ཁམ་
གང་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་རྣམས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞིང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་
འཕེལ་བ་དང་འཛོལ་དང་ཉེ་བར་འཛོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་
ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་ཟས་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱས་
པར་འགྱུར་བའི་ཟས་ལ་དགོངས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམས་འཛོལ་ན་འདུག་པའི་བྱང་སེམས་ནི་དོན་གྲུབ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་
རྟོགས་སྒྲུབ་པས་མ་བཤད་དོ། །

གནས་པ་འཆི་འཕོ་བའི་སེམས་བཤད་པ།

བཞི་པ་གནས་པ་འཆི་འཕོ་བའི་སེམས་ལ། སེམས་གང་གིས་འཆི་བ་དང་། ཆོར་
བ་གང་གིས་འཆི་བ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་ནས་འཆི་དང་།
གནད་གཅོད་ཀྱི་རྒྱ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། འཆད་དང་མཚམས་སྦྱར་འདོད་ཆགས་བྲལ། །

ཉམས་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་རྣམས། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད། །ཅེས་སོ། ཤེས་
 བྱ་ཆོས་ཅན། དགོ་ཅ་ཆད་པ་སོགས་དུག་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད་རིགས་ཏེ། ལོག་
 ལྷས་དགོ་ཅ་ཆད་པ་དང་། སྤར་ཡང་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བཟམ་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་དགོ་ཅ་མཆོམས་
 སྦྱར་བའི་སེམས་དང་ཁམས་དང་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་(༡༥བ)མཉམ་
 བཞག་དང་ཆགས་བྲལ་གྱི་མཉམ་བཞག་དེ་ཡོངས་སུ་ཉམས་བ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་
 སྐྱེ་བའི་སེམས་དུག་གི་མཉམ་བཞག་ལས་གཞན་ལྷ་ལ་རྟོག་པ་རེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་གཉིས་ལ་རྣམ་རྟོག་དགོས་པར་ཐལ། ལོག་ལྷ་དང་ཐེ་ཆོམ་ལ་རྟོག་པ་རེ་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་ཡིད་ཤེས་དགོས་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཡེང་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ལ་རྣམ་རྟོག་དགོས་པར་ཐལ། རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ལ་
 དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་འཆི་འཕོ་ལ་ཡིད་ཤེས་དང་རྣམ་རྟོག་དགོས་པར་ཐལ། འཆི་
 འཕོ་བའི་དབང་པོ་རྣམས་བསྐྱུས་ནས་འཆི་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་ནས་འཆི་རྩལ་ལྟར་ཡིན་
 བེད་རྣམ་རྟོག་མ་ཡིན་པ་ལ་འཆི་སེམས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། འཆི་འཕོ་
 བ་ནི་དབང་པོ་ལྟའི་རྒྱ་བ་བསྐྱུས་ཤིང་རྒྱན་ཆད་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྐྱར་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་ལ་གནས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དུག་པ་ལ་རྣམ་རྟོག་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་ནི། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་བྱང་སྦྱོམས་ལ། །ཅེ་གཅིག་སེམས་མེད་ལ་
 དེ་མེད། །ཟུང་ན་འདའ་ལུང་བསྟན་མིན་གཉིས། །ཞེས་བུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཆི་
 འཕོ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ཡོན་པ་གཉིས་ལ་ཆོར་བ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་བྱང་སྦྱོམས་ཁོ་ནར་
 རེས་ཏེ། ཆོར་བ་བདེ་སྤྱུག་གཉིས་ནི་རྣམ་པ་གསལ་བས་མི་རུང་བ་གང་ཞིག །ཆོར་བ་
 བྱང་སྦྱོམས་རྣམ་པ་མི་གསལ་བས་དེར་རུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྱུབ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་
 གསལ་པོས་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བར་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་

ལས། ཆོར་པ་གཞན་ནི་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསལ་བ་དག་གིས་ནི་འཕོ་
བ་དང་སྒྲེབ་པ་ནི་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། དེ་
གཉིས་ཀྱི་ཆེ་སེམས་མི་གསལ་བའི་བྱིར་ཏེ། ཟུ་བར། འཆི་འཕོ་སྒྲེབ་བདེ་སྒྲུམས་ལ། །
ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་གཉིས་བདེ་བ་ཡང་མིན་སྟག་བསྟུལ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
ཆོར་པ་ལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མི་གསལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་(༡༧)བྱིར། ཤེས་
བྱ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ལ་འང་འཆི་འཕོ་དང་སྒྲེབ་ལེན་པ་གཉིས་
མེད་དེ། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ལ་འཆི་འཕོ་མེད་པ་གང་ཞིག །དེ་ལ་སྒྲེབ་ལེན་པ་མེད་པའི་
བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། འཆི་འཕོ་བས་སེམས་ལ་གནོད་པར་བྱེད་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པས་
སེམས་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། སྒྲེབ་སེམས་ཉོན་མོངས་
ཅན་ཡིན་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དགོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྩེ་གཅིག་ལ་དེ་མེད། ཅེས་
སོ། །རང་འགྲེལ་ལས། མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་ལ་འཆི་འཕོ་བའམ། སྒྲེབ་མེད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དག་འགོག་སྒྲུམས་
ཀྱི་སེམས་མེད་གཉིས་ལ་འང་སྒྲེབ་ཆི་བྱེད་པ་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་འཆི་འཕོ་མེད་པ་གང་
ཞིག །སྒྲེབ་ལེན་པ་མེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། རང་མི་འཆི་ཁོང་ཇི་སྟགས་བྱིའི་
རྒྱུན་གང་གིས་ཀྱང་བཞིག་མི་རྣམས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་སེམས་
མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། སེམས་མེད་ལ་དེ་མེད། ཅེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་མེད་
པ་ལ་ནི་གནོད་པར་བྱ་བ་མི་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཆི་
པའི་སྤྱིད་པ་ལ་གསུམ་བཤད་པའི་དགྲ་བཙུག་ཐ་མའི་འཆི་སེམས་ལ་རྣམ་སྤྲིན་སྤྲིས་
དང་སྤྱོད་ལམ་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཡོད་ཀྱི་དགོ་མི་དགོའི་སེམས་མེད་དེ། དེའི་
ཆེ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །སེམས་འཆད་པ་ལ་དགོ་མི་དགོ་མི་རུང་བའི་
བྱིར། གཉིས་པ་སྤར་བཤད་བྱིན། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། འདོད་ལམས་ན་རྣམ་སྤྲིན་བདེ་

སྒྲིམས་པ་ཡིད་ན་དེ་ལ་དང་དེ་མེད་ན་སྒྱུད་ལས་པ་ཁོན་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར། ལྷ་པོ་ལ་དང་
ལྷ་པོ་བསྟན་མིན་གཉིས། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། འོག་མིན་ལྟར་འགྲོ་མི་སྒྲིམས་ས། རིམ་གྱིས་འཆིན་རྒྱུ་པ་དང་། ལྷ་
པོ་སྒྱུར་གར་ཡིད་འཆི་འཕོ། །ཞེས་སོ། །འོག་ཏུ་འགྲོ་བ་སྒྲེ། ངན་འགྲོ་བར་སྒྲེ་འགྲུར་གྱི་
རིམ་གྱིས་འཆི་བའི་འགྲོ་བ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་པར་ཡིད་འགག་སྒྲེ་འཆི་འཕོ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་
འཆི་བའི་ཆོ་རྒྱམ་གྱི་རྟེན་ལུས་དབང་རྒྱུད་པར་བསྟན་ཏེ་འགག་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་
ན་ནོ་(༡༥)ལེབ་སྒྲེག་པའི་ཐོག་ཏུ་རྒྱུས་བདེ་བ་པ་ལྷུས་པར་གྱུར་པ་བཞིན་དུ་དེའི་ཆོ་
ལུས་དབང་རྒྱུད་པར་བསྟན་ནས་འགག་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། འོག་འགྲོ་རྒྱམ་ས། །
རིམ་གྱིས་འཆིན་རྒྱུ་པ་དང་། ཡིད་འཆི་འཕོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མིའི་ནང་དུ་
འགྲོ་བའི་རིམ་གྱིས་འཆི་བའི་འགྲོ་བ་ཆོས་ཅན། ལྷ་པོ་བར་རྒྱམ་གྱིས་འགག་པས་འཆི་འཕོ་
བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་རྒྱམ་གྱི་རྟེན་ལུས་དབང་ལྷ་པོ་བར་བསྟན་ནས་འགག་པའི་བྱིར་
ཏེ། དཔེར་ན་ནོ་ལེབ་སྒྲེག་པའི་ཐོག་གི་རྒྱ་བཞིན་དུ་དེའི་ལུས་དབང་དེར་ཐིམ་པའི་བྱིར་
ཏེ། མིར་འགྲོ་རྒྱམ་ས། རིམ་གྱིས་འཆིན་ལྷ་པོ་བར་ཡིད་འཆི་འཕོ། །ཞེས་བྱུང་། ལྷ་པོ་ནང་
དུ་འགྲོ་བ་རིམ་གྱིས་འཆི་བའི་འགྲོ་བ་ཆོས་ཅན། སྒྱུར་གར་ཡིད་འགག་ནས་འཆི་འཕོ་བྱེད་
བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་རྒྱམ་གྱི་རྟེན་ལུས་དབང་སྒྱུར་གར་བསྟན་ནས་འགག་པའི་བྱིར་
ཏེ། དཔེར་ན་ནོ་ལེབ་བསྒྲེག་པའི་ཐོག་གི་རྒྱ་བཞིན་དུ་རྒྱམ་གྱི་རྟེན་ལུས་དབང་སྒྱུར་
གར་བསྟན་ཏེ་འགག་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ནོ་ཆའི་རྒྱ་བཞིན་དུ་དེའི་ལུས་དབང་དེར་
བསྟན་ནས་ཐིམ་པའི་བྱིར་ཏེ། ལྷ་པོ་འགྲོ་རྒྱམ་ས། རིམ་གྱིས་འཆིན། སྒྱུར་གར་ཡིད་འཆི་
འཕོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷ་པོ་འཁོར་བར་མི་སྒྲེ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན།
རྒྱམ་གྱིས་སྒྱུར་གར་འགག་ནས་འཆི་འཕོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྟེན་ལུས་དབང་དེའི་ཆོ་སྒྱུར་གར་
བསྟན་ནས་འགག་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ནོ་ཆའི་ལ་བདེ་བ་པའི་རྒྱ་བཞིན་དུ་ལུས་དབང་

དེར་བསྐྱེད་ནས་འགག་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་པར། མི་སྤྲུལ་མས། །རིམ་གྱིས་འཆི་ན། སྤྲིང་གར་ཡིད་འཆི་འཕོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། །ཡང་མི་སྤྲུལ་ས་ན་མི་སྤྲུལ་བ་སྟེ་དག་བཅོམ་པ་དག་གོ། །དེ་དག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་སྤྲིང་གར་འགག་གོ། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྩམ་སྤྲུལ་རྣམས་འཆི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡིད་དང་ལུས་དབང་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་འགག་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། །ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགག་ཅེན་སྟགས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་ཤེས་འགག་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྟན་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་ཟེར་ན་(༡༥ན)མ་ཁྱུ་བ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ལུས་དབང་འགག་པའི་སྒོ་ནས་དེ་འགག་པར་བརྟེན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། །བྱད་པར་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་རུང་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་འདིར་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་འགག་པར་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་བརྟེན་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ནི། གནད་གཅོད་པ་ནི་ཚུ་སྟགས་ཀྱིས། །ཞེས་བྱུང་། འདྲོད་ཁམས་ཀྱི་མི་ཆོས་ཅན། ལུས་ཀྱི་གནད་ཡོད་དེ། གང་ཉམས་ན་འཆི་བར་བྱེད་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆལ་མ། ཕྱོགས་གཅིག་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། །ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་ཉམས་ན་འཆི་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་གནད་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལུས་ཀྱི་གནད་གཅོད་བྱེད་དང་གཅོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཅོད་བྱེད་ཚུ་མེ་རླུང་གསུམ་གྱིས་བྱེད། གཅོད་ཚུལ་ཆོར་བ་དང་། བྱེད་པ་བཅད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚུས་བད་ཀན་དང་མེས་མཁྲིས་པ་དང་རླུང་གིས་རླུང་སྤྱེད་ནས་གཅོད་ཀྱི་སས་སྤྱོན་ཟུར་པ་སྤྱེད་ནས་གཅོད་ཚུལ་ཟུར་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། །ཅིའི་བྱིར་མའི་ཁམས་ཀྱིས་མ་ཡིན་ཞེན་སྤྱོན་བཞི་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྟགས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་མཆོན་གྱིས་ལུས་དེ་བཅད་པ་ལྟ་བུའི་ཆོར་བ་ལུས་ཀྱི་ཆ་དེར་བསྤྱེད་པ་དེ་བཅད་པའི་དོན་གཅིག་དང་། ཤིང་བཅད་ན་མི་གཡོ་བ་ལྟར་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཕྲུ་

ལུས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་རྟེན་པའི་བྱེད་པ་བཅད་པ་དེ་བཅད་པའི་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་ཟླ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གྲུང་རྒྱུད་མེད་དང་རྒྱུད་གི་ཁམས་རྣམས་
 ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དྲག་ཏུ་ལུག་པར་གྱུར་པ་མཚོན་ཆས་བདར་བས་གཏུབ་པ་
 དང་འདྲ་བའི་ཚོར་བ་མི་བཟད་པ་དག་གིས་བཅད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་གིང་གཅོད་
 པ་ལྟ་བུར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟུབ་ཟླ། ཤིང་བཞིན་དུ་དུམ་བྱར་
 མི་བྱེད་པའི་བྱིར། གཉིས་བ་གྲུབ་ཟླ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་བཅད་པ་དང་འདྲ་
 བར་གཡོ་བ་མེད་པས་ན་བཅད་པ་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཚོས་
 ཅན། (༡༥)འདོད་ལྟ་དག་ལ་གནད་གཅོད་མེད་དེ། གནད་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེ་རྒྱང་
 ཟུད་པར་བ་མེད་པའི་བྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྟ་དག་གི་ནང་ན་ནི་གནད་འཆད་པ་
 མེད་མོད་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་པའི་ལྟ་དེ་དག་ལ་འཆི་ལྟས་ལྟ་ཚན་གཉིས་
 ཡོད་དེ། མ་དེས་པའི་ལྟས་ལྟ་དང་། དེས་པའི་ལྟས་ལྟ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལྟ་ཡོད་
 དེ། གོས་རྒྱན་ལས་སྒྲ་མི་སྒྲན་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་འོད་རྒྱུད་པ་དང་། ལུས་ལ་བྱས་རྒྱུ་ཆགས་
 པ་དང་། ལུས་གཅིག་ལ་སྒོ་གནས་པ་དང་། མི་ལྟར་མིག་ལྟེབ་པ་ལྟ་ལ་ཉེ་བའི་འཆི་ལྟས་
 སྒྲ་བཤད་པའི་བྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འོན་ཀྱང་ལྟའི་སྒྲ་འཆི་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་ནི་ཉེ་
 བའི་འཆི་ལྟས་ལྟ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་བ་ལྟ་ཡོད་དེ།
 གོས་ལ་བྱི་མ་ཆགས་པ་དང་། མེདྲག་གིས་འབྲེང་བ་རྟིང་པ་དང་། མཆན་ཁུང་དུ་དུལ་
 འབྱུང་བ་དང་། ལུས་ལ་བྱི་ང་བ་དང་། སྒན་ལ་མི་དགའ་བ་དང་ལྟ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རྟེ།
 རང་འགྲེལ་དང་བཤེས་སྤྱིང་ལྟར་རོ། །

སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་གསུམ་དུ་སྦྱད་པ།

ལྷ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་གསུམ་དུ་སྦྱད་པ་ནི། འཕགས་དང་མཚམས་མེད་བྱེད་
 པ་དག །ཡང་དག་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས། །ཞེས་བྱུང་། འཕགས་པ་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་
 ཚོས་ཅན། ཚོགས་དང་པོ་ཡང་དག་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཟད་པར་ངེས་པའི་
 ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། འདིའི་ཡང་དག་པ་ནི་དུག་གསུམ་ཟད་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
 འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པར་ཟད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་
 ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་སྤངས་
 པ་ཉིད་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཚམས་མེད་བྱེད་པ་རྣམས་
 ཚོས་ཅན། ཚོགས་གཉིས་པ་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔྱུལ་བར་སྟེ་བར་ངེས་པའི་
 ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། འདིའི་ལོག་པ་ལ་ངན་སོང་གསུམ་ཡོད་ལ། དེར་སྟེ་བར་ངེས་པ་ནི་ལོག་
 བར་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལོག་པ་ཉིད་གང་ཞེན།
 དཔྱུལ་བ་རྣམས་དང་། དུད་འགོ་དང་ཡི་དུགས་ཏེ་འདི་ནི་ལོག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་(༡༥ན)པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དཔྱུལ་བར་ངེས་པའི་
 ཕྱིར། ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཤེས་སྤྱིང་ལས།
 ལས་མཐའ་མ་ལོག་གནས་ལ་དད། །ཅེས་པའི་ལས་མཐའ་མ་ལོག་རྒྱལ་ཡང་འདིས་ཤེས་
 དགོས་ཏེ། ངན་འགོར་སྟེ་བའི་ལས་མེད་པས་ངན་འགོར་མི་སྟེ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཚོགས་ལས་མན་ཆད་དུ་ཞུགས་པ་དང་མ་ཞུགས་པའི་སོ་སྟེ་
 ཚོས་ཅན། ཚོགས་གསུམ་པ་མ་ངེས་པའི་ཚོགས་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པའི་དེ་གཉིས་
 གང་རུང་དུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། མ་ངེས་པ་ལ་དེ་འདྲ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་

པར་ཆེ་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆར་སྒྲིན་སྒྲུག་པོ་སྒྲུམ་རྩམ་སྟོང་གསུམ་
 གྱི་ཁྱོན་ཁྱབ་ཅིང་ཡུན་ཚད་ཀྱང་བར་སྐལ་ཉི་ཤུའི་བར་དུ་ཆར་བབས་པས་རྒྱུའི་དྲིལ་འཁོར་
 གྱི་རྒྱུས་ཚངས་པའི་འཛིན་རྟེན་བར་ཁྱབ་པ་སོགས་ཡབ་སྐུས་མཇུག་པ་སོགས་ལས་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། བཤད་རྒྱུ་མང་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གལ་ཆེན་སོགས་ནས་འཛིན་
 རྟེན་དབྱིབས་ཚད་མཐའ་ཡས་པར་བཤད་པ་དང་ཡབ་སྐུས་མཇུག་པ་སོགས་ལས་ཀྱང་
 བཤད་རྒྱུ་ཆེས་མང་པའི་ཕྱིར། ཏུས་འཁོར་གཅིག་ཤུ་མཛོད་དང་མི་མཐུན་སྐྱུ་ནས་མོངས་
 སྐད་སྒྲ་ཆོགས་མ་སྒྲ་ཞིག །

གཉིས་པ་ས་སྟེའི་ལུགས་ལ་ཡང་ཕལ་ཆེར་མཐུན་ཀྱང་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡང་
 ཡོད་དེ། གཞན་དུ་ཕྱོགས་ཅམ་ཅིག་སྐྱས་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མཛོད་ལུགས་འདིའི་ཆགས་པའི་གོ་རིམ་ཡང་ཡོད་དེ། འཛིན་རྟེན་སྒྲ་མ་
 སྟོང་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་གཅིག་ཆར་དང་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཡས་ནས་རིམ་གྱིས་
 སེམས་ཅན་གྱི་ལས་དབང་གིས་རྒྱུང་འཇམ་པོ་འཇམ་པོ་ལྔ་དང་བནས་སྟོང་བསྐལ་ཇོགས་
 པ་དང་ཆགས་བསྐལ་ཉི་ཤུའི་མགོ་ཚུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉི། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་
 རིམ་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་ལས་དབང་གིས་ནམ་མཁའ་ལ་སྟོང་རྣམས་གྱི་སྒྲ་ལྟས་
 སུ་གྱུར་བ་རྒྱུང་འཇམ་པོ་འཇམ་པོ་དག་ལྔ་དེའི་ཆེ་འཛིན་རྟེན་འདི་ཞིག་ནས་བར་གྱི་
 བསྐལ་བ་ཉི་ཤུར་འདུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ནི་རིས་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བཤོད་པར་
 བྱ་ལ་བར་གྱི་བསྐལ་བ་ཉི་ཤུར་ཆགས་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉི་བར་འོངས་པར་
 བཤོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་རིས་བར་འབྱུང་བ་ཇོགས་
 པའི་དོན་གང་ཞིག །ཉི་བར་འོངས་པ་མགོ་ཚུམ་པ་འཇམ་མགོ་སྐྱག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 སུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། དེ་ལ་རིས་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བཤོད་པར་བྱ་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་ཇོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཉི། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། དེ་

ལས་ངེས་པར་(༡༣)འབྱུང་གིང་ཡོངས་སུ་ཚོགས་པ་ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །
 ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། དེ་ནི་ཉེ་བར་ཡོངས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་འདྲུག་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱུག་མ་ལས། དེ་ནི་ཉེ་བར་
 ཡོངས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་མགོ་ཟུག་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་
 བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ནས་ཆགས་པའི་མགོ་རྩམ་རྩལ་ཡང་སྤྲུལ་
 མེས་འཛིག་པའི་རྗེས་སུ་སྟོང་ཆགས་པའི་ཐོག་མར་ཆོངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་དང་དེའི་
 འོག་རྒྱ་ཆོངས་འདུན་གྱི་གཞལ་མེད་ཁང་དང་། དེའི་འོག་རྒྱ་ཆོངས་རིས་གྱི་ཁང་བ་དང་།
 དེའི་འོག་རྒྱ་ཡས་རིམ་ནས་གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་གྱི་དང་། འབྲུལ་དགའི་དང་། དགལ་
 ལྟན་གྱི་དང་། འཐབ་བྲལ་གྱི་ཁང་པའི་བར་ཡས་རིམ་དང་། འཐབ་བྲལ་གྱི་སྟོང་གྱི་རྗེས་
 སུ་རྒྱུང་དཀྱིལ་རྒྱ་དཀྱིལ་གསེར་དཀྱིལ་སོགས་ཆགས་པ་དང་སྟོང་ཆགས་པ་ཚོགས་པ་
 དང་བར་བསྐལ་གཅིག་ཚོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་ཆོངས་པའི་ཁང་བ་དང་པོར་ཆགས་པ་
 གང་ཞིག་། དེའི་འོག་རྒྱ་ཆོངས་འདུན་ནས་འཐབ་བྲལ་གྱི་བར་ཡས་རིམ་ནས་ཆགས། དེའི་
 རྗེས་སུ་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་དང་རི་རབ་ཆགས་པ་ཡིན་ལ། རི་རབ་ཆགས་པ་དེ་ཡན་ཆད་
 གྱི་སྟོང་ཆགས་ཟེན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཛིག་ཆོ་ཆོངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་
 རྗེས་ལ་འཛིག་པའི་བྱིར། བྲུབ་སྟེ། སྟོན་ལ་ཆགས་པ་རྗེས་ལ་འཛིག་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་
 སྟེལ་ལས། དང་པོར་ནི་ཆོངས་པའི་གཞལ་མེད་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ཡང་གང་སྟེལ་
 ལས། འཛིག་རྟེན་ཆགས་པ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་གི་ཆོ་ཆགས་པར་རྩམ་པ་ན་དང་པོ་ཁོ་
 ནར་ཆོངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་སྟེ་བའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱུག་མ་ལས། ལྷགས་གྱིས་
 ན་མཐའ་མར་འཛིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དང་པོར་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་དང་པོར་
 ནི་ཆོངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 བར་དུ་ཞེས་(༡༤)བས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་འོག་རྒྱ་

འཐབ་བྲལ་གྱི་བར་དུའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་ལྷན་མ་ལས། བར་དུ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྲུལ་ནི་
 ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་འོག་ཏུ་གཞན་འབྱུལ་དབང་བྱེད་གྱི་གཞལ་མེད་ཁང་ངོ་
 དེའི་འོག་ཏུ་འབྱུལ་དགའི་གཞལ་མེད་ཁང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་འཐབ་བྲལ་བའི་གཞལ་མེད་
 ཁང་གི་བར་དུ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་བསྟུན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་ཏུ།
 འཐབ་བྲལ་གྱི་སྟོང་འཛིན་པའི་སྟོན་ལ་དགྱིལ་ལའོར་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་
 སྟོང་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱབ་པ་ཡང་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །རང་འགྲེལ་ལས།
 དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱང་གི་དགྱིལ་ལའོར་ལ་སོགས་པ་ཏུ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་ལྷན་མ་ལས། འཐབ་
 བྲལ་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་འབྱུང་བ་དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱང་གི་དགྱིལ་ལའོར་ལ་སོགས་པའོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་མ་ཤེས་པར་བྱུན་པོ་དག་གིས་རྒྱང་དགྱིལ་སྟོང་ཆགས་
 བའི་ཐོག་མ་ཡིན་ཞེས་སྟོན་གྱི་མངོན་པ་བ་ནས་དང་སང་བར་དུ་འབྱུལ་བ་ལག་བརྒྱན་
 གྱི་ཡིག་རྒྱལ་མང་པོ་བྲིས་སོ། །བཞེ་བ་གྲུབ་ཏུ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཙམ་གྱིས་ན་འདི་
 ལྟ་སྟེ་སྟོང་ཆགས་པས་འཛིན་ཏེན་འདི་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་ལྷན་མ་ལས།
 འདི་ལྟ་སྟེ་སྟོང་ཆགས་པ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་སེམས་ཅན་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བརྒྱད་ཆགས་རྩལ་སྤྲུལ་ཡང་ཆགས་པ་དང་གནས་པའི་དུས་དཀའ་བར་ཡོད་དོ། །

གཞུང་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས་ཏེན་གྱི་ དགྱིལ་ལའོར་གསུམ་བཤད་པ།

གནིས་པ་གཞུང་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། ཏེན་གྱི་དགྱིལ་ལའོར་གསུམ་བཤད་
 པ། བརྟེན་པ་རི་མཚོ་གླིང་གསུམ་བཤད་པ། ཚ་གྲང་དཔྱུལ་བའི་གནས་བཤད་པ། ཉི་
 ཟླའི་ཆར་རྩལ་དང་ཚད་བཤད་པ། ལྷན་མས་གྱི་གནས་བཤད་པ། སྟོང་གསུམ་ངོས་བཟུང་

པ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་དང་ཆོ་ཁྲ་བཤད་པ། ཆད་དེ་གཞལ་ཐབས་བཤད་པ། ལྷོད་
 བཅུད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་དགུ། འད་པོ་ལ། རླུང་རུ་ས་དཀྱིལ་བཤད་
 བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་(༤༠ན)ལྷོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི། ཁྱེས་པ་ནས། གྲངས་
 མེད་དོ། ཁྱེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་ཡོད་པ་དེ་ལ་
 མི་མཛེད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ལྷོད་བཅུད་གཉིས་ཡོད་པ་དེར་ལྷོད་ལྷོད་གསུམ་གྱི་
 ལྷོད་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ལ་རི་རབ་སོགས་བྱེ་བ་ཐུག་བརྒྱུ་འོག་གཞི་ནམ་
 མཁའ་བརྟེན་པའི་རླུང་དཀྱིལ་ཆེན་པོ་གཅིག་ལ་གནས་པར་འདོད་དེ། དང་པོར་བར་སྒྲུང་
 ལྷོད་པར་ཡོད་པ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཆགས་པའི་སྒྲ་ལྟས་
 སུ་རླུང་འཇམ་པོ་ལོ་དུ་མར་རིམ་གྱིས་འབྲིགས་པ་ལས་འཐབ་བྲལ་གྱི་ལྷོད་ཡན་ཆད་ཆགས་
 རེས་སུ་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རེག་བྱ་རྒྱུ་དང་ས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟར་གྱི་རྟེན་དུ་གནས་
 པའི་བྱིར་དེ། ཅུ་བར། དེ་ལ་ལྷོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི། གནས་པར་འདོད་པ་འོག་དག་
 གི། ཁྱེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷོད་གསུམ་གྱི་ལྷོད་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 བེ་འདི་ལྟར་གནས་པར་འདོད་དེ། ཁྱེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། ལྷོད་བཞི་བྱེ་བ་ཐུག་
 བརྒྱ་གཅིག་ཆར་འཛིག་ཅིང་ཆགས་ལ། ལྷོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དེའི་གནས་པ་བེ་འདི་ལྟར་
 འདོད་དོ། ཁྱེས་སོ། །འོག་གཞི་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རེག་བྱ་རྒྱུ་དང་
 རམས་ཆད་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། གང་སྟེལ་ལྟར་རླུང་འཇམ་པ་རིམ་གྱིས་ཆེས་ནས་
 ཏེ་སོར་རམ་དུག་པོར་སོང་བས་རླུང་དཀྱིལ་སྒྲ་བ་ཆོན་པོ་ཆེའི་ངོ་རྗེས་ཀྱང་གཞིག་མི་རུས་
 པའི་རེག་བྱ་དང་། རྒྱར་དཔག་ཆད་གྲངས་མེད་གཅིག་དང་། རམས་སམ་དཔངས་སུ་
 དཔག་ཆད་ས་ཡ་གཅིག་དང་དུག་འབུམ་ཡོད་པའི་བྱིར་དེ། ཅུ་བར། རླུང་གི་དཀྱིལ་
 འཁོར་རམས་སུ་ནི། ས་ཡ་དུག་འབུམ་གྲངས་མེད་དོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་བྱིར་།

བདེན་པ་རི་མཚོ་རྒྱང་གསུམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་རྒྱུ་ལུ་ཕྱག་བཅུ་གཅིག་དང་། རྒྱ་རྒྱུ་དག་ནི་ཉི་ཤུ་ལོ།
 ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རྒྱ་དཀྱིལ་གྱི་སྒྲིང་དུ་རྒྱ་དཀྱིལ་ཆགས་སྒྲུབ་ཡོད་དེ། རྒྱ་
 དཀྱིལ་གྱི་སྒྲིང་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་གསེར་གྱི་སྒྲིང་པོ་ཅན་གྱི་སྒྲིང་(༤༠བ)
 འདུས་ནས་ཆར་གྱི་རྒྱན་གཉིད་ཤིང་ཅམ་ལོ་དུ་མར་བབས་པ་ལས་རྒྱ་དཀྱིལ་རྒྱུ་
 དཔག་ཚད་འབྲུམ་ཕྱག་བཅུ་གཅིག་དང་དཔག་ཚད་ཉི་ལྔ་ཡོད་པ་བྱེ་བ་ཕྱག་རྒྱའི་ཟེལ་
 པ་ལྟར་ཆགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་སྤྱ། བསྐྱབས་ན་གསེར་འབྱུང་རུང་གི་ཆར་ནི་གསེར་གྱི་
 སྒྲིང་པོ་ཅན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་དག་
 གིས་སོགས་སོ། །རྒྱ་དཀྱིལ་ཐད་ཀར་མི་འཕོ་བའི་རྒྱ་ཅི་ཞེན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅན་
 གྱི་ལས་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བཟའ་བཏུང་སྒྱུད་པ་མ་ཁྱུ་བར་དུ་ལོང་ཀར་མི་ལྟང་
 བ་བཞིན་ནོ་ཟེར། ས་སྒྲེ་དང་སྒྲེ་པ་གཞན་དག་ན་རེ། དེ་ཡོད་དེ། རྒྱ་གིས་བང་བ་ལྟར་
 གྱུན་ནས་བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར་ཟེར། གསུམ་པ་ནི། ཕྱིས་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་ལུ་ཕྱག་བཅུ་དང་།
 བས། ཁོར་ལུག་དུ་ནི་སུམ་འབྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། གསེར་དཀྱིལ་
 ཆགས་སྒྲུབ་ཡོད་དེ། རྒྱ་རྒྱུ་ལུ་ཕྱག་བཅུ་དཀྱིལ་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་
 གིས་རྒྱ་དཀྱིལ་བསྐྱབས་པ་ལས་ཕྱིས་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་ལུ་ཕྱག་བཅུ་དུ་ལྟུར་ནས། ལྷག་
 མ་སྒྲིང་གི་ཆ་སུམ་འབྲུམ་ཉི་ལྔ་དག་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཕོར་དུ་ལྟུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར།
 ཕྱིས་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་ལུ་ཕྱག་བཅུ་དང་། ལྷག་མ་དག་ནི་གསེར་དུ་ལྟུར། ཞེས་དང་། རང་
 འབྲེལ་ལས། ལྷག་མ་ཡང་གང་ཞིག་ཅིན། རྒྱའི་རིམ་དཔག་ཚད་སུམ་འབྲུམ་ཉི་ལྔ་གསེར་
 གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ས་གཞིར་གྱུར་པ་དེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་དང་གསེར་དཀྱིལ་

གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དག་གི་རྒྱ་ཚད་དང་མཐའ་སྒྲིལ་གྱི་ཚད་ཡོད་དེ། ཁྱོད་གཉིས་ཀའི་
 རྒྱ་ཚད་གྱི་ཐད་ཀར་དཔག་ཚད་འབྲུམ་ཕྱག་བརྩུག་གཉིས་དང་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྱག་གསུམ་
 དང་བརྩུག་ཕྱིད་དང་ལྔ་རྒྱུ་མ་ཁོ་ནར་ཡོད་དེ། ཁོར་ལུག་གམ་མཐའ་བསྒྲིལ་དུ་བྱུང་
 བོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་རང་གི་ཐད་ཀའི་སྒྲིལ་འགྱུར་ཡོད་པས་དཔག་ཚད་འབྲུམ་ཕྱག་གསུམ་
 ཅུ་ཅུ་ཕྱག་དང་སྟོང་ཕྱག་བརྩུག་དང་བརྩུག་ཕྱིད་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 གྱི། ཅུ་བར། ཅུ་དང་གསེར་གྱི་དགྱིལ་ལའོར་གྱི། ཐད་ཀར་འབྲུམ་ཕྱག་བརྩུག་གཉིས་
 དང་། སྟོང་ཕྱག་གསུམ་དང་བརྩུག་ནི། ཕྱིད་དང་ལྔ་རྒྱུ་མ་ཁོ་ནའོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་གྲུབ་གྱི། (༤༡)རང་འགྲེལ་ལས། ཁོར་ར་ཁོར་ལུག་དུ་ཅི་ན་ནི་
 སྒྲིལ་འགྱུར་དུ་འགྱུར་རྟེ། དཔག་ཚད་ས་ཡ་ཕྱག་གསུམ་དང་། འབྲུམ་ཕྱག་ཕྱིད་དང་། བྱི་
 སྒྲིལ་བརྩུག་ལྔ་བརྩུའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགྱིལ་ལའོར་གསུམ་གྱི་མཐའ་སྒྲིལ་གྱི་
 ཚད་མི་མཉམ་གྱི། སྟོང་གསུམ་གྱི་འོག་གཞི་རྒྱུད་དགྱིལ་རྒྱར་དཔག་ཚད་གངས་མེད་ཡོད་
 པ་དེའི་སྟེང་དུ་ཅུ་དང་གསེར་གྱི་དགྱིལ་ལའོར་བེལ་བའི་ཐོགས་བ་ལྔ་ཕྱིད་ཕྱིད་ཕྱིད་ཕྱིད་
 ཕྱི་བ་ཕྱག་བརྩུག་ཆགས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གང་གྱིལ་ལས། ཅུ་དང་གསེར་གྱི་དགྱིལ་ལའོར་ཕྱི་
 བ་ཕྱག་བརྩུག་གནས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཅུ་ཟད་མཐའ་དབྱེད་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟོང་ཆགས་པའི་ཐོག་མ་རི་རབ་གྱི་འོག་
 གཞི་རྒྱུད་དགྱིལ་ཆགས་བ་ནས་འཛིག་བེར་ན། མི་འཛིག་གི་རྗེས་སུ་འཛིག་རྟེན་ཆགས་
 པའི་ཐོག་མར་ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཆགས་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཐོག་མར་
 འདོད་པའི་རི་རབ་གྱི་འོག་གཞི་ཆགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མེས་འཛིག་
 པའི་ཆོ་དེ་རྗེས་སུ་འཛིག་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆགས་པའི་
 ཆོ་གཟུགས་ཁམས་སྟོན་དང་འདོད་ཁམས་རྗེས་སུ་དང་འཛིག་པའི་ཆོ་འདོད་ཁམས་སྟོན་
 དང་གཟུགས་ཁམས་རྗེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་འགྲེལ་

ལས། དང་པོར་ནི་ཆངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ཡང་རང་འགྲེལ་
ལས། གང་འཇུག་རྩ་འཛིན་པ་དེ་དང་པོར་ཆགས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ཆགས་བསྐལ་དེ་དང་། དེའི་ཐོག་མར་ཆགས་རྒྱུ་ལྟོད་ལ་ཆངས་པའི་
གཞལ་མེད་ཁང་གིས་བྱུང་བའོ་ན། རྩ་འཛིན་རྒྱུ་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་ཞིག་ཇེས་ཀྱི་ཆགས་
བསྐལ་གྱི་ཐོག་མ་སྒྲ་མའི་ཆོཾ་མེད་འོད་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་དང་། ཕྱི་མའི་ཆོཾ་གི་རྒྱས་
ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་སྟོན་ལ་ཆགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་སྟོད་ཆགས་པའི་ཐོག་མར་རྒྱུད་དཀྱིལ་ཡིན་ཟེར་
ན། འོ་ན། ཆངས་རིས་ཀྱི་སྟོད་ཀྱི་ཇེས་སྒྲ་གཞན་འབྱུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་(༡༡)ཁང་པ་
ནས། འཐབ་བྲལ་གྱི་ཁང་པའི་བར་སྟོན་ལ་ཆགས་ནས་དེའི་ཇེས་སྒྲ་རྒྱུད་དཀྱིལ་ཆགས་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས།
ཆངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་འོག་རྩ་གཞན་འབྱུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་ངོ་། །
དེའི་འོག་རྩ་འབྱུལ་དགའི་གཞལ་མེད་ཁང་ངོ་། །ཞེས་པ་ནས། དེའི་འོག་རྩ་འཐབ་བྲལ་
ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་བར་རྩ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་བྱ་བ་བསྟུའོ། །འཐབ་བྲལ་བའི་གཞལ་
མེད་ཁང་འབྱུང་བ་དེའི་འོག་རྩ་ནི་རྒྱུད་དཀྱིལ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། ཆགས་པ་དང་པོའི་རྒྱུད་ནས་ནི། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ཆགས་པའི་ཐོག་མར་རྒྱུད་དཀྱིལ་མ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་།

ཡང་ཁ་ཅིག་། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དང་པོའི་རྒྱུད་ལ་རྒྱུད་དཀྱིལ་གྱིས་བྱུང་བ་
དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་། དེའི་དང་པོའི་རྒྱུད་ལ་རྒྱུད་དཀྱིལ་ཚུལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་གིས་བྱུང་བའོ་ན།
ཆངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཚུལ་པའི་སྟོན་གྱི་རྒྱུད་འཇམ་པོ་ལྔ་དབང་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། རྟགས་བྱུང་སྟེ། རྒྱུད་འཇམ་པོ་འཇམ་པོ་ཞེས་པའི་རྣོ་སྒྲ་དང་

རིམ་གྱིས་ཞེས་པ་དང་སྟོང་རྣམས་གྱི་སྤྱུ་ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གླིང་བཞིའི་འོག་གཞིའི་ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དགྱིལ་ལའོར་གྱི་རྒྱ་
 ཚད་དཔག་ཚད་འབྲམ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་དང་སྟོང་ཕྱག་གསུམ་དང་བརྒྱ་ཕྱག་བྱེད་ལུ་ཟེར་
 པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གླིང་དང་རིའི་ཞབས་སྟོམ་པས་ཆུ་གསེར་གྱི་དགྱིལ་ལའོར་
 དང་ཚད་མཉམ་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ་འོན། བྱིའི་ལྷགས་རིམ་ཚད་དུ་སྟོགས་གཡས་
 གཡོན་རེ་རེ་ལ་ཡང་དཔག་ཚད་སྟོང་དང་གཉིས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བྱེད་དང་བརྒྱད་རེ་
 ལྷག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དང་པོ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདིར་
 རྒྱན་ཆད་དུ་མ་ཚད་པའི་དཔག་ཚད་རིམ་སྟོང་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ལས། འདིར་
 མ་ཚད་བ་སྟོང་ཕྱག་གཅིག་དང་བརྒྱ་ཕྱག་གཞན་གཉིས་དང་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བྱེད་དང་བརྒྱད་
 ཁོ་ནའོ་ཞེས་བཟོད་པར་བྱའོ། །སྟོགས་གཅིག་གོས་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་(༤༡ན)པ་ཁོ་ན་
 བཟོད་དགོས་སོ། །ཞེས་སོ། །དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷགས་
 རིའི་ཁོར་ལྷག་གི་བྱི་རོལ་དུ་ཡང་ཆུ་དང་གསེར་དགྱིལ་གྱི་སྟོགས་གཡས་གཡོན་གྱི་ལྷག་
 པ་བསྟོམ་ན་དཔག་ཚད་གཉིས་སྟོང་དག་ལུ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་ལུ་ལྷག་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་
 སྤྱུ་མ་ལས། དེ་ནི་ཁོར་ལྷག་གི་བྱི་རོལ་ན་ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དགྱིལ་ལའོར་དེ་ཅམ་ལྷག་
 བའི་བྱིར་གཉིས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དུས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱིའི་ལྷགས་
 རིའི་སྤྱིང་བཞིའི་ཁོར་ལྷག་དུ་མ་བསྟོར་པར་ཐལ། ལྷགས་རིའི་གསེར་དགྱིལ་དང་མི་
 མཉམ་པའི་བྱིར་ན་བྱུང་སྟེ། དེས་སྟོང་གི་སྤྱིང་བཞིའི་ས་བསྟོར་པ་ཡིན་གྱི་ཆུ་དགྱིལ་དང་
 གསེར་དགྱིལ་བསྟོར་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ལས། དེས་ནི་སྟོང་གི་ས་ཁོར་
 ལྷག་དུ་བསྟོར་པ་ཡིན་གྱི་ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དགྱིལ་ལའོར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོར་
 དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལྷག་རྒྱལ་དེ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། རི་དང་མཚོ་རྣམས་ཁ་གཏིང་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ན་ལྷག་རྒྱལ་དེ་ལྷར་རུང་ཡང་

དེ་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རི་གླིང་རྣམས་འབྱུང་ཁྱེད་ལྟར་ཞབས་སྒྲོམ་པས་ད་ཀྱི་ལ་
འཁོར་དང་ཚད་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་དེ། རྒྱལ་སྐྱུ་མ་ལས། འོ་ན་ཅི་ཞེན་རི་ལྟ་བུའི་
རྒྱལ་དུ་མན་ཚད་ཀྱི་ཆ་རྒྱུང་ཟད་ལྟག་པ་ཡིན་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མི་
འཐད་པར་ཐལ། དེ་ནི་མཛོད་འབྲེལ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་པར། དེ་དག་
རྣམས་སྤྱང་འཕངས་དང་མཉམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། བྱོད་ལྟར་ན་
ཚད་དེས་བཟུང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས། དེ་ལྟར་འདོད་ཀྱང་མི་རུང་སྟེ།
ལྟགས་རི་ལན་རྒྱུ་གི་བར་ཐུན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེ། གདགས་པ་ལས། འཛིན་རྟེན་
བར་མཚམས་ཐམས་ཅད་དུ། ཉི་ཟླ་དེ་བཞིན་སྐར་མ་དང་། རྒྱ་སྐར་ཚྭ་ས་ནི་རྒྱ་ཆེན་
ཀྱན། ཁོར་ཕྱག་མི་འདེལ་འཛིན་རྟེན་གྱི། བར་མཚམས་ཐམས་ཅད་ཐུན་པར་འདུག །
ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རང་འབྲེལ་ལས། རི་རབ་ལ་སྐྱགས་པ་ཁོར་ཕྱག་ལ་ཐུག་པའི་རི་དེ་
དག་ནི་རྒྱུ་ནང་(༤༡བ)དུ་བརྒྱད་ཁྱི་དག་རུ་བོ། ཞེས་བྱུང་པར་མེད་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། ཚད་བརྟགས་དགའ་བར་བྱོད་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཕྱིར། །

གཉིས་པ་ལ་རི་དགུ་རྒྱ་དང་ཚད་དབྱིབས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བཤད་པ། མཚོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚད་
དབྱིབས་བཤད་པ། གླིང་བཞི་གླིང་ཐུན་བརྒྱད་ཀྱི་ཚད་དབྱིབས་བཤད་པ། འཛ་སྤྱི་གླིང་
གི་ཡོན་ཏན་བྱེ་བྲག་རུ་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ལྟན་པོ་གཉེན་གྱིང་འཛིན། །
ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་རྣམས་སྤྱང་འཕངས་དང་མཉམ། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན།
རི་དགུ་ཆགས་རྒྱལ་ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་ད་ཀྱི་ལ་འཁོར་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་སེམས་
ཅན་སྟེ་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་ཁམས་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་ཚྭ་ཚྭ་ས་པའི་སྟེང་པོ་ཅན་
ཀྱི་སྟེན་འབྲིགས། དེ་ལས་ཆར་གྱི་རྒྱན་གཉེན་གྱིང་ངམ་མདོ་ལྟར་ན་གྱིང་རྟེན་འཕང་ལོ་
ཅམ་བབས་པས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དཔངས་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྱི་ཡོད་པ་ཆགས། དེ་ལ་རི་

རབ་སྟོན་སྟེང་པའི་མཐུ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གིས་བསྐྱབས་པས་ཁམས་རབ་ལས་རི་རྒྱམས་གྱི་
 དབུས་སུ་རི་གཞན་ལས་ལྷན་ཅིང་སྟེ་སྟག་ལ་བཞིན་ཆགས་པའི་ལྷན་པོ་ཆགས། ཡང་རྒྱུད་
 གིས་དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པས་ཁམས་འབྲིང་ལས་གསེར་གྱི་རི་བདུན་ཏེ། རི་གཞུང་གི་འཛིན་
 དང་། རི་གཤོལ་མདའ་འཛིན་དང་། རི་སེང་ལྗེ་ཅན་དང་། དེ་བཞིན་རྩ་ལྟ་ན་སྟག་རི་
 དང་། རི་ཉ་རྒྱ་དང་། རི་རྒྱུད་འཛིན་དང་བདུན་གྲུ་བཞིར་བསྐྱོར་
 བས་གནས་གིང་ཡང་རྒྱུད་གིས་དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པས་ཁམས་ག་མ་ལས་རི་བདུན་གྱི་སྟེང་
 རྒྱུད་འཛིན་དེ་ནས་ནི་ཕྱི་རོལ་དུ་གླིང་བཞི་གླིང་ལྷན་བརྒྱད་དང་གླིང་བཅུ་གཉིས་རྒྱམས་
 ཡོད་ལ་གླིང་དེ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་ན་ནི་ཁོར་ཡུག་གི་རི་རྒྱམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 རྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། ཡང་དེ་དག་རི་ལྟར་འབྱུང་ཞེན་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྟག་ནི་
 ལ་ཆར་གྱི་རྒྱན་དག་བབས་ཏེ། ས་པོན་རྒྱམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་ཁོང་ན་ཡོད་པའི་རྩ་དེ་དག །
 མཐུ་རྒྱམ་པ་དུ་མའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྷན་པའི་རྒྱུད་དག་གིས་བཞགས་པ་ན་རིགས་དེ་དང་
 དེ་དག་རྩ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པའི་ས་ལས། ཡང་རྒྱུད་རྒྱམས་གྱིས་
 གྲུབ་རྩ་འཐས་གིང་གྲུབ་བྱེད་དོ། །དེར་ཡང་ཁམས་བཟང་པོ་མཆོག་དང་གཙོ་བོ་(༤༡ན)
 དང་གྲུ་ཚོམ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་རྒྱུད་གིས་བསྐྱབས་པའི་དབང་གིས་ནི་རི་རབ་འབྱུང་
 བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་གྲུབ་རྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། རི་ཆེན་
 པོ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ནི་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་ལ་ཁོར་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་རབ་ནི་དབུས་
 བའོ། །ལྟག་མ་རྒྱམས་གྱིས་ནི་རི་རབ་ལ་བསྐྱོར་ཏེ་གནས་སོ། །ཞེས་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་
 པའི་ས་ལས། དེ་ལ་ཁམས་འབྲིང་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ནི་གསེར་གྱི་རི་བདུན་པོ་འདི་ལྟ་
 རྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་བ་གྲུབ་རྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། རི་བདུན་གྱི་ར་
 བས་བསྐྱོར་བ་དེའི་ཕྱི་རིམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྟེང་འཛིན་ལོ། །དེ་ནས་ནི་གླིང་རྒྱམས་
 ཡིན་ལོ། །ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་གླིང་བཞི་ཁོར་ཡུག་རྩ་བསྐྱོར་དོ། །ཞེས་དང་། རྣལ་

འབྱོར་སྒྲིང་པའི་ས་ལས། ཁམས་ངན་པ་རྣམས་ལས་ནི་རི་རབ་ཀྱི་ངོས་བཞི་དང་གསེར་
 ཀྱི་རི་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒྲིང་བཞི་དང་སྒྲིང་ཕྱན་བརྒྱད་དང་ཁོར་ལུག་འབྱུང་བར་འབྱུར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་རི་རབ་ཀྱི་ངོས་བཞིའི་ཐད་ཀར་གསེར་ཀྱི་རི་རྣམས་
 ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒྲིང་དང་ལུགས་རི་འབྲུབ་རྒྱལ་ཡིན་གྱི་ངོས་བཞིའི་རྒྱ་བརྒྱན་པ་མིན་ནོ། །
 དེས་ན་རང་འགྲེལ་ལས། ས་པོན་རྣམ་པ་སྣ་ཆོག་ས་ཁོང་ན་ཡོད་པ། ཞེས་སྒྲོས་པའི་རྣམ་
 བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གསེར་དྲེལ་ཆགས་བྱེད་ཀྱི་ཆར་གསེར་
 ཁོན་འི་སྒྲིང་པོ་ཅན་ཡིན་ལ། འདི་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པས་གསེར་དེུལ་ནོར་བུ་ནས་ལུགས་
 དང་ས་ལས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ཡིན། དེ་འདྲའི་སྒྲིང་པོ་སྣ་ཆོག་ས་པ་
 སྒྲོད་སོ་སོར་འབྲུབ་པའི་ལས་དང་སོ་སོར་དེ་ལྟར་འབྲུབ་པའི་མཐུ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གི་ཁམས་
 སོ་སོར་བྱས་ནས་སོ་སོར་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། ས་པོན་སྣ་
 ཆོག་ས་པ་ཁོང་ན་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་སྣ་ཆོག་ས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི་གོང་གི་གསེར་
 ཀྱི་ས་པོན་ཁོང་ན་ཡོད་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ནི་མ་ཡིན་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གནེས་
 པ་བྱུབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་གསེར་དང་དེུལ་དང་ས་ལས་སོགས་པའི་
 རྣམས་ལྟ་བུ་དང་དོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་བྱས་མ་ལས། ས་པོན་རྣམ་པ་
 སྣ་ཆོག་ས་(༤༣བ)ཁོང་ན་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་སྣ་ཆོག་ས་དང་ལྡན་པ་འོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་བྱུབ་སྟེ། ལས་དང་མཐུ་དུ་མ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གིས་
 སོ་སོར་བཞིགས་པ་ན་གསེར་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་སོ་སོར་ཡང་འབྱུར་ལ། རི་དང་སྒྲིང་
 སོ་སོར་ཡང་འགོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མཐུ་རྣམ་པ་དུ་མའི་བྱེ་
 བྲག་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུད་དག་གིས་བཞིགས་པ་ན་རིགས་དེ་དང་དེ་དག་དུ་འབྱུར་རོ། །
 ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། མཐུ་རྣམ་པ་དུ་མའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུད་གིས་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་དེ་སྒྲིང་པ་ལ་རྣམ་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་ཐ་དད་པ་དག་གིས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དོ། །ཞེས་

དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རིགས་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་གསེར་ལ་
 སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་
 འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་གསེར་ལ་སོགས་པ་ལས་གྱི་མཐུས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་དག
 གིས་བསྐྱས་ནས་སྤང་པོར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ནི་རི་དག་ཏུ་ཡང་འགྱུར་ལ་གླིང་རྣམས་སུ
 ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སོགས་སྒྲིའི་དོན་ཡང་། རྒྱལ་ལྷན་མ་
 ལས། གསེར་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གསེར་དང་དཔལ་དང་ནོར་བུ་དང་ས་ལ་སོགས་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་གོ་ན་ཁམས་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་གྱིས་སོ་
 སོར་གྲུབ་པའི་ཤེས་བྱེད་ཡོད། དེ་ལས་གཞན་གྲུབ་མཐའ་འདྲེས་པར་འགྱུར་བས་ཞིབ་
 ཆ་གྱིས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཉའ་ཤིང་འཛིན་ནས་ཁོར་ལུག་གི་རིའི་བར་གྱི་རི་བརྒྱད་
 གྱི་རོ་བོ་ཡོད་དེ། གཉའ་ཤིང་འཛིན་སོགས་ནང་མ་བདུན་གསེར་དང་ཕྱི་མ་ཁོར་ལུག་གི་
 རི་དེ་ལུགས་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། བདུན་ནི་གསེར་ཡིན་དེ་ལུགས་སོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པོ་ཆོས་ཅན། རིན་པོ་ཆེ་བཞིའི་རང་བཞིན་ལས་གྲུབ་སྟེ།
 ཤར་དཔལ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་ལྷན་པོ་ལ་བྱང་གསེར་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་གླིང་སོ་སོའི་རྣམ་མཁའ་རི་རབ་དེའི་ངོས་དེའི་ཁ་དོག་ཏུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། དེས་
 བ་འཛམ་བུ་གླིང་བུ་རྒྱུའི་ཁ་དོག་ཏུ་སྤང་བ་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། ལྷན་པོ་
 རིན་ཆེན་བཞིའི་རང་བཞིན། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རི་རབ་གྱི་ངོས་གང་ཞིག
 གང་གི་རང་བཞིན་(༤༤ན)ཡིན་པ་དེའི་མཐུས་དེའི་ངོས་གྱི་རྣམ་མཁའ་ཡང་དེའི་ཁ་དོག་
 ཏུ་སྤང་སྟེ་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རི་རབ་གྱི་ངོས་གྱི་མདོག་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པར་ཡང་
 འདུའོ། །གདགས་པ་ལས་ཤར་བརྒྱ་རྒྱ་དང་། ལྷན་དཔལ་དུ་ཡོད་པར་བཤད། རི་དག་
 ཆོས་ཅན། སྦྱོད་སོ་སོའི་རྣམས་ཞིང་དང་དབངས་ཆད་ཡོད་དེ། རི་རབ་ནས་ཁོར་ལུག་གི་
 རིའི་བར་གྱི་རི་དག་དང་གླིང་རྣམས་ཀྱང་གསེར་དཀྱིལ་ལ་ཐུག་པར་ཆུའི་ནང་དུ་དབག་

རི་བཞིན་དུ་བསྐྱོར་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་པར། དེ་དག་རྣམས་སྤངས་པ་ལས་དང་
 མཉམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རི་ལྷག་མ་བདུན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོས་རེ་དང་
 རྟུགས་བཞིའི་ངོས་བཅུ་མས་པས་དགུས་ཚད་ཡོད་དེ། རང་རང་གི་རྩ་མའི་མཆོའི་ངོས་རེ་
 དང་། རང་གི་རྣམས་ཚད་ཉིས་འགྱུར་ཏེ། ངོས་གཅིག་གི་ཚད་དང་མཐའ་བསྐྱོར་དུ་དེ་
 བཞི་འགྱུར་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྩ་མཆོན་གྱིས་རི་རྩ་མ་ལས་ཕྱི་མའི་དགུས་ཚད་
 མཆོ་རང་གི་རྩ་མས་དགུས་ཚད་དང་རང་གི་ཞེང་ཚད་ཉིས་འགྱུར་རེས་ལྷག་པའི་ཕྱིར།
 གཉའ་ཤིང་འཛིན་ཆོས་ཅན། ངོས་རེ་དང་མཐའ་བསྐྱོར་གྱི་ཚད་གཉིས་ཡོད་དེ། དཔག་
 ཚད་སྟུང་འབྲུམ་ཉི་ཁྲི་ངོས་གཅིག་གི་ཕྱི་རྩུར་ནས་ཕྱི་རྩུར་བར་གྱི་ཚད་དང་དེའི་བཞི་
 འགྱུར་རམ་ས་ལ་གཅིག་དང་ཉིས་འབྲུམ་དག་བརྒྱད་ཁྲི་ཕྱེའི་མཐའ་བསྐྱོར་གྱི་ཚད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རོལ་མཆོ་དང་པོའི་ཁ་ཞེང་གི་སྟུང་འགྱུར་དང་ཁྱོད་ཀྱི་ཞེང་ཚད་
 བཞི་ཁྲི་ཉིས་འགྱུར་ངོས་གཅིག་གི་ཚད་དང་ཚད་དེས་གྲུ་བཞིར་བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 འདིས་འོག་མ་དག་གི་རྒྱུ་བ་བྱེད་ཀྱང་ཤེས་སྤྲོ།

གཉིས་པ་བཤོལ་མཐའ་འཛིན་ཆོས་ཅན། རོས་རེ་དང་མཐའ་བསྐྱར་གྱི་ཆད་གཉིས་
ཡོད་དེ། རོས་རེ་ལ་བཞི་འབུམ་བཞི་བེད་རེ་དང་མཐའ་བསྐྱར་རྩ་སྟེང་གཉིས་དང་བདུན་
འབུམ་རྩ་བེད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མཆོད་ཡང་སྟེང་གྱི་རིགས་པ་སྟོ། །གཞུམ་པ་སྟེང་ཕྱི་
ཅན་ཆོས་ཅན། རོས་རེ་དང་མཐའ་བསྐྱར་གྱི་ཆད་གཉིས་ཡོད་དེ། རོས་རེ་ལ་ལྷ་འབུམ་
རེ་དང་མཐའ་བསྐྱར་རྩ་སྟེང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལྷ་ན་སྟེང་རི་ཆོས་ཅན། ཆད་
གཉིས་ཡོད་དེ། རོས་རེ་ལ་ལྷ་འབུམ་ལྷ་བེད་རེ་དང་མཐའ་བསྐྱར་རྩ་སྟེང་གཉིས་དང་གཉིས་
འབུམ་གྱི་བེད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་རི་ན་ཆོས་ཅན། ཆད་གཉིས་ཡོད་དེ། རོས་རེ་ལ་
ལྷ་འབུམ་བཞི་(༧༥ན)བེད་ལྷ་སྟེང་རེ་དང་མཐའ་བསྐྱར་རྩ་སྟེང་གཉིས་དང་ཆིག་འབུམ་
བརྒྱད་བེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བ་པ་ན་མ་འདུད་རི་ཆོས་ཅན། ཆད་གཉིས་ཡོད་དེ། རོས་རེ་

ལ་ལ་འབུམ་ལ་བྲི་ཉིས་ཉྦེད་ལ་བརྒྱ་རེ་དང་མཐའ་བསྐྱར་དུ་ས་ཡ་གཉིས་དང་ཉིས་འབུམ་
 ཆིག་བྲི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་མུ་བྱུད་འཛིན་རི་ཆོས་ཅན། ཚད་གཉིས་ཡོད་དེ། རོས་
 རེ་ལ་ཡང་ལ་འབུམ་ལ་བྲི་དུག་ཉྦེད་ཉིས་བརྒྱ་རེ་དང་མཐའ་བསྐྱར་དུ་ས་ཡ་གཉིས་དང་
 ཉིས་འབུམ་དང་ཉི་བྲི་བཞི་ཉྦེད་བརྒྱད་བརྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། རིགས་པ་སྤར་གྱི་དའི་ཕྱིར།
 རི་བདུན་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་སྒྲུབ་ཤིང་དུ་ཡོད་དེ། ཉི་ལྔ་འཆར་སའི་ཆེ་མོ་ན་བྲག་གི་དང་
 རྟའི་གཉའ་གི་དང་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་གཉའ་གི་དང་འཛིན་དང་། ཆེ་མོ་གསེར་གྱི་གསོལ་མདའ་
 ལྟ་བུར་ཡོད་པས་གསོལ་མདའ་འཛིན་དང་། ཆེ་མོ་ན་སེང་ལྷེད་གི་ནགས་མཛེས་པ་ཡོད་
 པས་སེང་ལྷེད་ཅན་དང་། ཆེ་མོ་ལྟ་ན་སྤྲུག་པའི་མཛེས་པར་ཡོད་པས་ན་ལྟ་ན་སྤྲུག་དང་།
 ཆེ་མོ་ན་རྟའི་རྒྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་རྟ་དང་། ཆེ་དབུས་གྱི་ཕྱོགས་ལ་འདུད་པར་ཡོད་པས་
 བཟུངས་འདུད་དང་། ཆེ་མོ་ལམོར་ལའི་མུ་བྱུད་ལྟར་ཡོད་པས་ན་མུ་བྱུད་འཛིན་རི་ཞེས་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་དེ། མདོ་ལས། ཉི་མ་དང་རྒྱ་བ་བཞི་བྲི་དང་ཉིས་ཉྦེད་གི་ཐད་ནས་རྒྱ་ཞེས་
 གསུངས་པས་གཉའ་གི་དང་འཛིན་དང་། ས་སྤེ་ལས། རི་དེ་དག་གི་མིང་ནི་དེ་དག་གི་ཆེ་
 མོའི་རྣམ་པ་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། དེ་དག་བར་བདུན་རྩེ་མཆོ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། འབུམ་
 ཐུག་གསུམ་དང་ཉྦེད་ཐུག་ནི། ཉི་ཤུ་གཉིས་སོ། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྩེ་
 མཆོ་བདུན་ཡོད་དེ། ལྟ་ན་པོ་ནས་མུ་བྱུད་འཛིན་ལ་ཐུག་པ་དེ་དག་གི་བར་བདུན་རྩེ་གང་
 བར་རྩེ་མཆོར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུབར། དེ་དག་བར་བདུན་རྩེ་མཆོ་ཡིན། །
 ཞེས་སོ། །དེ་བདུན་ནང་གི་རྩེ་མཆོ་ཡིན་ལ། གྱིང་བཞི་གནས་པའི་མཆོ་ནི་ཕྱིའི་རྒྱ་མཆོ་
 ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་བདུན་ཆོས་ཅན། རྩེ་མཆོར་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཡན་
 ལག་བརྒྱད་ལྟར་གྱི་རྒྱ་གང་བས་ཀྱའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཆེ་ཞིང་རྩེ་མཆོ་བའམ་ཉྦེད་པའི་མཆོ་
 ཡིན་(༤༧བ)པས་ན་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཕྱིར། རི་སྒྲིབ་དུ་ས་སྤེ་ལས། གསེར་གྱི་རི་བདུན་

དང་ངོས་རེ་ལ་བཞི་འབུམ་རེ་དང་ཁོར་ལྷག་རྩ་ས་ལ་གཅིག་དང་དྲུག་འབུམ་ཡོད་པའི་
 བྱིར། རིགས་པ་སྒྲར་གྱི་རེ་དང་འདྲ། དེ་ཆོས་ཅན། གསུམ་པའི་དེ་གསུམ་(༤༦ན)གྱི་
 ཚད་ཡོད་དེ། ཁ་ཞེང་ལ་ཉི་མེད་དང་ངོས་རེ་ལ་བཞི་འབུམ་བརྒྱད་ཁྲི་རེ་དང་ཁོར་ལྷག་རྩ་དེ་
 བཞི་འབྲུར་རམ་ས་ལ་གཅིག་དང་དགུ་འབུམ་ཉི་མེད་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བཞི་
 པའི་དེ་གསུམ་གྱི་ཚད་ཡོད་དེ། ཁ་ཞེང་ལ་ཆིག་ཁྲི་དང་ངོས་རེ་ལ་ལྷ་འབུམ་ཉི་མེད་དང་།
 མཐའ་བསྐྱར་དུ་དེ་བཞི་འབྲུར་རམ་ས་ལ་གཉིས་དང་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་
 ཅན། ལྷ་པའི་དེ་གསུམ་གྱི་ཚད་ཡོད་དེ། ཁ་ཞེང་ལ་ལྷ་སྟོང་དང་ངོས་རེ་ལ་ལྷ་འབུམ་བཞི་
 ཁྲི་རེ་དང་། ཁོར་ལྷག་རྩ་དེའི་བཞི་འབྲུར་རམ་ས་ལ་གཉིས་དང་ཆིག་འབུམ་དྲུག་ཁྲི་ཡོད་
 པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དྲུག་པའི་དེ་གསུམ་གྱི་ཚད་ཡོད་དེ། ཁ་ཞེང་ལ་ཕྱེད་དང་སུམ་
 སྟོང་དང་། ངོས་རེ་ལ་ལྷ་འབུམ་ལྷ་ཁྲི་རེ་དང་། ཁོར་ལྷག་རྩ་དེའི་བཞི་འབྲུར་རམ་ས་ལ་
 གཉིས་དང་ཉིས་འབུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བདུན་པའི་དེ་གསུམ་གྱི་ཚད་ཡོད་
 དེ། ཁ་ཞེང་ལ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱད་དང་ལྷ་བརྒྱད་དང་། ངོས་རེ་ལ་ལྷ་འབུམ་ལྷ་ཁྲི་ལྷ་སྟོང་རེ་དང་།
 ཁོར་ལྷག་རྩ་དེའི་བཞི་འབྲུར་རམ་ས་ལ་གཉིས་དང་ཉིས་འབུམ་ཉི་མེད་པའི་བྱིར། དེ་
 དག་གི་ངོས་རེའི་ཚད་ཅི་ཚུལ་གྱི་མན་ངག་ཡོད་དེ། རི་རབ་གྱི་རྒྱུ་ལ་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་
 ཅིང་ནང་གི་མཆོད་ཁ་ཞེང་གི་བརྒྱད་ཁྲི་རེ་རི་རབ་གྱི་གཡས་གཡོན་ལ་བསྐྱན་ནས་སུམ་
 འབྲུར་ཡིན་པ་ལྟར་མཆོ་བྱི་མ་དེའི་སྟོན་གྱི་རེ་དེའི་ངོས་ཚད་གྱི་སྟོང་དུ་མཆོ་བྱི་མ་དེའི་
 ཁ་ཞེང་གི་ཚད་གཡས་གཡོན་དུ་རེ་བསྐྱན་པ་ནི་མཆོ་དེའི་བྱི་བྱར་ནས་བྱི་བྱར་གྱི་ངོས་
 རེའི་ཚད་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་ལས། གཉའ་གིང་འཛིན་གྱི་ངོས་རེ་ལ་གྱི་སྤྱིད་
 དུ་དབག་ཚད་ཉིས་འབུམ་བཞི་ཁྲི་སྟེ་བརྒྱད་ཁྲི་སྤྱག་གཅིག་དང་དེའི་སྤྱག་ས་གཡས་གཡོན་
 དུ་གཞན་གཉིས་སུ་རེ་ལ་མཆོ་དེ་འདལ་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྒྱད་ཁྲི་སྤྱག་གཞན་གཉིས་ཡོད་
 བས་བརྒྱད་ཁྲི་སྤྱག་གསུམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྷ་ས་པ། རོལ་མཚོ་རང་རང་ལྷ་མའི་རིའི། རོལ་ཚད་སྟེང་དུ་རང་རང་གི། རོལ་
 ཚད་གཉིས་བསྐྱེད་རོལ་རིའི་ཚད། རོལ་ཚད་བཞི་འབྱུར་ལོར་ལྷག་སྟེ། ལྷ་བཞིར་བསྐྱེད་
 ཞེས་གནད་དུ་གཅེས། རོལ་བྱ་འདི་ལ་མཐའ་མེད་ཅེས། ལྷ་གས་པའི་སྟེ་མས་པ་མིང་
 ཅེའི་བར། བྱིན་གྱང་(༤༦བ)དེང་འདིར་མ་ལས་རྣམས་སྟོར། མིང་གའ་མ་ལའ་རོལ་
 འཛིག་རྟེན་བཞིན། གནད་ཀྱི་རྣལ་གཞི་མ་ཤེས་བས། བྱིས་པ་མིང་བརྟོད་རྣམ་མའི་ལྷ་ས།
 སྟོག་རྣམ་པལ་བ་མ་མཛད་པར། མ་བསྐྱེད་མིག་གིས་གནད་རྟོག་གསལ། རོལ་བའང་
 བར་རྣམ་པ་ཀྱི་ཚིག་སྟེ་བཅད་པའོ། །

མུ་ཁྱུང་འཛིན་དང་ཁོར་ལུག་གི་བར་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རི་རྒྱ་མཚོ་ཆོན་པོ་ཡིན་
 ཏེ། མཚོ་བརླན་གྱི་ཕྱི་རི་ལྷག་མའི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ལྷག་མ་ཕྱི་ཡི་མཚོ་
 ཆོན་ཡིན། །ཁེས་བྱུང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཁེང་ཆད་ཡོད་དེ། མུ་ཁྱུང་འཛིན་དང་ཁོར་ལུག་
 གི་རིའི་བར་གྱི་ཁ་ཁེང་གི་ཆོད་ལ་དཔག་ཆོད་འབྲུམ་སྒྲག་གསུམ་དང་སྟོང་སྒྲག་ཉེར་གཉིས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། འབྲུམ་སྒྲག་གསུམ་དང་སྟོང་སྒྲག་ནི། ཉི་ཤུ་གཉིས་སོ། །
 ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲིང་པའི་གྲིང་ཐུན་བརྒྱད་རྣམས་མཛད་དཀྱིལ་སྤྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པར། དེ་
ལ་ནི། །འཛམ་བུ་གྲིང་སྤེའོས་གསུམ་ལ། །ཞེས་པ་ནས། གཡོ་ལུན་དག་ནི་ལམ་མཚོག་
འགྲོ། །ཞེས་ཐུང་། གྲིང་པའི་གྲིང་ཐུན་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། །ཁྱེད་གང་ལ་གནས་པ་ཡོད་དེ། རི་
རབ་ཀྱི་འོས་པའི་ཕྱི་རི་རྒྱ་མཚོ་དེ་ལ་གནས་པ་འདི་ཕྱིར། ཅུ་བར། དེ་ལ་ནི། ཞེས་སོ། །རི་
རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་པའི་གྲིང་ཡོད་པ་དེ་ལ་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛམ་བུ་གྲིང་ཆོས་ཅན། །ཁྱེད་ཀྱི་
སྒྲ་དོན་དང་དཀྱིལ་མཛད་གཉིས་ཡོད་དེ། སིང་འཛམ་བུ་འབྲས་བུ་མཚོའི་ནང་དུ་ལུང་བ་ན།
འཛམ་བུ་ཞེས་པ་འདི་སྒྲ་འབྲུང་བས་ན་འཛམ་བུ་དང་འཛམ་བུ་སིང་དེས་མཚོན་པ་འདི་གྲིང་ཡིན་པས་ན་
འཛམ་བུ་གྲིང་དང་། དཀྱིལ་སྤྱི་གྲིང་ལྟ་བུ་དང་། རི་རབ་ཕྱིན་གྲུང་(༤༦)དེ་དང་འདི་རམ་པས་

ནུས་པ་སྒྲོ་མ། མི་དཀར་མ་འཛོལ་འཛིན་པ་ཞིན། གནད་ཀྱི་སྒྲུལ་གཞི་མ་ཤེས་པ་ས། བྱིས་པ་མིང་བཟོད་སྒྲུ་མའི་སྒྲུ་ས། སྒྲོ་གསུམ་དལ་བ་མ་མཛད་པར། མ་བསྐྱད་མིག་གིས་གནད་ལྟོས་གསལ། ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲུ་བཅད་པའོ། །

མ་བྱུང་འཛིན་དང་ཁོར་ལུག་གི་བར་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆོས་ཅན། བྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ཆོས་པོ་ཡིན་ཏེ། མཚོ་བདུན་གྱི་བྱིའི་ལྷག་མའི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ལྷག་མ་བྱི་ཡི་མཚོ་ཆོས་ཡིན། ཞེས་བྱུང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཞེང་ཆད་ཡོད་དེ། མ་བྱུང་འཛིན་དང་ཁོར་ལུག་གི་རིའི་བར་གྱི་ཁ་ཞེང་གི་ཆད་ལ་དཔག་ཆད་འབུམ་ཕྱག་གསུམ་དང་སྟོང་ཕྱག་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། འབུམ་ཕྱག་གསུམ་དང་སྟོང་ཕྱག་ནི། ཉི་ཤུ་གཉིས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་གྲིང་བཞི་གྲིང་ཕྱན་བརྒྱད་ནུས་པ་ཆད་དབྱིབས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པར། དེ་ལ་ནི། འཛ་སྒྲུའི་གྲིང་སྟེ་ངོས་གསུམ་ལ། ཞེས་པ་ནས། གཡོ་ལུན་དག་ནི་ལམ་མཚོག་འགྲོ། ཞེས་བྱུང་། གྲིང་བཞི་གྲིང་ཕྱན་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གང་ལ་གནས་པ་ཡོད་དེ། རི་རབ་ཀྱི་ངོས་བཞིན་བྱིའི་རྒྱ་མཚོ་དེ་ལ་གནས་པའི་བྱིར། ཅུ་བར། དེ་ལ་ནི། ཞེས་སོ། རི་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞིན་གྲིང་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛ་སྒྲུའི་གྲིང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོ་དོན་དང་དབྱིབས་ཆད་གཉིས་ཡོད་དེ། ཤིང་འཛ་སྒྲུའི་འབུམ་སྒྲུ་མཚོའི་ནང་དུ་རྩུང་བ་ན། འཛ་སྒྲུ་ཞེས་པའི་སྒྲུ་འབྱུང་བས་ན་འཛ་སྒྲུ་དང་འཛ་སྒྲུ་ཤིང་དེས་མཚོན་པའི་གྲིང་ཡིན་པས་ན་འཛ་སྒྲུའི་གྲིང་དང་། དབྱིབས་ཤིང་རྩ་ལྷ་བྱུང་དང་། རི་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ངོས་དང་གཡས་གཡོན་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་གཉིས་གཉིས་དང་ངོས་གཉིས་སྟོ་ངོས་ལ་དཔག་ཆད་ཁྱོད་དང་བཞི་ཡོད་ཅིང་། དབུས་ན་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དོ་རྩེ་ལྷ་བྱུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོག་མར་སྒྱུད་པའི་གནས་དོ་རྩེ་གདན་མངོན་པར་

གྲུབ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ས་སྡེ་ལས་ཀྱང་། མཚོ་མ་དྲོས་པའི་གཡས་རོལ་
 བ་གིང་འཛུ་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། དེའི་མིང་གིས་ནི་(༤༥ན)འཛམ་བུ་གླིང་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་
 ཏོ། །ཞེས་དང་། ཅ་བར་འཛུ་གླིང་སྟེ། བས། གཅིག་ལ་དཔག་ཆད་བྱེད་དང་བཞི། །
 ཞེས་སོ། །འཛམ་གླིང་འདི་ནས་བསྐྱེད་པའི་ཤར་ཕྱོགས་གྱི་རི་རབ་གྱི་ངོས་གྱི་ལུས་འཕགས་
 གླིང་ཆོས་ཅན། ལྷ་དོན་དང་དབྱིབས་ཆད་ཡོད་དེ། ལུས་འཛམ་གླིང་པ་ལས་ཉིས་འགྲུར་
 གྱིས་ཆེར་འཕགས་པས་ན་ལུས་འཕགས་དང་། བརྒྱད་ཚྱོད་པ་ལྟར་མཐའ་རྒྱས་བསྐྱོར་བས་
 བ་གླིང་དང་། དབྱིབས་ལྷ་གམ་ཁ་ནང་དུ་བཅུན་པ་ལྟ་བུ་ནང་དང་གཡས་གཡོན་གྱི་ངོས་
 གསུམ་འཛམ་གླིང་འདི་དང་འདྲ་བར་དཔག་ཆད་ཚྱོད་ཐུག་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ལྷགས་
 རིའི་ཕྱོགས་གྱི་ངོས་གཅིག་ལ་དཔག་ཆད་སུམ་བརྒྱ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅ་བར།
 ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་ལྷ་གམ་འདྲ། འོས་གསུམ་འདི་དང་འདྲ་གཅིག་ལ། དཔག་ཆད་
 སུམ་བརྒྱ་ལྟ་བུ་ཡོད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤར་ཡང་ལྷོ་གླིང་ལ་ལྷོས་ནས་ཡིན་དེ།
 རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནས་ཤར་ཕྱོགས་གྱི་རི་རབ་གྱི་ངོས་རོལ་ན་ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་
 གླིང་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་ལ་རི་རབ་གྱི་ཤར། ཞེས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རི་རབ་ལ་
 སྐྱོར་ཆེ་སྐྱོར་མདུན་ནས་སྐྱོན་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །འདི་ནས་རྒྱབ་གྱི་རི་རབ་གྱི་ངོས་ན་གནས་
 པའི་བ་ལང་སྐྱོད་གླིང་ཆོས་ཅན། ལྷ་དོན་དབྱིབས་ཆད་གསུམ་ཡོད་དེ། བ་ལང་དང་ནོར་
 སུལ་ལོངས་སྐྱོད་པས་བ་ལང་སྐྱོད་དང་མཐའ་རྒྱས་བསྐྱོར་བས་གླིང་དང་། དབྱིབས་ལྷུ་མ་
 པོ་དང་མཐའ་བསྐྱོར་དཔག་ཆད་ཚྱོད་ཐུག་བྱེད་དང་བརྒྱད་ཡིན་ལ། མཚུ་ཞེང་ངམ་སྤྱིད་
 ཞེང་གཉིས་ལ་དཔག་ཆད་ཚྱོད་ཐུག་བྱེད་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅ་བར། བ་
 ལང་སྐྱོད་གླིང་ལྷུ་མ་པོ་སྟེ། ཚྱོད་ཐུག་བྱེད་དང་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །ཚུ་ཞེང་སྐྱོད་ཐུག་བྱེད་
 དང་གསུམ། ཞེས་སོ། །གླིང་འདིའི་བྱང་ཕྱོགས་གྱི་རི་རབ་གྱི་ངོས་གྱི་སྐྱུ་མི་སྟན་གྱི་གླིང་
 ཆོས་ཅན། ལྷ་དོན་དབྱིབས་ཆད་གསུམ་ཡོད་དེ། རྩོད་ན་གནས་པའི་མི་རྣམས་འཆི་བའི་

ཞག་བདུན་གྱི་གོང་དུ་བྱེད་འཆིའོ་ཞེས་སྒྲ་མི་སྟན་པ་ནས་མཁའ་ལས་འབྱུང་བས་ན་སྒྲ་
 མི་སྟན་དང་། དབྱིབས་བྲི་ལྟར་གྲུ་བཞི་དང་། ཚད་ངོས་བཞི་ཀ་རེ་རེ་ལ་(༤༥བ)དཔག་ཚད་
 ཉིས་ཉྱེད་རེ་ཡོད་པས་མཐའ་བསྐྱར་དཔག་ཚད་ཉྱེད་ཐུག་བརྒྱད་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་
 བར། སྒྲ་མི་སྟན་བརྒྱད་གྲུ་བཞིར་མཉམ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གླིང་གི་སྒྲ་
 རྟོན་དང་བྱེད་པར་བཤད་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། གླིང་གང་གི་དབྱིབས་ཅི་འདྲ་བ་དེ་ན་
 གནས་པའི་མི་རྒྱམས་ཀྱི་གདོང་ཡང་དེ་དང་འདྲ་ལ་གླིང་དང་གླིང་ཐུན་གྱི་མི་ལ་ཆེ་ཆུང་
 ཡང་ཡོད་པ་གང་ཞིག །སྒྲ་རྟོན་ཡང་བརྒྱད་ཉྱེད་པ་ལྟར་མཐའ་ཆུས་བསྐྱར་བས་ན་གླིང་
 དང་། ལུལ་དེར་ཆུ་རྒྱུ་པ་གཉིས་སུ་གྱུར་པས་ན་གླིང་ཞེས་སྐད་པ་ཤད་པ་དུ་མ་ཡོད་
 པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུ་བ་ཉེ། ས་གཞིའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་སོ་སོ་ཆེ་ཆུང་ཁ་དོག་སོ་
 སོར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་གངས་རི་དང་འབྲིགས་བྱེད་གྱི་རི་ཁྲོད་པ་རིམ་བཞིན་
 དུ་དཀར་ཤམ་དང་སྒོ་བསང་དུ་འདུག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གླིང་
 གང་གི་དབྱིབས་ཅི་འདྲ་བ་དེ་ན་གནས་པའི་མི་རྒྱམས་ཀྱི་གདོང་གི་དབྱིབས་ཀྱང་དེ་དང་
 འདྲའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱུ་མ་དང་གང་སྤེལ་གཉིས་ལས། ས་གཞིའི་དབང་གིས་
 སེམས་ཅན་རྒྱུ་པ་སྤྱོད་ཆོག་པ་འདི་ནི་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། གང་སྤེལ་ལས། དེའི་བར་གྱི་གླིང་བརྒྱད་ནི་ཞེས་བྱ་ལ་དེ་དག་སེམས་ཅན་ནི་ལས་
 རན་པའི་དབང་གིས་གྲུ་བ་བཞིག་ཉེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་དེ་ན་གནས་པའི་མི་རྒྱམས་ནི་ལུས་
 ཆུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཟྍ་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱུ་བ་ཉེ། གླིང་གཙོ་པོ་ལ་
 ལྟོས་ནས་ལས་ཤུགས་སྟོབས་རན་པ་དང་བཟྍ་དོ་ཞེས་པས་བཤད་ཆུལ་བསྟན་པའི་
 བྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུ་བ་ཉེ། གླིང་གི་སྒྲ་དོད་དྲི་པ་ལ་ངེས་ཆོག་གིས་དེ་ལྟར་བཤད་
 པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ལུལ་དེར་ཆུ་རྒྱུ་པ་གཉིས་སུ་གྱུར་པས་ན་གླིང་ངོ་། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གླིང་བཞི་པོ་དེའི་བར་གྱི་གླིང་གཞོག་བརྒྱད་

ཡོད་དེ། གཡོན་བསྐྱོར་དུ་གར་དུ་ལུས་དང་ལུས་འཕགས་གཉིས་དང་། བྱང་དུ་སྐྱུ་མི་སྟུན་
 དང་སྐྱུ་མི་སྟུན་གྱི་ཟླ་གཉིས་དང་། རུབ་རུ་གཡོ་ལྗན་དང་ལམ་མཆོག་འགྲོ་གཉིས་དང་།
 ལྷོར་རྩ་ཡབ་དང་རྩ་ཡབ་གཞན་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། གླིང་དེ་གཉིས་གྱི་ནང་མིའི་(༤༥ན)
 ཆེ་ཆུང་གི་རིག་པས་གླིང་གཙོ་བོ་ལས་ཐུད་ཀྱིས་ཆུང་བ་དང་དབྱིབས་རང་རང་གླིང་གཙོ་
 བོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཐྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། དེ་དག་པར་གྱི་གླིང་བརྒྱད་ནི། རོགས་སོ། །
 དེ་ཐམས་ཅད་ན་མི་གནས་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་ས་དང་རང་འགྲེལ་ལྟར་ན་རྩ་ཡབ་
 གླིང་ན་སྟོན་བོ་ཡང་གནས་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཅིག་ན་སྟོན་བོ་དག་གནས་སོ། །
 ཞེས་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་ས་ལས། གཅིག་ནི་སྟོན་མའི་གླིང་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་།
 གང་སྟེལ་ལས། གཅིག་ན་སྟོན་བོ་དག་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྩ་ཡབ་བོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཐྱིར། རྣལ་སྐྱས་མ་ལས་ཀྱང་རོ། །

བཞི་པ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཡོན་ཏན་བྱེ་བྲག་རྒྱ་འཛད་པ་ལ། འདི་ནས་བྱང་དུ་རི་ནག་
 བོ། རས། རྒྱ་ཁེང་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་མཆོ། ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གིས་
 བཤད་ཚུལ་རེ་རེ་ལའང་མ་འདྲིས་པར་བཞོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཛམ་གླིང་འདི་
 བྱང་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་རྟེ། རོ་རྩེ་གདན་འདི་ནས་བྱང་དུ་རི་ནག་བོ་གསུམ་འདས་ནས་
 ཡང་གསུམ་དང་ཡང་གསུམ་སྟེ་རི་ནག་བོ་དགུ་འདས་པའི་པ་རོལ་ན་གངས་རི་ཆེན་པོ་
 ཏི་མེ་ཞེས་བྱ་བ་རྩུ་འབྱུལ་མ་ཐོབ་པས་བཞོད་མི་རུས། དེར་བྱང་པར་འཕགས་བཞོད་
 འགྲེལ་བར་དབང་ཐུག་ཆེན་བོའི་གནས་ཡོད་པར་བཤད། ལུང་སྐྱོན་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་
 དགེ་འདུན་དག་བཙུག་པ་ཡང་གནས་པར་བཤད་པ་གང་ཞིག གངས་རི་དེ་ནས་དབག་
 ཆད་ལྟ་བུ་ན་སྟོས་དང་ལྡང་བའི་རི་ཡོད། སྟོས་དང་ལྡང་བ་ནས་དབག་ཆད་བརྒྱུ་རྒྱུ་
 རོལ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་དང་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཀྱའི་རྒྱལ་བོ་མ་རྟོས་པ་གནས་པའི་མཆོ་
 མ་རྟོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་རྒྱ་ཁེང་གཉིས་ལ་དབག་ཆད་ལྟ་བུ་རེ་ཡོད་པ་

མཐུན་པ་མཐོང་དུ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་བ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྔ་གི་རྒྱུ་གང་བའི་ཁྱད་
 བར་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རི་ནག་པོ་གསུམ་ཡོད་
 དེ། དེ་དག་འདས་ནས་ཡང་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་ནས་ཡང་གསུམ་ཡོད་དེ། རི་ནག་པོ་དགུ་
 འདས་པའི་ཡོལ་ན་གངས་རི་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་། ཁྱད་པར་འཇགས་བསྟོད་ཀྱི་འགྲེལ་
 བ་གྲགས་ཆེ་ལ། ལུང་སྒྲུབ་གི་གཞི་ལས། གཞོད་སྤྱོད་གཏུམ་པོ་མི་ཟད་གནས་པ་ཡིད་
 འོངས་ཤིང་། །མེ་ཏོག་(༤༥)ལྟ་ཆོགས་ཤིང་གིས་རྒྱུ་པར་མཛོས་བྱས་པ། །ཞེས་དང་།
 ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་རྩ་འཁྲུལ་སྟོབས་ཐོབ་པ། །མ་གཏོགས་མི་རྒྱུས་ཀྱི་ནི་མི་བཟོད་
 པ། །དེར་ནི་ཐུབ་པ་དགོ་འདུན་བཅས་པར་བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
 ལ་ཞེས་པ་རི་ལ་སྤྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གངས་
 རི་དཔེ་ཡོལ་ན་རི་སྟོན་གི་ངད་ལྔ་བའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ།
 མཆོ་དེ་ལ་ལྷ་མ་རྟོས་པ་གནས་ཤིང་ཡན་ལག་ཚད་དབྱིབས་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟ་བུ་དང་།
 དཔེ་ཤར་ཕྱོགས་ནས་དཔུལ་གི་བྲག་གྲང་པོ་ཆེའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་རྩ་བོ་གང་གསུང་དཔུལ་
 གི་བྱེ་མ་འདྲེན་པ་དང་། དཔེ་ལྗོར་གསེར་གི་བྲག་ཁྱུ་མཆོག་གི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་རྩ་བོ་སྤྱི་
 ཞེས་བྱ་བས་གསེར་གི་བྱེ་མ་འདྲེན་པ་དང་། དཔེ་རྩལ་ནས་བེ་རྩུའི་བྲག་རྩའི་ཁ་འདྲ་བ་
 ནས་རྩ་བོ་བཟུ་ཞེས་པ་བེ་རྩུའི་བྱེ་མ་འདྲེན་པ་དང་། དཔེ་བྱང་ཕྱོགས་ནས་རྩ་རྩེའི་བྲག་
 མེང་གའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་རྩ་བོ་ཉ་ཞེས་བྱ་བ་རྩ་རྩེའི་བྱེ་མ་འདྲེན་པ་སྟེ། དེ་བཞི་རེ་རེ་ཡང་
 རྩ་ཕྱན་ལྟ་བུ་དང་བཅས་ལ་མཆོ་མ་རྟོས་པ་ལ་གཡས་བསྐྱོར་ལན་བདུན་རེ་བྱས་ནས་
 རང་རང་གི་ཕྱོགས་བཞིར་འབབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་།
 སྟོན་གི་ངད་ལྔ་བའི་རྩ་ཡོལ་ན་མཆོ་མ་རྟོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ལས་རྩ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་
 པོ་གཞུ་དང་སྤྱི་དང་སྤྱི་དང་བཟུ་འབབ་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་། རྟོག་གེ་འབར་བ་
 ལས། གཞུ་དང་སྤྱི་དང་བཟུ་དང་སྤྱི་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་རྩ་བོ་བཞི་རྒྱུས་ཀྱི་རྩ་ལ་བཞུགས་

པ་དང་འབྲུང་པ་དང་དེའི་ནང་དུ་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་
 ལམ་གྱི་དབང་གིས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་ལ་སྤྲིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་
 རྒྱས་པ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མཛོད་པའི་མདོ་ལས། གྲུའི་རྒྱལ་པོ་མཛོད་པ་
 ལས་དང་སྒྲེ་བ་ལ་དབང་བོ་བ་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་ནས་མཛོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མཆོད་ཆེན་
 པོའི་ནང་དུ་སྒྲེ་བ་སྤངས་པར་གྱུར་ཏེ། དེའི་སྒྲོན་ལམ་ནི་གང་སྟོན་ཆགས་གང་གིས་བདག་
 གི་མཆོད་འདི་ལས་འབབ་པར་གྱུར་པའི་རྒྱུ་མཐའ་ལ་བརྟུན་པ་དང་ཞུགས་ནས་གནས་
 བར་བྱེད་པ་དེ་དག་(ཡེ་ན)རྒྱམས་ལ་དེ་དག་ཉིད་དེ་རྒྱམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱར་འབྱུང་ལ་
 དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིམ་གྱིས་བདག་གིས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་དགོད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་
 གསུངས་པ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱི་མ་རྒྱམས་གྲུབ་སྟེ། གདགས་
 པ་ལས། རྒྱ་ཁྱུང་གཞུ་སྤྲུ་པ་ཁྱུང་དང་། སི་ཏ་མ་རྒྱལ་ས་ལྟ་བུའི་འབྲེང་བ་ཅན། འབབ་
 ཅིང་ཐམས་ཅད་བསིལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་བཞིའི་ཁོར་ཁོར་ལུག་དག་ནས་བྱུང་། །
 གཞུ་གར་ལྟོགས་རྒྱ་མཆོར་འགོ་བ་སྟེ། སི་རྒྱ་ལྟོ་ལྟོགས་རྒྱ་མཆོར་འགོ་བ་ཡིན། ལྟ་
 ལང་ནི་རྒྱལ་ལྟོགས་རྒྱ་མཆོར་འགོ་ དེའི་བྱང་ལྟོགས་རྒྱ་མཆོར་སི་ཏ་འགོ་ མཆོག་ཏུ་
 བཟང་ཞིང་སོ་སོར་འབབ་པ་སྟེ། རེ་རེ་ཞིང་ཡང་ལྟ་བུར་བྱེད་ནས་ནི། རྒྱ་ཡི་རྒྱན་
 ལང་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོར་འགོ་ ཞེས་དང་། ལུང་སྒྲུན་གྱི་གཞི་ལས། དེ་ལས་རྒྱ་མཆོ་དུག་
 ཅན་དག་ཏུ་འགོ་བ་ཡི། རྒྱ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་དག་ལྟོགས་བཞིར་འབབ་ས། གཞུ་སྤྲུ་དེ་
 བཞིན་ལྟ་དང་། སི་ཏ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཆོ་མཛོད་པ་ཆོས་ཅན།
 རྒྱ་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་ཏེ། འཛམ་གླིང་གི་རྒྱ་ཁྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་དང་། མེ་
 རྟོག་དང་འབྲས་བུ་དང་ནགས་ཆལ་ལ་སོགས་པ་དང་རྒྱ་མཆོའི་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱང་གྲུ་མཛོད་པའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་རྒྱུད་པ་ལས། འཛམ་གླིང་འདིར་
 རྒྱ་ཁྱུང་རི་སྟེང་གཅིག་འབབ་ཅིང་། ཁེ་རྟོག་འབྲས་ཅན་སྒྲན་དང་ནགས་ཆལ་སྟེང་བྱེད་

པ། །མ་རྩོས་གནས་པའི་རྒྱ་དབང་རྒྱ་བདག་བརྟེན་ནས་བྱུང་། །དེ་ནི་རྒྱ་ཡི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་
 མཐུ་དབལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གླིང་འདི་ཆོས་ཅན། རི་བོ་ཆེན་པོ་གསུམ་
 ཡོད་དེ། གངས་ཅན་དང་། འབྲིགས་བྱེད་དང་། མརྩ་ར་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་
 ཅན། སྤིང་བྱུང་པར་ཅན་གསུམ་ཡོད་དེ། མ་རྩོས་པའི་གཡས་ཀྱི་རྩ་བ་ན་འཛམ་བུའི་
 སྤིང་འབྲས་སུ་རྩུར་རྩུང་བ་གསེར་བཟང་པོར་འགྱུར་བ་དང་། མཚོ་དེའི་གཡོན་དུ་སྤིང་
 གཡས་མ་ལི་རྩེ་མོ་སྤོན་དུ་མཐོ་བ་རྒྱང་གྲགས་དུ་མ་དང་ལྡན་པ་ལ་མཁའ་ལྗིང་རིགས་བཞི་
 གནས་པ་དང་། རི་གངས་ཅན་གྱི་ཉེ་འཁོར་རི་རྩོས་དང་ལྡང་བའི་བྱང་ཕྱོགས་དཔག་(༤༧བ)
 ཚད་ཉི་ཤུ་ན་སྤིང་སྒྲ་ལའི་རྒྱལ་པོ་རབ་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ་རྩ་བ་འདོམ་བཞི་བརྩམས་དུ་བྱུག་
 པ། སྒྲ་ལའི་བྲེང་བ་རིམ་བ་བདུན་གྱིས་བསྐྱར་བའི་རིམ་བ་དང་པོའི་རྩ་བ་འདོམ་བརྩམ་
 གསུམ་བྱུག་བ་ནས་བདུན་པའི་རྩ་བ་འདོམ་བདུན་གྱི་བར་བྱུག་པ། སྒྲ་ལའི་རྒྱལ་པོའི་
 ཡལ་འདབ་ཀྱིས་སྒྲ་ལའི་འབྲེང་བ་དང་པོའི་ཡལ་འདབ་ལ་རིག་བ་ནས་བྲེང་བ་བདུན་
 པའི་ཡལ་འདབ་ལ་རིག་བས་ནམ་མཁའ་ཁྲབ་པ་ལྟ་བུ་རྒྱང་པོ་ཆེ་གསལ་ངོར་བརྟན་
 པས་རྒྱུད་པའི་བྱུང་པར་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།
 དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་ན་གང་ལ་འབྲས་སུ་མངར་བ་དག་ཡོད་པ་སྤིང་འཛམ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་
 པར་གྲུབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤལ་དབྱུངས་ན་ཡང་རྒྱ་ཆེ་རྩོམ་པར་གཞོན་
 རུ་གྱི་བ་བསོལ་ལ་བཞུགས་པར་བཤད་པས་སོ། །འོད་ལྡན་གྱི་སྐར་མའི་བཟུན་བཅོས་
 ལྟར་ན་རྩེ་མོ་མཐོ་བར་མངོན་པས། ཁའི་གཞེན་པོ་མེད་ཟེར་བ་འབྲུལ་བར་མངོན་ལ། དྲན་
 བ་ཉེར་གཞག་ལས་གླིང་འདིའི་བྱང་ན་འཛམ་བུའི་བྲེང་བ་སོགས་བཤད་པས་སོ། །གཉིས་
 པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་འབྱོར་རྒྱུད་པའི་ས་ལས། དེའི་བྱང་ཕྱོགས་ན་སྤིང་གཡས་མ་ལི་རྩེ་མོ་
 སྤོན་དུ་མཐོ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ནམ་མཁའ་ལྗིང་བཞི་པོ་དག་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ས་སྟེ་ལས། དེ་ནི་སྤིང་གི་རྒྱལ་པོ་རབ་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ་

དུ་ལའི་ཕྱིང་བ་རིམ་པ་བདུན་གྱིས་བསྒྲོར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་ལ། གདགས་པ་ལྟར་
རོ། །འཇམ་གྱིང་ཆོས་ཅན། ཟུང་བར་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྒྲིམ་ངད་ལྷན་པ་ནས་བྱང་
ཕྱོགས་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་ན་བྲག་གསེར་གྱི་བྱ་སྒྱིབས་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ངོས་ཞེས་བྱ་བར་དབྱིབས་
གྱུ་བཞི་ངོས་རེ་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ལྷ་བརྒྱ་རེ་དང་། མཐའ་བསྒྲོར་དུ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་
ཡོད་པ་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་བཞི་བ་མཛེས་ཤིང་ལྷ་ན་སྤྱག་པ་དང་། ཁོར་ལྷག་
གསེར་གྱི་བྱ་སྒྱིབས་བརྒྱ་སྟོང་ཡོད་ལ། དེའི་བྱང་དུ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་ན་ཤིང་སྤྱ་ལ་རབ་
བརྟན་དང་། ཤིང་དེའི་ཤར་ཕྱོགས་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་འདས་པ་ན་ཇིང་ཐུད་ལ་འབབ་ཅེས་
བྱ་བ་རྒྱ་བྱོན་མ་དྲོས་པ་ཐེ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལ་འཁོར་དུ་ཇིང་ཐུ་བརྒྱ་སྟོང་ཡོད་པ་
དེ་ལ་ལྷ་ཐུལ་ལ་སོགས་(༥༠ན)པའི་མེ་དྲོག་སྟོང་ཐུག་ཤོལ་མདའ་ཅམ་དང་། མེ་དྲོག་ཤིང་
རྟའི་འཕང་ལོ་ཅམ་ལོ་མ་བ་ལང་གི་ཀོ་བ་ཅམ་རྩ་བ་སྒྲིམ་བྱ་ཆེན་པོའི་བརྒྱ་ཅམ་སོགས་
གཞན་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ས་སྡེ་ལས། རིའི་རྒྱལ་པོ་གངས་རིའི་ཉེ་
འཁོར་ན་གསེར་གྱི་བྲག་བྱ་སྒྱིབས་སུ་འདུག་པ་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ངོས་ཞེས་བྱ་བ་མཆུར་ཡང་
དཔག་ཚད་ལྷ་བརྒྱ་ཞིང་དུ་ཡང་དཔག་ཚད་ལྷ་བརྒྱ་པ་ཞིག་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་། གདགས་
པ་ལས་ཀྱང་བཤད།

གཉིས་པ་ནི། ས་སྡེ་ལས། ཇིང་ཐུད་ལ་གྱིས་འཐོར་ཞེས་བྱ་བ་ཇིང་ཐུ་ལྷ་བརྒྱས་
བསྒྲོར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་ཞིང་། གདགས་པ་ལས་ཀྱང་ངོ། །ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། དེ་གསུམ་ལ་ཡོངས་སྟོང་མཁན་ཟུང་བར་བ་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་གྱི་ཉེ་འཁོར་
ན་ལྷ་དབང་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གཡུལ་ངོར་སྟོང་པའི་གླང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ་ལུས་
དཀར་ཞིང་མགོ་སྟོན་པོའི་དབུས་དམར་པ་མཆེ་བ་དུག་ལྷན་སྤྱི་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་
གསུམ་དང་། ཞིང་དུ་དཔག་ཚད་གཅིག་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཡོད་པ་འཁོར་
གླང་པོ་བརྒྱ་སྟོང་དང་བཅས་པ་དགུན་རྒྱ་བ་བཞིར་བྲག་གསེར་གྱི་བྱ་སྒྱིབས་སུ་གནས།

དབྱིད་ལྷ་བ་བཞིར་ས་ལའི་རྒྱལ་པོ་རབ་བརྟན་དུ་གནས། དབྱར་ལྷ་བ་བཞིར་རིང་བྱེད་ལ་
འབབ་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ས་སྡེ་དང་གདགས་པ་གཙོའོ། །

གཞན་ཡང་། འཛམ་གླིང་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དབུས་
ན་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་གྱི་གནས་རྡོ་རྗེ་གདན་བྱང་ཚུབ་གྱི་གིང་དང་བཅས་པ། ཤར་
ན་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་གནས་རི་བོ་རྩེ་ལ། ལྷོ་ན་སྤུན་རས་གཟིགས་གྱི་གནས་
བོད་ལ་འཇམ་གྱུ་འཛིན། རུབ་ན་མཁའ་འགྲོའི་གསང་མཛོད་ཨོ་ཏེ་ཡ་ན་དང་། བྱང་ན་ཆོས་
རྒྱལ་རིགས་ལྷན་སུམ་རྩ་རྩ་གཉིས་གྱི་གནས་ཤམ་ལྷ་ལ་རྒྱམས་དང་ལྷན་པར་གྲགས་
ཆེ་བ་དང་མི་ཆེ་བའི། ཁྱེད་པར་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གླིང་འདི་ལ་རང་གི་གླིང་གཡོག་
ལྷ་བརྒྱས་བསྐྱོར་བ་དང་། ཡང་གླིང་འདི་ལ་ཡུལ་སྤུན་རྒྱས་པར་སྤྱོད་མྱོང་དང་། བསྐྱས་
ན་དུན་པ་ཉེར་བཞག་ལྷར་ན་བཙོ་བརྒྱད་དང་། གནས་འཛོག་གི་མདོ་(༥༠བ)དང་གསང་
བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ལྷར་ན་བརྩ་དུག་དུ་འདུ་བ་དང་། ཡུལ་ལྷོངས་གྱི་གཙོ་བོ་
གསུམ་མམ་དུག་དང་གྲོང་ཁྱེར་གསུམ་ལྷག་པའི་བརྒྱ་ལྷགས་དང་དེར་གནས་པའི་ཆོད་
དབྱིབས་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། དུན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། འཇམ་བུའི་
གླིང་གི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་གླིང་ལྷ་བརྒྱས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་སྟེ། གསེར་གྱི་གཞི་ལྷན་སོགས་གླིང་གཙོ་བོ་རྒྱམས་ལ་ལྷ་འཇམ་མི་འཇམ་དྲི་
ཟའམ་གྲུབ་པའམ་གསང་བ་བསོགས་རྒྱང་གཉིས་གནས་ལ་དབང་ཆེན་གྱི་རི་ལས་འདས་
པའི་ལྷ་གླིང་དེ་ལ་སྦྱེས་སུ་རྒྱང་གཅིག་དང་བྱེད་མེད་བྱི་གདོང་མ་གནས་གིང་། དེ་བཞིན་དུ་
གླིང་པ་ལ་བ་ལ་མི་སྤྱོད་ཆོགས་གནས་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་གྲུབ་སྟེ། དུན་པ་ཉེར་གཞག་ལས།
འཇམ་བུའི་གླིང་ན་ཡོད་པའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་རྒྱམས་དཔེར་བྱ་བ་འདི་ལྷ་སྟེ། གསེར་གྱི་
གཞི་དང་ལྷན་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་རྒྱམས་ནི་སྦྱེས་སུ་རྒྱང་བ་དང་ལྷན་པ་རྒྱམས་
གྱི་སྟེ། རི་ལྷར་ཁྱེད་པར་དུ་གྱུར་པས་གླིང་དེ་དག་རྒྱམས་གྱིས་འཇམ་བུའི་གླིང་ཡོངས་སུ་

ལྟར་འཛམ་བུའི་གླིང་ན་རི་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ་གངས་ཅན་དང་། འཕྱགས་བྱེད་
དང་། ལྷ་ལ་ཡ་དང་། གྲུ་ལ་པ་རྣམས་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། མདོ་འདི་
ལྟར་ན་ཉི་ཅེ་ཤམ་ལྟ་ལའི་གངས་རི་དང་འཕྱགས་པར་སྒྲ། སྒྱིར་མདོ་རྒྱུད་དེ་དག་རང་རང་
གི་གངས་ཅན་དང་གངས་རིའི་བྱུད་པར་མི་འདྲ་བས་ཀྱན་གཅིག་མ་བྱེད་ཅིག །

སྒྲུལ་པ། མདོ་རྒྱུད་སོ་སོའི་བཤད་སྟོལ་ལྟ་རྒྱས་ཀྱི། ། ལུགས་མང་བཟླ་བའི་རི་མོ་མི་
ཤེས་པར། ། རི་གླིང་མིང་ཅམ་གྱིས་པའི་ཆོས་མངོན་པ། ། བཤད་དང་ཤེས་པར་རྒྱུ་པ་
གཉིད་ན་མཛེས། ། བྱེ་མདོའི་གྲུབ་མཐའ་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་པར། ། མདོ་རྒྱུད་དཀའ་གནས་
མཐོང་ཆད་བཤད་འདོད་པའི། ། རྒྱན་སྒྲིམ་རྩོམ་པ་སྒྲོན་པའི་རྒྱུ་པར་དེ། ། གཅིག་མིན་
ཅོད་འདིར་ལུང་པ་འགའ་དགར་ཡོད། ། རྩོན་ཆེ་བྱུང་དབང་སྒྱུར་སྒྲར་ཁས་སྒྲངས་པའི། །
རྒྱལ་སྒྲུལ་རྣམས་དང་ལྟ་སྟེ་ཟའི་བར། ། རོངས་སམ་གཟིམས་སམ་བྱུང་བལྟན་ལྟ་སྟེ་
གསུམ། ། ལེགས་བཤད་ལྟ་ཡི་རྩ་དེ་དུངས་ཤིག ། རྒྱལ་པ་སྒྲུལ་བཅས་ཀྱན་གྱིས་པད་
དཀར་ལྟར། ། བསྐྱགས་པ་དོན་ལྟན་འགྲོ་བའི་གཉེན་གཅིག་ཀྱི། ། གསང་གསུམ་རྒྱལ་པའི་
བཀོད་པ་བྱེ་བཡིས། ། བསྐྱན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་སྟོགས་བཅུར་བསྐྱེདས་པར་མཛོད། ། ཅེས་
བཤད་བར་སྒྲུབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་(༥༡བ)ཡིད་ལ་བརྟག་པའི་གྱུར་སྒྲུལ་སོ། །

ཆ་གྲང་གི་དཔྱུལ་བའི་གནས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཆ་གྲང་དཔྱུལ་བའི་གནས་འཆད་པར། ། འདི་འོག་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ན། །
ཞེས་པ་ནས། རྒྱ་བུར་ཅན་སོགས་གྲང་བརྒྱད་གཞན། ། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
འཛམ་བུའི་འདིའི་འོག་དབག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་ན་དཔྱུལ་བ་མནར་མེད་པའི་ཡས་སྟོང་
ཡོད་དེ། དེ་ནས་བྱུར་ལ་དེའི་རྣམས་དཔང་དང་རྒྱ་ཆད་གྲང་དབག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་

སྒྲ་ལྟ་གཤིན་ཡིན་གྱི་གནོད་པ་ཆེར་ལྟ་བུའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དམུལ་བ་སྒྲ་མ་ལས་མི་
 ཆེ་བའི་བྱིར་དང་། གང་སྒྲེལ་ལས། ལྟ་བུའི་སྒྲ་མི་སྒྲ་ལྟ་བུའི་དོན་ཏོ། །དེ་དག་ཏུ་
 ལྟ་བུའི་འབྱུངས་པ་ལྟ་བུའི་ཡིན་གྱི་ལྟ་བུའི་གནོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། ཆོད་མུལ་ལས་གཞན་གང་དམུལ་བ་ཆུད་ཀྱང་ཆོད་མུལ་བ་ཆུད་ཀྱི་ཐད་ཀར་ཡོད་
 དེ། གང་བས་ཉེན་པས་ལུས་ཏུ་བྱུར་ཅན་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་ཏུ་བྱུར་ཤོལ་བ་ཅན་དང་།
 སྐྱེ་ཐམ་ཐམ་བ་དང་། ཨ་ཆུ་ཟེར་བ་དང་། གྱི་རྒྱད་ཟེར་བ་དང་། ལུས་གང་བས་ལྟུང་ལ་
 གྱི་འདབ་མ་ལྟར་གས་བ་དང་། བདྲའི་འདབ་མ་ལྟར་གས་བ་དང་། བདྲའི་འདབ་མ་ལྟར་
 ཆེར་གས་བ་བཟུང་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཏུ་བྱུར་ཅན་སྐོག་གས་གང་བཟུང་གཞན། །
 ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ཉིད་ཀྱི་འོག་དམུལ་བ་
 ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐད་ཀར་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། རྒྱ་མཚོ་དང་ཉེ་བར་གནས་བ་
 དང་ལྟ་གས་མིའི་དོས་གཅིག་ན་མ་ཐུན་པར་གནས་པའི་ལྟ་གས་གཅིག་གང་སྒྲེལ་ལས་
 བཤད་དོ། །དམུལ་སྒྲུང་ལ་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐིག་ནག་པོ་འདེབས་མ་འན་སྐོག་སྐོག་
 མདོ་སྒྲེ་བས་འབྱུང་བཞིའི་ཁྱད་པར་ལ་འདོད། བྱེ་སྒྲུས་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། མདོ་
 སྒྲེ་པ་ལྟར་དབུ་སྐོམས་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་ལ། དམུལ་བའི་གཤིན་རྗེ་ནི་གང་ཟག་ཏུ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་འདོད་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཁ་ཅིག་གཤིན་རྗེ་ཡང་འབྱུང་བཞི་དང་འབྱུལ་སྒྲུང་ཏུ་
 འདོད་པ་ནི་མ་དག་པས་ནོངས་སོ། །ཤེས་བྱེད་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཡོད་དེ།
 ཆོས་ལྟན་རབ་འབྱོར་གྱིས། ལྟ་བུའི་ལ་དག་འདེད་དག་ནི། །གཤིན་རྗེ་སྐོག་པོར་སྒྲེ་
 བར་འགྱུར། ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། གཤིན་རྗེ་སྐོག་པོ་ཞེས་བཤད་ཀྱི་གང་དག་
 ལས་རྣམས་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ས་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་སྐོམས་ཅན་གང་
 ཡང་རུང་བ་ཞིག་བདག་པོར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱན་ནས་ཉེན་མོངས་པ་ཅན་གྱིས་སྐོམས་
 ཅན་དམུལ་བ་(༥༤ན)རྣམས་ནི་གཤིན་རྗེའི་རྒྱལ་པོར་སྒྲེ་བར་འགྱུར་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་

སེམས་ཅན་དཔུལ་བའི་སྤང་མ་རྣམས་ནི་སྤུལ་བ་ལྟ་བུར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། ཉི་ཆོ་བའི་དཔུལ་བའི་གནས་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། དཔུལ་བ་ཆེན་པོ་
དང་ཉི་བ་ན་ཡང་ཡོད་ལ། མིའི་ལུས་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་སྟགས་ན་འད་ལུང་དང་རྩ་བ་བྱེ་བ་
འི་ལྟ་མཁུན་རྒྱ་ལྟ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡི་དྲགས་ཀྱི་གནས་ཡོད་དེ། སྤྱིང་འདིའི་འོག་
དཔག་ཆད་ལྟ་བུར་འདས་པ་ན་ཡི་དྲགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྤྱེ་ཡོད། །དེ་ལས་རྒྱལ་པོའི་
ཁབ་ཞེས་བྱ་བ་ན་གཤིན་རྗེའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་ལོར་ཡི་དྲགས་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྤྱུམ་
ཅུ་ཅུ་གྲག་གིས་བསྐྱར་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡི་དྲགས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་
པོ་ནི་གཤིན་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་གནས་ཀྱི་རྩ་བ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནི་འཛམ་
མའི་སྤྱིང་འདིའི་འོག་དཔག་ཆད་ལྟ་བུར་བརྒྱས་བཅད་པ་ན་ཡོད་དེ། ཞེས་དང་། དུན་པ་ཉིར་
བཞག་ལས། ལྷོ་གྲག་ཁ་ཁབ་ལྟར་བྲལ་དང་། ཞེས་སྟགས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལས་
ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་དང་ཡི་དྲགས་གཞན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་གསེར་གྱི་ཁང་བ་
སྟགས་ལྟའི་དཔལ་འབྱོར་ལྟ་བུ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་རྩ་བའི་གནས་ཡིན་ལ་དེར་མ་བཟད་དུན་ཉི་
ལྟར་ན་རྒྱ་མཚོའི་མཐར་ཉི་བ་ན་ཡང་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་གཤིན་རྗེའི་སྤྱིང་བ་གསེར་དྲི་
མ་མེད་པའི་ཁང་བ་དྲ་བ་བས་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱུས་པ། རྒྱར་དཔག་ཆད་བརྒྱ་
ཡོད་པ་ཉི་མ་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་ལ། དེ་ལས་རྒྱ་མཚོ་ཡང་མུན་པས་མི་བསྐྱིབས་པ་ཡིན་
ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལས་ཡི་དྲགས་རྒྱ་འབྱུལ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་ནི་ལྟའི་དཔལ་ལྟ་བུ་
ཡང་ཉམས་སུ་བྱོང་རོ། །ཞེས་དང་། དུན་པ་ཉིར་གཞག་ལས། དེ་ལས་འདས་པར་གྱུར་
ནས་ནི་དགའ་བར་གྱུར་པའི་གཤིན་རྗེའི་སྤྱིང་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་རྩལ་གྱི་འཛམ་མའི་རྩ་བའི་
གསེར་དྲི་མ་མེད་པའི་ཁང་བ་དྲ་བ་བས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས་མཛེས་
པ། ཞེས་པ་ནས། རྒྱར་ནི་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཡོད་པ་ཉི་མ་གཉིས་པ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སྟགས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁ་འཕྲོར་བ་མིའི་ལུས་ན་འད་ཡོད་དེ། ལུང་ག་ཞི་

ལས། བདག་ཅག་ངག་རྒྱལ་ཁོ་ལྟ་ཞིང་། བདག་ཅག་(༥༤བ)མེར་སྐྱས་འདྲེངས་པས་
ན། ལྷོན་པ་ཅུང་ཟད་མ་བཏང་དེས། བདག་ཅག་ཡི་དྲགས་འདིག་རྟེན་ལྷག ཞེས་
སོགས་གྱིས་བཤད།

དུང་འགྲོའི་གནས་ཡོད་དེ། ཅུ་བའི་གནས་ནི་ཕྱི་རི་རྒྱ་མཚོ་ན་ཆང་གི་སྤང་མ་ལྟར་
གནས་ཤིང་། ཁ་འཐོར་བ་ཐང་དང་རྒྱ་དང་ནམ་མཁའ་སོགས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
འགྲེལ་ལས། དུང་འགྲོ་ནི་ཐང་དང་རྒྱ་དང་ནམ་མཁའི་སྒྱུ་དྲུལ་དག་ཡིན་ལོ་དེ་དག་གི་
གནས་གྱི་ཅུ་བ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ནི་དེ་ལས་འཕྲོས་པ་དག་ཡིན་ལོ། །
ཞེས་སོ། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གནས་ཀྱང་ཡོད་དེ། རི་རབ་གྱི་རྒྱ་མཚམས་མན་ཆད་གྱི་ཁོང་
སངས་ལ་འཁོར་གནས་ལ། ཁ་འཐོར་བ་ནི་དྲན་ཉེ་ལྟར་ན་འཛམ་གླིང་འདིའི་རྩ་ཕྱོགས་
རྒྱ་མཚོ་ན་གནས་པའི་དབང་ཆེན་རི་ལ་རྒྱང་གཅིག་པ་དང་། ལུང་མེད་ཁྱིམ་དོང་ཅན་སོགས་
དང་། དེའི་ཕ་རོལ་རྒྱ་མཚོར་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་བརྒྱལ་བ་ན་ཏེ་ལའི་ཕྱོང་བ་ཞེས་
པའི་རི་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲོ་ཆོགས་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་རིང་ལུང་ལ་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་ལྷ་དང་
འཕང་དུ་དཔག་ཆད་བརྒྱ་དང་དེལ་གྱི་རྩ་བའི་ལྷ་ཡོད་པ་ལ་ལྷ་མ་ཡིན་ཏུ་འབྱུལ་ཆེན་
པོ་ཅན་རྣམས་གནས་ཤིང་། ལྷའི་བུ་མའི་རི་དེ་ལ་རྩེ་བ་ལ་ལྷ་མ་ཡིན་གྱིས་མཐོ་འཚམས་
བྱེད་པས་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་འབྲུག་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལས། ཏུ་ལའི་
ཕྱོང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རི་ཤེལ་དང་བྷི་རྩུ་དང་། བས། དེ་ལ་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་རྩུ་འབྱུལ་དང་
ལྷན་པ་རྣམས་འདོད་པར་གྱུར་པའི་སྒྱུ་དང་རེག་བྱ་དང་རོ་དང་དྲི་རྣམས་གྱིས་དགའ་ཞིང་
རྩེ་བར་བྱེད་ལ་ཡོངས་སུ་སྒྱུ་དཔར་བྱེད་དོ། །རི་འདིའི་རིང་བར་གྱུར་པའི་རོ་བོ་ནི་དཔག་
ཆད་སྟོང་ཕྱག་ལྷ་རྒྱུར་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་ནི་ལྷའི་བུ་མོ་རྣམས་རྩེ་བར་བྱེད་
དོ། ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད། དེ་ཡང་རྒྱ་མཚམས་མན་ཆད་ལ་དེ་གནས་རྒྱལ་ཡོད་དེ།
གདགས་པ་ལྟར་ན་རྒྱ་མཚམས་ནས་དཔག་ཆད་ཁྱི་དང་ཆེག་སྟོང་འདས་པ་ན་གྲོང་ཁྱེར་

འོད་ཅན་ན་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་སྒྲ་གཅན་དང་། དེ་ནས་དེ་ཅུ་འདས་པར་སྐར་འབྲེང་ན་མགུལ་
 བྲེང་དང་བརྟན་པ་གཉིས་གནས། དེའི་དབུས་ན་རྒྱ་མཚོ་ཀུན་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ལྷ་དང་
 ལྷ་མིན་རྒྱལ་པམ་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་འཆར་བ་ཡོད། དེ་ནས་དཔག་ཚད་ལྟར་
 ལྟར་འདས་པ་ན་ཟབ་(༥༥ན)པའི་གྲོང་ན་མེ་ཏོག་བྲེང་དང་། དེ་ནས་དཔག་ཚད་དེ་ལྟར་
 འདས་པ་ན་གྲོང་ཁྲེམ་གསེར་ལྷན་ན་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་ཐག་བཟང་རིས་གནས་ཤིང་།
 གྲོང་ཁྲེམ་དེ་རྣམས་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ལྷོད་རེ་ཡོད་པར་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མིན་རྣམས་
 གྱི་བྱད་ཆོས་ཡོད་དེ། སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ལྟར་སྤང་མ་དང་། ལྷ་ན་སྤྱུག་གི་དོད་དུ་གསེར་
 ལྷན་དང་། སྤང་དང་འོབས་དང་། ཟམ་པ་དང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་གི་དོད་དུ་
 མོ་བྲང་གཏམ་པ་ཅན་དང་། ཤིང་ཡོངས་འདུའི་དོད་དུ་ཤིང་ཅི་ཏ་པ་ལེ་དང་ཆོས་བཟང་
 གི་དོད་དུ་ནོར་བཟང་དང་། རྩོམ་པ་དཀར་པོའི་དོད་དུ་ལོབ་བཟང་པོ་དང་། ཆལ་བཞིའི་
 དོད་ཀྱན་ཏུ་དགའ་བ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། དགའ་བ་དང་། ཀྱན་ཏུ་རབ་ཏུ་དགའ་
 བ་བཞི་དང་། ས་གཞི་བཞིའི་དོད་ས་གཞི་ཀྱན་ཏུ་དགའ་མ་དང་། རབ་དགའ་མ་དང་།
 དགའ་མ་དང་། ཀྱན་ཏུ་རབ་དགའ་མ་སྟེ་བཞི་དང་། སྤང་ཆེན་གསལ་ལོར་སྤྱོད་པའི་དོད་
 སྤང་ཆེན་བཟོད་དགའ་དང་། སྤྱོད་མོས་ཏི་སའི་དོད་གངས་བརྩིགས་མ་དང་། རྩའི་དོད་
 རྩའི་རྒྱལ་པོ་གཤམ་འཛིགས་ཞེས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བརྒྱ་ཕྱིན་ལ་འགྲན་པར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། གདགས་པ་ལས། སྤང་མ་ལྷ་ཡི་གྲོང་ཁྲེམ་སྤང་དང་རྣམ་རྒྱལ་བྱེད། ཆོས་
 བཟང་རྒྱ་བའི་ལམ་དང་འོབས་དང་སྤྱོད་མོས་ཆལ། །ས་གཞི་དང་ནི་ཡོངས་འདུ་ས་བརྩོམ་
 སྤང་ཆེན་རྣམས། །ལྷ་མིན་རྣམས་གྱི་སའང་དེ་དང་འདྲ་བར་ཡོད། །ཅེས་སོ། །

སྐུས་པ། འཕགས་ལུལ་མ་བཞོད་རྒྱན་དུག་སྒྲོབ་བཅས་ལུགས། མ་འབྲུལ་མཛོད་
 རྒྱུད་མེ་ལོང་ནང་བཞིན་དུ། །སྤྱད་ཅིག་འཆར་བའི་ལུགས་བཤད་ཀྱན་གསལ་མ། །ཉི་
 མས་གསལ་ལམ་འོད་སྤྱོད་སྤྱོད་དེ་སྤྱ། །གངས་སྤྱོད་ས་མཁས་དབང་དྲང་སྤྱོད་བརྒྱ་ཐུག་

གིས། །མ་ཐོན་ཆོས་མཛོན་ཕྱོད་བཅུད་རྒྱལ་མ་གྱི་ཐེང་། །མ་འདྲེན་འདྲེན་མ་ཆོག་མ་གཏུག་
ཐུན་ཆོན་པོ། །ཡེག་མ་བར་བྱང་མ་མོ་ལྟ་དང་མི་རྒྱལ་མ་གྱི། །ཞེས་བའང་བར་རྒྱལ་མ་གྱི་
ཆོག་མ་ལྟ་བཅུད་བ་ཐུན་པའི་མ་རྒྱ་པོ། །

ཉི་ལྔ་འཆར་ཚུལ་དང་ཚད་བཤད་པ།

བཞི་པ་ཉི་ལྔ་འཆར་ཚུལ་ལ། དངོས་དང་། རྒྱུ་ཚིག་སྒྲིམ་གཞག་བཤད་པ་
 གཉིས། དང་པོ་འཆར་པར། ཉི་ལྔ་ལྟན་པོའི་བྱེད་ནའོ། །ཞེས་པ་ནས། ཉི་མ་བྱེད་དང་
 འཆར་རྒྱུ་གཅིག་ ཁྱེད་ཀྱང་། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། (༡༡༧)ཉི་ལྔ་འཆར་ཚུལ་མོག་ས་
 གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། ཉི་ལྔ་འཆར་གྱི་དང་། མཐོ་དམན་གྱི་དང་། ཚད་གྱི་དང་། རོ་བོ་
 དང་། བྱེད་ལས་དང་། སྒྲིང་བཞིར་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པར་ཉི་ལྔ་གྲུ་རྒྱུ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ཡོད་
 པའི་བྱིར། དང་པོ་ནི། དག་ཉིས་ཚོས་ཅན། རྟེན་གྱི་བྱེད་པར་རྒྱུང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་དེ།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐུན་མོང་གི་ལས་གྱི་དབང་གིས་བར་སྒྱུར་ལ་ཉི་ལྔ་སྒྲིམ་གསུམ་
 འཕུལ་བྱེད་གྱི་རྒྱུང་དག་གྲུབ་སྟེ་རྒྱུང་དེ་དག་གིས་རི་རབ་ལ་རྒྱོང་བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་
 བྱིར། དེ་ཡང་རྒྱུ་འཁོར་གྱི་གོ་ལར་འབྱུལ་ནས་རྒྱུང་གཅིག་དུ་འདྲོད་མི་རུང་སྟེ། ཉི་ལྔ་
 སྒྲིམ་གསུམ་གྱི་བཞེན་པའི་རྒྱུང་སོ་སོར་ངེས་པའི་བྱིར་དེ། མཐོ་གསུམ་བུལ་དང་རྟོ་བྱུང་གི་
 བཟོད་པ་མི་གཅིག་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཡང་
 ཉི་མ་དང་ལྔ་བ་འདི་དག་ཅི་ལ་བརྟེན་ཞེན་རྒྱུང་ལ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐུན་
 མོང་གི་ལས་གྱི་དབང་གིས་བར་སྒྱུར་ལ་ཉི་མ་དང་ལྔ་བ་དང་སྒྲིམ་མ་རྒྱུ་སྒྲིམ་འཕུལ་བར་
 བྱེད་པའི་རྒྱུང་དག་གྲུབ་སྟེ་རི་རབ་ལ་རྒྱུང་གི་འཁོར་ལོ་བཞིན་དུ་འཁོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། ལྷུ་བ་སྟེ། རྒྱུང་དག་ཅེས་པས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་བཤད་ལ་ཉི་མ་དང་ལྔ་བ་

འཕུལ་བྱེད་རེ་རེ་དང་སྐར་མ་ལལ་ཆེར་གོ་ལའི་རྒྱུད་གཅིག་གིས་འཕུལ་བར་རགས་བཤད་
ལ་འདིར་རུང་བའི་བྱིར་ཏེ། དུན་པ་ཉེར་བཞག་ལས། ཏྲ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་བདུན་དུ་འཆར་
བས་ཉི་མ་དངས་པར་བཤད། རྒྱས་པར་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད། བྱད་པར་གཉིས་པ་འཆར་
སའི་མཐོ་དམན་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ལྷན་པོའི་ཚུ་མཆོམས་ཡན་ཆད་ཀྱི་བྱེད་རིག་ཉལ་གྱིང་
འཛིན་གྱི་ཅེ་མོ་དང་ཆ་མཉམ་པ་ནས་རྒྱུ་བའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རི་ལྷར་གཉལ་
གྱིང་འཛིན་གྱི་ཅེ་མོ་དང་མཉམ་པ་ནས་རྒྱུ་ལོ། །ཞེས་སོ། །ལྷོ་བྱང་དུ་བགྱོད་དུས་སུ་གླིང་
སོ་སོ་ལ་མཐོ་དམན་མི་མཉམ་སྟེ། སྤར་གྱིང་གིས་གྲིབ་མས་གྲིབ་པའི་བྱིར་ཏེ། ལྷོ་བགྱོད་
དམའ་ལ་བྱང་བགྱོད་མཐོ་བའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཆད་ཡོད་དེ། རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་རྒྱ་ཆད་ནི་དཔག་ཆད་ལྔ་བཅུ་དང་།
ཉི་མའི་དཀྱིལ་ལའོར་གྱི་རྒྱ་ཆད་དཔག་ཆད་ར་གཅིག་དང་གཉིས་ཀའི་མཐའ་བསྐོར་ནི་སུམ་
འབྱུར་དང་། (༥༦ན)གཉིས་ཀའི་རྒྱ་ཆད་དཔག་ཆད་བྱེད་དང་དུག་དང་གཅིག་གི་བཙོ་
བརྒྱད་ཀྱི་ཆ་གཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར་དཔག་ཆད་ལྔ་བཅུ་གཅིག་དང་བཅས། །
ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ངོ་བོའི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། ཉི་མའི་འོག་ངོས་ཀྱི་རྒྱ་མེ་གེལ་ལས་གྲུབ་པ་དང་
རྒྱ་བའི་འོག་ངོས་ཀྱི་རྒྱ་མེ་གེལ་ལས་གྲུབ་པ། གཉིས་ཀའི་སྟེང་ན་གསེར་གྱི་ར་བ་འཕང་
དུ་དཔག་ཆད་བྱེད་པས་བསྐོར་བ་དེ་ལ་ཅིག་རྒྱབ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བཞི་ལས་བྱས་པའི་འོག་
གཞི་ཆོན་སྟེ་བརྒྱ་ཅུ་གཅིག་གིས་བཀྲ་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ལས་གྲུབ་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་
དང་སྟེད་མོས་ཆལ་དང་དཔག་བསམ་གྱི་གྱིང་དང་མེ་ཏོག་མཆོ་ར་བ་སོགས་དང་བཅས་
པར་ལྷའི་བྱ་ཉི་མ་དང་རྒྱ་བ་གཉིས་ལའོར་བཅས་སོ་སོར་གནས་པ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་། གེལ་
གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། མེ་ཁམས་གསལ་ཆེ་བའི་གེལ་ནི་མེ་གེལ་དང་། ཚུ་ཁམས་གསལ་
ཆེ་བའི་གེལ་ནི་རྒྱ་གེལ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཉི་མའི་གཞལ་མེད་

ཁང་གི་འོག་གི་ཕྱི་རོལ་ནི་མེ་ཤེལ་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་ཆ་བར་བྱེད་པ་དང་། སྤང་བར་བྱེད་པ་མཛོན་པར་གྱུ་བ་ལོ། ། ལྷ་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་ཚུ་ཤེལ་བསེལ་བར་བྱེད་པ། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། ཤེལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། མེའི་ཁམས་ཤས་ཆེ་བ་དང་། ཚུའི་ཁམས་ཤས་ཆེ་བའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤང་མ་ཤེས་པར་བོད་ཆན་རྣམས་གིས་རིན་པོ་ཆེ་བརྟགས་པར་ཤེལ་དཀར་དམར་དང་། ཉི་མར་བསྟན་ནས་མེ་འབྱུང་བ་མེ་ཤེལ་དང་། ལྷ་བར་བསྟན་ནས་ཚུ་འབྱུང་བ་ཚུ་ཤེལ་དུ་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་སྤུང་ནོ། ། དེ་དག་ལ་མེ་ཚུ་འབྱུང་བ་ནི་ལྷ་འི་དགྲིལ་ལའོར་གསལ་བར་འཆར་ཐུབ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ཁམས་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

སྒར་མའི་ཆད་དང་གངས་ཡོད་དེ། གདགས་པ་ལས། ཆེ་བ་རྒྱུད་གཤམ་བཙེ་བ་རྒྱུད་དང་འབྲིང་རྒྱུད་གཤམ་བཙུ་ནས་བཙུ་གཉིས་བར་དང་རྒྱུད་བ་རྒྱུད་གཤམ་གསུམ་ཡོད་པར་བཤད་ལ། རྒྱ་ཚུ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་ཅིང་སྟེང་འདྲ། གངས་གླིང་བཞི་གཅིག་ལ་སྒར་མ་དུང་སྤུར་གཉིས་དང་བྱེ་བ་བརྒྱད་ས་ལ་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་བ་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། ཉི་མས་ཆ་བ་(༥༧བ)དང་། མིག་ལ་གནོད་པ་དང་། ལྷ་བས་བསེལ་བ་དང་མིག་ལ་ཡན་པ་དང་། གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཡུལ་དང་དུས་གྱི་གནས་སྐབས་གྱི་བྱེད་པར་དང་། ལུས་དང་འབྲས་བྱ་དང་མེ་ཉྱེག་དང་ལོ་ཉྱེག་དང་སྤྲོན་རྣམས་ལ་ཡན་པ་དང་གནོད་པ་ཅི་རིགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁ་ཅིག་གིས་ལུས་སོགས་ལ་ཡན་པ་འོ་ན་ར་བཤད་པ་འགྲེལ་བཤད་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཅི་རིགས་པར་མིག་དང་ལུས། ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ཅི་རིགས་པར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགྲིལ་ལའོར་དེ་གཉིས་ཡུལ་དང་དུས་གྱི་གནས་སྐབས་གྱི་བྱེད་པར་དང་མཐུན་པར་མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དང་གནོད་པར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ནི། ། ལྷ།

དུག་པ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། གླིང་བཞི་གཅིག་ལ་རྒྱ་བ་གཅིག་དང་ཉི་མ་གཅིག་གིས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གླིང་བཞིར་ཉི་མས་བྱ་བ་གཅིག་ཆར་མི་བྱེད་དེ། གླུ་མི་སྟན་དུ་ནམ་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ་ལུས་འཕགས་ལ་ཉི་མ་རྒྱབ་པ་དང་། འཛམ་གཤིས་གླིང་དུ་ཉི་མ་བྱེད་པ་དང་བལང་སྟོང་དུ་ཉི་མ་ཤར་བ་བཞི་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། ནམ་བྱེད། རོགས་སོ། །དེས་ན། དུ་མས་ཉི་མས་གླིང་བཞིར་བྱ་བ་གཅིག་ཆར་བྱེད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། གླིང་བཞི་པོ་དག་དུ་ཉི་མས་གཅིག་ཆར་བྱ་བ་བྱེད་དམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་མས་སྟན་པ་དང་མཚན་མོ་བྱེད་པར་འདོད་པ་ཉིན་བྱེད་ཅིས་པའི་མིང་དོན་མ་གོ་བ་དང་འཛིག་ཤིང་རྟོག་པོ་ལས་ཀྱང་མྱོངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། དབྱར་གྱི་རྒྱ་བ་གཉིས་པ་ཡི། །ཞེས་པ་ནས། རང་གི་གྲིབ་མས་འགྲིབ་པར་སྒྲང་། །ཞེས་སྒྲུང་། འདི་ལ་ཚིག་དོན། སྟོད་ན། མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དུས་ཚིགས་ལ་གསུམ་དུ་བྱེད་པའི་དབྱར་རྒྱ་དང་པོ་གྲོ་ཞུན་གྱི་རྒྱ་བ་དང་། དབྱར་རྒྱ་གཉིས་པ་བུམས་རྒྱ་བའི་བྱོགས་ཐ་མ་ཡར་དེའི་ཆོས་བདུན་ནམ་བུ་དང་ལ་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་ལས་དགའ་ནས་ཉིན་མཚན་རིང་བུང་གོ་ལྟོག་ནས་ཐང་གཅིག་རེས་མཚན་མོ་རིང་བར་འགྱུར་དེ། དེ་ནས་རྒྱ་བ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་རྒྱ་བ་རེ་ལ་ཐང་ཅིག་སུམ་རྩུམ་ཡུད་ཅམ་རེ་མཚན་མོ་འཕེལ་(༥༥ན)ཉི་མཚན་མོ་ཡུད་ཅམ་བཅོ་བརྒྱད་གྱི་བར་དུ་འཕེལ་བ་དང་། དགུན་ཉིའི་བཤོད་པ་ལྟོག་ཅིང་དེ་ནས་རྒྱ་བ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་རྒྱ་བ་རེ་རེ་ལ་ཐང་ཅིག་སུམ་རྩུམ་ཡུད་ཅམ་རེས་ཉིན་མོ་རིང་དུ་དང་མཚན་མོ་བུང་དུ་གྱུར་པ་ལས་དགའ་ནས་ཉི་མ་ལོག་གི་དུས་དེ་ནས་དུས་ཚིགས་བྱེད་གཉིས་འདས་པ་དུས་ཚིགས་ལ་གསུམ་དུ་བྱེད་པའི་དགུན་གྱི་མགོ་རྒྱལ་མཆུ་དཔོའི་རྒྱ་བ་བཞིའི་རྒྱ་བ་བཞི་བ་དཔོ་རྒྱ་བའི་ཡར་ཆོས་བརྒྱད་ལ་དབྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་བུང་ནས་ཆོས་དགའ་ནས་མཚན་མོ་

ཐང་གཅིག་རེས་ཐུང་དུ་དང་ཉིན་མོ་ཐང་གཅིག་རེས་རིང་དུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ནས་རྒྱ་བ་
གསུམ་གྱི་བར་དུ་རྒྱ་བ་རེ་ལ་མཚན་མོ་ཡུད་ཅམ་རེ་བྱི། ཉིན་མོ་ཡུད་ཅམ་རེ་འཕེལ་བས་
ཉིན་མོ་ཡུད་ཅམ་བཅོ་བརྒྱད་དང་ཉི་མ་བྱང་བགོད་མཐར་ཐུག་པ་དང་དབྱར་ཉི་ཤོག་དུས་
གསུམ་ཞག་གཅིག་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉི་མའི་འགོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་
ལས། འདིན་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་རྣམས་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་དེ། ཞེས་བ་ནས། དེ་
བཞིན་དུ་དགུན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་བཞི་བའི་ཆོས་དགུ་ནས་ཐུང་ཅུར་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་དེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་མཛོད་ཅུ་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ཟེན་འདི་ལྟར་ན་སྟོན་རྒྱ་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་དབྱར་
ཉི་ཤོག་པ། དབྱིད་ར་དཔོ་རྒྱ་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་དབྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་ཡིན་དེ།
དབྱར་ཉི་ཤོག་དུས་དེ་ལྟར་གང་ཞིག་། དབྱིད་མཉམ་ཡང་དེ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་གྲུབ་སྟེ། དབྱིད་རའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་དབྱིད་མཉམ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ། དྲགས། དགུན་
རྣམས་ཀྱི་ནི་བཞི་བ་ལ། ཐུང་ཅུར་འགྱུར་རོས་གྲུབ། ལྷབ་སྟེ། དབྱིད་མཉམ་བྱུང་བའི་
ཞག་དེའི་ཕྱི་ཉིན་ནས་ཉིན་ཞག་དགུ་བརྒྱ་ལོན་པ་ན་དབྱར་ཉི་ཤོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཞག་དེ་ནས་ཡུད་ཅམ་གསུམ་འཕེལ་དགོས་ཡུད་ཅམ་རེ་ལ་ཐང་ཅིག་སུམ་རྩ་ཡོད་ཅིང་
ཞག་རེ་རེ་ལ་ཐང་གཅིག་རེས་ཉིན་མཚན་སྟེ་བྱི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། ཉིན་མཚན་
རིང་བ་ཐང་ཅིག་གོ། ཞེས་དང་། དུག་རྩ་ལ་ནི་ཐང་ཅིག་གོ། ཡུད་ཅམ་ཉིན་ཞག་རྒྱ་གསུམ་
ནི། བོང་ནས་གོང་དུ་སུམ་རྩར་འགྱུར། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དགུན་རྒྱ་ར་པ་མགོ་
རྒྱའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་(༥༥བ)དགུན་ཉི་ཤོད་བགོད་མཐར་ཐུག་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
སྟོན་ར་ཐུམས་རྒྱ་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་སྟོན་མཉམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། དབྱར་
ཀྱི་རྒྱ་བ་གཉིས་པ་ཡི། ཐ་མའི་ཆོས་དགུ་ནས་མཚན་རིང་། ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཆོད་ཡོད་དེ། ཉིན་མོ་འཕ་

མཚན་མོ་རིང་བ་དང་བྱང་བར་ཞག་རེ་ལ་ཐང་ཅིག་རེས་རིང་བྱང་དུ་འགྱུར་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། ཐང་ཅིག་གི་ཚད་ཞག་གཅིག་ལ་ཆ་དགུ་བརྒྱར་བྱས་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་བྱེད་པའི་
 བྱིར་རྟེ། ཅུ་བར། ཉིན་མཚན་རིང་བ་ཐང་ཅིག་གོ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉིན་
 མཚན་རིང་བྱང་དུ་འགྱུར་པའི་དུས་དང་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉི་མ་ལྟར་འགྲོ་ཆེ་མཚན་མོ་
 རིང་ཉིན་མོ་ཐུང་། བྱང་དུ་འགྲོ་ཆེ་ཉིན་མོ་རིང་མཚན་མོ་ཐུང་བ་ཡིན་རྟེ། ལྟར་བགྲོད་ཆེ་
 འཇམ་སུའི་གླིང་ལས་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་དུག་དང་གཅིག་གི་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆ་གཅིག་
 རྒྱ་མཚོའི་ལྷོང་ནས་འཆར་བ་དེའི་ཆེ་བགྲོད་པ་དམའ་བའི་དབང་གིས་འཆར་བྱི་ལ་རུབ་
 གྲུབ་ས་ཉིན་མོ་ཐུང་མཚན་མོ་རིང་ལ། བྱང་བགྲོད་ཀྱི་ཆེ་བགྲོད་པ་མཐོར་སོང་བའི་དབང་
 གིས་འཆར་གྲུབ་ལ་རུབ་འབྱེད་པའི་དབང་གིས་ཉིན་མོ་རིང་ལ་མཚན་མོ་ཐུང་བའི་བྱིར། རང་
 འགྲེལ་ལས། ཉི་མ་འཇམ་སུའི་གླིང་གི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོས་སུ་འགྲོ་བ་ན་མཚན་མོ་རིང་
 རོ། །བྱང་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་ན་ཉིན་མོ་རིང་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་གསུམ་
 ལ་རྒྱ་བའི་ད་ཀྱི་ལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེའི་ཆེ་རྒྱ་བའི་ད་ཀྱི་ལ་
 འཁོར་ཉི་མའི་ད་ཀྱི་ལ་འཁོར་དང་ཉི་བ་ལས་ཉི་འོད་རྒྱ་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་ལ་བབས་
 པ་ན་པ་རོལ་བྱི་ངོས་སུ་རྒྱ་བ་རང་གི་གྲིབ་མ་བབས་པས་འགྲིབ་བར་སྒྲུང་བར་གྲགས་
 པའི་བྱིར། དཔེར་ན་མཚན་མོ་ཀ་བ་ལ་མར་མའི་འོད་ཉི་བ་ན་རང་གི་གྲིབ་མས་བསྐྱེད་ས་
 པས་རྒྱང་ཟད་འགྱུར། ཤིན་ཏུ་ཉི་བ་ན་རང་གི་གྲིབ་མས་མི་སྒྲུང་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་
 པའི་བྱིར། འདིར་མང་པོས་སྒྲ་ཆོགས་བཤད་པ་མཐོང་ཡང་མ་སྒྲོས། འགྲེལ་བཤད་
 གཉིས་ལས་པལ་ཆེར་དེ་ཅུ་མོ། །རྒྱ་བའི་ངོས་ཀྱི་ར་རིའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མ་བཤད་དེ། ས་
 ལྟར་རྒྱ་མཚོ་ན་སྒྲོག་ཆགས་གནས་པ་སྒྲུང་བར་བཤད་པ་(༥༥ན)དང་། མདོ་ལས་བྱང་
 སེམས་རི་བོང་དུ་སྐྱེས་པའི་གཞུགས་བརྟན་ལྟའི་དབང་པོས་མི་རྣམས་ལ་བརྟན་པའི་
 བྱིར་དུ་རྒྱ་བར་བྱིས་པར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་སྒྲིའི་དོན་ལ། ཏུས་ཆོགས་གང་ལས་བྱུང་བ་དང་། བྱེད་པོ་ཡོད་མེད་དང་།
 ཏུས་ཆོགས་སོ་སོར་བཤད་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གནས་སྐལ་ཙུམ་པའི་ཏུས་ཙམ་
 བ་ཤེད་བྱུང་བཤེད་ལས་སྒྲིམ་གཉིས་ཀྱིས་སའི་ཞག་ཆོས་པས་ལུས་ཀྱི་འོད་ཉམས་ཏེ་
 ལུན་པ་བྱུང་བས་དེའི་ཆེ་ཉི་ལྷ་གཉིས་དང་དེ་ནས་སྐར་མ་རྣམས་འགོ་བ་སྒྲིམ་ལུན་ཀྱི་
 བསོད་ནམས་ལས་བྱུང་ཞེ། གདགས་པ་ལས། སེམས་ཙན་དེ་དག་གིས་ཁམས་ཀྱི་ཟས་
 ཆོས་པ་དེ་ན་དེ་དག་གི་ལུས་ལ་མ་བྱུང་བ་དང་ཕྱི་བ་ཁྱེད་པར་གྱུར་ཏེ། འོད་དང་ཁ་དོག་
 གི་མདོག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མེད་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ན་
 འཛིག་རྟེན་དུ་ལུན་པ་བྱུང་བ་ན་ཉི་མ་དང་ལྷ་བ་འདི་གཉིས་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བར་གྱུར་
 ཏོ། །རྒྱ་སྐར་རྣམས་དང་མཚན་མོ་དང་ཉིན་མོ་རྣམས་དང་། ཏུས་ཆོགས་རྣམས་དང་། རྒྱ་
 ཅིག་དང་ཐང་ཅིག་དང་ལུང་ཙམ་རྣམས་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་སོ། །
 འདི་ཡང་ལྷ་ཉིད་དཔང་གིས་བྱུང་བའི་ཏུས་ཆོགས་ཡིན་གྱི། སྒྲིམ་རྒྱུད་ཅིག་ཐང་ཅིག་སོགས་
 དེའི་སྟོན་ནས་གྲུང་ཡོད་དེ། སེ་ཤོ་ལ་གྱི་ཆ་རེ་ལྷ་སོགས་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་མདོ་
 ཉི་མའི་སྒྲིམ་པོ་ལྟར་ན་འཛིག་རྟེན་འདིའི་སོག་མར་ཞག་ལྷ་ཆོས་གྲངས་ལྷ་སྐར་གྱི་གོ་རིམ་ས་
 བྱེད་པོ་ཡོད་དེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་འདི་སྐྱ་ཆེ་སྐྱ་མ་ཞིག་ལ་དྲང་སྟངས་པོར་དུ་གྱུར་
 ཏུས་ལོ་དུག་ཁྱིམ་དཀར་ཐུབ་བསྐྱབས་པས་སྒྲིད་པ་གསུམ་ན་མཐུ་ཆེ་བར་གྱུར་ཏེ། དེའི་
 ཆེ་ཉི་ལྷ་སྐར་མ་ཐམས་ཅད་རིས་ལྟན་ཅིག་སོགས་ངེས་མེད་དུ་རྒྱ་བ་ལ་ལྟར་འདི་ལྟར་རྒྱ་
 ཞེས་བཀའ་རྒྱལ་བ་ལྟར་ཆངས་པ་སོགས་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་རྒྱ་བར་ཁྱེད་པའི་དོར་
 རྒྱ་སྐར་སོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་མཛད་པའི་བྱིར། མདོ་ཉི་མའི་སྒྲིམ་པོ་ལས། ལོ་ནི་དུག་ཁྱིམ་
 པར་ཡང་། རྒྱ་བ་པ་ཅིག་གིས་དཀར་ཐུབ་གནས། ཞེས་པ་ནས། རེ་ཞིག་དང་པོར་
 སྒྲིན་དུག་ཅེས། རྒྱ་སྐར་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ལ། ཁང་གི་དང་(༥༥)པོར་གཞག་
 པར་བྱ། ཞེས་སོགས་སོ། །ཏུས་འཁོར་ལས་སྒྲིམ་སྐར་སྟོན་ས་བཤད། །

གསུམ་པ་ནི། དུས་ཀྱི་ཐ་སྐད་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྐྱེས་ལུ་གཅིག་གི་མིག་འཛུམ་བཙོ་བརྒྱད་
ལ་མཐར་གནས་གཅིག་དེ་སུམ་རྩལ་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་། དེ་བརྒྱ་གཉིས་ལ་ཡུད་ཙམ་
གཅིག་། དེ་སུམ་རྩལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་། དེ་བཙོ་ལྷ་ལ་ཕྱོགས་དང་། དེ་གཉིས་ལ་རྒྱ་བ་
གཅིག་། དེ་གཉིས་ལ་ཆོགས་པ་གཅིག་། དེ་གསུམ་ལ་བཤོད་པ་གཅིག་། དེ་གཉིས་ལ་ལོ་
གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། མིག་འཛུམ་བཙོ་བརྒྱད་མཐར་གནས་
ལ། དེ་སུམ་རྩལ་སྐད་ཅིག་བགྱང་། དེ་ནི་བརྒྱ་གཉིས་ཡུད་ཙམ་ཡིན། དེ་སུམ་རྩལ་ཉིན་
ཞག་གཅིག་། དེ་དག་བཙོ་ལྷ་ཕྱོགས་སུ་གྲགས། །སྤྱི་ཕྱི་ཕྱོགས་ནི་དཀར་ནག་གཉིས། །
དེ་གཉིས་བསྐྱམས་པ་འཇལ་བྱེད་དོ། །མཆུ་རྒྱ་ལ་སོགས་གཉིས་གཉིས་ལ། དེ་ཆོགས་དེ་
གསུམ་བཤོད་པ་གཅིག་། །ལྷོ་བྱང་བཤོད་པ་གཉིས་ལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིར་ལོ་ལ་མིང་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཡོངས་བགྱང་། བགྱང་གཞི། རང་རྒྱུ་བ། འདོར་
བྱེད། ལོ། རྒྱ་ཐོང་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཨ་མར་གོ་ཁ་ལས། ཡོངས་བགྱང་བགྱང་
གཞི་རང་རྒྱུ་བ་དང་། འདོར་བྱེད་ཅེས་བྱ་ལོ་ཡི་མིང་། །ཞེས་དང་། སྤྱི་ཕྱོགས་ཐོང་པ་ལས། །
བགྱང་བྱ་འགྲོ་འོང་འདོར་བྱེད་ལོ། །དུས་ཀྱི་གནས་དང་རྒྱ་བའི་ཐོང་། །ཞེས་སོགས་
གསུངས། །ལོ་ལ་རྒྱུ་གྲངས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་ཆོས་ལོ་ཉིན་ཞག་གི་ལོ་ཁྲིམ་ལོ་གསུམ་དང་།
ཅི་གཞི་ཅི་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དང་། འགྲོ་བ་ཐུན་འགྲོ་བ་ལཱ་འཇལ། འོག་ནས་འཆད་
འགྱུར་ལྟར་བདེ་འགྲོ་འཇལ། རན་འགྲོ་རེ་རེ་ལ་འང་ལོ་ཆོགས་རང་རང་གི་དཔུགས་ཀྱིས་ཅི་
བ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ལོ་གསུམ་དང་དེ་ནི་ནང་ནས་ཀྱང་ཁྲིམ་ལོ་གཙོ་བོར་
བྱེད་དགོས། ཁྲིམ་ལོ་འི་མཆོན་ཉིད། ཉི་མས་སྐར་ཁྲིམ་ལ་རང་འགྲོས་ཆོགས་པར་རྒྱུད་
རྒྱལ་གྱིས་བཤོད་པ་གཉིས་ཆོགས་པའི་ལོ་དེ་དེ་འི་མཆོན་ཉིད། ཁྲིམ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་
སའི་ཡུན་ཆད་ཡོད་དེ། ཁྲིམ་རེ་རེ་ལ་རྒྱ་སྐར་གཉིས་ཀྱི་སྐར་ཁྲིམ་དང་སྐར་རྒྱང་རེ་ཆོགས་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། (༥༧ན)འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཁྲིམ་རྒྱུ་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་རྒྱང་པ་དང་

བཅས་པའི་སྐར་མ་གཉིས་ཏེ། བྱིས་སོ་སོའི་བྱིས་རྒྱམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྒྱམས་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིས་། བྱིས་ལོ་གཅིག་ལ་ཉིན་ཞག་སྐུམ་བརྒྱ་དང་དུག་ཅུ་ཅ་ལྟ་ཡོད་དེ། ཉིན་
ཞག་གིས་བྱིས་ཞག་གི་དོད་མི་སྐབས་པས་བྱིས་ལོ་གཅིག་ལ་ཉིན་ཞག་ལྟ་ཉིན་ཞག་གི་ལོ་
སྟེང་དུ་བསྟན་དགོས་པའི་བྱིས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ཁམས་ལའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་
ཉི་མ་བཞུད་པ་གཉིས་ཀྱི་ལོངས་སྟོང་གིས་བྱིས་བྱིས་ལའོར་བས་ཉི་མའི་དགྱིལ་ལའོར་
རྒྱམས་དུག་ཅུ་ཅ་ལྟ་ལྟ་པའི་སྐུམ་བརྒྱའི་གྲངས་བྱིས་ཉི་མར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིས་། གཟའ་རྒྱམས་བྱིས་སྐར་བྱིས་ལ་སྟོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉི་ཟླ་སྐར་བུ་སྟགས་བྱིས་
རི་རབ་ལ་རྒྱང་འགོས་དང་བྱིས་བྱི་ལའོར་ཚུལ་བྱིས་གཡས་བསྐྱོར་དང་། རང་འགོས་བྱིས་
གཡོན་བསྐྱོར་བྱེད། རྒྱ་གཅན་བྱིས་རྒྱང་འགོས་དང་རང་འགོས་གཉིས་ཀར་རི་རབ་ལ་
གཡས་བསྐྱོར་བྱེད་པའི་བྱིས་། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐར་བྱིས་བྱི་ལའོར་ལོ་རྒྱང་གིས་རི་རབ་
ལ་གཡས་སུ་ལའོར་ཡང་ཉི་ཟླ་སྟགས་གཟའ་རྒྱམས་སྐར་བྱིས་ལ་གཡོན་སྐྱོར་བྱིས་རྒྱ་
བའི་བྱིས་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་འགྲོ་འགྱུར་ལས། འདིར་བྱིས་བྱི་ལའོར་ལོ་ནི་གཡས་བསྐྱོར་
བྱིས་ལའོར་ཏེ། གཟའ་རྒྱམས་ནི་བྱིས་དག་ལ་གཡས་མིན་བྱིས་རྒྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིས་། བྱིས་སྟེ། དེ་དག་ཁ་ཤར་དུ་བལྟས་ཏེ་སྐར་བྱིས་ལ་གཡོན་སྐྱོར་དུ་སྟོང་ཅིང་།
ལྟན་པོ་ལ་རང་རང་འགོས་བྱིས་ལ་སྟོང་ཚུལ་བྱིས་གཡོན་སྐྱོར་བྱེད་པའི་བྱིས་ཏེ། ར་འགྱུར་
ལས། གཟའ་གཞན་རྒྱམས་ནི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཕྱོགས་པས་རི་རབ་ལ་གཡས་བསྐྱོར་མིན་
པ་བྱེད་དེ། བྱིས་བྱི་ལའོར་ལོ་འཕྲོ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། འགྲོ་འགྱུར་ལས། ཤར་
དུ་ཕྱོགས་པའི་གཟའ་རྒྱམས་ནི་ལྟན་པོ་ལ་གཡས་མིན་དུ་བསྐྱོར་བ་བྱེད་ཅིང་བྱིས་བྱི་
ལའོར་ལོ་ལ་ཡང་དག་པར་བཞུད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིས་། ཅ་རྟགས་
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་གཅན་ནི་ཁ་ལྟ་དུ་ཕྱོགས་ནས་རི་རབ་ལ་འགོས་གཉིས་ཀས་གཡས་
བསྐྱོར་བྱེད་(༡༩༩)པའི་བྱིས་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ར་འགྱུར་ལས། རི་ལྟར་བྱིས་བྱི་ལའོར་ལོ་

འཁོར་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་གཅན་ཡང་རྒྱ་ཏུ་མངོན་པར་སྟོགས་ནས་རི་རབ་ལ་གཡས་
བསྐྱོར་བྱེད་ཅིང་ཡང་དག་པར་རྒྱུ་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཁྱིམ་ལོ་རེ་ལ་ཉིན་ཞག་གི་ལོ་ལས་ཞག་ལྟ་རེ་ལྟ་ག་དགོས་དེ། ཁྱིམ་རྒྱ་རེ་ལ་
ཉིན་ཞག་གི་རྒྱ་བའི་རྒྱ་ཆོད་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྟ་ཆད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། བྱང་གི་བགོད་
བ་ནས་བྱང་གི་བགོད་བའི་བར་དུ་ཉི་མ་ལྟ་རྒྱུ་མས་ལོངས་སྟོང་གི་དབང་ལས་ཆད་བར་
རྒྱ་ཏུ་ཅིང་རྒྱ་བ་རེ་རེར་རྒྱ་ཆོད་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྟ་ཆད་པར་འགྱུར་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་གནམ་དང་ས་ལ་ཉི་མའི་དབང་གིས་ཁྱིམ་གཉིས་འཁོར་ལྷག་ས་མི་གཅིག་སྟེ། གནམ་
ལ་ཉི་མས་རང་འགྲོས་གཡོན་བསྐྱོར་དུ་འཁོར་རྒྱལ་བཤད་པ་བཤད་མ་ཐག་གིས་གྲུབ་
ལ། ས་ལ་ཁྱིམ་བརྒྱ་གཉིས་དང་དུས་བཞི་དང་རྒྱ་བ་བརྒྱ་གཉིས་གཡས་བསྐྱོར་ཁོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྒྲ། གཉིས་བ་གྲུབ་སྟེ། གནམ་ལ་ཉི་མ་ལྷག་གི་རྒྱར་ཁྱིམ་གཅིག་དང་
ས་ལ་ཡང་གྲིང་འདིར་ལྷག་ཁྱིམ་གཅིག་ཕུན་གནས་པའི་ཞག་གཅིག་ལ་དུམ་བྱ་གཞན་
དུ་ཁྱིམ་བརྒྱ་གཉིས་དང་རྒྱ་བ་གཉིས་རེ་ལ་མཆོམས་བྱས་པའི་མཆོམས་དུག་དང་རྒྱ་བ་
བརྒྱ་གཉིས་དང་རྒྱ་བྱེད་ཉིར་བཞི་རྒྱུ་མས་འབྱུང་བ་གང་ཞིག །ཁྱིམ་འཕོ་ཆེ་ལྟོ་གྲིང་དབུས་
མར་གནས་པའི་ཁྱིམ་བདེན་བྲལ་གྱི་བྱེད་སྒྲ་མར་འཕོ། བདེན་བྲལ་གྱི་བྱེད་སྒྲ་མའི་ཁྱིམ་
དེའི་བྱེད་ཁྱིམ་མར་འཕོ། དེའི་ཁྱིམ་མར་གནས་པའི་ཁྱིམ་བ་ལང་སྟོང་དུ་འཕོ་བ་ནས། དབང་
ལྟན་གྱི་བྱེད་ཁྱིམ་འི་ཁྱིམ་ཤར་ལུས་འཕགས་སུ་འཕོ་བའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ། འཛིན་ཉེན་ཁམས་ལའི་བརྒྱུས་རྒྱུད་ལས། ཁྱིམ་གཅིག་ལ་ཉི་མས་མཆོམས་ལ་སོགས་
པ་མཐའ་དག་རྒྱ་བ་དང་རྒྱ་བ་བྱེད་པ་རྒྱུ་མས་འབྱེད་དེ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་ཆེན་
ལས། འདིར་ལྷག་ལ་སོགས་པ་དུམ་བྱ་བརྒྱ་གཉིས་པོ་གང་དང་གང་ཁྱིམ་གཅིག་དུ་ནི་ཉི་
མ་གནས་པ་ལ་མཆོམས་དུག་དང་རྒྱ་བ་བརྒྱ་གཉིས་དང་(༥༠ན)རྒྱ་བ་བྱེད་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་
བྱེད་པ་ནི་ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་གིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་གྲུབ་

སྟེ། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ལའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྟོ་སྟོགས་ཀྱི་དུམ་ཁུར་རྒྱ་པ་བརྟུག་ཉིས་
 བེ་འདིར་བྱིམ་གང་དང་གང་དུ་འཕོ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། བྱི་མའི་འཕོ་བ་དེར་ནི་གཤམས་
 སྟོགས་བདེན་བྲལ་གྱི་མཆོམས་སུ་འགྲོའོ། །བདེན་བྲལ་གྱི་མཆོམས་བྱེད་ན་གནས་པ་ཕྱི་
 མའི་མཆོམས་བྱེད་དུ་འགྲོའོ། །བྱི་མའི་མཆོམས་བྱེད་ན་གནས་པ་ལྟར་བའི་བ་ལང་སྟོད་
 ཏུ་འགྲོའོ། །བ་ལང་སྟོད་དུ་གནས་པ་རྒྱུ་གི་མཆོམས་བྱེད་དུ་འགྲོའོ། །ཞེས་པ་ནས།
 བྱང་སྒྲུ་མི་སྟར་ན་གནས་པ་དབང་ལྟར་གྱི་མཆོམས་བྱེད་དུ་འགྲོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། བྱལ་སྟེ། སལ་དེ་དག་འགྲོ་རྒྱལ་ཡང་འཁོར་ལོ་ལྟར་གཤམས་བསྒྲོར་དུ་འཁོར་བའི་
 བྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་མཆོམས་དུག་པོ་རྣམས་དང་རྒྱ་པ་བརྟུག་ཉིས་རྣམས་
 དང་རྒྱ་པ་བྱེད་པ་ནི་ཤུ་ཅ་བཞི་རྣམས་དུམ་ཁུར་བརྟུག་ཉིས་རྣམས་སུ་འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་
 ལྟར་འཁོར་བར་ཞེས་བྱ་ཞེས་པའོ། །ལྟོ་སྟོགས་སུ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་
 ལའང་ཉི་ལྔ་ལྟར་སྒྲུར་ན་དཔྱད་རྒྱ་ཡོད་ཡོད། འདི་ལྟར་མ་གཤམ་པར་སྒྲུ་མ་མང་པོས་དུས་བཞི་
 རྒྱ་པ་རྣམས་གཡོན་བསྒྲོར་བྱས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས། སའི་བྱིམ་ལྟར་གནམ་ལའང་
 བྱས་པ་དག་འོག་ཏུ་འགོག་གོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ལོ་དང་ཉིན་ཞག་གི་ལོའི་བྱད་
 བར་ཡོད་དེ། རྒྱ་པའི་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་ཆ་རེ་ལ་ཆོས་ཞག་དང་ནམ་ལངས་ནས་ནམ་
 ལངས་བར་ལ་ཉིན་ཞག་དང་དེ་རེ་རེའི་སྐམ་རྩ་ལ་རང་རང་གི་རྒྱ་པ་དང་དེ་བརྟུག་ཉིས་
 རེ་ལ་རང་རང་གི་ལོར་འཛོག་པའི་བྱིར། ལོ་དེ་ལ་མིང་གི་དབྱེ་བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྒྱ་ནག་
 པ་རྣམས། བྱི་བྱང་སྟག་ཡོས་འབྱུག་སྐུལ་ན། །ལུག་སྟེལ་བྱ་བྱི་ལག་བརྟུག་ཉིས། །ཞེས་
 པ་ལྟར་ལོ་སྒྲོར་བརྟུག་ཉིས་དང་། དེ་ལ་གིང་མེས་ལུགས་རྒྱ་ལས་རིམ་གྱིས་བྱེད་ས་སའོ་
 བྱི་བ་དང་སའོ་སྐང་སོགས་ལོ་ཆེན་དུག་རྩར་བྱེད། བྱང་གམ་རྩ་ལའི་ལུགས་ལྟར་ན། བདེ་
 མཆོག་བསྟོད་འགྲེལ་ལས། རབ་བྱང་རྣམ་བྱང་དཀར་པོ་དང་། །རབ་བྱོས་སྟེས་(༤༠བ)
 བདག་ཡང་གི་ར། །ཞེས་པ་ནས། མིག་དམར་ཁྱོ་བོ་བྱེད་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་

ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་མི་འགལ་དེ། ལོ་མགོ་མི་གཅིག་གྱུང་རབ་བྱུང་གི་ལོ་དང་
 མེ་ལོས་གཅིག་ །རྣམ་བྱུང་གི་ལོ་དང་ས་འབྲུག་གཅིག་ །དཀར་པོའི་ལོ་དང་ས་ལྷུལ་གཅིག་
 པ་ནས། ཟད་བྱེད་ཀྱི་ལོ་དང་མེ་ལྷག་གཅིག་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆད་བྱེད་
 བྱིས་དང་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་རེ་ཡོད་དེ། ལུག་གྲང་འབྲིག་པ་ཀར་ཀར། མེད་གེའི་བུ་མོ་
 ཟང་དང་ཕྱིག་ །གཞུང་དང་ཆུ་སྤོན་བུམ་པ་ཉ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱིས་བཅུ་གཉིས་
 དང་། མགོ། རྒྱལ། མཆུ། དཔོ། བག་པ། ས་ག། རྩོན། རྩོན་དུ། གོ་ལུན། བུམ་ས། ཐ་
 རྒྱར། སྤོན་དུག་གི་རྒྱ་བ་དང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལོ་མགོ་འཛིན་རྒྱལ་དུ་མ་ཡོད་
 དེ། སྤལ་ཉི་དང་། ཀར་ལུག་པ་ཁ་ཅིག་གིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡིན་ཁུལ་རྩམ་མར་བརྟེན་
 བས་ལོ་མགོ་དང་དགུན་གྱི་དང་པོ་རྟེན་རྒྱ་བ་རྒྱུད་པ་ནས་འཛིན་པ་དང་། གཙང་དབུས་
 གྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་མདོ་ཉི་མའི་སྤྱིང་པོ་ལ་བརྟེན་བས་ལོ་མགོ་དགུན་དུས་གྱི་དང་པོ་
 རྟེན་རྒྱ་དགུ་པ་ནས་འཛིན་པ་དང་། ས་དགེའི་མཁས་མང་སྤྱི་དང་འདུལ་འཛིན་ཡོངས་
 གྲགས་གྱིས་རྟེན་རྒྱ་བཅུ་པའི་མར་དོན་ས་ལོ་མགོ་དང་དགུན་གྱི་དང་པོ་འཛིན། རྟེན་དང་
 རྒྱའི་རྒྱལ་པོས་དཔོ་རྒྱ་བས་ལོ་མགོ་འཛིན་པ་དང་། དུས་འཁོར་ལྟར་ན་ཡར་དོ་སྤོན་འགྲོའི་
 བག་རྒྱ་དང་མར་དོ་སྤོན་འགྲོ་བྱེད་ན་ས་ག་ནས་ལོ་མགོ་འཛིན་པ་དང་། གསེར་འོད་ལྟར་
 བ་དབྱར་རྒྱ་རབ་སྤོན་རྒྱ་བ་ནས་ལོ་མགོ་འཛིན་པ་དང་། གདན་བཞི་དང་དོ་རྩེ་མཁའ་
 འགོ་མོགས་ལས་དགུན་རྒྱ་འབྲིང་པོ་རྒྱལ་རྒྱ་བས་ལོ་མགོ་དང་། བག་ཅིས་མོ་མ་རྩེ་ལྟར་
 བ་རྟེན་རྒྱ་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་ལོ་མགོ་དང་། གཙང་དབུས་གྱི་བག་ཅིས་པལ་ཆེར་གྱིས་རྟེན་
 རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པར་ལོ་མགོ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ལོ་དེ་ལ་དུས་ཆོག་ས་འབྲེལ་རྒྱལ་དུ་མ་ཡོད་
 དེ། གསུམ་བཞི་ལ་དུག་རྣམས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་དུ་འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 དེ། དུས་དུག་གི་མོས་ཀ་ཆ་བས་དབྱིད་དུ་བསྐྱས། དགུན་རྟེན་གྱང་བས་དགུན་དུ་
 བསྐྱས། (༦༡)སྤོན་ནི་ཆར་འབབ་པར་འདྲ་བས་དབྱར་དུ་བསྐྱས་ནས་དགུན་དབྱིད་

ཏྲི་(༡༧)ཀྱལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། ཀྱལ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱ་བ་
 ༡། ཀྱལ་གྱི་རྒྱ་བ་གང་ཡིན་དེ། མིང་ནི་ཀྱལ་ཡིན་མཆུ་ལ་སོགས། །དེ་བཞིན་གཞན་
 བྱི་བཅུ་གཅིག་གོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་འཛིན་རྟེན་པའི་ར་འབྲིང་ཐ་རྒྱུད་དང་བསྐྱེད་ཟེར་
 བ་མི་ལོགས་སོ། །ཡང་དུས་གོའི་རྒྱ་བས་སྤྱད་པའི་དབྱེད་དབྱར་དབྱར་ཐུང་ཐུང་དབྱར་རིང་
 བོ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དབྱར་ཐུང་ཐུང་ཞག་གཅིག་བོ་དབྱར་ཕྱི་མ་ཁས་
 ལེན་གྱི་དུས་སྤྱོད་གས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཆེར་འབྱེལ་བ་ལས། དེ་
 བྱིས་ཞག་གཅིག་སྟེ་དབྱར་རྒྱ་ཐ་རྒྱུད་གི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་གོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ལྟ་ཡོད་
 དེ། དང་བོ་ནི་མགོ་སོགས་བཞེད་དང་། གཉིས་བཞི་ནག་པ་སོགས་བཞེད་དང་། གསུམ་
 པ་ནི། གོ་ཁུན་རྒྱ་བ་གཅིག་དང་། བཞི་པ་ནི་དབྱར་རྒྱ་ཐ་རྒྱུད་གི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་དང་། ལྟ་
 པ་ནི་ཆོས་བཅུ་དྲུག་དེ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱོད་རྒྱ་གསུམ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟངས་ལས།
 དུས་ཆོད་ནི་ལྟ་ཏེ། དགུན་གྱི་དུས་དང་། དབྱེད་གྱི་དུས་དང་། དབྱར་གྱི་དུས་དང་།
 དབྱར་ཐུང་ཐུང་དུས་དང་། དབྱར་རིང་བོའི་དུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུས་
 ཆོགས་དྲུག་ཡོད་དེ། མདོ་ཐུང་འདས་ལས་གཉིས་གཉིས་དུས་ཆོགས་གཅིག་བྱས་ན། །
 ལོ་གཅིག་དུས་ཆོགས་དྲུག་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཞག་
 མི་ཐུབ་དང་གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོ་དྲི་བ་ལས། ཀྱལ་
 དང་དཔོ་དང་ས་ག་ཅན། །རྒྱ་ཕྱོད་ཁྱམས་སྤྱད་སྤྱོད་དུག་ཅན། །འདི་རྣམས་གྱི་ནི་ནག་
 བོའི་ཕྱོགས། །རྒྱ་བྱེད་གསོ་སྦྱང་བཅུ་བཞི་པ། །ཞེས་དང་། རང་འབྱེལ་ལས། དགུན་
 དང་དབྱེད་དང་དབྱར་རྣམས་ཀྱི། །རྒྱ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་འདས་ཤིང་། །རྒྱ་བ་བྱེད་ནི་
 ལུས་པ་ན། །མཐས་པས་ཞག་མི་ཐུབ་པ་དོར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདུལ་
 མཛོན་གྱི་ལུགས་ལ་ཞིབ་རྩིས་རྒྱལ་བོ་ལྟར་དང་རགས་རྩིས་དོན་བསྐྱེད་གཉིས་ཡོད་པ་
 ལས། རགས་རྩིས་ཀྱི་བཞོལ་ལམ་ལྟག་འདོན་རྒྱལ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཞག་ལས་ཉིན་(༡༩ན)

བྱེད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཕགས་ལུལ་རྒྱལ་པོའི་ལྷགས་ཀྱི་ཤོལ་དོར་རྒྱལ་ཡོད་
 དེ། ཆོས་ཞག་སུམ་ཅུའི་དུས་སུ་ད་དུང་ཉི་མས་ཁྱིམ་གཅིག་ནས་འཕོ་མ་བྱུང་བའི་དབང་
 གིས་ཆོས་རྒྱ་བྱེད་དང་སོགས་སུམ་ནས་རྒྱ་བཤོལ་འདོན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཉི་མ་ལྷག་
 ཁྱིམ་དུ་ལྷགས་ནས་གྲུང་ཁྱིམ་དུ་འཕོ་བའི་བར་ལ་རགས་ཅིས་སུ་ཆོས་ཞག་སུམ་ཅུ་ཙུ་
 གཅིག་དང་། ཞིབ་དུ་བཅིས་ན་ཆོས་ཞག་སུམ་ཅུ་ཙུ་ཙུ་གཅིག་རྒྱ་སྒང་ལ་བརྒྱད་ཐུགས་
 བཞི་འདོད་ཆ་བརྒྱད་རྫོགས་པ་ན་ཁྱིམ་དེ་འཕོ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་བལ། དེ་
 ལྟར་བཅིས་ན་ཁྱིམ་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དང་དུག་ཅུ་དང་ཆོས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དོན་གཅིག་ཡིན་
 ཚད་འགྲིག་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལྟེ། དེས་ན་ཆོས་རྒྱ་བྱེད་དང་སོགས་སུམ་ནས་རྒྱ་བ་རེ་ལྷག་
 པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་རྒྱ་བ་བྱེད་དང་བཅས་པའི་སུམ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ན་
 ལྷག་པའི་རྒྱ་བར་འགྱུར་དེ། གནམ་སྟོང་ལ་ཉི་མའི་འཕོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
 ཡོངས་སྟོན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལྟེ། ལྷག་གི་ལྷགས་ལྟར་གྱི་བཤོལ་
 ཡོད་དེ། ཡོ་གསུམ་གསུམ་ན་རྒྱ་བཤོལ་དང་རྒྱ་བ་སོ་དུག་སོགས་ཅི་རིགས་རེ་འདས་པ་
 ན་རྒྱ་བཤོལ་འདོན་པའི་ཕྱིར། ཡོ་ཡང་ལྷག་སྒྲུལ་སྒྲེལ་ལག་བཞིའི་རང་རང་གི་རྒྱ་བ་ལྷག་
 གི་ཡོ་ལ་ལྷག་རྒྱ་ལྷག་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། གོང་ཙེ་ཁྱུ་ལན་དུ། དུག་པ་ཅན་གྱི་ཡོ་
 དག་ལ། །དུག་པ་ཅན་གྱི་རྒྱ་བ་འདོན། །ཞེས་སོ། །ཞིབ་པར་བཤད་ན་བཤོལ་བཞི་
 ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་གྱི་ཅི་གཞི་དཔུགས་གྱི་བཤོལ། །དེ་བསགས་པས་ཞག་བཤོལ།
 དེ་བསགས་པས་ཆོས་རྒྱའི་བཤོལ། །དེ་བསགས་པས་ཆོས་ཡོའི་བཤོལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེ་སྐད་དུ། འཛིན་ཏེན་ཐམས་ལེ་ལས། སྟོང་ཐུག་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་རོ་བརྒྱ་ལན་པ་
 དག་ལས་སོ་ཡི་ཆ་ཡིས་རེས་པར་བྱུང་བྱུར་པས། །ལུས་ལ་དཔུགས་ལྷག་གང་དག་ཉིན་
 ཞག་སོ་སོའི་དུས་སུ་འབྱུང་བ་རི་དང་དུས་རྒྱུས་དག་གི་གྲངས། །སྟོང་ཐུག་སུམ་ཅུ་ཙུ་
 དུག་དག་གིས་བརྒྱར་བ་རྒྱུས་གྲང་ཡོ་བརྒྱའི་ཚད་དུ་རབ་དུ་གྲགས་པ་ལྟེ། སྟོང་(༦༣ན)

དུས་མེ་ཡིས་རབ་དུ་བྱེ་བ་རྣམས་ནི་རྩ་ཚོད་དུ་འགྱུར་དུག་ཅུའི་ཆ་ཡི་ཉིན་ཞག་གྱང་། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་ལྷེ། དེ་རྒྱས་པར་བཤད་ན་མང་འགྲོ་བས། བསྐྱུས་ན་
འདིར་དབུགས་རྩ་ཚོད་ཞག་ལྷག་ཅུལ་ཡིན་གྱང་། དོན་དེལ་ན་རགས་པ་འཕོ་རྒྱང་སྐྱུ་
སྒྲ། འབྲིང་ལོ་གཉིས་དང་། སྤ་བ་བྱེད་བཅས་སོགས་སྐྱུ་ན། དབུགས་པའོལ་འདོན།
དེ་བཞིན་དུ་ཞག་ལྷེ་ལོ་གསུམ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རགས་འབྲིང་སྤ་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་རང་
རང་གི་སྐྱུ་རྩ་དང་། སོ་གཉིས་དང་། བྱེད་དང་སོགས་སྐྱུ་ལ་རང་རང་གི་བའོལ་འདོན་
པའི་ཕྱིར། ཅན་གྱི་གྲིང་འདིའི་མིའི་རྒྱུད་དབུ་མ་གསུམ་ལ་ཆད་ལྷག་གི་དེན་འབྲེལ་གྱིས་
བྱེའི་རྒྱ་བའི་དཀར་ཆད་མར་ཆེ་འཕེལ་སྒྲིབ་འབྱུང་བས་དབུགས་ཆད་ལྷག་ཅི་ཅུལ་དེ་ཡིན་
ནོ། །གཞན་སྒྲ། རྒྱ་བ་སྐྱུ་བ་རྒྱ་དོན་གསུམ་མཐུ་བྱིས་ལོ་སོ་གཉིས་ན་ཆོས་ལོ་ལྷག་པ་
རེ་འདོན་པ་ལུན་མཉམ་ཡང་ལོ་བའོལ་འདོན་མི་དགོས་ཏེ། རྒྱ་འོལ་འདོན་པ་དུས་བཞིའི་
གཟེར་མི་འཆུག་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་དེ་བཏོན་པས་དུས་ཚོད་འགྲིགས་ཤིང་ལོ་བའོལ་
ལ་མི་ལྷོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོ་བའོལ་ལ་དེ་འདྲའི་དགོས་པ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་
ལུང་རིགས་མང་ལ་རྒྱས་པར་བད་དཀར་ཞལ་ལུང་དང་དེས་ལན་ཉིན་བྱེད་དབང་པོ་
སོགས་ལ་ལྟོ། །ལྷག་མ་གཞན་དུ་བཤད་ཅིན་ཏེ། །

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་ཁའི་གན་རེ། ཆོས་ནི་ཉིན་ཞག་དང་། བྱིང་དང་ལྟོ་བྱང་གི་བཤོད་
བ་དང་རྒྱ་བའི་དོག་པ་ལའང་ཉིན་ཞག་ལས་ཐུང་བས་བྱལ་བར་ཐལ། ཉིན་ཞག་ལས་ཆོས་
ཞག་ཐུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་ལྷེ། དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་བས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེས་ལན་
ཉིན་བྱེད་དབང་པོ་ལས། ཆོས་ཞག་གིས་ཉིན་ཞག་གི་དོད་མི་བྱལ་ཉིན་ཞག་གིས་བྱིས་ཞག་
གི་དོད་མི་བྱལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱང་
ཆོས་འཕེལ་དུས་རྩ་ཚོད་རེ་བཞིའི་བར་འབྱུང་ཡང་། གཙོ་བོ་དང་འགྲིབ་དུས་རྩ་ཚོད་དང་
བཞིའི་བར་དུ་འོངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱ་བའི་སྤ་རྒྱུགས་(༥༡བ)

འབྱུང་དུས་ཆོས་འཕེལ་དུས་སྐབས་འཕེལ་འགྲིབ་བྱལ་བ་དང་། བྱི་རྒྱུ་ལུགས་མིན་དུས་
 ཆོས་འགྲིབ་དུས་ཡིན་པས་སྐབས་འཕེལ་འགྲིབ་མགོགས་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ལུན་བྱུང་
 བའི་ཕྱིར་དེ། དེས་ལན་ཉིན་བྱེད་དབང་པོ་ལས། ཆོས་འཕེལ་དུས་ཚུ་ཚོད་རེ་བཞིའི་བར་
 ཏུ་འབྱུང་ཡང་ཆོས་འགྲིབ་དུས་ཚུ་ཚོད་རེ་བཞིའི་བར་ཏུ་སོང་བས་རྒྱུ་པ་ལུགས་འབྱུང་
 ཏུ་སྐྱེད་དུས་ཆོས་འཕེལ་བས་སྐབས་འཕེལ་འགྲིབ་བྱལ་ལ། རྒྱུ་པ་ལུགས་སྒྲིག་གི་དུས་
 སྐབས་ཆོས་འགྲིབ་པས་འཕེལ་འགྲིབ་མགོགས་པའི་དོན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་
 ལས་ཆེར་གླིང་བཞིར་སྒྲོ་བཀོད་སྟགས་མཉམ་པའི་ལུགས་སྐྱུ་དབྱེད། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་
 རེ། འོན་ཉིན་ཞག་ལ་ཡང་རིང་བྱུང་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་ལ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ལུགས་པའི་
 རིགས་འགྲེལ་ཡིན་པས་གཏན་ནས་མ་བྱུང་། འདོད་མི་རུས་དེ། ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་ལ་
 སྒྲོ་བྱུང་ཏུ་བཀོད་པའི་དབང་གིས་རིང་བྱུང་འབྱུང་ཡང་ཉིན་ཞག་ལ་དུས་ཀྱི་ཏུ་ཚུ་ཚོད་
 དུག་ཚུ་འམ་ལུད་ཅམ་སུམ་ཏུ་འབྱུང་བ་མཛོད་སྟགས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། ལུད་
 ཅམ་ཉིན་ཞག་སྐྱུ་གསུམ་ནི། ཞེས་དང་། བསྐྱུས་རྒྱུད་ལས། སྐྱོང་དུས་མེ་ཡིས་རབ་ཏུ་
 བྱེ་བ་རྒྱུས་ནི་ཚུ་ཚོད་ཏུ་འགྱུར་དུག་ཚུ་འི་ཆ་ཡིས་ཉིན་ཞག་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། འདི་དག་མཐུན་པས་གྲངས་ལ་མི་མཐུན་པ་ཐེ་བ་སྐྱོད་པེ་བྱེད་འདྲའོ། རེས་བྲིམ་
 ཞག་ལ་ཡང་རིང་བྱུང་མེད་པར་གཤམ་དགོས་སོ། །ཡང་འདིའི་ཆོས་བྲིམ་ཉིན་གསུམ་གྱི་
 ཞག་སྐྱུ་ལོ་གསུམ་གང་གཙོ་ཟེར་ན་ལ་ལས་བྲིམ་གྱི་ཞག་སྐྱུ་ལོ་གསུམ་གཙོ། ལ་ལས་ཉི་
 མའི་དེ་གསུམ་གཙོ་ཟེར། ལ་ལས་ཆོས་ཀྱི་ཞག་སྐྱུ་ལོ་གསུམ་གཙོ་ཟེར། མང་པོས་ཞག་
 ལུགས་ཀྱི་མཚན་མ་གོ་ཞིང་ཅང་མི་སྒྲུའོ། རོན་མ་གོ་ན་ལུང་དྲངས་ཀྱང་ནི་ཅོས་སྐྱུས་པ་
 ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། རེ་གསུམ་ཀ་ཏ་ཅང་ལེགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་འཕེལ་སྟགས་གཅིག་
 མ་ལོངས་བར་དུ་ཉིན་ཞག་ལུགས་ཆེ་སྐབས་འཕེལ་སྟགས་གཅིག་ལོངས་ན་ཆོས་ཞག་ལུགས་
 ཆེ། ལོ་ལ་བྲིམ་ཞག་ལུགས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྐྱེད་མ་ལོངས་བར་དུ་

ནམ་ལངས་ནས་ནམ་ལངས་བར་(༥༩ན)དུ་ཞག་རྩ་མཁས་མྱོངས་གཉིས་ཀས་འཛོགས།
 ཆོས་ཞག་དང་། མཆོམས་ཟིན་པ་མཁས་པས་ཀྱང་དཀའ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་མེ།
 གླུ་ཕྱེད་དམ་གླུ་བ་གང་རུང་དུ་ལོངས་ནས་ཉ་གང་བ་དམར་ཆ་ཚོགས་ཆར་ན་ཉིན་ཞག་
 གི་གྲངས་བཅོ་ལྔ་ལས་སུམ་རྩ་མ་ཆར་ཡང་གླུ་ཕྱེད་དམ་གླུ་བར་འཛོག་དགོས་པ་མཆོན་
 མས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་ལྟ་བུར་ན་གསོ་སྦྱང་ཡང་དེ་གཅི་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 འཛོག་ཉིན་ན་དཀར་ཆ་དང་དམར་ཆ་ཚོགས་པ་ལ་གླུ་ཕྱེད་དང་ཉ་གང་བ་ནས་ཉ་གང་
 བར་ལ་གླུ་བར་མཁས་སུན་ཀྱན་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་དེ། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། གླུ་བ་
 དཀར་དང་ནག་པོ་དག །སྒྲ་མ་ཕྱི་མའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 པ་གྲུབ་མེ། ཉིན་ཞག་དང་ཆོས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་རྩ་ལོངས་ཀྱང་བྱིས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་རྩ་
 མ་ཆར་ན་དབྱར་དགུན་སྟོན་དབྱིད་གྱི་དུས་ཆོད་ཇི་བཞིན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 དེས་ན་བཤོལ་སྒར་ལྟར་འཕོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཙམ་ཞིག་བཤོལ་དང་ཞག་གླུ་ལོ་
 གསུམ་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་རྩ་མདོ་ལས་ཞིབ་པར་རྒྱལ་བའི་རྩིས་པ་ཞེས་པའི་གནད་
 མདོ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་མཁས་ཆེན་ཁ་ཅིག་རྒྱ་གར་གྱི་ལུགས་ལ། ཏྲ་བྱ་བྱི་བ་ཡོས་ལ་བཤོལ། །
 སྟོན་དགུན་དབྱིད་དབྱར་འབྲིང་པོ་གཉིས། ཞེས་ཏྲ་ལོ་སྟོན་གླུ་འབྲིང་པོ། བྱ་ལོ་དགུན་
 འབྲིང་། བྱི་བ་དབྱིད་འབྲིང་། ཡོས་ལོ་དབྱར་འབྲིང་ནམས་ལ་བཤོལ་འདོན་པ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་གླུ་བ་ཉེར་བརྒྱད་ལ་ཤོལ་འོངས་དགོས་ལ། དེ་ནི་འདུལ་
 མཛོན་གྱི་རགས་རྩིས་དང་ཡང་མི་མཐུན། དུས་འཁོར་སོགས་དཀར་རྩིས་གྱི་རགས་འབྲིང་
 ཞིབ་གསུམ་གྱི་རྩི་རྩུལ་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཏྲ་གས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་མེ། ཏ་
 ཅང་བཤོལ་ཉེ་དྲག་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་དུས་བཞི་གླིང་བཞིར་གཅིག་ཆར་བ་ཡིན་ཟེར་ན། ཤིན་རྩ་མི་འཐད་

པར་ཐལ། གླིང་བཞིར་དབྱར་ཡོད་པར་བྱས་ཀྱང་རིམ་ཆར་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་
 བྱིར། དེར་ཐལ། ཏེན་འབྲེལ་གྱིས་འཛམ་གླིང་ལས་གྱི་ས་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་བའི་འཕེལ་
 འགྲིབ་(༥༤བ)རྟགས་མཚན་ཐམས་ཅད་ལ་གླིང་འདི་གཙོ་བས་འདིར་དབྱར་ཉི་རིང་བ་
 མཐར་ཐུག་གི་རྒྱ་བ་བྱུ་བ་མ་ཐག་ཏུ་བྱང་རྒྱ་མི་སྟན་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
 འདིར་རྒྱ་བ་དེའི་ཞག་གི་དང་པོ་བྱུ་བ་བ་དང་རྒྱ་མི་སྟན་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་
 སྟོན་ཏུ་སྒྲ། གཞན་ཡང་། འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ཉིན་མོ་ཡུད་ཅམ་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་དུས་མཚན་
 མོ་འང་ཡུད་ཅམ་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་པར་ཐལ། འདིར་ཉི་མ་དེ་ལྟར་ཡོད་དུས་རྒྱ་མི་སྟན་
 ལ་འང་ཉིན་མོ་ཡུད་ཅམ་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་བྱིར། ལྷབ་སྟེ། འདིར་ཉིན་མོའི་དུས་སུ་
 རྒྱ་མི་སྟན་དུ་མཚན་དུས་འབྱུང་བའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གདགས་པ་ལས། ལོ་
 གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཉིན་མོ་ཡུད་ཅམ་བཙོ་བརྒྱད་དང་མཚན་མོ་ཡུད་ཅམ་བཙོ་གཉིས་
 ཡོད་དེ། དེ་གང་ཞེན་དབྱར་རྒྱ་ཐ་རྒྱུད་གི་ཡར་གྱི་ངོའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་ཉིན་མོ་ཡུད་ཅམ་
 བཙོ་བརྒྱད་མཚན་མོ་ཡུད་ཅམ་བཙོ་གཉིས་ཡོད། ཅས་དང་། མདོ་ཉི་མའི་སྒྲིང་པོ་ལས།
 རྒྱ་བ་རང་ལ་གྱོ་ལུན་ནོ། །བདག་གི་དབྱར་རྒྱའི་རིམ་བཞིན་བྱ། ཉིན་བར་བཙོ་བརྒྱད་
 ཐོབ་ནས་ཀྱང་། །མཚན་མོ་བཙོ་གཉིས་སེས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱས་
 པ་ལ་ཁོན་རེ། འདིའི་ཉིན་མོའི་ཡུན་ཚད་དང་རྒྱ་མི་སྟན་གྱི་མཚན་མོའི་ཡུན་ཚད་མཉམ་
 པར་ཐལ། འདིར་ཉིན་མོའི་དུས་སུ་དེར་མཚན་མོ་འབྱུང་བའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྒྱ་བ་རིང་
 དུས་གྱོ་ལུན་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་བ་རྫོགས་དུས་གྱོ་ལུན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། གླིང་འདིར་དགུན་ཉི་མུང་བ་མཐར་ཐུག་གི་དུས་སུ་རྒྱ་མི་སྟན་དུ་འང་
 དགུན་ཉི་མུང་བ་མཐར་ཐུག་ཞག་དེར་འབྱུང་བར་ཐལ། དབྱར་ཉི་ལ་དེའི་བྱིར། འདོད་
 བ། འདིར་མཚན་མོ་ཡུད་ཅམ་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་དུས་སུ་ཉིན་མོ་འང་ཡུད་ཅམ་བཙོ་
 བརྒྱད་གྱི་དུས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དུས་རྒྱ་མི་སྟན་ན་འང་མཚན་མོ་ཡུད་ཅམ་བཙོ་བརྒྱད་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས། རྩལ་སྟེ། འདིར་ཉིན་མའི་གྲང་ཡིན་དུས་སྐྱེ་མི་སྟོན་
 དུ་མཆོན་མའི་གྲང་གི་དུས་ཡིན་གྱི་ཉིན་དུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྤྱིར་བཞི་
 ཀར་ཉིན་དུས་ཡིན་པར་ཐལ། འཛམ་གྱིང་དུ་ཉིན་གྲང་གི་དུས་སྐྱེ་མི་སྟོན་དུ་ཡང་ཉིན་(༥༥ན)
 དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོ་ཉི་མའི་སྟོང་པོ་ལས། མཆུ་ནི་སྒྲ་བར་བ་
 རྫོགས་ཕྱེད། །དགུན་སྒྲ་ཐ་རྒྱུད་རང་བཞིན་ཡང་། །མཆོན་མོ་བཙོ་བརྒྱད་ཤེས་པར་གྱིས། །
 ཉིན་པར་ཡང་ནི་བརྟུག་ཉིས་ཡིན། །ཞེས་དང་། གདགས་པ་ལས། ལོ་གཅིག་ལ་དུས་
 གཅིག་དུ་མཆོན་མོ་ཡུད་ཅམ་བཙོ་བརྒྱད་ཉིན་མོ་ཡུད་ཅམ་བརྟུག་ཉིས་ཡོད་དེ། དེ་གང་
 ཞེན། དགུན་སྒྲ་ཐ་རྒྱུད་གི་ཡར་གྱི་ངོའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་མཆོན་མོ་ཡུད་ཅམ་བཙོ་བརྒྱད་ཉིན་
 མོ་ཡུད་ཅམ་བརྟུག་ཉིས་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་མི་ཤེས་པ་ཁེའི་གཤིས་
 རྒྱལ་སྒྲ་བའི་མར་ངོའི་བརྟུག་ཞེ་ལ་གསོ་སྦྱང་བྱས་ནས་སང་ཉིན་ཆོས་གཅིག་མི་བྱེད་པར་
 གནམ་སྟོང་དག་གནང་ཉིན་ཆོས་གཅིག་བྱས་ཏེ་དེ་ཉིན་ནས་བགྲང་བའི་ཉིན་ཞག་བཙོ་
 ལྷ་པ་ལ་གསོ་སྦྱང་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་བརྟུག་ཞེ་པའི་རྫོགས་ཀྱི་དུས་འབྲེལ་
 གྱི་ཡར་ངོའི་གསོ་སྦྱང་སྒྲ་མ་ལ་ཉིན་ཞག་བརྟུག་པས་རྩལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲ། རྩལ་
 སྟེ། བཤོལ་མེད་པའི་ལོ་གཅིག་ལ་དུས་འབྲེལ་གྱི་གསོ་སྦྱང་བརྟུག་ཞེ་པ་བྱས་དང་། བཙོ་
 ལྷ་པ་བཙོ་བརྒྱད་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། འདིའི་བརྟུག་ཞེ་པ་དང་བཙོ་ལྷ་པ་ཉིན་ཞག་
 གིས་འཛིག་ལ་ཆོས་ཞག་གིས་ཉེར་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་བཙོ་ལྷ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 མདོ་རྩ་བར། སྒྲ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཙོ་ལྷ་ལོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་ལས། དུས་
 ཆོག་སྤུག་པོ་རེ་རེ་ལ་སྒྲ་བ་གཉིས་གཉིས་ཏེ། སྒྲ་ཕྱེད་བཞི་བཞི་ཡོད་པ་ལ། ཕྱེད་དང་པོ་
 གཉིས་དང་ཐ་མ་གསུམ་ལ་ནི་ཞག་བཙོ་ལྷ་བཙོ་ལྷ་སྤུབ་པར་རྩི། །ཕྱེད་གསུམ་པ་ལ་ནི་
 ཞག་རེ་རེ་ཆད་ཅིང་བཙོ་ལྷ་མི་སྤུབ་པར་བརྟུག་ཞེ་སྤུབ་པར་བཙོ་སྟེ། དེ་དག་ནི་གསོ་སྦྱང་
 བརྟུག་ཞེ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཤིན་དུ་མང་བའི་ཕྱིར།

སྒྲུབ་པ། ལ་ལ་མཐུབ་ཚེས་སྒྲུག་བསྐལ་མྱོང་ཡང་རིམ་འདི་དོན་མ་མྱོང་། །འགའ་ཞིག་
ཆོག་གི་ལོ་མ་མཐོང་ཡང་དོན་གྱི་རིམ་ཤེས། །ལལ་ཆེར་རྟུགས་འགྲོས་སྒྲུ་རངས་ཅམ་ལ་
དོན་རིག་ཉི་མ་ལོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་(༥༥བ)མདོ་སྒྲུགས་ཞག་ལྷ་ལོ་བྱུང་བདུད་ཅིས་
རོམས། །ཞེ་མ་རབ་དཀར་གངས་རིའི་ཡུལ་གྱི་ལྷགས། །སྒྲུ་ཆོགས་དབྱུང་ཆེ་ལོ་ནི་ཉི་
ལྷས་འཛོག་ །ཀྱན་མཁུན་སྒྲོམས་འགས་གནམ་ལྷ་ཁོ་ན་ཟེར། །སྒྲུན་པོ་མཁམས་སྒྲོམས་
ཁྱིམ་ལྷ་འབའ་ཞིག་འདོད། །མཁུན་ལྷན་འགས་ཀྱང་རེས་གཟའ་འདས་འདོད་ལོ། །
སོམ་ཉིའི་བྱ་བ་མཁམས་སྒྲོམས་ད་ལྟར་འདས། །དུས་བཞི་གཡོན་དང་སྒྲུ་རངས་ཉིན་དུས་
དང་། །རང་འགྲོས་རྒྱང་འགྲོས་གོ་ལ་རགས་པ་ཡང་། །མི་ཤེས་དུས་ལའོར་མངོན་
འདུལ་དུས་ཆོགས་མཁན། །བྱེད་ནམས་ཆུད་བྱུང་དོམ་ཆར་ཅན་ནོ་ཞེས། །ཀྱན་མཁུན་
སངས་རྒྱལ་དེ་ཡང་ཡ་མཚན་སྒྲུམ། །འདི་ནི་སྒྲོམ་བྲལ་ལྷང་གི་ཆོག་ཅམ་ཞིག་ །བྲིས་སོ་
རང་བཟོས་སྒྲུར་བག་ལ་སྤིད། །སྒྲུར་ཅིས་འདུལ་མངོན་ལོ་ལྷ་ཞག་གསུམ་གྱི། །
རགས་འབྲིང་ཕྱ་སོགས་དེ་ལྟར་ལྷང་ལས་སོ། །ཞེས་པ་བར་སྒྲུབས་ཀྱི་ཆོགས་སྒྲུབ་ཅད་
པ་སྒྲོམས་སྒྲུབས་པའོ། །

ལྷ་རྒྱམས་ཀྱི་གནས་བཤད་པ།

ལྷ་པ་ལྷ་རྒྱམས་ཀྱི་གནས་བཤད་པ་ལ། ས་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་དང་། མ་འབྲེལ་
བའི་གནས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བྱུང་ཆོས་དང་། གོང་འོག་བར་གྱི་ཐག་ཆད་དང་བཞི། དང་
པོ་ལ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པ་དང་། སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་པའི་གནས་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདི་
ལ་བང་རིམ་བཞི་ཡོད་དེ། །ཞེས་པ་ནས། རི་ནི་བདུན་པོ་དག་ལ་ཡང་། །ཞེས་ཆོགས་
བཅད་གཉིས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རི་རབ་ཀྱི་རྒྱུ་མཚམས་ཡན་ཆད་འདི་ལ་བང་རིམ་

བཞི་ཡོད་དེ། དེ་རེ་རེ་བར་ཐག་དཔག་ཆད་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། འདི་
ལ། ཞེས་པ་ནས། སྟོང་ཐུག་བརྒྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ཚུལ་ན་ཆད་ཀྱི་བྱེད་ཁེབ་
སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གིས་རི་རབ་ཀྱི་བྱེད་མན་ཆད་དུ་བྱིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བང་རིམ་བཞི་པོ་དེ་རི་རབ་ལས་བྱིར་འཕགས་ཚུལ་བཞི་
ཡོད་དེ། བང་རིམ་དང་པོ་རི་རབ་ལས་བྱིར་དཔག་ཆད་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ་དུག་དང་། གཉིས་
པ་བྱིར་དཔག་ཆད་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ་དང་། གསུམ་པ་བྱིར་དཔག་ཆད་(༥)སྟོང་ཐུག་
བཞི་དང་། བཞི་པ་དཔག་ཆད་སྟོང་ཐུག་གཉིས་འཕགས་པའི་བྱིར། འདི་ལོག་ནས་བརྩིས་
པར་མཛོད་ཅིང་ལྷག་དགནས་པ་ཡོད་དེ། བང་རིམ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་དང་པོ་ལ་ལག་ན་
གཞིང་ཐོགས་དང་། གཉིས་པར་བྱེད་ཐོགས་དང་། གསུམ་པར་རྟག་ཕྱོས་དང་། བཞི་
པར་ཕྱོགས་བཞི་ན་དཔག་ཆད་བརྒྱ་སྟོང་གིས་སྟོར་བའི་ཐོ་བྱང་བཞི་ཡོད་པའི་ཤར་ན་
ལུལ་ལའོར་བྱང་། སྟོར་འཕགས་སྟེས་པོ། ལུབ་རྒྱ་མིག་མི་བཟང་དང་། བྱང་ན་ལུང་ལོ་
ཅན་གྱི་ཐོ་བྱང་ན་རྒྱུ་ལའོར་བཅས་ཏེ་རྒྱལ་ཆེན་སྟེ་བཞི་ཕྱོགས་བཞིར་གནས་པའི་
བྱིར། ཡང་སྒྲིབ་དེ་དང་རི་བདུན་ལ་གནས་པར་མཛད་ལྷགས་རི་ཆུན་ཆད་ཀྱི་རི་བྱག་ལ་འང་
རྒྱལ་ཆེན་སྟེ་བཞིའི་ལའོར་གནས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། དེ་ལ་ལག་ན་གཞིང་ཐོགས་
དང་། ཞེས་པ་ནས། རི་ནི་བདུན་པོ་དག་ལ་ཡང་། ཞེས་བྱུང་།

གཉིས་པ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལུན་པོའི་ཆེ་ན་སུམ་ཅུ་གསུམ། །
ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡི་ངོས་ལ་བརྒྱད་ཁྲིའོ། ཞེས་བྱུང་། ལུན་བརྟམ་དར་རྟེན་ལྟར་འདིག་
རྟེན་ཐུན་མོང་པ་ལྟར་ན་གཙོ་བོ་ནོར་ལྟ་བུ། དྲག་པོ་བརྒྱ་གཅིག་ ཉི་མ་བརྒྱ་གཉིས། ཐ་
སྐར་གྱི་བྱ་གཉིས། དབང་པོ་འཕགས་པོ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ཡོད་པས་ན་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་
མམ། བརྒྱ་བྱིན་དྲག་པོ་ཉེ་དབང་སྟེ་ལྟའི་གཙོ་བོ་གསུམ་ཆེ་བའི་གནས་ཡིན་པས་ན་སུམ་
ཆེན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ལྟ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཀྱི་གནས་ཡོད་

དེ། ལྷན་པོའི་ཅེ་ན་གནས་པའི་བྱིར། ལྷན་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཅེ་མོའི་རྒྱ་ཆད་ཡོད་
 དེ། རི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་མཆམས་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྒྱ་མས་དབངས་མཉམ་པས་ན་ཁྱོད་ཀྱང་
 ཅེ་ནས་རྒྱ་བར་དང་ཅེ་དེའི་ངོས་རེའི་རྒྱ་ཆད་གཉིས་ཀར་དབག་ཆད་བརྒྱད་ཁྱི་རེ་ཡོད་
 པའི་བྱིར། ལྷན་པོ་ལ་མ་བྱས་པར་གནས་ཀྱི་ཆད་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། ལྷན་པོ་ལ་བཤད་
 པའི་བྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ལྷན་པོའི་ཅེ་མོ་ཅི་ཅམ་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་
 (ལྟ་བུ་)བྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡང་རྒྱས་ལྷན་པོ་སྟོས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། གནས་དང་། ཆལ་དང་། ས་གཞི་དང་། སིང་དང་།
 འདུན་ས་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་ནི། རྟོགས་མཆམས་བརྟེན་ས་པ་བཞི་ལ་ནི། ཞེས་པ་
 བས། རོས་ལ་ཉིས་བརྒྱ་ལྟ་བུ་ལོ། ཞེས་བྱུང་། ལྷན་པོའི་ཅེ་མོ་ལྟོགས་མཆམས་སམ་གྱ་
 བཞིན་ཁང་བརྟེན་ས་བཞི་ཡོད་ལ་དེ་ན་གནས་པའི་ལྟ་ཡོད་དེ། ལྷ་རྒྱམས་བག་མེད་པའི་
 གནས་ལས་བསྐྱང་བར་བྱེད་པས་གཞོད་སྒྱུར་ལག་ན་དོ་རྩེ་གནས་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱམས་ཀྱི་ཆད་ཡོད་དེ། རོས་རེ་ལ་དབག་ཆད་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལྟ་བུ་རེ་དང་
 དབངས་སུ་དབག་ཆད་ལྟ་བརྒྱ་བྱེད་དུ་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དབངས་སུ་དབག་ཆད་
 བརྒྱ་མི་འཐད་ལ། གདགས་པ་ལས། དབག་ཆད་བྱེད་ལྟར་བཤད། ཅུ་བར། རྟོགས་
 མཆམས་བརྟེན་ས་པ་བཞི་ལ་ནི། ལག་ན་དོ་རྩེ་གནས། ཞེས་དང་། ས་སྟེ་ལས་གྱང་།
 རི་རབ་ཀྱི་སྟེང་གི་གཞིའི་གྲ་བཞིན་ཅེ་མོ་བཞི་ཡོད་དེ། འཕང་དུ་དབག་ཆད་ལྟ་བརྒྱ་ཡོད་
 དོ། །དེ་དག་ལ་གཞོད་སྒྱུར་ལག་ན་དོ་རྩེ་ཐོགས་པ་རྒྱམས་གནས་སོ། ཞེས་སོ། །རི་
 རབ་ཀྱི་ཅེ་མོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དབུས་ན་གནས་ཡོད་དེ། ལྷ་རྒྱམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་
 བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་པོའི་པོ་བྱང་གྲོང་ཁྱེར་ལྷན་སྟག་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 ཀྱི་ཆད་ཡོད་དེ། རོས་རེ་ལ་དབག་ཆད་ཉིས་སྟེང་ལྟ་བརྒྱ་རེ་དང་མཐའ་བསྟོར་དུ་བྱིད་དང་།
 འཕང་དུ་དབག་ཆད་བྱེད་དང་གཉིས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་པར་

དུ་མ་དང་ལྷན་ཏེ་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་ལས་གྲུབ་པ། འདིའི་འོག་གི་ས་གཞི་ཆོན་སྒྲ་བརྒྱ་
 གྲག་གཅིག་གིས་བཀྲ་བར་བྱས་པ། ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མ་བཞིན་དུ་རེག་ན་འཇམ་པ་
 དང་། རྒྱང་བ་བཞག་ན་མེས་མེས་པ་དང་། བཏེགས་ན་སྒྲར་བར་བྱེད་པས་མཉེན་པ་སྒོ་
 སྒོར་དུ་གཅིག་གིས་མ་ཆད་པ་དག་ཡོད་ཅིང་། རིན་པོ་ཆེའི་ཀ་བ་དུག་གི་དང་། རིན་པོ་
 ཆེའི་ར་བ་འཕང་དུ་དབག་ཆད་བྱེད་དང་གསུམ་པས་བསྒྲོར་བ་ཡོད་པ་དང་། ར་བ་དེ་ལ་
 གསེར་དཔལ་བེ་རྒྱུ་ཤེལ་བཞི་ལས་བྱས་པའི་རྩྭ་སྒྲུབས་དང་མདའ་ཡབ་དང་རིན་
 པོ་ཆེ་སྒྲ་བཞིའི་ཟམ་པ་རྒྱད་མ་བཞི་དང་(༥༥ན)དུས་དུས་སྒྲུས་གཞི་ལ་རྒྱུད་གིས་མེ་ཏོག་
 མཚྭ་རྩྭ་རྩྭ་བ་གཏོར་ཞིང་གསར་པ་བྱས་མོ་རྒྱབ་ཅམ་དུ་འགྲེམས་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་
 བྱིར། ཅི་རིགས་ནས་བྱངས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤོང་ཁྱིའི་དེའི་དབྱུག་ན་བརྒྱ་བྱིན་
 གྱི་ཁང་བཟང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་གནས་ཤིང་དེའི་ཆད་སོགས་ཡོད་དེ། དེའི་ངོས་རེ་ལ་
 དབག་ཆད་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་པ། མཐའ་བསྒྲོར་དབག་ཆད་སྒྲོང་ལྷ་ན་སྒྲུག་ལས་གྱེན་དུ་
 དབག་ཆད་བྱེད་དང་ལྷ་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལས་ས་སྤེལ་ན་བྱེད་པར་གཞན་
 ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བ་གམ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་དང་བ་གམ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཁང་བ་བརྟེགས་
 པ་བརྒྱ་བརྒྱ་དང་། ཁང་བརྟེགས་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཁང་མིག་བདུན་བདུན། ཁང་མིག་རེ་རེ་
 ལ་ཡང་ལྷའི་སྤོ་མོ་བདུན་བདུན། སྤོ་མོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་གཡོག་མོ་བདུན་བདུན། བྱོགས་
 བཞིན་སྒོ་བཞི་སོགས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ས་སྤེལ་ས། དེ་ལ་བ་གམ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག །
 སོགས་སོ། །དེར་མ་ཟད་འདོད་ལྷ་དག་གི་ཁང་པའི་བྱེད་པར་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་
 དག་རིན་པོ་ཆེ་བཞི་ལས་གྲུབ་པ་བཞི་དང་། ཁང་བརྟེགས་དང་བ་གམ་དང་བསིལ་ཁང་
 ཉམས་དགའ་བ་དག་དང་དེ་དག་གི་སྟེགས་བྱ་དང་སྒྲར་བྱེད་པ་ཅན་ནོར་བུ་སྒྲ་ཆོགས་
 གྱིས་གྲུས་ཤིང་སྒྲར་བ་ཀུན་ཏུ་བྱེད་པ་དག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ས་སྤེལ་ས། དེ་དག་གི་
 གཞུལ་མེད་ཁང་ཡང་གསེར་ལས་གྲུབ་པ་དང་། དཔལ་ལས་གྲུབ་པ་དང་། ཤེལ་ལས་

གྲུབ་པ་དང་། བེ་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པ་དང་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་འཆད་པར། བྱི་རིལ་གིང་རྟ་སྒྲ་ཆོག་ས་དང་། རྒྱུ་པ་འགྱུར་འབྲེས་ཆལ་
 དགའ་བས་བརྒྱན། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་ན་སྤྱག་དེའི་ཕྱོགས་
 བཞིན་ལྟའི་ཆལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཤར་ན་གིང་རྟའི་རྗེང་བུ་ལོ་མ་སྒྲ་ཆོག་ས་འགོད་པའི་གིང་
 རྟ་སྒྲ་ཆོག་ས་ཀྱི་ཆལ་དང་། ལྟོ་ན་རྗེང་བུ་ལོ་མ་སོགས་སྒྲིབ་པ་ཅམ་གྱིས་ཤེས་པ་རྒྱུ་པར་
 འགྱུར་བའི་ཆལ་དང་། རྒྱུ་ན་ལྟའི་བུ་མོ་མོ་འབྲེས་ནས་འདོད་ཡོན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆལ་དང་།
 བྱང་ན་རྗེང་བུ་དང་གིང་སོགས་ཡིད་དགའ་བའི་ཆལ་གནས་པའི་བྱིར། (༤༧)གིང་རྟ་
 སྒྲ་ཆོག་ས་ཀྱི་ཆལ་ན་གླང་ཆེན་ས་སྤྱང་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཆད་དང་འབྲུལ་ཡོད་དེ། ལྷས་
 དཀར་ལ་ཡན་ལག་བདུན་ལེགས་པར་གནས་པ་མགོ་དམར་བ་མཆེ་བ་དུག་ལྟ་སྤྱད་
 དཔག་ཆད་དང་། ཁོར་ལུག་ཏུ་དཔག་ཆད་བདུན་ཡོད་པ་འཁོར་གླང་ཆེན་བརྒྱ་སྟོང་དང་
 ལྟན་པ། མགོ་སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་སྤྱལ་ཞིང་མགོ་རེ་རེ་ལ་མཆེ་བ་དུག་དུག་དང་མཆེ་བ་རེ་
 རེ་ལ་རྗེང་བུ་བདུན་བདུན་དང་། རྗེང་བུ་རེ་ལ་པད་སྟོང་བདུན་བདུན། པདྨ་རེ་ལ་བཀྲ་
 ཤིས་ལྟ་མོ་བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལ་གཡོག་མོ་བདུན་བདུན་གྱིས་དབང་པོ་ལ་ཤིས་
 བརྗོད་དང་དེ་རེ་རེ་ལ་སིལ་སྒྲན་འབྲེལ་བ་བདུན་བདུན་དང་། མགོ་གཙོ་བོ་ལ་དབང་
 པོ་དང་། གཞན་སོ་གཉིས་ལ་ཉེ་དབང་ཞོན། འཁོར་རྣམས་གླང་པོ་གཞན་རྣམས་ལ་
 ཞོན་ནས་འགོ་བའི་བྱིར། དཀོན་ཅོག་རྟ་ལ་ལས་སོ། །དེ་བཞི་ཆོས་ཅན། དབྱིབས་ཆད་
 ཡོད་དེ། དབྱིབས་གྲུ་བཞི་པ། ཆད་དོས་རེ་ལ་དཔག་ཆད་ཉིས་བརྒྱ་ལྟ་བུ་དང་མཐའ་
 སྒྲོར་དུ་སྟོང་ཡོད་པ་གསེར་གྱི་ར་བ་འཕང་དུ་དཔག་ཆད་རེ་ཡོད་པས་བསྒྲོར། ཅིགས་
 སྤྱབས་སོགས་ལྟ་ན་སྤྱག་ལྟར་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཅུ་བར། དེ་དག་གི་ནི།
 སོགས་སྤྱང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆད་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་བཞིན་དཔག་ཆད་ཉི་ལྷུས་
 བཅད་པ་ན་ལྟ་རྣམས་ཅུ་བའི་གནས་ཆལ་སོ་སོ་དང་མིང་མཐུན་པ་ཆད་མཉམ་པའི་ས་

གཞི་བཟང་པོ་བཞི་ཡོད་དེ། ས་སྡེ་ལས། དེ་དག་གི་ཡོ་རོལ་ན་ས་གཞི་བཟང་པོ་བཟང་
ཞིང་ལྟ་ན་སྟག་ལ་མཛོས་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །དེ་དག་ཚྭ་གསལ་སོ། །

བཞི་པ་ནི། བྱང་ཤར་མཚམས་ན་ཡོངས་འདུ་སྡེ། །ཞེས་བྱུང་། ལྟ་ན་སྟག་གི་གྲོང་
ཁྱེར་དེའི་བྱང་ཤར་མཚམས་ན་ཡོངས་འདུ་ས་བརྟོན་ཡོད་དེ། དེའི་རྩ་བ་དཔག་ཚད་ལྟ་
བཅུ་ཐུར་དུ་ཟུག་པ། བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་ན་དུ་འཕགས་པ། ཡལ་ག་དང་མ་མ་དང་ལོ་མ་དག་
གིས་དཔག་ཚད་ལྟ་བཅུར་ཁྱབ་པ་མེ་རྟོག་རྒྱས་པའི་དྲི་བཟང་པོ་རྩི་ཕྱོགས་སུ་དཔག་
ཚད་བརྒྱ་དང་རྩི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་དཔག་ཚད་ལྟ་བཅུར་ཁྱབ་པར་ལྟར་བའི་ཕྱིར།
རང་འགྲེལ་སོགས་བལྟས་ཀྱང་འདི་ལྟར་བཤད་པ་ལས་མཛོད་ལུགས་(༥༥ན)ལ་རྩ་བ་
དཔག་ཚད་ལྟ་བཅུ་ཐུར་དུ་མི་འཐད་ཀྱང་། ས་སྡེ་ལས། དེའི་རྩ་བ་ནི་དཔག་ཚད་ལྟ་
བཅུ་ཐུར་དུ་ཟུག་གོ། །འཕང་དུ་ནི་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཡོད་དོ། །ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་གཞི་ན་
ཅུ་ནི་དཔག་ཚད་བརྒྱ་དུ་ཁྱབ་པར་འདུག་གོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྟག་མ་མ་ཐུན།
ས་སྡེ་ལས། དེའི་དྲུང་ན་སྟུང་རྩ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྟ་རྒྱུས་དབྱུར་བ་བཞིར་འདོད་པའི་
ཡོན་ཏན་ལྟ་པོ་དག་གིས་རྩ་ཞིང་དག་འབར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཟང་པོ་
འབྱུང་བའི་ལྟ་བུ་ཤིང་ལས་བདུད་རྩི་ཟས་སྡུན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་
པོ་བཞི་འབྱུང་། བརྟར་བ་འབྱུང་བའི་དེ་ལས་སྤྱང་རྩི་སྤྱང་ཆང་དང་། བཞེན་པ་འབྱུང་
བའི་དེ་ལས་ཤིང་རྟ་དང་ཚྭ་གསལ་དང་ཚྭ་གསལ་གཡོག་དང་གོས་འབྱུང་བ་དང་རྒྱན་འབྱུང་
བ་དང་གྲུ་འབྱུང་བ་དང་བཞན་གད་འབྱུང་བ་སོགས་བསམ་པས་འབྱུང་ཞིང་གོས་རྒྱན་
སོགས་ཡལ་ག་དུད་ནས་སྟེར་ལ། སྤྱི་མི་སྟན་ལ་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ཡོད་ཀྱང་རང་གིས་
ལེན་དགོས་པར་ས་སྡེ་ལས་བཤད་དོ། །

ལྟ་བུ་ནི། ལྟ་བུ་མཚམས་ན་ཆོས་བཟང་དོ། །ཞེས་བྱུང་། གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་ན་སྟག་
གི་ཕྱོ་རོལ་ལྟ་བུ་མཚམས་ན་ཆོས་བཟང་ལྟའི་འདུན་ས་ཡོད་དོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་

ཀྱི་ཚད་དང་བྱུང་ཆོས་ཡོད་དེ། ཚད་ཅུ་ཞིང་དུ་དཔག་ཚད་སྤྲུལ་བ་ཀྱང་དང་གྲོང་ཁྱིམ་ལྟ་ན་
སྤྱག་ལས་བྱེད་དུ་འཕགས་འོག་གཞི་དང་ཡང་ཐོག་དང་སྤྱི་འདུས་ཀྱི་གདུང་ལ་སོགས་
པ་ཐམས་ཅད་ཤེལ་ལས་བྱུང་བ། དཔུས་ན་ཀ་བ་བྱུང་བ་སྤྱི་འདུས་ཀྱི་གདུང་ལ་
སྤྱི་ཅེ་མོ་ཅམ་ཞིག་མ་རེག་པ་དེའི་དྲུང་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གསེར་བྲི་དང་། དེའི་མཐར་ཉེ་
དབང་སོག་ཉིས་ཀྱི་ཁྲི་བཤམས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་སྤྲུལ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ལྟ་རྒྱུ་མས་
འདུས་ནས་ལྟ་དང་མའི་དོན་སེམས་ཤིང་། འདི་ནི་བྱ་བའོ་འདི་ནི་མི་བྱ་བའོ་ཞེས་འགྲོ་བ་
མཛད་དེ། ཆོས་བརྒྱད་བཅུ་བཞི་བཅོ་ལྔ་ལ་འཛམ་གླིང་དུ་ཉལ་ཉེ་རྒྱལ་ཆེན་བཞིས་ཀྱང་
ཉལ་ནས་དེའི་ཆེ་ས་མ་དང་དག་སྤྱོད་དང་རིགས་ཀྱི་ཆུན་རབས་ལ་ཆེན་པོར་འཛིན་ན་
ཆོས་བཟང་དུ་བསྒྲགས་པའི་(༥༥བ)དགའ་བ་དང་བསྐྱོག་ན་མི་དགའ་བ་སོགས་དུ་མ་
ལས་བཤད་དོ། །

གཞན་ཡང་བརྒྱ་བྱིན་ལ་གཡུལ་ངོར་སྤྱོད་པའི་གྲང་ཆེན་རབ་བརྟན་དང་། སྤྱིང་མོས་
ཆལ་དུ་སྤྱོད་པའི་ས་ཁྲུང་གི་ཁུ་གཉིས་དང་། ཉའི་རྒྱལ་པོ་སྤྱིན་གྱི་ཤུགས་ཅན་དང་རྟ་གཡོག་
བརྒྱ་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་རྩལ་སྤྱོགས་གླིང་ཐུན་ཁམ་ཁུ་ཅན་ན་གནས་པ་མདོ་གཞན་ནས་
བཤད། འདིར་མིགས་ལ། ལྟའི་རྩལ་པོ་ཆེ་ཡང་མདོ་དང་རྒྱུད་སྤྱོད་སོགས་ནས་བཤད་དོ། །

སྤྲུལ་པ། ལྟ་ལུལ་མ་བྱིན་རྒྱལ་ཁམས་བསྐྱར་མིན་ཀྱང་། མདོ་དང་བརྟན་བཅོས་
ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་དེར། ཁག་པའི་སྤྱོད་བརྟན་རི་མོ་ཤེས་མཐོང་རྣམས། རྣམ་རྟོག་རྒྱ་པའི་
གྲངས་བཞིན་སྤྲུལ་བཅོད་རུས། ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་འཛིག་ཚུལ་ཐེམ་སྐས་དང་། ལས་
འབྲས་མི་ཤེས་ཡོང་བས་དབུ་མའི་ལྟ། ཁགྲོད་འདོད་མོངས་པ་ཆེར་འགྱུར་སྤྲུལ་ཅེན་གྱི་
གསོག་བྲལ་གཉིས་སྤྱོད་སྤྱང་པོ་བཞིན་ནོག་སྤངས། སྟོན་པ་མཉམ་མེད་འཛུམ་གསུངས་
བདུད་ཅི་དེ། སྤྱིང་ལ་ཕྱི་བས་མདོ་སྤྱགས་གང་ཡིན་ཀྱང་། ཐབས་ཤེས་ཉི་ཆེ་མི་བྱ་
བྱུང་འབྲེལ་དུ། སྤྱོད་གཏེ་ཡོངས་ལ་ཐལ་མོ་སྤྱར་བར་འཛུལ། ཞེས་བཤད་བར་སྤྲུལ་

གྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ས་དང་མ་འབྲེལ་པའི་གནས་ནི། དེ་སྟེང་ལྟ་རྒྱུ་ས་གཞལ་མེད་ཁང་། །
 ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡོད་དེ། སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ། དེའི་སྟེང་ན་འཐབ་བྱལ་
 ལམ་མཆོ་མ་དང་། དགའ་ལྡན་དང་། འབྲུལ་དགའ་དང་། གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་དེ་
 འདོད་ལྟ་བཞི། ཆངས་རིས་ནས། འོག་མིན་བར་གྱི་གནས་བཅུ་དྲུག་གམ་བཅུ་བདུན་
 རྒྱུ་ས་གཞལ་མེད་ཁང་ལ་གནས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་འདོད་ལྟ་དཀར་དམར་སེར་གསུམ་
 ཡོད་ལ་གཞལ་ཡས་ཁང་ཡང་ཆེད་དུ་བྱས་མ་བྱས་ཅི་རིགས་ཡོད་ལ་ཆོད་ལུས་གྱིས་དཔག་
 དགོས། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་འོག་གཞི་འབྲེལ་ནས་ཆགས་ལ་བཞི་པ་སྐར་མ་
 ལྟ་བུར་སོ་སོར་ཆགས་བར་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་བྱུང་ཆོས་ལ། འདོད་པ་ལ་སྟོང་པ་དང་། འདོད་གཟུགས་
 གྱི་ལྟ་འོ་སྟེ་རྩལ་དང་། (༥༧ན)འདོད་པ་དང་། བདེ་བ་སྟེ་བའི་བྱུང་བར་གསུམ། དང་པོ་
 བྱི། འདོད། ནས། དགོད་དང་བལྟས་པས་འབྲིག་པ་ཡིན། ཞེས་སོ། །གཞལ་མེད་ཁང་
 གི་ལྟ་འོ་རིས་དེ་ལྟར་ཉེར་གཉིས་ལས་དྲུག་གིས་འདོད་པ་སྟོང་ལ། ལྟག་མས་མི་སྟོང་དེ།
 རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ནས་གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་བར་གྱི་འདོད་ལྟས་འདོད་པ་སྟོང་ལ། ལྟག་
 མ་གཟུགས་གྱི་ལྟ་བཅུ་དྲུག་གིས་མི་སྟོང་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། འདོད་པ་སྟོང་པ་དྲུག་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་ལྟ་དྲུག་གིས་འདོད་པ་སྟོང་རྩལ་ཡོད་དེ།
 འོག་མ་གཉིས་མི་ལྟར་དབང་པོ་གཉིས་སྟེང་ནས་འབྲིག་པ་སྟེང་གུང་ལུས་ལ་མི་གཅང་
 བ་དང་ཅ་རྒྱ་མ་མང་ལ་རྒྱུ་ས་མེད་པས་ཁུ་བྲག་མི་འོང་ལ་མཐུག་ཏུ་རྒྱུང་གི་ཆོ་འོང་།
 འཐབ་བྱལ་བ་རྒྱུ་ས་འབྲུང་ཙམ་གྱིས་འབྲིག་བདེ་སྟོང་། དགའ་ལྡན་བ་རྒྱུ་ས་ལག་པ་
 བཅང་ཙམ་གྱིས་དེ་སྟོང་། འབྲུལ་དགའ་བ་རྒྱུ་ས་དགོད་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་སྟོང་། གཞན་
 འབྲུལ་དབང་བྱེད་བ་རྒྱུ་ས་ཕན་རྩལ་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་སྟོང་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར།

གཉིས་གཉིས་འབྱུང་དང་ལག་བཅང་དང་། །དགོད་དང་བལྟས་པས་འབྲིག་པ་ཡིན། །
 ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་དག་ལ་ཁུ་ཆུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་བཏང་བས་ཡོངས་སུ་
 གཏུང་བ་དང་འབྲལ་ཡོ། ཞེས་དང་། གང་སྒྲེལ་ལས། དེ་མེད་པ་ཡང་དེ་ན་ཡོད་པའི་
 ཟས་ལ་རྒྱ་མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱིས་པ་ལོ་ལྔ་ལོན་པ་ནས། ཞེས་པ་ནས། ཀུན་རྫོགས་གོས་དང་
 བཅས་པ་ཉིད། །ཅེས་སོ། །འདི་ལ་འདོད་ལྟ་སྒྲེ་ཆུ་ཡ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ལྟ་སྒྲེ་ཆུ་ཡ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་དེ་ལྟར་འདོད་པ་སྤྱད་པས་སྒྲེ་ན་དེ་དེའི་སྤྱི་ལྟ་ལྟར་ཡིན་
 ལྟ་མ་ན། དེ་དག་རྒྱས་སྒྲེས་ཡིན་ཀྱང་པ་མའི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཆུ་ཡ་ཡོད་དེ། ལྟ་སོ་མོ་གང་གི་
 ཡང་པར་ལྟའི་སྤྱུངས་སྤྱོད་བྱུང་བ་དེ་དེའི་སྤྱུངས་སྤྱོད་མོར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་སྒྲེ་བའི་
 བོང་ཚོད་རྒྱལ་ཆེན་ལྟེ་བཞི་བ་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་བྱིས་པ་ལོ་ལྔ་ལོན་པ་ལྟ་བུ་ནས། གཞན་
 འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་བྱིས་པ་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་ལྟ་བུའི་བར་འདོད་ལྟ་དུག་པོ་(༥༠)དེ་དག་
 ཏུ་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། བྱིས་པ་ལོ་ལྔ་ལོན་པ་ནས། །ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་ལྟ་བུའི་བར། །
 དེ་དག་ཏུ་སྒྲེས། ཞེས་སོ། །འདོད་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲེ་ཆུ་ཡ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱ་
 བྱིན་རྫོགས་པར་སྒྲེ་ཞིང་རྒྱར་བས་སྒྲེ་བྱི་བཅེས་པ་དབང་མོ་གཅི་མ་མ་ཡིན་པས་ལྟ་
 གཞན་བྱིས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྟ་རིམ་བྱིས་སྒྲེ་
 བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲེས་མ་ཐག་ནས་ལུས་ཀྱི་བོང་ཚོད་ཀུན་རྫོགས་ཤིང་ངོ་ཚད་ཁྲེལ་ཡོད་
 པས་གོས་དང་བཅས་ནས་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། གཟུགས་ཅན་རྣམས། །ཀུན་རྫོགས་
 གོས་དང་བཅས་པ་ཉིད། །ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། འདོད་པ་སྒྲེ་བ་གསུམ་པོ་ནི། །ནས། བསམ་གཏན་གསུམ་ལ་ས་
 དགུ་ཡིན། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མདོ་ལས། འདོད་པ་སྒྲེ་བ་གསུམ་གསུངས་
 པ་དེ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ལྟ་དང་མིར་བཅས་པ་ལ་དེ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། མི་དང་ལྟའི་རིས་

འོག་མ་བཞི་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་སྦྱེ་བ་དང་པོ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་རི་ལྷ་ར་སྤང་བ་ལ་འདོད་པ་
 ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྦྱོད་པའི་བྱིར། འདོད་ལྷ་ལྷ་བ་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་སྦྱེ་བ་གཉིས་པ་ཡིན་
 ཏེ། རང་གི་འདོད་པ་སྦྱུལ་ནས་དེ་ལ་ཡོངས་སྦྱོད་པའི་བྱིར། འདོད་ལྷ་དུག་བ་ཆོས་ཅན།
 འདོད་པ་སྦྱེ་བ་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འདོད་པ་བཞིན་བདག་གིས་སྦྱུལ་བ་དང་གཞན་
 གྱིས་སྦྱུལ་བ་ལ་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོད་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མདོ་ལས། བདེ་
 བ་སྦྱེ་བ་གསུམ་གསུངས་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་གསུམ་
 ལ་ས་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དགུར་བྱེ་བ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་དགུ་བདེ་བ་སྦྱེ་བ་གསུམ་དུ་
 བཞག་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་བྱུང་བར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་
 བྱི་དབེན་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བདེ་ཡོད་པས་དབེན་པ་ལས་བདེ་བ་སྦྱེ་བར་འཛོག་།
 བསམ་གཏན་གཉིས་པ་གསུམ་བྱི་ཏིང་ངེ་འཛོན་ལས་སྦྱེས་པའི་བདེ་བ་འཛོག་། བསམ་
 གཏན་གསུམ་པ་གསུམ་བྱི་དགའ་བམེད་པའི་བདེ་བ་ལས་སྦྱེ་བར་འཛོག་པའི་བྱིར། དང་
 པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ནི་འདོད་པ་དང་མི་དགོ་བ་ལས་(༥༠ན)དབེན་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་
 རྟོག་དབྱེད་དང་བཅས་པའི་བདེ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། བསམ་གཏན་བྱུང་བར་
 ཅན་ན་དགའ་བདེ་དེ་མེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་རྟོག་དབྱེད་དང་བྲལ་
 པའི་དགའ་བདེ་ཙམ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ཡིད་བདེ་དང་ཡང་བྲལ་
 བས་དགའ་བམེད་པའི་བདེ་བ་ལྷ་ར་གནས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་བར་གྱི་ཐག་རིང་སྤང་ནི། གནས་ནས་གནས་འོག་རི་སྤྱིད་བར། །དེ་ནས་
 དེ་ཡི་གོང་དེ་སྤྱིད། །ཅེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གནས་འོག་མ་འཛམ་གླིང་ནས་གོང་
 མ་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་ཐག་ཆད་བཞུད་དཀའ་ཡང་གཞལ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 འོག་མའི་རྩི་གཞི་འཛམ་གླིང་བྱས། འཛམ་གླིང་ནས་གནས་གོང་མ་གཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་མན་
 ཆད་ཀྱི་རང་རང་གི་འོག་གི་བར་ཐག་གི་ཆད་དེ་རང་རང་གི་གོང་མའི་གནས་ཀྱི་བར་ཐག་

ཐུམ་ཡིན་པ་ལ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གོང་མ་གོང་མའི་གཟུགས་དང་ས་དང་འབྲས་
 བྱ་དང་ཁམས་དང་ས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་ཐུག་པ་འོག་ཐམས་ཅད་དུ་གྱུར་པའི་བྱིར།
 གང་སྟེལ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་དང་འབྲས་ཐུ་
 དང་ཁམས་དང་ས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་ཐུག་པ་འོངས་སུ་ཆད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། ལྷ་ར་མིག་གིས་གོང་མའི་གཟུགས་མ་ཡིན་ལྟ་བུའོ། །

སྟོང་གསུམ་ངོས་བརྒྱད་པ།

དུག་པ་སྟོང་གསུམ་ངོས་བརྒྱད་པ་ནི། ཅ་པར། གླིང་བཞི་པ་དང་ཉི་ཟླ་དང་། །
 ཞེས་བཀས། མཉམ་དུ་འཛིག་ཅིང་འབྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་བྱུང་། །
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྟོང་གསུམ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་པའི་ནང་ཆོན་གྱི་སྟོང་སྟྱི་ལུད་
 ཡོད་དེ། གླིང་བཞི་རེ་རེ་ལ་སྟོང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་མ་སྟོང་། ཟླ་བ་སྟོང་། རི་རབ་སྟོང་།
 འདོད་ལྟ་དུག་པོ་རེ་རེ་སྟོང་དང་། ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་སྟོང་ལ་སྟོང་སྟྱི་ལུད་དང་། སྟོང་
 དང་པོ་དང་། སྟོང་རྒྱུད་རྒྱུད་འཛིག་པའི་བྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྟོང་རྒྱུད་རྒྱུད་འཛིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཅི། ཞེས་དང་། དེའི་ལན་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། འཛམ་བུའི་གླིང་
 དང་ནས། ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་སྟོང་འདི་ནི། སྟོང་(༡༡)ན་སྟྱི་ལུད་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཀྱན་བརྩམས་ལྟར་ན་སྟོང་དང་པོ་རེ་རེ་ལ་
 ལྷགས་རི་རེ་རེས་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་གཉིས་པ་
 བར་མའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡོད་དེ། སྟོང་དང་པོ་དེ་སྟོང་ལ་སྟོང་གཉིས་པ་དང་སྟོང་
 བར་མའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྟོང་
 རྒྱུད་རྒྱུད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་སྟོང་ནི་སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་

ཁམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བརྟུས་ལྟར་ན་འདི་ཡང་སྟོང་དང་པོ་
ལྷགས་རི་ཅན་སྟོང་རེ་ལ་ལྷགས་རི་རེས་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྟོང་
གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། སྟོང་བར་མའི་འཛིན་རྟེན་ཁམས་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་
གྱི་འཛིན་རྟེན་དང་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་
འགྲེལ་ལས། སྟོང་གཉིས་པའི་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་སྟོང་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་
ཆེན་པོའི་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡིན་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བརྟུས་ལྟར་ན་
འདི་ཡང་ལྷགས་རི་གཅིག་གིས་བསྐྱར་བ་གཅིག་ལས་མེད་ཅིང་སྟོང་ཆེན་པོ་ལ་སྟོང་
དང་པོའི་གླིང་བཞིའི་ལྷགས་རི་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་དང་སྟོང་གཉིས་པའི་ལྷགས་རི་འབུམ་
ཕྱག་བརྒྱ་དང་སྟོང་དང་པོ་ལྷགས་རི་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གོ་ར་ལེ་གོ་ར་ལེ་དོང་ཅེ་ལྟ་སྤྱད་ཡོད་
དགོས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟ་སྤྱའི་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་སྟེ། དེ་
དག་མཉམ་དུ་འཛིན་ཅིང་འབྱུང་བ་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ཆགས་པ་དང་འཛིན་
བར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དེ་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར། ཆགས་པ་དང་ནི་ཞེས་སྟགས་ལྟར་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་དང་ཆེད་ཆད་བཤད་པ།

བརྟུན་པ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཆེད་ཆད་ལ། ལུས་ཆད་དང་། ཆེ་ཆད་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ་མའི་དང་། ལྟའི་ལུས་ཆད་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། འཛམ་སྤྱི་
གླིང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆད། ཅེས་པ་ནས། ཉིས་འབྱུར་སྟེ། །ཅེས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་
ལྟར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གླིང་བཞིའི་(༡༡)བ་མི་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཆད་ཡོད་དེ། ཆེ་ལོ་
བརྒྱ་པའི་འཛམ་སྤྱི་གླིང་གི་མི་ལ་ཆེར་བྱ་བྱེད་དང་བཞི་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་ལ་བྱ་བཞི་

བསྐྱོག་པ་ཉིན་མོར་འཛིན་ལ། རང་ལུས་ཀྱི་འོད་གིས་སྒྲོན་མེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཉེན་གྱི་འཛིན་ཡན་ཆད་ན་ཉི་མ་དང་སྒྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱི་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ཡན་ཆད་ཅེས་མ་མཐའ་འཛིན་པ་
 མཆོད་ལུགས་ལ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུང་དེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ཅན་ཉིན་མཆོན་མེད་ཆོན་མེ། །རང་ལུས་གཞལ་བས་བསྐྱལ་
 བ་ཡིས། ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཁམས་ན་ཉི་ཟླ་མེད་ཀྱང་ཆོ་
 ཆད་ཡོད་དེ། ཆོ་ཆད་ནི་རང་ལུས་ཀྱི་ཆད་གཞལ་བའི་དཔག་ཆད་གྲངས་གིས་བར་བསྐྱལ་
 མ་ཡིན་པའི་བསྐྱལ་བར་བགྲང་བས་ཅི་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆད་ས་རིས་པའི་ཆོ་བར་
 བསྐྱལ་བཞི་བརྒྱལ་བསྐྱལ་བ་གཅིག་བྱས་པའི་བསྐྱལ་བ་བྱེད་དང་། མདུན་ན་འདོན་བར་
 བསྐྱལ་བཞི་བརྒྱལ་བསྐྱལ་བ་གཅིག་བྱས་པའི་བསྐྱལ་བ་གཅིག །ཆད་ས་ཆེན་པ་བར་
 བསྐྱལ་བཞི་བརྒྱལ་བསྐྱལ་བ་གཅིག་བྱས་པའི་བསྐྱལ་བ་བྱེད་གཉིས་སམ་བར་བསྐྱལ་
 གྲུག་ཅུ་དང་། འོད་རྒྱུ་ཡན་ཆད་བསྐྱལ་ཆེན་ཡིན་པས་འོད་རྒྱུ་བ་བསྐྱལ་ཆེན་གཉིས་
 སོགས་ནས་འོག་མིན་པ་བསྐྱལ་ཆེན་བྱི་གྲུག་སྟོང་ཡོད་པས་ལུས་ཆད་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། སྟོམ་དུ་བྱས་ན། གཟུགས་ཅན་དང་པོ་བསྐྱལ་བ་བྱེད། །དེ་ཡི་གོང་མ་བྱེད་བྱེད་
 སྟེད། །འོད་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་ཡན་ཆད། །ཆོན་ཉིས་འགྱུར་ཉིས་འགྱུར་ཏེ། །སྒྲིན་
 མེད་བསྐྱལ་ཆེན་གསུམ་དོར་རོ། །འོད་རྒྱུ་ཡན་ཆད་བསྐྱལ་ཆེན་ཏེ། །འོག་མ་གསུམ་
 བྱི་དེ་བྱེད་སོགས། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་མེད་བསྐྱལ་བ་སྟོང་ཐུག་ནི། །ཉི་ཤུ་ལྷག་པས་ལྷག་པ་
 ཡིན། །འོད་རྒྱུ་ནས་བཟུང་བསྐྱལ་ཆེན་ཏེ། །དེ་ཡི་འོག་མ་བྱེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས། གཟུགས་མེད་པའི་ཆོ་ཆད་ཡོད་དེ། བྱམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱལ་བ་
 ཆེན་པོ་སྟོང་ཐུག་ཉི་ཤུ་ཡིན་ལ། དེའི་གོང་མ་གསུམ་རིམ་པས་བསྐྱལ་ཆེན་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་རེ་

ལྷག་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་པ་བསྐལ་ཆེན་(༧༩ན)བཞི་ཁྲི། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲེ་མཆེད་པ་བསྐལ་ཆེན་དུག་ཁྲི། སྤྱིང་ཅེ་བ་བརྒྱད་ཁྲི་ཡིན་པའི་བྱིར། བསྐལ་པ་དེ་དག་བར་བསྐལ་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། འོད་རླང་ནས་སྤྱིང་ཅེ་འི་བར་བསྐལ་ཆེན་གྱིས་ཅེ་ལ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་འོག་མ་ཆངས་རིས་ནས་བསྐལ་ཆེན་དེའི་བྱེད་ལ་བསྐལ་བར་བྱས་པ་དེས་ཅེ་བའི་བྱིར། ཅུ་བར། འོད་རླང་ནས་བརྒྱད་བསྐལ་ཆེན་ཏེ། །དེ་ཡི་འོག་མ་བྱེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆངས་ཆེན་པའི་ཆེ་ཆད་བསྐལ་ཆེན་གྱི་བྱེད་བར་བསྐལ་བཞི་བརྒྱལ་བྱེད་ཟེར་ན། མི་འཐད་བར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཆད་བར་བསྐལ་བཞི་བརྒྱལ་བསྐལ་བར་བྱས་པ་དེ་བྱེད་དང་གཉིས་ལ་འཛོག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཆད་བར་གྱི་བསྐལ་བ་དུག་རྩལ་པར་བསྐལ་བཞི་བརྒྱལ་བསྐལ་བར་བྱས་པའི་བསྐལ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་ལ་འཛོག་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བར་གྱི་བསྐལ་བ་དུག་རྩལ་པ་དེ་དག་ལ་ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་བསྐལ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་སུ་བཤད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིའི་རིགས་པས་དང་པོར་ཆངས་ཆེན་གྱི་སྟོད་གཞལ་མེད་ཁང་འོག་གཞི་དང་བཅས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཆངས་ཆེན་བྱང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཆངས་མདུན་གྱི་སྟོད་བརྒྱད་རིམ་པས་ཆགས་པ་ནས། འདོད་པའི་མིའི་སྟོད་བརྒྱད་རིམ་པས་ཆགས་པ་སོགས་ཡིན་ཏེ། ཆགས་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཡང་ཆངས་པའི་ཆེ་ལ་འཛོག །འཛིག་བསྐལ་གྱི་འདོད་པའི་སྟོད་ཞིག་དུས་སུ་ཡང་ད་དུང་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་བརྒྱད་ཀྱང་མ་ཞིག་ན་ཆངས་ཆེན་མི་འཛིག་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཡང་འཛིག་རྟེན་གྱི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཉི་ཤུར་ཆགས་པ་དང་གང་ཡང་ཆགས་ནས་བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཉི་ཤུར་འདུག་པ་དང་། གང་ཡང་བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཉི་ཤུར་འཛིག་པ་དང་། བར་གྱི་བསྐལ་པ་དུག་རྩལ་པ་དེ་དག་ལ་ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་བསྐལ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་སུ་བཤད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ལ་འབྲུལ་ནས་མཁས་

སྒྲིམ་གཅིག །བསྐྱལ་ཆེན་བྱེད་གཉིས་ཆངས་པའི་ཆོ་ཆད་བཤད་སྟུང་ནས་དབྱིག་གཉེན་
འགོག་མཁན་ཡོད་དེ། ཐུགས་སྒྲུའི་ནམ་ལངས་བ་གལ་ཆེ་སྟེ། འོན། སྟོད་ཆགས་(༥༣བ)
བ་ལ་བར་བསྐྱལ་གཅིག་དང་། བཅུད་ཆགས་བ་ལ་བར་བསྐྱལ་བཅུད་གྲུར་བཤད་བ་དང་།
འཛིག་པ་ཡང་དེ་སྟོད་ལ་གཅིག་དང་བཅུད་ལ་བཅུད་གྲུར་བཤད་བ་མི་འཐད་བར་ཐལ།
འདོད་པའི་སྟོད་མ་ཆགས་གོང་ནས་ཆངས་ཆེན་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་
བ་ལུན་ཆད་བསྟན་གྱི་བསྐྱལ་བ་ལྟ་ཕྱིར་འབྱུང་བའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
ཁམས་གོང་འོག་གི་བཅུད་གཉིས་གཅིག་ཆར་སྟོད་བར་ཐལ་བ་དང་། ཁམས་འོག་མ་སྟོད་
རྗེས་སུ་ཁམས་གོང་མ་སྟོད་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆགས་ཆོད་དང་པོར་ཁམས་གོང་མའི་
འཛིག་རྟེན་གཉིས་ཆགས་དེ་རྗེས་འོག་མའི་འཛིག་རྟེན་གཉིས་ཆགས་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ་མང་པོ་ཞིག་སྐབས་འདིར་འབྱུངས་སོ། །དགག་བ་མ་སྒྲིམ་སོ། །

གཉིས་བ་དན་འགྲོ་བའི་ཆོ་ཆད་ལ། ཆད་སྟུལ་བའི་ཆོ། ཅུད་འགྲོའི་ཆོ། ཡི་དྲགས་
གྱི་ཆོ། གྲང་དཔུལ་གྱི་ཆོ་ཆད་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། ཅུ་བར། ཡང་སོས་ལ་སོགས་དུག་
རིམ་བཞིན། །ནས། བར་གྱི་བསྐྱལ་བའོ། །ཞེས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་དང་རྒྱང་བ་བྱེད་
གཉིས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་དག་གི་ཆོ་ཆད་ཡོད་དེ། ཡང་སོས་དང་། སོགས་
བས་ཐིག་ནག་དང་། བསྟུང་འཛིམས་དང་། ཅུ་འབོད་དང་། ཅུ་འབོད་ཆེན་པོ་དང་། ཆ་
བདུག་གི་ཆོ་ཆད་རང་ལོའི་རྩི་རྩུལ་འདོད་ལྟ་དུག་དང་འབྲུ་བའི་ཕྱིར་དེ། རྩུལ་ཆེན་བ་རང་
ལོ་ལྟ་བུ་ནས་གཞན་འབྲུལ་བ་ཁྱི་དུག་སྟོད་ལ་འཛིག་པ་ལྟར་ཡང་སོས་བ་རང་ལོ་ལྟ་
བུ། ཐིག་ནག་བ་རང་ལོ་སྟོད་། བསྟུང་འཛིམས་བ་ཉིས་སྟོད་། ཅུ་འབོད་བ་བཞི་སྟོད་།
ཅུ་འབོད་བ་ཆེན་པོ་བུད་སྟོད་། ཆ་བ་རང་ལོ་ཁྱི་དུག་སྟོད་ལ་འཛིག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། དེས་ན་དེ་དག་རྣམས་གྱི་ཆོ། །འདོད་པའི་ལྟ་དང་འབྲུ་བ་ཡིན། །ཞེས་
སོ། །རང་ལོའི་གྲངས་འབྲུ་ཡང་རིང་བྱུང་གཏན་ནས་མི་འབྲས་སྟེ། རྩུལ་ཆེན་བའི་ཆོ་ཆད་

དེ་ཡང་སོས་པའི་ཞག་གཅིག་དང་། དེ་སྐུ་ཅུ་ལ་རྒྱ་བ། དེ་བརྒྱ་གཉིས་ལ་རང་ལོ་འཛོག་
བ་བཞིན་དུ་སྐུ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ཆོ་ཆད་དང་ཐིག་ནག་པའི་ཞག་མཉམ། འཐབ་བྲལ་
པའི་ཆོ་ཆད་དང་བསྐྱུས་(༥༣)འཛོམས་ཀྱི་ཞག་དང་། དག་ལ་ལྷན་པའི་ཆོ་ཆད་དང་ཅུ་
འབོད་པའི་ཞག་དང་། འབྲུལ་དག་ལ་པའི་ཆོ་ཆད་ཅུ་འབོད་ཆེན་པའི་ཞག་དང་། གཞན་
འབྲུལ་པའི་ཆོ་ཆད་ཆ་བའི་ཞག་གཅིག་མཉམ་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། ཡང་སོས་ལ་
སོགས་དུག་རིམ་བཞིན། །འདོད་ལྟའི་ཆོ་ཆད་ཉིན་ཞག་མཉམ། །ཞེས་སོ། །རབ་ཆ་བ་
དང་མནར་མེད་ཀྱི་ཆོ་ཆད་ཡོད་དེ། ལྷ་མ་བར་བསྐྱལ་བྱེད་དང་། ཕྱི་མའི་ཆོ་བར་བསྐྱལ་
གཅིག་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅུ་བར། རབ་དུ་ཆ་བྱེད་མནར་མེད་ནི། །བར་ཀྱི་བསྐྱལ་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་ལོ་ཅི་ཙམ་ཀྱི་གུངས་སེས་འདོད་ན་རིན་ཆེན་འབྲེན་
པའི་ཤིང་རྩར་ལྟོས།

གཉིས་པ་ནི། དུད་འགོ་རྣམས། །མཆོག་རིང་བསྐྱལ་པའོ། །ཞེས་སོ། །དུད་འགོ་རི་
ཆོ་ཆད་ཡོད་དེ། རུང་བ་མ་ངེས་ལ་རིང་བ་ལ་བར་བསྐྱལ་གཅིག་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་དེ། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་དགོ་སྒོར་དག་གྲུ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ནི་གྲུ་ཆེན་པོ་སྟེ་བསྐྱལ་བར་གནས་
བས་འཛིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཅུ་བར། ཡི་དྲགས་རྣམས། །རྒྱ་བ་ཉིན་ཞག་གི་ལྷ་བརྒྱ། །ཞེས་
སོ། །ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་ཡོད་དེ། མིའི་རྒྱ་བ་གཅིག་གི་ཡུན་ཆད་ལ་ཞག་གཅིག་ །དེ་
སྐུ་ཅུ་ལ་རྒྱ་བ། དེ་བརྒྱ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ལྷ་
མིན་རྣམས་སྐུ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པ་དང་མཉམ་བར་ཐུབ་པོ། །

བཞི་པ་ནི། ཅུ་བར། ཉིལ་སྐྱངས་ནང་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཞིང་། །ནས། གཞན་ཀྱི་ཆོ་ནི་
ནི་ཤར་བརྒྱར། །ཞེས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཐུང་། གུང་དཔུལ་ཀྱི་ཆོ་ཆད་ཡོད་དེ། ཉིལ་
སྐྱངས་སམ་བང་བ་མ་ག་རྟའི་བྲེ་པོ་ཆེའི་ཁལ་བརྒྱད་ཅུས་གང་བའི་ནང་ནས་ལོ་བརྒྱ་

རིག་ཚང་དེ་འཛིག་རེ་རམ། །ལས་ཉོན་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ཕྱི་ནང་གི། །ཚོས་བྱེད་ཉོན་མོངས་
 རྒྱུད་བྱེད་ལ་འབྱུལ་ནས། །ལྷག་སྤྱོད་བཞིན་འབྱམས་དེ་བས་གནད་དམ་པ། །བདག་མེད་
 བསྐྱེད་ལ་དེ་ཉིད་ཐབས་དང་སྦྱེལ། །བདག་མེད་མཐོང་དང་སྐྱེམ་ལ་ས་གསུམ་གྱི། །
 བདུད་རྣམས་བྱེ་བས་བཅའ་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཀྱན། །བསྐྱལ་པའི་མེ་དང་ཐུད་པའི་བྱ་སྒྲ་
 བཞིན། །མི་རིང་སྤྱད་ཅིག་གཅིག་ལ་དག་བཅོམ་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་བར་སྐབས་ཀྱི་
 ཚིགས་སུ་བཅད་པས་གདམས་པའི་(༥༥)དོན་གྱར་བྱངས་པའོ། །

ཚང་དེ་གཞལ་ཐབས་བཤད་པ་ལས་ལུལ་གྱི་ཚང་བཤད་པ།

བརྒྱད་པ་ཚང་དེ་གཞལ་ཐབས་ཚུམ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་དང་། བརྒྱམས་པའི་འཇལ་བྱེད་
 བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་མིང་དུས་མཐའ་རྒྱལ་ཡིག་དང་། །སྤྱད་ཅིག །
 ཅིས་གསུངས། ལུལ་གྱི་ཚང་དང་དུས་གྱི་ཚང་གི་ཚུམ་གཞི་གཏན་ལ་འབབས་པའི་སྐབས་
 འདིར་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུང་མཐའ་དང་། མིང་གི་སྤང་མཐའ་དང་། དུས་ཀྱི་སྤང་མཐའ་གསུམ་
 བཤད་དགོས་ཏེ། ལུལ་གྱི་ཚང་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚུམ་གཞི་རྒྱལ་བྱ་རབ་དང་། དུས་འཇལ་
 བྱེད་ཀྱི་ཚུམ་གཞི་སྤྱད་ཅིག་མ་དང་། དེ་གཉིས་སོགས་ཚུམ་ཐམས་ཅད་འཛིག་པ་ཡང་
 མིང་ལ་རག་ལས་པས་མིང་གི་ཚུམ་གཞི་དང་སྤང་མཐའ་ཡི་གིར་བཤད་དགོས་པའི་
 བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡང་མིང་ཡིན་པས་དེའི་
 མཐའ་ཡང་བཟོད་པར་བྱ་ཏེ། དེ་རྣམས་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་དང་པོའི་རིམ་པ་
 བརྩམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཤེས་བྱ་ཚུལ་ཅན། གཟུགས་དང་། མིང་དང་།
 དུས་ཀྱི་རྒྱུང་མཐའ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བྱ་རབ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུང་མཐའ་དང་། ཡི་གེ་གོ་ལྟ་
 ཐུབ་པ་ལ་གི་མིང་ཡང་རྒྱུང་བས་མིང་གི་སྤང་མཐའ་དང་། དུས་མཐའི་སྤྱད་ཅིག་མ་དེ་དུས་

ཀྱི་ཐུང་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕ་བར། གཟུགས་མིང་། སྐྱེས་སྐྱེ། གཞན་སྤྱ། བར་
 པ་གྲུབ་ཏེ། གོ་ནི་དྲི་དང་པ་ལང་སྐྱེས་དུ་མ་ལ་འཇུག་པར་མངོན་བཞིན་ཡི་གེ་གཅིག་
 མ་སྐྱེས་དུ་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བོད་དག་གིས་བོད་རྒྱུད་ཀྱི་བ་སྤྲུང་ཞེས་པ་མིང་གི་ཐུང་
 མཐའ་འདོད་པ་དང་། གོ་ཁོན་ར་བཤད་པ་སྐྱེས་འབྱུལ་ལོ། །རྒྱུད་ཅིག་མའི་ཆད་ཡོད་
 དེ། རྒྱུན་རྒྱུས་ཆང་ན་ཆོས་དེ་གྲུབ་པའམ། ཆོས་འགོ་པའི་རྒྱུད་ཅིག་མ་རྒྱུལ་ཕྱ་རབ་
 གཅིག་སྤྱོད་པ་སྤྲུང་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་རྒྱུད་ཅིག་མའི་
 ཆད་ཅི་ཅམ་ཞེན། རྒྱུན་རྒྱུས་ཆོག་ས་ན་རི་མིད་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པའམ། ཆོས་
 འགོ་བ་ན་རི་མིད་དུ་རྒྱུལ་ཕྱ་རབ་ནས་རྒྱུལ་ཕྱན་གཞན་དུ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་(༡༥༧)
 དང་། རྒྱུ་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་གཅིག་བསྐྱེས་དུས་རྒྱུང་པ་ཡི། མཐའ་ཐུག་དུས་ཀྱང་
 རྒྱུད་ཅིག་འདོད། ཅིས་པ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

གཉིས་པ་ལ། ཐུལ་གྱི་ཆད་དང་། དུས་གྱི་ཆད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཕ་
 བར། ཕྱ་རབ་རྒྱུལ་དང་ནི། ཁས། དེ་བརྒྱུད་དཔག་ཆད་ཅེས་བྱའོ། ཞེས་ཆོག་ས་
 བཅད་གཉིས་དང་རྒྱུང་པ་བྱེད་གསུམ་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱུལ་ཕྱ་རབ་བསགས་
 བས་རྒྱུང་གྲགས་སྐྱེས་འབྱུལ་རྒྱུལ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་བྱེད་དང་པོ་རྒྱུལ་ཕྱ་རབ་དང་། དེ་བདུན་
 སྤྱིལ་བས་རྒྱུལ་ཕྱན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་ས་རྒྱུལ་དང་། རྒྱུལ་དང་། རི་བོང་གི་རྒྱུལ་
 དང་། ཐུག་རྒྱུལ་དང་། སྤྲུང་རྒྱུལ་དང་། ཉི་ཟེར་གྱི་རྒྱུལ་དང་། སྤོ་མ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་
 པ་ཤིག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནས་དང་། ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་མིའི་སོར་ཆོག་ས་རྒྱུས་རིམ་པ་
 བཞིན་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་བདུན་འབྱུར་དུ་བྱས་པའི་སོར་མོ་ནི་ཕུ་ཕ་བཞི་ལ་བྱུག་དང་། བྱ་
 བཞི་ལ་གཞུ་འདོམ་གང་། གཞུ་འདོམ་དེ་དག་ལྟ་བུ་རྒྱུས་ལ་རྒྱུང་གྲགས་གཅིག་དང་།
 ཆད་དེ་ཅམ་གྱིས་གྲོང་ལས་འཕགས་པ་ལ་དགོན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུང་གྲགས་
 དེ་བརྒྱུད་ལ་དཔག་ཆད་གཅིག་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། །

དུས་ཀྱི་ཚད་བཤད་པ་ལས་ལོ་དང་བསྐལ་བ་སོགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། ལོ་བཤད་པ་དང་། བསྐལ་བ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱ་དང་
 ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ། ཞེས་པ་ནས། ལྷ་བ་བརྒྱ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་ ཅིས་ཆོག་ས་བཅད་
 གཅིག་དང་རྒྱ་དང་པ་གསུམ་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐང་ཅིག་གི་རྩོམ་གཞིའི་དེ་རྩི་རྩུལ་
 ཡོད་དེ། དུས་མཐའི་རྒྱ་དང་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ་དེའི་རྒྱ་དང་ཅིག་མ་གཅིག་དང་། དེའི་རྒྱ་དང་
 ཅིག་མ་དེ་དག་དུག་རྩེ་ལུན་ལ་ནི་ཐང་གཅིག་རྩུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། རྒྱ་དང་ཅིག་
 མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ། དེ་ཡི་རྒྱ་དང་ཅིག་དེ་དག་ཀྱང་། དུག་རྩེ་ལ་ནི་ཐང་ཅིག་གོ། ཞེས་སོ། །
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལུང་ཙམ་དང་ཉིན་ཞག་དང་ལྷ་བ་གསུམ་རིམ་པས་བཞག་རྩུ་ཡོད་
 དེ། ཐང་ཅིག་སུམ་རྩེ་ལ་ལུང་ཙམ་གཅིག་འཛོག་ ལུང་ཙམ་སུམ་རྩེ་ལ་ཉིན་(༢༥)ཞག་
 གཅིག་རྩུ་འཛོག་ ཉིན་ཞག་སུམ་རྩེ་ལ་ལྷ་བ་གཅིག་རྩུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
 རྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། ཐང་ཅིག་སུམ་རྩེ་ལ་ནི་ལུང་ཙམ་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དུག་ས་གསུམ་ག་གྲུབ་རྟེ། ཅུ་བར། ལུང་ཙམ་ཉིན་ཞག་རྒྱ་གསུམ་ནི། གོང་ནས་གོང་
 དུ་སུམ་རྩུར་འགྱུར། ཞེས་སོ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལོ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཞག་གི་དབང་
 གིས་གསོ་སྦྱང་གི་དུས་ཞག་མི་ཐུབ་པ་དུག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་དང་བཅས་པའི་ལྷ་བ་བརྒྱ་
 གཉིས་ལ་ཉིན་ཞག་གི་ལོར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཞག་དུག་ཆོས་གང་བ་དང་
 སྦྱང་པའི་དབང་གིས་དོར་དགོས་ཀྱང་ལོར་རྩི་དུས་ཞག་དུག་པོ་དེ་ཡང་མ་བརྩིས་ན་ཉིན་
 ཞག་སུམ་བརྒྱ་དང་དུག་རྩེ་མ་ཆང་བས་ཉིན་ཞག་གི་ལོ་ཡང་མ་ཆང་ན་ཁྱིམ་ལོ་ལྟ་བུ་སྦྱོས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་ལྷ་བ་ཉི་ཤུ་དང་བ་དང་གསོ་སྦྱང་གི་དུས་ཞག་ཆད་པ་བྱེད་ཀྱང་ཉིན་
 ཞག་གི་ལོར་ལོངས་པ་ལ་ཆད་པ་དུག་ཀྱང་རྩི་དགོས། དེ་མ་བརྩིས་པར་བཞག་པའི་ཞག་

ལྷག་ལོ་ལྷ་ལྷ་ན་རྒྱ་བཤོལ་བཏོན་ནས་ཉི་མ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཞག་རྒྱ་བྱེད་དང་ལོའི་བར་འགྲིག་
བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལོ་ལ་ནི་ཞག་གི་བཤོལ་དུག་
དོར་ཏེ་རི་ལྷར་ཞེན། དགུན་དང་དབྱིད་དང་དབྱར་ནམས་ཀྱི། རྒྱ་བ་བྱེད་དང་གཉིས་
འདས་ཤིང་། རྒྱ་བ་བྱེད་ནི་ལུས་པ་ན། མཁས་པས་ཞག་མི་སྤྱབ་པ་དོར། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ལོ་དྲི་བར། རྒྱ་ལ་དང་དཔོ་དང་ས་ག་དང་། རྒྱ་སྟོང་ལུས་ས་
སྟོང་སྟོན་དུག་དང་། འདི་ནམས་ཀྱི་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས། རྒྱ་བྱེད་གསོ་སྦྱོར་བཅུ་བཞི་
པ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། ཞག་མི་སྤྱབ་དང་བཅས་པ་
ཡི། རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་ཅིས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྷར་རྒྱ་བ་བཅུ་
གཉིས་པོ་དེ་དག་ཞག་མི་སྤྱབ་དང་བཅས་པ་ལ་ལོ་གཅིག་ཅིས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་།
འདི་དག་གི་བཤད་གཞི་ཞག་ལྷག་བཏོན་རྒྱལ་ལུང་ལས་བཤད་རྒྱལ། སྤྱིང་འབུམ་ལས།
ཁྱིམ་པས་དེ་རིང་ཆོས་དུ། བཅོ་ལཱོ། འཛིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་དེ་རིང་བཅུ་བཞིར་བྱེད་
ན། བྱེད་(ལྷ་བ)ཅག་བཅོ་ལཱར་བྱེད། བྱེད་ཅག་ཞག་བརྒྱམ་པར་མི་བྱེད་དམ། མི་བྱེད་
དོ། ཇིགས་ལ་བས་ཞག་བརྒྱམ་པར་གྱིས་ཤིག རྒྱ་བ་བྱེད་བྱེད་ཅིང་ཞག་བརྒྱམ་པར་
བྱས་པས་དེ་རིང་བཅུ་བཞིའོ། གཞན་བཅོ་ལཱ་བྱེད་ན། བྱེད་རྒྱ་བ་བྱེད་ཅིང་ཞག་བརྒྱམ་
པར་བྱེད་དམ། བྱེད་དོ། ཇིགས་ལ་བས་ཉིན་ཞག་གཅིག་གིས་མི་ཆོག་པར་བྱའོ། །
དུས་ཆོགས་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་བྱེད་ལུས་པ་ཉིད་ལའོ། ཞེས་དང་། མདོ་ཅ་བ་ལས་ཀྱང་།
ཉིན་ཞག་གིས་མི་ཆོག་པར་བྱའོ། དུས་ཆོགས་ནམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་བྱེད་ལུས་པ་ཉིད་ལའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ནི་ཆོས་ཞག་ཉིན་ཞག་མཉམ་པའི་ཆེད་དུ་ཞག་རེ་ཆད་རྒྱལ་
དེ་བཤད་པ་མིན་གྱི་ཞག་ལྷག་པ་དུག་བཏོན་ནས་འཛིག་རྟེན་པ་དང་ཞག་བསྟན་རྒྱལ་
ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱ་བ་དང་བསྟན་རྒྱལ་འོག་ཏུ་འཆད་པས་འདིར་དངོས་སུ་མ་ཡིན་ནོ། །
ཅ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ལུང་ལས་བཤད་རྒྱལ། སྤྱིང་འབུམ་ལས། ཁྱིམ་པ་ནམས་

ལྷག་ནས་སྒྲ་བ་འདི་གང་། དབྱར་ཐ་ཆུང་རོ། །གཞན་ནམས་འབྲིང་པོར་བྱེད་ན། ཅིའི་
 བྱིར་ཐ་ཆུང་། བཤོལ་མ་བོར་རམ། མ་བོར་རོ། །གསོལ་བས། བོར་གིག་ །ལོ་རེ་
 བཞིན་བོར་བས། སྒྲ་བ་འདི་གང་། དབྱར་སྒྲ་འབྲིང་པོའོ། །གཞན་གྱི་ཐ་ཆུང་ན་ལོ་རེ་
 བཞིན་བཤོལ་འབོར་རམ། འབོར་རོ། །གསོལ་བས། དེ་ཀ་འཕགས་ལུལ་གྱིས་ལོ་ལྟ་
 ལྟ་ན་བཤོལ་བོར་ཅིག །དུག་ལྟ་སུམ་ཅུ་སྟེ་ཞག་དང་སྒྲ་བ་བྱེད་པོ་དང་ལོར་བསྐྱེས་ན་མཉམ་
 བས་སུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་སྒྲ་གས་མི་རྟོན་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། འདི་ལྟར་བྱས་
 པའི་ཉིན་ཞག་གི་ལོ་སྒྲ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ལོ་སྒྲ་མཉམ་པ་ཡོངས་ཀྱང་ཆོས་ཞག་དང་བྱིས་ཞག་
 མི་མཉམ་པའི་དབང་གིས་དུས་བཞི་རིམ་བཞིན་པ་དེའི་བར་མི་འོང་བས་འདུལ་མདོན་
 བས་ཀྱང་ལོ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་རགས་འབྲིང་པ་ཞིབ་གྱི་དབང་གིས་སྒྲ་བ་སུམ་ཅུ་ལམ། སྒྲ་
 བ་སོ་གཉིས་སམ། བྱེད་བཅས་སོ་གསུམ་ན་སྒྲ་ལྷག་འདོན་དགོས་པའི་བྱིར། ལུང་ལས་
 བཤད་ཚུལ་གྱི་དང་འབྲུམ་ལས། དེ་ལྟར་བྱས་པ་དང་རྒྱལ་པོའི་ལུགས་ཀྱིས་གསུམ་ནས་
 འདོར་བས་སྟོན་པོ་ནམས་འབྱུང་བར་གསོལ་བས། སྒྲ་བ་(ཡེ་མུ་)བཤོལ་དོར་བ་ནི་རྒྱལ་
 པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། མདོ་རྩ་བ་ལས་ཀྱང་།
 སྒྲ་བ་བཤོལ་དོར་བ་ནི་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
 དང་། འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཞག་དང་བྱིས་ཞག་གི་བྱེད་བར་གྱི་སྒྲ་བཤོལ་འདོར་བ་ཡིན་ལ་
 འདུལ་མདོན་པས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འབྲང་ཞེས་གསུངས་པས་རང་ལུགས་བྱེད་དགོས་པའི་
 བྱིར་ཏེ། ལུང་ལས་ཀྱང་། །ཁོ་བོ་འཛིན་རྟེན་དང་མི་རྩོད་ཀྱི་འཛིན་རྟེན་ན་གང་ཡོད་པ་དེ་
 རས་ཀྱང་ཁས་ལེན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱེད་འདི་ལྟར་རྩི་མི་དགོས་ཟེར་བའི་
 འདུལ་མདོན་པ་སྟོང་མཁེགས་པོ་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ལས་ཀྱང་བཟང་བས་སྟོན་མེད་
 པའི་ངོ་མཆར་ཅན་ཞིག་ཡིན་སྟེ། ད་དུང་དེར་མ་ཟད་སྒྲ་བ་སུམ་ཅུའི་བར་དུ་བཅིས་
 བས་ཞག་ལྷག་གིས་སྒྲ་བཤོལ་བཏོན་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་མི་ཆོག་པར་ཐལ། དེ་ཅམ་གྱིས་

ཀྱང་སྐར་མ་དང་མི་མཐུན་པས་དེ་དང་མཐུན་ཆེད་དུ་བྱ་བས་ཐུ་རྒྱུ་དང་པམ་གཡས་པ་སྐོར་
 ཏུ་རི་ཅམ་སྟུང་བ་དང་། ཐུ་རྒྱུ་དང་པམ་གཡས་པ་སྐོར་ཏུ་རང་འགྲོས་སུ་རྒྱ་སྐར་ལ་ཞག་རེ་
 རི་ལྟར་སྟོང་ཀྱང་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མ་ཤེས་པར་བྱ་བ་སྐར་མ་མགོ་
 དང་འཕྲད་ཀྱང་ཁོ་བོའི་ལུགས་ལ་སྒྲིན་དུག་ཡིན་སྟེ་བ་དེད་དུས་ཀྱི་གཟུང་དང་སྐར་མ་
 འདས་པར་སྟེ་བ་སོགས་གཟུང་དང་སྐར་མ་དེ་མིན་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་བསྟོན་འདིངས་
 པ་བྱུན་པོ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཆོན་དེས་ན་ཆོས་འཕེལ་དུས་ལྷག་པ་བརྒྱད་
 མར་དང་ཆོས་འགྲིལ་དུས་ཞག་ཆད་པ་བརྒྱད་མར་འབྱུང་སྟེ། ལུང་ལས་བཤད་ཚུལ། ལྷོང་
 འབུམ་ལས། སྐར་མ་མི་མཐུན་པར་རྒྱ་སྟེ། དགོ་སྟོང་དག་དེ་ལྟར་མི་སྟོར་བ་དང་། སྐར་
 ཅིས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་འཕྱ་ནས་གསོལ་བས་རྒྱ་སྐར་རྣམས་སྐར་མཁན་གྱི་རྗེས་སུ་
 འབྱང་བས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། མདོ་རྩ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་དག་ནི་ཁོ་བོ་རྗེ་ཡབ་བླ་སྟུན་དུག་སོགས་མཁས་མང་གི་ལེགས་(མ་ཐལ)བཤད་
 ཀྱི་གྲུ་བོ་ཆེར་ཞུགས་པའི་དམ་པའི་དེད་དཔོན་མགོན་དུ་བྱས་ཏེ་གྲུབ་མཐའ་དང་མདོ་
 ཞུགས་གསུང་རབ་ཀྱི་རྒྱ་མཆོད་པ་རོལ་དུ་སོན་པའི་ལེགས་བཤད་དབང་གི་རྒྱལ་བོའི་
 ཐེང་མཛེས་བྱིན་པ་ཡིན་པས་མཆིང་བྱ་དང་མཉམ་པར་མི་བྱེད་པར་སྟོ་གསལ་མཐའ་
 དག་གི་མགུལ་རྒྱན་སྒྲ་ན་མེད་པར་བྱངས་ཤིག །

སྐས་པ། ཉི་ཟེར་ཕྱ་ཡང་དངོས་པོ་ཆོས་གསལ་ལྟར། ཆོས་ཆོགས་རྒྱུང་ཡང་ཐུབ་དབང་
 དགོངས་པ་ཀུན། །འདི་ལ་འདི་བཞིན་འཆད་པ་གཞན་སུ་ཀྱེ། །དབག་བསམ་ཤིང་ལའང་
 ཡོངས་འདུག་ཉིས་མཐོང་ངམ། །སྟོ་གྲོས་ཕྱ་ཡང་སྒྲ་མ་ལྟའི་དྲིན་ལས། རྒྱ་བཞིའི་དབང་
 གི་རྒྱལ་བོའང་ཐོབ་རུས་ན། །ཐོས་བསམ་སྟོ་གྲོས་ཅམ་ལ་ངོ་མཆར་ཅི། །ཐང་ཤིང་ལ་བརྟེན་
 དབྱི་མོ་མཁའ་ལ་སྟེགས། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསྐལ་པ་རྣམ་

པ་མང་བཤད་པ། ཞེས་བྱུང་། བསྐྱལ་བ་ནས་པ་མང་པོ་བཤད་དེ། བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་
དང་། འཛིག་པའི་བསྐྱལ་བ་དང་། རྟོང་པའི་བསྐྱལ་བ་དང་། ཆགས་པའི་བསྐྱལ་བ་
དང་། གནས་པའི་བསྐྱལ་བ་དང་། བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་འཛིག་བསྐྱལ་དང་། ཆགས་བསྐྱལ་དང་། གནས་བསྐྱལ་དང་ཞིག་
ནས་འདུག་པའི་བསྐྱལ་བ་དང་། བསྐྱལ་ཆེན་བཤད་པ་དང་ལྷ་ལས། དང་པོ་ནི། འཛིག་
པའི་བསྐྱལ་བ་དཔུལ་བ་ཡི། སྤྱིད་པ་མེད་ནས་སྡོད་ཟད་པ། ཞེས་བྱུང་། དེ་ཆོས་ཅན།
འཛིག་པའི་བསྐྱལ་བ་ཡོད་དེ། མནར་མེད་པའི་དཔུལ་བའི་སྤྱིད་པར་སེམས་ཅན་གསར་
སྤྱོད་པ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་གང་འཛིག་རྒྱུའི་སྡོད་དེ་
ཟད་ཀྱི་བར་ལ་འཛིག་པའི་ཕྱིར། འཛིག་རྒྱུ་བ་ཞི་ཡོད་དེ། འགྲོ་བ་ལྔའི་འཛིག་རྒྱུ་
དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྒྱུ་གཉིས་དང་། ཁམས་གཅིག་ལ་འང་སེམས་ཅན་
འཛིག་པ་དང་སྡོད་འཛིག་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ངན་སོང་
གསུམ་སྟོང་པ་ན་འགྲོ་བ་གཉིས་དང་། སྤྱིང་བཞིའི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ན་འགྲོ་བ་ལྔའི་གཅིག་
ལས་མ་ལུས་ལ་དེའི་ཆེ་ནང་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསུམ་ལས་གཅིག་སྟོང་ཞིང་།
འདོད་སྡོད་ཞིག་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཅུ་བར། ཆགས་པ་དང་པོའི་རྒྱུ་ནས་ནི། དཔུལ་བའི་སྤྱིད་པའི་
བར་དུའོ། ཞེས་བྱུང་། ཆགས་བསྐྱལ་བ་ཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཆགས་པར་རྩོམ་པའི་དང་པོར་
རྒྱུ་འཇམ་པོ་འཇམ་པོ་ཁད་གྱིས་ལྷང་བ་དེ་ནས་ནི་བརྒྱམས་ཏེ། དཔུལ་བ་དག་ན་སེམས་
ཅན་སྤྱིད་པའི་བར་ལ་འཛིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཛིག་རྟེན་སྡེ་མ་ལུང་གིས་ཞིག་ན་གསུམ་པའི་
གཞལ་མེད་ཁང་རྩོམ་པའི་རྒྱུ་ནས་དེའི་གཞལ་མེད་ཁང་ནས་འཐབ་བྲལ་བར་ཡས་
རིམ། རྒྱས་ཞིག་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་རྩོམ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ནས་དེའི་གཞལ་མེད་ཁང་
ནས་འཐབ་བྲལ་བར་ཡས་རིམ་དང་། མེས་ཞིག་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་རྩོམ་པའི་རྒྱུ་

ནས་དེའི་གཞལ་མེད་ཁང་ནས་འཐབ་བྲལ་བར་ཡས་རིམ་གྱིས་ཆགས། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱུ་
ཡུན་རིང་དུ་བསགས་ཤིང་མཁྱེན་པ་དང་ཤུགས་ཆེ་བར་སོང་བས་འོག་གཞིའི་རྒྱུ་
དང་ཆུ་དང་གསེར་དཀྱིལ་ཡུན་པོ་སོགས་དང་ནང་གི་འཛིག་རྟེན་ཡང་སྤར་ལྟར་ཆགས་
བའི་བྱིར། དེས་ན་ཆགས་བསྐྱལ་གྱི་མགོ་སྤར་མང་པོས་བསམ་གཏན་གསུམ་བའི་གཞལ་
མེད་ཁང་ངམ། བསམ་གཏན་གཉིས་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་ངམ། ཆངས་བའི་གཞལ་
མེད་ཁང་ནས་འཛིན་པ་དང་། སྔོན་གྱི་ཀུན་བདུས་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་མང་པོས་ཀྱང་རྒྱུ་དཀྱིལ་
ནས་འཛིན་པ་རྣམས་མི་ལགས་ཏེ། སྔོན་སྔོང་པ་ལ་ཁང་པ་མ་བྱུང་བའི་སྔོན་རྒྱུ་ལྷང་བ་
དེ་ནས་འཛིན་བའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ཆགས་པ་དང་པོའི་རྒྱུ་ནས་ནི། །ཞེས་དང་། རང་
འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དང་པོའི་རྒྱུ་ནས་བཟུང་སྟེ། དཔུལ་བ་དག་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ད་
བའི་བར་ཏེ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས་ཀྱང་། དེའི་ཆོ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་བར་འབྱུང་
བ་ནི་གང་གི་ཆོ་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱུ་འཇམ་པོ་འཇམ་པོ་དག་ལྷང་བ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ།
ཞེས་གསུངས་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་བར་བསྐྱལ་གྱི་ཆོད་ལ་(ཡ་པ)ཐོག་བཤད་པ། བར་གྱི་ཁུག་པ་བཙོ་
བཟུད་བཤད་པ། མཐའི་མ་ཐོག་བཤད་པ་དང་། ཡར་འཕེལ་བཟུད་གྱུ་འི་མཆོམས་བསྟན་
པ། དེ་རྣམས་གནས་བསྐྱལ་དུ་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་ནི། བར་གྱི་བསྐྱལ་བ། སོགས་
བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གནས་བསྐྱལ་གྱི་ལ་ཐོག་དང་དེའི་བར་བསྐྱལ་དང་པོ་ཡོད་
དེ། ཆོ་དཔག་མེད་ནས་འགྲིབ་བའི་མཆོམས་ཅིག་ནས། ཆོ་ལོ་བཟུ་བའི་བར་ཆོད་དེ་ལ་
འཛིག་བའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་འགྲིབ་པ་ན་ཆོ་ལོ་བཟུ་
བའི་བར་དུ་འབྱུང་ཏེ། འདི་ནི་ཆགས་ནས་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་དང་
པོ་ཡིན། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་ཡར་སྐྱེས་མར་བྱི་བའི། །བསྐྱལ་བ་གཞན་ནི་བཙོ་བཟུད་

དང་། །ཞེས་བྱུང་། བར་གྱི་ཁྱག་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཆོལ་བརྒྱ་པ་དེ་ནས་ཡར་བརྒྱད་
 ཁྱིའི་བར་སྒྲེ་བའམ་འཕེལ་བ་དང་། ཡང་མར་བརྒྱ་པའི་བར་གྱི་བ་རེ་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་
 རེ་དང་བར་གྱི་ཁྱག་པ་རེ་རེ་བྱས་པའི་དེ་འདྲ་ཁྱག་པ་བཙོ་བརྒྱད་ནི་ཡ་ཐོག་ལས་གཞན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནས་ཡར་སྒྲེ་བ་དང་མར་གྱི་བ་གཞན་བཙོ་བརྒྱད་
 དེ་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་བཙོ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཡར་སྒྲེ་བ་ནི་གཅིག་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོ། །མཐའི་མ་ཐོག་རིང་མོ་ཡོད་
 དེ། ཁྱག་པ་བཙོ་བརྒྱད་གྱི་རྗེས་དེར་ཆོལ་བརྒྱ་པ་ནས་བརྒྱད་ཁྱིའི་བར་དུ་འཕེལ་བ་ཁོ་
 ན་ཡིན་ལ་མར་མི་བྱི་བ་དེ་གནས་བསྐྱལ་གྱི་བསྐྱལ་བ་ཐ་མ་དང་མ་ཐོག་དུ་འཛོག་པའི་
 ཕྱིར། འདི་དེ་ཡན་ཆད་ལའང་མི་འཕེལ་མར་ཡང་མི་བྱི་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མ་ཐོག་
 གི་བརྒྱད་ཁྱིའི་བར་དང་འཛོག་བསྐྱལ་གྱི་མགོ་རྩུ་པའི་ཕྱིར། དེའི་ལྷག་མ་འཕེལ་ཡང་
 བསྐྱལ་བ་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་ནི་ཤུ་པོ་གཅིག་
 ནི་ཡར་སྒྲེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་མར་གྱི་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། དེ་དག་ཆོལ་བརྒྱད་ཁྱིའི་བར་། །ཞེས་བྱུང་། ཡར་འཕེལ་གྱི་ཆད་ཡོད་
 དེ། ཁོ་བརྒྱ་པ་ནས་ཡར་འཕེལ་རྒྱུ་མས་བརྒྱད་ཁྱིའི་བར་དུ་འཕེལ་གྱི་དེ་ཡན་ཆད་དུ་མི་འཕེལ་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐོག་མཐའ་གཉིས་རྒྱུད་པ་(ཡེན)དང་བར་པ་རྒྱུ་མས་ཁྱག་པ་ཡིན་ཀྱང་
 སྐར་ཆད་མི་མཉམ་པའི་སྒྲིན་མེད་དེ། རྒྱུད་པ་རེ་ལའང་ཁྱག་པ་དེའི་སྐར་ཆད་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་པ་གཉིས་སུ་ལ་ཁྱག་པ་རྒྱུ་མས་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྒྲེལ་ལས། མགྲོགས་
 པ་དང་མགྲོགས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྲོ་བའི་བྱུད་པར་ལས་ཏེ། འདི་ལྷར་མཐའི་བསྐྱལ་བ་
 གཉིས་ནི་དལ་གྱིས་འགྲོ་ལ། བར་མ་བཙོ་བརྒྱད་མགྲོགས་པར་འགྲོ་བས་ཐམས་ཅད་དུས་
 མཉམ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་ངོ་། །

ལྔ་པ་ནི། དེ་ལྷར་འཛོག་རྟེན་ཆགས་པ་འདི། །བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་ནི་ཤུ་གནས། །

ཞེས་བྱུང་། བེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གནས་བསྐལ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་འཛིན་ཏེན་ཆགས་ཟིན་
 པ་འདི་བར་བསྐལ་ཡ་ཐོག་དང་ཁྱག་པ་བཙོ་བརྒྱད་དང་མ་ཐོག་དང་བཅས་པའི་བར་
 བསྐལ་ཉི་ཤུར་གནས་པའི་ཕྱིར། ས་སྒེའི་ལྷགས་ལ་གནས་པའི་བར་བསྐལ་ཐམས་ཅད་
 ཁྱག་པ་ཡིན། ཀུན་བརྒྱས་དང་ལལ་ཆེར་འདྲ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག ཆོ་ལོ་དཔག་མེད་ནས་
 གནས་བསྐལ་གྱི་མགོ་འཛིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོ་དཔག་མེད་ཀྱི་དུས་ཆགས་
 བསྐལ་གྱི་དུས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འཛིན་ཏེན་ཆགས་པ་ན་མི་
 རྣམས་ཀྱི་ཆོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་བར་གྱི་བསྐལ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག ཁའི་དངོས་གཞི་ལྟར་བརྒྱད་བྱིན་ས་འཛིན་ཟེར་ན། དེ་ཆ་གཅིག་ལ་
 མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་གང་སྒེལ་གཞིར་བཞག་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 ཆོ་དཔག་མེད་འགྲིབ་ནས་ཆོ་བར་བསྐལ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐྱེས་པར་བསྐལ་བྱུང་གྱི་བར་གྱི་
 མི་གི་ནས་དཔལ་བ་རྣམས་སུ་སྐྱེས་པ་དང་ཆགས་བསྐལ་ཚོགས་ནས་གནས་བསྐལ་གྱི་
 སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་འགྲིབ་པ་ན་ཆོ་
 ལོ་བརྒྱུ་པའི་བར་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ཆགས་ནས་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་
 དང་པོ་ཡིན་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་ཆོ་དཔག་མེད་འགྲིབ་མ་ཐག་དང་(ལེལ)
 དཔལ་བ་ཆགས་ཟིན་པ་མི་མཉམ་ཡང་། འདིའི་འགྲིབ་དུས་དང་དེ་གཉིས་མཉམ་ལ། དེ་
 ཡང་གྲིང་འདིའི་གཅིག་དེར་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཆེ། ཆོ་འགྲིབ་མ་ཐག་དང་
 མི་དགོ་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་དུས་མཉམ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལན་གྲངས་གཞན་ཟེར་ན་
 མ་གཏོགས་དཀའ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཆེ། གང་སྒེལ་ལས། ཆོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
 ཉིད་ནས་འགྲིབ་པ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔལ་བའི་སྤྱིད་པ་ནས་བརྒྱམས་ནས་སོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་ཆེ། འཛིན་ཏེན་འདིའི་གོང་མ་གོང་མ་ནས་མར་ལ་

བབས་ཚུལ་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྒྲེལ་ལས་ཀྱང་། གང་གི་ཆོ་ཆོད་བག་ཏུ་མེད་
པ་དག་གི་སྟེང་ཕྱལ་བ་དག་ཏུ་སྒྲེབ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཅིའོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་ཆགས་ནས་
གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་དང་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མི་འགལ་ལོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པོ་མི་ཤེས་པ་ལ་ལ་བརྒྱད་ཁྱིའི་དུས་གནས་བསྐྱལ་གྱི་ཐོག་
མར་འདོད་པས་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་རྒྱ་ལའོར་དང་བཅས་པ་བརྒྱ་ཕྱིན་སུམ་རྩ་ཅུ་ག་བར་དུ་
བསྐྱད་པར་བཤད་པས་དེ་ལ་མི་ལོ་ཅི་ཡོད་སོམས་ཤིག་ས་སྟེ་དང་མ་བསྟེ་ཞེས། །

ཡང་ཁ་ཅིག །ཆོ་ལོ་དཔག་མེད་ནས་བྱི་བ་དེ་མི་ལོ་བྱེ་བ་ལ་འདོད་པ་དང་། ཡང་
ཁ་ཅིག །ཆོ་ལོ་དཔག་མེད་བྱི་བ་དེ་བརྒྱད་ཁྱིའི་དུས་སུ་འདོད་པ་མཛོད་ལུགས་ལ་གང་ན་
ནས་མི་རུང་བར་ཐལ། ཆོད་པག་མེད་ཀྱི་མི་རྣམས་མ་དག །གཟུགས་ཆོ་སོགས་གཟུགས་
ཁམས་པ་ཆངས་རིས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། བྱུང་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་
ཆོ་བར་བསྐྱལ་གྱི་ཤུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཅུ་བར། མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བཅུ། །
སོགས་དང་། འདོད་ལྟའི་ཆོད་དང་ཉིན་ཞག་མཉམ་པས་དཔྱལ་བའི་ཆོ་ཆོད་ཀྱི་བར་བསྐྱལ་
གཅིག་ལ་དཀྱིགས་སྒྲག་དགུ་ཡོད། བསྐྱལ་ཆེན་གཅིག་ལ་མི་ལོ་མི་འབྲུག་སྒྲག་བདུན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱེད་ཅག་གི་ལུགས་དེ་མི་འཐད་པའོ། །ཅུ་བའི་མ་བྱུང་མཆོམས་
ལ་དྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཅུ་བར། ལྟར་བྱུང་སོམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་བཞིན། །ཞེས་དང་།
རང་འབྲེལ་ལས། བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་གཟུགས་ན་སྟོང་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་
དེ། ཞེས་དང་། དེའི་ཤེས་བྱེད། མདོ་ལས། དེ་དག་ནི་གཟུགས་དང་ལྟན་པ་ཡོད་ལས་
བྱུང་བ། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་དང་ལྟན་པ། (༥༠ན)ནས། རང་གི་འོད་
ཅན་ནམ་མཁའ་ལ་འགོ་བ་ཟས་སུ་དགའ་བ་ཟ་བ། ཆོ་རིང་བ། ལྷན་རིང་པོར་གནས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོ་རིང་བ་ལྷན་རིང་བ་གཟུགས་ཅན་དང་མཚུངས་ཚུལ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འདུལ་བ་ལུང་དང་ཡང་མ་སྒྲན་ནོ། །

བཞི་པ་སྟོངས་བསྐལ་ནི། ཆགས་པ་དང་ནི་འཛིག་པ་དང་། ཞིག་ནས་འདུག་པ་
དག་མཉམ་མོ། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་ན་འཛིག་རྟེན་ཆགས་པའི་
བསྐལ་པ་དང་ནི་གནས་པའི་བསྐལ་པ་དང་། འཛིག་པའི་བསྐལ་པ་དང་ཞིག་ནས་སྟོང་
བར་འདུག་པའི་བསྐལ་པ་བཞིའི་ཆད་མཉམ། དེ་བཞི་ཀ་ལ་བར་བསྐལ་ནི་ཤུ་ཡོད་དེ།
སྟོང་ཆགས་འཛིག་རེ་རེ་ལ་བར་བསྐལ་རེ་རེ་དང་། བརྒྱད་ཆགས་འཛིག་རེ་རེ་ལ་བར་
བསྐལ་བརྒྱ་དག་རེ་འཛིག་པའི་བྱིར།

ལྔ་པ་ལ་བསྐལ་ཆེན་རོས་བརྒྱད་པ་དང་། ཞར་བྱུང་སངས་རྒྱས་སོགས་འབྱུང་ཚུལ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་བརྒྱད་ཚུལ་བསྐལ་ཆེན། ཞེས་བྱུང་། བསྐལ་ཆེན་གྱི་ཆད་
ཡོད་དེ། བར་བསྐལ་དེ་དག་བརྒྱད་ཚུལ་ལྟར་ལ་བསྐལ་ཆེན་གཅིག་འཛིག་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་ལ། སངས་རྒྱས། རང་སངས་རྒྱས། འཁོར་བསྐྱར་འབྱུང་ཚུལ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། དེ་གངས་མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས། འབྱུང་རོམ་རེ་འབྱེལ་པ་ཡི། །
བརྒྱལ་བར་ལ་དེ་དག་འབྱུང་། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་འབྱུང་ཚུལ་
ཡོད་དེ། བསྐལ་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་གཉིས་བསགས་པ་ལས་དེ་འབྱུང་བའི་
བྱིར། གངས་མེད་དེ་ནི་གངས་གཏན་མེད་མ་ཡིན་དེ། གངས་ཀྱི་གནས་དུག་ཅུར་བགང་
དུ་མེད་བས་གངས་མེད་ཅེས་བཤད་པའི་བྱིར། དེའི་གངས་མེད་ཅི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལུང་
སེལ་ལྟར་གྱི་སྟོམ་ཆོག་ལས། གཅིག་བརྒྱ་བརྒྱ་སྟོང་ཁྱི་འབུམ་དང་། སྐལ་བྱེ་བ་དུང་
ལྷུར་རྣམས། རྒྱུད་པའི་གངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། ཆེན་པོའི་རྩྭ་དང་བཅས་པ་ནི། བེར་
འབུམ་ཁག་ཁྱིག་རབ་བཀྲམ་དང་། གཏམ་དཀྱིག་མི་འབྲུག་ཁྱུད་བྱིན་དང་། བང་སྟེང་
དེད་འབྲེན་མཐའ་ལྷུང་དང་། རྒྱ་རིག་འོད་མཛེས་དབང་པོ་དང་། ལེགས་བྱིན་རྟོགས་
འགྲོ་བྱིང་རུལ་དང་། །(༡༠༠)རྒྱ་རྟགས་སྟོབས་འཁོར་བར་ཤེས་དང་། རྣམ་འབྱུང་
སྟོབས་མིག་ནི་ཤུ་གཅིག བར་དུ་བརྒྱད་ནི་མ་རྟེན་པས། རང་གི་མིང་གང་རུང་བ་

དུ་མེད་པ་ལ་འབྲེས་པ། བཟླ་དུ་མེད་པའི་ཡང་བཟླ་དུ་མེད་པ་ལ་འབྲེས་པར་བརྒྱན་
 པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ལས།
 ལྷོང་པོ་བཀོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་གྲངས། གཅིག །བཅུ། བཟུ། ལྷོང་། བྱེ་བ། ཐེར་
 འབུམ། ཞེས་པ་ནས། དཔག་རྟུ་མེད་པ། བཟླ་དུ་མེད་པ། དཔག་ཡས། གཞལ་རྟུ་
 མེད་པ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་
 རྟོགས་བྱེད་ལས། འཛིག་རྟེན་པའི་གྲངས་ཀྱི་མིང་ལ། གཅིག །བཅུ། བཟུ། ལྷོང་། ཁྱི།
 འབུམ། ས་ལ། བྱེ་བ། རུང་ལྷུར། ཐེར་འབུམ། རྒྱ་རྟོགས། མཆོག་ཉལ། ཞེས་པ་ནས།
 བཟླ་དུ་མེད་པའི་ཡང་བཟླ་དུ་མེད་པ་ལ་བསྐྱེས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 རྟགས་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ལས། རྒྱ་ཆེན་རོལ་པ་ནས་བྱུང་བའི་གྲངས་
 དང་ཕྱིས་ལ། བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱའི་ཐེར་འབུམ། ཞེས་བྱའོ། ཐེར་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱའི་ཁྲག་
 ཁྲིག་ཅེས་བྱའོ། །ནས། རྣམ་བུང་ཕྲག་བརྒྱའི་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཕྱིས་ཀྱིས་ནི་
 རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ཅི་གཞིར་བྱས་བྱང་ཡོད་པར་རུང་ངོ། །དེའི་གོང་ན་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་
 ཅེ་མོའི་ཚོར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་ཡོད། རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཅེ་མོ་ངེས་པར་སྟོགས་པ་ཞེས་
 དེད་འབྲེན་ཞེས་གདགས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལལ་ཆེར་མཛོན་དང་འདྲ།
 ཅ་རྟགས་ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ལས། ཚེས་མཛོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་གྲངས་
 ཀྱི་མིང་ལ། གཅིག །བཅུ། བཟུ། ལྷོང་། ཁྱི། འབུམ། ས་ལ། བྱེ་བ། རུང་ལྷུར། ཐེར་
 འབུམ། ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ། ཞེས་པ་ནས། ལྷོབས་མིག །ལྷོབས་མིག་ཆེན་པོ། གྲངས་
 མེད། ཆད་མེད་པ། དཔག་རྟུ་མེད་པ། བཟླ་དུ་མེད་པ། དཔག་ཡས། གཞལ་རྟུ་མེད་
 པ། གཞལ་མེད། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
 སངས་རྒྱས་འབྱུང་བའི་དུས་ཡོད་དེ། ཡར་འཕེལ་ལ་སེམས་ཅན་སྟོ་གས་རྒྱུང་བས་མི་
 འབྱོན། མར་འགྲིབ་གྱི་བརྒྱད་ཁྲི་ནས་བརྒྱའི་བར་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟེ། གཉིས་

པ་གྲུབ་ཏེ། བརྒྱ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་སྟོགས་(༥༡བ)མ་ལཱ་འི་དབང་གིས་ཆོས་པ་ཞིན་མི་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། བརྒྱ་ཡི་བར་ལ་དེ་དག་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་གཉིས་ཀ་ལ། །བསེ་རུ་བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་ཡི་
རྒྱས། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་སངས་རྒྱས་འབྱུང་དུས་ཡོད་དེ། ཡར་
འཕེལ་དང་མར་འགྲིབ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རང་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། དབྱེ་ན་
གཉིས་ཡོད་དེ། འཁོར་དང་ལྷན་ཅིག་ཆོག་ས་ཤིང་ཆོས་དང་ཆང་ཆིང་སྟོང་པའི་ཆོག་ས་སྟོང་
པ་དང་། རི་དྲགས་པ་སེ་རུ་ལྟར་རང་གཅིག་སྤར་སྟོང་པའི་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་ནི། རང་རྒྱལ་རིགས་ངེས་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་སྤྱུར་པ་སྟོན་
དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འང་རྒྱང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་འཁོར་དང་
ཆོག་ས་རྒྱལ་གྱིས་ཡོད་དོ། །རང་རྒྱལ་རིགས་ངེས་ལ་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དགོས་སོ། །
རང་རྒྱལ་དེ་དག་ལས་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དག་བཅོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་
སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ལ་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ་བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་ཆོག་ས་བསགས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། བསེ་རུ་བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་ཡིས་རྒྱས། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་འབྱུང་རྒྱལ་ལ། ཆོག་དོན་དང་། ལྷོ་དོན་
གཉིས། དང་པོ་ལ་འབྱུང་དུས། དབྱེ་བ། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་དང་། སངས་རྒྱས་
དང་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་མཚན་གྱི་ཁྱད་པར་བཞི། དང་པོ་ནི། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་པ་འབྱུང་
བ་ནི། །སྟོང་ཐུག་བརྒྱད་རྩ་ལས་མི་འཕྱི། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོས་
བསྐྱར་པ་འབྱུང་དུས་ཡོད་དེ། མི་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་ནས་བརྒྱད་ཁྱིའི་བར་ཁོན་ར་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བས་བྱུང་བའི་ཆེ་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་སྟོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷོ་
དོན་ཡོད་དེ། འཁོར་ལོས་སྟེ་པོ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་རང་རྒྱལ་ཅན་ཡིན་པས་འཁོར་
བསྐྱར་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས་སོ། །

གཅིག་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཇི་ལྟ་བར་འཁོར་ལོས་
བསྐྱར་བ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་སངས་རྒྱས་འཛིན་
དེན་གང་ཡིན་ལ་དབྱེད་པ་མང་། །

གསུམ་པ་ནི། (༢༡བ)ལས་བསྐྱར་རང་འགྲོ་གཞུག་བཤམས་དང་། མཚན་བརྒྱམས་
བས་རྒྱལ་གཞོད་པ་མེད། །ཅིས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། འཁོར་བསྐྱར་བཞིས་ས་ལ་
དབང་བསྐྱར་རྒྱལ་བཞི་ཡོད་དེ། གསེར་གྱི་འཁོར་བསྐྱར་ལ་ཁམས་གྱི་རྒྱལ་པོ་འཁོར་
བཅས་རྣམས་གྱིས་འདིར་འཕྱོར་བ་རྒྱས་པ་བདེ་བ་ལོ་ལེགས་པ་དང་མིས་བལྟམས་པའི་
ལྗོངས་འདི་ལྟའི་ལགས་ལ་བདག་ཅག་ཞམ་འབྲིང་བྱེད་ཅིང་རྗེས་སུ་བརྟན་དུ་གསོལ་
ཞེས་ལས་ནས་བསུས་ཏེ་རྒྱལ་པོར་བྱེད། དེའལ་གྱི་འཁོར་བསྐྱར་གྱིས་རང་ཉིད་དེར་སྤང་
བན་ཕྱིས་འདུད་དེ་རྒྱལ་པོར་བྱེད། ཟངས་གྱི་འཁོར་བསྐྱར་གྱིས་དེད་ག་ལ་གཞུག་བཤམ་
པ་ཅམ་གྱིས་འཁོར་ལོས་བསྐྱར། ལྷགས་གྱི་འཁོར་བསྐྱར་གྱིས་མཚན་འདེབས་པར་བརྒྱམ་
པ་ཅམ་གྱིས་དབང་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་གཞན་ལ་གཞོད་
པ་མི་བྱེད་པར་རང་ཉིད་རྒྱལ་བ་དང་། འཁོར་འབངས་དག་བ་བརྩའི་ལམ་ལ་འཛོག་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། བལ་ཆེར་རྫོགས་ལྟར་གྱི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། ལས་བསྐྱར་རང་འགྲོ་
གཞུག་བཤམས་དང་། །མཚན་བརྒྱམས་བས་རྒྱལ་གཞོད་པ་མེད། །ཅིས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། ཐུབ་མཚན། སྐྱགས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། འཁོར་བསྐྱར་ལ་དེར་
མ་ཆད་ཡོན་ཏན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སྐུ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་གྱིས་
སྐྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་བཞིན། སངས་རྒྱས་དང་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་
མཚན་ལ་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་འཁོར་ལོ་སྐྱགས་གནས་འགྲུས་པར་
ལུལ་ན་གནས་པ་དང་། འོད་ཀལས་པའམ་རྒྱར་ཕྱིན་པས་གསལ་བ་དང་ཕྱིབས་དང་མུ་
བྱུང་སྐྱགས་ཆང་བས་རྫོགས་པ་ཡིན་ལ་འཁོར་བསྐྱར་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུ་

བར། ཐུབ་མཁན། སྒྲུབ་པ་དང་། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། འཁོར་ལོ་སྒྲུབ་པ་ཐམས་
ཅད་ལ། །འདི་དག་ཡོད་པར་འདོད་ཡོད་ཀྱི། །དག་དང་མཛེས་དང་གསལ་བ་ནི། །
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆར་མི་མོད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་དོན་ལ། རྒྱ། ཏུས། འབྲུང་རྒྱལ། དེའི་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་བྱང་པར། འབྲུང་པའི་
 དགོས་པ་(༡༩ན)དང་ལྔ། དང་པོ། རྒྱ་ཡོད་དེ། པལོད་ནམས་ཀྱི་མཐུ་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་
 པའི་བྱིར་དེ། མངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དང་གཙུག་ལག་ཁང་བྱེད་པ་དང་བསྐྱོར་བ་བྱེད་
 པ་དང་བུམས་པ་སྒོམ་པ་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་དེ། མདོ་ལས། རྒྱ་ག་ཆགས་ཀྱི་
 ལ་པན་པ་ཡི། བྱང་རྒྱལ་རྩ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །འདིག་རྟེན་མགོན་པོའི་མཆོད་རྟེན་
 ལ། །སྤྱི་གསོར་བ་བྱེད་པ་ནི། ཆེ་རབས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །ཞེས་པ་ནས། དེས་
 བསྐྱོར་རྒྱ་མཚོ་རྩན་ཆད་ཀྱི། །བྱིང་བཞི་དག་ནི་དབང་ལྷག་སྟེ། །རྒྱལ་པོ་ཆོས་དང་ལྡན་
 པར་འབྱུང་། །འཁོར་ཁོས་བསྐྱར་བ་རྩུ་འབྱུལ་ཆེ། །རིན་ཆེན་བདུན་དང་ལྡན་པར་
 འབྱུང་། །ཞེས་པ་རྣམས་མང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཏུས་ཡོད་དེ། འཕོར་ལོས་བསྐྱར་བ་བརྒྱད་ཁྱིཾ་ཕྱ་ལ་མི་འབྱུང་ལ་
སྟོབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་དང་ཆ་མཐུན་བ་རྒྱ་བོད་རྟོར་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཏུ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་
དེ། འདུལ་བ་ལུང་ལས་ཀྱང་། ས་བདག་རྟོག་པ་པོ་རྣམས་སྟོ་གོས་འབྱུལ། །ཚོད་པའི་
ཏུས་ན་འཕོར་ལོས་བསྐྱར་མི་འབྱུང་། །བསོད་ནམས་མཆོག་གིས་ཆོས་ཀྱི་མཛོད་འདི་
ནི། །ཉིས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་ནས་སངས་རྒྱལ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འབྲུང་རྩུལ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་ཡིག་སྒྱིལ་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ཆོས་
བཙེ་ལཱི་དུས་གསོ་སྦྱང་ལ་གནས་པ་ལ། ས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བྱེད་པའི་གསེར་གྱི་
ལམོར་ལོ་ཕྱི་བས་སྟོང་ཡོད་པ་དཔག་ཆད་ལྟ་བུ་པ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྟེར། དེ་དང་མཉམ་
དུ་རིན་ཆེན་བདུན་པོ་གཞན་རང་ལུགས་གྱིས་གྲུབ་ལ། ལམོར་ལོ་དེའི་དུས་བས་ལམོར་

བསྐྱར་གྱི་མིང་དང་རིན་ཆེན་གྱི་མིང་འབྲུང་བ་མདོ་དྲུ་མ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་ཆེ་རྒྱ་ཆེ་ལ་པ་ལས། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་
 ཆེ་ནས་བ་རི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཞེན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་
 དབང་སྐྱར་བ་གསོ་སྦྱང་གི་ཉི་མ་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ལ་མགོ་བྱས་བྱས་ཏེ། དཔལ་བུ་དང་སྤྱི་གནས་
 སིང་སྤྱང་གི་བྱམས་ན་ལུང་མེད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སྒྲོར་ཞིང་འདུག་པའི་ཆེ། ཤར་གྱི་ཕྱོགས་
 བས་(༤༡བ)ལྟའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱི་བས་སྦྱང་ཡོད་པ་སྤྱི་བྱུང་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་དང་
 བཅས་བ་གསེར་ལས་གྲུབ་པ། མགར་བས་མ་བྱས་པ་ལ་འཕང་དུ་གིང་རྟུ་ལ་བདུན་ཅུ་
 བས་བྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་འབྱོར་པ་སྤྱན་ཆོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་
 དེ། འབྱོར་པའི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་སྤྱིད་རིན་ཆེན་སྤྱན་དང་། ཉེ་བའི་རིན་ཆེན་བདུན་དང་།
 ཡོ་བྱུང་རིན་ཆེན་བདུན་ནམས་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་རྒྱལ་ལས།
 གཞོན་ཅུ་འདི་ནི་བྱིམ་ན་གནས་པའི་ཆེ་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་མཐའ་བཞི་ལས་
 རྒྱལ་པར་རྒྱལ་བ་ཆོས་དང་ལྡན་པ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱན་དང་ལྡན་པར་
 འགྱུར་ཏེ། དེའི་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྤྱང་པོ་
 རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཉ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ལུང་མེད་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཁོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་།
 བྱིམ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྤོན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བདུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 འདི་དག་གི་བྱུང་པར་རྒྱས་པར་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་དང་། དུན་པ་ཉེར་བཞག་སོགས་
 དང་། རྗེའི་འཇམ་མཁུ་བོ་མ་དང་། རིན་ཆེན་འབྲེན་པའི་གིང་རྟུ་ལྟར་ཡིན་ལ། རིན་
 ཆེན་གཞན་གྱིས་ནི་རྒྱལ་སྤྱིད་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་སོགས་མི་སོགས་འཁོར་ལོ་ལ་ལྟོས་པར་
 མདོ་དྲུ་མ་ལས་བཤད་དོ། །འཁོར་ལོ་ཁོར་བུ་སྤྱང་པོ་རྟ་བཞི་ནི། དུན་པ་ཉེར་བཞག་ལས་
 བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྟེར་བར་བཤད། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་རིན་ཆེན་བདུན་
 ལ་དམག་དཔོན་མི་འབྲེན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་དུས་ན་དམག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ

བར། ལས་བསྐྱར་དང་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟངས་ལྷགས་གཉིས་རིན་ཆེན་
 བདུན་ལ་སྒོན་པོའམ་དམག་དཔོན་འདྲེན་རིགས་དེ། དེ་གཉིས་གྱིས་གཞན་ལ་མི་འཆོ་
 ཡང་གཞུལ་གྱིས་པའི་བྱིར་དེ། ཅུ་བར། གཞུལ་བཤམ་དང་། །མཚོན་བརྩམ་བས་རྒྱལ་
 གནོད་པ་མེད། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། །འདིར་འདྲར་དགོངས་ནས་དཔག་བསམ་
 འབྲི་གིང་ལས། དེ་ནས་དེ་ཡི་རིན་ཆེན་བདུན། །དེ་ཆོ་འཕྱང་འཕྱར་འཁོར་ལོ་དྲ། །ཞོར་
 ལུ་སྒྲུང་བོ་སྒྲུང་མེད་དང་། །བྱིམ་བདག་དམག་དཔོན་སྒོན་འགྲོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉེ་བའི་རིན་ཆེན་སྟེ་(༤༩)བདུན་ནི། རལ་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་ནི་
 འཕྱར་བ་ཙམ་གྱིས་ཀུན་འདུད། བགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་མཆུར་དཔག་ཆད་བརྩུ་ལ། ཞེང་
 ཏུ་དཔག་ཆད་ལ་བ། ཆར་གྱིས་མི་རྒྱན། རྒྱུད་གིས་མི་གཡོ། གྲང་དུས་དྲོ། ཆ་དུས་
 བསིལ་བ། ལུད་མེད་མི་སྟག་པ་མི་མཐོང་ལ། ཉི་ལྗེའི་འོད་སྟར་བཀྲ་བའི་སྒྲུའི་བགས་
 པ་དང་། བྱིམ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། མཆུར་དཔག་ཆད་བརྩུ་གཉིས་ཞེང་ཏུ་དཔག་ཆད་བདུན།
 རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷ་བ་རྒྱ་རྒྱར་ལྟ་འདོད་ན་བྱིམ་དེར་འོངས་པ་གྲང་དྲོ་སྟེ་མ་ལྟ་སྟེ་ལ། དེར་
 ལྟ་མོ་འོངས་ནས་རེལ་མོ་བྱེད་པ། གོས་རིན་པོ་ཆེ་ནི་འཇམ་ལ་གྲང་དྲོ་སྟེ་མ་ལྟ་སྟེ་བཀྲ་
 སྟེ་མ་འལ་དུབ་གྱིས་མི་གནོད་པ། མེས་མི་འཆོག་མཚོན་གྱིས་མི་ཆོད་པའོ། །ནགས་
 ཆལ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་དེར་བྱིན་པ་དང་ནགས་ཆལ་གྱི་མཐུས་ལྟའི་སྟེ་སྟེ་མོ་བྱེ་སྟེ་གསལ་ཡིད་
 ཏུ་འོང་བ་འོངས་པའོ། །མལ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་བསམ་གཏན་བྱེད་ན་གྲོལ་ཞིང་སྟོ་གསལ་བ་
 ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། ལྷམ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་གྲོན་ན་རྒྱལ་མི་འབྱིང་འགྲོ་
 བ་ཡུད་ཙམ་གྱིས་དཔག་ཆད་བརྒྱར་སྟེ་བ་སྟེ་བའི་བྱིར། མདོ་ལས་སོ། །སྟོམ་ནི། རལ་
 གྱི་བགས་པ་ཁང་བ་དང་། གོས་དང་ནགས་ཆལ་མལ་ཆ་ལྟམ། །ཉེ་བའི་རིན་ཆེན་བདུན་
 ཏུ་འདོད། །ཅེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཡོ་བྱེད་ཀྱི་རིན་ཆེན་བདུན་ཡོད་དེ། བརྒྱད་སྟོང་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། ལུན་

སེལ་གར་བ་བེ་རྒྱུ། །དབུལ་དང་ཤེལ་དང་གསེར་ལས་ནི། །མུ་ཉིག་དམར་བཅས་རྩོ་
སྒྲིང་རྣམས། །ཀྱན་ལ་གཙོ་བྱིར་རིན་ཆེན་བདུན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་མཐུ་ཆེན་པོ་རྣམས་
སེམས་ཅན་མཐའ་ལས་བདག་པ་བཅུ་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་འབྱུང་བར་ཐེག་པ་གོང་འོག་
ཀྱན་གྱིས་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཏུ་ནི།
ཁྱིམ་པ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྣམས་སུ། །གྱུར་ནས་སྒྲེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ། །སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། ཅུ་བར། གཉིས་སྒྲོབ་རིགས་ལས་ལོག་ནས་ནི།
སངས་(༥༧བ)རྒྱས་སུ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྩོ་བར་གྱུར་བ་དང་ཅེ་མོ་
སྒྲེས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ལས་བསྒྲོག་ནས་ཡང་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་བ་ནི་སྤྱིད་ཀྱི་བསྐྱེད་
བ་ཐོབ་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྤྱིད་དོ། །ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ངན་སོང་བསྒྲོག་པའི་བྱིར་ཏེ་བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་
དུ་ཡང་འགྲོའི་ཞེས་གྲག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འཁོར་བསྐྱར་ལ་བྱང་སེམས་ཁོ་
ན་སྒྲེ་མི་དགོས་ཏེ། ལམ་མ་ཁྱལ་ས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒོན་སངས་རྒྱས་དང་
འབྲུད་བ་དང་། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཐུས་བསྐྱེད་
རྣམས་དེ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེའམ་གསུང་ངམ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་
པའམ་དགེ་འདུན་ལ་འཆོ་བ་ལུལ་བཅི་རིགས་བྱས་པས་དེ་དང་ཆོངས་སོགས་ཀྱི་གོ་འཕང་
གྲངས་མེད་ཐོབ་པ་ཐེག་པ་གོང་འོག་ཀྱན་ནས་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། བཤེས་སྤྱིངས་ལས།
འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ནས་ཀྱང་། །འཁོར་བ་དག་ན་ཡང་བྱན་ཉིད་དུ་འགྱུར། །
སོགས་དང་། དུན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ཀྱང་། །ལྷའི་འཛིན་རྟེན་དུ་གྱུར་པའམ། ཏུང་
འགྲོའི་འཛིན་རྟེན་དུ་གྱུར་པའམ། ཡི་དུགས་ཀྱི་འཛིན་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་སམ། སྤྱིང་
དུ་གྱུར་པའམ་འོག་མའམ། རྟོགས་རྣམས་སམ་རྟོགས་མཆོམས་རྣམས་ན་གང་ལ་ཡང་

སེམས་ཅན་རྣམས་མ་སྐྱེས་པ་འཇམ་མ་གྱི་བའམ་འཆི་མ་འཕོས་པ་འཇམ། སྐྱེས་པར་མ་གྱུར་
པ་འཇམ། ཞེས་པ་ནས། བྱལ་བར་མ་བྱས་པར་གྱུར་པ་ནི་འགྲོ་བ་ལྟ་ན་སེམ་མོའི་ཆ་ཅམ་
མ་དམིགས་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཡལ་བས་ཀྱང་དགོ་པ་འདི་ལས་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་སྐྱེས་ནས་མཆོད་རྟེན་ལ་སོགས་པ་ལ་མཆོད་ན་ལྟ་མིའི་དབང་པོ་ཐོབ་
ཅིང་ནམ་ཡང་མི་ཉམས་པར་ཡང་བཤད་དེ། མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་མཆོད་རྟེན་ཐལ་
སྒྱར་བྱས་འཆལ་བ། །མཐོ་རིས་(༥༥)གནས་གིང་ཆངས་དང་ལྟ་དབང་འབྱུར། །མིར་
གྱུར་ན་ཡང་མི་ཡི་རྒྱལ་པོར་འོང། །དེ་ནི་ནམ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཉམས་མི་འབྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྐྱེས་པ། བགྲང་བས་ནམ་ཡང་མི་ཟད་ཡོན་ཏན་མྱད། །ལྟན་པའི་སངས་རྒྱས་མཐོང་
ཅི་མཆོད་རྟེན་ཀྱང་། །མཆོད་པས་ལྟ་མིའི་དབང་པོ་ཉི་མ་བཞིན། །ཡང་དང་ཡང་འབྱུང་
འདི་ལས་ངོ་མཚར་གང་། ཐོན་བཟང་རྒྱ་བཞིན་སྤྱད་ཀྱང་མི་འཇོད་པའི། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་
ཀྱི་མཆོད་འདི་ཉིད་ལ། །ཉོན་མོངས་སྒྲིམ་པས་གདུང་ན་དེ་འབྱུང་ཞེས། །རྒྱལ་བ་སྐྱེས་བཅས་
གསུང་དབྱངས་གཅིག་གིས་འདོམས། །ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

སྒྲོད་བཅུད་ཀྱི་བྱང་ཆོས་བཤད་པ།

དགྲ་བ་སྒྲོད་བཅུད་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ལ་དངོས་དང་། འཛིག་བསྐྱལ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ། བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་བྱང་པར། དེ་ལས་འགྲིབ་རྩལ་དང་། འགྲིབ་
པའི་མཐར་ཐི་ལྟར་འབྱུང་རྩལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལྷ་ལྷ་སེམས་ཅན་ཞེས་རྒྱང་བ་
གཅིག་བྱང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལྷ་ར་རམ་དང་པོ་བསྐྱལ་བ་ཆགས་དུས་ཀྱི་མི་གཞུགས་
ཅན་གྱི་ལྟ་དང་འདྲ་ཞེ། གཞུགས་མཛོས་པ་ཡིད་ཅམ་ལས་རྒྱས་དེ་སྐྱེ་བས་ཡིད་ལས་བྱང་

བ། ཡན་ལག་དང་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཚང་བ་རང་གི་འོད་ཅན་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ།
 དགའ་བ་ཟ་བ་ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་བྱེད་པར་མདོ་ལས་སྒར་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་
 ལོ་དཔག་མེད་ནི་ལོ་གངས་མེད་བརྒྱར་མཛོན་ཏེ། གངས་མེད། ཚད་མེད། དཔག་མེད་
 གསུམ་རིམ་པས་གནས་གསུམ་དང་བཙི་རྩལ་བརྩུ་འབྱུར་དུ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོན་པའི་
 གངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི། བྱེ་བྱག་རྟོགས་བྱེད་ལས། ལྷོ་བས་མིག། ལྷོ་བས་མིག་ཆེན་པོ།
 གངས་མེད། ཚད་མེད་པ། དཔག་ཏུ་མེད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
 གངས་མེད་ཡན་ན་གངས་ཀྱི་གནས་དུ་མ་འཛིན་ཤིང་པ་དང་མདོའི་ལྷགས་གཉིས་ཀར་
 ཡོད་པར་སྒར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རོ་ལ་ཆགས། ཞེས་པ་ནས། ཆེ་མུང་ལོ་ནི་བརྩ་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་དང་རྒྱུད་པ་གཉིས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་(༥༥)ཆོས་ཅན།
 འགྲིབ་རྩལ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྟ་འདྲ་བའི་མི་དེ་འགྲིབ་པར་རྩོམ་པ་ན་སའི་རོ་
 སྒྲུང་རྩེའི་རོ་ཅན་བྱུང་བ་བྱུང་བས་ལུས་ལ་ལྷི་བ་ཞུགས་ཤིང་འོད་མེད་པར་གྱུར་བས་སྒྲུ་
 ངན་བྱེད་པ་ན་སྒྱི་མཐུན་ལས་ཉི་མ་དང་ཉིན་མོའི་ཐ་སྟད་བྱུང་། ཡང་རྒྱུ་བས་མཚན་མོ་
 དང་དེའི་ཐ་སྟད་བྱུང་། དེ་ནས་སྒྲུ་བ་བྱུང་བས་ཆོས་ཀྱི་ཐ་སྟད་ཡང་བྱུང་བར་མཛོན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ནས་ཡང་འགྲིབ་རྩལ་ཡོད་དེ། དེའི་ཆེ་མང་དུ་བློས་པ་མདོག་ངན་ཏུ་བ་བློས་
 པ་མདོག་བཟང་བས་བཟང་ངན་ལས་བརྒྱས་ཤིང་ད་རྒྱལ་བས་རོ་དེ་རྒྱུ་ལ། ཡང་སའི་
 བརྩུད་ཁ་དོག་དོང་ཀའི་མེ་རྟོག་ལྟ་བུའི་སེར་པོ་རོ་སྒྲུང་རྩེ་མ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་ལ་འང་
 སྒར་བཞིན་བྱས་པས་རྒྱུ། ཡང་སྒྱུ་གུའི་ཆལ་བངས་པ་མི་མཛོན་པ་ཁ་དོག་ཀ་དམ་ལྟ་
 ཀའི་མེ་རྟོག་ལྟ་བུ་ལ་རོ་སྒྲུང་རྩེ་ལྟ་བུ་ལ་སྒར་བཞིན་བྱས་པས་རྒྱུ་བ་སོགས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ནས་ཀྱང་འགྲིབ་རྩལ་ཡོད་དེ། དེ་ནས་འབྲས་ས་ལུ་ཁ་དོག་དྲི་རོ་སྒྲུན་སྒྲུམ་
 ཆོགས་པ་སོར་བཞི་ཅུ་པ་བངས་པ་ནང་རྒྱུ་བ་བློས་པས་བས་ཟས་དེ་རགས་པ་དང་

ལས་ཀྱིས་པོ་མོའི་དབང་པོ་བྱུང་བས་སྒྲིམ་པ་དང་བྱུང་མེད་ཀྱི་ཐ་སྟངས་ཀྱང་བྱུང་། དེ་ནས་
 བག་ཆགས་གོམས་པའི་རན་པ་འགའ་ཞིག་པན་ཚུན་གྱི་མཚན་མ་ལ་བལྟས་པས་གཅིག་
 གིས་གཅིག་ཆགས་ནས་ལོག་པར་ཞུགས་པས་ལོག་གཡེམ་ཀྱང་བྱུང་སྟེ་འདི་བཟང་སྒྲིན་
 དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་མི་རིགས་སོ་ཞེས་ས་ནོ་འཐོར་
 བས། དེ་སྒྲིབ་ཕྱིར་དུ་ཁང་པ་བཅིགས་པས་བྱིམ་གྱི་དང་པོ་བྱུང་། དེའི་ཆོ་ལེ་ལོ་ཅན་
 གཅིག་གི་ཞག་ཁ་གས་གྱི་ས་ལུ་བྱུངས་པ་གསོག་འཛིག་བྱས་པས་བརྒྱུ་པ་སྒྲུར་མི་སྒྲིབ་
 བས་གཅིག་གིས་རང་གི་ས་ལུ་ཟད་པས་གཞན་གྱི་དེ་བྱུངས་པས་མ་བྱིན་ལེན་ཀྱང་བྱུང་
 ལ་དེ་ནོར་ཅན་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པར་བཤད། དེ་ནས་ཀྱན་འདུས་ནས་མི་རྒྱུད་བཟང་
 བ་གཅིག་ལ་ཞིང་རྒྱམས་བསྐྱུང་བའི་དཔོན་པོར་བསྐྱོས། ཀྱན་གྱིས་ཞིང་གི་དུག་ཆ་རེ་
 བསྟལ་བར་བྱས་པ་དེ་ནས་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་ཐོག་མ་དང་། མང་པོས་བཀྱར་བས་མང་བཀྱར་
 བར་གྲགས་པ་སྟོན་པ་དང་ཐུགས་རྒྱུད་(༥༦)གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཅ་བར། དེ་
 ནས་རིམ་གྱིས་རོ་ལ་ཆགས། །ལེ་ལོས་གསོག་འཛིག་བྱས་ནས་ནི། །འཛིན་བཅས་རྒྱམས་
 ཀྱིས་ཞིང་དཔོན་བསྟུབས། །ཞེས་སོ། །དེ་ནས་རིགས་ལྷག་མ་དང་ལས་ལམ་བྱུང་ཚུལ་
 ཡོད་དེ། དེའི་ཆོ་མི་སོ་བྱིམ་ལས་ཕྱིར་སྟོགས་པར་ནགས་ཁོད་དུ་ཅ་བ་དང་འབྲས་བུ་ཟ་
 བ་ཆངས་པར་སྒྱུད་པ་དེ་དག་ལས་བྱམ་ཟེའི་ཆངས་པ་བ་བྱུང་། དེ་ནས་རྒྱ་སོགས་མི་བྱེད་
 པའི་བྱིམ་པ་ལ་རྗེ་པོ་ཞེས་བཀྱར་བས་རྗེ་རིགས་དང་རྒྱ་བ་དང་གསོད་པ་སོགས་བྱེད་
 པ་ལ་དམངས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པས་དམངས་རིགས་བྱུང་། དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱུས་ཀྱང་མ་
 བརྒྱས་ཞེས་རྒྱུ་དང་དེ་ལ་བྱིམས་བཅད་པ་སོགས་མི་དགེ་བཅུའི་ལས་ལམ་ལྷག་པས་
 ཆོ་རིམ་གྱིས་བྱིན་ས་ཆེ་བུང་ལོ་བཅུ་པའི་བར་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཅ་བར། དེ་ནས་ལས་
 ཀྱི་ལམ་ལྷག་པས། །ཆེ་བུང་ལོ་ནི་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

དེས་ན་ཕུང་ཁྱོལ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བའི་སྒྲེ་གནས་རོ་ལ་ཆགས་པ་དང་ལེ་ལོ་

གཉིས་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་སྤང་ཁྲོལ་མཐའ་དག་གི་རྩ་བའི་སྒྲིག་ནས་
ནི་ཆོས་གཉིས་ཏེ་རོ་ལ་ཆགས་པ་དང་ལེ་ལོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་སྤངས་
པར་རིགས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། བསྐྱལ་པ་མཛོན་དང་ནད་དང་ནི། ལྷ་གོ་དག་གིས་ཆར་
ཕྱིན་ཏོ། །ཞག་ནམས་དང་ནི་རྒྱ་བ་དང་། ལོ་བདུན་དག་ཏུ་གོ་རིམ་བཞིན། ཞེས་སོ། །
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲིགས་མཐར་ཐིམ་ལྟར་འབྱུང་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལས་གྱི་བསྐྱལ་པ་ནས་ཆོ་
ལོ་བརྩུ་བའི་དུས་སུ་མཛོན་དང་ནད་དང་སྤྱི་གོ་གསུམ་གྱིས་ཆར་ཕྱིན་པ་སྟེ་རྫོགས་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་ནི་མཛོན་དང་ནད་དང་སྤྱི་གོ་གསུམ་
གྱིས་ཆར་ཕྱིན་ཏོ། །བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་ཆར་ཕྱིན་པའི་ཆོ་མི་ནམས་ཆོ་ལོ་བརྩུ་བ་དང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩལ་སྒྲས་མ་ལས་ཀྱང་། ཆར་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའོ། ཞེས་སོ། །དེ་གསུམ་ལ་བསྐྱལ་བའི་མིང་བདགས་པའང་ཡོད་དེ། ས་སྟེ་
(༥༦བ)ལས། བསྐྱལ་པ་བར་མ་ནི་གསུམ་སྟེ་སྤྱི་གོའི་བསྐྱལ་པ་བར་མ་དང་། བད་གྱི་
བསྐྱལ་པ་བར་མ་དང་། མཛོན་གྱི་བསྐྱལ་པ་བར་མ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཛོན་
པ་གོང་འོག་གི་དུས་མི་འབྲེལ། དེ་གསུམ་གྱི་ཡུན་ཆད་ཡོད་དེ། མཛོན་བསྐྱལ་ཞག་
བདུན་ལ་གཅིག་གིས་གཅིག་མཐོང་ན་རི་དྲགས་ལ་རྫོན་པ་ལྟར་གསོད་འདོད་སྒྲིམ་པས་
ལག་ཏུ་བོང་བ་སོགས་སྒྲིབ་པས་མཛོན་ཆོུན་པོར་གྱུར་ནས་ཕན་ཚུན་གསོད་པར་བྱེད།
དེའི་རྫོན་དུ་ནད་གྱི་བསྐྱལ་པ་ཞག་བདུན་དང་རྒྱ་བ་བདུན་དུ་འབྱུང་། དེའི་རྫོན་དུ་ས་
བོན་ཀ་བ་ཆོའི་ནད་དུ་སྒྲིབ་པས་ཀ་བ་ཆོེ་བ། རུས་གོང་དཀར་པོ་བསྐྱལ་ཏེ་བསྐྱོལ་ནས་
འབྱུང་བས་རུས་གོང་དཀར་པོ་བ་དང་། སྤར་མས་ནས་འབྱུང་འབྱུང་བ་དང་། སྤར་གིང་
གིས་གསུམ་རེས་བགོས་པས་སྤར་མ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་གོའི་བསྐྱལ་པ་ལོ་བདུན་རྒྱ་བ་
བདུན་ཞག་བདུན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མཛོན་ཆས་གསོད་པ་ཞག་

བདུན་འབྱུང་དོ། ཁད་ནི་རྩ་བ་བདུན་དང་ཞག་བདུན་དུའོ། །ཕྱ་གེ་ནི་ལོ་བདུན་དང་རྩ་བ་བདུན་དང་ཞག་བདུན་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་དག་སྤངས་པའི་ཐབས་ཡོད་དེ། ཉི་མ་འགའ་ཞིག་ལ་སྒྲིག་གཙོད་སྤྱོད་པའི་སྒྲིམ་པ་བསྐྱུངས་པས་མཚོན་བསྐྱེལ་དུ་མི་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་དགོ་འདུན་ལ་ཡ་རུ་ར་སོགས་སྟོན་སྟེལ་བས་ནད་བསྐྱེལ་དུ་མི་སྟེ། དགོ་འདུན་ལ་བསོད་སྒྲིམས་སྟོན་འགའ་ཞིག་གྱུས་པས་སྟེལ་ན་ཕྱ་གེའི་བསྐྱེལ་པར་མི་སྟེ། བར་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་བྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་འཛིག་བསྐྱེལ་བྱེད་ཀྱི་བཤད་པ་ལ། འཛིག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་། འཛིག་བྱེད་ཀྱི་ལུས་ལྡན། འཛིག་པའི་རྒྱུ་མཚན། རི་ལྟར་འཛིག་པའི་རྒྱུ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཅ་བར། མེད་རྒྱུ་དང་རྒྱུད་དག་གིས། །འཛིག་པ་དག་ནི་ཡང་གསུམ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་འཛིག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གསུམ་ཡོད་དེ། ད་ལྟའི་ཉི་མ་ལས་རེག་བྱ་བཞི་འབྱུར་གྱིས་ཆ་བའི་ཉི་མ་འདི་དང་གཞན་དུག་བདུན་བྱུང་ནས་མེས་སྟེག་པ་དང་། ཆར་འབབ་པས་རྒྱས་འཛིག་པ་དང་། རྒྱུད་དག་པོས་རབ་དུ་འཛིག་པ་གསུམ་(༤མུན) གྱིས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཕྱ་མོ་རྟེན་པ་རབ་ཅམ་ཡང་མི་ལུས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་དེ། ཅ་བའི་ཡང་རྒྱས་སུ་སྟེགས་པས་རྟེན་པ་རབ་མི་འཛིག་པར་འདོད་ཀྱང་། འཛིག་པར་བཤད་པའི་བྱིར་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གིས་ནི་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཕྱ་མོ་ཡང་མི་ལུས་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ལ་སྟེགས་པ་ཅིག་ནི་རྟེན་པ་རབ་རྣམས་ནི་རྟག་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཆོད་དག་ལུས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཆ་ཤས་ཕྱ་མོ་ཞེས་པས་དེ་བཞག་གོ། །

གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་སོགས་གསུམ་པོ་ནི། །དེ་དག་གི་རྩ་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཛིག་པ་གསུམ་གྱིས་འཛིག་བྱ་དང་། འཛིག་པའི་རྩ་མོར་ལུས་པ་སོ་སོར་ཡོད་དེ། མེ་འཛིག་གིས་འཛིག་བྱ་ལ་རང་གིས་བསྟེན་བྱའི་

བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད། རྒྱུ་འཛིན་བྱ་ལ་རང་གིས་འཛིན་བྱའི་གཉིས་པ་མན་
ཆད། རྒྱུ་གིས་འཛིན་བྱ་ལ་རང་གི་འཛིན་བྱའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་འཛིན་
ཅིང་། མེ་འཛིན་གི་ཕྱི་མོར་ལུས་པ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། རྒྱུ་འཛིན་གི་ཕྱི་མོར་
ལུས་པ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་། རྒྱུ་འཛིན་གི་ཕྱི་མོར་ལུས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་
པ་ཡིན་ཞེས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འཛིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཡི་རྫོན་དང་ཆོས་མཐུན་བྱིར། ཞེས་པ་ནས། འབྱུང་འཛིན་བྱིར། །
ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཛིན་པ་གསུམ་གྱིས་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། འཛིན་བྱེད་མེ་རྒྱུ་རྒྱུ་གསུམ་དང་མཐུན་པའི་རྫོན་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་
བྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་རྫོན་རྟོག་དཔྱད་མེ་ལྟ་
བུ་ཡོད་པས་དེ་མེས་འཛིན། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་རྫོན་དགའ་བདེ་
རྒྱ་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་དེ་རྒྱུས་འཛིན། གསུམ་པ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་རྫོན་དབུགས་འབྱུང་རྒྱབ་
གྱི་རྒྱུ་ཉིད་ཡོད་པས་དེ་རྒྱུ་གིས་འཛིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་དཔྱད་(༡༥བ)
གྱིས་ཡིད་གཏུང་བ་མེ་ལྟར་བྱེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཤིན་སྦྱངས་གྱི་དགའ་
བས་ལུས་མཉེན་པ་རྒྱུ་བརྒྱན་པ་ལྟར་བྱེད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་ཡིན་
པ་སྟོལ་དེ་དག་གིས་བསམ་གཏན་ལ་རྫོན་སྦྱེད་པས་འབྲས་བུ་སྦྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དེ་
ཡང་བྱའི་རྟེན་དེ་དག་གིས་འཛིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། རྫོམས་པར་འཇུག་
པའི་བསམ་གཏན་གང་ན་ནང་གི་རྫོན་ཅི་ལྟ་བར་སྦྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དེ་ན་བྱི་རོལ་གྱི་
ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་འཛིན་པ་དེ་
དག་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྦྱུ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྫོན་དེ་དག་གི་གཡོ་
བ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བར། བཞི་པ་ན་མེད་མི་གཡོའི་བྱིར། ཞེས་སོ། །

འོན་དེ་རྟོག་པ་ཡིན་ནམ་ཞེན། མི་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་པ་དེའི་གཞལ་མེད་ཁང་

ནས་སྟོད་དང་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཅིག་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། ལུང་ལས། རྒྱལ་བཤིག་
 པའི་ཆོ་ཡང་ལྷག་མ་ཅི་ཡང་མི་མངོན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་
 བྱིར། རྒྱུ་གིས་དེ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་གིས་རི་སོགས་ཐམས་ཅད་བཤིག་ནས། བྱེད་འཛོར་
 རྒྱུ་གིས་བཤིག་པ་ལྟར་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཅིག་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། ལུང་ལས།
 རྒྱུ་གིས་གཏོར་བའི་ཆོ་ཡང་ལྷག་མ་རྒྱུ་ཟད་ཀྱང་མི་མངོན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དང་།
 ས་སྟེ་ལས། སྟོད་ཀྱི་འཛིན་རྟེན་དེ་རྒྱུ་གིས་ལུས་སྐམ་པ་བཞིན་དུ་མེད་པར་བྱེད་དོ་རྒྱུ་
 དེ་ཡང་དེ་ཉིད་དང་ལྟར་ཅིག་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར།
 རྒྱུ་འཛིན་འབྱུང་བའི་དུས་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་མེ་འཛིན་བདུན་རེའི་རྩེ་སྟེ་རྒྱུ་འཛིན་རེ་
 བྱས་པའི་རྒྱུ་འཛིན་བདུན་བདུན་ཐལ་བའམ་སོང་རྩེ་སྟེ་མེ་འཛིན་བདུན་བྱུང་། དེ་ནས་
 སྟོད་ཆགས་པ་དེ་ལ་མཐུག་ཏུ་རྒྱུ་གིས་འཛིན་པ་འབྱུང་བའི་བྱིར། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་
 གསུམ་འབྱུང་བ་ལ་ལུན་རིང་བྱུང་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་(༥༥)ཡོད་དེ། མེ་འཛིན་ནི་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་ཆོ་བར་བསྐལ་དུག་རྩ་ཡོད་པ་དང་བསྐྱུན་
 བསྐྱུར་བཤད་པ་ལྟར་འབྱུང་། རྒྱུ་འཛིན་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་འོད་གསལ་བའི་
 ཆོ་ཆད་བསྐལ་ཆེན་བརྒྱུད་ཡོད་པ་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་། རྒྱུ་འཛིན་ནི་བསམ་གཏན་
 གསུམ་པའི་དགོ་རྒྱལ་པ་བསྐལ་ཆེན་དུག་རྩ་རྩ་བཞིར་བཤད་པ་དང་བསྐྱུན་ནས་འབྱུང་
 བའི་བྱིར་ཏེ། དྲགས་གསུམ་ཀ་གྲུབ་སྟེ། བད་གེ་ཏིང་ལེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་གྱིས་བརྩུང་གྱི་
 གང་ཟག་དང་སྟོད་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེའི་སྟོན་དང་།
 སོགས་དང་། སྐབས་འདིར་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་བཤད་ན་གདགས་པའི་བཤད་
 པ་དགོ་རྒྱལ་གྱི་ལྟ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོ་ཆད་ནི་བསྐལ་པ་དུག་རྩ་རྩ་བཞིའི་ཞེས་བྱ་བ་ལགས་
 པར་དྲངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱལ་སྐམ་མ་ལས་ཀྱང་། རི་
 ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོ་བསམ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སྟོམས་པར་འཐུག་པ་ཁྱད་

པར་དུ་འཕགས་པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ས་པའི་ལུས་དག་གནས་པ་ཡང་
 བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་།
 ཅིའི་བྱིར་ཞེན། གཅམས་ཅན་དེ་དག་གི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་བྱད་པར་ལས་ལུས་དག་
 གནས་པའི་བྱད་པར་རི་ལྟ་བུར་སྟོད་ནམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་
 བཤད་གང་སྟེལ་ལས། ཅིའི་བྱིར་དུས་ལུན་རིང་མོ་ཞིག་ན་རྒྱས་འཛིག་ལ། དེ་བས་ཀྱང་
 ཆོས་རིང་བ་ན་རྒྱང་གིས་འཛིག་ཅེན། དེའི་བྱིར་གཅམས་ཅན་དེ་དག་གི་སྟོམས་པར་འཇུག་
 པའི་བྱད་པར་ལས་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་སྟོས་ཏེ། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་བྱད་པར་ནི་
 བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་བྱད་པར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གནད་
 དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་སོ། །

སྒྲུལ་པ། དགེ་དང་མི་དགེ་(ཤ་ན)ཏིང་འཛིན་སོ་སོ་ལ། འདོད་པའི་འགོ་བ་གཉིས་
 དང་གཟུགས་གཟུགས་མེད། སོ་སོའི་སྟོད་དང་བརྩུད་གྱི་དབང་བོ་སོགས། ཡོད་མེད་
 ལེགས་པར་འགྲུབ་ཚུལ་འདི་རྟོགས་ན། སྦྱིད་སྒྱག་ན་འཆིའི་བྱེད་པོ་ལྟ་འདྲེ་དག། གཟུང་
 སྒར་གྲོགས་རྣམས་མིན་པར་ད་གདོད་ཁུམས། དེ་ལྟར་མ་གཤམ་མཁས་དང་རུས་ལྟན་
 ཏུ། རྫོམ་ནས་ཆགས་སྤང་སྟོད་པ་བྱོད་རེ་བྲུན། མ་རིག་པ་ལ་སུམ་ཅུ་སོགས་བཤད་
 པ། ཞེས་བྱེད་རིག་པ་ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་གྱི། རྫོམ་ནས་བདུན་བཤད་གནད་དེ་
 ཤེས་བྱིར་དང་། གཞན་ལས་ཐོས་པ་ཞིབ་པར་བཤད་པའི་བྱིར། ཐོས་བསམ་བསྟོམ་
 པས་སངས་རྒྱས་ལེགས་པར་འགྲུབ། ཅེས་ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་གནས་གསུམ་པ་
 ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

ཐུག་དཔེ་འདིའི་མ་ཕྱི་ལེ་ར་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོངས་ཆེན་ཡང་ཐོག་རྒྱལ་པའི་གཟིམས་རྒྱང་བདེ་བ་ཅན་དུ་བསྟན། །

ג'תשס"ג

༡༩། །མཛོན་པ་མཛོན་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོན།

ཉོན་ཆ།

མཛོན་པ་ལོ། གུན་མཉེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དག་དབང་བརྩོན་འགྲུལ།

སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྙིང་འཛོལ་བསྟུ་སྟོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས། །

ལྷི་ལོ་ ༡༠༡༠ ལྷ་པ་ ༡ ཆེས་ ༡༥ བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་སྐབས་བོད་ལྷ་ ༡༡ པའི་
ཆེས་ ༡༠ ལ་པར་གཞི་དང་པོ་བསྒྲིགས་ཤིང་པར་མེད་སྐད་བོད་པ།

《གངས་ཅན་བྱང་ནོར་》 དཔེ་ཚོགས་ཆེན་མོའི་བསྟུ་སྟོགས་དང་
ལས་ཁུགས་མི་སྣའི་མཆན་ཐོ།

བསྟུ་སྟོག་འགན་འཛིན་པ་གཙོ་བོ། གློ་བཟང་ལུང་གྲུབ། དབང་གྲགས། ཆེ་ཤིང་། གློ་བཟང་རྟོ་བས་བཅུ། ལུང་ལུ་ཆོས་འཕེལ།
ལས་ཁུགས་མི་སྣ། གློ་བཟང་ཆོས་འབྱུང་། ལུ་ལ་མཆན་བྱམས་པ། གྲགས་པ་ཀུན་ལྷན། ཆེ་བརྟན་རྩི་རྩེ།

གློ་བཟང་འཕགས་མཆོག་ །ལྷན་གྲགས། གློ་བཟང་འཕེགས་མེད། ཆེ་ཤིང་མ།

རྩི་རྩེ་མཆོ། རྟོན་པ། ལྷག་པ་སྟོལ་མ། ཆེ་ཤིང་ཆོས་སྟོན། ལྷ་སྒྲིད།

བཛོད་ནམས་དབྱངས་ཅན། བཀྲ་གཡང་། བྱམས་པ་ཆོས་སྟོན།

དཔེ་འདིའི་ཁྱད་གདངས་ཀྱི་ཆུ་ཆུ་སྒྲིག་མཁན། གློ་བཟང་ཆོས་འབྱུང་། ལུ་ལ་མཆན་བྱམས་པ། ལུང་ལུ་ཆོས་འཕེལ།

གློ་བཟང་འཕགས་མཆོག་ །ཆེ་བརྟན་རྩི་རྩེ། ལྷན་གྲགས།

གློ་བཟང་འཕེགས་མེད། བཀྲ་གཡང་།

གློག་འཕུལ་ཡིག་འཕུག་པ། ཆེ་ཤིང་ཆོས་སྟོན།

པར་སྒྲིག་ལས་ཁུགས་པ། རྩི་རྩེ་མཆོ།

100

100

གངས་ཅན་ཁྱད་ཆོར་དཔེ་ཚོགས།
པོད་མེང་ཉིས་བརྒྱ་མོ་གཉིས།